

T.C.

Hitit Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

**Çağdaş Türk Düşünce Tarihinin Oluşumunda Aydınlar Ocağı'nın
Yeri**

Mustafa ÖZCANBAZ

Yüksek Lisans Tezi

Çorum 2013

Çağdaş Türk Düşünce Tarihinin Oluşumunda Aydınlar Ocağı'nın Yeri

Mustafa ÖZCANBAZ

Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı İslam Felsefesi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof. Dr. Mevlüt UYANIK

Çorum 2013

KABUL VE ONAY

Mustafa ÖZCANBAZ tarafından hazırlanan “Çağdaş Türk Düşünce Tarihinin Oluşumunda Aydınlar Ocağı'nın Yeri” başlıklı bu çalışma, 27.11.2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mevlüt UYANIK (Başkan – Danışman)

Doç Dr İbrahim MARAŞ

Yard. Doç Dr Aygün AKYOL

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım

Prof. Dr. Gülen ELMAS ARSLAN
Enstitü Müdürü

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. 27.11.2013

Mustafa ÖZCANBAZ

ÖZET

ÖZCANBAZ Mustafa, “Çağdaş Türk Düşünce Tarihinin Oluşumunda Aydınlar Ocağı’nın Yeri”, Yüksek Lisans Tezi, Çorum, 2013

14 Mayıs 1970 tarihinde kurulan Aydınlar Ocağı’nın yakın geçmişte Türkiye siyasi ve fikri yapısının oluşmasında tesirlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Aydınlar Ocağı, Türk İslam Sentezi fikri çerçevesinde ürettiği proje ve fikirleri ile 12 Eylül darbesi ardından devletin birçok kurumunu etkilemiş ve milli kültürün değerler bütünü haline gelmesinde, devlet aklı olmasında önemli roller üstlenmiştir. Ocağın yaptığı faaliyetlerle, seminer, kurultay ve yayınladıkları eserler ile günümüz siyasi ve fikri yapısına katkıları bulunan ve gelecekteki devlet yapısının omurgasını oluşturabilecek fikirleri ilan eden, akademisyenlerden oluşan, yerli ve milli bir düşünce kuruluşudur.

Anahtar Kavramlar:

Aydınlar Ocağı, Türk İslam Sentezi, Türk İslam Medeniyeti, Milliyetçilik, Türk Düşünce Tarihi

ABSTRACT

ÖZCANBAZ Mustafa, "**The Place of Aydınlar Ocağı in the Growing of Modern Turkish Thinking History** " The Master's Thesis, Corum, 2013

It was aimed to be observed to the structure of the idea of the formation of intellectuals and political impacts in the recent past of Turkey of Aydınlar Ocağı which was established in 14 May 1970. After 12 September Coup, by the projects and thoughts around the Turkish Islam Synthesis, Aydınlar Ocağı effected several foundations of government and took an important role national culture to be the set of values, the mind of the government . Ocağ which effects the structre of the political and thought in our day and declares the thoughts which may set the structure of the government in the future by the activities, seminars, conferences and the works, is a domestic and national thinking foundation consists of academics.

Key Words

Intellectuals Quarry, Turkish Islam Synthesis, Turkish Islam Civilization, Nationalism, the History of Turkish Thought.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	vii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1- KAVRAMSAL TEMELLENDİRME	5
1.1. TÜRK LÜK	5
1.2. İSLAM	8
1.3. MİLLET	11
1.4. MİLLİYETÇİLİK	14
1.5. SENTEZ	17
1.6. AYDIN	18
1.7. MEDENİYET	20
BÖLÜM 2- TARİHSEL SÜREÇ	24
2.1. İSLAMİYET İLE TANIŞMA VE TÜRK İSLAM SENTEZİ'NİN OLUŞUMU	24
2.2. TÜRK İSLAM MEDENİYETİNİN GERİLEMESİ VE YENİLİK GAYRETLERİ	33
2.3. ÜÇ TARZ-I SİYASET VE YANSIMALARI	37
2.3.1. Osmanlıcılık	38
2.3.2. İslamcılık	40
2.3.3. Türkçülük	41
BÖLÜM 3- AYDINLAR OCAĞI VE ÖNCESİ FİKRİ VE KURUMSAL GELİŞİM SÜRECİ	45
3.1. AYDINLAR OCAĞI ÖNCESİ TÜRK İSLAM FİKRİ MERKEZLİ DERNEKLER	45
3.1.1. Osmanlı Devleti Döneminde Dernekler	45

3.1.1.1. Türk Derneği	46
3.1.1.2. Türk Ocağı	47
3.1.1.3. Milli Türk Talebe Birliği	48
3.1.2. Cumhuriyet Döneminde Dernekler	50
3.1.2.1. Türk Milliyetçiler Derneği	55
3.1.2.2. Milliyetçiler Derneği	56
3.1.2.3. Aydınlar Kulübü	58
3.2. AYDINLAR OCAĞI	63
3.2.1. Derneğin Kuruluşu ve Yapının Tamamlanması	63
3.2.2. Milliyetçi Cephe Hükümetleri	69
3.2.3. 12 Eylül Askeri Darbesi ve Ocağın Artan Etkisi	76
3.2.4. İstanbul Dışında Ocakların Açılması	79
3.2. 5. Aydınlar Ocağı Etki Dönemi	80
BÖLÜM 4- AYDINLAR OCAĞI'NIN SİYASİ VE FİKİR HAYATINA ETKİ VE KATKILARI	92
4.1. TÜRK SİYASİ HAYATINA ETKİLERİ	92
4.1.1. Tarım Politikalarına Önerileri	93
4.1.2. Sağlık Politikalarına Önerileri	94
4.1.3. Eğitim Politikalarına Önerileri	96
4.1.4. Ekonomi ve Enerji Politikalarına Önerileri	101
4.1.5. Terör Politikalarına Önerileri	106
4.1.6. Dış Politikaya Önerileri	110
4.2. TÜRK FİKİR HAYATINA ETKİLERİ	118
4.2.1. Türk Dili Görüşleri	118
4.2.2. Türk Ailesi ve Ahlakı Görüşleri	130
4.2.3. Milli Birlik, Milli Kültür ve Milli Kimlik Görüşleri	134

4.2.4. Din ve Vicdan Hürriyeti Hakkındaki Görüşleri	144
4.2.5. Anayasa ve Hukuk Sahası ile İlgili Görüşleri	151
4.2.6. Basın – Yayın İle İlgili Görüşleri	156
4.3. AYDINLAR OCAĞI'NA YAPILAN ELEŞTİRİLER.....	159
4.3.1. Türk İslam Batı Sentezi Eleştirisi	159
4.3.2. Kemalizm'in Alt İdeolojisi Olduğu Eleştirisi.....	160
4.3.3. Laiklik Eleştirisi	162
4.3.4. Opus Dei ve Sağın Mason Locası Eleştirisi	163
4.3.5. Faşist Entelijansı Seçkinler Birliği Eleştirisi	164
4.3.6. Ordu İktidar İlişkisi ve Militarizm Eleştirisi	166
4.3.7. Demokrasi Konusundaki Eleştiriler	167
SONUÇ	168
KAYNAKÇA.....	172
EKLER.....	188
EK-1 AYDINLAR OCAĞI ANA TÜZÜĞÜ (14 MAYIS 1970).....	188
EK-2 OCAK YÖNETİM KURULU BAŞKANLARI.....	205
EK-3 YAYINLARI.....	206
EK-4 İLİM İSTİŞARE KURULUNDA GÖREV ALANLARI	208
EK-5 YÖNETİM KURULU ÜYELERİ.....	222
EK-6 VEZNEDARLAR.....	228
EK-7 MUHASİPLER (SAYMAN).....	230
EK-8 DENETİM KURULU ÜYELERİ	232
EK-9 OCAK ŞURA KARARLARI.....	234
Aydınlar Ocağı Dernekleri 10. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	234
Aydınlar Ocağı Dernekleri 11. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	236
Aydınlar Ocağı Dernekleri 12. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	238

Aydınlar Ocağı Dernekleri 13. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	238
Aydınlar Ocağı Dernekleri 14. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	241
Aydınlar Ocağı Dernekleri 15. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	242
Aydınlar Ocağı Dernekleri 16. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	245
Aydınlar Ocağı Dernekleri 17. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	247
Aydınlar Ocağı Dernekleri 18. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	250
Aydınlar Ocağı Dernekleri 19. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	254
Aydınlar Ocağı Dernekleri 20. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	258
Aydınlar Ocağı Dernekleri 21. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	260
Aydınlar Ocağı Dernekleri 22. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	263
Aydınlar Ocağı Dernekleri 23. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	268
Aydınlar Ocağı Dernekleri 24. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	270
Aydınlar Ocağı Dernekleri 25. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	274
Aydınlar Ocağı Dernekleri 26. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	281
Aydınlar Ocağı Dernekleri 27. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	287
Aydınlar Ocağı Dernekleri 28. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	290
Aydınlar Ocağı Dernekleri 29. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	296
Aydınlar Ocağı Dernekleri 30. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	300
Aydınlar Ocağı Dernekleri 31. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	304
Aydınlar Ocağı Dernekleri 32. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	306
Aydınlar Ocağı Dernekleri 33. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	309
Aydınlar Ocağı Dernekleri 34. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	314
Aydınlar Ocağı Dernekleri 35. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	320
Aydınlar Ocağı Dernekleri 36. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	325
Aydınlar Ocağı Dernekleri 37. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	331
Aydınlar Ocağı Dernekleri 38. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi	334

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AKDITYK	: Atatürk Kültür Dil Tarih Yüksek Kurumu
ANAP	: Anavatan Partisi
ANDA	: Anadolu Dağıtım
AP	: Adalet Partisi
CGP	: Cumhuriyetçi Güven Partisi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
DP	: Demokrat Parti
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
GDO	: Genetiği Değiştirilmiş Organizma
GP	: Güven Partisi
HP	: Halkçı Parti
IDP	: Islahatçı Demokrasi Partisi
IMF	: International Monetary Fund (Dünya Bankası)
KK	: Kur'an-ı Kerim
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MÇP	: Milliyetçi Çalışma Partisi
MDP	: Milliyetçi Demokrasi Partisi
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi
MSP	: Milli Selamet Partisi
MTTB	: Milli Türk Talebe Birliği
PKK	: Partiya Karkeren Kurdistan (Komünist Kürt Partisi)
RP	: Refah Partisi
RTÜK	: Radyo Televizyon Üst Kurumu
SODEP	: Sosyal Demokrat Parti
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TC	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TİKA	: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
TRT	: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu.

GİRİŞ

Çağdaş Türk düşünce tarihi denildiğinde Osmanlı Devletinin son döneminden günümüze kadar olan sürecin yakından incelenmesi anlaşılmaktadır. Osmanlı Devleti, çözümlerin farkına varmış; önüne geçmek için çeşitli yeniliklere gitmiş, ancak çöküşün önünü alamamış ve yıkılmıştır. Tarihsel olarak bu doğaldır, İbn Haldun'dan itibaren döngüsel tarih anlayışı gereği, devletler de tıpkı insanlar gibi doğar büyür ve ölürler, önemli olan bu birikimin yeni bir kimlik ile yeni şartlara göre oluşturan bir yapılanma içine girmesidir.

Bu bağlamda yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti miras aldığı sıkıntılarının bir kısmını çözerken kimlik problemi ve vatandaşlık tartışmalarında olduğu gibi bir takım problemler, günümüzde de sürmektedir. Bu soru(n)lara çözüm aramaya çalışan bir grubun aydın/münevver “Aydınlar Ocağı” altında bir araya gelmiştir. Biz de tez konusu *Çağdaş Türk Düşünce Tarihinin Oluşumunda Aydınlar Ocağı'nın Yeri* olarak tespit ettik. Çünkü bu gelenek, yüzyıllarca İslamiyet'in siyasi, kültürel ve ekonomik temsilcisi olan Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti sürekliliğini, “Türk-İslam Sentezi” ifadesi ile ortaya koymaya çalıştığı tezini ileri sürüyor. Eğer biz İslam Felsefesi Anabilim dalı bünyesinde okutulan “Türk Düşünce Tarihi” dersi bağlamında Aydınlar Ocağı çevresinin modernleşme sürecimize katkısını inceleyebilirsek, kültür hayatımıza yaşanan sosyo-politik sorunlara çözüm aramaya bir katkı olacaktır, diye düşündük. Çünkü felsefe, yolda olmak ve kaygıları/sorunları paylaşmak, bunlara dair çözüm önerileri üretmek, alternatifleri çoğaltmaktır.

Bunu toplumsal ve siyasi sorunlar bağlamında söyleyecek olursak, Aydınlar Ocağı çevresi, örneğin yeni devlet, yeni millet kavramı oluşturulma zorunluluğuna Türk vatandaşlığı kavramı ile çözüm bulunmaya çalışılmıştır. Cumhuriyetin ilk döneminde milliyetçilik ve laiklik anlayışı üzerinde durulmuş ve Türk'ün bir millet olarak varlığının ispat edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu bağlamda Aydınlar Ocağı da yeni kurulan devletin kimlik ve vatandaşlık temelinde karşılaştığı sorunlara çözüm üretmeyi hedefleyen bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Aydınlar Ocağı'na göre: kendini bu ülkeye ait hisseden herkes Türk'tür.

Bu bir etnik yapı değil, üst bir kimlik değil, milli bir kültür ve değerdir. Ocağın faaliyetleri bu değerle bütünleşmeyi sağlamayı amaçlamaktadır. Ancak ocağın bu görüşü kimlik problemine genel bir çözüm sunamadığından sorun hala devam etmektedir.

1960 askeri darbesinden sonra sağ görüşlü aydınların siyasetin yeniden yapılandırılması sürecinde etkisiz kaldıklarını fark etmeleri ve çözüm üretebilmek için 1961 yılında önce Aydınlar Kulübü olarak daha sonra 14 Mayıs 1970 yılında Aydınlar Ocağı çatısı altında toplanarak kurulan sivil toplum örgütüdür. Türklük ve İslamlığın birbirinden ayrıştırılmayacağını aksine Türk İslam Sentezi kavramının yeni bir medeniyet hamlesi olacağını savunmaktadırlar. Faaliyetleri ve yayınları ile Türk siyasetini etkilemenin yanında Türk İslam Sentezi fikrinin temellendirilmesini esas almaktadırlar.

Tezimizde, Aydınlar Ocağı çatısı altında bir araya gelen Türk aydınlarının Türk siyasi hayatını ne kadar etkiledikleri ve günümüz problemlerine sundukları çözüm önerilerini inceleyeceğiz. Ayrıca, Türk İslam Sentezi fikrinin, ülkenin batılılaşma ve modernleşme serüveninde, Aydınlar Ocağı mensubu aydınların yeni ürettikleri bir fikir olmadığını, Anadolu'nun fethinden öncelere dayandığını ve Türk milliyetçiliğinin Batılı anlamda ırkçılık olup olmadığı incelenecektir. Aydınlar Ocağı'nın yerli ve milli değerlerle, Batı medeniyeti karşısında ne taklide ne de nefrete düşmeden, devlet ile halkın kültürünün bir bütün olduğu özene dönüş çabasında katkılarının tutarlılığı incelenecektir.

Aydınlar Ocağı'nın 1980 ile 1990'lı yıllarda ortaya koyduğu fikirleri ve ülke yönetiminde etkisi bulunan üyelerinin Türk siyasal yapısına ve işleyişine verdikleri yön dikkate alındığında tezimizde ortaya koymaya çalışacağımız fikri altyapının Türk siyasi tarihindeki önemi de kavranılacaktır.

Tezimizin birinci bölümünde tezimizin kavramsal temellendirilmesi başlığı altında Türklük, İslam, Millet, Milliyetçilik, Sentez, Aydın ve Medeniyet kavramlarını tanımlanması yapılmıştır. Kavramsal temellendirme, bizlerin Aydınlar Ocağı olarak ifade edilen aydın hareketinin siyasi ve felsefi duruşunu anlamamız noktasında

rehberlik edecektir. Zira bu kavramların bir bütün halinde anlaşılmasıyla Aydınlar Ocağının düşünce alt yapısı anlaşılacaktır. Buradaki bilgilendirmeler didaktik mahiyette olup, Aydınlar Ocağı çevresinin görüşlerini anlamaya yöneliktir. İleriki bölümlerde ise buna yöneltilen eleştirel ele alınacak ve mukayeseli analizler yapılacaktır.

Tezimizin ikinci bölümü Türk İslam Sentezi'nin oluşumundaki tarihsel süreci analiz etmektedir. Bu çerçevede Türklerin İslamiyet ile tanışma süreçleri Türk İslam Medeniyetinin şekillenışı ve Osmanlı Cihan Devletinden Türkiye Cumhuriyeti'ne geçişi de ana hatlarıyla inceledik. Aydınlar Ocağı'nın fikir ve siyaset dünyasına gelinceye kadar olan tarihsel arka planı tezimizin elverdiği ölçüde incelemeye çalıştık.

Üçüncü bölümde Osmanlıdan başlayarak Cumhuriyet döneminde kurulan milliyetçi dernekleri inceleyerek Aydınlar Ocağı hareketinin kendinden önceki derneklerin ve oluşumların tarihi sürecinden söz edilmektedir. Burada Aydınlar Ocağını ortaya çıkaran tarihsel yapıyı Türk Derneği'ni, Türk Ocağı'nı, Milli Türk Talebe Birliğini, Türk Milliyetçileri Derneğini, Milliyetçiler Derneği ve Aydınlar Kulübünü inceledik. Bu bölümün bir diğer önemli başlığı da Aydınlar Ocağı'nın bizatihi kendisinin kuruluşu ve siyasal yaşamda ortaya koyduğu bakış açısıdır.

Tezimizin son bölümünde ise Aydınlar Ocağı'nın, Türk İslam Sentezi temelinde şekillenen fikirlerinden Türk Siyasi ve Fikri hayatına etkileri üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda Aydınlar Ocağının Türk siyasi hayatına etkileri, Türk fikir hayatına etkileri incelenmiş ve bu konularda ortaya koydukları çözüm önerileri ifade edilmiştir. Bu bölümde Aydınlar Ocağı'na yönelik ortaya konulan eleştiriler incelenmiştir. Bu eleştirilerden hareketle bugün Türk İslam Medeniyeti kurgusunun nasıl olması gerektiğine dair çözüm önerileri de müzakereye açılmıştır.

Tezimizde Türk siyasi hayatının her yönünde etkin ve etkili olan bir düşünce hareketini inceledik. Ancak tezimizde Türk siyasal yaşamının tüm yönlerini kuşatmamız mümkün olmadığından, konuları incelerken Aydınlar Ocağı ile ilgili olduğu ölçüde araştırmamızı gerçekleştirdik. Yaptığımız araştırmalarımızın neticesinde

Aydınlar Ocağı mensuplarının çözüm önerilerinin tutarlılığını sonuç bölümünde ortaya koymaya çalıştık.

Araştırma sürecinde temel yöntemimiz, toplumsal sorunlara çözüm üretme kaygısı taşıyan ama birbirinden oldukça farklı düşünceye sahip olan aydınları analitik bir şekilde incelemektir. Bu anlamda görüş belirten bütün aydınlara/münevverlere, siyasi ve kültürel paradigması ne olursa olsun şükran duyduğumuzu özellikle belirtmek isteriz. Çünkü ilk İslam filozofu olarak nitelenen Ebu İshak el Kindi'de (ö. 866) Hakikat'e dair kim ne görüş serdederse etsin, ona vefa ve şükran duymamızı ister. Tabii bu vefa ve şükran söylenilen ve aktarılan görüşü benimsemek anlamına gelmez, biz eleştirel düşünce gereği inceleriz, mukayese ederiz ve tutarlı olanı belirtiriz.

Çalışmalarında sabırla bana yol açan, yoğunluğu arasında ne zaman vakit ayırmasını istesem ziyadesiyle ilgilenen mükrim bir odanın sahibi Hocam Prof. Dr. Mevlüt Uyanık'a gösterdiği ilgi ve katkı için teşekkür ederim.

Tezimin her aşamasında sabırla tezime ışık tutan ve dostluğunu esirgemeyen hocam Yrd.Doç.Dr. Aygün Akyol'a çalışmamdaki katkıları için teşekkür ederim. Her ziyaret için geldiğinde yaptığı sohbetlerle bende akademik bir merak uyandıran, tez çalışmam süresinde sürekli moral veren çocukluğumun rol modeli, dayım Prof. Dr. Mustafa Öz'e, çalışmamda faydalandığım eserlerden birçoğunu, kütüphanesini açarak bana hediye eden dayım ve dostum Şerafettin Öz'e de teşekkür ederim.

Kimi zaman onlarla ilgilenmem gerektiği halde ilgilenemediğim, beraber oynadığımız oyun saatlerinden çaldığım oğlum Muhammed Ali Hakan ve kızım Aybike Hilal'e, okumalarım ve fişlemelerimde en büyük yardımcım eşime, dualarıyla her zaman varlığını hissettiğim anneme şükranlarımı sunarım.

Mustafa ÖZCANBAZ

Çorum 2013

BÖLÜM 1- KAVRAMSAL TEMELLENDİRME

Aydınlar Ocağı gibi bir düşünce çevresini/hareketini anlamak için öncelikle fikri ve siyasi duruşlarının temelini oluşturan kavramların incelenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda bizde Aydınlar Ocağı'nın Türkiye'nin içinde bulunduğu sıkıntılara fikri ve siyasi çareler üretmek adına ortaya koyduğu Türk İslam Sentezi fikrinin temellendirilmesi için gerekli gördüğümüz kavramları açıklamaya çalıştık.

1.1. TÜRK LÜK

Sözlük anlamı olarak Türk sözü, dilimizde, cins isim olarak, “güç, kuvvet” (sıfat hali ile güçlü, kuvvetli) manasındadır. İstilahi anlam olarak “Türkçe konuşan, Türk kültürüne bağlı bütün toplulukların umumi adı”dır.¹

Kan akrabalığı, biyolojik benzerlik ve ortak genetik özellikleri bulunan insan tiplerine ırk denilmektedir. Aydınlar Ocağı'na göre bu anlamda bir Türkçülükten bahsetmenin imkânı yoktur. Genetik olarak saf bir Türk ırkı ya da saf bir başka ırk aramaktan ziyade ortak kültür, dil, din, coğrafya, tarih birliği sayesinde çok kuvvetli bağların kurulduğuna dair tarihte birçok örnek vardır. Bu konuda Aydınlar Ocağı Başkanlarından Süleyman Yalçın'ın getirdiği açıklama, Aydınlar Ocağı'nın konu hakkındaki yaklaşımını da göstermektedir. Süleyman Yalçın, Türk kimdir sorusuna; “Türkçe konuşan Müslüman” şeklinde cevap vermektedir.²

Anayasalarımızda Türklük kavramının nasıl ifade bulduğuna göz atarsak, 1924 anayasasında; Türkiye halkının din ve ırk farkı gözetilmeksizin vatandaşlık itibarıyla Türk olduğu belirtilir. Türkiye içinde ya da dışında oturuyor olması bir Türk babanın çocuklarının da Türk vatandaşı olmasına engel değildir. Aynı şekilde vatandaşlığa

---

¹İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, ss.2-3.

²İbrahim Kafesoğlu, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Yayınları, İstanbul 1970, s.219.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.156.

geçmek isteyenlerin kanunların istediği şartları yerine getirmesinden sonra Türk olmasında hiçbir engel kalmamaktadır.³

1961 anayasasının 54. Maddesinde yine Türk devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin Türk olduğu, Türk ana ve Türk babanın çocuklarının Türk olduğu vurgulanır. Yabancı baba ve Türk anadan olan çocukların vatandaşlık durumunun kanunla düzenleneceği vatandaşlığın, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılacağı ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedileceği belirtilir. Vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça, hiçbir Türkün, vatandaşlıktan çıkarılmayacağı ve vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolunun açık olduğu anlatılmaktadır.⁴

Değiştirilmesi için çalışmaların hızla devam ettiği ve halen geçerli olan 1982 anayasasının 66. maddesinde “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür” ifadesi ile Türk kavramı tarif edilmiştir.⁵

29.05.2009 tarihinde kabul edilen 5901 sayılı Vatandaşlık kanununa göre iki şekilde Türk vatandaşı olunabilmektedir. 6, 7 ve 8. maddelerde doğumla, Türk ana ya da Türk babadan evlilik bağı olarak veya evlilik bağı dışında, anne ya da babanın birisinin yabancı ama diğerinin Türk olması halinde yine evlilik bağı olarak ve evlilik bağı dışında doğan çocuklar; Türkiye’de doğup herhangi bir ülkenin vatandaşlığını kazanamayan çocuklar ile Türkiye’de bulunmuş çocuklar Türk vatandaşıdır. 9. maddede ise sonradan kazanılan vatandaşlığın yetkili makamın kabulü, evlat edinilme veya seçme hakkının kullanılması şeklinde olduğu belirtilmektedir. Ancak dikkat çeken taraf yetkili makamların vatandaşlık hakkını verirken göz önünde bulundurdıkları kıstaslardır. Bunlar kültürel olarak hazır olan kişilerin Türk vatandaşlığına kabulünü emretmektedir. Kanunlara göre ergin ve ayırt etme gücünün bulunması, beş yıl ikamet etmesi, yerleşmeye karar verdiğini davranışları ile teyit etmesi, tehlike teşkil edecek hastalığının bulunmaması, iyi ahlak sahibi olması, yeteri kadar Türkçe konuşabilmesi,

---

³Suna Kili, A. Şeref Gözübüyük, *Türk Anayasa Metinleri (Sened-i İttifaktan Günümüze)*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2000, s.138.

⁴ <http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm> erişim 24.05.2012

⁵ <http://anayasa.gen.tr/1982ay.htm> erişim 11.05.2012

geçimini sağlayabilecek durumda olması, milli güvenlik ve kamu düzenini bozacak halinin bulunmaması şartları aranmaktadır.⁶

Buradan da anlaşılıyor ki kültürel anlamda “Türk olmak, doğuştan olmaktan fazla bir şeydir ve o kadar da kolay değildir; bir idraktır, bir heyecandır, bir gayrettir, bir eğitim sürecidir.” Türk kimliğini kazanabilmek için anne ve babanın Türk olmasından öte ve bir takım değerlerin kişide karşılık bulması ifade edilmektedir.⁷

Dünya tarihi açısından büyük etkisi bulunduğundan Türkler pek çok araştırmaya konu olmuştur. Türk kelimesinin kökenine bakacak olursak, yaygın bir kanaate göre IV. yüzyıldan itibaren görülmeye başlanmış olması bu kelimenin hazırlığı için bizi en az 4 ya da 5 asır geriye götürecektir. Çin kaynaklarına göre isimleri değişik birçok boy, ancak büyük bir kültür birliği oluşturarak Türk adını almıştır. Yaklaşık olarak milattan önce II. yüzyıldan itibaren isminin diğer bir anlamına uygun olarak “nizamlı, töreli ve düzenli” anlamlarını ifade etmek için Türk Milleti kavramı oluşmuştur. Türk Milletinin özelliklerini tanımlarken; terbiyeli, akıllı ve temiz kalpli, azimli ve hoşgörülü, tedbirli, cesur, namuslu, yardımsever, teşkilatçı ve beylerine itaatkâr ve çok sağlam bünyeli birbirine düşkün insanlar olarak söylenmektedirler. Nitekim Baykal gölü havalisinden başlayarak Altaylar ve Orta Asya’dan itibaren Hazar denizi ve Karadeniz havzalarıyla Ege denizi ve Tuna boylarına kadar olan geniş bir coğrafya asırlardan beri Türklerin yaşadığı yerler olarak bilinir.⁸

Orhun Abidelerinde, Bilge Kağan: “Ey Türk Milleti Kendine Dön!” uyarısını yaptığında 8. Asır başları idi. Çin saldırıları ve hileleri ile sıkıntılı bir dönemden geçildiği o günlerde Türk Milletinin kendine ait değerlerine döndüğünde kanının su gibi akmayacağı, kemiklerinin dağ gibi yığılmayacağı, erkek çocuklarının kul, kız çocuklarının cariye olmayacağı belirtilmektedir. Türk Milletinin yüce bir kültüre sahip olduğunu ve kendisi kalmaya devam ettikçe, Çin milletinin hile ve sahtekârlıklarının

---

⁶<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090612.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090612.htm>

⁷ Nevzat Kösoğlu, *Milli Kültür ve Kimlik*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997, s. 25.

⁸ Tuncer Baykara, *Türklüğün En Eski Zamanları, Türkler* 1. Cilt, Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss.277-283.; İsmail Hami Danişmend, *Türklük Meseleleri*, İstanbul Kitabevi, İstanbul, 1976, s.7.

aldatıcılığından zarar görmeyeceklerini; Türk beylerinin Çin ismi (Kültürü) almadıklarında ve dağınık yaşayan boylar Türk adı altında toplandığında, kendileri kalarak tarihleri boyunca müstakil yaşamaya devam edeceklerini hatırlatır.⁹

Buradan anlaşılacağı üzere Türk tanımı ve kimliğinin kazanılması ancak etnik yapıdan ziyade kültürel ve sosyal açıdan bir arada yaşama ve paylaşmanın gerçekleşmesiyle olmaktadır. Din ve ırk temelinde bir millet tanımı yerine devletin adını taşıyan, kurucu unsur ismi ile isimlenmiş ve tüm bunlardan daha önemlisi kendisine Türk denilmesinden bir şikâyeti olmadığı gibi iradî olarak Türk devletine sadakat besleyen kimse için de Türk tanımı kullanılabilir.

1.2. İSLAM

Sözlük anlamı; Arapça se-le-me kökünden türemiş, kurtuluşa ermek, boyun eğmek, teslim olmak, teslim etmek, vermek, esenlik ve barış içinde olmaktır. İslam'ın ilk etimolojisini yapan İbn Kuteybe (828-889), bu kelimeye boyu eğmek, irade ederek uymak suretiyle barış içine girmek şeklinde açıklamıştır. Aynı şekilde İmam Eşari (873-936), Allah'a tam teslimiyet, hükümlerine boyun eğme ve emirlerine uyma şeklinde izah ederken; İmam Maturidi (863-944), ise kişinin kendini bütünüyle Allah'a teslim etmesi, sadece ve tamamıyla O'na kulluk edip ortak koşmaması şeklinde tanımlamıştır. Bu teslimiyette önemli olan asıl nokta bilerek ve isteyerek olmasıdır ki bu imanın eyleme, amele geçişini sağlamaktadır. Terim anlamı ise Allah'a iman ve Hz Muhammed'in Risâlet'ine tasdik ile insanların yeryüzünde refahlarını, ahirette felahlarını içeren ilkelerin hepsinin doğru olduğuna inanmak; özgür iradesiyle benimsemek ve kabul etmek suretiyle barış ortamına girmektir.¹⁰

---

⁹ Muharrem Ergin, *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2007, ss.11-20.; Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995, s.32.; Ali Öztürk, *Ötüken Türk Kitabeleri*, MEB Yayınları, İstanbul, 1996, s.69. ; Cengiz Alyılmaz, *Orhun Yazıtları*, Türkler 3. Cilt, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss. 754-764.

¹⁰ Mustafa Sinanoğlu, *İslam Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c23, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2001, s.1.; Mevlüt Uyanık, *İslam Bilgi Felsefesinde Kalbin Anlaması Gazzali Örneği*, Araştırma Yayınları, Ankara2005, s.52.; İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* c2, "İslam Maddesi", Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2006, s.1438.

İslam'a göre ilk peygamber Hz. Âdem'in tebliğ ettiği din ile son peygamber Hz Muhammed ve ikisinin arasındaki tüm peygamberlerin tebliğ ettiği din temel nitelikleriyle aynıdır. Allah'a iman, Peygamberlik, Ahiret inancı hepsinde vardır. Sadece yaşanılan bölge ve döneme göre değişen bazı kurallar dışında temel inanç esasları ve genel prensiplerde değişme yoktur. Bütün peygamberler aldıkları vahyi tebliğ etmişler ve yaşantıları ile birer ahlak abideleri olmuşlardır. Hz Musa'nın dinine Yahudilik, Hz İsa'nın dinine Hıristiyanlık isimleri kendilerinden sonraları verilmiştir. Onlar vahiyle aldıkları emirle, insanları imana ve kulluğa çağırılmışlardır. Hz. Peygamber'e gönderilen dinin ismi ise "Bugün size dininizi ikmal ettim, üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam'ı seçtim." (K.K. 5/3) mealindeki ayet ile Allah tarafından verilmiştir.¹¹

Aynı şekilde Kur'an-ı Kerim'de "İbrahim, bunu kendi oğullarına da vasiyet etti, Yakup da öyle: "Oğullarım! Allah, sizin için bu dini (İslâm'ı) seçti. Siz de ancak Müslümanlar olarak ölün" dedi." (K.K. 2/132), "Yoksa siz Yakup'un, ölüm döşeğinde iken çocuklarına, "Benden sonra kime ibadet edeceksiniz?" dediği, onların da, "Senin ilâhına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilâhı olan tek bir ilâha ibadet edeceğiz; bizler O'na boyun eğmiş Müslümanlarız." dedikleri zaman orada hazır mı bulunuyordunuz?" (K.K. 2/133), "Şüphesiz Allah katında din İslâm'dır. Kitap verilmiş olanlar, kendilerine ilim geldikten sonra sırf, aralarındaki ihtiras ve aşırılık yüzünden ayrılığa düştüler. Kim Allah'ın ayetlerini inkâr ederse, bilsin ki Allah hesabı çok çabuk görendir." (K.K. 3/19), "Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır."(K.K. 3/85), "Allah, her kimi doğruya erdirmek isterse, onun göğsünü İslâm'a açar. Kimi de saptırmak isterse, onun da göğsünü göğe çıkıyormuşçasına daraltır, sıkar. Allah, inanmayanlara azap (ve sıkıntıyı) işte böyle verir." (K.K. 6/125) mealindeki ayetlerde de görüleceği üzere Allah'a iman eden ve doğru yolda istikamet sahibi olan kimseler Müslüman ve Mü'min olarak adlandırılır.

Allah'ın insanlar arasında ahlaki bozukluklar çıktığı farklı zaman dilimlerinde, farklı mekânlarda, değişik olaylar sonrasında, farklı seçkin kişiler kanalıyla gönderdiği

---

¹¹ Ömer Faruk Harman, *Din ve Mahiyeti, İlmihal*, c.1,TDV Yayınları, Ankara 2006, ss.1-10.

ilkeler olan din, tamamen dünyevi bir olgudur. Tanrı-İnsan-Âlem ilişkilerini düzenlemeyi hedef alır. Böylece tam bir teslimiyet ve tevazu ile insanların dünyada ahlaki ve adil bir toplum düzeni tesis ederek, ebedi mutluluğu kazanmasına rehberlik eder.¹²

Dünya hayatında adil ve ahlaki bir düzen kurmak ve erdemli bir toplum olmak konusunda Fârâbî (874-950) *el-Medinetül Fazıla*'da ilk başkan kavramıyla ifade ettiği peygamberlerin getirdikleri ilkelerin inananlarını ulaştıracağı en yüce mutluluktan (Saadet'ül Kusva) söz eder. İnsanların mutluluğu elde etmeleri için birbirlerine isteyerek ve haz duyarak yardım etmeleri gerektiğini, böyle olunca da erdemli ve mükemmel bir toplum oluşacağını anlatır. Toplumu canlı bir bedene benzeten Fârâbî, bu bedenın sağlıklı olması için tüm organların birbirine yardım etmesi gerektiğini belirtir. Böylece toplum kurtuluşa ve mutluluğa erişecektir.¹³

Din sadece imandan ibaret değildir. İman ve amel ilişkisi birbirini tamamlar. Dinin temel akidelerini bilmek dindar olmak için kâfi değildir. “İmansız amel, riya ve sahtekârlıktır. Amelsiz iman ise bir felsefi kanaat”¹⁴ olmaktan öteye geçmez. Bu nedenle teorik hususları yani iman esaslarını bilmek yetmez, onları pratiğe aktarmak gerek. Bu da özel anlamda İslamın şartlarının yerine getirilmesi demektir. Teori ile pratiği bir araya getiren kişi, kamil insan olup, muhsindir, yani ihsan makamına erişmiştir.¹⁵

Cibril hadisi olarak bilinen Hadiste Peygamber Efendimiz kendisine sorular soran Cebrail'e; İslam, Allah'a ve Peygamberine iman ve itaat, namazı dosdoğru kılmak, zekât vermek, Ramazan orucunu tutmak ve Kâbe'yi hacetmektir şeklinde iman

---

¹² Mevlüt Uyanık, *Bilginin İslamileştirilmesi ve Çağdaş İslam Düşüncesi*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2001, s.8.

¹³ Fârâbî, *Kitâbü'l Mille*, Çev. Fatih Toktaş, Dîvân 2002/1, 12. Sayı, s.258., Ebu Nasr El Farabi, *Mabadi' Ara Ahl Al Madina Al Fadila*, Çev. Ahmet Arslan, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1990, ss.70-71.

¹⁴ Ali Fuat Başgil, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul 1979, s.95.

¹⁵ Mevlüt Uyanık, Aygün Akyol, *İslam Ahlak Felsefesi*, Elis yay. Ankara.2013, s.45-48

amel birlikteliği ile cevabını vermektedir. İman ve amel birlikteliğinin ayrılmaz parçası ve sonucu ise ahlaktır.¹⁶

1.3. MİLLET

Mille(t) kelimesi, “çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus”¹⁷ şeklinde TDK sözlüğünde yer bulmaktadır. Arapçada “ezberden yazdırmak, dikte etmek” anlamındaki imlâl (imlâ) kökünden türeyen mille(t), işitilen ve okunan bir şeye dayanması veya dikte edilmesi ve yazılması bakımından “din” karşılığında kullanılmıştır, ayrıca kelimeye “izlenen, gidilen yol” manası verilmiştir.¹⁸

Kur'an-ı Kerim'de “Mille(t)-i İbrahim”¹⁹ tamlaması yine din anlamında kullanılmaktadır. “İbrahim'in mille(t)inden, kendisine kıyan beyinsizden başka kim yüz çevirir? Gerçekten biz onu dünyada seçtik, hiç şüphesiz o ahirette de Salihlerdendir.” (K K 2/130), “Sen Onların mille(t)lerine (dinlerine) tâbi olmadıkça ne Yahudiler ne de Hıristiyanlar senden asla hoşnut olmazlar. Herhalde yol Allah'ın yoludur! De; Şanım hakkı için, sana vahiy ile gelen bu kadar ilimden sonra onların heva ve heveslerine uyacak olursan, Allah'tan sana ne bir veli bulunur ve ne de bir yardımcı.” (KK 2/120) ayetinde olduğu gibi İslam Mille(t)i, Yahudi Mille(t)i, Hıristiyan Mille(t)inden bahsedebiliriz.

İslam Felsefe tarihinin siyaseti sistemleştiren filozofu Fârâbî (870-950), Kitab'ül Mille'de; “Din (*el-mille*), İlk Başkanın (*er-reîsü'l-evvel*) toplum için tasarladığı şartlarla sınırlanmış ve belirlenmiş görüşler ve eylemlerdir” der. Burada Fârâbî'nin Reisü'l-Evvel'i şeriat koyan peygamberden başkası değildir. Bu da din ile eş anlamlı olup

---

¹⁶ *Sünen-i İbni Mace Tercümesi ve Şerhi, Mukaddime* c1, çev. Haydar Hatipoğlu, Kahraman Yayınları, İstanbul 1982, s.95-99; Hanifi Özcan, *İslam Bilgi Kuramı, İslam'a Giriş*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2007, s.38

¹⁷ http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fab83f89fe4a7.66037155; TDK Sözlüğü c2, “Millet Maddesi”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998, s.1563.

¹⁸ Recep Şentürk, *Millet Maddesi TDV İslam Ans. c30*, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2005, s.64; Mevlüt Uyanık, *Felsefi Düşünceye Çağrı*, Elis Yay., Ankara 2012, s. 218.

¹⁹ K K 2/120, 2/130, 2/135, 3/95, 4/125, 6/161, 16/123, 22/78,

mü'minlerin takip etmesi gereken yol anlamına gelir ki; son tahlilde dinden başka bir şey değildir. Öyleyse; Hz. Âdem ilk insan ve ilk peygamber olmanın yanında ilk kural koyucu Reis'ül Evvel'dir. Günümüze kadar olan tüm kırılmalara rağmen toplumsal kuralların ve kurumların temelinde Cebrail (AS) vasıtasıyla alınan vahiyden yola çıkmıştır. Ancak bunlardan bazıları aslî şeklini koruyamamış, tahrif olmuş bazıları da direk vahye dayanmadıkları için batıl din şeklinde nitelendirilmektedir.²⁰

İnsan, (zoon politikon) sosyal bir varlıktır. Ve yalnız yaşayamayacağından dolayı bir arada olduğunda varlığını sürdürebilir. Böyle olunca sürekli birbirine dayanmak ve güvenmek zorundadır ve sürekli bir ilişki içinde olduğundan dolayı hayatlarını düzenlemek için kurumlar ve kurallar belirlemek zorundadır. Bu kurallar dini ve sosyal düzenlemeler şeklindedir. İrâdî olarak bu düzenlemeleri kabul eden fertlerin oluşturduğu toplumlar birlikte ve dayanışma içinde yaşarlar. Birlikte yaşamanın nihaî amacı dünyada huzurlu ve müreffeh bir hayat ahirette ise *es-se'âdetü'l-kusvâ*'ya (en yüce mutluluk) ulaşmaktır.²¹

Osmanlılar da, Müslümanları tek mille(t), Gayri Müslimleri ise inandıkları din ya da mezhep ismiyle tanımlanmıştır. Bu tasnif dil ve ırk esası dikkate alınarak yapılmamıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan nüfus mübadelesinde de Türk ve Rum oldukları belirtilen nüfus Müslüman ve Hıristiyanlardan oluşuyordu.²²

Günümüz anlamıyla; Batı'da, Fransız İhtilâli'nden sonra ortaya çıkan “nation” kelimesine dilimizde mille(t), ulus kelimeleri karşılık bulmuştur. Ülkemizde ise Fransız İhtilâli'nden sonra; azınlıkların mille(t) kavramını (ulus) etnik kimlik olarak ön plana çıkarıp Osmanlı'ya karşı ayrılık fikirleri geliştirdiği dönemde Türkçülük akımıyla birlikte mille(t) kelimesi sosyolojik ve siyasal bir anlama sahip olmuştur.

---

²⁰ Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, ss.51,55.; Fârâbî, *Kitâbü'l Mille*, Çev. Fatih Toktaş, Dîvân 2002/1, 12. Sayı, ss.268-271.

²¹ Fârâbî, *Kitâbü'l Mille*, çev.: Toktaş Fatih, Dîvân 2002/1, 12. Sayı, s. 264.; Aygün Akyol, “Ahlak-ı Nasırî'de Ahlâk ve Siyaset İlişkisi Sevgi Erdemi Merkezli Bir Okuma”, *Değerler Eğitimi Dergisi*, sayı: 24, Aralık 2012, s.17.

²² Mevlüt Uyanık, *Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, s.54

Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasında ve Cumhuriyet dönemi Türk Milliyetçiliğinin fikri referanslarından biri olan Ziya Gökalp (1876-1924), *Türkçülüğün Esasları* isimli eserinde Mille(t) kavramını anlamlandırırken muhtelif görüşleri sıralar, Ona göre:

“İrkçi Türkçülere göre Mille(t) ırk demektir. Kavmî Türkçüler de, mille(t)i kavim zümresiyle karıştırırlar. Kavim, aynı anadan, aynı babadan çoğalmış, içine hiç yabancı karışmamış kandaş bir zümre demektir. Coğrafi Türkçülere göre, mille(t), aynı ülkede oturan halkların bütünü demektir. Osmanlıcılara göre mille(t), Osmanlı İmparatorluğu’nda bulunan vatandaşları içine alır. İslam Birliği taraftarlarına göre, mille(t), bütün Müslümanların mecmuu demektir. Fertçilere göre, mille(t), bir adamın kendisini mensup addettiği herhangi bir cemiyettir.”

Açıklamalarından sonra mille(t)in tanımını şu şekilde yapar:

“Bu ifadelerden anlaşıldı ki, mille(t), ne ırkî, ne kavmî, ne coğrafi, ne siyasî, ne de iradî bir zümre değildir. Mille(t), dilce, dince, ahlâkça ve güzellik duygusu bakımından müşterek olan, yani aynı terbiyeyi almış fertlerden mürekkep bulunan bir topluluktur.”²³

Kurt Karaca²⁴, Gökalp’in tanımına benzer tanımında; “Mille(t), ortak dil, yurt, soy, kültür ve tarih birliği gibi ayırıcı nitelikleri haiz, bağımsız olarak birlikte yaşama bilincine varmış insan topluluğudur.”²⁵ der. “Mille(t)e “son toplum şekli” denilebilir; yani insanın toplumsal bir varlık olma yolunda vardığı son merhale “millet”tir.”²⁶

Birbiri arasındaki ortak değerleri ile birlik oluşturan mille(t) sahip olduğu birleştirici ortak değerlerini yitirdikçe çözülmeye başlayacak; çözüme sonucunda öteki olunacaktır. Farklı dil konuşan bir mille(t) olmayacağı gibi farklı kültür öğelerinin bir mille(t)in meydana gelmesinde temel etken olmayacağı açıktır. Ancak farklılıklar çatışmadan uzak tutulduğunda zenginlik ve Ziya Gökalp’in önemle üzerinde durduğu

---

²³ Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, Türk Kültür Yayıncılık, İstanbul, ty, ss.15-20

²⁴ Prof. Dr. Fikret EREN, bu ismi müstear olarak kullanmıştır.

²⁵ Kurt Karaca, *Milliyetçi Türkiye*, Çınar Yayınevi, Ankara 1971, s.16.

²⁶ Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, s.9.

milli terbiyenin oluşmasında çok önemlidir. Mevlüt Uyanık, kültürleri birleştirmeyi hedefleyen bir anlayış yerine, farklılıkları önemseyerek korunması gerektiğini söyler ve içe kapanmadan, aykırı hallerden uzak durarak aidiyet duygusunun kazandırılmasının milli terbiye olacağını ve ancak bu şekilde bir arada yaşanabileceğini söyler.²⁷

1.4. MİLLİYETÇİLİK

Sözlük anlamında milliyetçilik, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Maddi ve manevi açılardan millet ve ülkesinin çıkarlarını her şeyin üstünde tutma anlayışı, ulusçuluk, ulusalcılık, nasyonalizm” şeklinde tanımlanmaktadır.²⁸ İdeolojik anlamda millet tanımındaki ortak kültürel birikim, coğrafya birliği, etnik yakınlıklar, siyasi ve tarihi birlikteliklerle oluşan milletin siyasi, sosyal, dini, kültürel düşüncelerle yükseltilmesi ve yüceltilmesi şeklinde tanımlanan milliyetçiliğin 1789 Fransız İhtilali’nin ardından geliştiği kabul edilmektedir. Kısa sürede en etkili ideoloji haline gelen milliyetçilik akımı ile dünya üzerindeki devlet örgütlenmelerinin çoğunun temelinde milliyetçilik algısı hâkimdir. Her milletin “kendini mutlu kılacak veya mutluluğa götürecektir” bir davası vardır. Bu dava milli hedefler yanında, beşeri hedefler de tayin eder. Böyle olunca da milletler kendilerine mutluluk ve yücelme yolunu gösteren bir ideolojiye muhtaçtırlar.²⁹

Doğup yetişkin olurken kendimizi, bir milletin bir ailenin ferdi, bir tarih ve bir çevrenin parçası; bir ekonomik sistemin, bir terbiye tarzının, bir dilin, bir kültürün, bir ahlak sisteminin gölgesi altında buluruz. Bunları benimser ve ömrümüz boyunca tesirini hissederiz. Başka yerlere göç etsek, başka kültür daireleri içine girsek bile bu aidiyetimizden kurtulamayız. Bütün bunların birçoğu irademiz dışındadır. Fakat üzerinde doğduğumuz toprakları vatan yapma arzusu, konuştuğumuz dili en ileri iletişim dili yapma isteği, ekonomik sistemimizi tüm dünyanın menfaati için

---

²⁷ Mevlüt Uyanık, *Din-Kültür ve Çağdaşlık 2004 Yılı Kutlu Doğum Sempozyumu Tebliğ ve Müzakereleri, Çağdaşlaşma, Değişme ve Dönüşme Tartışmalarında Sosyal Kimlikler Meselesi*, Ankara, 2007, TDV Yayınları, s.76.

²⁸ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fb7f6dd40dbb7.01514374; *TDK Sözlüğü c2*, “Milliyetçilik Maddesi”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998, s.1565.

²⁹ S Ahmet Arvasi, *Türk İslam Ülküsü 2*, Türk Kültür Yayıncılık, İstanbul 1980, s.300.; Azmi Özcan, *Milliyetçilik Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c30, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2005, s.84.

geliştirmeyi isteme başkadır. Ailemizi, milletimizi ve medeniyetimizi yüceltmek ve adaleti gözetmek ancak milliyetçilik tanımına uygun düşmektedir.³⁰

Toplumunu mille(t) kavramı etrafında kenetleyerek aynı ideal ve gelecek çağrısı ile örgütlenme çabasına milliyetçilik diyebileceğimiz gibi bir sonraki basamağı mille(t)in kendi adını taşıdığı devletidir. Türk yurdunu ifade etmek üzere TÜRKİYE tabiri, önce 6. Asırda Orta Asya, 8-10. Asırda Hazar Denizi ve Macaristan bölgesi, 8-14 Asırda Mısır ve Suriye ve nihayet 12. Asırdan sonra da Anadolu için kullanılmıştır. İsmi ile anılan coğrafyaların vatan yapılması anlamına gelen Türkiye adı yabancılar tarafından verilmiştir.³¹

Tarihte Türk milliyetçiliğinin varlığına dair verebileceğimiz çok sayıda örnek buluruz. Örneğin; Hun Hükümdarı Çi-Çi'nin devlet politikasını milliyetçilik üzerine kurması, Orhun Abidelerinde milli şura sahip bir mille(t)e seslenilmesi, 1072 yılında Divan-ı Lügati Türk adlı eserinde, dünyayı idare etmek için yaratılan bir millete Türk adının Tanrı tarafından verildiğini ileri süren Kaşgarlı Mahmut'un (1008-1105) hareketi, XI. yüzyılda Yusuf Has Hacip (1017-1077), Kutadgu Bilig için gururla Türkçe olarak yazdım derken, XV. yüzyılda Ali Şir Nevaî'nin (1441 – 1501) Muhakemet'ül Lügatayn adlı eserinde, Türk'ün Fars'tan, Türkçenin de Farsçadan üstün olduğunu savunan görüşleri Türk Milliyetçiliğinin tarihsel kökenlerine örnek olacaktır.³²

Dündar Taşer'e göre; milli özellikleri ve değerleri yüceltmek, milli davranışları korumak ve devam ettirmek, bunlara karşı olmayanlara saygı ve müsamaha milliyetçiliktir.³³ Yine bir başka tanımda İbrahim Kafesoğlu; "kişinin milletine sevgi ve

---

³⁰ Remzi Oğuz Arık, *İdeal ve İdeoloji*, Devlet Kitapları, İstanbul 1969, s.59,60; Oğuz Çetinoğlu, *Altaylardan Hira'ya Türk İslam Dostluğu*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011, s.111.

³¹ İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1985, s.3.

³² Yusuf Has Hacip, *Kutadgu Bilig*, Çev. Reşit Rahmeti Arat, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2008, s.69.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1985, ss.203-206.; Fuat Uçar, *Üç Tarzı Siyaset Türkçülüğün Manifestosu Osmanlıcılık – İslamcılık – Türkçülük*, Fark Yayınları, Ankara 2008, ss. 67-68.; Kaşgarlı Mahmud, *Divânü Lügati't Türk*, çev. Seçkin Erdi, Serap Tuğba Yurteser, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2005, s.11.

³³ Taşer Dündar, *Mesele*, Burçak Ltd. Şti, İstanbul 1993, ss.47-49.

saygı hisleriyle” bağlanması, kederde ve sevinçte bir olması, yalnız sevmek değil gerektiğinde hayat değerinde fedakârlık yapmayı milliyetçilik olarak tanımlar.³⁴

Galip Erdem, Türk milliyetçilerinin, milletini kıyamete kadar yüceltme görevinin olduğunu, demokrasinin milleti yüceltmede sadece bir araç olduğunu ve Türk milletinin tarih boyunca değişik yönetim şekillerini denediğini ancak milletin varlık davasının tehlikede olduğu durumlarda her türlü hürriyetin bağımsızlık ve dirlik adına feda edilebileceğini söyler.³⁵

Aydınlar Ocağı’nda uzun süre görev alan Metin Eriş, kendisine Türk milliyetçiliğinin dayanağının ne olduğu sorulduğunda şöyle cevap vermektedir:

“Türk Milliyetçiliği, farklı zeminlere çekilen yorumlarla ifadelendirmek istense de, esas itibariyle bir kültür milliyetçiliğidir. Neredeyse Genç Osmanlılardan Ali Suavi’ye kadar uzatılacak bu çizginin, yani Türk-İslâm anlayışının, zaman içerisinde gelişme zemini bulduğu ortam 1970 yılında kurulmuş olan Aydınlar Ocağıdır. Daha öncelere baktığımızda Türkçülerin önemli bir çoğunluğunun, İslâm diniyle Milliyetçilik arasında bir çatışmaya yol açmamağa, bir başka ifade ile Milliyetçiliği sırf ırkî bir temele dayandırmamağa gayret ettikleri görülür. Aydınlar Ocağının 1970 yılında kuruluşundan itibaren yönetiminde bulunduğum ve sorumluluğunu taşıdığım 1988 yılına kadar sürdürdüğü çalışmaların temel vasfı Kültür Milliyetçiliğidir... Her şeyden önce vurgulamak gerekir ki kültür, milleti millet yapan sosyal hayat tarzları ve değerlerinin mecmuudur. Bunların arasında din, dil, tarih, örf ve âdetler, dünya görüşü, sanat, hukuk, ahlâk, iktisat, edebiyat, coğrafya, vatan, ferdî davranışlar, kolektif düşünce ve tasarılar, giyim kuşam, barınma, soy birliği vb. sayısız unsurlar bulunur. Ama aralarında altı tanesi temel yapıyı teşkil ederler ki bunlar tarih, din, örf ve âdetler, dil, sanat ve dünya görüşüdür. Bu unsurlar bir araya geldiklerinde ise bir milletin duygu, düşünce, davranış, bilgi, sanat, beceri kalıpları ve birikimleriyle sosyal yapısı, kısaca hayat tarzı ortaya çıkar.”³⁶

---

³⁴ İbrahim Kafesoğlu, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Yayınları, İstanbul 1970, ss.9-10.

³⁵ Galip Erdem, *Suçlamalar 1*, Töre Devlet Yayınevi, Ankara 1974, s.117.

³⁶ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.725; <http://metineris.wordpress.com/duyurular/islamiyet-ve-turkculuk/>

1.5. SENTEZ

Tezimizin konusunun Türk İslam Sentezi merkezinde şekillenmesi bizi kavramsal temellendirme yaparken sentez kavramını ele almak durumunda bıraktı. Önceleri “Terkib” kelimesi kullanılması gündemdeyken “Sentez” kelimesi tercih edilmiştir. Sözlük anlamı olarak sentez, yalından karmaşık olana, külliden cüziye, zorunludan olasıya, ilkedden onun uygulanmasına, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülden varılan sonuca giden düşünme biçimi, bireşim şeklinde ifade bulduğu gibi “birbiri ile ilgili fikir ve düşünceleri aralarında bir bağ kurarak bir bütün haline koyma” anlamına gelmektedir.³⁷

Çalışma konumuz bakımından sentez kelimesiyle irtibatlandırılan kavramlar Türklük ve İslamiyet’tir. İslam ve Türklük arasındaki özdeşleşme sonucu Türklük ve İslamiyet’in sosyal ve manevi alanda bir olması, aynı anlama gelmesi şeklinde tanımlanabilir.³⁸ Bin seneden fazla bir zamandan beri Müslüman olarak yaşamış, bu dini bütün varlığıyla benimsemiş, İslam’a gelecek saldırılara karşı bayraktarlığını yapmış Türk Milleti, Türklükle – İslam’ı öylesine içselleştirmiş, bağlanmış ki, Batı dünyasında Türk demek İslam demek, İslam demek Türk demek manasına alınmış, anlaşılmış ve söylenmiştir.³⁹

Bu fikir, Türklük ve İslam arasında mükemmel bir uyum olduğunu öngörür. Buna göre, İslam’ı kabul etmek Türklerin kaderi olduğu; pek çok halkın İslam’a kazandırılmasını sağladıkları için Türklerin dinin kalkanı ve kargısı oldukları belirtilir. Bu akıma göre, Türk kimliği kendini ancak İslam içinde gerçekleştirebilirdi; İslam’ı kabul etmeseydi, Türk kültürü bütünlüğünü korumakta zorlanırdı. “Sentez” akımı, İslam’ın dini ve kültürel değerlerini Türk milliyetçiliğine eklemek isteyen muhafazakâr bir milliyetçiliği de temsil eder. Cumhuriyet devrinde, “ırkçı” Türkçülerin

---

³⁷ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fca04656b2c06.82375325 (sentez maddesi); İlhan Ayverdi, Misalli Büyük Türkçe Sözlük c3, “Sentez Maddesi”, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2006, s.2733.

³⁸ İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, s.162.

³⁹ Ziya Gökalp, *Türkleşmek İslamlaşmak Muassırlaşmak*, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1963,s.2.

bir kısmı hariç, bütün milliyetçilerin böyle bir sentezin daha doğrusu tarihte zaten gerçekleşmiş olan bu sentezi korumanın peşinde oldukları söylenebilir.⁴⁰

İslam dinini seçen Türk boyları sosyal, ekonomik, askeri ve idari yönlerde olduğu gibi kültür konusunda da eski kadim mirasını bir kenara bırakmayı hiç düşünmemiştir. Dil, edebiyat, sanat ve geleneklerinin İslam akaidine uygun hale getirilmesinden başka bir değişim yaşamamışlardır.

1.6. AYDIN

Kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli (kimse), münevver, öğrenimi, bilgisi ve görgüsü olan kimse, şeklindeki sözlük anlamı olan aydın kavramı cumhuriyet sonrası türetilen ve kullanılan bir kavramdır. Osmanlı Devleti döneminde bu kavramın karşılığı olarak münevver kelimesi kullanılıyordu ki bunun da öncesi âlim ve ulema sınıfı idi. Münevver ve aydın sözcükleri okumuşluğu, önyargılardan sıyrılmış eleştirel düşüncüyü ve bunların yanı sıra görgü sahibi olmayı da içermektedir.⁴¹

Tezimizin konusu olan Aydınlar Ocağının üyeleri de Cumhuriyet dönemi aydınlarına; devlet ve toplum ayrılığı yarattığı ve erken cumhuriyet döneminde geleneksel değerlerden uzaklaştığı için eleştirel bakmakla birlikte yerli ve milli endişeler taşıdıkları, çözüm yolunda kendilerine görevler düştüğünün farkında oldukları için kendilerini “aydın” olarak nitelendirmişlerdir. Hatta ocağın kurulma aşamasında isminin Münevverler Ocağı olmasını düşünmüşler ancak Aydınlar Ocağı olmasının daha uygun olacağını kararlaştırmışlardır.⁴²

Erol Güngör, aydın olmanın bir çeşit meslek grubu olduğunu ve her mesleğin kendine göre kurallarının, mükemmellik ölçülerinin, namusunun ve haysiyetinin olduğu

---

⁴⁰ Etienne Copeaux, *Türk Milliyetçiliği: Sözcükler, Tarih, İşaretler, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, ss.46-47.

⁴¹ TDK Sözlüğü c1, “Aydın Maddesi”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998, s.173; <http://tdkterim.gov.tr/bts/> aydın maddesi, erişim 28/11/2012; Erol Güngör, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2002, ss.195-214; İlhan Ayverdi, Misalli Büyük Türkçe Sözlük c1, “Aydın Maddesi”, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2006, s.227.

⁴² Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s. 11.

gibi aydın olmanın yani münevver olmanın ahlak ve dürüstlükten geçtiğini vurgular. Aydın heyecanlı olmalı ancak heyecanı düşüncesini bulandırmamalıdır. Bu yüzden aydın, sevgi ya da nefretini kimsenin emrine veremez. Aydın, sokaktaki insanlardan fazla ve farklı şeyler bilen değildir Güngör'e göre. Aydın ile halkı ayıran nokta aydın kişinin zihni terbiye ve düşünme metodu kazanmış olmasıdır. Gördüğü sıkıntı karşısında bocalamadan sebep sonuç ilişkisini kurarak sıkıntının çözümünün de ötesini düşünebilmelidir. Bütün bunları yaparken halkının inançlarından, kanaatlerinden kopmadan ancak bilgiye araştırma ve ispatla ulaşmalıdır der.⁴³

Bu tanıma uymayan bazı aydınlar, Modernleşme ve Batılılaşmayı özdeş görmelerinden dolayı kendi vatanlarında, kendi milletinin insanları arasında yabancı oldukları ve kendilerini millettten kopardıkları dönemler olmuştur. Bu dönemlerde millet dil birliğini, kültür birliğini ve manevi birliğini kaybetmiştir.⁴⁴ Bu dönemi ve batıyı yanlış anlayan aydınları Cemil Meriç şöyle eleştirmiştir:

“Eskiden aydınlarımızın en büyük kusuru Batı medeniyetini tanımamaktı. Bu yüzden Batıya düşmandılar. Şimdi Batıcılar, kendi memleketlerinin yabancıları. Yalnız kendi memleketlerinin mi? Üç kıtaya ferman dinleten bir ülkenin aydınları, batıyı tanımak zorunda değildiler. Avrupa'nın dramı başka bir kürede, başka bir iklimde oynanıyordu. İman şüpheyi nasıl anlardı? Teslimiyetin isyana bakışı idi bu. Olgun bir medeniyetin toy bir medeniyete bakışı. Apayrı temeller üzerinde yükselen iki kültür.”⁴⁵

Aydın sorumluluğu taşıyan kişilerin hem kendi geleneklerini hem de farklı kültürleri tanımaları gerekmektedir. Aydınlar Ocağı'nın ortaya koyduğu münevver tipi, Türk milletinin geleceğini şekillendiren politikaları yürüten kadrolar olarak tanımlanabilir. Bunun için aydınlar ocağı tarafından aydın olarak nitelenen kişi, her şeyden önce milletini çok iyi tanıması, ihtiyaçlarına çözümleri üretirken “yerli ve milli” olmanın önemini kavramış olması ve her konudaki dert ve sıkıntılarını yüreğinde duymasını zorunlu kılar. Aydın, bunları yaparken çağdaş gelişmeleri takip, tespit ve

---

⁴³ Erol Güngör, *Sosyal Meseleler ve Aydınlar*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1996, ss 372-374, 254.

⁴⁴ Nahit Dinçer, *Türkiye'de Kültür Buhranı*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1988, s.131.

⁴⁵ Cemil Meriç, *Umrandan Uygarlığa*, İletişim Yayınları, İstanbul 2008, s.62.

hesabını yapmalıdır. İnsanlık tarihinin sürekli bir mücadele ve savaş olduğunu ve bu karakterin bugün de değişmediğini bilmelidir.⁴⁶

1.7. MEDENİYET

Medeniyet, Arapçada şehir anlamına gelen “medîne” isminden Osmanlı Türkçesinde türetilmiş bir kelimedir. Kùltürleri ve dinleri ayrı olan milletler arasında müşterek müesseselerin toplamına denir. Bir millete mahsus değildir; bir millete ait olan anlayış biçimlerine kùltür denir. Bir ümmete mahsus olan da ancak din olacaktır. Farklı kùltür ve farklı dinlerin mensuplarının ortak bir medeniyet çatısı altında toplanmaları mümkündür. Kùltür ve medeniyet, insanoğlu var olduğu sürece imkânları ve ihtiyaçları ölçüsünde varlığını koruyacaktır.⁴⁷

Kùltür ve medeniyetin temel unsurunu insanın sosyal bir varlık olması oluşturur. Birlikte yaşayan, yardımlaşan, insana özgü bir olgu olan medeniyetin kurulabilmesi için çok uzun sürelere ve birbiri üzerine eklenmiş kùltürel dokulara ihtiyaç vardır. İnsanların tercihleri, kendilerine özgü ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiş olmalıdır. İnsanlar varlığını devam ettirebilmek için diğer insanlara ihtiyaç duyarlar. Ev idaresinden dünyanın idaresine kadar birlikte yardımlaşarak ve iradi olarak iyiliği düşünerek birlikte olmaları gerekmektedir.⁴⁸

Kùltürün tanımınının medeniyet tanımı için ön şart olduğunu düşündüğümüzde kùltür nedir sorusuna; hayatta kalma içgüdüğü, besin bulma, barınma, üreme, düşmanlardan korunma ihtiyaçları yeni davranışlar geliştirme ve icatlar yapmak cevabı verilebilir. Kùltür, varlığını mensuplarının işbirliğine, muhtelif meslek ve sanat

---

⁴⁶ Seyyid Ahmet Arvasi, *Türk İslam Ülküsü 2*, Türk Kùltür Yayını, İstanbul 1980, ss.279.280.; Taner Timur, *Osmanlı Kimliği*, İmge Kitabevi, Ankara 2000, s.30.

⁴⁷ Ziya Gökalp, *Terbiyenin Sosyal ve Kùltürel Temelleri 1*, MEB Yayınları, İstanbul 1992, ss.236-237.; Yılmaz Özakpınar, *Kùltür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997, s.42.; Hilal Görgün, *Medeniyet Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c28, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2003, s.296.

⁴⁸ Aristoteles, *Politika*, çev.: Mete Tuncay, Remzi Kitabevi, İstanbul 1975, s. 206.; Fârâbî, *El-Medînetü'l Fâzıla*, Çev. Ahmet Arslan, Kùltür Bakanlığı, Ankara 1990, s.69.; Aygün Akyol, “Ahlak-ı Nasırî’de Ahlâk ve Siyaset İlişkisi Sevgi Erdemi Merkezli Bir Okuma”, *Değerler Eğitimi Dergisi*, sayı: 24, Aralık 2012, s.17.

sahiplerinin ahenkli bir şekilde çalışmalarına, ya doğrudan doğruya veya “bilvasıta” birbirine yardım etmelerine borçludur.⁴⁹

“Beşeri ilimlerde kültür, kısaca bir milleti yaşatan maddi-manevi güçler bütünü diye tarif edilebilir. Dil, inanç, hukuk, sanat, tarih birliği şuuru, örf ve geleneklerle, bunların maddi sahalardaki yansımaları, bir kültürün müşahhas unsurlarıdır. Maddi olsun, manevi olsun, kültür belirtilerinden, çeşitli milletlerce ortaklaşa benimsenen özellikler, topluca medeniyeti meydana getirir. Anlaşılacağı üzere, kültür topluluklara mahsus değerler birliği olduğu hâlde medeniyet, evrensel kabul gören unsurların toplamıdır. (dinler, bazı felsefî düşünceler, teknik âlet ve vasıtalar gibi) Tarihte 3500 yıldan beri yaşamakta devam eden bir Türk milletinin varlığı gerçek ise, bunun, kendine has dil, din, hukuk, sanat, ahlak ve gelenek vb den kurulu bir de kültürü olacağı tabiidir. Zira her millet bir kültürü ve her kültür bir milleti temsil eder.”⁵⁰

Bilge Kağan, Orhun Abidelerinde: Türkoğlu! Üstte gök çökmedikçe, alta yer delinmedikçe senin ilini ve töreni kim bozabilir? Sözünü törenin, manevi kültürün sağlamlığına güvenerek söylemiştir. Aynı düşünce, Selçuklu ve Osmanlı’da “Devlet-i Ebed Müddet” ve Türkiye Cumhuriyeti kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından “Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.” sözlerinde yine manevi kültürümüzün sağlamlığına olan güvenle söylenmiştir.⁵¹

Kültürün kaynağının dini inanış ve ahlak anlayışında olduğunu söyleyen Mehmet Kaplan; Türk Milletinin, İslam sayesinde yüksek bir medeniyet dairesine girdiğini ve bu medeniyete değer kattığını hatırlatır.⁵² Buraya kadar medeniyetin oluşması için gerekli olan kültürel kodlardan teorik olarak söz etmeye çalıştık. Ancak günümüzde medeniyet algısı, batı dışında hayatini devam ettirebilen, hükmünü yürütebilen başka bir medeniyet algısını kabul etmemektedir. Bu noktada bir tek batılı

---

⁴⁹ Mümtaz Turan, *Kültür Değişimleri Sosyal Psikoloji Bakımından Bir Tetkik*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2010, s.43.

⁵⁰ İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul,1985, s.42.

⁵¹ Muharrem Ergin, *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2007, s.17; Ali Öztürk, *Ötüken Türk Kitabeleri*, MEB Yayınları, İstanbul 1996, s.137.

⁵² Mehmet Kaplan, *Nesillerin Ruhu*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, s.58.

bir anlayış ve batılılaştırılmaya çalışılan diğer kültürler var. Bu durumda toplumların kendi kültürel arka planlarına uygun bir yapı geliştirmesi nasıl mümkün olacaktır sorusu zihnimizi meşgul etmektedir.⁵³

Kültürlerin paradigmalara, medeniyetin ise bilimsel devrimlere benzetilerek; milletlerin kültürlerinin birleşerek karşılıklı etkileşimi ile geçerli paradigmayı bir başka deyişle baskın paradigmayı ortaya çıkardığı ve diğerlerini pasifleştirdiği söylenebilir. Thomas Kuhn; rakip paradigmalardan söz ederken baskın paradigmanın diğerini pasif hale getirdiğini ancak rakipsiz ya da alternatifsiz bir paradigmanın olmayacağını söyler. Buradan dünya üzerinde sadece bir medeniyetin olabileceği anlamı çıkmamalıdır. Medeniyeti belirleyen kültürlerin birleşmesi, etkileşmesi ve baskın olanın diğerlerini içinde barındırmasıdır. Her topluluğun kendine has kültürünün diğer kültürler ile kurduğu bağlardan, etkileşimden sonra ne kadar kendisi kaldığı önemlidir. Türk Kültürü, Arap Kültürü, Fars Kültürü, İslam Medeniyetinin temelini oluştururken, kendi aralarındaki farklılıkların çatışmadan devam etmesi önemlidir.⁵⁴

Gökalp, kültürün yerliliğine karşılık, medeniyetin evrenselliğinden söz ederek, kültürün milletin dini, ahlaki, hukuki, akli, estetik, dil, ekonomi ve teknolojik hayat düzeni olduğunu belirtir. Medeniyet ise, birçok milletin sosyal hayatlarının birleştiği bir üst çatıdır. Avrupa ve Amerika medeniyet dairesinde bütün Avrupalı milletler arasında ortak bir Batı Medeniyeti vardır. Bu medeniyetin içinde birbirinden ayrı ve kendileri olmak üzere bir İngiliz, bir Fransız, bir Alman kültürü vb. vardır. Ayrıca milletlerin dinle ilgili bilgilerde, sosyal bilimlerde, ahlak, hukuk, dil, estetik, kısaca hayatın her alanında elde ettiği varlıklarının bütününe ve etkileşimine medeniyet dendiğini belirtir. Medeniyet anlaşılabilir ve sürekli bir inceleme alanıdır. Değişik milletlerin farklı

---

⁵³ Mustafa Çalık, *Milli Kimlik, Milliyet, Milliyetçilik*, Cedit Neşriyat, Ankara 2009, s.198.; Mevlüt Uyanık, “Çağdaş İslam Düşüncesinde Tarihsellik ve Evrensellik Sorunu”, Kur’an’ın Tarihselliği ve Evrenselliği, ed.: Mevlüt Uyanık, Fecr Yay., Ankara 2011, s. 134,135.

⁵⁴ Thomas S. Kuhn, *Bilimsel Devrimlerin Yapısı*, Çev.Nilüfer Kuyaş, Kırmızı Yayınları, İstanbul 2006, ss.97-111. ; Gökalp, Ziya, *Türkçülüğün Esasları*, Türk Kültür Yayıncılığı, İstanbul,ty,ss.34-38.

eylemlerinin ortak bir zeminde ürüne dönüştürülmesidir. Kısaca medeniyet barındırdığı kültürlerin, inançların ve değerlerin ete kemiğe bürünmesidir.⁵⁵

Medeniyetlerin, ruh temelini bir inanç sistemi ve toplumsal temelini ise inanca bağlı ahlak sistemi oluşturur. Böylece milletler inançları ve ahlak sistemleri temelinde devlet ve sosyal kurumlarını düzenleyerek, eserlerini ortaya çıkaracaklardır. Kendini güven içinde hisseden toplum ruh enerjisi ile medeniyetini kalıcı kılmak için eserlerini bırakır. Batı medeniyetinin üç temel esası olduğunu söyleyen Yılmaz Özakpınar, bunların birincisinin Hıristiyanlık, ikincisinin Yunan ve Roma medeniyetlerinden gelen ve Hıristiyanlığa karışan Pagan öğeler, üçüncüsünün ise hümanizm ve uzantısı bireyciliktir der. Böyle olunca bu medeniyetin inanç sisteminin temelinde Sekülerizm olmaktadır. Bunun pratikteki anlamı ise dini gündelik hayatın (dünya) dışında tutmaktır. Aydınlar Ocağı, Türk İslam Medeniyeti'nin, Batı Medeniyetinden daha köklü olduğunu, İslam dünyasının; Türk milleti önderliğinde tekrar Türk İslam medeniyetinin yükselmesi gerekliliğini savunmaktadır. Türk İslam Sentezi fikrinin bu medeniyet hamlesinin önemli bir ayağı olduğunu belirtir.⁵⁶

---

⁵⁵ Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, Türk Kültür Yayıncılık, İstanbul, ty, ss. 27-28; Ziya Gökalp, *Hars ve Medeniyet*, Elips Kitap, Ankara 2007.s.16; Mevlüt Uyamık, *Said Nursi'nin Medeniyet Tasavvuru*, Köprü Dergisi, sayı118, s.12.

⁵⁶ Yılmaz Özakpınar, *Kültür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997, ss.46,51,60.123.

BÖLÜM 2- TARİHSEL SÜREÇ

Aydınlar Ocağı'nın bir siyasi tez olarak ortaya koyduğu temel fikir Türk İslam Sentezi'dir. Bu kavramın anlaşılması için tarihsel arka plana da değinmek gerekmektedir. Tezimizin bu bölümde Türklerin İslam ile tanışmaları ve eski kültürleri ile yeni kültürleri arasındaki kurdukları bağın yapısını değerlendireceğiz. Din olarak kabul ettikleri İslam'a aykırı olmayan toplumsal dokusunu devam ettirirken diğerlerini İslam'a göre düzenlemesiyle oluşan yeni kültür hamlesini analiz edeceğiz.

X. Asırda başlayan bu medeniyet değişimi, Türk İslam medeniyeti olarak asırlarca devam etmiş girilen yeni medeniyet dairesine güçlü Türk töresi ve geleneklerinin sunduğu katkılar kısa zamanda hissedilmiş ve kabul görmüştür. Tüm bu sebeplerle Türk İslam Sentezi olarak sunulan medeniyet algısının anlaşılabilmesi için Türklerin Müslüman olmasıyla başlayan tarihsel arka plana tezimiz elverdiği ölçüde değinmek istiyoruz.

2.1. İSLAMİYET İLE TANIŞMA VE TÜRK İSLAM SENTEZİ'NİN OLUŞUMU

Milletlerin hayatında yeni bir dini kabul etmek ve yeni bir medeniyet dairesine girmek önemli kırılmaları veya sıçramaları beraberinde getirmektedir. Yeni bir din, yeni bir anlayış ve kültürün kendi kültürüne taşınmasıdır. Ancak inanç, yaşantı ve düşünce değişikliği şeklinde gerçekleşen bu yeni durum Türk milletinin bünyesini sarsmamış, düşünce ve yaşam anlayışında gerilemeye sebep olmadığı gibi hemen her alanda büyük bir sıçramaya da neden olmuştur. Artık aynı imana sahip farklı milletlerin ortak idealleri ve ortak ölçüleri vardır. Günlük yaşantı, sanat, eğitim, mimari, iktisat ve tüm sosyal yapıda coğrafyadan veya gelenekten kaynaklanan nüansların olmasına rağmen değerler ve olgular aynıdır.⁵⁷

Türk Milleti, tarih boyunca, çevrelerinde etkilendikleri dinleri kabul etmiştir. V. asrın sonralarında Tabgaçların Budizm'i kabul etmeleri, Uygurların İIX. asırda

---

⁵⁷ Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet, Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss290-291.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, İstanbul 1991, Ötüken Yayınları, ss.47,48.

Manihaizm'e ve Budizm'e geçmeleri bu duruma örnektir. Yine Museviliğin bir kolu olan Karaim mezhebinden Yahudiliği ve Ortodoks mezhebinden Hıristiyanlığı kabul eden Bulgarlar ve Katolik Mezhebinden Hıristiyanlığa geçen Macarlar gibi bir kısım Türk Boyları din değiştirmişlerdir. Türklerin Müslüman olmaları sürecini hızlandıran etmenlerin başında eski Gök Tanrı inancı ile İslam arasında bir çatışmanın olmaması gösterilebilir. Nitekim Allah'ın zat ve sıfatları ile Tanrının zat ve sıfatları arasındaki benzerliğin olması çok önemlidir. Bu yüzden zamanın en üstün medeniyetine topluca ve süratle girmişlerdir.⁵⁸

Eski inançlarında Peygamber kavramının olmaması İslam Peygamberi Hz Muhammed'i kabul etmelerini kolaylaştırmıştır. Ayrıca Hz Peygamberin Türkleri tanıması ve onlara saygı duyulmasını tavsiye etmesi⁵⁹ aradaki muhabbeti artırmıştır. Hz Peygamber'in ve Arapların Türkleri tanımaları, Türklerin İpek Yolu'nu ellerinde bulundurmaları, ticarete etkileri ve Göktürk Devletinin sürekli Sasani'lerle olan mücadeleleri nedeniyle olduğu düşünülmektedir. Ancak zayıf diye nitelendirilebilecek hadisler için Arap toplumunun Türkler hakkındaki duygularının ifadesi gözüyle bakılması da Türklerin Arap toplumunda uyandırdığı izlenimi göstermesi açısından önemlidir. Türklerin Müslüman olmaları süreciyle ilgili olarak Türk Milletinin baskı ve zorlama ile Müslümanlaştırıldığı iddiası da söz konusudur. Bu konu o dönemin siyasi, sosyo-ekonomik ve kültürel şartları da göz önünde bulundurularak çok titiz bir şekilde incelenmesi gereken bir husustur. Çünkü bu konuda İslam'ın kılıç zoru ile yayıldığı iddiası karşısında İslam düzeninin fethedilen topraklarda hâkim kılınması ve devletinin topraklarını genişletme amacıyla cihat olgusu ön plana çıkmaktadır.⁶⁰

---

⁵⁸ İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, ss.159,161.

⁵⁹ Hz. Peygamber'in Türkler hakkındaki hadisleri ve konu ile ilgili bölümler için bakınız. İsmail Hami Danişment, *Türk Irkı Niçin Müslüman Oldu*, Burak Yayınevi, İstanbul 1994; İsmail Hami Danişment, *Türklük Meseleleri*, İstanbul Kitabevi, İstanbul 1976; Nesimi Yazıcı, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992; Zekeriya Kitapçı, *Orta Asya'da İslamiyet ve Türkler*, Yedi Kubbe Yayınları, Konya 2004; Zekeriya Kitapçı, *Türkler Nasıl Müslüman Oldu*, Yedi Kubbe Yayınları, Konya 2004; Zekeriya Kitapçı, *Hz Peygamberin Hadislerinde Türkler*, Yedi Kubbe Yayınları, Konya 2009

⁶⁰ Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet*, *Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss290-304.; Ahmet Yaşar Ocak, *Türkler Türkiye ve İslam*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.26-28.; Mevlüt Koyuncu, *Türkler ve İslâm Dünyası Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss336-351.; Seyyid Ahmet Arvasi, *Türk İslam Ülküsü c1*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011, s93.; Osman Turan, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi Tarihi c2*, Turan Neşriyat Yurdu, İstanbul 1969, s136., Nesimi Yazıcı,

İslam Dini, Hz Peygamberin risaletinde vahşeti, maddî ve manevî eziyeti, insanın insanı sömürmesini tam ve kesin olarak ortadan kaldıracak ruhî esasları ve sosyal tedbirleri ortaya koymuştur. Adaleti, birbirini sevmeyi ve iyi muamele etmeyi, anne baba ve tüm insanlara şefkat ve vefalı olmayı, komşuluk hakkını gözetmeyi isterken cana kıymayı, hırsızlığı, namussuzluğu, yalanı ve kişinin kendisi için istemediğini başkasına yapmamasını emretmiştir. Bir terbiye sistemi olan İslam Dini, Türk Milletinin ruhuna, gönlüne, aklına hibetmiştir.⁶¹

İslam ordularının Emeviler döneminde, Maveraünnehir bölgesine girmeleri; Göktürk Devleti'nin ikinci kuruluş dönemine rastlamaktadır. Kuteybe idaresindeki İslam ordularının Türkistan'da göstermiş oldukları sert siyaset bir müddet İslam'ın kabulünü geciktirmekle birlikte Talas Savaşı sonrasında Abbasilerin, Emevilere göre daha adil ve eşit yönetimi karşısında İslamiyet'e ilgi duyulmasını sağladı. Abbasiler döneminde ordu içinde ve devlet idaresinde sürekli yükselen Türk varlığı; Türk milletinin İslamlaşma sürecini hızlandırmakla beraber devlet yönetiminde Türk karakterinin öne çıkmasını sağlamıştır. İslamiyet'in Türkler arasında yayılmasında en önemli etmen mutasavvıf Türk dervişlerinin Türkistan'da İslamlaştırma faaliyetleri ve ticari ilişkiler sayesinde kurulan yakınlık olarak gösterilmektedir ki bunun sonucunda Müslüman Türk varlığı; 960 yıllarında Karahanlılar Devleti Türkistan'da hüküm süren ilk Türk İslam devletini kurmuş olacaktır. Bundan sonra İslamiyet Türkler arasında hızla yayılmaya başlamış ve yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur.⁶²

Kimi zaman küçük gruplar halinde kimi zaman ise büyük kalabalıklar halinde İslam Dinini kabul eden Türk Milleti, bu dönemde İslam coğrafyasını siyasi bakımdan birçok devletlere bölünmüş, fikri ve mezhep mücadeleleri had safhaya ulaşmış bir halde

---

İlk Türk İslam Devletleri Tarihi, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992, s13.; Zekeriya Kitapçı, *Yeni İslam Tarihi ve Türkler c.2*, Yedikubbe Yayınları, Konya 2005, ss.59-64.; Malik Fazlur Rahman, *Ana Konularıyla Kur'an*, çev. Alpaslan Açıkgenç, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 1996, s.123.

⁶¹ Yılmaz Özakpınar, *Kültür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997, s130.

⁶² Ahmet Yaşar Ocak, *Türkler Türkiye ve İslam*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, s.31.; Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet*, *Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss293-297.; Yılmaz Boyunağa, *Dost ve Düşman Gözü İle Türk İslam Sentezi*, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1970, ss181-184.; Nesimi Yazıcı, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992, ss.11,12.

buldu. Bir taraftan İsmaililer ve Şia ile uğraşırken bir taraftan da saldırıları hiç kesilmeyen Bizans İmparatorluğunun baskısı altında olan Abbasilerin bu karışıklıkları önleyecek kadar güçleri bulunmamaktaydı. İslam medeniyetine taze kan olan Gaznelilerden sonra Selçuklular içerde siyasi birliği sağlamış, anarşiyi önlemiş ve sürekli saldırı halinde olan Haçlılara ve Moğollara karşı İslam coğrafyasını korumak görevini üstlenmiştir. Müdafaaya geçen İslam medeniyeti bu yeni ruh hamlesi ile ilk asırdaki cihad düşüncesiyle tekrar taarruza geçmiştir. Anadolu'nun fethi Türkistan'dan gelen Müslüman Türkler için girdikleri yeni medeniyet dairesi içinde yeni bir vatan ideali ve Cihan hâkimiyeti düşüncesinin İ'lay-ı Kelimetullah fikrine dönüşmüş hali idi.⁶³

Karahanlılar ve sonrasında kurulan bütün Türk Devletlerinde ve beyliklerinde diğer Müslüman devletlerden farklı özellikler belirir. Hükümranlık anlayışı, askeri karakter ve düzen, toprak rejimi, sosyal haklar ve ahlaki kurallar, dini yaşayış ve kısaca Türk Töresi dediğimiz kültürün, İslamlaşması Türk milletine has bir çerçevede olmuştur. Orta Asya'da geleneksel kültürü içinde yaşayan bu güç, İslamiyet'le müşerref olunca yeni bir kuruluşa adım atmış olur. Gür bir imanla, diri bir güçle kısa zamanda İslam dünyasının yükünü ve ülkülerini omuzlamıştır. Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklularla sürekli olgunlaşmış. İslam öncesindeki Cihan Devleti ülküsü, Allah'ın adını ve adaletini yeryüzüne yaymak olan Nizam-ı Âlem fikri varlık gayesi olmuştur. Bundan dolayıdır ki Türk Hakanlarına “Zıllullah fi'l-arz” denilmiştir. Bu Aydınlar Ocağının siyaset sahasındaki önerileri bakımından da önemli bir unsur olarak karşımıza çıkar.⁶⁴

Medeniyet dairesindeki her milletin kendine has kabiliyetleri ve üstünlükleri medeniyetin zenginliğidir. Böyle olunca Türk Milleti, Müslüman olmasıyla sadece

---

⁶³ Ziya Nur Aksu, *Dündar Taşer'in Büyük Türkiye'si*, Kutluğ Yayınları, İstanbul,1976, s.118.; Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet, Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss.290-304.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991, s. 69.; Nesimi Yazıcı, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992, ss.21-24.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, ss.167,168.

⁶⁴ Abdulkadir Donuk, *Türk Devlet Anlayışının Tarihi Devamlılığı - Türk Münevverlerin Müşterek Fikir ve İman Zemini*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1988, s.9.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991, s.20.

kendi tarihini değil dünya tarihini etkileyecek büyük olayların başlangıcını sağlamıştır. Yani Türklerin Müslüman olması sürecine iki yönden bakmak gerekmektedir. Birincisi Türk milletinin İslam dinini kabul ettikten sonra yaşantı, düşünce ve inançlarındaki değişikliklerdir. İkincisi ise İslam âleminin ve dünyanın, Türklerin Müslümanlığı ile elde ettiği kazanımlardır.⁶⁵

İslam coğrafyasında Abbasi Halifesi Mu'tasım zamanından itibaren Türk askeri varlığının gücü kendini belli etmeye başlamıştı. 1055 yılında Bağdat'a giren Tuğrul Bey, Şii Büveyh oğullarına ve diğer tehditlere karşı İslam dünyasının birliğini sağlamak için Abbasi Halifelerini himayesi altına almıştır ve halifelik makamının saygınlığına dokunmamıştır. Daha sonraki süreçte, Selçukluların girdikleri bu medeniyete büyük katkıları oldu. O zamana kadar yapılan tercüme hareketi ile elde edilen bilginin sistemli bir şekilde eğitim kurumlarında öğretilmesi sağlandı. Nizamiye medreseleri ile bilimsel sıçramaların önü açıldı. Böylece Sünni politik otoritesini yerleştirerek bunun bir devlet politikası halini almasını sağladılar. Selçuklular Cihan Hâkimiyeti idealiyle Sünni İslam düşüncesinin hamiliğini üstlenmiştir. Her türlü fikre karşı müsamaha gösteren ve genel olarak farklı fikir akımlarına karşı tarafsızlığını koruyan Türk devlet geleneğine sadık kalmalarına rağmen; yıkıcı olarak nitelendirdiği fikir ve hareketleri ezmekten çekinmemişlerdir. Özellikle Moğol istilasından sonra büyük yara alan İslam Medeniyeti, Selçukluların her alanda yaptıkları hamlelerle güçlenmiştir. Daha sonraki Atabekler ve beyliklerde miras aldıkları geleneğe uymuşlardır. Hatta Selçukluların kurdukları birçok kurum geliştirilerek Osmanlı Devletinin yıkılışına kadar sürdürülmüştür.⁶⁶

---

⁶⁵ Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet, Türkler c4, Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara 2002, ss.290-291.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, İstanbul, 1991, Ötüken Yayınları, ss.47,48.; Osman Keskiöğlu, *İslam Dünyası Dün ve Bugün*, Ankara Üniversitesi Basımevi, ss.51,52.; İbrahim Kafesoğlu, *Türkiye'yi Bugünkü Şartlara Getiren Tarihi Gelişme - Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984, s.41.; Mustafa Erdem, *İslam ve Milli Bütünlük Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996, s.234.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, s.188.

⁶⁶ Yılmaz Boyunağa, *Dost ve Düşman Gözü İle Türk İslam Sentezi*, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1970, ss.14-16.; Etienne Copeaux, *Türk Tarih Tezinden Türk İslam Sentezine*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2000, s.69.; Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995, ss.169,170.; Osman Turan, *Türkler ve İslamiyet, Türkler c4, Yeni Türkiye Yayınları*, Ankara 2002, ss.290-304.; M Ertuğrul Düzdağ, *Yakın Tarihimizde İslam ve Irkçılık Meselesi*, Kaynak Yayınları, İstanbul 2006, s.100.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, İstanbul 1991, Ötüken Yayınları, ss.67-70.; İsmail Hami Danişmend, *Türk Irkı Niçin Müslüman Olmuştur*, Okat Yayınları, İstanbul 1959,

Türk İslam Sentezi önce düşünce alanında oluşmaya başladı.“Beyt’ül Hikme” çevirileri ile oluşmaya başlayan aklın öne alınması, Türklerin Müslüman olmalarıyla hız kazandı. Farabi, İbn Sina İslam Felsefesinde hala zirvede olan iki Türktür. İmam Azam Ebu Hanife ve öğrencileri, İmam Maturidi, El Birunî, Yusuf Has Hacip, Zemahşeri, İbn Heysem, Ali Kuşçu, İmam Gazali, Nizamülmülk, Hoca Ahmet Yesevi, gibi birçok deha ilim sahasında Türk İslam Sentezi oluşumunu sağlayan altın nesildi.⁶⁷

Aydınlar Ocağı Başkanı Süleyman Yalçın, Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında Türk İslam Sentezini şöyle anlatmaktadır:

“Orta Asya’daki Türkün gönlüne düşen bu iman ateşi, sayısız insanlık, ilim ve ahlak örnekleriyle onu Batıya sevk etmiştir. Asırlar süren bu feyizli yolculuk, İslam’ın yeni iklimlere yayılması, Nizam-ı Âlemin korunması ile Türk’e yeni devletler, vatan ve medeniyetler kazandırmıştır. Türk boyları ve kavmi, İslam öncesi bazı adet, örf ve geleneklerini de İslami hayata uydurarak asırlar boyu yeni ve kendine has bir kültürün temsilcileri oldular. Bu kültür ve medeniyet, Çin ve Hint içlerinden Avrupa ortalarına, Kırım ve Volga boylarından Kuzey Afrika’ya kadar uzanan çok geniş bir coğrafyada Türk’ün elinde 10 asra yakın bir zaman sergilendi. Bütün bu geniş zaman dilimi ve engin coğrafyada yaşanmış olan tarihi devre, Türk-İslam Tarihi, ondan kalan tarihi, kültürel ve medeniyet mirasına da Türk İslam Kültür ve Medeniyeti deniyor. Böylece İslam, Türkün hayatından, varlığından ayrılamayacak bir aslî vasfı ve Türkün şahsiyet yapısının öz unsuru olmuştur. Hıristiyan Batı Âlemi de Türk deyince Müslüman, Müslüman deyince de Türkü anlıyor, onu kastediyordu. Gerçekten Türkler dünya görüşü ve din olarak İslami seçtikten sonra. İslam, Türk insanı ve toplumunun ayrılmaz bir vasfı, parçası olmuştur. İslam’a girememiş Şaman kalmış veya Manihaizm, Yahudi veya Hıristiyan dinlerine geçmiş bulunan Türkler, Türk olma vasfını tamamen kaybetmiş bulunuyor.”⁶⁸

---

ss.179-181.; İbrahim Kafesoğlu, *Türkiye’yi Bugünkü Şartlara Getiren Tarihi Gelişme - Ülkemizi 12 Eylül’e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984, s.44.

⁶⁷ İbrahim Kafesoğlu, *Türkiye’yi Bugünkü Şartlara Getiren Tarihi Gelişme - Ülkemizi 12 Eylül’e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984, ss.41,43.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, ss.177-183.

⁶⁸ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.195.

Müslüman olduktan sonraki Türk tarihini inceleyenlerin, Türklerin İslam dairesi içinde yoğruldukları ve İslam'a uymayan hiçbir gelenek ve göreneği sürdürmediğini görecektir. Kısaca Türk kalabilmenin yolu Müslüman kalabilmekten geçmekteydi. Türk Milletinin bayrağına yerleştirdiği hilal, medeniyetinin merkezi olarak inşa ettiği mabetler, Türk İslam Sentezi idealini oluşturmaktadır. Türklerin, İslam toplumu içinde öne çıkmasını ve hâkim unsur olmasını kabul etmeyenler, siyasi düşünceler ve kaygılar ile Türk İslam Sentezi'ni eleştirmişlerdir. Tarihçiler, İslam'ı kabul etmeyen Türklerin, Türklüklerini kaybettikleri ve Müslüman Türklerin ise İslam ümmeti içerisinde devlet kuran ve idare eden millet oldukları üzerinde ittifak etmişlerdir.⁶⁹

Bernard Lewis, "Hıristiyan Araplardan söz edilebilir; fakat Hıristiyan Türk, tabiri saçma bir deyim gibidir. Bugün bile, laik cumhuriyetin kırk dört yılından sonra, Türkiye'deki bir gayrimüslime Türk vatandaşı denebilir, fakat Türk asla." diyerek Müslüman uluslar içinde hiçbir kavmin Türkler kadar benliklerini İslam içinde eritemediklerini ve ümmet içinde fedakârlık ve teslimiyet içinde olmadıklarını belirtir. İslam öncesinden İslam sonrasına getirdikleri İslam'a uyan gelenekleri terk etmediklerini ve İslam dairesi içine soktuklarını söyler.⁷⁰

İslam siyasi birliğini sağlamaya çalışan Selçuklular döneminde fethedilen Anadolu; Horasan Erenleri ve Alperenler sayesinde Türkiye ismini almıştı. Aynı şekilde Gazneliler sayesinde Hindistan ve Güney Asya'da İslamiyet hızla yayılmıştı. İman-amel bütünleşmesini temsil edip ve her canlıya emanetullah gözüyle baktıkları için gittikleri yerleri kısa zamanda İslam yurtlarına katıyorlardı. Fethedilen yerlerde yurtlanmanın mabetler merkezinde kurulmasına özen gösteriliyordu. Böylece millet ve mabet birlikteliği madde ve ruh birlikteliğini sağlıyordu. Mabetlerin çevresini ise medreseler,

---

⁶⁹ Süleyman Yalçın, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.23.; Mevlüt Uyanık, *Said Nursi'nin Medeniyet Tasavvuru*, Köprü Dergisi, sayı118 2012, s.24.; Erol Güngör, *Sosyal Meseleler ve Aydınlar*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1996, ss.144,145.

⁷⁰ Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.15,32.

hanlar, hamamlar, bedestenler, köprüler, çeşmeler, vakıflar, hastaneler, kaleler ile yurtlandırıyorlar ve maddi unsurları tamamlıyorlardı.⁷¹

Manevi anlamda ise gazilik, velilik, ahilik kurumları toplumu sürekli zinde tutmuştur. Bir vücudun kılcal damarları gibi tüm yurdu saran bu kurumlar savaş zamanlarında ordu içinde iman, kahramanlık ve gayretleriyle mücadele azmini artırıyorlar; barış zamanlarında ise dağ başlarında, güvensiz geçitlerde, sınır boylarında zaviyeler, tekkeler kurarak toprağı işleyip, güvenliğı sağlıyorlar, bulunduğu yerlerin imar ve kültür faaliyetlerini üstlenip, hikmet yolculuklarına devam ediyorlardı.⁷²

Aydınlar Ocağı Başkanı Süleyman Yalçın, Milliyetçiler IV. Büyük İlimi Kurultayında İslam Dininin, Türk Milleti için anlamını ve tesirlerini şöyle anlatmaktadır:

“Türk insanı ve cemiyetinin, yaşanan hayatının merkez değeri, temel telakkisi "Lâilâheillallah Muhammedün Resullullah"ın getirdiğı mesajdır. Bu mesajda hayatın başıboş ve manasız olmadığı, bilakis onun mukaddes bir emanet olduğu, onu verenin bu emaneti bir gün geri alacağı, hayatın zevk ve hazlarından, onların tatmininden önce kul olma ve kulluk vazifelerimizi yerine getirme uyarısı vardır. Hayatın her yaşı ve döneminde arzu ve hedeflerimiz değışik de olsa, değışmeyecek olan her dem ve davranışta, bunların hesabının verileceğı bir din gününü düşünerek, Allah'ın rızasının aranması hatırlatılmaktadır. Bu mesajda insana imanın, ihlâsın, edep ve ölçünün, şuur ve dikkatin hâkim olduğu, iyi işler işleyen, güzel ahlaki hedefleyen bir hayat modeli vardır. Bu hayat modelinin değışik kademe ve görüntülerini, doğan bir çocuğun kulağına besmele ile okunan ezanda, çocuğun hayırlı evlat olma duasında, bir işe başlarken Allah'ın adını anmada, bir yere girerken sağ ayak, işe de sağ ele ile başlamada, anne-babaya hürmet ve itaatin manasında, bir toplulukla karşılaşınca selamlaşma adabında, zayıf, fakir ve muhtaçlara yardımda, helal kazanç, hayırlı iş ve sonuç talebinde, ezana, mabede,

---

⁷¹ Ahmet Kabaklı, *Mabed ve Millet*, Toker Yayınları, İstanbul 1970, ss.9-22.; Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995, ss. 170-172.; Erdoğan Merçil, *Gazneliler Devleti Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1989, ss.93,94.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991, s.70.; Nesimi Yazıcı, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992, ss.111-113.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985, ss.169,170.

⁷² Teoman Şaban Duralı, *Omurgasızlaştırılmış Türklük*, Dergah Yayınları, İstanbul 2010, s.79; Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.399

din adamına, cenazeye, hürmet ve kul hakkına dikkat etmede, komşusu aç iken tok olarak yatmanın doğru olmayışında, vatan için, din ve devlet için ölümün şehadet olmasında, kadın ve erkeğin aile mahremiyeti ve namusuna itina göstermede, kandil geceleri, bayram günleri ve ramazan aylarının faziletinde, camideki cemaatte, sünnet düğününde, ölüm geldiğinde dini vecibelerin icrasında ve mezara konma şeklinde bile hep aynı bütünün, üst üste sıralanmış, birbirleriyle bir zamanlar tam uyum halinde olan davranışları, kültür şekillerini görmüyor musunuz? Hep merkezde, “ Allah’tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed. Onun kulu ve resulüdür” inancının getirdiği Allah’a kul olma idrak ve gayretlerini tespit etmiyoruz?”⁷³

Aydınlar Ocağı üyelerinden Ahmet Kabaklı ise Hz Peygamber sevgisini anlatırken; her milletten övgüler yazıldığını ancak Süleyman Çelebi’nin (1351 – 1422), Türk İslam Sentezinin ulaştığı zirvelerden birini Vesilet-ün-Necât (Kurtuluş Vesilesi) ismini verdiği eserini Mevlid olarak bizlere sunduğunu söyler. Burada Hz Muhammed’in (SAV) doğumu anlatılırken sanki Bursalı bir Türk hanımının çocuğunu dünyaya getirmesi anlatılır. Hz Peygamber o kadar yerli ve millidir ki doğumu sanki bir Türk çocuğunun doğumu gibi anlatılırken annesi Âmine hatunun durumu Türk adet, eşya ve töresi ile anlatılır. Türk Milleti, böylesine samimi duygularla bağlandıkları peygamberlerinin ismini ordusuna verirken bile saygıdan Mehmetçik demiştir.⁷⁴

Türk İslam sentezi olarak ifade edilen bu anlayışa tabi olan Türk Milleti, Maide Suresi 54.⁷⁵ ayetinde müjdelenen topluluğun kendisi olduğundan şüphe etmeden teslim olduğu ve bu teslimiyetin mükâfatı olarak yaklaşık 1000 yıldır İslam dünyasının en önemli unsuru olduğuna inanmaktadır.⁷⁶ Osman Turan, Türk İslam Sentezi düşüncesinde ırkçılık ve kavmiyetçiliğin olmadığını, Türklüğün, İslam inancı olmadan

⁷³ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.196,197.

⁷⁴ Ahmet Kabaklı, *Mabed ve Millet*, Toker Yayınları, İstanbul 1970, ss.9,11.

⁷⁵ “Ey iman edenler! Sizden kim dininden dönerse (bilsin ki) Allah, sevdiği ve kendisini seven müminlere karşı alçak gönüllü (şefkatli), kâfirlere karşı onurlu ve zorlu bir toplum getirecektir. (Bunlar) Allah yolunda cihad ederler ve hiçbir kınayanın kınamasından korkmazlar (hiçbir kimsenin kınamasına aldırılmazlar). Bu, Allah’ın, dilediğine verdiği lütfudur. Allah’ın lütfu ve ilmi geniştir.”

⁷⁶ Nesimi Yazıcı, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992, ss35,36; Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995,ss67-69; İsmail Hami Danişment, *Türk Irkı Niçin Müslüman Oldu*, Burak Yayınevi, İstanbul 1994,ss.160-167; Zekeriya Kitapçı, *Hz Peygamberin Hadislerinde Türkler*, Yedi Kubbe Yayınları, Konya 2009, s.5.

düşünülemeyeceğini, İslam ve Türk'e düşman olanların, kuru bir milliyetçilik propagandası yapmakta olduklarını bunun ise ancak "kuru ve muhtevası alınmış bir milliyetçilik" olduğunu söylemektedir.⁷⁷

Selçuklular döneminde geniş fetih hareketleri ve kuruluş ile oluşumunu tamamlayan sentez, Osmanlıların yükseliş döneminde kendine has medeniyetini oluşturmaya başlamıştır. Aynı dönemlerde Orta Asya'da sentezin temsilcisi ise Timur Devleti ve Hindistan'ın fethi ile kurulan devletler ve 16. yy başından 19. yy ortalarına kadar devam eden Babür Devleti idi. Ancak en ihtişamlı çağ Osmanlı Cihan Devleti döneminde görülmektedir. Selçukludan beri devam eden Haçlı saldırıları, savaşlar ve onca sıkıntılara rağmen oluşturulan siyasi istikrar, üç kıtayı ve milyonlarca kilometrekare üzerinde Müslim ve gayrimüslim tebaasını adalet ve yüksek değerlerle bir arada yaşatabilmiştir. Farklı milletleri bir arada tutan ve cihan devleti dışında da "Türk itibarı" oluşturan bu olgunluk döneminin kudretli temsilcileri ile eserlerini vermeye başlamıştı.⁷⁸ Süleyman Yalçın, buna Türk kültürünün sırrı olarak bakar ve bu sırrın temsilcilerinin her devirde ve her coğrafyada inançlarının gereği olan eserlerini serpiştirdiklerini söyler.⁷⁹

2.2. TÜRK İSLAM MEDENİYETİNİN GERİLEMESİ VE YENİLİK GAYRETLERİ

Osmanlı Devleti, kuruluş ve yükseliş dönemlerinde Türk İslam Medeniyeti için tüm müesseselerini hazırlamış ve bir olgunluk dönemine girmişti. Devlet işlerinde büyük aksaklıklar görünmüyor ve karşılaşılan sıkıntılar Cihan Devleti olgunluğu ile çözülmüyordu. Özellikle yükseliş döneminde medreselerde fen bilimlerine ağırlık veriliyordu. Örneğin Fatih Sultan Mehmet döneminde fen bilimleri eğitimi zirveye ulaşmıştı. Sürekli bir yenilenme ve mevcut durumu daha ileriye götürme geleneği,

---

⁷⁷ Osman Turan, *Türkiye'de Siyasi Burhan'ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.173.

⁷⁸ Erol Güngör, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995, ss.148-160.; Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991, s.20.; Osman Turan, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi c.2*, İstanbul Matbaası, İstanbul 1969,s.1; Sezai Karakoç, *Sütun c1*, Fatih Yayınevi, İstanbul 1969, s.66.

⁷⁹ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.197.

yerinde sayma dönemine girdiğinde, meseleler birbiri üzerine eklendiğinde sıkıntılar büyümeğe başladı. Osmanlı'nın yükseliş dönemindeki gelişmesi, Avrupa'dan daha hızlı olduğu için kesin bir üstünlük söz konusu idi. Fakat bu gelişme hızı değişmeye başladığında üstünlük eşitlenmeye ve sonrasında el değiştirmeye doğru yöneliyordu. XV. ve XVI. yüzyıllarda Avrupa, Osmanlı Devletinin askeri ve siyasi gücünden korkuyor ve sürekli araştırarak taklit ediyordu.⁸⁰

Osmanlı aydınları XVII. yüzyıldan itibaren işlerin yolunda gitmediğini ve tıkanmaları fark etmiş, 1699 Karlofça Antlaşmasıyla ilk toprağını kaybettiğinde bu yenilginin teknik sebeplerden olduğunu düşünmüştü. Aslında kaybettiği sadece toprak değildi. Batıya karşı hissedilen üstün olma duygusu şüpheye dönüşmüştü. Bir şeylerin yolunda gitmediğini anlayan devlet adamları Batı karşısında gerilediğimizi idraktan ziyade ifade etmeye başladılar. Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın sadareti döneminde, Lale Devri aslında çöküşün iyice açığa çıktığı dönemdir. Osmanlı Devleti'nin Askeri alanda hissedilen bu teknik üstünlüğü gidermek için yapılması düşünülen yenileşme hareketleri ilk döneminde tepki ile karşılandı. Tepkiler "Gâvur icadı" fanatikliğinden kaynaklanıyordu.⁸¹

Osmanlı Devlet aklının, Batılılaşma düşüncesindeki yaklaşımı; Batı'nın üstünlüğünün kaynağının sadece askeri bir üstünlük olduğuydu. Öyleyse yenileşmenin temeline askeri düzenlemeler alınırsa yani Hz Muhammed'in savaşta düşmanın hilelerine başvurmanın caiz olduğu hadisine dayanarak Batı'nın silahıyla silahlanırsa karşımızda muzaffer bir düşman kalmayacaktır düşüncesindedirler. Fakat Batı'nın üstünlüğü sadece askeri alanda değildi. Durum, genel bir üstünlüğün savaş alanlarında askeri olarak görünmesinden kaynaklanıyordu. Peşinden yenileşmeye ilk tepkiler Yeniçeri Ocağı'ndan geliyordu. Nitekim Sultan III. Selim bu uğurda canından olmuş, II.

---

⁸⁰ Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, İstanbul, 1991, Ötüken Yayınları, s.21.; Ercüment Kuran, *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler*, TDV Yayınları, Ankara 2007, s.3.; Halil İnalcık, *Rönesans Avrupası Türkiye'nin Batı Medeniyeti İle Özdeşleşme Süreci*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2002, s.299.

⁸¹ Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, İstanbul, 1991, Ötüken Yayınları, s.21.; Ülken, Hilmi Ziya, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları İstanbul 2005, ss.20,240.; Ercüment Kuran, *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler*, TDV Yayınları, Ankara 2007, s.21.; Arnold J. Toynbee, *Türkiye 1 Bir Devletin Yeniden Doğuşu*, Cumhuriyet Gazetesi Yayını, 1999, s.49.

Mahmut ise bu ocağı kaldırmaya kadar sıkıntılı bir 18 yıl geçirmiştir. Bu durumu Dündar Taşer; “daha güçlü, daha muktedir, daha haysiyetli olmayı şiddetle istemiş, hatta bu maksadı elde etmek için kendi ordumuzu topa tutmak gibi dünyada emsali olmayan” ihtiyati bir tedbir hareketine girişmişiz, diyerek devletin içinde bulunduğu duruma dikkat çekmiştir.⁸²

O dönemde istenmesine ve çaba sarf edilmesine rağmen neden başarı gelmedi; sorusuna Nevzat Kösoğlu; vasıflı insan yetiştirememek ve kültürel soğuma şeklinde cevap vermektedir. Esas teşhis ise kültürel soğumadır. İman ve amel ilişkisinin bozulması, yani iman zaafı ve amel sapmasıdır. Toplumun ahlaki şahsiyeti yıpranmış, davranış bozuklukları artmış; devletin varlık sebebi asker, gazi ordu olmak vasfını kaybetmiş, sadece eğitimsiz, düzensiz bir kalabalık haline dönüşmüştür. Bundan sonra, “Kanun-ı Kadim”e dönüş çağrıları başlar. Bu hukuka bağlılığa, iman ve amel birlikteliğine bir çağrıdır.⁸³

İman ve amel dengesinin bozulması Osmanlı toplumunun zayıf düşmesine sebep olmuştur. Bundan sonraki durum, milliyetçi akımlara bağlı olarak Hıristiyan tebaanın beraber yaşamak istememesi ve Batı'nın tazyiklerine açık olmaları, yenileşme sürecinde kadroların yetersiz kalması, Cihan Devleti yükü olarak, nitelendirilebilecek bir durumdur. Müslüman olmayan nüfusu bir arada tutabilmek için harcanan enerji ve çabalar yeterli olmamış; Hıristiyan tebaa ve Araplar bir türlü memnun olmamışlardır. Devlet-i Âli'nin Türk nüfusu, her savaş sonunda bir türlü kendini toparlayamadan yeni bir savaşa sürüklenmiş, Osmanlı ekonomisinin bir fetih ekonomisi olmasından dolayı alınan yenilgiler mali dengeyi bozmuştu. Buna rağmen hâkimiyeti altındaki yerlerin kaynakları konusunda emperyal tutum sergilememiştir. Ekonominin ve paranın Türklerin, Müslümanların elinde olmaması, sosyal bir tehdit halini almıştır. Yapılan müdahalelere karşı, gayrimüslim ulusların cemaat önderleri, Batılı destekçilerini devreye sokarak devlete baskı yaptırıyorlardı. Bir anlaşmazlık durumunda Osmanlı mahkemelerinin verdiği kararı gayrimüslim azınlıkların müracaat ettikleri

---

⁸²Mehmet Akif Kireççi, *Toynbee ve Gökalp'te Medeniyet Değişirme Sorunsalı ve Osmanlı Devleti'nin Çöküşüne Bakışlar, Türkler* c14, Yeni Türkiye Yayınları Ankara 2002, ss.851-855; Dündar Taşer, *Mesele*, Burçak Ltd Şti, İstanbul 1993, s.145.

⁸³ Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötügen Yayınları, İstanbul 1991, ss. 21, 457-468.

konsolosluklar bile bozabilmekteydi. Bu hal Osmanlı Devleti vatandaşı gayrimüslimlerin, istismar etmesiyle felaket halini alıyordu. Özellikle kapitülasyonlar artık telafi edilemeyen zararlar veriyor bu yüzden milli ekonomi bir türlü oluşturulamıyordu. Hatta 1920 yılında ABD’de bir raporda Osmanlı Devleti sınırları içinde ticari faaliyet yapmanın kolaylıklarından bahsederken; kimseden izin almaya gerek bile yoktur denilmektedir.⁸⁴

Devleti’nin zayıflaması ve yıkılış süreci, etkileri günümüze kadar gelen pek çok problemi doğurmuştur. Batı tarafından çeşitli şekillerde hasım ve kesinlikle yok edilmesi gereken bir tehlike olarak algılanan Türkler, İslam ile özdeşleşmiştir. Böyle olunca, Batının, sömürgeci zihin yapısına karşın, hizmet siyaseti güden Osmanlı için sürekli parçalama planları hazırlanmış ve günümüzde de bu türlü projeler ile Türklerin İslam’dan uzaklaştırılması ya da Batının istediği bir İslam algısının yerleştirilmesi düşüncesi yaygındır.⁸⁵

Osmanlı devlet adamları, sorunların farkına vardıklarında Cihan Devletinin “tamamiyet-i Mülkiye”sini koruyabilmenin yolunun teknik anlamda Avrupa seviyesine çıkmakla ve Avrupalı devletlerden sayılmakla olacağını düşünüyordu. Böyle olunca da Avrupalı devletlerin bazı teklif ve senaryolarına göz yummak zorunda kalınıyordu. Bu göz yummak bilmemekten değil, cahillikten değil ancak zorunluluktan idi. 1856 Islahat Fermanını okuduğu için cenazesinde helallik verilmeyen Mehmet Emin Âli Paşa cahil değildi. Hatta İngiliz elçisinin baskılarına karşı “Kazan patlayacak” diye yaptığı tespit ne kadar doğru çıkmıştır. Osmanlı Devleti ve diğer Avrupalı olmayan milletlerin elde etmek için çabaladıkları ve yükselmek için uğraştıkları seviye Batı’nın muazzam maddi ilerlemesiydi. Tanzimat Fermanı’nın getirmeyi amaçladığı reformlar I. Meşrutiyet ile zirveye ulaşmıştı. İlk anayasa ve meclis tecrübesinden sonra elde edilen bu siyasi

---

⁸⁴ Mehmet Akif Kireççi, *Toynbee ve Gökalp’te Medeniyet Değiştirme Sorunsalı ve Osmanlı Devleti’nin Çöküşüne Bakışlar*, *Türkler c14*, Yeni Türkiye Yayınları Ankara 2002, ss.851-858.; Metin Eriş, *Osmanlı Devleti’nde Batılılaşma Hareketleri*, *Türkler c14*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss.593-605.; Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye’de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları İstanbul,2005,s.35., Niyazi Berkes, *Türkiye’de Çağdaşlaşma*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2004, ss.227-229.

⁸⁵ T.G.Djuvara, *Türkiye’yi Parçalamak İçin 100 Plan*, Çev.Yakup Üstün, Damla Yayınevi, İstanbul 1979, ss.15-25.; Mustafa Erdem, *İslam ve Milli Bütünlük Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996, s.235.; Graham E. Fuller, *İslamsız Dünya*, Profil Yayıncılık, İstanbul 2010, ss.272,274.

birikim ve çalışmalar Devlet-i Âli'den sonra Türkiye Cumhuriyeti döneminde de hız kesmeden devam edegelmiştir. Bu anlatılanların geçerliliğini koruduğu bugün bile Avrupa Birliğine girmek isteği bir takım keyfi şartlarla engellenmektedir. Geçmişte azınlıklar üzerinde oynadıkları oyunların benzerlerini bugün Kürt kökenli vatandaşlar üzerinde oynamaları Batı'nın Türkler hakkında düşüncelerinin değişmediğini göstermektedir. Tüm bunlar bugün Türkiye'deki tartışmalara adım atarken tarihi arka planımızı da göz önünde bulundumamız gerektiğinin açık göstergeleridir.⁸⁶

Türk İslam Sentezi fikrinin Osmanlının son döneminde yaşanan buhranlardan kurtuluş reçetelerinden birisi olduğunu söylenebilir. Akçura'nın Üç Tarz-ı Siyaset şeklinde ifade ettiği çözüm önerilerinin her birinin, bir diğerine rakip ya da alternatif olmayıp milletin ve devletin bekası için birbirlerini destekleyen fikri akımları olduğunu görürüz. Böyle olunca İslamcılar ve Türkçüler ve Osmanlıcılar arasında sürekli gelişen görüş alışverişleri, aynı yayın organlarında yazılarının yayınlanması Türk İslam Sentezi fikrinin Cumhuriyete taşınmasını sağlamıştır. Milli mücadeleden sonra ise bu yaklaşma daha da somutlaşarak ayrılmaz tek bir fikir haline gelmiştir. Cumhuriyet döneminde Nurettin Topçu ve Necip Fazıl Kısakürek'in etkileri ile Aydınlar Ocağını kuracak nesil yetişmiştir. Onlara göre Türk, Müslüman olduğu müddetçe sevilecek ve milliyetçiliğin özü de İslam için hizmet olacaktı.⁸⁷

2.3.ÜÇ TARZ-I SİYASET VE YANSIMALARI

XIX. yüzyılın ortalarından itibaren ve XX. yüzyılın başlarında Osmanlı Cihan Devleti karmaşa ve parçalanma ile karşı karşıya idi. Üst üste alınan yenilgiler, bir türlü istenilen başarıyı getirmeyen düzenlemeler her geçen gün Devlet-i Âli'yi oluşturan unsurları birbirinden uzaklaştırıyor, farklılaştırıyordu. Özellikle Avrupa'nın, bu kötü durumun devamı için sürekli desteklediği Müslüman olmayan unsurların kopmaya

---

⁸⁶ Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, ss.35,36.; Halil İnalçık, *Rönesans Avrupası Türkiye'nin Batı Medeniyeti İle Özdeşleşme Süreci*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2002, s.320.; Nevzat Kösoğlu, *Milli Kültür - Mozaik- Etnik Grup Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996, s195.; Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, s.5.

⁸⁷ Burhanettin Duran, *Cumhuriyet Dönemi İslamcılığı İdeolojik Konumlan, Dönüşümü ve Evreleri Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce c 6 İslamcılık*, İletişim Yayınları, İstanbul 2005, s.136.,

başlaması ile devletin birliğini korumak düşüncesiyle geliştirilen fikirleri derli toplu sunan Yusuf Akçura'nın (1879-1935) 1904 tarihli "Osmanlılık – İslamcılık – Türkçülük" olarak isimlendirdiği *Üç Tarz-ı Siyaset* makalesidir.⁸⁸

Aydınlar Ocağının fikri alt yapısı Üç Tarz-ı Siyaset anlayışından etkiler barındırdığından bu konuya Aydınlar Ocağını ilgilendirdiği ölçüde değerlendirmek istiyoruz. *Üç Tarz-ı Siyaset* olarak kavramsallaştırmaya çalıştığımız fikir akımları birbirinden tamamen farklı savunmaları değil; birbirini besleyen, destekleyen akımlar olarak görebiliriz. Bu akımları birbirinden ayırmak, keskin hatlar çizmek mümkün değildir. Yusuf Akçura, Türkçülüğü savunan bir aydın olarak, İslamcılık fikrinin savunulduğu Sebilürreşad ve Sırat-ı Müstakim dergilerinde yazabiliyordu.⁸⁹

Osmanlı Devletinin son dönemlerinde karşı karşıya olduğu yeni siyaset algıları, kendi toplumuna uygun bir takım önerileri ortaya koymasını gerektiriyordu. Üç tarzı siyaset Osmanlı'nın gücünü muhafaza etmek ve dağılmayı önlemek için ortaya atılan çözüm önerilerini ifade eder. Her üç çözüm önerisi de devletin düştüğü durumdan kurtulabilmesi için ne yapılması gerektiği üzerinde kafa yoran fikir akımları olduğunu ifade edebiliriz.⁹⁰

2.3.1.Osmanlılık

Tanzimat dönemi devlet adamlarının ve özellikle Âli ve Fuat Paşaların sahip çıktıkları Osmanlılık, Sultan II. Mahmut döneminde ciddi olarak düşünülmüş ve bu konuda gayretler sarf edilmiştir. Sultan II. Mahmut'un, "Ben tebaamdaki din farkını ancak cami, havra ve kiliselerine girdikleri zaman görmek isterim..." sözüyle; Osmanlı devleti sınırları içinde yaşayan milletler için oluşturulmak istenen Osmanlılık kimliği; din ve mezhep ayırt etmeden, devletin dağılmaması, sınırların en azından mevcut haliyle korunması şekliyle düşünülmüştür. Bu, Amerika Birleşik Devletleri gibi ortak

---

⁸⁸ Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.11-17.; Ali Ergur, *Türkiye'deki Siyasi Düşüncenin Gelişmesinde Fransız Etkisi, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler*, 9.cilt, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.931.

⁸⁹ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.1.40.56.

⁹⁰ Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, s.19.

bir vatan etrafında vatandaşlık temelinde bir ulus inşa etme çabasıdır. Ancak bu düşünce, mevcut sınırları korumak ve devleti gerilemekten kurtarmayı düşünmekten ileriye gidememiştir. Devlet-i Âli içinde yaşayan halkın Osmanlı Milleti haline gelmesi için siyasi haklar ve ödevler, din ve fikir hürriyeti tanınacak, aralarında “müsavat” sağlanacak ve oluşturulacak yeni Osmanlı milletinin din ve mezhep ayrımı gözetilmeyecekti.⁹¹

Fransız milleti içinde Cermen, Selt, Latin, Grek ve birkaç soyun kaynaşmasından oluşması yine Alman milleti içinde birçok Slav unsurun olması ya da İsviçre'nin ırk ve din farklılıklarına rağmen bir millet şuurunda olması; Osmanlıcılık fikrinin uygulanabilirliği ümidini doğurmuştur. Tanzimat ve Islahat fermanları bu ümidin meyveleridir. Mevcut sınırların korunmasını Osmanlıcılık fikrinin amacı saydığımızda mantıklı bir çaba olacaktır. Ancak Cihan Devleti unsurlarının bir millet haline getirilmesinin zorluğu ortadadır. Farklı dinlerin, değişik kavimlerin aralarındaki çekişme, anlaşmazlıklar ve kavgalarını bir tarafa bırakıp Osmanlı milletinin oluşturulması devlet içindeki Müslüman olmayan milletlerin kabul edecekleri bir durum olmayacaktı. Ayrıca büyük devletlerin Osmanlıcılık fikrinin gelişmesine karşı direnecekleri bellidir. Çünkü ortak bir dil ve kültür politikası takip edilememiş, Müslümanlar ile Gayrimüslimler arasında kaynaşma sağlanamamıştı, Gayrimüslimler, bunu bir asimilasyon olarak görmekteydiler. Rusya'nın, Avrupa'nın menfaatleri Osmanlıcılık fikrinin eyleme dönüşmesini engellemiştir. Osmanlıcılık siyasetinin yerine İslamcılık fikrinin gelişmesi yine devletin ve milletin gelecek endişesidir.⁹²

Akçura; Osmanlıcılık fikrinin başarısızlığını sıralarken Müslümanlar ve özellikle Türklerin altı yüz yıllık hâkimiyetlerinin hukuken biteceğini, hükümleri altında gördükleri gayri Müslim tebaa ile eşit dereceye inmek istemediklerini söyler. Yine Müslümanlar, gayrimüslimlerle hukuken eşit olma düşüncesinin İslam'ın son ve mükemmel din olmasından dolayı böyle bir serbestliği ve müsavata istemiyorlardı.

---

⁹¹ İsmail Kara, *Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi* c1, Kitabevi, İstanbul 1997, s.27.; Akçura Yusuf, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.19,20.

⁹² Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.7,20,26.; Mevlüt Uyanık, *Osmanlı Islahatlarının Nihai İfadesi Olarak Üç Tarz-ı Siyaset ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Etkisi*, *Türkler* c14, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss.790-800.

Ayrıca oluşan bir güvensizlik vardı. İtirazların Gayrimüslimler yönü ise son yıllarda yükselen milliyetçilik fikirlerinin etkisi altında ve Avrupa'dan gördükleri destekle birlikte; Osmanlıların istiklal ve hükümetlerini yok etmesini istemiyorlardı. Çünkü Osmanlı idaresi altında zulüm, hakaret ve azap gördüklerini hatta namus ve haysiyetlerinin ayaklar altına alındığını iddia ediyorlardı.⁹³

Osmanlıcılık fikri, beraber ve birlikte yaşama isteği uyandıramamış böyle olunca da Osmanlı Milleti oluşturmak veya Osmanlılık siyaseti izlemek bir dönem etkili olsa bile 20. asrın başlarında gelecek ümidi taşımamaktadır. Osmanlıcılık, bilinen süreç içinde çok geçmeden etkisini kaybettiğinde, Devlet-i Âli'nin yapıştırıcı unsuru olarak İslam'ın yorumlanarak İslamcılık şeklinde kurtarıcı bir ideoloji olarak münevverler arasında olgunlaşmasına yardımcı oldu.⁹⁴

2.3.2.İslamcılık

Dünyadaki bütün Müslümanların bir İslam birliğini meydana getirmesi fikri üzerine kurulmuş bu siyasi akım Akçura'ya göre; fikir halinde kalmamış eylem boyutunda Padişah II. Abdülhamit tarafından Panislamizm olarak iç ve dış siyasette, yapılan yenilik hareketlerinde temel alınmıştır. Çok geniş bir coğrafyada etkisini göstermesi düşünülen İslamcılık fikri, siyasal ve hukuksal eşitsizliğe, Osmanlı uyruklu unsurların arasında düşmanlıklara sebep olabilecek hatta Türkler arasında din ve mezhepsel geçimsizliklerin ortaya çıkabilmesi ihtimal dâhilinde olacaktı. İslamcılık fikir akımının eylem boyutuna geçebilmesi ümidini yeşerten düşünce ise, Osmanlı Padişahlarının aynı zamanda tüm Müslümanların din önderi Halife olmasıdır. Müslüman kavimlerin halife otoritesini savunmaları, inananlar için Kur'an-ı Kerim'in tartışılmaz hayat düsturu, Arapçanın ortak dil olması ve yine İslamiyet'in bireysellik, kavmiyetçilik yerine tüm inananların kardeşliğini temel alan anlayışı İslamcılığın gerçekleşmesi adına olumlu etkenlerdir. Bunun yanı sıra İslamcılık düşüncesinin

---

⁹³ İsmail Kara, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi c1,Kitabevi, İstanbul 1997, ss.31-56.; Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, s.28.

⁹⁴ Filibeli Ahmet Hilmi, *Müslümanlara Siyaset Rehberi, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi* c1,Kitabevi, İstanbul 1997, ss.96-97.; Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*,Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara,1996, s.39.; Ayşe Hür, *Türk Milli Kimliğinin Kurucu Unsuru Olarak Ermeni Tabusu, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler*, 9. Cilt, İstanbul,2009, s.1123.

temelinde yine Osmanlı Devletinin gerilemesinin durdurulması savunulmaktadır. Çünkü dünya üzerinde Müslümanları aynı çatı altında toplayabilecek tek bir devlet vardır. Bu devlet ise Osmanlı Cihan Devletidir. Geriye işgal altında olmayan küçük bir Afganistan ve her an bir istila tehlikesi ile karşı karşıya olan Fas kalmaktadır. Böyle olunca İslamcılık fikri bir “nefsi müdafaa” hakkı gibi görünmektedir.⁹⁵

İslamcılık, bu derece samimi düşüncelerle yola çıkmış olmasına rağmen gayrimüslim tebaanın kaybedilmesi anlamına gelmekteydi. Filizlenmesi çok öncelerden başlayan ve artık engel olunamayan milliyetçilik karşısında İslamcılığın yapacak çok fazla tedbiri kalmamıştı. Öyle ki Osmanlı Devleti içindeki Müslüman Araplar bile milliyetçilik fikrine kapılmış durumdaydılar. Böyle bir ortamda Osmanlı Devleti aydınlarının bir kısmı, özellikle Ermeni Tehciri ve Balkan Savaşları, Çanakkale Zaferi, Sarıkamış yıkımının sonunda etnik, kültürel ve siyasal anlamda Türkçülüğün gerekliliğini savunmuşlardır. İslamcılık siyasetinin Osmanlı Devleti sınırları dışındaki engeli ise bağımsız ya da işgal altındaki ya da nüfuz ve iktidarları altındaki Müslüman kavimlerin birliğine büyük güçlerin engel olmak için yaptıkları planlardır.⁹⁶

2.3.3. Türkçülük

Osmanlı devlet yönetimi son zamanlarında ülkenin içinde bulunduğu sıkıntılı dönemi atlatmak ve azınlıkların yükselen milliyetçilik akımlarına karşı ürettiği Osmanlıcılık, İslamcılık politikalarında başarıyı (devletin bekasını temin edecek ölçüde) sağlayamamıştır, 1911 ve 1912 yıllarında yaşadığı iki Balkan Savaşı Türklük bilincinin diğer unsurlarınki kadar yükselmesine sebep olmuştur. Çünkü bu savaş sonunda Evlad-ı Fatihan yurdu işgal altına girmiştir. Devlet adamları ve halk arasında bu yenilgi çok ağır gelmiştir.⁹⁷

---

⁹⁵ Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.7,33.; Filibeli Ahmet Hilmi, *Müslümanlara Siyaset Rehberi, Türkiye’de İslamcılık Düşüncesi* c1,Kitabevi, İstanbul 1997,ss.86-108.;

⁹⁶ Ayşe Hür, *Türk Milli Kimliğinin Kurucu Unsuru Olarak Ermeni Tabusu, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler*, 9. Cilt, İstanbul,2009, s.1123.

⁹⁷ Hilmi Ziya Ülken, *Millet ve Tarih Şuru*, Dergah Yayınları, İstanbul 1976, s.8.; İsmail Kara, *Türkiye’de İslamcılık Düşüncesi* c1,Kitabevi, İstanbul 1997, s.30.; François Georgeon, *Türk Milliyetçiliği Üzerine Düşünceler, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Milliyetçilik* c4, İstanbul,2002, ss.27-36.

Türkçülük, Yusuf Akçura'nın Üç Tarz-ı Siyasetinin üçüncüsü ve ona göre uygulanabilirlik ihtimali en yüksek olanıdır. Azametli bir siyasal Türk milletinin oluşması için Devlet-i Âli'deki Türklerin, Türk olmadıkları halde Türkleştirilebileceklerin biraraya gelmesinden sonra Asya ve Doğu Avrupa'daki Türklerin birleştirilmesi fikridir. Yusuf Akçura'nın anlattığı şekilde bir Türkçülük düşüncesi o zamana kadar yoktu. Ancak bilimsel anlamda birkaç merkezde araştırmalar yapılmaktaydı. Böyle bir birlik ancak Osmanlı Devleti içerisinde başlayıp tüm Türk coğrafyasına yayılabilirdi.⁹⁸

Yusuf Akçura, makalesinde Türkleştirilebileceklerden söz ederken; bu Türklüğün ırka dayalı bir Türklükten ziyade hissetmek, kültür dairesine girmek, aynı dinden olmak, ortak gelecek kurmak anlamında bir milliyet meydana getirmekten bahsetmektedir ki bu Türklük, Osmanlılık fikri ile İslamcılık fikrinin ortasında, ikisine de yakın bir fikirdir. Devlet-i Âli içinde yaşayan Türkler hiçbir zaman kavmiyet fikri beslememişler ve bu yüzden de mazisini unutmuş gözükmetedirler. Türklere ve Türkleştirileceklerle tarihi hatırlatmak, İslamiyet'in birleştiriciliği ile maddi ve manevi hazırlıkları tamamlayarak bir heyecan, bir hissiyat kazandırmak gerekmektedir. Kazandırılacak heyecan ve hissiyatın saf Türk ya da kavmiyetçi bir millet anlayışı yerine Osmanlı Devleti içerisinde yaşamaktan memnun, Müslüman ve Türklük ile bir kavgası olmayan insanlardan oluşacak büyük bir siyasal birlik ülküsüdür bu. Bu birlik önce Osmanlı Devleti içerisinde sağlanacak, sonrasında ise diğer yerlerdeki Türkleri kapsayacaktır. Bunlar arasında Türk olmadıkları halde Müslümanlıkla Türklüğü özdeşleştirmiş olanlar Türk kabul edileceklerdir.⁹⁹

Akçura, büyük bir Türk birliğinin meydana getirilmesi yolunda çeşitli engellerle karşılaşılacağını hatta bunların bazılarının Devlet-i Âli'yi gerçekten yoracağını hesaba katar. Osmanlı Cihan Devleti içindeki Türk ve Müslüman olmayan halkların ayrılık fikirlerini kamçılacağını; Devlet-i Âli dışında ise Rusya'nın ve Avrupa'nın bu teoriye

---

⁹⁸ Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, s.8.

⁹⁹ Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, ss.111,112.; Said Halim Paşa, *İslamlaşmak, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi*, Kitabevi, İstanbul 1997, ss.199-212.

karşı geleceklerini öngörür. Fakat esas endişesi Osmanlı içindeki Müslüman olan toplumun bölünmesidir.¹⁰⁰

Ziya Gökalp, Sultan II. Abdülhamit'in Türkçülük akımına karşı olduğunu ve durdurmaya çalışırken Türkçü aydınların sürekli eser ürettiklerinden söz eder. Özellikle Azeri Türkçesinde yazdığı eserleri bütün Avrupa dillerine çevrilen Mirza Fethali Ahundzade (1812-1878) ve Kırım'da, Tercüman Gazetesi'ni binbir zorluğa rağmen çıkaran ve Türkçülükte bayraklaşan "Dilde, Fikirde ve İşte birlik" sloganıyla özdeşleşen Gaspıralı İsmail Bey'in (1851-1914) çabalarının boşa gitmediğini söyler. Yine Devlet içerisinde Türkçülüğü savunan aydınların sürekli olarak kendilerini yetiştirdikleri ve Türkçülük inkılabının artık durdurulamayacağını işaret eder. Mehmet Emin Yurdakul'un "Cenge Giderken"¹⁰¹ isimli şiiri Türkçülüğün dizelere dökülmüş halidir.¹⁰²

İttihat ve Terakki Cemiyetinin, Osmanlı Cihan Devletini yönetmeye başladığı XX. yüzyıl başından cumhuriyetin kurulması arasındaki geçen sürede aydınların

---

¹⁰⁰ Yusuf Akçura, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, s.26.; Mevlüt Uyanık, *Osmanlı İslahatlarının Nihai İfadesi Olarak Üç Tarz-ı Siyaset ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Etkisi*, *Türkler c14*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, ss. 790-800.

¹⁰¹ "CENGE GİDERKEN
Ben bir Türküm; dinim, cinsim uludur;
Sinem, özüm ateş ile doludur.
İnsan olan vatanının kuludur.
Türk evladı evde durmaz giderim.
Muhammed'in kitabını kaldırtmam;
Osmancık'ın bayrağını aldirtmam;
Düşmanımı vatanıma saldırtmam.
Tanrı evi viran olmaz, giderim.
Bu topraklar ecdadımın ocağı;
Evim, köyüm hep bu yerin bucağı;
İşte vatan, işte Tanrı kucağı.
Ata yurdun, evlat bozmaz, giderim.
Tanrım şahit, duracağım sözümde;
Milletimin sevgileri özümde;
Vatanımdan başka şey yok gözümde.
Yâr yatağın düşman almaz, giderim.
Ak gömlekle gözyaşımı silerim;
Kara taşla bıçağımı bilerim;
Vatanım için yücelikler dilerim.
Bu dünyada kimse kalmaz, giderim."

¹⁰² Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, Türk Kültür Yayını, İstanbul, ty, s.9.

Türklüğe bakışları da farklıydı. İlk kuşak yıkılmak üzere olan bir devletin, sürekli geri çekilen mensupları olarak “var olma” ve “var kalma içgüdü” ile bütün fikir ve eylemlerinin merkezine devletlerini yerleştirmişlerdi. Oysa bir sonraki kuşak yeni devleti kuran, kendine güvenen, dünya karşısında var olduğunu ispatlamış ve ulus olma yolunda mesafe kat etmiş bir aydın grubudur artık. Daha sonraki dönemde ise İslam kimliğinden Türk kimliğine geçiş ve egemen ideolojinin Türk Milliyetçiliği haline gelmesi dönemidir.¹⁰³ Fakat Türkçülük serüveni bitmemiş farklılaşarak devam etmiştir. Bugün Kemalizm, Batılılaşma, Modernleşme ya da Muhafazakârlaşma, İslamlaşma veya adı konulmamış farklı biçimlerde kimlik probleminin sancılarını hala çekmekteyiz. Osmanlı Devleti yerine Türkiye Cumhuriyeti ibaresini koyalım. Kimlik probleminin bu kadar uzun yılların geçmesine rağmen devam etmesi “oyun kurucu özne” olamayışımızdandır.¹⁰⁴

---

¹⁰³ Ertekin Orhangazi, *Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yolları, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, s.348.; Taner Timur, *Osmanlı Kimliği*, İmge Kitabevi, Ankara 2000, s.74.

¹⁰⁴ Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, s.106

BÖLÜM 3- AYDINLAR OCAĞI VE ÖNCESİ FİKRİ VE KURUMSAL GELİŞİM SÜRECİ

II. Meşrutiyet sonrası oluşan müsait ortamda Osmanlıcılık, İslamcılık serüvenlerinin sonunda gelinen Türkçülük fikrinin güçlendiği ve diğerlerinin daha geride kaldığı görülmekteydi. Türkçülüğün baskın hale gelmesi, Türkçülük fikrini yaymak ve incelemeler yapmak gayesiyle örgütlenmelerin neticesidir. Osmanlı Cihan Devletinde, Meşrutiyet öncesinde “Müslüman ve Türk olmayan tebaanın” kurdukları milliyet esasına dayanan birçok cemiyetin bulunmasına rağmen Türk milliyeti esasına dayalı bir cemiyetin kurulmasına izin verilmemiştir.¹⁰⁵

3.1.AYDINLAR OCAĞI ÖNCESİ TÜRK İSLAM FİKRİ MERKEZLİ DERNEKLER

Aydınlar Ocağı'nın kurulmasından önce milliyetçi muhafazakâr dernek ve cemiyetlerin olmaması düşünülemez. Jön Türkler döneminden itibaren milliyetçiliğin, Türkçülük fikrinin gelişmesi ve yayılması bu dernek ve toplulukların faaliyetleri ve yayınları ile oluşmuştur. Sivil toplum örgütleri olarak bu dernekler ortak akıl oluşturmaya çalışmışlar ve bir önceki derneğin bir sonra kurulacak derneğe veya topluluğa miras bırakacağı fikri birikim sürekliliği sağlayacaktır.

3.1.1. Osmanlı Devleti Döneminde Dernekler

Tanzimat ve İkinci Meşrutiyet döneminde ortaya çıkan fikir akımlarının yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi tecrübesinin temellerini attığı gerçeği inkar edilemez bir gerçektir. Fikir akımlarının sürekliliği devletin sürekliliğini de sağlamış ve Türkçülük akımı Osmanlıcılık ve İslamcılık akımlarından öne çıkarak milli devletin kurucu fikri olmuştur. Bu dönemde Türk Derneğinin ve Türk Ocağının kurulması ile köklü kültür kurumlarına sahip olmuşlardır. Bunlar Osmanlı Devleti içinde milliyet fikrinden habersiz yaşayan Türklerin milli bir vicdana ve şahsiyetli bir geleceğe hazırlamak gayesini güdüyorlardı. Meşrutiyetin ilanı ile 1922'ye kadar olan sürede

---

¹⁰⁵ Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, s.84.

devletin kaderine hakim olan nesil aynı nesildi. Hatta Kurtuluş savaşı içinde bulunan bir çok aydın bu devirde yetişmiştir.¹⁰⁶

3.1.1.1.Türk Derneği

1908 yılında adında Türk kelimesi geçen ve Türklük şuuru ile kurulan ilk dernek Türk Derneğidir. Rusya'dan gelen Türk aydınlarının ön ayak olması Türk Derneğinin kurulmasında önemli unsurdur. 12 Aralık 1908 tarihli dernek tüzüğü şu şekildedir:

“Cemiyetin maksadı, Türk diye anılan bütün Türk kavimlerin mazi ve haldeki âsâr, ef'al ve mahiyetini öğrenme ve öğretmeye çalışmaktır. Cemiyetin âsârı atikasını, tarihi, lisanlarını, avam ve havas edebiyatını, etnografya ve etnolojisini, ahvali ictimaiye ve medeniyet durumlarını, Türk memleketlerinin eski ve yeni coğrafyasını araştırıp ortaya çıkararak bütün dünyaya yayıp tanıtmak ve dilimizin açık, sade, güzel ve ilim lisanı olabilecek surette elverişli bir dereceye gelmesine çalışmak ve imlasını ona göre tetkik etmektir”¹⁰⁷

Dernek tüzüğünde belirtildiği gibi Türk tarihini, dilini, edebiyatını, coğrafyasını eski ve yeni kültür adına ne varsa araştırma, inceleme ve önce Türklere tanıtmak sonra da dünyaya duyurmak şeklinde özetleyebileceğimiz Türkçülüğün kültürel manada Osmanlı sınırları içinde yükselmesi hedeflenmektedir. Osmanlı devleti içerisinde ve sınırlar dışında bulunan bütün Türklerin ve Türk kültürünün sürekli birbiri ile etkileşim içinde olmasını savunmuşlardır. Siyasi bir hüviyeti olmayan dernek Osmanlıcılık ve Türkçülük fikirlerinin tesiri altından kurtulamadığı için çok fazla etkili olamamıştır. Ancak bünyesinde dönemin ünlü ilim ve fikir adamları, şarkiyatçılar ve bazı milletvekilleri olmasından dolayı Türk düşünce tarihinde önemli bir yere sahiptir.¹⁰⁸

Derneğin kurucuları Akçuraoğlu Yusuf Bey, Ahmet Mithat Efendi, Emrullah Efendi, Necip Asım Bey, Bursalı Tahir Bey, Korkmazoğlu Celal Bey, Velet Çelebi Efendi, Müverrih Arif Bey, Akyığıtoğlu Musa Bey, Ferit Bey, Fuat Raif Bey ve Rıza

---

¹⁰⁶ Kemal Beydili, *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi c 1*, İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi, İstanbul 1994, ss.118-121.; Tarık Zafer Tunaya, *Türkiye'nin Siyasi Hayatında Batılılaşma Hareketleri 1*, Cumhuriyet Gazetesi, 1999, ss.95,105-106.

¹⁰⁷ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.38; Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, s.49.

¹⁰⁸ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.52.; Tarık Zafer Tunaya, *Türkiye'de Siyasi Partiler c1*, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, ss.414-416.; Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, s.347.

Tevfik Bey'dir. "Türk Derneği" isminde bir dergi çıkaran dernek üyeleri eser ve risalelerde Türklük şuurunu kazandırmak için çaba vermişlerdir.¹⁰⁹

Türk Derneği, yöneticilerinin bir kısmının İstanbul'dan ayrılmaları yüzünden 1911 veya 1912 yılında kapanmıştır. Ancak İstanbul'da kalan üyeler kısa süreli de olsa Türk Yurdu Cemiyeti isminde yeniden örgütlenmiş ve Türk Yurdu Mecmuası isminde bir de dergi çıkarmışlardır. Mehmet Emin, Ahmet Hikmet, Hüseyinzâde Ali Bey, Dr. Akil Muhtar Bey, Akçuraoğlu Yusuf Bey kurucuları arasındadır. Türk Derneği ve Türk Yurdu Cemiyeti daha sonra kurulacak olan Türk Ocağının temeli sayılacak önemli iki oluşum niteliği taşımaktadır. Tarık Zafer Tunaya, Türk Yurdu Cemiyetinin yayın organı Türk Yurdu'nun Türk Ocağına devredildiğini ve tüm üyelerinin Türk Ocağının üyeleri arasında olduğunu söyler.¹¹⁰

3.1.1.2. Türk Ocağı

12 Mart 1912 yılında resmi olarak kurulan Türk Ocağı "İslam kavimlerinden başlıcası olan Türklerin milli terbiyesinin ve ilmi, iktisadi ve içtimai seviyesinin terakki ve itila eylemesine ve Türk dilinin kemal bulmasına çalışacaktır." gayesini taşımaktaydı. Mehmet Emin Bey'in Başkanlığında, Akçuraoğlu Yusuf, Mehmet Tevfik, Fuat Sabit ve Ferit Tek'ten oluşan yönetim kurulu ile faaliyetlerine başlayan Türk Ocağı, günümüzde de faaliyetlerini sürdürmektedir. 1913 yılında dernek Başkanlığına getirilen Hamdullah Suphi Bey döneminde Türk gençliğine milli şuur veren bir merkez haline gelmiştir.¹¹¹

Türk Ocağı, İstanbul'un İngilizlerce işgal edilmesiyle birlikte kapanmış görünse bile; üyeleri mitinglerin ve tepkilerin planlayıcıları ve uygulayıcılarının önde gelenlerindedir. Aynı zamanda Milli mücadelede Ankara'ya gelerek üyelerinin maddi

---

¹⁰⁹ Masami Arai, Jön Türk Dönemi Türk Milliyetçiliği, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Tanzimat c1*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.181-183.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.39.; Kerem Ünüvar, *İttihatçılıktan Kemalizme İhya'dan İnşa'ya*, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Tanzimat c1*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.132.

¹¹⁰ Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, ss.85-87.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s. 43.; Tarık Zafer Tunaya, *Türkiye'de Siyasi Partiler c1*, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, ss.414-416.

¹¹¹ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.44.; Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, s.97.; Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, s.52.

manevi fedakârlıkları ile Kurtuluş Savaşında önemli görevler ifa etmiştir. Nisan 1924 tarihinde yapılan kongre ile tekrar resmi kimliğine kavuşmuştur. Osmanlı Döneminde Türkçülük, kültür milliyetçiliği ve Turancılık fikirlerini savunmuş; Cumhuriyet döneminde Türk Ulusu oluşturma çabaları içerisinde etken rol oynamıştır. Fakat üyelerinden bazılarının Serbest Cumhuriyet Fırkasına yakın olmaları, Cumhuriyet Halk Partisini rahatsız etmiş, bunun sonucunda Türk Ocağı 1931 yılında yapılan kongrede CHP ile birleşmiş, Halkevlerine dönüşmüştür. 119 şubenin bütün gayrimenkulleri ile CHP'ye devri Gazi Mustafa Kemal Paşa tarafından istenmiş olduğu için çok fazla tepki gösterilememiştir. Ocak şubeleri Halkevleri olarak faaliyet gösterirken üyeleri de Halkevlerinin doğal üyeleri sayılmıştır.¹¹²

Kapalı geçen süre içinde Türk Ocağının misyonu yerine getirebilecek cemiyetlerin yokluğu iyice hissedildiği için sürekli Türk Ocağının yeniden kurulma fikri canlı tutulmuştur. 10 Mayıs 1949 tarihinde Hamdullah Suphi Tanrıöver'in başkanlığında tekrar açılan Türk Ocağının Gayesi; "Türklüğün yükselmesine, kuvvetlenmesine çalışmak, milli harsın bütün sahalarında gelişmesini sağlamaktır. Türk Ocağı, Türklüğün selamet ve saadetini, insanlığın müşterek selamet ve saadetinde görür." şeklinde belirtilmişti. 1960 darbesinde Türk Ocakları başkanı Prof. Dr. Osman Turan, Demokrat Parti milletvekili olması ve tutuklanması sebebiyle tekrar kapatılma tehlikesi geçiren Ocak, kapatılmaktan kurtulmuş ve binasına kavuşmuş, Türk Yurdu Mecmuası isminde yayın organıyla daha güçlenmiştir.¹¹³

3.1.1.3. Milli Türk Talebe Birliği

İlk kuruluşu hakkında kuvvetli bilgimiz olmamasına rağmen 1916 yılında İstanbul Darülfünun çevrelerinde İttihat ve Terakki Partisi'nin destekleri ile kurulmuştur. Milli Türk Talebe Birliği, kuruluşunda bir öğrenci birliği olmasına karşın gösterdiği milli hassasiyetleri ile tüm toplumun desteğini almıştır. Özellikle Tevfik

---

¹¹² Yusuf Bayraktutan, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996, ss.104,106.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.200.; Fatma Yurttas Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.56.

¹¹³ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss. 341,343.; Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, ss.54,55.

İleri'nin başkanlığı döneminde Çanakkale Şehitliklerinin yapılmasında, Bulgaristan'da Razgrad Türk Mezarlığına tecavüz sonrası yaptığı 20 Nisan 1933 tarihindeki miting ile tüm yurttaki takdirleri toplamıştır.¹¹⁴

Milli Türk Talebe Birliği, Türkiye öğrenci temsilcisi olarak 1926'da Roma'da düzenlenen toplantıya, 1927'de Paris'te ve 1928'de Peşte'de toplanan uluslararası Öğrenci Kongresine Balkan Öğrenci Federasyonunun temsilcisi olarak katılmıştır. Hatay Mitinginin izinsiz yapılması üzerine 22.11.1936 tarihinde İstanbul Valiliği tarafından soruşturmayaya tabi tutuldu ve kapatıldı. II. Dünya Savaşı sırasında faaliyetleri duran MTTB 1946 ila 1980 yılları arasında faaliyetlerini sürdürmüştür. Ancak Turancı çizgiden uzaklaşarak manevi değerleri önceleyen yeni bir milliyetçi muhafazakâr çizgiye oturmuştur. Bu dönemde komünizm karşıtlığı ön plandadır. 12 Eylül İhtilali ile tekrar kapatılmıştır. 26 yıl sonra 16 Aralık 2006 tarihinde 90. Yılıni kutlayarak tekrar açılmıştır. 1960 ihtilali sonrasında Faruk Narin ve Yüksel Çengel'in dönemleri hariç İslami hassasiyetleri ağır basan milliyetçi bir çizgisi olan MTTB, "Toprak reformu", "Türkiye ABD ilişkileri", "Tam bağımsızlık", "Üniversite reformu" gibi konularda konferanslar ve yürüyüşler yapmışlardır. Milli Türk Talebe Birliğinde Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Ergün Göze, Kadir Mısıroğlu, Mehmet Şevket Eygi, Osman Yüksel Serdengeçti, Fethi Gemuhluoğlu gibi İslami ve Milliyetçi yelpazedeki aydınların konferansları ve katkıları olmuştur. Aydınlar Ocağı ile birlikte iki defa Milliyetçiler Kurultayını beraber tertiplemişlerdir.¹¹⁵

MTTB, 1954 seçimleri öncesinde CHP ve DP arasında güç gösterisi için kullanılmak istenmiş, her iki parti de buradaki gençler üzerinde etki alanı kurmak için

---

¹¹⁴ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss.58-69.; Tanıl Bora, *Türkiye'de Faşist İdeloloji, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.353,354.; Zülküf Oruç, *Geçmişten Günümüze Milli Türk Talebe Birliği*, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.703-710.

¹¹⁵ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, ss.333-511,512.; Zülküf Oruç, *Geçmişten Günümüze Milli Türk Talebe Birliği*, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.703-710.; Tanıl Bora; *Türk Milliyetçiliği ve Azınlıklar*, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c 4, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, s.917.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, Basılmamış Doktora Tezi, Sakarya 2011 s.70.; Alpay Kabacalı, *Türkiye'de Gençlik Hareketleri*, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul 1992, s.78-173.; Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, s.177.

çok çaba sarf etmişlerdir. Milli Türk Talebe Birliği, ülkede komünizmin en büyük tehlike olduğunu ve buna karşı milliyetçi düşüncenin yanında olduklarını kamuoyuna bildirmişlerdir. Açıkça olmasa bile tavrını DP'den yana koymuş olan bu gençlik örgütünün o günlerdeki gücünü belirtmek için şu örnek sanırım yeterli olacaktır. 1955 yılında Beyazıt'ta bulunan İstanbul Üniversitesi Merkez binasının bahçesine bir Atatürk anıtı yapılacaktır. Katkıda bulunmak gayesi ile MTTB İstanbul'un en güçlü takımları arasında bir turnuva tertipler ve davet eder. Beşiktaş, Galatasaray, Fenerbahçe, Vefa ve Adalet futbol takımlarının katıldığı Atatürk Kupası ismi verilen turnuvayı Adalet futbol takımı kazanır.¹¹⁶

Osmanlı döneminde kurulan diğer dernek ve cemiyetlerin de Türk İslam düşüncesine katkıları olmakla beraber bu üç derneğin amaç ve faaliyetleri diğerlerini kapsadığı ve bu üç dernek kadar etkin olmadıkları için buraya alınmamıştır. Genel olarak Osmanlı Devleti içerisinde Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülük fikirlerini savunan aydınların birbirlerinden kopmaları söz konusu değildir. Aynı siyasi ve ilmi çevrede olduklarından dolayı aralarında etkileşim ve dayanışma mevcuttur. Ortak sorun; “Devletin bekası” sorusudur. Yukarıda anlatmaya çalıştığımız derneklerin görüşü “Türkleşmek” cevabını içermektedir. Osmanlı Devlet tarihinde “Millet-i Hâkime” olan ancak kavim şuurunu “unutan” Türk Milletinin milli hislerine kavuşmasını hedeflemektedirler. Bununla Türk dünyasının ve İslam dünyasının kuvvetlenmesi hedeflenmektedir. Bu anlamda özellikle dışarıdaki milyonlarca Türk ile kaynaşma sağlanarak, milli vicdan ve Türk birliği ortaya çıkarılmak istenmiştir.¹¹⁷

3.1.2. Cumhuriyet Döneminde Dernekler

Devlet-i Âli'nin son dönemlerinde eksikliğini yaşadığı birleştiricilik fikri, Türkiye Cumhuriyeti'nde İslamcılık ve Türkçülük tercihi öne geçen Türkçülük olmuştur. Kurtuluş Savaşı sonrasında Cumhuriyetin temelleri atılırken “Ulus Devlet” inşa etmek ve devrimleri benimsetmek düşüncesiyle Selçuklu ve Osmanlı'dan gelen

---

¹¹⁶ Doğan Duman-Serkan Yorgancılar, *Türkçülükten İslamcılığa Milli Türk Talebe Birliği*, Vadi Yayınları, Ankara 2007, s.71.

¹¹⁷ Tarık Zafer Tunaya, *Türkiye'nin Siyasi Hayatında Batılılaşma Hareketleri 1*, Cumhuriyet Gazetesi, 1999, ss.106-111.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, Basılmamış Doktora Tezi, Sakarya 2011 s. 56.

miras göz ardı edilerek Türk Tarih yazımında Etiler ve Sümerlerden bağ kurulma yoluna gidilmiştir. Ancak bunda başarı sağlanamadığı görülmüş, Batılı Türkçülük fikri ile oluşturulmaya çalışılan kültür, milli bünye tarafından bir türlü kabul görmemiştir. Laikliğin benimsetilmesi sürecinde ise İslam Dininin yerinin, pozitivist felsefeyle kurulan Türkiye Cumhuriyetinde ancak vicdanlar olduğu ilan edilerek; İslam ve İslamcı aydınlar devletin yapılanmasında dışarı bırakılmış oldular.¹¹⁸

Asrın başında yaşanan dünya savaşının sonunda mağlup devletlerden sayılmamız ve sonrasında yaptığımız Milli Mücadele ve Cumhuriyeti kurmuş olmamız bizleri dünyadan soyutlamadığı gibi gelişmelerden de uzak tutmamıştır. 1. Dünya savaşının çıkış sebepleri ile 2. Dünya savaşının sebepleri süreklilik göstermektedir. Böylesine büyük bir savaşı göğüsleyemeyeceğini düşünen Türkiye Cumhuriyeti denge politikası ile sürekli çatışmadan ve taraf olmaktan uzak kalıyordu. Ancak tarafsız kalmak aynı zamanda yalnız kalmak anlamına gelmekteydi. Savaşın son günlerinde kazanan tarafta olmak için Japonya'ya ilan edilen savaş ile Türkiye Batı tarafında olduğunu ilan etmiştir.¹¹⁹

Sovyet Rusya'nın Türkiye üzerindeki emellerinden vazgeçmediğini her fırsatta hissettirmesi ve en son 26 Haziran 1945 günü Kars ve Ardahan'ı istemesi üzerine batı ile kurulması düşünülen yakınlık hız kazanmıştır. 21 Temmuz 1946 'da yapılan baskılı, hileli ve şaibeli seçim sonucu, CHP 403, DP 54, Bağımsız 8 şeklindedir. Ancak DP bu seçimin sonucunun DP 279, CHP 186 olduğunu söylemiş ve seçimler sonrası bu durumu halka götürmeyi başararak bir sonraki seçimde çok partili hayat ve demokratikleşme söylemlerini; 14 Mayıs 1950 tarihinde yapılan genel seçimlerde somutlaştırmıştır. Eski CHP milletvekilleri olan Celal Bayar ve Adnan Menderes'in

---

¹¹⁸ Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003, ss.100-125.; Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyetin Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, ss.147-150.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.69-71.; <http://metineris.wordpress.com/duyurular/islamiyet-ve-turkculuk/>

¹¹⁹ Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyet Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, s.365.

liderliklerinde kurulmuş olan Demokrat Parti %52,67'lik oy alarak mecliste 415 sandalye kazanmıştır. CHP ise %39,45 oy alarak 69 vekil çıkarabilmiştir.¹²⁰

CHP'nin Tek Parti iktidarı genel anlamında Ulus Devlet ideolojisini devam ettirerek geldiği 1950 genel seçimlerinde yine kendi içinden ayrılmış olan Demokrat Partililere mağlup oluyordu. 14 Mayıs 1950 tarihi Demokrat Partinin genel seçimleri kazanarak iktidar olmasının tarihidir. İlerde görüleceği üzere Aydınlar Ocağının Kuruluş tarihi de 14 Mayıs 1970'dir. Demokrat Parti iktidarının kısa süren başarılı döneminden sonra Tek Parti dönemi baskılarına benzer baskılar uygulamaya başladığı süreç 27 Mayıs 1960'da ordunun yönetime el koyması ile bitmiş görünüyordu.¹²¹

Demokrat Partinin üstünlüğündeki yeni meclisin yaptığı ilk iş Celal Bayar'ı Cumhurbaşkanı seçmek olmuştur. Bayar, Cumhuriyetin kurucularından ve Atatürk'ün silah arkadaşlarından idi. Adnan Menderes, Başbakan olmuştur. 1930- 1950 arasındaki dini hayata baskıcı dönemin ardından DP iktidarı döneminde oluşan daha serbest uygulamalar sonucunda Türkçe okunan ezanın tekrar Arapça okutulması, İmam Hatip Okullarının açılması, cami sayısındaki artış DP'nin oylarının artmasında ana etmendi. Bu dönemde laiklik ilkesi gevşetilmiş, bu yüzden DP ordu içinde desteğini kaybetmişti. Bu dönem İslami yaşamın gündelik hayat içinde yeşerdiği dönem olarak söylenebilir.¹²²

Demokrat Parti, iktidarının ilk yıllarında gerçekleştirmeye çalıştığı liberal hamleler, üretime verilen önem ve köylüye verilen destek sayesinde bir sonraki seçimde oylarını %58,4 yükseltmesinin sebebi idi. Bir öncekinden daha parlak zaferi, Demokrat Parti muhalifleri için baskısını artıran bir otorite olmuştur. 25 yılını dolduran memurlara emekli olma yolu açılmış yerlerine DP yanlısı kişilerin memuriyete alınmasına imkân

---

¹²⁰ Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyet Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, ss.365-375.; Doğan Duman-Serkan Yorgancılar, *Türkçülükten İslamcılığa Milli Türk Talebe Birliği*, Vadi Yayınları, Ankara 2007, ss.69,70.

¹²¹ Galip Erdem, *Suçlamalar 1*,Töre Devlet Yayınevi, Ankara 1974, s.26.

¹²² Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.338-340.; Etienne Copeaux, *Türk Tarih Tezinden Türk İslam Sentezine*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2000, s.54.; Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.321-322.; Doğan Duman-Serkan Yorgancılar, *Türkçülükten İslamcılığa Milli Türk Talebe Birliği*, Vadi Yayınları, Ankara 2007, ss.69,70.

verilmişti. Ülkenin bürokrasisini kökten etkileyen bu uygulamadan en çok etkilenen kesim yargı mensupları ve akademisyenlerdi.¹²³

Demokrat Partinin iktidarının ilk yıllarında büyük değişim geçiren Türkiye, daha sonraki yıllarda hızlı değişime ayak uyduramayarak ekonomik sıkıntıya girmiş, ihracat ithalat açığını kapatamadığından borçlanma ve ödemeleri erteleme yoluna gidilmiştir. Demokrat parti için ekonominin kötüye gidişinden daha tehlikeli olan ise aydın, bürokrasi ve ordu desteğini yitirmeye başlamasıydı. 1955 Eylül'ünün başında Selanik'te Atatürk'ün doğduğu evin bombalandığı haberleri üzerine ortaya çıkan 6-7 Eylül olayları DP'nin kendi içinde ikiye bölünmesine neden oldu.¹²⁴

27 Mayıs 1960 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri demokrasiyi içine düştüğü buhrandan ve kardeş kavgasından kurtarmayı gerekçe göstererek yönetime el koymuştur. Sonrasında 1960 darbesinin ardından Anayasayı yapmak ve kurucu meclis görevini yerine getirmesi için Temsilciler Meclisi seçimleri yapıldı. Devlet Başkanı 10 temsilci, Milli Birlik Komitesi kendi içerisinde 18 temsilci, Cumhuriyet Halk Partisi 49, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi 25 temsilci seçecekti. Bunlara ilaveten illerden 75, Barolardan 6, basından 12, Esnaflar birliğinden 6, Odalardan 10, İşçi teşekküllerinden 6, Öğretmen teşekküllerinden 6, Eski Muharipler Birliğinden 2, Gençlik temsilcisi olarak 1, Tarımdan 12, üniversitelerden 12 ve yargıdan 12 temsilciden oluşacak Temsilciler Meclisinde CHP'nin ezici üstünlüğü ortaya çıkmıştı. Bunun doğal sonucu olarak yapılan anayasa Demokrat Partililerin desteğini almamıştır.¹²⁵

1961 yılının 15 Ekiminde yapılan genel seçimlerde CHP %36,7 oyla 173 milletvekili çıkarırken DP çizgisinin devamı olan AP %34,8 oyla 158 milletvekili çıkarmayı başarmıştır. İnönü tek başına kuramadığı hükümeti çeşitli baskılarla önce

---

¹²³ Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.323-324, 335.

¹²⁴ Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.331-336.

¹²⁵ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.86,87.; Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyet Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, s.411.

Adalet Partisi, sonra Yeni Türkiye Partisi ve Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi ile koalisyonlarla başbakanlığa devam ettiği yıllardı. Bu yıllarda sağ üzerinde baskılar devam ederken sol daha rahat fikri ve siyasi gelişimine devam edebiliyordu. Doğan Avcıoğlu, Mümtaz Soysal ve Cemal Reşit Eyüpoğlu'nun çabaları ile 20 Aralık 1961 tarihinde ilk sayısı çıkan YÖN dergisi, 1967 yılında kapanana kadar solun fikir ve siyaset üretme merkezlerinden en önemlisi idi.¹²⁶

İhtilal sonrasında bir türlü tek başına iktidar olamayan siyasiler ordunun baskı ve tehditleri ile koalisyonlar kurarak ülke yönetiminin devamını sağlamaya çalışmışlarsa da sürekli siyasi mücadeleler sokaklara ve gençliğe yansımaya başlamıştı. Fikri zeminden silahlı mücadele zeminine kayan çatışmalar kamu kuruluşları, dernekler hatta aile fertleri arasında bile ayrışmalara düşmanlıklara sebep olmaya başlamıştı. “Kamu hizmeti ile yükümlü olanlar, halkın hizmetinde ve devletin emrinde olduklarını unutmuşlar, kendi yandaşlarının ve içinde buldukları, dâhil oldukları kliklerin emrine ve hizmetine girmişlerdi.”¹²⁷

Sağda durum biraz daha farklıdır. 1960 ihtilalinin Demokrat partiyi iktidardan indirmesi darbenin sağ üzerindeki baskısını ağırlaştırıyordu. Oluşan boşluğu doldurmak gerektiğini düşünen milliyetçi gençler bir oluşumun faaliyete geçmesinde karar kıldılar. Daha önce kurulan Türk Milliyetçiler Derneği ve Milliyetçiler Derneği tecrübelerinin beraberinde getirdiği ekip olan bu gençler, milliyetçi ve muhafazakâr kimliği olan bir oluşum için bir araya geldiler. Aşağıda anlatacağımız oluşumlar Aydınlar Ocağı'nın temellerinin atıldığı kulüp ve derneklerdir.¹²⁸

---

¹²⁶ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.87.

¹²⁷ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.164.; Nahit Dinçer, *Türkiye'de Kültür Buhranı*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1988, s.7.; Osman Turan, *Türkiye'de Siyasi Buhran'ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.131.

¹²⁸ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.88-89.

3.1.2.1. Türk Milliyetçiler Derneği

1950 yılında Türk Kültür Ocağı, Türk Kültür Çalışmaları Derneği, Türk Gençlik Teşkilatı, Genç Türkler Derneği ve Türk Kültür Derneği'nin bir araya gelerek Milliyetçiler Federasyonu oluşturdular. Başkanlığına ise Bekir Berk getirildi. Neden bir araya geldiklerinin izahını federasyon başkanı seçilen Bekir Berk 1 Nisan 1951'de yapılan ilk kongrede şöyle anlatmaktadır:

“Hemen herkesçe malumdur ki birlik kuvvettir, kuvvet kaynağıdır. Zafer ise birleşenlerindir. Aynı davaya inananların, aynı ideale yürüyenlerin ayrı ayrı çalışmalarını izah edebilecek ciddi ve makul hiçbir sebepte yoktur. Bu hakikati ve zarureti, doğru düşünen ve davasını gerçekleştirmesini arzu eden her inanmış insan gibi artık milliyetçiler de idrak etmişler ve anlamışlardır. Milliyetçiler federasyonu bu idrakin ilk meyvesidir. Federasyonumuz birlik fikrinin son eseri değildir. En mükemmel eserin, yüksek kurultayınızın kararı üzerine bütün milliyetçi derneklerin birleştirilmesi suretiyle kurulacak ve hemen hemen bütün milliyetçileri sinesinde toplayacak olan tek ve büyük bir cemiyetin kurulması olacağında şüphe yoktur.”¹²⁹

Bu konuşmanın oluşturduğu hava ile federasyondaki dernekler Türk Milliyetçileri Derneği adını alarak tek bir dernek haline geldi. Dernek Başkanı Haluk Karamağaralı, Başkan Vekili Abdülhadi Toplu, Genel Sekreterliğe Erhan Löker, Muhasipliğe Necati Torun, Üyeliğe ise Abdullah Savaşçı seçildiler. Dernek tüzüğüünün ikinci maddesinde “Allah, Vatan, Soy, Tarih, Dil, An'ane, Sanat, Aile, Ahlak, Hürriyet ve Milli Mukaddesat esaslarına dayanan Türk Milliyetçiliğini işlemek, Türk milletini meydana getiren unsurları muhafaza etmek ve bütün milliyetçileri teşkilatlandırmaktır” şeklinde derneğin gayesi anlatılmaktadır. Dernek 15 ay gibi kısa zamanda 60 kadar şubesi olan ve faaliyetleri ilgiyle takip edilen bir yapıya kavuşmuştu. “Mefkure” isminde haftalık olarak kararlaştırılan bir bülten yayınlanması kararı alınmış ve derneğin kapatılmasına kadar sürekliliğini korumuştur.¹³⁰

---

¹²⁹ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss. 245-246.; Murat Yılmaz, *Mümtaz Turhan, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, ss.569,570.

¹³⁰ Beşir Ayvazoğlu, *Tanrıdağ'dan Hira Dağı'na Uzun İnce Yollar*, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, ss.569,570.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss. 247-256.

Dernek üyelerinin konferansları, eserleri ve yazılarıyla ülkedeki komünizm ve İslam inancının inkârı tehlikesine karşı sürekli uyarıları ülke yöneticilerinde tepki toplamış ve son bir hadise olarak Serdengeçti Mecmuasında yayınlanan Osman Yüksel Serdengeçti'nin "Piç" başlıklı yazısı üzerine yaklaşık 80'den fazla şubesiyle birlikte kapatılmıştır. Adalet Partisi Milletvekili olan Dernek Genel Başkanı Said Bilgiç ve yine AP milletvekili olan Dernek mensubu Tahsin Tola Partilerinden ihraç edilmişlerdir. 04.04.1953 tarihinde kapatılan derneğin bıraktığı fikri miras ve bir araya getirdiği aydınlar, birbirlerinden kopmadan oluşturdukları nüveyi devam ettirdiler.¹³¹ Derneğin İstanbul Şubesi "Nurettin Topçu'nun kaleminden "Son Hadiseler ve Biz"¹³² başlıklı yazısını Türk İslam Sentezi fikrini yansıtan önemli bir metin olarak görebiliriz.

3.1.2.2. Milliyetçiler Derneği

Türk Milliyetçileri Derneği'nin kapatılmasından hemen sonra kuruluş dilekçesi verilmiş derneğin Türk Milliyetçileri Derneği'nin devamı şeklinde algılanması yanlış olmayacaktır. 1954 Nisanında ancak faaliyete geçebilen Milliyetçiler Derneği, gayesini

---

¹³¹ Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, ss.103,104.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss.257-266.

¹³²“Biz Türk Milliyetçileri Derneği, kendisini Türk Milleti'nin mukaddesatının bekçisi ve mukadderatının mes'ulü bilen gençlik zümresi, bu gün bu mukaddesatın düşmanları tarafından etrafa saçılan zehirli bir fitnenin tehdidinde maruz bulunmaktayız.

Biz İstiklal Mücadelesi zaferle neticelendiği anda, Anadolu'nun gülen yüzüne kinle bakarak Komünizm afetini memleketeye saldırmak isteyenlerin çeyrek asırlık meşum gayretlerine karşı koymak için fikirler ve vicdanlarda mücadele açan milliyetçi gençlik ordusu, bugün beyinleri ürpertici iftiraların kucağına teslim edilmek isteniyoruz.

Biz ahlaki, iman yaparak Allah'ına teslim olmuş bir memleketin, sahipsiz vicdanın bugün yegâne sahipleri, kapkara ağızların ithamları huzurunda diz çökmeye davet edilmekteyiz.

Bizim seksenden fazla faaliyet şubemizin bulunması, sizi hayretlere düşürmüştü. Halbuki bunda hayret edilecek ne var? Biz sade bir dernek değil, onun hayat ve kuvvet kaynağı olan Türk milletiyiz. Yarın sekiz yüz şubemiz de olabilir. Zira İstiklal Savaşı'nı unuttunuz mu? İzleri üzerinde yürüdüğünüz, ellerin ganimetlerini paylaştığı, İstiklal Cihadımız yapılırken, her köy, her kağı, her minare cephelere nasıl uzanmıştı... / İşte biz de öyleyiz; o köylerin çocuklarıyız. O kağıların yetimleri, o minarelerin müminleriyiz. O zamandaki düşman da diller ve eller kesmiş, köyler yakarak minareler yıkmıştı. Bugün de aynı şerefsiz, merhametsiz ve seciyesiz harb tekrarlanıyor. Bugün bu harp vicdanların üstünde, beyinlerin ateşinde tekrarlanıyor. Biz bu haksız tecavüzlere, fikir kılıçlarıyla çarpışarak şeref haysiyet, ilim, ahlak cihadı yapmak suretiyle karşı koymaya karar verdik. Siz Roma 'da Hıristiyan mahallesini yaptırdıktan sonra, Romalılara "Şhrinizi Hıristiyanlar yakıyor" diye mazlumlara karşı tahrik eden ve bu kıtadan ilk defa "Bir Allah'ın adımı tebcil eden masum insanları, sirklerde vahşi hayvanlara parçalattıran Neron'u taklit ediyorsunuz.

Biz de, kendisine hakkın emaneti olan mukaddes davadan "vazgeç " diyenlere gözyaşları ve içindeki isyan yıldırımlarıyla dönüp te "Güneşi sağıma, ayı da soluma koysalar yine bu işten vazgeçmem" diyen büyük peygamberimizin izinden yürüyoruz. Millete söz verdik, Allah 'a söz verdik !

Eğilmeyiz, dönmeyiz ve dimağımızdaki son hücrenin hayatı baki kaldıkça, bu mukaddes davadan vazgeçmeyeceğiz." Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c.1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, ss.103,104.

söyle ifade etmektedir; “Milletimizi vücuda getiren kıymetlerin muhafaza ve tekâmülüne hizmet etmek ve tarih şuuruna, ilim zihniyetine, feragat, fedakârlık, hak ve fazilet duygularına sahip örnek Türk Milliyetçileri yetiştirmektedir.”¹³³

Dernek üyeleri için hazırlanan beyanname daha sonraları kurulacak olan Aydınlar Kulübü ve Aydınlar Ocağının da temel değerleri olan konularda faaliyet göstereceklerini izah etmektedir.

“Milliyetçiler Derneği, ilim, sanat, felsefe sahalarındaki çalışmalarıyla milli kültüre hizmet emelindedir. Bu yolda her türlü polemikten kaçınarak, hür fikirlerin karşılaşması için neşriyat, konferanslardan başka, bütün münevverlere açık seminerler tertiplemiş bulunuyoruz. Gayemiz, mahdut bir zümreye çevrilmekten ziyade fikirleriyle inanışları başka olan bütün memleket münevverlerini hakikatin ışığı etrafında toplayabilmektir. İlim zihniyetine daima hürmetkâr olarak kendi şahsiyetimizin prensiplerini izah etmeyi bir kültür müessesesinin vazifesi olarak telakki etmekteyiz. Bu sebepten, milletimizi kurmuş olan hayati ve ruhi değerlerin izahını yaparken, âlemşümül olan ilmin görüşlerine bağlanıyoruz ve bu meselelerin hallini ararken çeşitli fikirleri karşılaştırmaktan çekinmiyoruz.

Ruhumuzun, mazinin sunduğu mukaddes emanet olduğunu bize telkin eden bir ruhçuluk davasının hukuki, ahlaki, iktisadi esaslarını araştırırken Doğu ile Batının ilimci görüşlerine ve tarihin onlara emanet ettiği duyulara aynı ehemmiyeti vermekteyiz. İlim ve fazilet temellerine dayanan milliyetçiliğin özünde kin ihtirasını değil, Hakka hizmet ve feragat emellerini aradık. İnsanlığın hiçbir zümresine, cephesine karşı düşmanlık davası gütmeyen aşk ile telkin yolunu cihat kabul ederek, ruhların ulaşabildiği en yüksek zirveye bayrak dikmenin zafer olacağına inanıyoruz.”¹³⁴

Derneğin kurucuları, Mehmet Emin Alpkan, A. Ferruh Bozbeyli, Hüsnü Demirkıran, Celal Erçikan, Cemal Külahlı, Orhan Okay ve İdris Yamantürk'dür. Derneğin Genel Başkanlıklarını Said Bilgiç, Nurettin Topçu yapmışlardır. Dernek bünyesinde yapılan konferans ve toplantılarda sağ görüşlü aydınlar fikirlerini sunmuşlardır. Özellikle 24 Temmuz 1952 tarihindeki kurultayda Ayasofya'nın müze olmaktan çıkarılıp tekrar camiye çevrilmesi istenmiştir. Ayasofya, Türk İslam fikrinin

---

¹³³ Orhangazi Ertekin, *Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yolları, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, s.382.; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.282.

¹³⁴ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.282-283.

sembol eserlerinden birisi olduğu için camiye çevrilmesi gerektiğinde ısrar edilmiştir. Bu aydınların birçoğu Türkiye'nin siyasi ve fikir hayatının yön veren kişileridir. Bunlardan bazılarının isimleri; Peyami Safa, Ali Fuat Başgil, Nurettin Topçu, İsmail Hami Danişmend, Mümtaz Turhan, Sabahattin Zaim, İbrahim Kafesoğlu, Tarık Buğra, Nihat Sami Banarlı, Oktay Aslanapa, Mahir İz, Kamil Öztürk, Ercüment Konukman, Erol Güngör, Fethi Gemuhluoğlu, İlhan Darendelioğlu, Salih Tuğ, İsmail Dayı, Nevzat Yalçıntaş, Mehmet Şevket Eygi, Faruk Kadri Timurtaş, Ahmet Kabaklı, Mehmet Kaplan, Bekir Topaloğlu, Ali Nihat Tarlan, Süleyman Yalçın, Emin Işık, Ertuğrul Düздаğ, Ferruh Bozbeyli gibi münevverlerdir.¹³⁵

Aydınlar Kulübü ve Aydınlar Ocağının serüvenlerinin bu iki dernek ile direk alakalı olmasından dolayı bizim için önemlidir. Ancak isimlerini buradan söylemediğimiz Türk İslam Sentezi fikrinin oluşmasında katkıları göz ardı edilemeyecek birçok dernek ve topluluk ve yayın organını vardır.

3.1.2.3. Aydınlar Kulübü

1960 ihtilali ile bütün siyasi partilerin kapatıldığı gibi tüm dernekler ve sivil toplum örgütleri de kapatılmıştı. Sağcı aydınların derli toplu yazılarını yayınladığı bir organ yoktu. Sol kanat ise özellikle “Yön Mecmuası” örneğinde olduğu gibi yazılarını daha derli ve toplu bir şekilde yayınlama imkânını buluyorlardı. Güncel olaylara öneri ve fikirlerini açıklıyor, ülkenin ekonomik ve sosyal problemlerine “kapitalist olmayan” öneri ve modeller sunuyorlardı. Bunun karşısında sağ cemahta ise aydınlar, görüşlerini değişik yayın organlarından kamuoyuna sunuyorlar ancak yazılarında bazen fikir birliği ve söz birliği olmuyordu. Böyle olunca aydınların hem birbirlerine daha yakınlaşması ve görüşlerini derli toplu bildirmeleri amacıyla herkesin içine girmekte bir sakınca görmeyeceği ortak bir zemin hazırlama ihtiyacı hissedildi. Kulübün tüzüğü hazırlanırken isminin “Münevverler Kulübü” olması yönünde müzakereler yapılmış

---

¹³⁵ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye’de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.284.; Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.303,496.; Beşir Ayvazoğlu, *Tanrıdağ’dan Hira Dağı’na Uzun İnce Yollar*, *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002, ss.569,570.;

ancak Aydın kelimesi üzerinde ittifak edilmiştir. Böylece isminin Necip Fazıl Kısakürek'in teşvikiyle konulduğu söylenen Aydınlar Kulübü kurulmuş oldu.¹³⁶

Bu dönemi ve Aydınlar Ocağına duyulan ihtiyacı Süleyman Yalçın şöyle anlatmaktadır:

“27 Mayıs 1960 harekâtı ve onun Anayasasının getirdiği içtimai siyasi şartlar, 1965-70 yıllarında yurdumuzda, ciddi bir fikir çalkantısı ve huzursuzluğa yol açmıştı. Özellikle aşırı sol fikir akımı, milletin umumi temayülüne rağmen ağırlığını her geçen gün arttırıyordu. Fikri oluşma ve gelişme yanında Üniversitelerdeki gençlik olayları ile bir baskı hareketine bürünen bu aşırı sol akım, Türkün tarihinden getirdiği hayat telâkkisi ve inanç değerleriyle devletine karşı da ağır bir tehdit olmaya başlıyordu. Bu fikir akımı kısa bir zamanda zorba bir hareket halinde varlığını ve öz karakterini her kesimde, özellikle ilim ve fikir muhiti olan Üniversitelerimizde açığa vurdu. Bir küçük misal olarak rektör ve dekanların şahsı ve makamının en ağır hakarete uğramalarını yahut Üniversite veya dersane kapılarının bu zorba güçler tarafından tutularak içeriye kendileri gibi düşünmeyen öğrenci ve hocaların sokulmayışını hatırlamak yeter. Solun bu kaba kuvveti maalesef üniversite içi ve dışında birçok ilim fikir ve siyaset ehline de desteklenmekteydi. Türk'ün her türlü kök değerlerini karşısına alan solun bu azgınlığı, bu değerlere sahip bir grup Türk aydınını, pek tabii olarak önce İstanbul Üniversitesindekilerin bir araya gelme, kendi inançlarını müdafaa etme ihtiyacına sevk etti. Bu ihtiyaç şahısları aşan fakat tek tek her Türk ferdinden başlayarak millet, vatan ve devlet üçlüsünden bunları meydana getiren tarih bütünlüğümüze uzanan bir şuur ve inançtan geliyordu. Bu düşünceler Türk aydını olmanın idrakinden taşan bir mesuliyet duygusu ile birçok ilim ve fikir adamını bir araya gelmeye zorluyordu.”¹³⁷

1962 yılında kurulan Aydınlar Kulübü'nün gayesi “İş hayatına atılmış olan münevver insanların memleket meselelerinde hem söz sahibi olabilmeleri, hem de bir araya gelerek birbirlerini tanımaları içindi.” Kulüp tüzüğünde gaye başlığı altında ise şu ifadeler yer verilir:

---

¹³⁶ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.325.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.87.

¹³⁷ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi*, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.182.

“Fertler ve topluluklar arasında karşılıklı sevgi ve saygı duygularının uyanmasını, üyelerinin okuma zevki ve kültürlerinin geliştirilmesini, boş vakitlerinin ilmi, edebi, tarihi sohbet vesaire hususlarla değerlendirilmesini, her türlü zararlı düşünce ve meşguliyetlerden kaçınılmasını, feragat, vatanseverlik duyguları ile karşılıklı dayanışmalarını temin etmektir.”¹³⁸

Kulübün kurucuları, Süleyman Yalçın, Asım Taşer, Faruk Kadri Timurtaş, Ayhan Songar, İsmail Dayı, Kemalettin Erbakan, Mahmut Ayla’dır. Sirkeci ve Mahmutpaşa esnaflarından muhafazakâr kişilerin maddi ve manevi destek sözü vermeleri üzerine 1962 yılında Beyazıt’ta Karaağaç İşhanı’nın en üst katı aylık 500 liraya kiralandı. Kiralanan salon yaklaşık 200 kişi alabiliyordu. Üyelerin belli miktarlarda aylık aidat ödemeleri gerekmektedir. Halka açık olmayan, sadece fotoğraflı üye kimlik kartları ile girilebilen Aydınlar Kulübü önceleri haftada bir gün sonraları Cuma ve Cumartesi akşamları olmak üzere iki güne çıkan toplantılar, konferanslar tertipliyordu. Toplantılar ancak üyelere açık yapıyor üye olmayanların kulübe girmesi istenmiyordu. Bunun sebebi ise askeri yönetimin baskılara karşı tedbir ve ilmi seviyesi yüksek toplantılar olması idi. İlk başkanı Süleyman Yalçın, Genel Sekreteri İsmail Dayı, Muhasibi Mahmut Ayla ve Asım Taşer ile Kemalettin Erbakan ise yönetim kurulundaki üyelerdir. Daha sonraları akademik çalışmaları dolayısıyla ABD’ye giden Süleyman Yalçın’ın yerine Sabahattin Zaim Başkanlık yapmıştır. Askere giden İsmail Dayı’nın yerine Genel Sekreterliğe ise Asım Taşer getirilmiştir.¹³⁹

Aydınlar Kulübünün üyeleri ve müdavimleri arasında Ayhan Songar, Salih Tuğ, M. Şevket Eygi, Abdullah Öztemiz Hacıtahtiroğlu, Mürşid Çantay, Nurettin Topçu, Yusuf Taşkiran, Kamil Turan, Mehmet Kaplan, Rıfat Tandoğan. Ayhan Yücel, M. Sabri Sözeri, İhsan Toksarı, Kemal Bayrakçı, M. İhsan Babalı, Sezai Karakoç, Erol Güngör, A. Naci Çavdar, Tarık Buğra, H. Hilmi Kurtulmuş, M. Seyfeddin Songül, Ömer Kasımoğlu, Celal Erçikan, Alâaddin Yılmaztürk. Cevat Babuna, Necdet Oral, A. Hikmet Özyol, Kamil Öztürk, Ziya Nur Aksun, Sabahattin Zaim, Bahattin Şamlı,

---

¹³⁸ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye’de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.335

¹³⁹ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.326; İlhan Darendelioğlu, *Türkiye’de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, s.336; Prof. Dr. Süleyman Yalçın ile... "Ne Yaptınız Siz, Kur'an'ı Süpürdünüz", *Altınoluk Dergisi*, Nisan 1999, Sayı 158, s.10

Necmettin İçli, Ercüment Konukman, Asaf Ataseven, Yakup Üstün, Seyfettin Fidan, Muzaffer Çetin, Emin Işık, Salih Zeki Kolat. Mehmet Kundakçı M. Nihat Ongün, Turan Uysal, Yahya Oğuz, Mümtaz Turhan, Mustafa Yılmaz, A. Şefik Yücel, Yurdakul Dağoğlu, Turan Utku, Cevat Ayhan, Nevzat Yalçıntaş, Alev Arık, Ahmet Araz, Mehmet Çavuşoğlu, Ekrem Hakkı Ayverdi, Fethi Gemuhluoğlu, İsmail Uğur, Turgut Özal, Necmettin Hacıeminoğlu, Ferruh Bozbeyli, Ahmet Kabaklı gibi simalar vardı.¹⁴⁰

Aydınlar Kulübü döneminde gündelik hayatlarında birbirleri ile anlaşamayacak, farklı görüşteki insanları bir araya getirebilecek derecede serbest ve hoşgörüyü oluşturan yapısı ile değişik fikirleri buluşturmuştur. Hasan Basri Çantay, Şemsettin Yeşil, Nurettin Topçu, İsmail Hami Danişmend, Ali Fuat Başgil, Arif Nihat Asya, Mümtaz Turhan, Osman Turan, Nihat Sami Banarlı, Necip Fazıl Kısakürek, Nihal Atsız, Tarık Buğra, Said Çekmegil gibi ilim ve fikir adamlarını bir arada tutabilecek üst çatı oluşumu idi.¹⁴¹

Aydınlar Kulübü ve Milli Türk Talebe Birliğinin birlikteliğinde, 1967 yılında Milliyetçiler 1. Büyük İlmi Kurultayı ve 1969 yılında Milliyetçiler 2. Büyük İlmi Kurultayı yapılmıştır. Bu programlarda milliyetçi ilim adamları ülkenin içinde bulunduğu durum ve meseleler hakkındaki görüşlerini paylaşmışlardır. Bu iki büyük organizasyon göstermiştir ki milliyetçiler birbirlerinden kopuk bir vaziyettedir. Bütün milliyetçi ilim ve fikir adamlarını bir araya getirecek ve faal olacak bir dernek kurulması fikri kabul edilerek bir yıl sonrasında da Aydınlar Kulübü dernekleşerek Aydınlar Ocağı ismini almıştır.¹⁴²

---

¹⁴⁰ İlhan Darendelioğlu, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968, ss.335,336.; Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.326.

¹⁴¹ Prof. Dr. Süleyman Yalçın ile... "Ne Yaptınız Siz, Kur'an'ı Süpürdünüz", *Altınoluk Dergisi*, Nisan 1999, Sayı 158, s.10.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.89,90.

¹⁴² Açılış Konuşması, *Milliyetçiler III. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1978, ss.9-11.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.234.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.244,245.

Aydınlar Kulübünün faaliyetlerinde, hedeflendiği gibi her kesimden insanı bir araya getirmeyi ve ortak kararlar almayı sağlayan bir yapı olarak ortaya çıkmıştı.¹⁴³ Bu aydınlar arasında Turgut Özal, Fethi Gemuhluoğlu, Nevzat Yalçıntaş, Necmettin Erbakan, Asım Taşer, Ekrem Hakkı Ayverdi, Sezai Karakoç, Tarık Buğra, Ahmet Kabaklı, Muharrem Ergin gibi isimleri sayabiliriz. Bu birlikteliğin sağlanmasında ilk başkan İbrahim Kafesoğlu'nun ve ondan sonraki başkan Süleyman Yalçın'ın çabaları önemlidir.¹⁴⁴

---

¹⁴³ Daha sonra Başbakan ve Cumhurbaşkanı olan Turgut Özal'ın kurduğu Anavatan Partisi'nin sloganlarından biri olan dört eğilimi birleştirme projesi yine o günlerde Turgut Özal tarafından gündeme getirilmiş ve kulüp çatısı altında; aydınlar arasında sağlanmıştır.

¹⁴⁴ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.328.

3.2. AYDINLAR OCAĞI

27 Mayıs 1960 ihtilali ile demokrasisi ağır yara alan ülkede, siyasi huzur bir türlü temin edilemiyordu. Ekonomik olarak zor günler yaşıyor, siyasiler halka güven vermiyorlardı. Sürekli yaşanan siyasi gerilimler ve bölünmüşlükler huzursuzluğu körüklüyordu. Mayıs 1968’de Milli Nizam Partisi ile Necmettin Erbakan, 1969’da Milliyetçi Hareket Partisi ismini alacak olan Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, Adalet Partisinden kopan Demokrat Parti ile sağ parça parça olmuştu. Cumhuriyet Halk Partisi içindeki sağ kanat ise, Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu önderliğinde Güven Partisi ile bölünmüştü. Tüm bu bölünmeler ekonomi ve sosyal hayatı etkiliyor, sayısı çok az olan zengin ve mutlu bir azınlık tüm kaynaklar üzerindeki hâkimiyetini sürdürüyordu. Türkiye bir kaosu yaşıyordu.¹⁴⁵

3.2.1. Derneğin Kuruluşu ve Yapının Tamamlanması

14 Mayıs 1970 tarihinde¹⁴⁶, merkezi İstanbul’da olmak üzere “Aydınlar Ocağı Derneği” kuruldu. Aynı tarihli tüzüğünde derneğin amacı “milli kültür ve şuurunu geliştirmek suretiyle Türk milliyetçiliği fikrini yaymak, milli bünyemizi sarsan fikir buhranı ve mefhumlar anarşisi ile mücadele ederek milli varlığımızı meydana getiren unsurları yaşatıp kuvvetlendirmektir.” şeklinde tanımlanmıştır. Dernek amacını gerçekleştirmek için tüzüğünde bulunan faaliyetleri gerçekleştireceğini belirtmektedir. Derneğin siyasetle uğraşmayacağı ayrı bir madde¹⁴⁷ olarak belirtilmektedir.

Aydınlar Ocağının kurucu tüzüğünde toplam 56 isim bulunuyordu. Bunlardan 17’si Profesör, 5’i doçent, 9’u asistan, iş adamı ve serbest meslek sahibi idi. İstanbul Hilton otelde yapılan¹⁴⁸ bir toplantı sonunda Türk Aydınlar Ocağı isminin kullanılarak

---

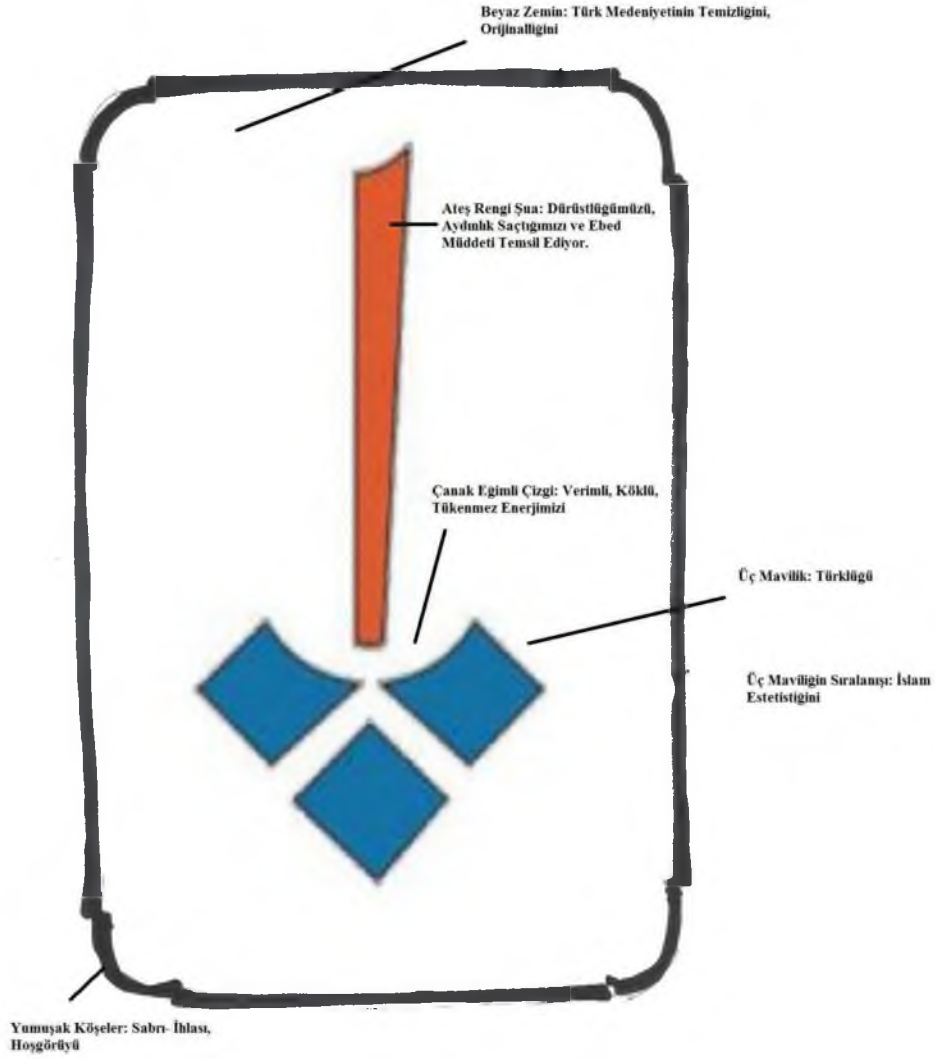
¹⁴⁵ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.172-175.; Ergun Aydınoglu, *Türkiye Solu (1960-1980) Versus Yayınları*, İstanbul 2007, ss.244-246.; Kemal Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012,s. 188-193.; N. İler Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,s.121.

¹⁴⁶ 14 Mayıs 1970 tarihi Demokrat Partinin seçimlerden zaferle çıkmasının yıldönümüdür.

¹⁴⁷ Madde 3: “Aydınlar Ocağı Derneği siyasetle uğraşmaz.”

¹⁴⁸ Daha önce bu otelde yöneticilik yapmış olan Ocak kurucularından Erk Yurtsever’in araya girmesiyle toplantı ücretinin çok az bir kısmı ödenmiştir. Daha sonra bu toplantı için otele ödenen ücret yüzünden ocak eleştiri almıştır.

ocağın kurulması kararlaştırılmış olsa da “Türk” kelimesinin Bakanlar Kurulu kararı ile verilmesi gerekliliği yüzünden sadece Aydınlar Ocağı isminde karar kılınarak teşkilatlanma çalışmaları başlamıştır.¹⁴⁹

Aydınlar Ocağı Amblemi ve Manası

Şekil 1-¹⁵⁰

¹⁴⁹ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.330.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, Basılmamış Doktora Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011, s.93.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.302.

¹⁵⁰ http://aydinlarocagi.org/wp-content/uploads/2012/05/amblem_anlami.jpg

Süleyman Yalçın milliyetçi ilim adamlarının bir çatı altında toplanmalarının zorunluluk neticesinde olduğunu şu sözleri ile açıklar:

“Bu bir vazifedir; çünkü milletimizin ve devletimizin bugün mevcut, yarın zuhur edebilecek sorunlarının ne olduğunun tespiti, bunlara ilmi seviye ve objektif ölçülerle ve hasbi olarak cevap arama bu kadroların kaderidir. Bu bir mecburiyettir çünkü milliyetçi ilim ve fikri kadrosu hem birbirini tanıma hem de ferdi bilgi, tecrübe ve görüşlerini, ekip çalışması halinde tamamlamak zorundadır. Milli ruh köküne bağlı aydınlar ancak bu davranışlarıyla ferdi ve topluluk mesuliyetini yerine getirmiş olabilir. Toplu, cemaatle yapılan ibadetin ferdi, tek kişi olarak yapılana göre fazileti ne ise, meselelerimizi ekip çalışmaları halinde ele almanın da o derece yararı olacağı gerçeği aşikârdır.”¹⁵¹

Sabahattin Zaim ise Aydınlar Ocağının kuruluşundaki gayeyi şöyle açıklamaktadır:

“Aramızda nüanslar seviyesinde de olsa farklı fikir dağılımı gösteren kimselerin bulunmasıydı. İşte bu farklı yapıyı bir araya getirip kaynaştırmak için bir kulüp kurulması düşünülmüş, Karaağaç İşhanı’ndaki mekân uygun bulunarak bu düşünce kuvveden fiile geçirilmişti.”¹⁵²

Osman Turan bu dönemi; münevverlerden “Demokratik sol davasını güdenler, hep samimi de olsalar, milli ve dini kıymetlere karşı bulduklarından Türk milleti tarafından asla tasvip görmemişlerdir.” der ve Türk İslam medeniyetine aykırı gördüğü sol unsurları gaflet, cehaletle; milli fikir ve kültürü kısırlaştırdıklarını ve milli ruhu sarstıklarını, bunları Hürriyet, Meşrutiyet hatta Cumhuriyet’in tatmin etmediğini sosyalizm modasına uyduklarını söyler.¹⁵³

Aydınlar Ocağı Başkanlarından Süleyman Yalçın, Aydınlar Ocağı’nın kuruluşunun zaruretten olduğunu anlatırken şöyle söylemektedir:

---

¹⁵¹ Süleyman Yalçın, *Takdim Konuşması Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.9.

¹⁵² Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.328.

¹⁵³ Osman Turan, *Türkiye’de Siyasi Buhran’ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, ss.81,131,242.

“20 sene öncesinin kararsız, endişeli Türkiye’inde, üniversitelerdeki istikameti önce şüpheli, sonra belirli ve kararlı gençlik hareketlerinin uyarısı, İstanbul’da bir grup milliyetçi ilim ve fikir adamını bir araya gelmeye zorladı. Olayların tabii gelişmesi ve günün zaruri şartları onları Aydınlar Ocağı ismi altında bir teşekkülde birleştirdi. Her biri beşeri, biyolojik ve teknik veya ilim, meslek ve meşrep sahibi bu insanları bir araya getiren etken, mensup oldukları toplumu millet yapan değerlere bağlılık, saygı, sevgi ve bu değerleri koruma şuru idi. Başlangıçta her birinin milliyetçilik anlayışında bazı farklılıklar bulunsa da, birkaç senelik müşterek çalışma, düşünme ve araştırma, bu ilim ve fikir adamlarını bir ana noktada birleştiriverdi. Bu, Türk milletinin hayat damarı, varlık ve şahsiyet çizgisinin Türklük şuru ile İslam iman ve dünya görüşünden ibaret bulunuşu idi.”¹⁵⁴

Metin Eriş, Aydınlar Ocağı’nın kurulurken düzenli ve ciddi bir yapıda olmasının konuşulduğunu daha önceki birlik ve dernekleri gibi amatörce olmaması gerektiği üzerinde ittifak ettiklerini, gerektiği kadar personel çalıştırılması, evrakların düzenli tutulması ve çalışmalarda ciddiyetin sağlanması üzerinde ittifak ettiklerini söyler. Bunun için bir Ocak Müdürlüğü kurulmuştur. Böylece kurullar ve heyetler arasındaki iletişim hızlanacaktır. Ocak üyeleri için çevrelerinden gelen “ama o içki içiyor.”, “biliyor musunuz ama o mason” ve benzeri eleştirilere; bizimle beraber bir kavga içinde ise ve bizimle birlikte verdiği mücadelesinde samimi ise neden aramızda olmasının cevabını verdiklerini söylemektedir.¹⁵⁵

Kuruluşu bir yılı tamamlamadan 12 Mart 1971 tarihinde verilen muhtıradan birkaç gün öncesinde Adalet Partisi içinde Başbakan Demirel’e Parti Meclisi Grup Toplantısında partililer, böyle gitmeyeceğini söylemişlerdi. Muhtıranın yayınlandığı gün ve saatte Demirel istifasını vermişti. İstifadan sonra 19 Mart tarihinde Nihat Erim¹⁵⁶ üzerinde ittifak edilerek hükümeti kurma görevi verildi. Partiler üstü kurulan 1. ve 2.

---

¹⁵⁴ Süleyman Yalçın, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.23.

¹⁵⁵ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.235,236.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.303.

¹⁵⁶ 19 Temmuz 1980 yılında “Devrimci Sol” örgüt tarafından öldürülecek ve öldürülmesi 12 Eylül 1980 darbesinin sebeplerinden birisi olacaktır.

Erim hükümetleri kısa sürmüştü. Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu ve diğer sol örgütler ülkede sürekli terör eylemleri yapıyor, banka soyuyor, fidye için adam kaçıyorlardı. Terör ve anarşinin sonucunda 67 ilin 11'inde sıkıyönetim ilan edildi. Demirel'in desteğini vermemesinden dolayı bir türlü kurulamayan hükümetler veya başarısız olan hükümetlere Ferit Melen kabinesini de katmak gerekir. Aynı günlerde Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde o güne kadar görülmemiş bir kargaşa yaşanıyordu. Genel seçimler öncesinde süresi dolan Cevdet Sunay'ın yerine seçilecek Cumhurbaşkanlığı makamı için ordunun Faruk Gürler'i desteklemesine rağmen TBMM bu öneriyi reddetti. Gerilim Emekli Oramiral Fahri Korutürk'ün Cumhurbaşkanı seçilmesiyle sona ermiş görünüyordu.¹⁵⁷

14 Ekim 1973 tarihinde yapılan genel seçimlerde CHP 185, AP 149, DP 45, MSP 48, CGP 13, MHP 3, TKP 1 ve bağımsızlar 6 olarak gerçekleşti. Bu tabloya göre bölünmüş sağ oylar yaklaşık olarak %63 civarındaydı ve hükümeti kurmak zor olacaktı, öyle de oldu. Ecevit'in koalisyon önerisini Demirel, muhalefet görevini yerine getireceğini söyleyerek reddetmişti. Ferruh Bozbeyle ise partisi Demokrat Parti'nin CHP ile koalisyon yapmayacağını bildirince geriye CHP- MSP birlikteliği kalmıştı.¹⁵⁸

1960'ların sonunda başlayan sol terör halkı canından bezdirmiş yer yer karşısında güvenli güçlerinin dışında sağcı gençleri görmeye başlamıştı. Sokaklar ısınmaya başlamıştı. Ecevit liderliğindeki koalisyon dış baskılara(ABD) rağmen haşhaş ekimini serbest bıraktı, genel af ilan edildi. Yurtta bunlar olurken komşuda da bir darbe olmuş, Cumhurbaşkanı Makaryos, Kıbrıs Ulusal Muhafız Teşkilatı albaylarınca devrilmişti. Kıbrıs'ı etkileyen bu bir dizi olaydan sonra Türkiye, 20 Temmuz 1974 tarihinde adaya asker çıkarttı. Eylül ayında Erbakan'ın, koalisyonu bozması üzerine Ecevit çok güçlü geleceğini düşünerek istifasını verdi. 241 gün süren krizde Sadi İrmak 17 vekilin desteği ile ülkeyi yönetti.¹⁵⁹

---

¹⁵⁷ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.176-184.; Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, s.384.

¹⁵⁸ Kemal Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012,s.206.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.189,194.

¹⁵⁹ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.194,196.; Kemal Karpat, *Kısa Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012,s.207.

Demirel'in, Ferruh Bozbeyle'ye koalisyon teklifi yapması ve ret cevabı almasının ardından, DP bölündü ve ayrılanların dışarıdan destekledikleri koalisyonu AP, MHP, MSP, GP oluşturuyordu.¹⁶⁰ Ocak üyeleri bu durumdan çok rahatsız idiler. Ülkenin istikrar kazanması için liderlerin inatlarını bırakmaları gerekiyor ama liderler buna yaklaşmıyorlardı. O dönemin sağının en büyük gazetesi Tercüman'da yazan Ahmet Kabaklı¹⁶¹ ve Ergün Göze¹⁶², ocağın görüşlerini dile getiriyorlar, sağda bir koalisyon oluşturmak için basın baskısını oluşturmaya çalışıyorlardı.

1973 yılında seçimlerden birinci olarak çıkmış olmasına rağmen hükümeti kuramayan Ecevit, AP'den kopardığı 11 vekile bakanlık vererek hükümet olmayı denemiş ancak kısa sürmüştü. Bu kısa süre içerisinde sol alabildiğine saldırılarını artırmış ve kadrolaşmaya devam etmişti. Yargı ve eğitim en fazla kadrolaşmanın görüldüğü kurumlardı. Öyle ki 45 günde uygulanan programlarla yetiştirilen öğretmenler atanıyordu. 11 Kasım 1974 tarihinde İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi Profesörlerinden¹⁶³ bir grup, sağ hükümet istediklerini belirten bir bildiri yayınlamaya güçlü bir hükümete ihtiyaç olduğunu ve bunu da; Türk Milletinin "14 Ekim 1973 seçimlerinde tercihini yapmış ve ekseriyeti yüzde 67 oyla bir birine çok yakın partilerden oluşan milliyetçi cepheye verilmiştir." diye dile getirmişlerdi.¹⁶⁴ Bu deklarasyonda 5 tane sağ partinin bir araya gelmesi ve %67 lük bir oy ve 260 vekillik

---

¹⁶⁰ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.196.

¹⁶¹ Ahmet Kabaklı, "Birleşiniz Artık", Tercüman Gazetesi, 15.11.1973, Ahmet Kabaklı, "*Milli Koalisyon*", Tercüman Gazetesi, 03.12.1973

¹⁶² Ergün Göze, "*Bir Koalisyonun Anatomisi*", Tercüman Gazetesi, 20.10.1973, Ergün Göze, *Türklük Kavgası*, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1977, s.126

¹⁶³ Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu, Prof. Dr. Oktay Aslanapa, Prof. Dr. Muharrem Ergin, Prof. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Prof. Dr. Cevat Banuna, Prof. Dr. Süleyman Yalçın, Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Prof. Dr. Mustafa Köseoğlu, Prof. Dr. Hayri Domaniç, Prof. Dr. Selçuk Özçelik, Prof. Dr. Nuri Mugan

¹⁶⁴ *Milliyet Gazetesi*, 12 Profesör Sağ Hükümet İstedi, 11. 11. 1974

bir çoğunlukla hükümeti kurması isteniyordu. Bu düşünce ile bir ekip kurularak Ankara'ya gönderilecektir.¹⁶⁵

Aydınlar Ocağı'nın ilk başkanı İbrahim Kafesoğlu döneminde Ocağın kuruluşu tamamlanmıştı. 1973 yılında *Aydınlar Ocağının Görüşü Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri* adıyla Aydınlar Ocağı yayınlarından çıkan eser kurulan çatının meyvelerini vermeye başladığını göstermektedir. Bu eserde; Var olma, Siyasi Huzur, İktisadi Kalkınma, Aklın ve İlmin Hâkimiyeti, Milli Eğitim ana başlıklarında Türkiye'nin meseleleri ve çözüm yolları sunulmaktadır.¹⁶⁶ İçinde buldukları şartlar elverdiği ölçüde sürekli toplantılar, seminerler veriyorlar ve en önemli faaliyet olarak milliyetçi ve muhafazakâr ilim ve fikir adamlarını bir araya getirmeye çalışıyorlardı. O sıralarda ABD'den dönem Süleyman Yalçın'ın Ocağın başına getirilmesi kararlaştırılmıştı. 02 Şubat 1974 tarihinde yapılan Genel Kurul toplantısında yeni yönetim kurulunu oluşturan isimler şöyle idi; Başkan Süleyman Yalçın, başkan vekili Salih Tuğ, Genel Sekreter Metin Eriş, Muhasip Nihat Bozkurt, Veznedar İsmail Uğur ve yönetim kurulu üyeleri Nahit Dinçer ile Mazhar Özmen'di.¹⁶⁷

3.2.2. Milliyetçi Cephe Hükümetleri

Aydınlar Ocağı'nın etki sahası, 1975'li yıllarda genişlemiş ve siyasete etki eder bir hale gelmişti. Bu etki siyasi bir etki değildi. Akademisyenlerin fikir üretme ve mevcut meselelere çözüm yollarının siyasilere aktarılmasından dolayı her geçen gün Aydınlar Ocağı sağ siyasiler üzerinde saygınlığını artırıyor ve fikirleri dinleniyordu. Özellikle CHP'ye karşı, sağ partileri Milliyetçi Cephe adı altında birleşmeye en azından ortak hareket etmeye çağırıyorlardı. Birinci Milliyetçi Cephe hükümeti süresinde sol kaynaklı terör ve onun karşısında kendini korumaya çalışan sağ arasındaki mücadele artık çatışmaya dönüşmüş sokaklar iyice ısınmaya başlamıştı. 12 Eylül 1975 senato seçimlerinde CHP oylarını % 43,9, AP % 40,8'e çıkarmış bir sonraki seçim için umutlanmışlardı. Diğer partiler ise oy kaybetmişler sadece MHP oylarını

---

¹⁶⁵ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.242-244.

¹⁶⁷ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s330

koruyabilmişti. Ecevit güçlü bir Türkiye vaat ederken, Demirel büyük Türkiye projelerini anlatıyordu. İki partinin bu denli oy alması Milliyetçi Cephe hükümetinin ömrünü uzatıyordu. Diğer partiler konumlarını korumak için koalisyonu bozmuyorlar ancak yeni seçime ciddi hazırlıklar yapıyorlardı. Bu partilere yapılan baskılar pamuk ipliğine bağlı hükümeti zor da olsa sürdürüyordu.¹⁶⁸

Bu dönemde Süleyman Yalçın başkanlığındaki Aydınlar Ocağı merkezinde yapılan toplantılara, Demirel, Erbakan, Türkeş, Turan Feyzioğlu seri konferanslar yapmak için davetler edilmektedirler. Aralarında bulunan sıkıntılıların halli yolunda tahliller ve girişimler yapılmaktadır. Böylece oluşan atmosfer siyasiler üzerinde ister istemez bir baskı oluşturmaktadır. Aydınlar Ocağı, bu dönemde İlim Yayma Cemiyeti ile işbirliği içindedir. İlim Yayma Cemiyeti ise Eminönü'ndeki ve Tahtakale'deki Müslüman esnafın maddi ve manevi desteğini tamamen kazanmış bir cemiyetti. Türk İslam Sentezi fikrinin kavram olarak ortaya atılması da bu dönemlere rastlamaktadır. Hatta bu fikrin Milliyetçi Cephe hükümetlerini bir arada tutan etkenlerden biri olduğu da söylenebilir.¹⁶⁹

Süleyman Yalçın Türk İslam Sentezi ile ilgili gayet basit bir tarifile nüfus cüzdanımızda yazan iki kelimeyi göstererek Türk ve İslam yazdığını ve bunun bizim kimliğimizi şekillendirdiğini, temel unsurumuz olduğunu söyler.¹⁷⁰ Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket*'te 1965 yıllarının sonlarında Türk İslam Sentezi ismini ilk defa kullanan kişinin Ahmet Er olduğunu söylemektedir. Hatta bu isim ile ilgili olarak Seyyid Ahmet Arvasi ve Ahmet Er arasında geçen şu konuşmayı naklediyor:

“Ahmet Ağabey, Türk-İslam sentezi sözü gönlüme hoş gelmiyor. Çünkü sentez homojen olmayan nesnelerin bir araya gelişidir. Oysa benim aklıma ve gönlüme Türk deyince İslam, İslam deyince de Türk gelmektedir. Çünkü Sahabe-i Kiramdan sonra İslam'a

---

¹⁶⁸ Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, s.380.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.197-199.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008, s.125.

¹⁶⁹ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.308-309.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s. 102.

¹⁷⁰ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.331.

en büyük hizmeti Türk Milleti yapmıştır. Gel bu hususu başka türlü ifade edelim. ” Ahmet Er ise, “Buyurun, Türk-İslam Ülküsü, Türk-İslam Kültür Medeniyeti "deyince, Seyyid Ahmed Arvasi “Evet, Türk-İslam Ülküsü. Milletimizin gönlüne, yüreğine, kokusuna en uygun düşecek onu tanımlayacak ülkü, Türk-İslam Ülküsü ’dür. ” diyerek Er’i tasdikler.¹⁷¹

Bütün bu gelişmelerin arasında ülkedeki karışıklıklar sürekli tırmanıyordu. 1976 yılında çıkan terör olaylarında 104 ölü ve 1852 yaralı vardı. Demirel’in sıkıyönetim önerisi, Erbakan’ın ikna olmaması üzerine uygulanamıyor, kendini milliyetçi olarak tanımlayan genç kuşak içine çekilmek istenilen kaos tuzağına düşmeye başlıyordu. Artan enflasyon, sürekli yükselen işsiz sayısı, alım gücünün düşmesi ve iç kargaşa siyasette olduğu gibi eğitim kurumlarında da kendini gösteriyordu. 34 kişinin hayatını kaybettiği ve 136 kişinin de yaralandığı 1 Mayıs olaylarının yaşandığı 1977 yılında 5 Haziranda yapılan seçimlerin sonucunda CHP 213, AP189, MSP 24, MHP 16, CGP 3, DP 1, bağımsızlar ise 4 sandalye sayısı ile mecliste temsil edilme hakkına sahip olmuşlardı. Bu sonuçlardan sonra güçlü bir hükümetin kurulamayacağı açıktı. Ecevit bir azınlık hükümeti kurmaya çalışmışsa da çoğunluğu 13 aylık bir destek alamadığı için sağlayamadı ve güvenoyu alamadığından hükümeti kuramadı.¹⁷²

Hükümeti kurmakla görevlendirilen Demirel, Aydınlar Ocağı üyelerinin çaba ve gayretlerinin katkılarının bulunduğu ikinci Milliyetçi Cephe hükümetini kurdu. Bu hükümetin bakanlık dağılımı şöyleydi; AP 13, MSP 8 ve MHP 5. 183 vekili olan AP, toplamda 40 vekili bulunan iki parti ile bakanlıkları yarı yarıya paylaşmak zorunda kalmıştı. Ancak olaylar durmuyor hükümetin ilk 15 gününde 26 kişi öldürülüyordu. 2. Milliyetçi Cephe hükümetinin ömrü uzun olmamıştı. 31 Aralık 1977 de yapılan güven oylamasında Demirel güven tazeleyememiş ve hükümeti kurma görevini Ecevit almıştı. Güven Partisinden Turhan Feyzioğlu ve Salih Yıldız ile DP’den Faruk Sükan da kabinede yer aldı. 22 aylık hükümet sürecinde ülke tarihinde hiç olmadığı kadar karışmıştı. Yabancı ülkelerin (1974 Kıbrıs müdahalesinden sonra uzun süre devam eden) ambargo kararı, Asala terör örgütünün diplomatlarımıza ve dışişleri mensuplarına

¹⁷¹ Hakkı Öznur, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996, ss.340,341.

¹⁷² Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.379,380.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.197-201.; Carter V. Findley, *Modern Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2011, ss.317,319.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008, ss.126,127.

yaptıkları saldırılar, döviz rezervinin sürekli düşmesi, enerji kesintileri ülkenin problemleri idi. Türk lirası sürekli değer kaybediyor, birçok ihtiyaç malzemesi karaborsadan satılıyordu. Üniversitelerde ve gençlik arasında anarşinin körüklenmesinden dolayı eğitim durma noktasına gelmişti. Hükümlü ve tutuklulara kötü muameleden dolayı sürekli eleştirilen hükümet olaylar karşısında bir şey yapamıyordu.¹⁷³

Aydınlar Ocağı, üyelerinden Prof. Dr. Emin Bilgiç bu dönemde, AP elinde olan Kültür Bakanlığında Müsteşar olmasından dolayı bakanlık bünyesindeki Milli Kültür dergisinde Türk İslam Sentezi fikrine uygun yazılar yayınlatmaya başlamıştı. Milli eğitim müfredatında ise az da olsa Türk İslam Sentezi etkisinde eklemeler yapılmıştı.¹⁷⁴

11 Ekim 1978 tarihinde, Aydınlar Ocağı'na kayıtlı 30 öğretim görevlisi¹⁷⁵ bir bildiri yayınlar bu bildiride komünizm tehlikesine dikkatleri çekerek;

“Demokrasi fazilet esasına dayanan bir rejimdir. Fakat bünyesi icabı suiistimale müsaittir. Komünistler demokrasiyi ortadan kaldırmak için onun bu zaafından sonuna kadar faydalanmakta bizzat demokrasiyi vasıta olarak kullanmaktadırlar. Milletlerarası komünizmin içimizdeki beşinci kolu olarak bu yolla Türkiye'yi tam bir rejim bunalımına sürüklemiş ve bir yol ayrımına getirmeyi başarmıştır. Bugün birçok müessesemiz komünist beşinci kolun eline düşmüştür. Bu hıyanet şubesi bir taraftan sınıf, bir taraftan mezhep kışkırtmaları ile doğrudan doğruya devlet ilke ve millet bütünlüğümüzü parçalama

---

¹⁷³ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.202-205.; Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.383,384.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, ODTÜ Yayıncılık, Ankara 2008,ss.128,130.

¹⁷⁴ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s. 81.

¹⁷⁵ Prof. Dr. Hikmet Tanyu, Prof. Dr. İlhan Çuhadaroğlu, Prof. Dr. Emin Bilgiç, Prof. Dr. Sevinç Karol, Prof. Dr. Hilmi Hacısalihoğlu, Prof. Dr. Cengiz Uluçay, Prof. Dr. Talat Koçyiğit, Prof. Dr. İsmail Cerrahoğlu, Prof. Dr. Mehmet Hatipoğlu, Prof. Dr. Nadir Doğan, Prof. Dr. Orhan Düzgüneş, Prof. Dr. Naci Kınacıoğlu, Prof. Dr. Ercüment Kuran, Prof. Dr. Mecit Doğru, Prof. Dr. Şerif Baştav, Prof. Dr. Necip Damşoğlu, Prof. Dr. Nihat Nirun, Prof. Dr. İsmail Kaynak, Doç. Dr. Haluk Karamağralı, Doç. Dr. Esat Coşan, Doç. Dr. Kamil Turan, Doç. Dr. Şakir Akça, Doç. Dr. Cihat Tunç, Doç. Dr. Ethem Ruhi Fırlı, Doç. Dr. Bülent Başaran, Doç. Dr. Beyhan Karamağralı, Doç. Dr. Kamuran Ertürk, Doç. Dr. Nasır Özdemir, Ümit Akkoyunlu, Doç. Dr. İsmail Hakkı Gökhan

hedefine yönelmiştir.” diyerek yetkili mercilere uyarılarda bulunmuşlardır.¹⁷⁶

1978 yılında ülkenin içinden geçtiği sıkıntılara çareler üretmek amacıyla; 1967 ve 1969 yıllarında Milli Türk Talebe Birliği bünyesinde yapılan ve Aydınlar Ocağı'nın fikir temellerinin atıldığı Milliyetçiler kurultaylarının III.sü 1978 yılında Aydınlar Ocağı'nın himayesinde Türkiye'nin meselelerine milliyetçi bakış maksadıyla 26-27-28 Mayıs 1978 tarihinde İstanbul'da yapıldı. Üç gün süren müzakereler kültür, sanat, eğitim, iktisat, çalışma hayatı, sağlık, dış siyaset, dini hayat, hukuk, basım yayım ihtisas komisyonlarının hazırladıkları karar metinleri genel kurulda okunduktan sonra sonuçlar bir beyanname halinde büyük Türk Milleti kamuoyuna sunuldu. Süleyman Yalçın'ın Başkanlığını yürüttüğü kurultayın tertip komitesi ise Gürbüz Azak, Nihat Bozkurt, Rasim Cinisli, Altan Deliorman, Uğur Derman, Metin Eriş, İsmail Kanyılmaz, Salih Tuğ isimlerinden oluşuyordu. İki gün süren ve 200 ilim adamının katıldığı kurultay Türk İslam Sentezi merkezinde memleket meselelerine çözüm önerileri sunmuştur.¹⁷⁷

O dönemde Ocak siyasi liderlerin sık sık uğradıkları bir yerdi. Turgut Özal ve Korkut Özal konferansları kaçırmazlar, Demirel, Ocak vasıtasıyla üniversite hocaları ile görüşür. Türkeş, İstanbul'a geldiğinde genellikle Necmettin Hacıeminoğlu'nun evinde hocalarla görüşürdü. Ocakta yapılan toplantılarda ise liderleri bir araya getirerek aralarında sıcaklık ve yakınlık oluşturulmak hedeflenirdi. Turgut Özal, 1977 genel seçimlerinde MSP'den İzmir milletvekili adayı olmuş ancak seçilememişti. ABD'den döndükten sonra Aydınlar Ocağı toplantılarının müdavimlerinden olmuş hatta onun katılmasıyla Ocak daha büyük toplantılar düzenlemeye başlamıştı. Genelde onun bulunduğu toplantılar, Çalışma Hayatımız, Dış Politika, Çıkmazlarımız, Anayasa gibi konuları olan toplantılardı. 1979 yılında yapılan “Türkiye'nin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Meseleleri” isimli toplantı hem Özal hem de Türkiye için çok önemli konuları içermekteydi. Bu toplantıda Özal 24 Ocak kararlarının temel fikirlerini anlatıyor ve ülkenin içinde bulunduğu darboğazdan ancak böyle çıkabileceğini

---

¹⁷⁶Milliyet Gazetesi, “Uluslararası Komünizmin 5. Kolu, Türkiye'yi bir İç Savaşın Eşiğine Getirdi”, 11.10.1978

¹⁷⁷ Milliyet Gazetesi, “Milliyetçiler Kurultayı”, 24.04.1987; Önsöz, *Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.3-4.; *Açılış Konuşmaları Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.11.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.316.

belirtiyordu. Bu toplantıdan kısa bir süre sonra Demirel, kendisine hükümeti kurma görevini alması halinde ekonominin başına geçmesi teklifinde bulundu. Ocağın ileri gelenleri ile yaptığı bir toplantıdan Demirel'e dikkat etmesi ve ekonomi ile ilgili tüm yetkileri alması halinde bu görevi kabul etmesi kararı çıktı.¹⁷⁸

Demirel, 12 Kasım 1979 tarihinde azınlık hükümetini kurdu. İş çevrelerinin ve komutanların önerdikleri AP-CHP koalisyonu gerçekleşmemiştir. Demirel'in kabineyi açıklamasından birkaç gün sonrasında toplanan Generaller darbenin tarihi ve şekli konusunda toplantılara başlamışlardı. İran'da yapılan İslam Devrimi, Batıyı Türkiye'deki bu darbeye karşı destek vermeye zorlamıştır. Ülkenin içinde bulunduğu terör durumundan bir an önce kurtulması için hükümet, ordu eliyle birçok yerde sıkıyönetim ilan etmesine rağmen olaylar bir türlü azalmıyor artıyordu. Malatya, Bingöl, Sivas ardından Kahramanmaraş ve Çorum'da çıkarılan Alevi – Sünni çatışması terörü fikir veya sol sağ çatışmasından çıkarmış mezhep çatışmasına doğru götürüyordu. 1973 sonrasında kurulan hükümetlerin zayıf konumlarından dolayı Türkiye pusulası bozulmuş ve kararsız bir rota çiziyordu. Kötü bir ekonomi ile uğraşmak zorunda kalan hükümetler terör ve anarşi karşısında da fazla bir tedbir alamıyorlardı. 1979 sonunda Ekonominin başına Baş Danışman olarak geçen Turgut Özal, yürürlüğe konulan tarihle isimlendirilen 24 Ocak 1980 kararlarını aldı. Bir teknokrat olan Özal, siyasi endişe taşımadan sert önlemler alacak önceki ekonomi politikalarından radikal değişiklik ve kopuşu planlayacaktı. Özal, kendisinin ülkenin içinde olduğu ekonomik buhrandan 5 yıl gibi bir sürede çıkılabileceğini kestiriyordu. Ancak böyle gitmeyeceği ve askerlerin duruma müdahale edeceği bekleniyordu. Çünkü toplumun depolitize edilerek istikrarlı bir yapının kurulması Türkiye için çok önemliydi. 1980 Haziran'ında Aydınlar Ocağı heyeti Başbakan Demirel'i ziyaret edecekler ve ihtilal olabileceğine dair düşüncelerini iletceklerdir. Bu uyarı karşısında Demirel'in Ocak üyelerine verdiği cevap sadece nasihat kabilinden geçiştirme birkaç kelime olmuştur. Bütün bunlar olurken süresi biten

---

¹⁷⁸ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.247-249.; Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.425.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün yerine bir türlü yeni Cumhurbaşkanı seçilememiş, bu durum toplumda politikacılara karşı bir güvensizlik oluşturmaktaydı.¹⁷⁹

Türkiye'de bunlar olurken, 15 Mayıs 1979 tarihinde yapılan genel kurul toplantısı sonucunda Aydınlar Ocağı Genel Başkanlığına Prof. Dr. Salih Tuğ seçilecektir. Genel Başkan vekilliğine Dr. Metin Eriş, Genel Sekreterliğe Altan Deliorman, Muhasip Üyeliğe Nihat Bozkurt, Veznedar Üyeliğe Doç. Dr. Mustafa Erkal ve üyeliklere ise Gürbüz Azak, Doç. Dr. Tevfik Ertüzün seçilmişlerdir. İlim İstişare Heyeti ise Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Prof. Dr. Muharrem Ergin, Ahmet Kabaklı, Prof. Dr. Süleyman Yalçın, Prof. Dr. Tahsin Banguoğlu, Doç. Dr. Necmettin Hacıeminoğlu isimlerinden oluşuyordu. Murakıplar ise Said Bilgiç, Gültekin Samancı ve Hakkı Cengiz Alpay idi.¹⁸⁰

1980 yılı başlarında Aydınlar Ocağı, önemli bir faaliyet daha gerçekleştirir. Kültür Bakanlığı ile ortaklaşa yapılan Milli Kültür Semineri ve Sanat Şenliği kapsamında toplantılar, sergiler, konser, folklor gösterileri sonunda 520 aydının katıldığı Milli Kültür Genel Kurul toplantısında 24 maddelik bir bildiri yayınlanmıştır. Başlık olarak milletin her şeyin üzerinde olduğu vurgulanırken, milli kültürün temelini dil, tarih ve din olduğu çalışmaların bu üç konu etrafında şekillenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Toplum menfaatlerinin fertlerin üzerinde olduğunun kavratılmasının gençlerin eğitime büyük katkıları olacağı, Milli Eğitim Bakanlığı ile Kültür Bakanlığının birlikte hareket etmesinin önemli olduğu anlatılmıştır. Seminerin sürdüğü 4 gün boyunca 8 sayfalı Aydınlar Ocağı Genel Merkezinden Haberler isimli bir de günlük gazete çıkarmışlardır.¹⁸¹

---

¹⁷⁹ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev. Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.205-211.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları (Hatıralar) c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.455.; Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, s.391.; N. İter Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,ss.132,135.

¹⁸⁰ *Milliyet Gazetesi* "Aydınlar Ocağı Genel Başkanlığına Prof. Dr. Salih Tuğ Getirildi" 16.06.1979

¹⁸¹ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.325,326.; Türk Edebiyatı Dergisi Milli Kültür Semineri ve Sanat Şenliği Özel Sayısı, Haziran 1980, Sayı 80

3.2.3. 12 Eylül Askeri Darbesi ve Ocağın Artan Etkisi

Türkiye'nin içinde bulunduğu olağanüstü şartlar, Kenan Evren ve kuvvet komutanları tarafından 12 Eylül 1980 tarihinde gerçekleştirilen darbe ile farklı bir boyut kazanır. Otoritenin tarafsız olarak sağlanması, ülkenin ve milletin bütünlüğünün korunması; hak, hukuk ve hürriyetlerin korunması, her türlü güvenliğin sağlanması adına ordu yönetime el koymak zorunda kalmıştır.¹⁸²

1971 muhtırasından sonra yaşanan kargaşaların yaşanmaması için 1980 darbesinden sonra Yüksek Komuta Kademesi tüm siyasal yapıyı değiştirme yoluna gitmişti. Öyle ki bu değişim devletin tüm organlarında hissedilmekteydi. Türk milletinin değişmeyen kültür kaynağı olarak kabul gören İslam dininin birleştirici, bütünleştirici gücünden faydalanarak toplum hayatında öne alınarak erozyona uğrayan ahlak, maneviyat ve kültür değerlerini beslemesi şeklinde bir ideoloji hedeflenmiştir. "12 Eylül döneminin yeni Atatürkçü ideolojisini belirleyen önemli bir nitelik" ılımlı bir İslam temellidir.¹⁸³

Aydınlar Ocağı'nın 1980 darbesi sonrası Türk siyasi hayatında etkin bir konum edinmesi, devlet yapısının Türk İslam Sentezi temelinde yapılandırılmasında rol aldığı iddiasını doğurmuştur. Ancak bu konuda MGK üyeleri tarafından bir girişimde bulunulduğuna dair bir belge elimizde yoktur. Darbe yapan komutanlar, sol örgütlerin ve bölücü grupların ülkeyi karıştırma noktasında sorumlu oldukları kanaatine vardıklarından dolayı ılımlı İslami bir çizgi üzerinde olmaları sadece bir varsayımdır.¹⁸⁴

Aydınlar Ocağı, 12 Eylül Darbesi karşısında, ülkenin karışıklıklardan kurtulacağı ümidi ile darbenin hayırlı olduğunu ve böylece kardeşkanının

---

¹⁸² Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.214.

¹⁸³ Age, s.182.; Osman Kafadar, *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tartışmaları, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce c3 Modernleşme ve Batıcılık*, İletişim Yayınları, İstanbul 2007, s.355.

¹⁸⁴ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.201,202.; Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, ss.332-490,491.

durduğunu düşünmektedir. Ocak üyelerinden Tahsin Banguoğlu, ülkenin 12 Eylül ortamına nasıl sürüklendiğini anlatır ve Ocak gözüyle darbeye bakışın, Türkiye'nin faydasına olduğunu belirtir.

“Solcu akım bütün dernekleri, sendikaları, üniversiteleri ve politika dışı çevreleri sardı. Her türlü, kontrolden çıkan aşırı solun hedefi bir seçim kazanmak değildi. O, romantik solcuların omuzlarına basarak artan yabancı yardımla ve onun emrinde Türkiye'de devleti tahrip etmek, bir ihtilâl havası yaratmak ve bir darbeye komünist idareyi kurmak peşindeydi. Ve dört baştan tahribe koyuldu. Sınıf kavgasını, ırk ve mezhep kavgalarını körükledi. Toplu ürkütme ve yıldırma hareketlerine girişti. Nihayet erkenden silahlı terör savaşını başlattı. Tepki halinde sağcı mukabele yıllarca sonra baş göstermiştir. İşte ülkemizi 12 Eylül'e getiren hadiselerin başı ve baş sebebi budur, bu solcu patlamadır. Ondan kopan terör ve anarşi giderek büyümüş, büyük kitle hareketlerine, devleti baltalamaya ve katliamlara dönüşmüştür. Öyle ki, 12 Eylül artık bir iç savaşı veya dış müdahaleyi önleme hareketi olmuştur.”¹⁸⁵

Bütün diğer dernekler gibi Aydınlar Ocağı da, 12 Eylül sonrası oluşan sükûnet ortamı içerisinde, gerekli faaliyet müsaadesi alınıncaya kadar faaliyetlerine ara vermişti. Şubat 1981 sonlarında alınan faaliyet müsaadesiyle faaliyetlerine devam etmiştir. Aydınlar Ocağı, 12 Eylül darbesini; ülkenin içerde ve dışarıda kötü gidişini durduran, milli birlik ve bütünlüğünü tehdit eden anarşi ortamını bitiren bir hareket olarak görmektedir. Ocak yöneticilerine göre 12 Eylül günü “Türkün öz varlığı olan Ordusunun bu kâbusa dur dediği”, “Türkoğlu, titre ve kendine dön” dediği günün adıdır. Bundan dolayı Aydınlar Ocağı mensuplarının niyet ve gayretleri ile 12 Eylül mübarek hareketinin istikamet ve hedefi aynıdır.” cümlesiyle tanımlamaktadırlar. Aydınlar Ocağı mensupları çalışmalarını devlet ve millet arasındaki soğukluğun giderilmesi düşüncesi ile Türk İslam Sentezi veya Terkibi ile Türklük ile İslam Dini arasındaki çok eski ve kopmayan bağları öne çıkarıyor ve bununla etki alanlarını genişletmek istiyorlardı.¹⁸⁶

---

¹⁸⁵ Tahsin Banguoğlu, *Tebliğ'in Tahlihi, Türkiye'yi Bugünlere Getiren Tarihi Gelişme, Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Garanti Neşriyat, İstanbul 1984, ss.65,66

¹⁸⁶ Süleyman Yalçın, *Seminer Açılış Konuşması, Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Garanti Neşriyat, İstanbul 1984, s.13

Bu süreçte 12 Eylül sonrası sert tedbirlerle insanların siyasetten uzak tutulması yönünde çaba gösteriliyordu. Bu konuda devlet kademeleri öncelikle siyasete bulaşanların bu konuda yanlış yaptıklarının onlara gösterilmesi istenmiştir.

“Cuntanın başlıca kaygısı, ülkenin siyasal ve kurumsal olarak yeniden yapılandırılmasıydı. Cunta kendini bu göreve adadı. 1960’lardan beri önemli bir rol oynayan kent gençliğini siyasetten arındırmaya kararlıydılar. Bu arındırma işlemi, devrimciler, sosyal demokratlar, sendikacılar ve hatta Barış Derneği içinde örgütlenen ve Türkiye seçkinlerinin en üst tabakasının içinde yer aldığı nükleer silahsızlanma hareketinin üyeleri de dâhil olmak üzere, soldan gelebilecek her türlü muhalefet belirtisinin ezilmesini gerektiriyordu. Milliyetçi Hareket Partisi’nin temsil ettiği aşırı sağ, kendi ideolojisinin "Türk-İslam Sentezi" denilen bir form içinde kabul edilmesine ve "Aydınlar Ocağı" olarak bilinen bir grup tarafından savunulmasına rağmen, ezildi.”¹⁸⁷

1980 ihtilalinden sonra “Kurucu Meclis ve Kenan Evren, Aydınlar Ocağı etkisinde birçok kararlar almıştır” fikrini eleştiren Sabahattin Zaim; Prof. Dr. Orhan Aldıkaçtı’dan daha kıdemli olan aynı kürsü hocalarından Ocak mensubu Prof. Dr. Selçuk Özçelik’in anayasa için davet edilmediğini hatta bazı tanıdıklarının Kurucu Meclise girmelerine rağmen bunların ocak mensupları ile görüşmediklerini belirtir. İhtilalcilerin Türk İslam Sentezi etkisinde oldukları fikrine ise katılmaz. Kenan Evren’in solculara uzak durduğu için bu muhafazakârlara yakın olduğu düşüncesini doğrduğunu söyler. Hatta Ocak mensubu hocalar farklı fakültelerde görev yaptıkları için etkilerinin sürekli hissedildiğini ve 1980 sonrası yapılan düzenleme ile kurulan YÖK ile bu etkiyi kırdığını ve üniversite ve fakültelerin hareket sahaları daralttığını hatta disipline ettiğini düşünmektedir.¹⁸⁸

---

¹⁸⁷ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.218.

¹⁸⁸ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, ss.332-490,491.

Hükümet kurulmuş Emekli Oramiral Bülent Ulusu Başbakanlığa getirilmiş ve 24 Ocak Kararlarının sahibi Turgut Özal ise tam bir serbestlik tanınarak yardımcılığına atanmıştı. Yine Özal ekibinden Kaya Erdem ise Maliye Bakanlığına getirilmişti.¹⁸⁹

Aydınlar Ocağı, bu dönemde 9-10 Mayıs 1981 tarihinde Ankara Dedeman Otelde yapılan Milli Eğitim ve Din Eğitimi İلمي Semineri ile Eğitim Politikalarını kamuoyuna anlatmak istemektedir. 100 aydının katıldığı, iki komisyon halinde 19 tebliğin yapıldığı bu toplantıdan çıkan eğitime yön verecek iki önemli karar vardır. Eğitim, “ferdi, içinde bulunduğu topluma has milli değerler bütünüyle eğitip o topluma” kazandırmalı ve “ mesleki formasyona tabi tutarak hayata” hazırlamalıdır. Başbakan Yardımcısı Turgut Özal ve Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç seminerin başından sonuna kadar takip etmişlerdir.¹⁹⁰

3.2.4. İstanbul Dışında Ocakların Açılması

İstanbul’da bulunan üniversitelerdeki ilim çevrelerinin ağırlığını oluşturduğu Aydınlar Ocağı’nın diğer şehirlerde de şubeler açma talepleriyle karşılaştıklarında akıllarına ilk gelen 22 Kasım 1952 Akşamı Malatya’da gazeteci Ahmet Emin Yalman’ın vurulması olayı oldu. Yalman’ı vuran kişi, Milliyetçiler derneği üyesiydi. Bu, Milliyetçiler Derneği’nin yaklaşık 100 kadar şubelerini kontrol altında tutamadığını göstermişti. Böylesine bir durumun tekrar yaşanmaması istendiği için 1970 ilk tüzüğünde İstanbul’da kurulmuş bir dernek olduğu ibaresi konmuştu. 1980 sonrasında şube açmakla ilgili ısrarlı taleplerin gelmesi üzerine konu görüşülmüş ve bazı özel şartlar konularak bu şartları sağlayan şehirlerde şube açılmasına izin verilmiştir. Açılacak derneklerin şube olarak değil, müstakil dernek olarak özellikle üniversitelerin olduğu şehirlerde açılması, yönetim kurullarının akademisyenlerden oluşturulması ve kesinlikle siyasetle ilişkili kişilerin görev almamaları şartıyla izin verilmiştir. Fakat müstakil olmaları İstanbul merkezli ocağın üzerlerindeki genel merkez ağırlığının

---

¹⁸⁹ Carter V. Findley, *Modern Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2011, s.321.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye’nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.216,217.; N. İler Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,ss.139,141.

¹⁹⁰ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.326 327.; Servet Armağan, *Din, Vicdan Hürriyeti ve Lâiklik Milli Eğitim ve Din Eğitimi İلمي Semineri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1981, ss.177-183.

olmayacağı anlamına gelmiyor, sürekli irtibat halinde olmaları isteniyordu. Dernek açılacak yerlerde önce İstanbul'dan gelen bir heyet inceleme yapıyor, bu heyet onay verirse dernek açılabilirdi. Aydınlar Ocağının açılan ilk şubesi Ankara idi. 1973-1975 döneminde açılmıştı. Şubenin ilk yönetimi şu kişilerden oluşuyordu; Fahir Armaoğlu, Tarık Somer, Ahmet Sonel, Emin Bilgiç, Fikret Eren, İskender Öksüz, Halil Cin, Hikmet Büyüklimanlı, Cahit Aydoğan, Mustafa Ernam, Orhan Erçelik, Kazım Oksay, Şükrü Er, Muammer Taylak, Hami Kartay¹⁹¹

2005 yılında tekrar düzenlenen dernek tüzüğü'nün 4. Maddesinin f bendi "Derneğimiz gerekli gördüğü yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla temsilcilikler açabilir. Temsilcilikler, şube veya dernek Yönetim Kurulunda temsil edilemezler. Şubeler temsilcilik açamazlar." şeklinde değiştirilmiştir. Şaban Karataş, Konya Aydınlar Ocağı Başkanı sıfatıyla 1987 yılı kurultayında yaptığı açılış konuşmasında İstanbul dışında ocakların açılmasını şöyle savunmaktadır.

"...tarlası da sabanı da bize ait olan bu toprakların artık bazı gayri milli ve yabancı heveslerle ekilip biçilmeye başlandığını ve bu faaliyetin arttığını gördük. Konya ili gibi bir yerde Rotaryenler, Masonlar, Lionslar cirit atmaya başlamışlardır. Biz hızla değişen bir dünyada Türk ve Müslüman olmak idrakinin hiçbir zaman Türklerin elinden alınamayacağına inanıyoruz... Bizim harekete geçmemizin sebeplerinden biri de bu rekabete Müslüman Türk olarak tam ve kâmil manada girmektir ve girdik. Konya'da ve Bursa'da, İzmit'te olduğu gibi, yakın gelecekte inşallah Kayseri'de, Adana'da, Erzurum'da, Trabzon'da ve öncelikle üniversite kurulan bütün şehirlerde Aydınlar Ocaklarının faaliyete geçmesini görmekten bahtiyar olacağız."¹⁹²

3.2. 5. Aydınlar Ocağı Etki Dönemi

17 Temmuz 1982'de tanıtımı yapılan anayasa taslağı, yapılan tartışma ve düzeltmelerden sonra 19 Ekim tarihinde cunta tarafından onaylandı ve 7 Kasım'da

---

¹⁹¹ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.328.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss. 91-255,256.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.347, 349,367.

¹⁹² Şaban Karataş, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.28.

yapılan referandum %91,37 sonucuyla kabul edildi. 9 Kasım'da Kenan Evren Cumhurbaşkanı seçilmişti. Birkaç gün önce kabul edilen anayasaya göre darbecilere ömür boyunca dokunulamayacaktı. Bir aksilik olmaz ise yaklaşık bir yıl sonrasında Ekim 1983 tarihinde genel seçimlerin yapılması planlanmıştı. Mevcut siyasi yapıyı devam ettirmek geçmişte kamplara bölünmüş toplumun birliği için sakıncalı görüldüğü için yeni yüzler yeni fikirler oluşması için kapatılan partilerin liderlerine 10 yıl süreyle siyaset yasağı konuldu.¹⁹³

Seçimler yaklaştıkça hazırlıklar artıyordu. Demirel'in kurdurttuğu Büyük Türkiye Partisi kapatıldı, Erdal İnönü'nün kurduğu SODEP'in seçime girmesi engellendi. Geriye seçime girebilecek güçte olan üç parti kalıyordu. Emekli Paşa Turgut Sunalp sağ oylara talip Milliyetçi Demokrasi Partisi'ni (MDP), Turgut Özal'ın dört eğilimi de birleştirme iddiasındaki Anavatan Partisi (ANAP) ve İsmet İnönü'nün eski özel kalem müdürü Necdet Calp'ın CHP oylarını toplamayı hedeflediği Halkçı Parti (HP) bu üç partiyi oluşturuyordu. 6 Kasım 1983 günü yapılan seçimlerde devlet partisi olarak görülen MDP beklenen oyu alamamıştı. ANAP % 45,14 ile 211, HP %30,46 ile 117, MDP ise %23,26 ile 71 vekil çıkarmışlardı. Seçimlerden birinci parti olarak çıkan ANAP lideri Özal hükümeti kurmakla görevlendirildi.¹⁹⁴

Aydınlar Ocağı'nın bu dönemde özellikle kurulacak olan ANAP kadroları içinde olması baskısıyla karşı karşıya kalmıştır. Metin Eriş, durumun Ocak içerisinde konuşulduğunu ve siyaset dışında bulunmanın Aydınlar Ocağı'nın ilkesi olduğu için reddedilmesine karar verildiğini anlatmaktadır. Daha sonra Özal'a tavsiye edilen Ocağa yakın isimler için ise Özal: "fikir üretecek değil, benimle beraber hareket edecek" isimler isteyecektir. Ancak ANAP içinde Mükerrerem Taşçıoğlu, Kazım Oksay, Hasan

---

¹⁹³ Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.409,410.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.220,222.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,ss.143,144.

¹⁹⁴ Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, ss.223,224.; Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.411,412.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,ss.144,146.

Celal Güzel gibi isimler Aydınlar Ocağı'na çok yakın isimlerdi ve Ocak toplantılarının müdavimleri arasındaydılar.¹⁹⁵

Turgut Özal, iktidara geldiğinde bulduğu toplum yapısı, kendisiyle ve çevresiyle kavgalı, darbeden dolayı sinmiş ve devleti kutsayan bir zihniyet ve geleceğinden endişeli bir toplum idi. Özal'ın "Cumhuriyeti Osmanlı ve İslam'la barıştırma, toplumu birbiriyle, halkı da siyasetle ve devletle barıştırma" gayretleri bu dönemde etkilidir. Türk İslam kültürü motifli bir toplum inşa etme fikri birçok eleştiri ve engellemelerle karşılaşacaktır. Ancak Özal ve ekibi liberal ve modern bir görünüm içindeydi. Bu durum 12 Eylül generallerinin de bilinçli bir tercihi değildi. Türk İslam Sentezi düşüncesinde onlara aykırı gelebilecek fazla bir şey yoktu. Komünizmin ülkeyi getirdiği halden şikâyet ettiklerine göre ve bu düşünce tarzı da komünizmi reddettiğine göre resmi ideoloji halinde sunmanın sakıncalı olmadığını düşünüyorlardı. Milli Eğitim Bakanlığı içinde Türk İslam Sentezi merkezli bir eğitim verildiği bunun devlet ideolojisi haline getirildiği ve "döneminin üniversitelerde, medyada ve kültür kurumlarında, dünyaya açılmış yeni Türkiye'sinde yetişen yeni kuşaklar" yetiştirmeyi hedeflediğini bu yüzden de sağ aydınların görüşlerinin devlet için önemli olduğu gerçeği Aydınlar Ocağı tarafından da destek görmüştür.¹⁹⁶

Bu dönemin sağ siyasi partileri MSP ve MÇP, Aydınlar Ocağı'na siyasi anlamda bağlılık göstermeleri noktasında baskı yapmalarına rağmen Aydınlar Ocağı parti siyasetine mesafeli durmuştur. Aydınlar Ocağı, 1984 Genel Kurulunda MÇP'li gençlerin baskı unsuru oluşturmak için yaptıkları taşkınlıklar ve daha öncesinde MSP'li yetkililerin partinin sivil örgütü olmaları halinde istedikleri bütün mali kaynakları temin etme tekliflerini reddeden Ocak yönetimi siyasetin üzerinde fikir üretme ve üst platform olma iddiasını devam ettirmiştir. Bir sivil toplum kuruluşu olarak siyasette tarafsız ama siyasilere dost olmak birleştiricilik, proje üretme, durum okuma görevlerini yerine

---

¹⁹⁵ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları*, c.2, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.468,469.

¹⁹⁶ Murat Belge, *Türkiye'de siyasi Düşüncenin Ana Çizgileri, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.56.; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.152.; Mesut Düzova, *Türkiye'de 1980 sonrası Muhafazakar Milliyetçilik ve Modernite Projesi*, İstanbul Üniversitesi Sos. Bil. Ens. Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2010 s.73.

getirmekte önemli idi. Siyaset konusundaki bu tutumu sonrası Ocak yönetimi MSP'liler tarafından Müslüman olmamakla ve MÇP'liler tarafından da Türkçü ve Milliyetçi olmamakla suçlanmışlardır. İktidara geldikten sonra Turgut Özal'a Prof. Dr. Sabahattin Zaim “gerçek halkın nabzını tutmak istiyorsan bunlarla arada sırada bir araya gel” der ve Özal'da “ben size söz veriyorum bundan böyle en az üç ayda bir araya geleceğiz, istişare edeceğiz çeşitli meselelerimizi ve sizin sesinizi duyuracağım.” diye söz verir. Ancak bu sözü tam tutamamış, üç ayda bir görüşme sözü askıda kalmıştır. Ocak üyelerinden Kazım Oksay ile ve Diyanet İşler Başkanı Mustafa Sait Yazıcıoğlu'nun Aydınlar Ocağı toplantılarına iştirak ettikleri ve bu sayede iletişimin kesilmediği Metin Eriş tarafından teyit edilmiştir. Aydınlar Ocağı, Özal'ın yaptığı faaliyetlerden doğru olarak gördükleri her icraatını desteklemiş yanlış gördüklerini ise eleştirerek uyarılmışlardır.¹⁹⁷

Aydınlar Ocağı, 14-15 Eylül 1984 tarihinde yaptığı iki gün süren “Ülkemizi 12 Eylül'e Götüren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar” seminerinde sunulan 9 tebliği, kalabalık akademisyen grubunun yanında Eski Cumhurbaşkanı Bayar, Başbakan Özal, Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler, Turizm Bakanı Mükerrerem Taşcıoğlu ve yaklaşık 200 civarında bir dinleyici takip etmiştir. Seminerde konuşan Başbakan Özal, Türkiye'nin uçurumdan döndüğünü ancak hala tehlikenin geçmediğini, güçlü bir Türkiye'nin istenmediğini söyleyerek birlik ve beraberlik mesajları vermiştir.¹⁹⁸

Ocak, kültürün en kıymetli unsurunun dil olduğu ve Türk dilinin üzerinde kara bulutlar dolaştığını her fırsatta belirtmektedir. Bu konuda Türk Dil kurumunun yeterli çabayı harcamadığını, ehliyetsiz kişilerin elinde kalan kurumun milli fonksiyonunu yerine getiremediğini makam ve mevkilere yerleştirilen kişilerin seçiminde keyfilik yapıldığını iddia ediyordu. “Kurum “ilmi” hüviyetten çıkarıldı ve alelade “kamu yararına” bir cemiyet haline getirildi, hatta tüzükteki “ilmi” tabiri bir kurultay kararı ile

---

¹⁹⁷ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.150- 238,239.

¹⁹⁸ Metin Eriş, *Yekovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.332.

kaldırılarak ilim dışı davranışlar adeta kanunlaştırıldı.” denilerek en kısa zamanda Türk Dil Kurumunun ehil ellere teslim edilmesini istiyorlardı.¹⁹⁹

Aydınlar Ocağı, Türk kültürünün batıyı taklit etmesinin Milli Eğitim, TDK gibi kurumlar ve radyo televizyon gibi araçlarla olduğunu söyleyerek bu kurumların ve araçların Milli bünyeye uygun hale getirilmesinin gerekli olduğunu dile getirmişlerdir. Etienne Copeaux, bu konuda din derslerinin zorunlu kılınmasının, İmam Hatip Okullarını önünün açılmasının, dinin toplumdaki yerinin resmileştirilmesinin arkasında Aydınlar Ocağı olduğunu söylemektedir. Özellikle Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu'nun (AKDITYK) kurulmasının bu fikirleri hayata geçirmek için olduğunu vurgulamaktadır.²⁰⁰

Etienne Copeaux, Türkiye’de halen Atatürk’ün anısına saygı göstermenin bir zorunluluk olduğunu ve her türlü politikanın meşrulaştırılması için Atatürkçülüğe göndermelerle olabileceğini söyleyerek Aydınlar Ocağı’nın okul kitaplarında Kemalizm ve Türk İslam Sentezi’ni üst üste bindirdiğini öne sürmektedir. Aydınlar Ocağı’nın devlet ile yakınlığından söz ederek bu yakınlığın göstergesinin 1987 yılındaki IV. Milliyetçiler İlmi Kurultayına gelen bakanları (Vehbi Dinçerler, Hasan Celal Güzel), TBMM başkan yardımcısı (A.Ş. Bilgin) yer almasının ve Başbakanın, Komutanların, Bakanların ve diğer bürokratların gönderdikleri telgraflar olduğunu söylemektedir.²⁰¹

Aydınlar Ocağı’nın 1 Kasım 1986 tarihinde “Örnekleriyle Son Devir Osmanlı Aydınları” konulu konferansında geçmiş ve gelecek arasında köprüler kurma konusunda Ebuuzziya Tevfik, “Harf Devrimi, Atatürk tarafından yapılmış olsa bile, bence bir hatadır.” şeklinde eleştirmiştir. Bu eleştiri, Türk aydınının birikimini gelecek kuşaklara aktaramamasından dolayıdır. Fakat “bundan sonra Latin alfabesinden vazgeçilemez.

---

¹⁹⁹ İbrahim Kafesoğlu, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Yayınları, İstanbul 1975,s.95.

²⁰⁰ Etienne Copeaux, *Türk Tarih Tezinden Türk İslam Sentezine*, Türk Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2000, s.59.

²⁰¹ Age, ss.61,62.

İkinci bir hata yapılamaz” demiştir. Bu sözlerinden dolayı İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından hakkında soruşturma açılmıştır.²⁰²

Aydınlar Ocağı, Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında radyo ve televizyon yayınlarının, Türk Milleti üzerindeki tesirinin büyüklüğüne dikkat çekmeye çalışmıştır. Daha önce 1975 yılında Nevzat Yalçıntaş’ın ve 1977 yılında Şaban Karataş’ın TRT genel Müdürü oldukları yıllarda çıkan tartışmalar ve her iki Genel Müdür hakkındaki şikâyet ve davalar ocağın bu konuyu ne kadar ciddiye aldığını ve uyguladığı değişikliklerin dikkat çektiğini göstermektedir. Türk kültürü üzerinde yabancı kültürlerin baskısının (aşısının) ancak bu yayınların yerli ve milli olmasıyla arındırılabileceğini söylemişlerdir. Bu yayınların sadece iktidar haberi, siyasi haber olarak düşünülmemesi gerektiğini söylemişler, kültür buhranı içinde olduğumuz bugünlerde bu gücü iyi kullanmamız gerektiği üzerinde durmuşlardır. Bu konuda alınacak önlemin Genel Müdür değiştirmek olmadığı, kadroların seçilirken, yerleştirilirken, görevlendirilirken milli ruhu yaşatacak kişilerden olmasını istemektedirler. “Dün olduğu gibi bugün de, belirli idareciler dışında program kesiminde çalışan kimselerin çok büyük bir bölümü, ya milli kültürün önemini kavrayamamış veya sosyalist kültürlerle yoğrula yoğrula yetişmiş kimselerdir.” Batının değerlerini bir put gibi evimize taşımaya ve ailemizin çözülmeye başlamasına kesin bir çözüm alınması yolunda çaba sarf edilmesini istemişlerdir.²⁰³

Milliyet Gazetesinde Mümtaz Soysal imzalı çıkan haberde Türkiye Cumhuriyeti’nin resmi ideolojisinin anayasada yazdığı, devlet büyüklerinin sık sık söylediği, okullarda öğretilen Atatürkçülük olmadığı haberi çıkmakta ve devamında; “Resmi ideoloji, Aydınlar Ocağı adını taşıyan kuruluşun ideolojisidir.” denmektedir. Haberin tümünde, devletin organlarında bu ideolojinin hâkim olduğunu, bu ideolojinin öğretildiğini, okul kitaplarından tutun, yabancı işçi sorunlarından Fak Fun Fon’a kadar

---

²⁰² Milliyet, *Harf Devrimi Hataydı*, 02.06.1987; Milliyet Gazetesi, *Ebuzziya’ya Soruşturma*, 06.06.1987

²⁰³ Yavuz Bülent Bakiler, *Sözlü ve Görüntülü Basın, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.49,50.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.337.; N. İlter Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,s.126.

tüm kararların Türk İslam Sentezi ideolojisi tesirinde olduğunu söylenecektir. Bu ideolojinin;

“Hafiften hafife “Orta Asyacılık” kokan bir milliyetçilik yanında ümmetçi bir İslamcılık Anti-komünizmden kaynaklanan bir Amerikan yandaşlığı yanında Hıristiyan ve Musevilik etkileri yüzünden dışlanmaya dönüşmüş bir Batı düşmanlığı, Japon modelinden esinlenen bir teknoloji hayranlığı yanında ucu nerdeyse tasavvufa kadar uzanan bir “manevi değerler” edebiyatı.” olduğunu söylemektedir.”²⁰⁴

Türk İslam Sentezi düşüncesinin yazılıp söylenmesine karşı çıkmayan Soysal, “Türkiye’nin benlik bunalımından kurtulup kendini bulabilmesi için bu düşüncelerin de söylenmesine, yazılıp çizilmesine gerek var.” Diyecek ancak İnkılâp Tarihi derslerinde de Abdülhamitlerin ve Akiflerin, Atatürk’ün önüne geçmesini “Böyle olduğu içindir ki, Türkiye’yi yeniden kurtarmanın yolu da, herhangi bir resmi ideolojiyi aşlamak sevdasından vazgeçip iyi düşünebilen özgür kafalı insan yetiştirmektir.” diye eleştirecektir.²⁰⁵

Türkiye’de yeni bir sistem oturtmak isteyen 12 Eylül Darbesinin siyasetçilere getirdiği 10 yıl siyaset yasağının kalkması gündeme geldiğinde Özal ile Demirel arasında bir birliktelik kurmak için ve aralarında oluşan soğukluğun giderilmesi için devreye giren Aydınlar Ocağı Başkanı Prof. Dr. Süleyman Yalçın bu çabalarının siyasi bir misyonu ifade etmediğini ancak dostlar ve tanıdıklar vasıtası ile birlikten doğacak gücün ülke menfaatine olduğunu, parlak yarınlara ve huzurlu bir Türkiye’ye giden yolun Özal ile Demirel’in birlikte hareket etmesinden geçeceğini vurgular.²⁰⁶

Türkiye seçimler dönemi yaşarken Aydınlar Ocağı da 29 Haziran 1988 tarihinde yapacağı Genel Kurul toplantısı ile yeni yönetimini seçecektir. Aydınlar Ocağı, her Genel Kurul öncesinde yapılan İlim İstişare Kurulu toplantısında, Genel Kurulda seçime girecek tek listeyi incelenir ve lüzumlu görülen ekleme ve çıkarmaların yapılmasından

---

²⁰⁴ Mümtaz Soysal, “Resmi İdeoloji”, Milliyet Gazetesi, 07.01.1987

²⁰⁵ Mümtaz Soysal, “Resmi İdeoloji”, Milliyet Gazetesi, 07.01.1987

²⁰⁶ Milliyet, ANAP’la DYP’yi Birleştirme Çabaları, 17.05.1987

sonra tek liste halinde seçime gidilirdi. Fakat bu teamül 29 Haziran 1988 tarihinde yapılan seçimlerde bozulmuştur. İlim İstişare Kurulu mevcut yönetimin çalışmalarından memnun olduğunu belirtirken bir iki takviye isimle aynen görevlerine devam etmeleri tavsiyesinde bulunmuş ancak seçime iki liste halinde gidilmişti. Ocak içinde belki de en önemli olaylardan birisi budur. Her zaman birlik ve beraberlik içinde görülen Aydınlar Ocağı'nda görüş ayrılıkları kişisellikten öteye geçmişti. Eski yönetimin feshi Ocak açısından da değişimin başlangıcı olmaktadır. Süleyman Yalçın ve Metin Eriş muhalif listeyi delerek seçilmişlerdir. Metin Eriş ilk Yönetim Kurulu toplantısından sonrakilere katılmadığını ve Ocak faaliyetlerinden uzak kalmayı yeğlediğini söylemektedir. Yapılan ilk yönetim kurulu toplantısında Nevzat Yalçın'ın Ocak başkanı seçilmişti.²⁰⁷

Aydınlar Ocağı kendi içindeki kırılganlıkları çözebilme çabasıyla beraber geçen süre içinde her iki lider arasında uzlaştırmacı bir rol üstlenmeye çalışmıştır. Ancak Özal ve Demirel'i bir türlü barıştıramadılar. 26 Eylül 1989 tarihli Milliyet gazetesinde Türk sağının "Baskı Gruplarından" biri olan Aydınlar Ocağı, Özal Demirel barışmasından umudu kesti şeklinde çıkan haberde Aydınlar Ocağı Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Süleyman Yalçın, iki liderin arasındaki Cumhurbaşkanlığı seçimi mücadelesinin tatsızlaştığını ve bundan sonrasında ise bir araya gelmeleri umudunu kestikleri; her iki liderin de arkadaşları olduğunu ve dostlukları hatırına doğru bildiklerini söylemeleri gerektiğini yoksa birbirlerini yok etme mücadelesi vermelerine gönülleri razı olmadıkları şeklindeki haberi çıkıyordu. Bu haberde Prof. Dr. Süleyman Yalçın şöyle söylemektedir:

"1985'te, Süleyman Bey'in politik hayatına dönüş yaptığı günlerde ihtirasını biraz azaltsa da, Turgut Bey'le el ele verseler, biri Çankaya'ya çıkar, diğeri de Başbakanlık'ta kalır. Türkiye'de, hep istenilen askeri darbesiz, gerçek manasıyla sivil idarenin hâkim olduğu bir periyodu memleket yaşardı. Diyordum. Ama maalesef o düzeye ulaşamıyoruz. Hâlbuki o dönemde, görüntü böyleydi. Çünkü iki tecrübeli insan, iki eski arkadaş el ele verirler, memleket de, devlet de daha güçlenir diye düşünüyorduk ama bunlar düşüncede kaldı."²⁰⁸

---

²⁰⁷ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.352,356.

²⁰⁸ Vahap Munyar, *Aydınlar Ocağı Sağda Barıştan Umudu Kesti*, Milliyet Gazetesi, 26.09.1989

Süleyman Demirel'in ve diğer siyasilerin karşı çıkmasına rağmen 31 Ekim günü Türkiye Büyük Millet Meclisi, Turgut Özal'ı sekizinci cumhurbaşkanı olarak seçti. Sadece ANAP milletvekillerinin oy kullandığı seçimi muhalefet boykot etti. Celal Bayar'dan sonraki ikinci sivil Cumhurbaşkanı olarak 9 Kasım 1989 tarihinde görevine başladı.²⁰⁹ Sabahattin Zaim; Aydınlar Ocağı'nın 1980 öncesinde Ankara'da önemli bir toplantı tertip ettiğini ve orada konuşmacılardan birinin Turgut Özal olduğunu söyler. Bu konuşmasında Turgut Özal Aydınlar Ocağının iktisat politikasını anlatmış. Aradan geçen yıllar sonunda cumhurbaşkanı seçildiğinde kendisine yapılan ziyarette “Orada takdim ettiğim fikirleri şimdi burada uygulamaya çalışıyorum” demiştir.²¹⁰

20 Ekim 1991 tarihinde yapılan genel seçimler öncesinde Aydınlar Ocağı, sağda birliğin sağlanması için görüşmelerini sürdürdü. RP, MÇP ve IDP arasında kurulan ittifakın kuruluşunda önemli görüşmeler yapmasına rağmen ittifak oyları beklenenin altında kalmıştı. %16,87 oy alarak 62 vekil çıkarabilmişlerdi. Hükümeti kurmakla görevlendirilen Süleyman Demirel'i ziyaret eden Aydınlar Ocağı başkanı Nevzat Yalçıntaş, kabinede iki ismi istemediklerini bildirecektir. Coşkun Kırca ve Bedrettin Dalan isimlerinin kabinede yer almaması konusunda ısrar edecekler ve bu iki isim kabine dışında kalacaktır.²¹¹

17 Nisan 1993 tarihinde Özal'ın şüpheli ölümünün ardından Çankaya'ya 16 Mayıs 1993 tarihinde geçen Demirel “Devleti kurtarmaya” gelmiştir. Demirel'in cumhurbaşkanlığı Türkiye için önemli olduğu kadar Aydınlar Ocağı için de önemlidir. Önemi ise 1990'lı yıllarda yükselen İslami duyarlılık Refahiyol hükümetinin kurulmasını sağlamış ancak Türk İslam Sentezi fikrinin etkisini yitirmeye başladığı bu dönemde yapılan 28 Şubat darbesi ile zayıflayan etkisi daha da cılızlaşmıştır. Laiklik ve Atatürkçülük vurgusunun yapıldığı bu dönemde özellikle eğitim alanında kesintisiz

---

²⁰⁹ Eric Jan Zürcher, *Modernleşen Türkiye'nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000, ss.417,419.; Feroz Ahmad, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev.Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007, s.231.; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008,ss.158,159.

²¹⁰ Sedat Murat, İsmet Uçma, Yasin Beyaz, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008, s.513.

²¹¹ Milliyet Gazetesi, *Dalan Aydınlar Ocağı'na Çarptı*, 24.11.1991; N. İlder Ertuğrul, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008, s.161.

eğitim adı altında uygulanan politikalar, milli ve muhafazakâr değerlere yaklaşım konusunda yeni bir dđnemin başladığını gđsteriyordu. Bu dđnemde Aydınlar Ocağının etkisi azalmaya ve dar bir alana sıkışmaya başlar. Seminerler ve toplantılar yapılmasına rağmen öncekiler kadar etkili ve yön verici bir özelliği kalmamıştır. 1988 yılında yapılan Genel Kurul toplantısından sonra Ocak içindeki eski tecrübeli isimlerin bir kısmı Ocak ile ilişkilerini kesmişler, yeni yönetim dđneminde Türk İşlam Sentezi'nden, daha İşlamî bir tavır ön plana çıkmıştır. 1996 ve 1997 yıllarında kurulan Tansu iller ve Erbakan koalisyonunu sona erdiren 28 şubat Darbesi ile yaşanan kırılma sonrasında devlet katında merkez sağ çizgisi sarsılmıştır. 1980 darbesi sonrasında “siyasal, sosyal, hukuki ve ekonomik politikalara tesir eden Türk İşlam Sentezi fikri yerine katı bir sekülarizm operasyonu başlamıştır. 1998'de Nevzat Yalçıntaş dđneminin ardından Mustafa Erkal'ın başkan seçilmesinden sonrası ise Ocağın daha milliyetçi bir çizgiye oturmasıyla nihayete ermiştir. Mustafa Erkal dđneminde Aydınlar Ocağının eski kadrosu tasfiye edilmiştir. Tasfiye edilen her kişi, Ocak için etki alanının daha da daralması anlamına gelmektedir. 2000'li yıllarda Aydınlar Ocağı kuruluş yıllarındaki bakış tarzının yenilenmesi düşüncesiyle Milli Mutabakatlarını yeniden belirlemiştir. Artık daha milliyetçi ve Milli kimlik davası ön plana çıkmıştır. İ ve dış gelişmeler, Ocak içinde bölünmeler ve Türk siyasi hayatının Ocak düşüncesinden uzaklaşması sonucunda ocağın marjinalliği artmış ve siyasallaşmaya başlamıştır.²¹²

Süleyman Demirel'in Cumhurbaşkanlığı sresinin bitmesinden sonra seçilecek yeni cumhurbaşkanlığı için Aydınlar Ocağı eski başkanlarından Nevzat Yalçıntaş'ın da ismi geçmekteydi. Yalçıntaş'ı, Fazilet Partisi aday gösterdi. Diğer adaylar; Ahmet Necdet Sezer, Sadi Somuncuoğlu, Yıldırım Akbulut, Doğan Güreş, Ahmet İyimaya, Rasim Zaimoğlu, Agah Oktay Güner, Oğuz Aygün, Mail Bykerman'dı. Agah Oktay Güner'i Ocak ile iyi ilişkileri ve toplantı seminerlere katılması ile bir yakınlık kurar isek Aydınlar Ocağı'nın biri başkanı diğer mensubu sayılan iki ismi Cumhurbaşkanlığı için aday olmuşlardı. Aydınlar Ocağı için son önemli olay bu olmaktaydı. Yapılan ilk turda Nevzat Yalçıntaş 61, Agah Oktay Güner ise 5 oy alabilmişlerdi. 5 Mayıs 2000 tarihinde

---

²¹² Fatma Yurttatş zcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.157,160.; Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyetin Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, ss. 475,476.; Milliyet Gazetesi, *Karataş'tan iller'e Hayır*, 17.06.1997; Milliyet Gazetesi, *Bir İştifa'da RP'den*, 16.07.1997;

yapılan üçüncü tur oylamada Nevzat Yalçıntaş 113 oy alarak 330 oy alan Ahmet Necdet Sezer'in peşinden en çok oy alan kişi oluyordu. Ancak o günlerin siyasi zemininin Nevzat Yalçıntaş'ın seçilme imkânını ortadan kaldıran yapısı nedeniyle Türkiye, seçilme ihtimali çok kuvvetli bir aday olan Nevzat Yalçıntaş'ın ve Aydınlar Ocağı'nın siyaset anlayışından uzak kalmıştır.²¹³

3 Kasım 2002 tarihinde yapılan genel seçimlerde hükümeti kuracak oy oranını alan Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldi. Eski Ocak başkanı Nevzat Yalçıntaş'ın da içinde bulunduğu iktidarın Türkiye'yi milli vasıflarından uzaklaştırdığı iddiası Ulusalçı çevreler tarafından dile getirilmeye başlandı. Bu söylemle paralel duruma düşen Aydınlar Ocağı'nın bu duruşu da farklı şekillerde yorumlanıyordu. Bir taraftan ulus devlet ideolojisi güdüyor yorumları yapılırken, diğer taraftan ise, "bilerek ve/veya bilmeyerek bir tuzağın içinde oldukları" ifade ediliyordu. 2003 yılında ulusalçıların oluşturduğu küreselleşmeye karşı Ulusal Güç Platformu²¹⁴ farklı siyasi çizgide olan isimleri bir araya getirmek için bir çağrı yaptığında bu çağrıya İstanbul Aydınlar Ocağı olumlu yanıt verdi. Çağrı grubu adına konuşan Vural Savaş,²¹⁵

"Eskinin vurucu kırıcı ülkücüleri gitmiş, yerlerine daha mülayim çocuklar gelmiş. Sosyalist gençler Atatürkçülüğe daha bir yakın hale gelmiş. Türkiye'yi bölmek isteyen emperyalist güçlere karşı birleşmek gerekiyor. Atatürk'ün Cumhuriyet'i emanet ettiği gençler, siyasi görüşlerini bir kenarda tutarak bir platformda birleşebilmeli. Ben askerin tahrik edilmesine karşıyım. Demokratik yollarla mücadele verilmeli. Ulusal bütünlüğümüzün tehlikede olduğu bir dönemde, bu kurultay, eğer başarı sağlanırsa tarihi platform olabilir."²¹⁶

---

²¹³ *Milliyet Gazetesi* 29.04.2000, <http://www.haber7.com/siyaset/haber/249548-valcintastan-chpve-kosk-duzeltmesi>; <http://yenisafak.com.tr/arsiv/2000/mayis/01/atasgetiren.html>; <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/haber.aspx?id=150501>; <http://www.kocaeliydinlarocagi.org.tr/Yazi.aspx?ID=4239>;

²¹⁴ Çağrı Grubunda yer alan bazı isimler şunlardı; Mustafa Erkal, Anıl Çeçen, , Nusret Demiral, Altemur Kılıç, Oktay Sinanoğlu, Muhsin Kadioğlu, Necdet Sevinç, Reha Oğuz Türkan, Çetin Yetkin, Necdet Uzun, Kenan Erzurumlu, Altan Deliorman, Erdoğan Bucak, İzzet Altıntaş, Turgay Tüfekçioğlu, Emin Gürses, Kemal Erzurumlu

²¹⁵ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.373,374.

²¹⁶ *Milliyet Gazetesi*, 06 Eylül 2003

Bu platforma destek vermesi üzerine İstanbul Aydınlar Ocağı ile diğer Aydınlar Ocakları arasında bir bölünme yaşandı. Antalya Aydınlar Ocağı'nın verdiği ilk tepkinin ardından sayıları 34'ü bulan tepkili Ocaklar, İstanbul Aydınlar Ocağı ile aynı fikirde olmadıklarını basın yoluyla ve faaliyetleri ile deklare etmekteydiler. Türk İslam Sentezi fikrini savunan ocağın Doğu Perinçek ile aynı cephede yer almasının geçmişi ile uyuşmadığını savunan ocaklar İstanbul Aydınlar Ocağı'na artık Genel Merkez ve Mustafa Erkal'a ise Genel Başkan gözü ile bakmadıklarını hatta bu unvanları kullanmaması gerektiğini söylüyorlardı.²¹⁷

Resmi olarak 1970 tarihinde kurulmakla birlikte, fikri temelleri Selçuklu ve Osmanlı devletlerine kadar inen Aydınlar Ocağı, bir sivil toplum kuruluşu olmaktan çok ötelere geçmiş, zaman zaman ülkenin yönetiminde söz sahibi olmuş bir dernektir. 1990'lardan sonra giderek etkisini yitirmekle birlikte 2000'li yıllara kadar kendisinden söz ettirmiş olan Aydınlar Ocağı, Mustafa Erkal'ın sözleriyle; "bugün Aydınlar Ocağı'nın içerisinde çok değişik siyasi görüşlere sahip ancak sağ-sol ekseninden ziyade yerli/milli ve evrenselci/küreselci ayrımını daha çok göz önünde tutan aydınlar" ın yer aldığı bir sivil toplum kuruluşu olarak dernek hayatını devam ettirmektedir.²¹⁸

---

²¹⁷ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.375,376.; Osman İridağ, *Aydınlar Ocağı Nereye Koşuyor*, Aksiyon Dergisi, 19 Ocak 2004; Onur Atalay, *Kızıl Elma Koalisyonu Ulusalcılar Milliyetçiler Kemalistler*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2006, s.155.;
http://www.orkun.com.tr/asp/orkun.asp?Tip=Makale&Makale_Nu=!P*R/YYLPHYDIWUHLKOKYSJAOYHGUAH*/E/DREA.JS/EOAA/WATDU!LHBQALVEEO*F-C/B.OQ

²¹⁸ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s.160.

BÖLÜM 4- AYDINLAR OCAĞI'NIN SİYASİ VE FİKİR HAYATINA ETKİ VE KATKILARI

Aydınlar Ocağı, kurulduğu 1970'lerden, 1990'lı yıllara kadar Türkiye için yön veren, fikir üretebilen, baskı oluşturabilen ve politikalar üretebilen bir kurum olmuştur. İçerde ve dışarıdaki gelişmelerden Türkiye'nin etkilendiği gibi etkilenmiş, ürettiği fikirler ve düşünceleri milli menfaatler merkezinde yenileyerek sürekli kamuoyuna ve devlet organlarına öngörülerini ve çözüm önerilerini aktarmaya çalışmıştır. Tezimizin bu bölümünde Aydınlar Ocağının Türk siyaset ve fikir hayatına olan etkileri incelenecektir. Bu bağlamda geçmişte ortaya konulan önerilerin bugün günümüz Türkiye'si için ne ifade ettiği de müzakere edilecektir.

4.1. TÜRK SİYASİ HAYATINA ETKİLERİ

Aydınlar Ocağı, kurulduğu dönemde ortaya çıkan siyasi bölünmüşlüğü gidermek, küskünlükleri barıştırmak ve ilmi çalışmalarla siyasilerin politika geliştirmelerine yardımcı olmak siyasi amacını gütmektedir. Derleyici toparlayıcı olmak düşüncesi ocağı, partiler üstü bir konuma getirmiştir. Kuruluş tüzüğünde 3. Maddesinde siyasetle uğraşmayacağını söylemektedir. Ancak Ocak faaliyetleri ülkenin yönetimine doğrudan olmasa da fikir zenginliği ve politika geliştirme açısından çok önemlidir. 1. Maddede “milli varlığımızı meydana getiren unsurları yaşatmak” düşüncesi ile “Milli ve manevî değerlerimizi yıkıcı ve bozucu akımlara karşı, Türk ahlâk ve geleneklerini, Türk dilini ve san'atını müdafaa eder” denilmektedir. Türk Milliyetçiliğini merkeze alarak memleket meselelerine en uygun çözüm yollarını ilmi tavsiyeler halinde ilan edeceğini belirtmektedir.

Ocak Şuralarında bu durum; “merkezi dışarıda olmayan milli, partiler üstü, Türk milletinin milli ve manevi değerlerinden güç alan milletiyle kaynaşmış” olmakla açıklanmaktadır. Devletine bağlı ve milletin ortak değerlerine saygılı bir gönüllü kuruluş olarak kendilerini tanımlamaktadırlar. Aydınlar Ocağı, kendisinin siyasetle uğraşmadığı gibi “cami, okul ve kışlaya siyaset” in sokulmasını da tehlikeli görmektedir.²¹⁹ Ancak

---

²¹⁹ 13. 14.15.17.18.25. 32. 33. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Aydınlar Ocağı Türk siyasi hayatının temel meseleleri hakkında kendi görüşlerini ve çözüm önerilerini açıklamayı ihmal etmemiştir. Bu noktada Türkiye'nin tarım, sağlık, eğitim, ekonomi, terör ve dış politika konusunda kendi siyasi çözüm önerilerini ifade etmiştir. Biz de tezimizin bu bölümünde Aydınlar Ocağının bu konudaki çözüm önerilerini inceleyeceğiz.

4.1.1. Tarım Politikalarına Önerileri

Devletin tarım politikası da Aydınlar Ocağı tarafından tartışılmış bu konuda çeşitli öneriler sunulmuştur. Aydınlar Ocağı, mevcut tarım politikasının Türk çiftçisinin aleyhine olduğunu düşünmektedir. Bu noktada geliştirilmesi gereken yerli tohum politikasıdır. Uygulanmakta olan “doğrudan gelir” politikası bunun oluşmasını engellemekte ve verimliliği de azaltmaktadır. Bu noktada sanayi toplumlarının dahi tarımı terk etmemesi Aydınlar Ocağı tarafından tarım politikasında dikkatli olunması gerektiği vurgusu için önemli bir sebeptir. Aydınlar Ocağı tarımla ilgilenen nüfusun azalmasının göç ve işsizlik problemini de körüklediğini vurgulamaktadır. Bu nedenle tüm sosyal sorunların önlenmesi için Milli tarım politikamızın oluşturulması gerekmektedir. Yabancıların fındık, çay, tütün, pamuk, şeker pancarı gibi tarım ürünlerimizin ekiminin sınırlandırılması veya yasaklanması baskılarına karşı dik durulmasının, doğrudan gelir desteği ile tarım nüfusunun tembelleştirilmesinin yabancı tekellerin işine yarayacağını ilan etmektedirler.²²⁰

Tarım alanlarının başka amaçla kullanılmaması uyarısında bulunan Ocak, yapay gübrelerin ve kimyevi maddelerin insan sağlığına ve tarım alanlarına verdiği zararların telafi edilemez boyutlara ulaştığını bu nedenle organik tarımın desteklenmesini ve yaygınlaştırılmasını, sulu tarım imkânlarının geliştirilmesini tavsiye etmiştir. Bu alınacak önlemler, kendine yeten bir ülkenin yanlış politikalar ve baskılar sonucunda her çeşit tarım ürününü ithal eder hale gelmesini engellemek amacına matuftur. Bu nedenle Türk tarımı, “kendi başına bırakılmak yerine, üretimi ve kaliteyi artırıcı destekler” ile teşvik edilmelidir. Gıda güvenliği, tüketici hakları ve üreticilerin bilinçlendirilmesi için alt yapı çalışmaları tamamlanmalı yasal zemine oturtulmalıdır.

---

²²⁰ 17. 22. 24. 25. 29. 30. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

GDO'lu ürünlerin ülkemizde üretimi ve ithal edilmesi yasaklanmalıdır. Çiftçilerimiz, izlenen yanlış tarım politikaları sonrasında bankaların elinde kredi mağdurları durumuna düşmesi sonucu borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin topraklarına bankalar tarafından el konulmaktadır. Özellikle Trakya'da, Yunan Bankalarının bu konuda fırsatçılık yaptığı ifade edilmiştir.²²¹ Burada Aydınlar Ocağının tarım politikasını ne kadar önemseydiği de anlaşılmaktadır.

4.1.2. Sağlık Politikalarına Önerileri

Aydınlar Ocağının sağlık politikaları konusundaki önerilerinde öne çıkan konu kamu otoritesinin koruyucu sağlık hizmetlerine önem vermesidir. Bu gerekçelerle Aydınlar Ocağı, Türkiye Büyük Millet Meclisinde sigara ile ilgili alınan sınırlandırma kararlarını desteklemekte aynı sınırlamaların alkollü içki kullanımını da kapsamasını önermektedir. Ocağın, her türlü bağımlılığa karşı ailelerin ve eğitimcilerin görevlerinin büyük olduğunu, gençlerin ruh sağlığını etkileyecek her türlü olumsuzluklara karşı önlemlerin alınmasını istemektedir.²²²

Son yıllarda ülkemizde dünya ortalamalarının çok üstünde görülmeye başlayan kanser vakalarından dolayı gıdalarımız üzerinde bir oyun oynandığı şüphesini taşıdıklarını belirterek “Özellikle kanserojen etkileri bulunan katkı maddelerinin gıda maddelerindeki kullanımına sıkı denetim” getirilmesini istemişlerdir. Ocağın, bu konuda Stratejik Araştırmalar Merkezleri kurulmasının yararlı olacağını düşünmektedir. Yabancı doktorlar tarafından yapılacak çalışmaların ülkemizdeki bilgi ve emeğin başka ülkelere açılması anlamına geleceğini ifade etmişlerdir. Sağlık konusunda yapılacak düzenlemelerin “sosyal devlet” anlayışına uygun olması önerilmektedir. Yerli ilaç sanayinin gelişmesi için her türlü çalışmanın desteklenmesini, sağlık turizmi ve sağlık teknolojileri ve sağlık sigortaları alanında Türk Cumhuriyetleri ile iş birliği yapılmasını, bu alanda teşviklerin uygulanması istenmektedir.²²³

---

²²¹ 25. 28. 29. 31. 33. 34. 35. 36.38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²²² 11. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²²³ 25. 28. 29. 30. 34. 35. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Aydınlar Ocağı Başkanı aynı zamanda tıp Profesörü olan Süleyman Yalçın, 1987 yılında yapılan Milliyetçiler IV. Büyük İlmi Kurultayı Sonuç Beyannamesinde; ülkedeki sağlık sisteminin ihtiyaca cevap vermekten uzak olduğunu, bu durumdan kimsenin memnun olmadığını söyler. Sağlık Bakanlığının çalışmalarında önceliğinin koruyucu hekimlik olması gerektiğini, tedavi edici hekimlik hizmetlerinin ancak kontrol edici hizmet olduğunu belirtir. Ülke nüfusunun tamamının sağlık güvencesi altına alınmasını ister. Yalçın, doğum kontrolüne dikkat çekerek büyük milletlerin çoğalmaktan korkmamaları gerektiğini ifade eder ve aile planlamasının, kürtajın zaruret dışında uygulanmamasını ister.²²⁴

3. Milliyetçiler Büyük İlmi Kurultayında sağlık konusunda alınan tavsiye ve öneriler bugün bile geçerliliğini korumakta ve günümüz problemlerinin çözümüne ufuk çizgisi oluşturmaktadır.

“Türk insanının bedenî ve ruhî sağlığını temin için; koruyucu hekimliğin eksiksiz bir şekilde devletçe, tedavi edici hekimliğin ise, serbest meslek icrası ve hastanın hekimini seçme hakkı zedelenmeden, kişinin de katkısı ile sigorta sistemi içinde ve devletin düzenleyici tedbirleriyle yürütülmesi ana prensiptir. Aile plânlaması, sadece ana ve çocuk sağlığını koruma esasında tutulmalı; bunu, Türk Milletinin nüfusça büyümesini engelleyici yönden kurtarmalıdır. Kürtaj serbest bırakılmamalıdır. Tıp fakülteleri dâhil, sağlık müesseseleri arasındaki ahenksiz ve az verimli çalışma, ahenkli ve verimli hale getirilmelidir.”²²⁵

Süleyman Yalçın’ın bu sözleri 1978 yılında söylediğini dikkate alalım. Bu tavsiyelerin birçoğunun günümüzde ancak hayata geçirildiğini gözlemlediğimizde aradan geçen 35 yılın Aydınlar Ocağı’nın projelerinin ileri görüşlülüğünü ortaya koymaktadır. Daha farklı bir bakış açısı ile olması gereken düzeyi çeyrek asırdan fazla bir zaman geriden takip edebildiğimiz gerçeğini ortaya koymalıyız.

---

²²⁴ Süleyman Yalçın, *Milliyetçiler IV. Büyük İlmi Kurultayı Sonuç Beyannamesi Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye* c3, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.173.

²²⁵ *Sağlık, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.77.

4.1.3. Eğitim Politikalarına Önerileri

Bir toplumun geleneğini ve geleceğini inşa eden eğitim politikası da Aydınlar Ocağının ilgilendiği önemli hususlardandır. Aydınlar Ocağı, eğitimin özellikle İnönü döneminde çöktüğünü ardından gelen Demokrat Parti döneminde ise yeterince düzeltilemediğini düşünür. Ülkede yaşanan sıkıntıların tek çözüm seçeneğinin eğitim olduğunu ısrarla vurgularlar. Okulöncesinden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim kurumlarının milletin kendini bulduğu milli yuvalar olması gerektiğini; milliyetçiliğin bu olduğunu söylerler. Ocak mensuplarına göre milli birikimin eğitimle genç nesillere aktarılması tüm hayatı kapsar. Bir millet mekteple var olur yine mekteplerle yıkılır, derler.²²⁶

Milli Eğitim politikaları ülkenin geleceğini şekillendiren en önemli konulardan bir tanesidir. Aydınlar Ocağı ülkenin içine girdiği krizlerin önemli bir unsurunun da eğitim politikasından kaynaklandığını ifade eder. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Ancak bunlar arasında en önemli sebep olarak, müfredatın milli kültürden uzaklaşarak hazırlanması sonucunda ruhsuz ve yetersiz bir öğretimin ortaya çıkması gösterilir. Aydınlar Ocağı, eğitimin terbiye kanadının tahrip edilmesiyle milli eğitimin Marksizm ve ateizme açık hale geldiğini, Türk milletinin karakterine aykırı köksüz bir model haline getirildiğine dikkat çekmektedir. Bu nedenle acilen milli bir eğitim politikasının oluşturulması istenmiştir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için milli bir müfredat, disiplinli bir okul ve liyakatli öğretmen ihtiyacının giderilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Türk milletinin yanlış eğitim politikaları yüzünden gerilediğini, içinde bulunduğu kötü durumdan çıkışın ancak eğitimle olacağını söylerler.²²⁷

Eğitimin sadece okullarda olmayacağını hayatın her alanının eğitim alanı olduğunu savunan Ocak mensupları, bunun düzgün politikalar neticesinde gerçekleştirilebileceğini savunur. Toplumda değerlerin kazandırılması için sadece okullarda öğretimin yeterli olmayacağı, Anadolu'yu yurtlandırmak için gelen Horasan

---

²²⁶ Nurettin Topçu, *Türkiye'nin Maarif Davası*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, s.30.

²²⁷ *Eğitim, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.72.; Samiha Ayverdi, *Millî kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.175.; Osman Turan, *Türkiye'de Siyasi Buhranın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.94.

Erenleri gibi, bilgi sahibi insanların toplumu aydınlatması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bundan dolayı toplumun milli ve ahlaki değerlerine sahip çıkması için kuvvetli bağlarla bağlanması, Ahi teşkilatı gibi teşkilatlarla toplumun değerlerinin her sahaya aktarılması gerektiği vurgulanmıştır.²²⁸

1978 yılında yapılan Milliyetçiler III. Büyük İlmi Kurultayında Türk Milli Eğitim sisteminin nasıl olması gerektiğine dair şunlar ifade edilmiştir:

“Türkiye bugün eğitimin millileştirilmesi davası ile karşı karşıyadır. Bu dava Türkiye'nin birinci ve en büyük meselesidir. Bu davadan asla vazgeçilemez. Bu dava Türkiye'nin, Türk Devletinin ve Türk Milleti'nin beka davasıdır. Türk Millî Eğitimi'nin iki amacı vardır. Bu amaçlardan biri eğitim, diğeri öğretimdir. Eğitim amacı Türk insanına Türk İslâm Sentezine dayalı millî kültürü vermek, öğretim amacı ise Türk çocuklarına Türkiye'nin kalkınmasına dönük müspet ilmi vermektir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın devlet içindeki yeri yeniden tayin edilerek, bu müessese, partilerin, yabancı ideolojilerin, hükümetlerin ve şahısların tesirinden çıkarılacak ve temel amaçlarından ayrılmayacak şekilde, partiler ve ideolojiler mücadelesinin üstünde, gerçekten millî devlet müessesesi haline getirilmelidir.”²²⁹

1988 yılındaki Milliyetçiler IV. Büyük İlmi kurultayında Ocağın görüşlerinde o günkü eğitimle ilgili; Türk Milli eğitiminin elindeki silahı kendine doğrultmuş bir insan tasviri yapılmaktadır. Türkçeyi, bırakın kullanmayı anlamaktan aciz, tarih sevgisi ve şuurundan, milli terbiyeden uzak kalmış bir gençlik anlatılmaktadır. “Bilgi hamalı, iradesiz, benliksiz, köle ruhlu, demokrasi ve hürriyet terbiyesinden habersiz” bu gençlerde “araştırma sevgisi, arzusu, metotlu düşünce, hür ve tenkitçi düşünme aramak” gittikçe imkânsızlaşmaktadır. Özellikle İnönü dönemindeki din eğitimi ile ilgili eleştiriler yapılmaktadır. Bu dönemde insanların din eğitimi ihtiyacının göz ardı edildiğini, laiklik adı altında “dinsiz ve maddeye aşırı bağlı nesiller” yetiştirildiğini ancak ihtiyaç olunca “yasak savıcı tarzda” ahlak dersi konulduğu belirtilmiştir. O dönemin laiklik anlayışının demokrasiye tercih edildiği, insanların hürriyetinin, dini ve milli terbiye verme haklarının ellerinden alındığı söylenmiştir. Yine aynı kurultayda konuşan Ziyad EbuZZiya, Kur'an-ı Kerim derslerinin okullarda zorunlu ders olarak

---

²²⁸ Ahmet Erdoğan, *Okul Dışı Eğitim Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.182.

²²⁹ *Eğitim, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.19.

konmasını gerekli gördüğünü çünkü Kuran Kurslarının bu görevi tam manası ile yerine getiremediğini dile getirmiştir. Bu duruma tüm milletin sevineceğini ancak dinsizliği ile iftihar eden küçük bir grubun karşı çıkacağını söyleyerek onların da dilekçe ile müracaatlarını yapabilmelerinin yolunun açılmasını ister. Kur'an-ı Kerim dersinin devlet tarafından ve okullarda verilmesinin laikliğe aykırı olmayacağını dile getirir. Bunun yanı sıra eski yazının ortaokullardan itibaren zorunlu ders olarak okutulmasının geçmiş ile bağlarımızı kuvvetlendireceğini ve eski yazının birçok kolaylığından yararlanılacağı da önerilir.²³⁰

Dönemin Ocak başkanı Süleyman Yalçın Milliyetçiler IV. Büyük İlmi kurultayında eğitimle ilgili genel hatları ile şunları söylemektedir:

“Okul Öncesi eğitim milli değerlerimize uygun şekilde seçilmiş olmalı, bizden ve bize hitap etmelidir. İlköğretim, aileden gelen milli ve dini değerleri zedelememeli, iyi bir vatandaş yetiştirmek için gerekli bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkların kazandırılması esas alınmalıdır. Özellikle yabancı dil eğitiminde milli kültürümüzle çatışma ortamı olmamalıdır. Yaygın eğitim programları halkımızın ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmeli, maddi ve manevi değerlerimizle ahenk içinde olmalıdır. Orta öğretim, meslek liseleri ile hayata "ara insan gücü", klasik liseler ile de üniversiteye milli ruh ve seciye ile donatılmış gençler hazırlanmalıdır. Öğretmenlerimiz, tek kaynaktan yetiştirilmelidir. Öğretmenin ekonomik ve sosyal şartları ıslah edilmelidir.”²³¹

Aydınlar Ocağı, eğitimin tüm kademelerinde yerli ve milli bir müfredatın takip edilmesinin geçmiş mirasa sahip çıkılması anlamına geleceğini vurgularken, günümüzde bilginin yeraltı zenginliğinden daha önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bilginin alınıp satılabilen bir meta haline geldiği günümüzde bilgi seviyesine bakarak bir toplumun geleceği hakkında tutarlı tezler hazırlanabilmektedir. Böyle olunca

---

²³⁰ İbrahim Kanyılmaz, *Milli birlik, İktisadi sistem ve İktisat Politikası, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.70,71.; Ziyad Ebuzziya, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.337,338.

²³¹ Süleyman Yalçın, *Milliyetçiler IV. Büyük İlmi Kurultayı Sonuç Beyannamesi Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.172.

Türkiye beyin göçünü tersine çevirmek zorundadır ve her türlü bilgi ile kuvvet bulmaktadır.²³²

Ocağın eğitimle ilgili görüşleri, 12 Eylül sonrasında yeni anayasa çalışmalarında bir taslak metinle katkıda bulunan Aydınlar Ocağı'nın önerileri dikkate alınmıştır. Bu taslakta eğitim, öğretim ilim ve sanat, araştırma, geliştirme gibi olanakların herkes için geçerli bir hak olduğu vurgulanırken din eğitiminin 1961 anayasasında olduğu gibi ailelerin isteğine bırakılmaması gerektiği, din derslerinin zorunlu ders olarak okutulmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur.²³³

Şuralarda yükseköğrenim kurumunda oluşan siyasi kamplaşmaların üniversitelerdeki akademik kalite ve verimliliği etkilediği belirtilmiştir. Bu noktada öncelikle nitelikli insan yetiştirilmesine önem verilmesi istenmekte, bu bağlamda akademik personel yetiştirilmesi için araştırma ve geliştirmenin teşvik edilmesi istenmektedir. Özellikle Türk dilinin korunması gerektiği, bu noktada yabancı dil ve yabancı eser dayatmasının “Türk bilim hayatı”nı olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Bu yaklaşımın Türkçenin dünya dili olmasının önündeki en büyük engel olarak görüldüğü vurgulanır. Bu konuda Türk Dil Kurumunun lisansüstü eğitim veren akademik kimlik taşımasının faydası olacağı vurgulanmıştır. “İkinci Öğretim” ve “Uzaktan Eğitim” toplumun eğitilmesi noktasında takdirle karşılanırken üniversitelerdeki materyal ve akademisyen ihtiyaçlarının karşılanması tavsiye edilmiştir.²³⁴

Ocağın şuralarda aldığı kararlarda; eğitim konusunun günlük siyasetten uzak, sürekliliği olan bir mesele olarak değerlendirilmesi gerektiği ifade edilir. Bu anlamda eğitim seviyesindeki düşüş milletin birlik ve bütünlüğünü zedelemektedir. Bundan

---

²³² Mustafa Akbulut, *Geleceğin Türkiye'sinde Gerekli Bir Bilgi Kurulması, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.67.*

²³³ Süleyman Yalçın, Salih Tuğ, *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası için Teklif, Ünal Matbaası, İstanbul 1982, ss. 12, 41.*; Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s. 141.

²³⁴ 24. 30. 34. 35. 36. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

dolayı eğitim şekillendirilirken merkeze alınması gereken amaç, Türk kültür ve tarihine bağlı ülke menfaatlerini üstün tutacak Türk aydını ve Türk vatandaşı yetiştirmek hedeflenmelidir.²³⁵

Günümüz eğitiminin özgür düşünce adına gençleri; ferdiyetçi yaptığı, ailesinden ve milletinden gönül bağlarının zayıfladığı, “milli hedef ve heyecana yalnızca tarih dersi olarak” baktığı, eğitimin yapılamadığı ve ezberci nesillerin yetiştirildiği vurgulanmaktadır. Eğitim politikasının sayısal dersleri ön plana çıkarması yerine sosyal ve kültürel derslerle beraber yürütülmesi kimlik ve milli şuurda boşlukların önüne geçeceği öngörülmektedir. Eğitimin özellikle milli olma yönü gözden kaçırılmamalı bu konuda Türk Milli Eğitiminin küresel güçlerin dayatmalarından uzak tutulmasına özen gösterilmelidir.²³⁶

Aydınlar Ocağı'nın Türk milli eğitimiyle ilgili önerilerini özetleyecek olursak şu başlıklar altında toplanabilir. Şuralarda Milli Eğitimde milli olma noktasında tavizler verildiğini söylerler. Evrensel değerler ve milli değerlerimiz arasında köprü kurulmasının taviz olmayacağına dikkat çekerek eğitimin yerli olması gerektiğini hatırlatırlar. Kapitalist sistemin tüketici bireyi yerine üretici insan tipinin model olarak verilmesinin uygun olacağını belirtmektedirler. Özellikle eğitim dilinin Türkçe olduğunu bu konuda taviz vermenin egemenlik haklarımızın ihlali anlamına geldiği konusu vurgulanmaktadır. Akademik eğitim ne kadar önemliyse meslek eğitimi de o kadar önemli olduğu, Türkiye'nin sanayileşmesinin ara eleman, vasıflı eleman ile olacağı belirtmektedirler. Ocak, teknolojinin eğitimin hizmetinde kullanılmasını, TÜBİTAK gibi kurumların öğrencileri bilim merakı aşlamalarını güzel uygulamalar olarak görmektedir. Günümüz bilgi çağında milletimizin beyin gücünün yabancı ülkelere hizmet etmesini tehlikeli görerek tedbirlerin alınması gerekmektedir. Dini eğitimin siyasallaşmasını önleyecek tedbirlerin alınmasını önemli bulan Aydınlar Ocağı, hızla yayılan misyonerlik faaliyetleri ve yetersiz din eğitimi milli ve manevi değerlerimizi yozlaştığını düşünmektedir. Son yapılan 4+4+4 düzenlemesinin alt

---

²³⁵ 13. 21. 26. 27. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²³⁶ 18. 26. 27. 28. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

yapısının acilen olgunlaştırılmasının ve uygulamalarda eğitimcilerin ve öğrencilerin mağdur edilmemesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.²³⁷

4.1.4. Ekonomi ve Enerji Politikalarına Önerileri

Aydınlar Ocağı'nın ekonomi ile ilgili ortaya koyduğu temel çerçeve milli olan unsurların korunması yönündedir. Aydınlar Ocağı'nın III. Milliyetçiler kurultayında alınan iktisadi karar sonuçlarının özet tebliğinde anlatılanlar, Turgut Özal'ın 24 Ocak 1980 yılında ekonominin başındayken aldığı kararları etkileyen bir tebliğ niteliğindedir. Bu tebliğde devletin yeni bir kalkınma projesine ihtiyacı olduğu belirtiliyordu. Siyasi, iktisadi ve hukuki açıdan güçlü bir devlet modeli oluşturulması için bir takım önerilerde bulunuluyordu. Türk ekonomisinin yeniden düzenlenmesinde alt yapıya dikkat çekilirken ara malı ve yatırım malı üretimine ve yatırımcıların desteklenmesine önem verilmesi istenmekteydi. Böylece yerli teknolojinin oluşacağı ve sanayinin dışa bağımlılıktan kurtulacağı öngörülmekteydi. Ocağa göre, devletin mal ve hizmet üretiminde tekelleşmesi engellenmeli, sektörler ve yöreler arasında dengeli bir ekonomik politika takip edilmelidir. Yükselen enerji ihtiyacının karşılanmasında yerli kaynakların devreye girmesi ve tasarruf tedbirleri alınması, ihracatın gelişmesi için devletin yol açıcı rol üstlenmesi ve dövizle ilgili sıkıntıların aşılması için kısa ve uzun vadeli programların yapılması tavsiye edilmiştir. Günün şartlarını karşılamaktan uzak kalan vergi sisteminin değişikliklerle değil köklü düzenlemelerle uygulanması gerekmektedir. Adaletli bir gelir dağılımı ile vergi gücüne sahipken mevzuat boşluklarından kaynaklanan kaçakları önleyecek ve teşvik edici bir mali anlayış oluşturulmalıdır. Jeopolitik konumunun önemi kadar ekonomisinin de güçlü olduğu bir Türkiye ile Batı ittifakı arasındaki ilişkilerin milli menfaatlerimize uygun olarak geliştirilmesi gerekir. Müslüman ülkeler ile ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve çok yönlü bağlantıların ciddiyetle kurulması çok önemlidir.²³⁸

Milliyetçiler III. Büyük İlmî Kurultayında, çalışma hayatında yaşanan güçlüklerle dikkat çekilmektedir. Bu özellikle ekonomik anlamda güçlü olamaması

---

²³⁷ 19. 21. 25. 28. 31. 32. 33. 34. 35. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²³⁸ *İktisat, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, ss.51-53.

sebebiyle bir mevcut ekonomik durum ülke geleceği için tehdit haline gelmektedir. Aydınlar Ocağı Türk ekonomisi için o dönem yasaklanmış olan Marksist ideolojiyi de bir tehdit olarak ifade etmektedir. Buradan gelen tehdit, Türk işçilerini ve işverenlerini birbirlerine düşman edecek kamplara ayırmak ve sınıf çatışmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle sınıf çatışmasından ziyade insanların üretime yaptıkları katkıdan paylarını almalarını önermektedir. Burada sınıflı toplumda ortaya çıkacak dengesizliklerin ortadan kaldırılması için öncelikle sosyal güvenlik sisteminin yeniden ele alınarak milletimizin tamamını sosyal güvenliğe kavuşturacak sistemin ihdas edilmesi ve müktesep hakların korunması önerilmektedir. Bu işsizlik ve diğer adaletsizliklerin giderilmesi için de önemli bir önlem olacaktır.²³⁹

Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında dönemin Aydınlar Ocağı başkanı olan Süleyman Yalçın, Türkiye’de ekonominin, ilkelerinin, felsefesinin, müesseselerinin tümüyle “Batı’dan kopya” edildiğini söylemiş, geçmiş birikimlerimizden, tecrübelerimizde faydalanmanın önemine vurgu yapmıştır. Milli ekonomi için Ahilik teşkilatının “iktisadi ve sosyal yönlerinden” faydalanılarak milli ekonomimizin ve çalışma hayatımızın düzenlenmesi yoluna gidilmesi gerektiğinin şart olduğunu söylemiştir. Yalçın, milli ve yerli bir ekonominin Türkiye’yi, çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkaracağını ifade etmiştir. Yalçın’a göre, milli ve yerli ekonomiye milli unsurları dikkate alarak ve “Türk Milliyetçiliği ideolojisine” bağlı kalarak ulaşmamız mümkün olacaktır.²⁴⁰

Ocak üyesi Prof. Dr. Tefik Ertüzün’e göre ise; milli bir ekonomi politikası için milli kültür, değerlerimiz, ahlak, örf, adet sürekli göz önünde tutulmalıdır. Kapitalist, Marksist ve Liberal ekonomik sistemler, sınıf ve zümre oluşturacağı için milli menfaatlardan taviz vermeyi gerektirir. Bu ekonomik sistemler Türkiye için çözüm olamaz. Bizim modelimiz kendimize has olmalı ve sosyal ve manevi sorumluluğumuzla Allah’a, Vatana ve insanımıza hizmet ideali peşinde olmalıdır. Zenginliğin kaynağı

---

²³⁹ *Çalışma Hayatı, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, ss.55-57.

²⁴⁰ Süleyman Yalçın, *Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayı Sonuç Beyannamesi Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.173.

üretim merkezli olmalıdır, böyle olunca milli ekonomi ancak üretim üzerine kurulmalıdır. Devlet tüccar mantığıyla değil sosyal ve hukuk devleti olarak dışa bağımlılıktan kurtaracak politikalar izlemelidir. Milli kaynaklarımızı en yüksek verimlilik içinde kullanmalı ve ileri teknolojiye sahip olmalıdır. Bilgi üretebilmeli ve bu bilgiyle uluslararası piyasalarda rekabete girebilmelidir.²⁴¹

Aydınlar Ocağı ülke ekonomisi için sunduğu projeleri dönemin siyasilerine sunarak pratiğe geçmesi için sürekli siyasiler üzerinde etki kurmaya çalışmıştır. Bu etki Türkiye’de köklü değişikliklerin yapılmasını sağlayan Turgut Özal ile icraatın başı haline gelmiştir. Turgut Özal, DPT’nin başındayken ve Demirel’in ekonominin başına geçmesini istediği zamanlarda Aydınlar Ocağı toplantılarına her fırsatta katılmakta ve ekonomi ile ilgili sıkıntılara çözüm yolları sunan Aydınlar Ocağına katkıda bulunmaktaydı. Bu anlamda ileride Türkiye’de Başbakan ve Cumhurbaşkanı olarak görev yapacak olan Turgut Özal’ın ekonomi konusundaki görüşlerinde ocağında etkisi söz konusudur.²⁴²

Aydınlar Ocağı, Temmuz 1998 tarihinde Giresun’da yapılan 15. Şurada “enflasyon makul bir seviyeye düşürülmeli, politik malzeme yapılmamalı, gelir dağılımını düzeltici tedbirlere ağırlık verilmelidir. ” diye uyarıda bulunacak daha sonraki şuralarda da yine yüksek enflasyon için ekonomik dengelerin kurulması ve kaynakların etkin kullanımı tavsiye edilmekte, devletin bu konuda ciddi tedbirler alması istenmektedir. Yine Kasım 2000’de Ordu’da yapılan 19. Şura’da düşüşe geçen enflasyonun “iktisadi gelişme politikaları” ile kontrol altına alınması ve istenilen ölçülerde tutulması istenmektedir. Ayrıca enflasyonu körükleyen en önemli etkenin yüksek bedeller ödeyerek alınan petrol ürünleri olduğunu alternatif enerji kaynaklarının devreye sokulması çalışmalarının başlanması ikazı yapılmaktadır.²⁴³

---

²⁴¹ Teyfik Ertüzün, *Yeni Bir Yüzyıla Gिरerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.99,100.

²⁴² Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri, (Doktora Tezi)*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 s. 147; Metin Eriş, *Yelkovanın Ücundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.323,324.

²⁴³ 15. 17. 18. 19. 36. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Mayıs 1999 tarihinde Sakarya’da yapılan 17.Şura’da 28 Şubat sonrasında bankaların ülkeye verdiği sıkıntıdan dolayı bir an önce Bankalar kanununun çıkarılması, gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği, tasarrufların yatırıma yönlendirilecek yapının kurulması istenmiş, kamu harcamalarında tasarruf dönemine girilmesi tavsiye edilmiştir. “Reel faizleri düşürücü, dışarıdan taze para girişini ve vergi gelirleri dışında kamu gelirlerini artırıcı” tedbirlerin alınmasını özellikle âdi Çin mallarının piyasayı işgal etmesinin önüne geçilmesi istenmektedir. Finans sektörün yabancıya eline geçmesinin tehlikeli boyutlara ulaşmakta olduğuna dikkat çekilmiş, Türkiye’nin zenginlikleri “sıcak para akışları” ile yurtdışına kaçırılması ve bankaların yabancılara satılması tehlikeli bir gelişme olarak görülmüştür.²⁴⁴

Ocağın, ekonomi ile ilgili diğer tavsiye kararları; cari açığı kapamak için sıcak para akışının geçici bir çözüm olmaktan öteye geçmeyeceğini ve istikrarın önündeki en büyük engel olacağını belirten ocak, düşük kur, yüksek faiz politikasının ithalatı artıracak ve ihracatı olumsuz etkileyeceğini söylemektedir. Türk halkının kredi kartına alıştırılmasının olumsuz olduğunu, kartların sanal bir gelir kaynağı gibi görüldüğünü, işsizlik ve ekonomik sıkıntılar sonucunda ailelerin parçalanmasına, intiharların artmasına sebep olacağını ileri sürerler. Sosyal devlet anlayışının ülkemizin ekonomik ve sosyal şartlarına göre sürekli düzenlemeler yapılarak devam etmesinin gereklilik olduğunu; “Devletin, devlet baba anlayışını terk ederek, sosyal sorumluluklarından uzaklaşıp vatandaşına müşteri gözüyle bakma yanlışı”nı terk etmesinin ekonomiye ivme kazandıracak olduğunu düşünürler. Küçük esnafın ve zanaatkarların büyük sermayeler karşısında kaybolmaması için bu haksız rekabete düzenlemelerin yapılması gerektiğini, küresel krizin halkımıza “işsizlik”, “yolsuzluk” ve “yoksulluk”tan kaynaklanan “yozlaşma” ile manevi ve maddi çöküntüye sürüklemesinin önüne geçecek tedbirlerin alınmasının gerekli olduğunu belirtirler. Nüfusun çoğunluğunu oluşturan ve kendi kendine yetmeye çalışan orta kesimi güçlendiren politikalar ağırlık verilmesi ve aşgari ücretlilerden vergilerin kaldırılmasının olumlu olacağını savunurlar.²⁴⁵

---

²⁴⁴ 17. 26. 27. 28. 29. 36. 38.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁴⁵ 17. 18. 21.26. 28.29.30. 33. 34. 36.38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Özelleştirmenin dünya ile bütünleşmede bir araç olarak Türkiye için önemli olduğunu kabul eden Ocak, bütçe açığını gidermek amacıyla özelleştirme yapılmasını uygun bulmamaktadır. Ocağa göre özelleştirmenin hedefi devletin elindeki kaynakların etkin ve verimli şekilde işletilmesi olmalıdır. Türk Lirasının saygınlığı sağlanmalı, dışarıdan dayatmalara izin verilmemelidir. Özellikle IMF “yörüngesinden” çıkılması ve yabancılara toprak satışı yapılırken hassas davranılmalıdır.²⁴⁶

Ekonomik programlar yapılırken çevre, tabiat ve ekoloji üzerinde önemle durulması, “tabii, milli değerlerimizin gelecek nesillere sağlıklı şekilde intikal ettirilmesini sağlayıcı” tedbirlerin alınması ile ilgili yasal düzenlemeler gerektiğini düşünmektedirler. Türkiye için sürekli afet tehdidi olan depremlerde kişileri suçlu ilan etmek yerine devletin yapılaşma izinlerinde müdahaleci ve kontrol edici kurumlarını güçlendirmesi çok önemli bulmaktadırlar.²⁴⁷

Ocağa göre; Türk ekonomisi orta ölçekli sanayi kuruluşlarının teşvik edilmesi yoluyla desteklenmeli, kredi ve kaynakları geri dönecek şekilde verilmeli, eş dost kayırılarak soygun ve talan yapılmasının önüne geçilmelidir. Bu anlamda üretimi geliştirecek teşvikler artırılmalıdır. Türkiye'nin, güçlü devlet olabilmesinin yolu güçlü ekonomiye sahip olmasıyla mümkündür. Ancak mevcut iç ve dış borçlar “ekonomiyi ve bütçeyi kilitleyici” rol oynamaktadır. Bu nedenle IMF ve diğer yabancı finans kurumlarına olan borçlandırmaların bitirilmesi gerekmektedir. Türkiye'yi 100 milyar doların üzerinde zarara sokan Gümrük Birliği” Antlaşmasının zarara sokan maddeleri iptal edilmelidir. Avrupa Birliğine dâhil olmanın bizi milli devlet anlayışımızdan saptırması söz konusudur. İşsizlik ve bozulan gelir dağılımının çözümüne yönelik devlet politikaları üretmek gereklidir. Türkiye’de “en düşük %20’lik grup milli gelirin ancak 6’sını alırken; en yüksek %20’lik grup ise, milli gelirin %48,3’ünü” alması adil değildir. Ekonomide araştırmaya ve geliştirme üretim için olmazsa olmazdır. Ekonominin “vizyonu yeniden tarif edilmeli”, vatandaşa engel çıkarmayan bir yapının kurulması gereklidir. İthal ekonomik politikaların Türkiye’de başarı kazanmayacağı açıktır. “Türkiye’nin, Uzak Doğu’nun açık pazarı olmaktan çıkarılması için gerekli tedbirler ve

---

²⁴⁶ 17. 18. 20. 25. 26. 28. 29. 31. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁴⁷ 17. 18. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

kısıtlamalar alınmalıdır.” Gençlerimize yerli malı kullanma şuuru kazandırılmalıdır şeklinde tavsiye kararları almaktadır.²⁴⁸

Aydınlar Ocağı, yaptığı şuralarda enerji açığının giderilmesi konusunda gerekli tedbirlerin alınması tavsiye kararları almıştır. Mevcut bulunan hidroelektrik ve termik santrallerin kullanılmaya devam edilmesi gerekmektedir. Ancak çevreyle ilgili verilebilecek zararların en aza indirilmesi ve bozulacak dengenin canlı sağlığını tehditten uzak tutulması konusunda uyardıklarını. Bununla beraber ülkemizin sürekli artan enerji ihtiyacının karşılanması ve ithal enerji alımından kurtulmak için nükleer santral seçeneğinin çok yönlü düşünülmesi gerektiği vurgulanmıştır. İthal edilen enerjinin Türkiye’ye doğrultulmuş bir silah haline dönüşebileceğini ve ekonomik gelişmenin temelinde enerjinin yattığını hatırlatan ocak mensupları “milli kaynaklarımıza dayalı üretici enerji politikaları” merkezinde çareler aranmasının gerekliliği bildirmişlerdir. Komşularımızda bulunan nükleer santrallerin insanımızın sağlığını tehdit etme tehlikesine karşı uluslararası yarıların yapılması tavsiye edilmiştir. Türkiye için ucuz ve sağlıklı enerji kaynaklarının ihtiyacımızı karşılamasının gücümüzü artıracığını bildirmişlerdir.²⁴⁹

4.1.5. Terör Politikalarına Önerileri

Osmanlı devletinin yıkılış sürecinde devletin bir takım önlemler alması değişik uluslardan oluşan devletin milliyetçilik rüzgârına dayanamayıp, dağılmasına engel olamamıştır. Ardından Osmanlı bakiyesinin devamı sayabileceğimiz Türkiye Cumhuriyeti ulus devlet temelinde kurulmuştur. Ancak hâkim ideolojinin ulus fikri olması bir takım sorunları ortadan kaldırmamıştır. Türkiye’nin iç ve dış kaynaklı terör sorunuyla karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan hemen sonra sürekli kullanılmaya müsait bir mesele olarak ortaya atılan konulardan bir tanesi Kürt meselesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorun dönemsel olarak Türkiye’nin önemli problemleri arasındaki yerini almıştır. 15 Ağustos 1984 yılında Siirt Eruh’ta gerçekleştirdiği kanlı bir eylem ile Türkiye’de binlerce insanın hayatına mal olacak PKK terörü öne çıkacaktır. Bu dönemde Türk İslam Sentezi

²⁴⁸ 18. 19. 20. 21. 22. 24. 25.26.27.28.31.33.34.36.37. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁴⁹ 19. 22. 27. 32. 34. 35. 36. 38 Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

düşüncesi, dönemin başbakanı Turgut Özal'ın projeleri ile alternatif olarak kendini göstermeye başlamıştı. Yine bu dönemde Türk İslam Sentezi düşüncesinde Türklüğe yapılan vurgu, PKK saldırıları karşısında tepki olarak daha belirgin bir hal almıştır.²⁵⁰

Aydınlar Ocağı da bu ortamda ülkenin temel problemi olan terör meselesi ile ilgili çözüm önerilerini ortaya koymuştur. Özellikle 1978 yılından itibaren yükselen sol anarşiye karşı Aydınlar Ocağı'na kayıtlı Ankara'da görevli 18 Profesör ve 12 Doçent bir bildiri yayınlamış ve "Milletlerarası komünizmin içimizdeki 5. Kolunun Türkiye'yi tam bir rejim bunalımına ve bir iç savaş eşliğine getirdiği" kamuoyuna duyurmuştur. Anarşist yaklaşımların kendi emellerine hizmet etmeyen "herkesi faşist diye damgaladığını; demokrasinin fazilet esasına dayansa bile suiistimale açık olduğundan komünizmin faaliyetlerini demokrasi kisvesi altında yürüttüğünü" vurgulamışlardır.²⁵¹ 1978 yılı ile darbenin yapıldığı tarih arasında anarşi ve terör sonucunda 5241 kişi ölmüş, 14152 kişi yaralanmış veya sakatlanmıştır. Terörün Türkiye'ye getirdiği bu ağır fatura, Sakarya Meydan Muharebesinde ki şehit ve yaralılarımızdan fazla kayba sebep olmuştur.²⁵²

Milliyetçiler IV. Büyük İlmi kurultayında "Türkiye'nin Ortadoğu Politikası" başlıklı bildiriye, günümüzde hala geçerli ve üstesinden gelinmezse gelecekte de ülkemizi tehdit etmeye devam edebilecek tehlikenin analizini yaparak dikkat çekmiştir. Bildiriye, Kürt meselesinin İran, Irak ve Türkiye üçgeninde suni olarak ortaya çıkarılan dış destekli bir tuzak olduğuna dikkat çekilirken özellikle Kerkük ve Musul'un

---

²⁵⁰ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.153,154.

²⁵¹ *Aydınlar Ocağı'na kayıtlı 30 Öğretim görevlisi: "Uluslararası komünizmin 5'inci kolu, Türkiye'yi bir iç savaş eşliğine getirdi"*, Milliyet Gazetesi 11 Ekim 1978; Sabahattin Zaim, *Seminerin Birinci Gün Tebliğ ve Tahlillerinin Bir Genel Değerlendirmesi-Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984, s.169.

²⁵² Sabahattin Zaim, *Seminerin Birinci Gün Tebliğ ve Tahlillerinin Bir Genel Değerlendirmesi-Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984, s.169.

Türkiye'den uzak tutulmak için sürekli Kürt meselesinin taze tutulduğunu bunun nihai hedefinin ise Ermeni devletinin kurulması olduğu anlatılır.²⁵³

Aydınlar Ocağı günümüzdeki Başkanı Mustafa Erkal yurdumuzdaki terörü sadece terör örgütü ile özdeşleştirmenin yanlış olacağını söyler. Ona göre “Milli kimlik ve milletleşme sürecine kast eden tuzak ve aldatmacalar bize göre terörün Türkiye’de asıl boyutudur.” Ülkenin kültür yapısını bozucu, yıpratıcı hale getiren her türlü “silahlı ve silahsız” fikir ve hareketler terördür.²⁵⁴

Aydınlar Ocağı mensupları terörün sona erdirilmesi ile ilgili olarak çeşitli çözüm önerileri sunmuşlardır. Bunların başında terörün sadece silahla çözümlenemeyeceği, ekonomik ve kültürel olarak bir takım yeni adımların atılması önerisi vardır. Ocak, terörün ülkedeki “Kürt meselesinden değil dış kaynaklı sebeplere bağlı tahriklerden” beslendiğini söylemektedir. Öyle ise ortak bir milli kültür ve birlikte yaşama arzusu oluşturmalı, asker günlük politikalardan uzak tutulmalı, “ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan devletimizi tehdit eden her türlü bölücülüğe karşı birinci öncelik verilmeli ve mücadele yolları buna göre” planlanmalıdır. Nükleer silah elde etmeye çalışan bölge devletlerini sıkı takip etmeli ve terör örgütleri eliyle ülkemizi tehdit edecek duruma gelmelerine karşı önlemler alınmalıdır. Yanlış teşhisler ile terörün ancak besleneceğini mücadelede hukukun devreye sokulması gerektiği vurgulanmış, güvenlik güçlerinin psikolojik baskı altında tutulmasının terörle mücadelede zaafiyet doğuracağı ifade edilmiştir.²⁵⁵

Siyasi bakımdan Türkiye sınırlarında ve özellikle güneyde devlet ve otorite boşluğunun kabul edilmemesi gerektiği ifade edilir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için sadece ülke sınırlarıyla kalınmaması, gerektiğinde güvenliğimizin sağlanması için sınırlarımızın ötesinde mücadele edilmesi önerilmiştir. Tüm bunların engellenebilmesi için uluslararası siyasi havayı kullanmalarına engel olunmalı mali ve siyasi

---

²⁵³ Alaattin Büyükkaya, *Türkiye'nin Ortadoğu Politikası Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.235.*

²⁵⁴ Mustafa Erkal, *Milletleşme Süreci ve Önündeki Engeller*, Sosyoloji Konferansları Dergisi, Sayı137,2008,s.70.

²⁵⁵ 10. 11. 13. 24. 29. 30. Şura - <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

destekçilerinin sıkı bir şekilde takip edilmeleri gerekmektedir. Terör konusunda suç işleyenlerin suçları ivedilikle tespit edilmeli ve yargılanmalıdırlar.²⁵⁶

Aydınlar Ocağı terörün sadece silahlı mücadele ile sona erdirilemeyeceğini bundan dolayı siyasi ve sosyal saha içinde de etkin bir şekilde mücadele edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bu manada terörün siyasallaşmasına fırsat verilmemesi istenmekte ve bu noktada zemin bulması durumunda sorunun çok boyutlu bir hal alacağı ifade edilmektedir. Bu konuda ocağın bakış açısı siyasallaşmanın “siyasal terör” olarak algılanıp sıkı bir şekilde takip edilmesi gerektiği vurgusuna dayanır. Bu anlamda terör örgütünün siyasi bir yapı ve resmi bir örgüt olarak gösterilmesi ve terör örgütünde insanların canlarına ve mallarına kasteden suçlu ve sabıkalı kişilerin siyasi kişilikler olarak sunulması da aydınlar ocağı tarafından yanlış ve tehlikeli görülmektedir. Bu anlamda terör örgütünde kanlı eylemlerin sorumlusu olan yöneticiler mahkûm edilmeli ve yeniden yargılanma yoluna gidilmemelidir.²⁵⁷

Ocağa göre terör örgütü, ülkemizdeki son gelişmeleri siyasallaşma stratejisine bir araç olarak kullanma yoluna girmiştir. “Ortak Kurucu Halk”, “Ana Dilde Eğitim”, yüzleşme gibi talepler ocak mensuplarına göre bölücülük için ancak kılıftırlar. Böyle olunca da “Siyasal Kürtçülerin gerçek niyetleri doğru okunmalı”, sınırlar içinde ve dışında destek verenlerin ihanetlerine seyirci kalınmamalıdır. Ordunun verdiği mücadele kararlılığı desteklenmelidir. Bu konuda mali destek sağlayan şirketlerin ve kişilerin üzerine gidilmeli bu kaynakların kesilmesi sağlanmalıdır. Kürt kardeşimiz ile Kürtçü bölücülerin iyi ayırt edilmesi gereklidir, aksi halde terör örgütüne itibar kazandırılır.²⁵⁸

Aydınlar Ocağı son süreçte terör örgütünün siyasallaşma stratejisinin dikkatli takip edilmesi gerektiğini ifade eder. Bu anlamda terörün bölücü, ırkçı yapılanması ve amaçlarının unutulmaması gerektiği belirtilir. Bundan dolayı siyaset sahasında açılım olarak nitelenen süreçlerle terörün siyasal sahada zemin bulması eleştirilmektedir.

---

²⁵⁶ 24. 25. 29. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁵⁷ 21. 24. 25. 26. 31. 23. 33. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁵⁸ 21. 24. 25. 26. 31. 23. 33. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Bunlar yanlış adımlar olarak nitelenmektedir. Açılım adı altında yapılan müsamahaların “bölücü terör hareketini bitirmek bir tarafa, örgüt mensuplarını ve bölücülük üzerinden siyaset yapanları daha da cesaretlendirdiği” tespiti yapılarak, bu konuda zafiyet gösterildiği vurgulanmıştır. Aydınlar Ocağı, devletin terör karşısındaki direncinin açılım süreciyle kırıldığı, terörün meşrulaştırıldığı öne sürmektedir. Bu anlamda askerliğin vatanın savunulması ve korunması noktasında en önemli unsur olduğundan hareketle vicdani ret ve bedelli askerlik gibi benzeri yaklaşımların meşrulaştırılmaması istenmektedir.²⁵⁹

4.1.6. Dış Politikaya Önerileri

Aydınlar Ocağı'nın dış politika konusundaki önerileri milli ve manevi değerlerin öncelenmesine dayalı olarak ortaya konulmaktadır. Bu noktada Aydınlar Ocağı'nın 26.27.28 Mayıs 1978 tarihinde yapılan Milliyetçiler III. Büyük İlmi Kurultayında o günün dış politikası ile ilgili aldığı tavsiye kararları günümüz problemlerine de çözüm olabilecek niteliktedir. Bu tavsiyelerde, “tarihte büyük devletler kurmuş, parlak medeniyet seviyesine ulaşmış ve dünya üzerinde yüz yıllar boyu önemli roller oynamış Türk milletinin temsilcisi olan Türkiye Cumhuriyeti'nin “gurur ve övünç duyguları içinde” kendi menfaatlerine göre düzenleyeceği dış siyasetini uzun soluklu bir politika haline getirmesi gerektiği ve milliyetçi bir anlayışla hareket etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu anlamda zengin bir tarihsel mirasa, stratejik konuma, ekonomik ve kültürel potansiyele sahip Türkiye'nin; dünya siyasetinde, büyük ve “oyun kurucu” bir rol üstlenmesi için dinamik bir politika ortaya koyması hedef olarak gösterilmektedir.²⁶⁰

Aydınlar Ocağı Türkiye'nin statik bir dış politika ile etkin devlet olamayacağını söyler. Bundan dolayı stratejilerin milletin kısa ve uzun dönemlerdeki çıkarları göz önünde bulundurularak tespit edip planlı, dinamik bir diplomasiye dönüştürülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Dışişlerinde görev yapacak personelin seçilmesi ve yetiştirilmesinde; şahsiyetli, milliyetçi ve görevinin gerektirdiği vasıfları olan kişilerin vazifeye getirilmesi önerilmiştir. Yeni anlayışa uygun fakültelerin ve tecrübe

²⁵⁹ 33. 37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁶⁰ *Dış Siyaset, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.59.

kazanacakları ortamların sağlanması Türk Dış politikası için olmazsa olmazdır. Kıbrıs, Türkistan, Yakutistan, Azerbaycan, Kuzey Kafkasya, İdil Ural, Kırım, İran, Irak, Suriye, Mısır, Afganistan, Yunanistan, Bulgaristan, Romanya, Balkan Türklerinin refahı dış politikamızın temeli olduğundan bu coğrafyalara hâkim uzman eleman yetiştirmek önemlidir. Türkiye NATO'da kalmakla beraber, bu teşkilatla ilişkilerini, değişen şartlara uygun şekilde yeniden düzenlemeli ve tam bağımlı durumda kalmamalıdır.²⁶¹

Arap devletleri ile din birliği ve ortak değerlerimiz temel alınarak ilişkilerimiz geliştirilmeli, tereddüt uyandıran politikalar değil güven ve destek veren politikalar izlenmeli, İslam ülkeleri ile turizm, ticaret ve karşılıklı yatırımlar geliştirilmelidir. Dış ekonomik ilişkilerimiz; kalkınmamızı ve milli güvenliğimizi güçlendirici, ticari kurallara uygun ve milliyetçi bir anlayışla geliştirilmelidir.²⁶²

“Milliyetçiler IV. Büyük İlmi Kurultayında Sami Karamısır, Türkiye'nin jeopolitik öneminin değişen durumlara göre sürekli tespit ve incelenmesinin gerekliliği üzerinde dururken bunun iki temel üzerinde olması gerektiğini vurgular:

“Birincisi, dünya politikası düzeyinde jeopolitik incelemedir. Bu incelemede jeopolitik teorileri birinci derecede önem kazanır. Çünkü bu teorilerin tamamı dünya hâkimiyetinin hangi yollarla kazanılacağına ışık tutmaktadır. Hem dünya hâkimiyetini sağlama yolunda çalışan devletlerle mücadele yollarını ve hem de bölgeyi, mücadele şekillerini meydana çıkaracak hareket tarzlarını seçebilmek için bu tarz inceleme lüzumludur. Meselelere yukarılardan bakış acısı kazanılır. İkinci inceleme şekli, ülke politikası düzeyinde jeopolitik inceleme. Bu inceleme ile ülkenin coğrafi durumu, sosyal durumu, eğitim seviyesi, eğitim sistemi, kültür bağlantısı, ekonomik durumu, ulaştırma durumu, teknolojisi, politik durumu, silahlı kuvvetleri, önemli kişilerine ait biyografik durumu, kısa surede, uzun vadede bütün bunların etkileri dikkatlice tetkik edilir. Bundan sonra ülkenin jeopolitik özellikleri meydana çıkarılır. Bunu takiben bütün bunların

---

²⁶¹ 20 Temmuz 1975 yılında kurulan 4. Ordu veya Ege Ordusu Nato'ya bağlı değildir. Bu orduya ait bilgiler Türk makamlarından başka makamlarca bilinmemektedir.

²⁶² *Dış Siyaset, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, ss.59-63.

kıymetlendirilmesi ve incelemesi yapılarak milli hedefler ve milli politika tespit edilir.”²⁶³

Aydınlar Ocağı, Türk dış politikasının temeline kaybetmiş olduğu cihan devleti mirasının yerleştirilmesini ve tüm politikaların bu temel üzerinde yükselmesini ister. Ancak bunun için işinde uzman kadrolara ihtiyaç vardır. Milletlerarası problemlerin birçoğunun savaş ile çözümlenemeyeceğini bunun yerine platformlar, kongreler, konferansların düzenlenerek lobi faaliyetlerinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Dış Türklerle (bu görüşlerin sunulduğunda Dış Türkler kavramı Türkiye dışındaki yaşayan tüm Türkleri kapsamaktadır.) ilgili bir mesele olduğunda hemen Dış Türkler politikası için hazırlanmış dosyaların meselelerin halledilmesinde kullanılması gerekmektedir. Böyle bir politika üretebildiği ölçüde büyük güç olunacağı, etkisinin büyüyeceğini belirtilmiştir. Buna örnek olarak Kıbrıs Harekâtı örnek gösterilir. Bu harekâtın yansımalarının “Türkiye Kıbrıs'ta yaptığı gibi yarın Trakya'da da yapar mı, Kerkük'te de yapar mı, Yanya'da da yapar mı” şüphesi oluşturduğunu hatırlatmaktadırlar.²⁶⁴

Alaattin Büyükkaya, böyle bir politikanın Ortadoğu için düşünüldüğünce çıkar güçlerinin arasındaki bölge zenginliklerini paylaşma mücadelesinde Türkiye'nin olmasını gerektirdiğini ve yüzyıllarca hizmet ettiği coğrafyanın zenginliklerinde hakları olması gerektiğini iler sürer. Bu bölgelerde üretilen yapay istikrarsızlıkların Türkiye'nin müdahil olmasıyla çözülebileceğini söyleyen Büyükkaya, Arabistan'daki petrol ve altından pay almamız gerektiği gibi Musul ve Kerkük ile ilgili hazırlanan senaryolara kesinlikle müdahil olmamız gerektiği uyarılarında bulunur. Bütün bunların Türkiye'nin menfaatleri olduğu kadar bölgenin menfaatine olduğu vurgusunu yapar. Nadir Devlet ise, radyo televizyon programları ile cihan devleti bakiyesiyle kültürel ilişkilerimizin artırılması, enstitülerle ortak bilgi üretimi yapılmasının öneminden ve özellikle kültürel

---

²⁶³ Sami Karamısır, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988, ss.305,306 .

²⁶⁴ Cevdet Akçalı, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988, ss.306,307 .

birliğimizin olduğu topraklarda konuşulan dillerin eğitiminin yapılması gerekliliğinden söz etmektedir²⁶⁵

Aydınlar Ocağı'nda uzun süre görev alan Metin Eriş;

“Maalesef Türkiye çok uzun bir süredir taklitçi bir topluluk. Bunu hiç değilse kendi aramızda itirafta zaruret var. Taklitçi bir topluluğun, fikir üreten bir topluluk haline dönüşmesi, ancak kendi milli kültürünün şuuruna yeniden dönmesi, sahip çıkması ve araştırmaya önem vermesi ile mümkün olabilir. Bu noktadaki takdiri sizlere bırakırken özetle Batı dünyası içinde yerimizi alırken kendi kültür değerlerimizle beraber mücadelemizi yaparsak fikir üreten, taklitçi değil, kültür değerlerimize sahip bir topluluk olursak, Avrupa'dan bizim değil de, Avrupa'nın bizden korkması lazım gelir diye düşünmek istiyorum,” demektedir.²⁶⁶

Aydınlar Ocağı'na göre Türkiye'nin dış politikada birinci hedefi bağımsızlığını ve milli egemenliğini koruyarak devletin üniter yapısının devamını sağlamasıdır. Yapılacak tüm anlaşmalar, kurulacak birlikler, ortaklıklarda bu konulardan herhangi birinden taviz verilmemelidir. Özellikle küreselleşme ve AB konuları bu ölçülerde değerlendirilmelidir. Dış politikada Türkiye'nin menfaatlerini gözetten “mütekabiliyet” esasına dayalı, milli şahsiyete uygun davranılmalıdır. Müslümanlar arasında ayrılığa sebep olacak uygulama ve hareketlerden kaçınılmalıdır. “Teslimiyetçi” bir anlayış yerine “caydırıcı” olabildiği ölçüde problemlerini çözebilen bir politika oluşacaktır.²⁶⁷

Kendini tanıtamayan bir Türkiye, dış ilişkilerinde yalnızlığa itilecektir. Dışa açılmak için, kendini ve “tezlerini tanıtılabilmek için iyi ve doğru bir şekilde yabancı dilde yayın seferberliği açmalı, yanlış bilgilerle yayın yapılmamalı.” Bunlara paralel olarak yapılacak yasalarda ve anlaşmalarda açık gizli tavizler verilmemelidir. Türk

---

²⁶⁵ Alaattin Büyükkaya, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988, s.312.; Nadir Devlet, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988, s.313.

²⁶⁶ Metin Eriş, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988, s.322.

²⁶⁷ 10. 16. 17. 19. 25. 34. 35. 37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Kültür Merkezleri açılarak bütün Türk toplulukları ile maddi manevi ilişkiler artırılmalı bu güne kadar yapılan hatalardan dönülmeli ve bunlar tekrar edilmemelidir. Özellikle TİKA bütçe ve personel olarak güçlendirilmelidir.²⁶⁸

Türk dış politikası için yurtdışında yaşayan Türkler, Türkiye için çok kıymetlidir, onlara karşı artan ırkçı saldırıların engellenmesi ve kültürel anlamda korunmaları için tedbirler alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başta Almanya ve diğer Avrupa ülkelerini bu duruma; dünyaya lanse ettikleri “yüksek insani değerler” açısından bakarak yeni düzenlemeler yapmaya davet eden Aydınlar Ocağı, insan hakları ihlallerine son verilmesini ve Avrupa’daki Türklerin misafir değil ev sahibi olduklarının kabul edilmesini istemektedir. Aynı şekilde Avrupa’daki vatandaşlarımızın çifte vatandaşlık haklarını kullanmalarını, seçme seçilme haklarını kullanmalarını tavsiye etmektedir. Bu anlamda en önemli unsurlardan birisi de yurt dışındaki Türk vatandaşlarının eğitimleridir. Okullarda okutulan müfredatın Türk toplumunun milli kültürlerini yansıtan bir eğitim olması gerektiği vurgulanır.²⁶⁹

Aydınlar Ocağı yaptığı şuralarda Türk dünyası ile ilgili aldığı tavsiye kararlarında Türk dünyası ile ilişkilerin sürekli artırılarak geliştirilmesini bu ilişkilerin ekonomik kültürel ve en önemlisi kimlik birliği olarak geliştirilmesini istemektedir. Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti devletinin eli kolu olan TİKA’nın güçlendirilmesi ve benzer kuruluşların kurulmasını önermektedir. Türk coğrafyası üzerinde emelleri olanların boş durmadıklarını vurgulayan Aydınlar Ocağı, bunun için tek çıkar yolu Türk dünyasının kaynaşması ve güçlü ilişkilerin kurulması olarak görmektedir. Türk dünyası ile kurulacak ilişkilerde “DİLDE, FİKİRDE, İŞDE BİRLİK” parolası ile ortak öğretim müfredatları, ortak alfabe, kültür miraslarının paylaşılması şeklinde olacağı belirtilirken; problemlere ortak çareler aranmalı gelecek adına politikalar tüm Türk dünyasını kapsamalıdır. Türkiye, Türk dünyasının kalbi olarak Türkiye Türkçesinin, Rusça ve İngilizcenin yerine aracı dil olmasını sağlamalıdır.²⁷⁰

---

²⁶⁸ 15.18.19.20. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁶⁹ 13. 16. 17. 37.38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁷⁰ 10. 11.13.15.21.22.24.26.28.29.30.33.34.35.36. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Türkiye'nin dış politikasında belirleyici unsurlardan birisi olan Kıbrıs konusunda ocağın görüşlerine bakacak olursak; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin egemenlik haklarının Türkiye'nin egemenlik hakları gibi olduğunun vurgulandığını görürüz. Bu nedenle anlaşmalardan doğan haklarımızdan vazgeçmek hata olacaktır. KKTC üzerindeki her türlü izolasyonun kaldırılması için girişimler sürdürülmelidir. Özellikle Türkiye'nin, iyi ilişkileri olan ülkelere KKTC'nin tanınması için politik girişimlerde bulunması önerilmekte, Kıbrıs'ta KKTC gerçeği kabul edilmeden, eşit temsil, barış ve istikrar sağlanamayacağı vurgulanmaktadır. Rum yönetiminin AB'nin koruyuculuğunu arkasına alarak bir takım aşırı uygulamalarının sınırlandırılması ve yaptırımlar uygulanması istenmektedir. Bu noktada Denктаş'ın devreden çıkarılması konusundaki baskılar da Aydınlar Ocağı'na göre kabul edilmemeli, Heybeliada Ruhban Okulu açtırılmamalıdır.”²⁷¹

Aydınlar Ocağı Osmanlı'dan sonra da Türkiye'nin karşısına çıkan “Şark Meselesi” olarak ifade edilen bakış açısının Türklerin Balkanlardan ve Anadolu'dan çıkarılması ve Asya içlerine sürülmesi şeklindeki politikanın “Bosna'da, Kosova'da, Batı Trakya'da kimi zaman kendisini gösterdiğini vurgular. Bu nedenle bu tip politikalara karşı yeni hareket alanı sağlanmalıdır. Bu çerçevede Balkanlarda Türk-Osmanlı mirasının elden çıkmasına fırsat verilmemeli, Evlad-ı Fatihan'ın Müslüman Türk kimliğine ve Türkçesine karşı gösterilen tavır tepki ile karşılanmalı ve gereken cevap verilmelidir. Bu noktada 2012 yılı Aydınlar Ocağı tarafından Balkan savaşlarının 100 yılı olması nedeniyle önemli görülmüştür. Bu tip vesilelerle Türk ve Osmanlı kimliği üzerinde uygulanan soykırım ve vahşetin dünyaya duyurulması için tüm imkânların kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.”²⁷²

Türk dış politikasının önemli sorunlarından bir tanesi de Ermeni iddialarıdır. Aydınlar Ocağı, sözde Ermeni iddialarını reddetmektedir. Ermeni iddialarına karşı Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey abide şahsiyet olarak kabul edilmiştir. Ermenilerin soykırım yalanının çürütülmesi için Ermenice bilen uzman sayısının artırılması ve bu

---

²⁷¹ 14.15.16.17.18.19.20.21.22.24.25.26.29.31.32.33.34.35.36.37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁷² 15. 17. 28. 29. 33. 34. 35. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

konuda Yüksek Lisans ve Doktora programları ile stratejik planlar yapılması önerilmektedir. Bu bağlamda sözde Ermeni soykırımını yalanını tanıyan ülkelere mütekabiliyet esaslarına göre davranılmalı ve tavizler verilmemelidir. Ayrıca Anadolu toprakları üzerinde ortaya çıkan Ermeni zalimliklerinin toplumsal hafızada unutturulmaması için Ermeni zulmüne uğramış şehirlerde soykırım anıtları dikilmesi önerilmekte, genç nesillerin bu konuda bilinçlendirilmesi istenmektedir. Ermenilerle soykırım iddiasından vazgeçmedikçe ve Karabağ işgalini sonlandırmadıkça hiçbir diplomatik ilişki içine girilmemesi önerilir. Bu nedenle sınır kapıları açılmamalı. Azerbaycan'a bu konuda destek verilmelidir. Aydınlar Ocağı, bu çerçevede "Ermeniler tarafından katledilen, sürgün edilen, malları yağmalanan, her türlü mağdur edilen insanlarımızın haklarını korumak üzere" uluslararası örgüt ve mahkemelerde "davalar açmak ve savunma" yapmak üzere bünyesinden hukukçuları bir komisyon bünyesinde toplayacak ve girişimlerde bulunacaktır.²⁷³

Osmanlı bakiyesi olan Türkiye Cumhuriyeti, Irakta, Türkmenlere ilgi göstermek zorundadır. Türkmenler'in her alanda kendilerini ifade etmeleri için gerekli destek sağlanmalıdır. Bu anlamda temel özgürlüklerini almaları için gerekli çabalar gösterilmeli, çeşitli politikalar üretilmelidir. Bu nedenle Türkmen topraklarının Türkiye'nin güvenlik şeridi içinde olduğu deklare edilmelidir. Irak'ta Amerikan işgalinin Türkmenler aleyhine sonuçlar vermesine engel olunmalı, Türkmenlerin hakları uluslararası alanda korunmalıdır.²⁷⁴

Ayrıca Ortadoğu'da, İsrail eliyle yapılan işgallerin ve insan hakları ihlallerinin çözümünde Türkiye aktif olarak rol almalıdır. "Bir taraftan Filistin halkının yanında görünüp İsrail ile diplomatik mücadeleye girmek, diğer taraftan İsrail ile askeri ve ticari anlaşmalar yapmak büyük bir tutarsızlıktır." Marmara gemisine yaptığı tecavüzdü dolaylı İsrail özür dilemelidir. "Türkiye Ortadoğu'da yönlendirici ve düzenleyici bir ülke olmaktan uzaklaştırılmaktadır." Aydınlar Ocağı, Suriye'de meydana gelen olaylarda dikkatli olunması ve Iraktaki hatalarımızın tekrarı yapılmamasının geleceğimiz için çok

---

²⁷³ 21.23.24.25.26.28.29.31.32.33.34. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁷⁴ 13. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 25. 26. 29. 31. 33. 34. 35. 37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

önemli olduğunu belirtirken Türkiye'nin hiçbir şekilde Büyük Ortadoğu Projesinin bir parçası olmaması gerektiğini savunmaktadır.²⁷⁵

Ocağa göre, bu nedenle Türkiye'nin müttefiki konumunda olan ve etrafındaki sorunlu bölgelerde etki gücü olan Amerika Birleşik Devletleri ile olan ilişkilerimiz de “mütekabiliyet” esasına uygun olmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti kendi milletinin çıkarlarını her şeyin önüne koymalı ABD çıkarlarına servis yapacak duruma düşmemelidir. Bu ancak güçlü bir siyasi iktidar sayesinde olabilir ki ABD'nin Ortadoğu ve çevremizdeki kaynakları için çıkarılan karışıklıklarda bölge zarar görmektedir. Bir takım amaçlarla Orta Doğu'da farklı harita kurgularının yapılmasına destek olunmamalı, Irak'ın ve bölgenin demokrasi getirmek kılıfıyla işgal gibi durumlara göz yumulmaması istenmektedir.²⁷⁶

Aydınlar Ocağı; Türkiye, Avrupa Birliği İlişkileri'nde geliştirilen yaklaşımları ülke menfaatine uygun bulmaz. AB'nin Türkiye'ye bakışının altında Sevr anlayışının olduğunu savunan ocak, üyelik yolunda anlaşılmaz tavizlerin verilmesini, üyeliğe kabul edilmeden Gümrük Birliğine girerek hükümler haklarının bir kısmının AB organlarına devredilmesini doğru bulmaz. Bunun ülke ekonomisine getirdiği maddi külfetin çok yüksek meblağlarda olduğunu ifade eden Aydınlar Ocağı, Gümrük birliği anlaşmasının yeniden gözden geçirilmesini önermektedir. AB'nin kendi içinde kültürel uyum politikaları uygularken, Türkiye'de “kültürel çeşitlilik” adı altında yeni azınlıklar oluşturduğu ifade edilmiştir. Tüm bu sebeplerle AB uyum yasalarının ve Türkiye'nin AB karşısındaki tutumunun yeniden gözden geçirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.²⁷⁷

Aydınlar Ocağı, Türk dış politikasının oluşturulurken temelde milli ve manevi ilkelerimizin olmasını savunur. Devletin uluslararası alanda hareket alanı belirlenirken tavizkar ve pasif bir pozisyon yerine aktif ve tarihi sınırlarını kuşatıcı tavır alınmasının doğru olacağını vurgulamaktadır. Günöbirlik ilişkiler yerine asırlar ötesini hesaplayan büyük hedeflerin milletin önüne konulması gerekliliği üzerinde durmaktadırlar.

---

²⁷⁵ 21. 27. 37. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁷⁶ 20. 25. 30. 32. 33. 34. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

²⁷⁷ 10. 16. 18. 22. 24. 25. 26. 27. 28. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

4.2. TÜRK FİKİR HAYATINA ETKİLERİ

Aydınlar Ocağı, kaybettiği cihan devleti ve medeniyetinin peşinden yeni bir medeniyet hamlesi ve milli kültür, milli birlik düşüncesi ile Türk milletinin kendine yabancılaşmasına engel olmak için ortak bir akıl geliştirmeye çalışmıştır. Erol Güngör, Osmanlı tebaasının Türk idaresinden kurtulduklarında yeni bir kültür hamlesine giriştiklerini ve kendi kültürlerini yaratma gayreti içine girdiklerini anlatırken bir Yugoslavyalı tarihçinin Türk münevverlerine hitaben; “Öyle görünüyor ki Türklerden en son kurtulan siz oldunuz”²⁷⁸ dediğini nakleder. Aydınlar Ocağı, bir Medeniyet hamlesi çabasındaki Türkiye için eğitimin en önemli mesele olması gerektiğini, böylece yetişen kadroların ülkeyi ilerilere götüreceği gibi mirasçısı olduğu medeniyeti canlandırabileceğini savunmaktadır. Avrupa ile aramızdaki farkı iyi anlamak gerektiğini vurgulayan Ocak, ilim, teknoloji ve ekonomik açığı kapatmanın yolunun sadece ve sadece bilgi üretebilmekten geçtiğini söylemişlerdir.²⁷⁹

4.2.1. Türk Dili Görüşleri

Aydınlar Ocağı üyeleri bir toplumun en önemli unsurunun dil olduğunu ve dil bütünlüğünü ve canlılığını korumanın en önemli sorun olduğunu savunur. Bu anlamda dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan canlı ve hareketli bir araçtır. Türk dili de diğer diller gibi kanunları olan, sürekli gelişim kaydeden ortak aklımız, Türk Medeniyetinin komuta merkezidir. “Kanunlara aykırı zorlamaları hiçbir dil, hiçbir zaman benimsemez.” Bazen zararlı otlar gibi dil içerisinde yabancı unsurlar olabilir. Bunları temizlemek ancak dilin kanunları ile olacaktır. Dil insanların birbiriyle anlaşmasının en temel unsurudur. Toplumdaki birliğin dağılması da milli benliğin korunması da ancak dil ile olmaktadır.²⁸⁰

---

²⁷⁸ Erol Güngör, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2002, s.45.

²⁷⁹ Osman Turan, *Türkiye’de Siyasi Buhran’ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.87; Taner Timur, *Osmanlı Kimliği*, İmge Kitabevi, Ankara 2000, s.15.

²⁸⁰ Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayın Tanıtım, İstanbul 1993, s.5.

Aydınlar Ocağı, Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyetine geçiş sürecinde gerçekleştirilen dil ile ilgili tasarrufların toplumun kültürel bir boşluğa düşmesine, dil bakımından gerilemesine sebep olduğunu ifade etmiştir. Bu konuda en önemli unsur bir neslin kendisinden önceki neslin yazdıklarını anlayamaması olarak ifade edilebilir. Dünyanın en eski dillerinde birisi olan Türkçe, İngilizceden sonra dünyanın en geniş coğrafyasında konuşulan dil konumundadır. Yaklaşık bin yıldan beri de yazılı eserler vermektedir. Bu nedenle Türk dilinin uluslararası rolü iyi kavranmalı ve dilin korunması ile ilgili gerekli tedbirler alınmalıdır.²⁸¹

Türkiye'nin en önemli davası olan kültür davasının çözümünün dilde olduğunu düşünen Mehmet Kaplan, dil davasının halledilmedikçe “kültürle alakalı diğer meselelerin” halledilmeyeceğini düşünür. İnsanoğlunun dil ile düşünebildiğini, dil ile bilgi sahibi olabildiğini ve milletin tüm birikimlerinin gelecek nesillere dil ile aktarılabilirliğini düşünür.²⁸² Aydınlar Ocağı başkanı Mustafa Erkal ise bu konuda şöyle söylemektedir:

“Dil, kültürün genç nesillerle kazandırılmasında bir köprü görevi görür. Sosyal mirasın naklinde ve toplumun varlığını sürdürebilmesinde dilin istikrar içinde olması gerekir. ... Anadil hükümlerinin bir göstergesidir. Bundan dolayı Türkçe konuşulması gereken bir yerde Türkçe'den taviz vermemek gerekir. Yabancı dil yerinde kullanılırsa itibar kazandırır. Yerinde kullanılmazsa itibar kaybettirir ve kişiyi sömürge aydını durumuna sokar.²⁸³

Türkçeye hâkim olamayan bir neslin ciddi bir kültüre, muhakeme kabiliyetine, milli birliğe sahip olamayacağını düşünen Aydınlar Ocağı mensupları dilde uydurmacılık yapıldığı şeklinde eleştirdikleri sadeleştirme hareketine geçmiş ile olan köprülerin yıkılması olarak bakmışlardır. “Uydurmacıların pazara sürdükleri

---

²⁸¹ Necmettin Hacıeminoğlu, *Türkçenin Öğretilmesi Meselesi*, Milli Kültür Dergisi, Haziran 1992, Sayı 93, s.46.

²⁸² Mehmet Kaplan, *Nesillerin Ruhu*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, s.150.

²⁸³ Mustafa Erkal, *Sosyoloji (Toplum Bilimi)*, Pegama Yayıncılık, İstanbul 2006, s.184.

“sözcükler” bizi Gökalp’a, Dede Korkut’a, Yunus’a, Oğuz Kağan’a, Kutadgu Bilig’e ve Bilge Kağan’a” götürmeyeceği düşüncesindedirler.²⁸⁴

Dilde sadeleşme hareketinde aşırı gitmenin dilin canlılığını yok edeceğini söyleyen ocak başkanı Mustafa Erkal, Türkçe kelimelerin bir kısmının sadeleştirme adı altında ortadan kaldırılması, yerlerine kurallara uymayan ve toplumda sosyalleşmesi mümkün olmayan kelimelerin konması ile yazı dili, konuşma dili ayrımının ortaya çıktığını söyler. Ona göre dil canlı bir organizma gibi sürekli yeni kelimeler kazanabilecek bir yapıdadır. Ancak dilde daha önceki yaşadığımız büyük değişimlerimizi günümüz bozuculuğu ile kıyaslamamız zor görünmektedir. Günümüzden farklı olarak, “XI. yüzyılda Arapça karşısında Türkçeyi Kaşgarlı Mahmut ve XIII yüzyılda dilimizin istiklalini ilan eden Karamanoğlu Mehmet Bey” ve XV yüzyılda bir yanda Çağatay Türkçesinin Ali Şir Nevai’si yaşadıkları çağın Türkçesinin geleceğine yön vermişlerdir.²⁸⁵

Dilde sadeleştirme hareketinin gerekli olduğunu düşünen aydınlar sadeleştirmeyi Arapça ve Farsça kelimelerle ve gramer kuralları ile kuşatılmış olan Türkçenin “istiklâlini kazanması” olarak görüyorlardı. Ocağa göre, sadeleşme Türkçe için tarihî bir önem arz etmekteydi. Yabancı kelimelerle dolmuş Türkçe daha fazla devam edemezdi ve yerini Türkiye Türkçesine bırakmalıydı. Cumhuriyetin kurulmasından sonra yapılan dilde sadeleşme hareketinin bu ülküyü gerçekleştirdiğini ve “Osmanlıcanın Türkiye Türkçesine dönmesi” hedefine ulaştığını belirtirler. Sadeleşme hedefine ulaşmıştır ancak “Osmanlıca ile raydan çıkan tren sadeleşme ile Türkçe rayına oturtulmuş, fakat bu sefer de uydurmacılıkla tekrar rayından çıkarılarak Türkçe olmayan, öz Türkçe diye yakıştırılan boşluğa düşürülmüştür.” Dil davası 1950’den sonra başlamıştır. Uydurmacılık 1960’dan sonra devlet politikası haline getirilmiş ve kötü sonuçlar doğurmuştur. Devrik cümle ve uydurma kelime hataları iki başlı ejder gibidir. Devrik cümle Türkçe düşünme sistemine engel olacaktır. Uydurma kelime ise “normal mana,

---

²⁸⁴ Osman TURAN, *Türkiye’de Siyasi Buhran’ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.84; Necmettin Hacıeminoğlu, *Türkçenin Karanlık Günleri*, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 2003, ss.113,114.

²⁸⁵ Mustafa Erkal, *Sosyoloji (Toplum Bilimi)*, Pegama Yayıncılık, İstanbul 2006, s.185.

şekil ve ses bünyesine sahip olmayan yapmacık, müsvedde, cansız, ruhsuz, fosil kelime demektir.”²⁸⁶

Devlet eliyle Cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan alfabe değişikliği ile başlayan sadeleşme hareketi aslında Tanzimat dönemi aydınlarının ve Hükümdarın²⁸⁷ dilde yapmak istedikleri düzenlemelerin bir uzantısı idi. 1928 Kasımında resmen kabul edilen Latin harfleriyle yapılması düşünülen “dil reformu” ancak 12 Temmuz 1932 tarihinde Türk Dil Kurumu kurulmasıyla resmi hüviyetine kavuştu. Kurumun görevi “Türk dilinin gerçek güzelliğini ve zenginliğini meydana çıkarmak ve onu dünya dilleri arasında layık olduğu yüksek mevkie çıkarmaktı. Bunun için dil bilimi, etimoloji, gramer, terminoloji, sözlük yazıcılığı gibi görevleri olan birçok komisyonlar kuruldu. Bu komisyonlar eski metinlerden “Arı Türkçe” kelimeleri derlemeye başladılar bulamadıkları zaman yenilerini uydurdular. Yabancı kelime olarak sadece Arapça ve Farsça kelime ve terkiplerin görülmesinde laiklik ilkesinin etkisi olduğunu belirten Bernard Lewis, atılan kelimelerin yerinin doldurulmasında Avrupa kaynaklı kelimelerin alındığını söylemektedir. 1935 yılına gelindiğinde ise uydurulmuş kelimelerin kullanılmasının zorla olmayacağı anlaşılarak zorlamalar gevşetildi. 1949 yılındaki TDK kongresinde dil meselesinin daha ılımlı, “daha az politik ve daha çok bilimsel bir nitelik” kazandırılmaya çalışıldı. Aralık 1952 tarihinde ise TBMM, Demokrat Partinin isteği üzerine 1924 Anayasasının diline geri dönmeyi çoğunlukla kabul etti. 1982 Anayasası ise daha sade bir dille yazılmıştı.²⁸⁸

Aydınlar Ocağı 1973 yılında yayınladığı *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri* isimli yayınında, dilde uydurmacılık meselesinin birinci derecede sorumlusu olarak yanlış kültür politikası güden Milli Eğitim Bakanlığını görür. Bakanlık uydurmaya itibar etmez ise bu yıkım tamamıyla sönecektir. İkinci sorumlu TRT olarak görülür. TRT'nin

---

²⁸⁶ Aydınlar Ocağının Görüşü, *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1973, ss.368,369.

²⁸⁷ Sultan Abdülhamid döneminde Türkçenin korunması düşüncesiyle Türk tarihinde ilk defa, halk dilinde yaşayan Türkçe kelimelerin resmi kanallar vasıtasıyla toplanması için emir verilmiştir. Bakınız, Nihat Sami Banarlı, *Türkçenin Sırları*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1975, s.211.

²⁸⁸ Bernard Lewis, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007, ss.428-430, www.tded.org.tr/images/logo/sem/mustafa_ozkan.pdf

yayın politikası kültürel yozlaşmaya sebep olduğu için eleştirilir. Bu noktada üçüncü sorumlu olarak solcu basın görülür. Sol basın, “Bunlar yazı yazarlara uydurma dil kullanmayı şart koşacak kadar bu işin şuurlu takipçisidirler.” Dördüncüsü her kademedeki karaktersiz aydınlardır. “Ana Dili ve o dilin kelimeleri de bir insanın, bir münevverin haysiyetidir.” Aydın kesiminin kendi diline bu kadar yabancılaşması sadece ülkemizde görülen bir garip durumdur. Beşincisi öğretmenlerin yetersizliği ve altıncısı ise “sorumlu ruh hastalarıdır.”²⁸⁹

Ocak mensupları, resmi kurumların Türkçe üzerindeki belirleyici durumunun yerine dilin güzelliklerini ortaya çıkaracak olanların Türk töresinden, zevkinden, kültüründen kopmamış; aksine bunlarla beslenmiş sanatçıların ve yazarların etki sahalarının genişletilmesini savunmaktadırlar. Bu işlerle görevlendirilmiş memurların görevi dile yön vermek olmamalıdır. 1960 sonrası Türk Dil Kurumu ise Türkçenin ilmini yapması gereken kurum olması gerekirken, Türkçeyi bozan kurum olarak nitelenir. Bu konuda örnek olarak, önerme kelimesi, teklif etmek kelimesine alternatif olarak “uydurulmuş” bir kelimedir. Bu kelimeye TRT birçok farklı anlam yükleyebilmektedir. Teklif etmek, tavsiye etmek, ikaz etmek, tembih etmek, ihtar etmek, hatırlatmak kelimelerini kullanılmak yerine bir kelimeye takılıp kalmak kendi dilimizi yok etmek anlamına gelmektedir.²⁹⁰

Dilde yabancı kelimelerden tamamen kurtulma fikrinin çok yanlış olduğunu ifade eden Aydınlar Ocağı, dünyada en fazla kullanılan İngilizce ve Fransızcanın yapılarına baktığımız zaman yabancı kelimelere kapalı olmadıklarını söylerler. Birçok yabancı kelimeyi içlerinde eritmiş ve kendi dillerine katmışlardır. Aynı şekilde Türkçe içinde Türk olmuş kelimelerin bulunmasının çok tabii olduğunu belirtirler. Bu konuda Samiha Ayverdi Türkçe için şöyle demektedir:

---

²⁸⁹ Aydınlar Ocağının Görüşü, *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1973, ss.372,373.

²⁹⁰ Ahmet Kabaklı, *Kültür Emperyalizmi*, Toker Yayınları, İstanbul 1971, s.43; Necmettin Hacıeminoğlu, *Türkçenin Karanlık Günleri*, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 2003, s.114.; Necmettin Hacıeminoğlu, *Türkçenin Öğretilmesi Meselesi*, *Milli Kültür Dergisi*, Haziran 1992, Sayı 93, s.47.

“Unutmamalıdır ki biz, hemen arz-ı meskûnun büyük bir kısmına hâkim olmuş yüce bir millettik. Elimizin altında bulunan ülkelerden, neyi nasıl istersek almak hakkımızdı. Medeniyetimizi işletmek ve geliştirmek için, farklı medeniyetlerin çeşitli fikir ve sanat hareketlerinden nasıl faydalanmışsak, lisanlarından da istediğimiz kadarını kendi dilimize mâl etmeye bir imparatorluk, bir efendi millet zaruret ve icabıyla tabii bulmuşuzdur.”²⁹¹

Anadolu’daki Türkçenin 1000 yaşından ileri olduğu gerçeği bizleri, Türk İslam Sentezi oluşumunun başlangıcına kadar geri götürmektedir. Bugün karışık olduğunu düşündüğümüz Osmanlıca ya da “Eski Yazı” Türk milletinin çeviri hareketleri ile beraber kazanmaya başladığı kudretli kelimelerdir. Fakat günümüzde canlı olmayan bu kelimelerin taşıdığı anlamlar bugün daraltılmış ve birkaç kelimeye sıkıştırılmıştır. Tercüme eserlerde bu çok daha hissedilen bir eksiklik olarak karşımıza çıkmaktadır. Karşılığı olmayan kelimeler yakın anlamı olan kelimelerle geçiştirilmektedir. Arapça ve Farsça kelimeler, öztürkçe denilen kelimeler gibi bilinç altına baskı ya da zorlama ile değil, girilen medeniyetin dili olarak gelmiştir. Müslüman bir milletin Kitabının dilinden kelimeleri kendi lisanına eklemesinden daha doğal ne olabilir sorusunun peşinden günümüzdeki Osmanlıca dikkat çekmektedir. Bu konuda Kaplan, bin yıllık mazisini bilmek isteyenlerin “mutlaka Osmanlıca’yı öğrenmek” zorunda olduklarını belirtir. Bilim adına öğrenilen Latince, Yunanca veya eski Mısır dilini örnek veren Kaplan, atalarının hazinesini isteyen evlatlara Osmanlıca’yı öğrenmelerini tavsiye etmektedir.²⁹²

Aydınlar Ocağında 1986 yılında bir panelde konuşan gazeteci Ziyad EbuZZiya, Harf Devrimi’nin birikimlerimizin yeni kuşaklara aktarılması önünde bir engel olduğunu, “Harf Devrimi, Atatürk tarafından yapılmış olsa bile, bir hata” olduğunu söyler. Ancak “Bundan sonra Latin alfabesinden vazgeçilemez. Bu ikinci bir hata yapılamaz.” demiştir. Harf devriminin ülkedeki okuryazarları sıfırladığını ifade ederken Türk Aydınlarının Batı’yı taklitten vazgeçmeleri gerektiğini söylemiştir.²⁹³ Aradan

---

²⁹¹ Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.193.

²⁹² Mehmet Kaplan, *Nesillerin Ruhu*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, ss.156,157.

²⁹³ *Harf Devrimi Hataydı*, Milliyet Gazetesi, 02 Kasım 1986

birkaç gün sonra kendisine açılan soruşturmanın konusu “ Atatürk’ün şahsiyetine mi hakarete bulunduğu, yoksa harf devrimine mi karşı çıktığı” konusudur.²⁹⁴

Nihat Sami Banarlı’ya göre; Türk milletinin tarihinde iman, vatan, medeniyet savaşları olduğu gibi lisan savaşları da vardır. Ve şu anda böyle bir savaş verilmektedir. “Milletimiz asırlar boyunca, onun kolunu bükemeyen kuvvetlerin, dilini bükme yolundaki amansız baskıları karşısında”, Türkçemizin bir bayrak gibi korunup yüceltmeye ihtiyacı vardır.²⁹⁵ Vatan sınırlarının dil ile çizilmesinin doğru olacağını söyleyen Banarlı, “Türkçenin çekilmediği yerler vatandır.” Bizi birbirimize bağlayan asıl bağın Türkçe olduğunu bunun siyasi sınırlar dışında da olsa vatan sayılacağını, “vatanın kendi gövde ve ruhu Türkçedir.” der.²⁹⁶

Aydınlar Ocağı, toprakların yurt yapıldığı gibi kelimelerinde fethedilerek Türkçe yapıldığını savunmaktadır. Sabun, Latince sapo, Fransızca savon kelimesinden türetilmiştir. Çamaşır, Farsça, çâmeşuy kelimesinden türetilmiştir.²⁹⁷ Acemcede guuşe kelimesini biz fiziki şekli gibi sertleştirmiş köşe yapmışızdır. Yine şüban kelimesi bizde çoban olmuş çıkmıştır.²⁹⁸ Gül kelimesinin bizdeki manası çiçeğin güzelliği gibi, Gülşah, Gülşen, Gülbeyaz, Güldalı, Güldane, Gülizar, Gülfidan, Yazgülü, Kırgülü, Ayşegül, evlerimizin güllerine verdiğimiz isimlerimizdir.²⁹⁹ “Bir kelime millet tarafından bir günde yapılmaz. Her kelimenin sesinde ve manasında onu yaratan milletin, yontuşu asırları kaplamış emeği vardır. Minare kelimesi Arapça mânâra’dan yontulup Türkçe minare güzelliği ve inceliği alması için” kaç asır geçmiştir. Minare kelimesi ise Mimar Sinan ve eserlerini ortaya çıkarmıştır.³⁰⁰

---

²⁹⁴ *Ebuzziya’ya Soruşturma*, Milliyet Gazetesi, 06 Kasım 1987

²⁹⁵ Nihat Sami Banarlı, *Türkçenin Sırları*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1975,s.196.

²⁹⁶ Age, s.234.

²⁹⁷ Age, s.59.

²⁹⁸ Age, s.284 .

²⁹⁹ Age, s.134.

³⁰⁰ Age, s.153.

Ocağa göre; Cihan Devleti akli mağrur değil kuşatan bir tutum sergiliyordu. Öyle ki Yunancadan, ıspanak, kestane, vişne, kiraz, palamut, hamsi, lahana, sünger, kefal, karnabahar kelimelerini, Arapçadan, kebab, aşure, şarap, baklava kelimelerini, Ermeniceden petek, pancar, Rusçadan, semaver, İtalyancadan, dümen, kadirga, pırlanta kelimelerini alıp yerli ve milli yapmakta hiçbir mahsur görmemiştir.³⁰¹

Milletlerin dillerinin ve kültürlerinin bozulması ve yok edilmesiyle millet vasfından çıkarılıp, sürüler haline getirilmesi planları ile ilgili Samiha Ayverdi; düşmanların Türk milletinin sırtını yere getiremeyeceğini, ordusunu bozamayacağını, topraklarını işgal edemeyeceğini anladıklarını fakat istilanın dil ile geldiğinde esaretin kesin olacağını çözdüklerini söyler. Bu esaret sadece dil ve kültür de olmayacak milletin imanını da yok edecektir. “Bugün Türkçe, gırtlığına ip dolanmış bir adam gibi, yerden yere sürükleniyor ve her parçası bir tarafta kalıp, organik bütünlüğünü kaybetmiş bulunuyor.” Yeryüzünde dedelerinin dilini anlamayacak kadar büyük bir faciaya uğrayan tek milletin Türk milleti olduğunu söylemektedir.³⁰²

Mehmet Kaplan’da aynı düşüncededir. “Dili alt üst olmuş bir millet, kendisini yaşatan ananevi kıymetlerden mahrum kaldığı gibi, istikbalini yaratacak olan ictimai bir fikir nizamı da kuramaz.” Artık o millet, milli akli ile değil kendisine dayatılan kelimelerle düşünmeye başlar ve mazisi ve kültürü ile olan ilişkisi kesilmiş olur. Öyleyse Türkiye’nin çıkmaza giren dil davasında önemli rol oynayan Türk Dil Kurumuna acilen milli bir yön vermesi gerektiğini; Türk Tarih Kurumu ile beraber bu işlerde ehliyetli akademisyenlerle Türkçe davasına sahip çıkmaları gerektiğini önemle belirtir.³⁰³

Son yıllarda gündem oluşturularak dillendirilen anadil tartışmalarının tehlikeli boyuta ulaştığını düşünen Mustafa Çalık, Kürtçenin konuşulmasının yasak olmadığını ancak bunu “resmi alana taşımaya ve bu zeminde siyasi mücadele yürütmeye”

---

³⁰¹ Fuat Bozkurt, *Türklerin Dili*, Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002, s. 260.

³⁰² Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, ss.196,197.

³⁰³ Mehmet Kaplan, *Nesillerin Ruhü*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, ss.150,154.

kalkışılmasının bölücülük yapmak anlamına geldiğini söylemektedir. Türkçe'nin bütün Türk devletlerinde tek resmi dil olduğunu ve Anadolu'da 8 asırdır resmi dil olan Türkçe'nin yanında başka bir dilin konulmasını kimsenin beklemeye hakkının olmadığını hatırlatır.³⁰⁴

Aydınlar Ocağının, yaptığı şuralarda dil konusunu en önemli mesele olarak nitelendirmesi bu konuyla ilgili olarak şuralarda alınan şura kararlarını incelememizi gerektirmektedir. Şura kararlarında milli kültürümüzün ana unsurunun Türk Dili olduğu, dilimizin uydurma ve yabancı kelimelerin istilasına karşı korunmasının devlet ve milletin ortak görevleri olduğu vurgulanmıştır. Türkçenin bağımsızlığımızı ve hükümlerlik haklarımızı temsil eden bayrak olduğu, yabancı dille eğitim ve öğretimin Türkçeye saygısızlık olduğu, yabancı dille eğitim öğretimin yanlış anlaşıldığı hatırlatılmış ve bu konuda Anayasanın amir hükmüne uyulmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Yabancı dille eğitim ve öğretim hatasından bir an önce dönülmesi, yabancı dil öğretiminin düzenlenmesi ve YÖK'ün yabancı dil öğretimi ile ilgili düzenlemeleri yapması tavsiye edilmiştir. Türkçeyi ilim dili haline getirmenin, yabancı dil bağımlılığından kurtuluş yolu ve Türk dünyası ile birleşme yolu olduğu hatırlatılmıştır.³⁰⁵

Cadde, sokak isimlerinin konulmasında, firma ve tabela isimlerinde Türkçe 'ye saygı gösterilmesi gerektiği vurgulanırken dilin kutsallığının korunması gerektiği bu konuda özellikle belediyelerin dikkat etmesi gerekmektedir.³⁰⁶

Türkçe' ye saygı önce "Türk Devlet adamlarından ve aydınlarından" beklenmektedir. Gelecek dönemlerde Türkçenin uluslararası toplantılarda önemi artacaktır. Bu Türkçe için "Dünya Dili" olma fırsatı olacaktır. Türk dünyası ile dil birliğinin sağlanması en büyük hedef olmalıdır. Yüzyıllardan süzülerek gelen kelimelerimizi içi boş uydurmalarla değiştirme işgüzarlığından kaçınılması gerekmektedir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmi dili ve eğitim dili Türkçedir.

---

³⁰⁴ Mustafa Çalık, *Milli Kimlik Milliyet Milliyetçilik*, Cedit Neşriyat, Ankara 2009, s. 31.

³⁰⁵ 10. 11. 13. 16. 17. 18. 19. 21. 22. 23. 24. 25. 30. 31. Şuralar- <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁰⁶ 13. 15. 16. 17. 18. 20. 23. 24. 26. 29. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Türkçenin yanına başka ikinci resmi dil olamaz. Bu ülkenin birlik ve beraberliğinin devlet eliyle baltalanması olarak görülmektedir. Aynı şekilde farklı dillerde yapılacak yayın bir tuzak olarak görülmektedir.³⁰⁷

Tarihimizi ve belgelerimizi değerlendirebilmek amacıyla Osmanlıca öğretimi seçimlik ders olarak okutulabilmelidir. Özellikle özel radyo ve televizyonları Türk diline karşı saygı göstermeye davet eden şura kararlarında milli birlik ve bütünlüğü zedeleyecek toplumu birbirine yabancılaştıracak programlara yer vermemeleri yönünde uyarılar yapılmaktadır. Türk dilinin ve Türk kültürünün internet ortamında da saf ve güzelliği korunarak kullanılmayı hak etmektedir.³⁰⁸

1987 yılında yapılan IV. Büyük Milliyetçiler İlmi Kurultayında dil konusunda; araştırmaların eksikliğini giderilmesi için süratle Türkologlar yetiştirilmesi, bunların “ızahlı sözlük, tarihi sözlük, etimolojik sözlük, karşılaştırmalı şive ve lehçe sözlükleri ve gramerleri ve kaynak eserlerin” eksikliğini gidermesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Türkçeyi eskiden olduğu gibi bir ilim ve medeniyet dili haline getirmenin, Türk dili ve kültürünün dünyaya tanıtılmasının programlarının hazırlanmasının önemi belirtilmiştir.³⁰⁹

Yine IV. Milliyetçiler İlmi Büyük Kurultayında, Türk Dil Kurumunun daha işler hale getirilmesinin önemine dikkat çekilmiş, yabancı dillerden alınan kelimelerin zoraki Türkçeleştirilme yoluna gidilmesi eleştirilmiştir. Yabancı dil eğitiminin ihtiyaç olduğu vurgulanırken bunun “yabancı dil cinneti” haline getirilmesinin Türkçeye yapılacak en büyük ihanet olduğu “milli şahsiyeti teşekkül etmemiş çocuklarda müstemleke aydını yetiştirme vasıtası” olarak vurgulanmıştır.³¹⁰

---

³⁰⁷ 18. 19. 20. 21. 38 Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁰⁸ 21. 25 Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁰⁹ Kültür Komisyonu Sonuç Raporu, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.358.

³¹⁰ Age, s.364.

Kültür Bakanlığı bünyesinde 4-8 Mayıs 1992 tarihinde Ankara’da yapılan Sürekli Türk Dili Kurultayından önce alınan Aydınlar Ocağı’nın bu kararlarının, o toplantıyı etkilediği görülmektedir. Türkçe için konuşulan uzak hedefin Türk boyları arasındaki ortak dil projesi olması ve bunun da Türkiye Türkçesi olması kararı yine Sürekli Türk Dili Kurultay’ında alınan yazı dilinin ortak hale getirilmesi kararlarının alınması, bütün ağız, şive ve lehçelerin Türk dünyasının tekrar ayağa kalkması için manevi beraberliğine vurgu yapmışlardır.³¹¹

Aydınlar Ocağı’ndan da akademisyenlerin katıldığı Sürekli Türk Dili Kurultayı “Türk asıllı cumhuriyetler ve Türk topluluklarında, Türk dilinin ABECE, Yazım ve Yazı Dili sorunlarını araştırmak, ortak çözüm yollarını aramak ve bu konuda çizilecek programı oluşturacak kararları almak” üzere toplanmıştır. Yurt içinden ve yurt dışından yaklaşık 1000 üye katılmıştır.³¹²

ABECE komisyon raporuna göre Türk dünyasında 34 harflik ortak bir alfabe oluşturulmalı, farklı sesleri ortak sesler yapmak için ortak işaretler kullanılmasını, Yazım Komisyonu, Türkiye ve Türk cumhuriyetlerinin birbirini anlamada ve yazım alanında bütünleşmeyi tamamlanması, ortak bir imla kılavuzunun hazırlanması ve Latin harflerini ortak alfabe yapılması tavsiye edilmiştir.³¹³

Türk birliğinin, dil birliğinden geçtiğinin vurgulandığı Türk Yazı Dili komisyonunda Türk Medeniyeti için ortak basın ve yayın organları vasıtasıyla ortak yayınların yapılması, akademisyen ve öğrenci değişim programlarının yapılması ve birbirine yakın eğitim müfredatlarının hazırlanması tavsiye edilmiştir.³¹⁴

Aydınlar Ocağı üyelerinden ve 1993 – 2000 yılları arasında Türk Dil Kurumu Başkanlığını yapan Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun, Türkçenin geleceği ile ilgili

---

³¹¹ Age, s.359.

³¹² Türk Dünyası ve Ortak Dil, *Milli Kültür Dergisi*, Haziran 1992, Sayı 93,s.3.

³¹³ Milli Kültür Dergisi, Haziran 1992, Sayı 93,ss.10,11.

³¹⁴ Milli Kültür Dergisi, Haziran 1992, Sayı 93,s.13.

hedeflerimizin olması gerektiğini belirtir. Bunların milli edebiyat ve yeni lisan akımları ile ortaya çıkan eserlerin kültür içinde eritilmesini gerekli görür. Orhun abidelerine kadar geriye giden eserlerimizin okullarımızda ciddi şekilde öğretilmesi ve aydınlarımızın ortak kültür malı haline getirmeleri gerektiğini söyler. Türkçe için Türkologlar ve bilim adamları yetiştirmeli, bunların Türkçeyi dünyaya tanıtmaları için tanıtma faaliyetleri yapılmalı, kültür merkezleri açılmalıdır. Tüm bunlar, Türkçenin hak ettiği medeniyet dili seviyesine tekrar yükseltilmesinin şartı olarak görülür. Hedefin tüm Türkler arasında tek bir Türkçe olduğunu şu sözleriyle anlatır:

“Nihayet en büyük ve uzak hedefimiz bütün Türk boylan arasında ortak bir edebi dil yaratmak olmalıdır. Bu edebi dil elbette Türkiye Türkçesi olacaktır. Ancak bunun için ilk şart yukarıdaki hedeflerin hiç olmazsa kısmen gerçekleştirilerek Türkiye Türkçesinin yüksek bir medeniyet dili hâline getirilmesidir. İsmail Gaspıralı'nın, Hüseyinzade Ali ve Hüseyin Cavit gibi Azeri aydın ve ediplerinin bu yoldaki öncü gayret ve faaliyetleri incelenmelidir. Hedefe elbette önce kültür yoluyla ulaşılmaya çalışılacaktır. Bunun için kültürel ve ilmi temasların artması; bütün Türk yazı dillerinde meydana getirilen başlıca edebi eserlerin karşılıklı olarak yekdiğerine aktarılması lâzımdır. Esasen bu faaliyetler sıklaştıkça müşterek bir edebî dil ihtiyacı da kendini hissettirmeye başlayacaktır. Kültürel temasların yanında, ortaya çıkacak siyasi durumların da bu yolda değerlendirilmesi gerekir. Bugünkü durumda her boy kendi yazı dilini kullanmaya ve geliştirmeye devam edecektir. Ancak ileride, onların üstünde ikinci bir dil olarak müşterek edebî dil yer alacaktır.”³¹⁵

Ocak mensupları, dilimizi, milli varlığımızın sebebi olarak görür. Kültürümüzün asli unsuru, “hayat damarımız olarak dilimiz ve dinimizi” her şekilde ve her durumda öncelememiz gerektiği vurgulanırken Türk İslam Sentezini oluşturan ve Türk İslam Medeniyetinin eserlerini dilimiz sayesinde verdiğimiz ifade edilmektedir. Bundan sonra da gelecek kuşaklara devretmek için taşımak zorunda olunan bu değerlere sahip çıkmanın Müslüman Türk kalabilmenin yegâne şartı olduğunu öne sürerler.³¹⁶

---

³¹⁵ Ahmet Bican Ercilasun, *Milli Kültürümüzde Dilin Dünü Bugünü ve Geleceği Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.75,76.; Yüksel Taşkın, *Kemalist Kültür Politikaları Açısından Türk Tarih ve Dil Kurumları Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce c2 Kemalizm*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.419.

³¹⁶ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.725.; <http://metineris.wordpress.com/duyurular/islamiyet-ve-turkculuk/>

4.2.2. Türk Ailesi ve Ahlakı Görüşleri

Aydınlar Ocağına göre, Türk milleti, tarihinin bilinen ilk zamanlarından beri temeli aile olan ve aile üzerine bina edilen bir yapı halindedir. Aile, Uruğ, Boy ve Budun şeklinde genişleyen yapısı ve kan bağı ile birliktelikler kurmuştur. Aile ise, “aynı evde yaşayan, aynı geliri paylaşan karı-koca, evlat-kardeş, ana-babadan” oluşan en küçük topluluk olmuştur. Temelinde aile olan Türk Milletinin, aile düzeni gibi akrabalık, hak, vazife, sorumluluk, ahlak birliğinin sağladığı çok güçlü bağları vardır.³¹⁷

Nurettin Topçu, aile için yaptığı tanımda şöyle söylemektedir:

“örf ve âdetlerin ve bir dereceye kadar seciyemizin hamurunun yoğrulduğu mekteptir. Sevginin ve kalp alışkanlıklarının mektebidir. Sabrın ve müsamahanın mektebidir. Şefkatin ve anlayışın mektebidir. Fedakârlığın ve vazifeler yüklenmenin mektebidir.”³¹⁸

Türk İslam Sentezi düşüncesinde aile, İslami hassasiyetleri, ahlaki ve milli değerlerini; biyolojik ve fizyolojik zevklerden üstün tutan olgunluğu ile Türk İslam Medeniyetinin yeniden canlandırılması için en önemli müessese olarak görür. Dünyada refah, ahirette felah için önce aile ve nesil düşüncesi her türlü dünyevi hazzın üzerindedir. Son yüzyılda aile kurumunun değişime uğramış olması ailenin önemini öncekinden daha da artırmaktadır. Çünkü aile, “alternatifi olmayan bir sosyal müessese” dir.³¹⁹

---

³¹⁷ Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991, s.32.; *Aydınlar Ocağı'nın Görüşü, Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1973, s.398.; Süleyman Hayri Bolay, *Türk Ailesi ve Onu Tehdit Eden Amiller*, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.89.

³¹⁸ Nurettin Topçu, *Türkiye'nin Maarif Davası*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970, s.45.

³¹⁹ Mustafa Erdem, *İslam ve Milli Bütünlük Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996, s.235.; Kur'an-ı Kerim , Nisa 34, Şura 45, Tahrim 6; Mustafa Erkal, *Sosyoloji (Toplum Bilimi)*, Pegama Yayıncılık, İstanbul 2006, s.371.; İbrahim Kafesoğlu, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Devlet kitapları, İstanbul 1970, s.110.

Aydınlar Ocağı, Türk aile yapısının bozulmadan korunmasına, Türk milletinin olduğu kadar Türk milletine ihtiyacı olan dünyanın da muhtaç olduğunu dile getirmektedir. Bu yüzden Türk aile yapısını tehdit eden yabancılaşma ve yabancı kültürlerin baskısının kırılması gerekmektedir. Mevcut “materyalist dünya görüşünün beslediği aşırı tüketim” aile yapımızı sarsan tehlikelerden birisi olarak dikkat çekilmektedir. Toplumun en kıymetli kesimi olan gençlerin aile ortamından çevreyi tanıma yaşlarında başladıkları eğitim sürecinin bozulmayı önleyici nitelikte olmadığını düşünen ocak yetkilileri diri bir kültür için “şahsiyetli eğitim” ve doğru kodlanmış kitle iletişim yayınlarına ihtiyaç olduğunu söylemektedirler.³²⁰

Yılmaz Özakpınar, günümüz Batı Medeniyetinin aileye bakışını ve Batı Medeniyetine dâhil olan kültürleri nelerin beklediğini şöyle anlatmaktadır:

“Ailenin yapısı sarsılmıştır. Toplumun içinde, toplumun hiçbir kurumuna ve hiçbir değer sistemine bağlılık duymayan, cinsel içgüdüleri başıboş kalmış, insaf ve merhamet nedir bilmeyen, bencil isteklerini tatmine çalışan ve hiçbir toplumsal sorumluluk duymayan, güçten başka hiçbir şeyi saygıdeğer bulmayan bir kitle, toplumu içinden yiyip çökertecek bir ur gibi büyümektedir.” Şimdi sorulabilir: Bireyi ruhen perişan eden ve aileyi bile dağıtan bu garip medeniyet, insanlığı nasıl birleştirecek? İnsanlığın meselelerine nasıl çare bulacak? Batı medeniyeti denilen inanç ve ahlâk nizamı, rasyonel kamu kurumlarını kurmuş olduğu ve teknolojiden yararlanarak verimlilik sağladığı için toplumların genel iktisadî ve siyasî gücünü artırmıştır. Fakat manevî ve sosyal hastalıklara yol açtığı için, toplum yapısını içten içe kemiren olumsuzlukları da doğurmuştur. Bu medeniyet şu anda hâlâ güçlüdür; fakat bu medeniyetin temelinde, insan ruhunun manevî ihtiyaçlarına ve insanlığın özlemi olan evrensel kardeşliğe uymayan bir nitelik vardır.”³²¹

Aydınlar Ocağına göre, sanayi merkezlerinin büyük şehirleri ortaya çıkarması ve iş, aş bulmak için yapılan göçler sosyal yapımızı hızla zayıflatarak kültürel

---

³²⁰ Şaban Karataş, *Gençlik ve Meseleleri Komisyonu Sonuç Raporu Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.156,157.; *Gençlik ve Meseleleri Komisyonu Sonuç Raporu Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.153.

³²¹ Yılmaz Özakpınar, *Kültür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötügen Yayınları, İstanbul 1999, s.126.

değişiklikleri meydana getirmiştir. Kontrollü çevreden birden bire sıyrılan, zayıflamış ve özentili taklit çevrenin kuşattığı ailelerde boşanmalar baş gösterip, yuvalar yıkılarak çocuklar parçalanmıştır. Ayrılan ailelerin ve büyük şehirde yaşayan ailelerin geçinmek için tüm fertleri çalışmak zorunda olmalarından dolayı çocukların terbiyesi ve aile içindeki sevgi saygı ortamı bereketini kaybetmiştir. Bize has olan misafirperverlik, komşuluk, yardımlaşma, mahalle hissi yerini küskünlüklere, karamsarlıklara, ideolojik yıkımlara ve hepsinden önemlisi ahlaki çöküntüye sebep olmuştur.³²²

“Ahlâk, aile ve seks konularında olağan dışı denemeler: Batıda pozitivizm ve materyalizmle başlayan ferdiyetçilik, 2000'lere yaklaşıldıkça aşırı bir hız kazanmış, bütünlük hissini paylaşılması sayesinde binlerce yıl sağlamlığını korumuş olan aile müessesesini hırpalamaya başlamıştır. Zevk düşkünlüğü de batıda yeni boyutlar kazanmıştır. Eşcinsellik, çocuklarla cinsel ilişki gibi sapıklıklar alenen savunulması ve yaygınlaşması gibi uyuşturucu kullanımı da artmaktadır.”³²³

Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız* isimli eserinde Müslüman Türk ailesinde terbiyenin; tepkilerle değil bilinçli aksiyonlarla verildiğini anlatır. Terbiyenin insan merkezli olduğunu, “nesli yürüten, ocağını tütüren, şanına şan katan” evlatların sütten kesilmeden ahlak eğitiminin başladığını söyler. Bu eğitimin yüzyılların süzgecinden geçen somut sembollerle köklü ve şahsiyetli, vicdanı ve sosyal çevreyi kuşatan bir ahlak eğitimi olduğunu belirtir.³²⁴ Ocak ilk başkanı İbrahim Kafesoğlu bu konuda; Türk milletinin kadınlarının yüce ruhlu olduklarına dikkat çeker ve Osmanlı Cihan Devletinin temellerini, Hayme Ana'nın terbiyesinde büyüyen nesillerin attığı, Cumhuriyetin temellerinin ise Nene Hatunların, Kara Fatmaların, Ayşe Kadınların attığını söyler.³²⁵ Ahlaksızlığın, karı koca ilişkisinde ihanetlerin Türk

---

³²² Mehmet Eröz, *Türk Ailesi*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1998, s.36,39; Hicran Göze, *Türk Kadını*, Kalem Yayınevi, İstanbul 1978, ss.21,64,83.

³²³ Reha Oğuz Türkkkan, *Teknoloji ve İletişim Araçlarının Gelişmesi ile Dünya Ortak Yaşayışı Karşısında İnsanımız, Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.121.

³²⁴ Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, ss.273, 274.

³²⁵ İbrahim Kafesoğlu, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Devlet kitapları, İstanbul 1970, s.113.

töresinde kabul edilemez bir suç olduğunu ve özellikle çocukların heba olup gittiğine dikkat çeken Aydınlar Ocağı mensupları dönemin tek yayın kuruluşu olan TRT'yi “Müslüman Türk Milletinin aile yapısını sarsıcı, cinsi ahlakını bozucu, hayâ, edep ve terbiye duygusunu zayıflatıcı neşriyat” yapmakla suçlamaktadırlar.³²⁶

Batı Medeniyetinin, dünyayı sarsan ideolojik salgınları, Türk ailesini daha fazla başkalaştırmadan onun yapısı ve mayası güçlendirmelidir. Bu güçlendirmenin ancak millî kültür ve dinî terbiye ile sağlanacağını belirten Aydınlar Ocağı mensupları “doğum, çocuğa ad koyma, sünnet düğünü, evlenme, toy, düğün törenleri ile millî olduğu gün” aile yapımızın eskisi gibi güçlü olacağını söylemektedirler. Ailenin başlangıcı sayılan düğün törenlerinin dua ile başlamasının “kutsal bir varlık sayılan aileye, ilk adım sarhoş bir kafanın idaresinde değil, secdeye geçmiş bir başın kılavuzluğunda” atılması önemlidir şeklinde eleştirmişlerdir.³²⁷

Aydınlar Ocağı'na göre, Türk ailesi, milletin varlığı için yegâne kurumdur. Vazgeçilmesi mümkün değildir. Anayasanın 41. Maddesinde³²⁸ yer aldığı gibi korunmalıdır. Aileyi bozucu her türlü “yayın ve resmi beyanlardan kaçınılmalıdır.” Çıkarılan yeni yasaların aile yapısını göz önüne alınarak düzenlenmesi gerekmektedir. Toplumdaki ahlaki çöküntünün önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması lazımdır. Aileye bir şirket veya kooperatif ortaklığı şeklinde bakmaktan kurtarılmalıdır. İstatistiklere göre, evlenme sayısındaki azalmanın ve boşanmalardaki artışın önüne geçilecek çareler aranmalı ve “aileyi güçlendirici tedbirler alınmalı”, bu konuda aile eğitimi faaliyetleri ile temel taş olan aile güçlendirilmelidir.³²⁹

---

³²⁶ Necmettin Hacıeminoğlu, *Türkiye'nin Çıkmazları*, Türk kültür Yayını, İstanbul 1975, s.325

³²⁷ Mehmet Eröz, *Türk Ailesi*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1998, s.41.; Hicran Göze, *Türk Kadını*, Kalem Yayınevi, İstanbul 1978, s.36.; Seyyid Ahmet Arvasi, *Türk İslam Ülküsü c1*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011, s.182.

³²⁸ MADDE 41- (Değişik: 3/10/2001-4709/17 md.) Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar. (Ek fıkra: 12/9/2010-5982/4 md.) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. (Ek fıkra: 12/9/2010-5982/4 md.) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır. http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf

³²⁹ 11. 16. 17. 18. 19. 20. 25. 26. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Aydınlar Ocağı, yazılı ve görüntülü basında her türlü toplumsal değerlerin tersine sergilenen ahlak dışı davranışların sürekli ve yarışircasına sunulmasını, bu aşırı tutum ve davranışların, toplumsal yaşamda normalleştirilmesini doğru bulmaz. Hedef kitlesi aile olan ahlak kurallarına aykırı ve “ateşli silahları kullanmayı teşvik” eden yayınların Türk aile yapısına uygun olarak denetlenmesi ve yaptırımların uygulanması RTÜK’ün görevi olarak zikredilir. Toplum çöküntüye götürecek bu tarz yayınlar kamu yararına kontrol altına alınmalıdır. Bu tür yayınların Türk toplumunda açtığı yaraların tamiri mümkün olmamaktadır, bir an önce resmi yaptırımların uygulamaya geçirilmesi çağrısında bulunurlar.³³⁰

Geleceğin temeli olan gençlerin beden ve ruh sağlıklarının korunması ancak devletin fırsatlar ve uygun durumlar meydana getirebilmesi oranında olacağını söyleyen Ocak mensupları, alkol, uyuşturucu ile mücadelenin bütün imkânların seferber edilmesiyle olacağını ve yine insan onurunun ve haysiyetinin korunması gerekliliği üzerinde durmuşlardır.³³¹

4.2.3. Milli Birlik, Milli Kültür ve Milli Kimlik Görüşleri

Aydınlar Ocağı’na göre kültür, olaylar karşısında bir milletin duyuş ve davranış şekilleri ile oluşturduğu değerleridir. İrfan ve hars kelimelerinin karşılığı olarak batıdan dilimize geçen kültür kelimesi; Türk milletinin yaşayış tarzını ifade etmektedir. Maddî ve manevî değerlerimiz; coğrafyayı vatan haline getirmekle beraber dilimiz, dinimiz, tarihimiz, gelenek göreneklerimiz, devlet, ordu ve aile anlayışlarımızın toplamı töre kelimesi ile anlatılan milli harçtır. İnsan ürünüdür, milli reflekslerin tümüdür. Aydınlar Ocağı’na göre Türk Milli Kültürünün tek bir kaynağı vardır; o da İslam’dır. Eski inançların devamı için her biri, İslam süzgecinden geçirilmiş ve İslami bir hüviyete büründürülmesi için bir çaba sarf edilmiştir. Bu yüzden Türk Milli Kültürü, ihtiyaç duyduğunda problemleri çözmek için kültür unsurlarını geliştirmekle ya da başka kültürlerin çözümlerini benimsemekte bir mahsur görmemiştir. Şapka inkılâbının sonrasında baskı ile giydirilen şapka kısa sürede köylülerimizin simgesi haline gelmiş

---

³³⁰ 10. 11. 28. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³³¹ 10. 18. 22. 38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

hatta namaz kılarken onu ters çevirerek namaza durulması bunun kültür unsuru haline getirilmesine, Ocak mensuplarına göre Müslümanlaştırılmasına bir örnek olmaktadır.³³²

Bu noktada kültürün evrelerinden de söz etmekte fayda vardır. Nevzat Kösoğlu, kültürün üç evresinden söz eder. Birincisinin kuruluş dönemi olduğunu “ateşli iman devresi” olduğunu, değerlere, dünya görüşlerine, mukaddeslere teslimiyetin tam olduğunu anlatır. Buna “kültürün fetihçi tavrı” der. İlişkiler sıcak, güvenilir ve sevgi - saygı dairesi içinde gelişir. İmanından emin olduğu için yabancı kültürlerle karşı sert ve katı değildir aksine müsamahalıdır. En önemlisi âdildir. İkinci evrede “olgunlaşma ve giderek durgunlaşma” başlayacaktır. Kültür oluşmuş, problemlere çözüm bulunmuş ve hayatın müesseseseleşmesi tamamlanmıştır. Üçüncü evrede imanın zayıflamaya başladığı, amellerin etki gücünü kaybettiği dönemdir. Amel ile iman arasındaki çelişkiler yapılan ile söylenenlerin farklılaşmasına sebep olmaktadır. “İman edilen dünya görüşü konuşulur, savunulur, ama ameller onun ölçüleri ile gerçekleştirilemez.”³³³

Ocak, Müslüman Türk’ün medeniyetini Balkanlara, Avrupa’ya götürdüğü zamanlarda kendisi olduğu için güçlü olduğunu ancak kendine çok güvenmesinin “ilerleyen zamanın ayak seslerini” bir türlü duymamasına sebep olduğunu anlatır. Farkına vardığında ise “kendisini fersah fersah geçmiş milletlere yetişmek için yanlış bir yol” tuttuğunu, kimliğinden sıyrılıp Batı’nın gölgesine sığınma hatasına düştüğü tespitinde bulunur. Ona göre hata geri kalan medeniyette değildir. Hata bizim geri kalmışlığımızdadır.³³⁴

---

³³² Mehmet Doğan, *Kültürel Savaş ve Savaş Kültürü*, Nehir Yayınları, İstanbul 1992, ss.20,58.; Yavuz Bülent Bakiler, *Sözlü ve Görüntülü Basın, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.22,49.; Yılmaz Özakpınar, *Kültür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997, s.42.; Ziya Gökalp, *Hars ve Medeniyet*, Elips Kitap, Ankara 2007, s.7.; Nevzat Kösoğlu, *Milli Kültür ve Kimlik*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1997, ss.95,96.; Şerif Mardin, *Türk Modernleşmesi*, İletişim Yayınları, İstanbul 1995, s.21.; Nevzat Kösoğlu, *Milli kültür-Mozaik-Etnik Grup Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996, s.197.

³³³ Nevzat Kösoğlu, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991,ss.14-16.

³³⁴ Samiha Ayverdi, *Milli Kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.404.

Günümüzde açık ve gizli bir şekilde kültürler üzerinde hâkimiyet savaşları yaşandığına dikkat çeken Ocak, Türk İslam toplumuna karşı açılan savaşta hedefin dil, din, gelenek ve kimliğimiz olduğunu söylemektedir. Kültürler arasındaki etkileşimin inkâr edilemeyeceğini ve kapalı bir toplum yapısının Türk milletine hiçbir zaman uymayacağını belirtirken devletlerin birbirleri ile olan münasebetlerinde kültürün yerinin tartışılmaz şekilde ön planda olduğunu söylerler. Bu ister çatışma olsun ister barış içinde olsun bir diğer devletin psiko-sosyal ve kültürel gücünü hedef almasını engellemez. Hedef alınan milletin sofrası alışkanlığı ve yemek zevkinden giyimine, müziğine, aile yapısından toplum düzenine, dilinden eğitimine, değerlerine, inanç sistemine kısaca o milletin tüm kültür unsurlarını etkileme ön plandadır. Burada amaç bellidir, karşınızdaki milleti kendinize benzetmek, hâkimiyetiniz altına almak ve arzularınız doğrultusunda yönettirmektir. Aydınlar Ocağı'na göre, kültür emperyalizmi adını verdiğimiz bu örtülü savaşın en büyük cephesi Türk ve İslam dünyasıdır.³³⁵

Yabancı kültürlerden alınan unsurların milli bünyeye uydurulması için, manevi değerleri incitmemesi şartını koyan Aydınlar Ocağı, dün yabancıların hayranlıkla bizi incelediklerini oysa bugün bizlerin değerlerimizi unuttuğumuzu, koruyamadığımızı, kaybettiğimizi vurgulamaktadırlar. Ancak mevcut durumun Batı medeniyetine karşı düşmanlık beslemekle çözülemeyeceğini de ifade etmektedirler. Öyleyse "Batılılaşma" ile "Milli bünyeye yabancılaşmayı" birbirine karıştırmadan tecrübelerden faydalanabilmek gerekmektedir. "Batılılaşma" ile barış halinde bulunsak bile, "yabancılaşma" ve yapay kimlik dayatmaları ile mücadele devam etmelidir.³³⁶

Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında Hakkı Dursun Yıldız, millet ve kültür ilişkisini şu sözleri ile anlatmaktadır:

“Millet ile kültür öyle iki kuvvettir ki, birbirlerinin hayat kaynağını teşkil ederler. Millet kültürü meydana getirir, kültür de

---

³³⁵ Mîm Kemal Öke, *Yabancı Ülkelerde Türk Kültürünün Tanıtılması Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.104.; Mehmet Doğan, *İletişim veya Dehşet Çağı*, Timaş Yayınları, İstanbul 1993, s.156.

³³⁶ Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.77.; İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, *Manevi Değerlerimiz ve Yapılan Tahribat*, Adak Yayınları, İstanbul 1977, s.13.; Salih Tuğ, *Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991, s.20.

milleti yaşatır. Kültür millet tarafından zenginleştirilip yükseltilirken, kültür de millete hız vererek onu yeni aksiyon ufuklarına doğru iter. Kültür hayatında meydana gelen değişiklikler önemli sosyal hareketlerin başlangıcı olduğu gibi, büyük çaptaki siyasi ve iktisadi olaylar da kültüre yeni istikametler çizer. Milli hamleler, millet-kültür işbirliğinin ortak mahsulleridir. Şu hâlde milletleri ilerletme ve geliştirme gayretlerini milli kültürlere dayandırmak icap eder.”³³⁷

Aydınlar Ocağı, Türk kültüründe, adalet kavramının hiçbir millet ve kültür içinde bizdeki kadar belirleyici değer olmadığını ve bunun Türk İslam Medeniyetinin parolası olduğunu vurgulamaktadır. Bu kavramın içi boş bir adalet anlayışı olmadığı İ'la-yı Kelimetullah –Allah’ın adını yüceltmek- için adil olunması gerektiği şartı Türk İslam Sentezi düşüncesinin temel fikridir.³³⁸

Ocak Başkanlarından Süleyman Yalçın, Türk kültürüne neden sahip çıkmamız ve bundan sonra neler yapmamız gerektiği konusunda şunları söylemektedir:

“Türk Milletini millet yapan, ona şahsiyetini ve karakterini kazandıran milli kültürün korunması, yaşaması, gelişmesi ve kuvvetlenmesi için bundan sonra daha büyük bir dikkat ve gayret gerekmektedir. Zira uzay ve uydu çağına girmiş bulunan ve büsbütün küçülen dünyamızda, kültürlerin hayat mücadelesi gittikçe kızışacak ve kültür emperyalizmi tahmin edilemez tesir hudutlarına ulaşacaktır. Millet, devlet ve hükümetler olarak Türk kültürüne daha çok sahip çıkma zamanı gelmiştir. Dilimize, dinimize, örf ve adetlerimize, milli hayat felsefemize, aile, millet, vatan, devlet ve ahlak düzenimize; sanatımıza, edebiyatımıza, mimarimize musikimize, süsleme sanatlarımıza, bütün güzel sanatlarımıza ve zanaatımıza, tiyatromuza, sinemamıza, bütün devreleri ile tarihimize ve bunların hepsini kavrayacak şekilde sarsılmaz bir milli şuura, ısrarla ve inatla sahip çıkmalıyız. Bunun için de milli kültürü her sahada süratle teşkilatlandırmak, eski ve yeni bütün nesillerin ruhunu Türk kültürü içinde yoğurmak şarttır.”³³⁹

---

³³⁷ Hakkı Dursun Yıldız, *Kültür Yozlaşmasına Karşı Alınacak Tedbirler, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.129.

³³⁸ Nevzat Kösoğlu, *Milli Kültür ve Kimlik*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1997,s.102.; Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.367.

³³⁹ Süleyman Yalçın, *Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayı Sonuç Beyannamesi Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.171.

Süleyman Yalçın'ın fikirlerine paralel olarak Milliyetçiler III. Büyük İlmî Kurultayında kapanış konuşması yapan dönemin DPT müsteşarı Turgut Özal ülkenin çok zor günlerini yaşadığını, ancak zorluğun “ekonomik anlamda olmadığını”, zorluğun “komünizm ve bölücülük olduğunu söyleyerek” bu probleme çözüm olarak “Allah, vatan ve bayrak için bir arada bulunmak” idealinin merkeze alınması gerektiğini söylemiştir.³⁴⁰

Aydınlar Ocağı, bu birliğin kurulması için “Eteğinizdeki taşları dökünüz, sırtınızdaki yumurta küfelerini yere bırakınız ve birleşiniz. Eğer birleşmek suretiyle memleketi batırmaya kati bir karar vermediyseniz birleşiniz.” diyerek parçalanmış Türk milletinin birlik olmasını istemiştir. Bu birliğin nasıl olması gerektiğini soranlara ise “armudun sapı, üzümün çöpü” diyerek nasıl parçalandınız ise öyle birleşebilirsiniz şeklinde çözüm sunmuşlardır. Bu birleşme ve kaynaşma için sürekli projeler üreterek hayata geçmesi amacıyla dile getirmişlerdir. Özellikle Turgut Özal döneminde dört eğilimin birleştirilmesi ve Türk İslam Sentezinin kamuda belirginleşmesi bu çağrının hayat bulması olarak gösterilmektedir.³⁴¹

Aydınlar Ocağı bu çerçevede ülke genelinde Türk Milli kültürünün yüceltilmesi amacıyla her fırsatı değerlendirmeye çalışmıştır. Bunlardan birisi olarak, Burdur’da 1973 yılında Valilik yapan Aydınlar Ocağı üyelerinden Nihat Bozkurt’un ağabeyi Ömer Naci Bozkurt, Cumhuriyet’in 50. yıl kutlamalarında görkemli bir anıt yapılmasını planlamıştı. Bu anıt Türk tarihine ve dünya tarihine yön veren önemli kahramanları ve olaylarını figüre eden bir bütün kompozisyon içinde ayrı ayrı heykellerden oluşan bir anıttı. Her bir olayın kabartmalar (rölyefler) ile sahnelendiği ve birbirini kronolojik takip eden olaylar dizisi halinde tek bir heykel olarak tasarlanan eser dışında biri Mete Han ve diğer Orhun Abideleri olmak üzere iki ayrı bronz heykel ile kompozisyon tamamlanmıştı. “Türk Tarihi’nin Büyük Olayları ve Kişileri Anıtı” için kurulan kurul üyeleri, tarih alanında Yüksek Mimar Dr. Ekrem Hakkı Ayverdi, Prof. Dr. İbrahim Ayverdi, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Sanat Tarihi alanında Prof. Dr. Oktay Aslanapa, Prof. Dr. Muharrem Ergin, Prof. Dr. Nejat Diyarbakırlı, Prof. Dr. Cengiz Orhonlu ve

---

³⁴⁰ Turgut Özal, *Kapanış Konuşması, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.85*

³⁴¹ Ergün Göze, *Türklük Kavgası, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1977, s.15*

Sanat alanında da heykeltıraş Yavuz Görey'di. Bu eser Aydınlar Ocağı üyelerinin danışmanlığında yapılmış Türk Kültürüne hediye edilmiştir. 1973 yılında tamamlanmış ve Burdur Kültür Park içinde yer almış ancak 2001 yılında dönemin valisi Kadir Koçdemir zamanında şimdiki yerine taşınmıştır. Mete Han figürünün yanında bir de kurt heykeli yapılmış ve yerleştirilmiş olmasına karşın bugün bu parça kaldırılmıştır.³⁴²

Ocak mensupları, kültür ve tarihin korunmasının sadece geçmişin korunmasıyla değil, geleceğin inşasıyla olacağını da ifade etmişlerdir. Bu çerçevede yeni bir çeviri hareketi ile Batı'ya kaptırdığımız ilmi üstünlüğün elde edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra Milli Kültür, tüm unsurlarıyla ders kitapları ve okul programları içinde Türk gençliğine verilmesi önerilmiştir. Bu aynı şekilde kitle iletişim araçlarıyla da insanlara ulaştırılması gereken bir unsur olarak ifade edilmiştir.³⁴³

23-27 Ekim 1982 tarihinde Kültür Bakanlığı tarafından yapılan 1. Milli Kültür Şurasında İbrahim Kafesoğlu, *Milli Kültür ve Siyaset* başlığıyla sunduğu bildiriye, siyaset üstü olunmasının ve kültür meselesinin “milli siyaset” olarak kabul edilmesinin gerekliliğini şu sözlerle ifade etmektedir;

“İnsanları idare etme sanatı olarak tarif edilen “siyaset” ile idari-siyasi rejimin uygulanacağı kütlenin kendine has (milli) kültürü (dili, dini, ahlaki, estetiği, gelenekleri, hak anlayışı vb) arasında sıkı bağlantı bulunmaktadır. Çünkü milli kültür, topluluğun varlığını teminat altına alan en mühim manevi-maddi değerler bütünü, siyaset de ona canlılık ve süreklilik veren icraat sahasıdır. Kastettiğim siyaset, parti veya hükümet siyaseti değil, devlet siyaseti, hatta çok daha geniş muhtevalı “milli siyaset” tir. Türkiye halen, içten ve dıştan, Türk milli kültürü üzerinde gittikçe artan baskılar altındadır. Hem dış, hem iç tesirlerin dil, din ve sanat alanlarında yoğunlaşması herhalde tesadüfi olmasa gerektir. Maksat açıktır. O halde yapılacak iş de açıktır: Türk milletinin devamını sağlayan kültür unsurlarını koruma ve yüceltme yollarını aramak; devlet (veya milli) siyasetimizin esaslarını da o yöne tespit ederek hiçbir müdahale ve etki tanımaksızın o çığırda ilerlemek.

---

³⁴² Vildan Çetintaş, *Burdur “Mete Han’dan Atatürk’e” Türk Tarihinin Büyük Olayları ve Kişileri Anıtı*, <http://sempozyum.mehmetakif.edu.tr/1burdursempozyumu/cilt6/6.8.pdf>; Altan Deliorman, *Türk Yurdunun Bilgeleri*, Timaş Yayınları, İstanbul 2009, ss.103,104.

³⁴³ *Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, ss.27,28.; Teoman Şaban Durallı, *Omurgasızlaştırılmış Türklük*, Dergah Yayınları, İstanbul 2010, s.125.; *Sanat, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.31.

Siyasetin, milli kültürün gerekli kıldığı istikamette yürütülüp geliştirilmesi, bizim için hayati önem taşımaktadır. Unutulmamalı!”³⁴⁴

Aydınlar Ocağı'nın görüşlerini savunan aydınlar, geleceğin kurulmasında geçmişin temel vazifesi göreceğini düşünerek; “dünyanın en kibar, en nazik, en terbiyeli ve en ahlak sahibi olan milleti”nin çocuklarının kendine dönmek için çaba sarf etmesinin sevindirici olduğunu ancak kayıpları düşünüldüğünde yüz kızartıcı bir hal aldığını söylemektedirler.³⁴⁵

Aydınlar Ocağı, yaptığı şuralarda Milli Birlik ve Milli Kültür konusunda aldığı tavsiye kararlarında; Türkiye'nin birlik ve bütünlüğe ihtiyacı olduğu bu dönemde laik-anti laik, Kürt-Türk, Alevi-Sünni, Sağ-Sol şeklinde yapay ayrılıklarla milli birliğini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu belirterek devlet millet çatışmasına yol açabilecek bu rahatsız edici duruma hassas yaklaşılması gerektiğini vurgulamaktadır. Enerjimizi birbirimize karşı değil, her türlü taassuptan uzak kalarak mutabakat sağlayarak ülkenin menfaatlerine kullanmamız gerektiğini söylemektedirler. Hoşgörü ve karşılıklı dayanışma içerisinde birlik olmamız halinde küresel güçlere karşı hâlâ süren milli mücadelede başarılı olabileceğimizi belirtmektedirler. Küreselleşme ya da diğer ismiyle Batılılaştırma, milli devletleri, milli kültürleri tehdit etmekte; ekonomik ve siyasi olarak tek tipleştirilmektedir. Buna gösterilebilecek en güzel tepki ise Türkçeye sahip çıkmak, Türk töresine sahip çıkmak, kültürel değerlerimizin bozulmasına engel olmak olduğunu söylemektedirler.³⁴⁶

Kültürel yozlaşmanın ve yabancılaşmanın en önemli unsurlarından birisi de hızlı değişim sürecidir. Bu değişimlerin temelinde bulunan teknoloji ile birlikte “ekonomik kriz, artan işsizlik, insani değerlerin yıpranması, tükenen güven bunalımı gibi birçok problem” karşımıza çıkmaktadır. Bizi biz yapan değerlerimizin yıpranmasına gençlerde

---

³⁴⁴ İbrahim Kafesoğlu, *Milli Kültür ve Siyaset, 1. Milli Kültür Şurası, 23-27 Ekim 1982, Kurum ve Kurum Temsilcisi Bildirileri Kişisel Bildiri Özetleri*, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı APKK Başkanlığı Şura Sekreteryası, Ankara 1982, s.177.

³⁴⁵ İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, *Manevi Değerlerimiz ve Yapılan Tahribat*, Adak Yayınları, İstanbul 1977, s.15.; Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.4.

³⁴⁶ 10.14. 16.17.18. 19.20.23. 26.31.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

görülen manevi çözüme, alkol, uyuşturucu yabancı ideolojilerin özentisi, bilhassa turistik bölgelerdeki değişimlerdir. Devletin “yüksek şuurlu ve yüksek manevi gerçekleri idrak etmiş kadrolarla” bu işin üstesinden gelebileceği vurgulanırken Aydınlar Ocağının bu kadrolara sahip olduğu bildirilmektedir.³⁴⁷

Ocak, milli birliğimizin geleceği olarak gördüğü gençlerin, “esrar, eroin ve benzeri kötü alışkanlıklara” karşı korunmasının gerektiğini, kimsesizleri, yaşlıları, çocukları sokaklara teslim etmenin terörden daha tehlikeli olduğuna dikkat çekmiştir. “Bunun için yuva, kreş, yurt ve huzurevleri gibi sosyal amaçlı kuruluşlar ülke genelinde” yaygınlaştırılması gerektiğini ve ailelere, din görevlilerine ve eğitimcilere büyük görevlerin düştüğünü anlatmışlardır. Kültürel geçmişini unutan ve yeni değerler üretemeyen toplumların başka toplumların anlayışlarını benimsemesi de olağan bir durumdur. Bu nedenle artık işgal sadece fiziki değil fikri de olabilmektedir. Bu nedenle Türk insanının milli ve manevi değerlerinin korunması gerektiği vurgulanmıştır.³⁴⁸

Aydınlar Ocağı, kimlik konusunda Türk kimliğinden başka bir kimliğin oluşturulmasına, ifadelendirilmesine kesin olarak karşıdır. Bu kesin karar birçok bildiriye, yayında, şuralarda aynı sertliktedir. Nevzat Yalçıntaş, Türk kimliğinin oluşumunda; Türk İslam bütünlüğünün varlığı, kudreti ve diriliğinin temel olduğunu belirtmektedir. Ona göre; “Türk kültürünü ve İslâm inancını savunmaya, yıpratmaya teşebbüs etmek, doğrudan doğruya milletimizin varlığına ve geleceğine yönelen yıkıcı eylemlerdir.”³⁴⁹ Aydınlar Ocağı’nın halen İstanbul Aydınlar Ocağı Başkanı olan Mustafa Erkal bu konuda:

“Türk, milli kimliğin ve milliyetimizin adıdır. Dün de bugün de Türk, Anadolu coğrafyasında bir etnik grup değildir. Türk’ü etnik grup seviyesine indirmek, Anadolu’da bilhassa 11. yy’dan sonra

---

³⁴⁷ 14. 19.20.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁴⁸ 19.26.27.28. 29.30.31.32.33.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁴⁹ Nevzat Yalçıntaş, *Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991, s.9.

şekillenmiş daha önce de var olmuş bir kültür ve medeniyeti egemen kültür olarak reddetmenin bir başka yoludur.” demektedir.³⁵⁰

Türk kimliğinin yerine başka bir kimlik ikame etme telaşını lüzumsuz gören Aydınlar Ocağı, bu kimliğin kolay kazanılmadığını, ihlâsla, imanla bir araya gelen milletin Allah için öldüğünü, öldürdüğünü; Tanrı misafiri diye misafirine, hastaya, muhtaca el uzattığını, fakiri “iteklemediği”, zengini “eteklemediği” için tarih tarafından verildiğini savunmaktadırlar. Birbirini takip eden Selçuklu - Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti devletlerinin kuruluş sınırlarının unutulmaması gerektiğini, bunun aksini tarihi susturma çabası olarak gördüklerini bildirirler.³⁵¹

Erol Güngör ise kimliğin oluşumunda kültürün en önemli etken olduğunu belirterek günümüz Türkiye’inde ortak kültürün zayıfladığını ve belirli bir medeniyet dairesine dâhil olmadığını belirterek çekilen sancuların bu olduğunu söyler. “Cumhuriyet devrinde siyasi iktidar kadroları Türkiye’nin artık İslam medeniyetinde kalamayacağını, Batı’ya süratle katılması gerektiğini düşünmüşler” fakat bu uygulamalarında başarı kazanamamışlardır. Şu anki durum ise ne Batı kültürü benimsenebilmiş ne de İslam kültüründe kalınabilmiştir.³⁵² Erol Güngör, Türk Aydınının nasıl bir kimlik taşıması gerektiğini şöyle ifade etmektedir:

“Türk münevveri bugün kendine bir hüviyet aramaktadır ve bu arama içinde karşılaştığı en kuvvetli alternatif de Türk milli kültürüdür. Şimdi karanlıkta el yordamıyla yakaladığı bazı ipuçlarının hakiki kıymetini anlayabilmesi ve parçaları bir bütün haline getirebilmesi için ona ışık tutmak gerekiyor. Bu ışık milliyetçi bir eğitim politikasıyla verilebilir. Türk münevveri yüzyıl önceki Türkçeyi kullanmayacak, ama bin yıl önceki Türkçe metinleri bile anlayacak; yeni harfleri kullanacak, ama üniversite kapısı önündeki kitabeyi görünce alık-alık bakmayacak, demokrat olacak ama atalarının siyasi ve idari dehasından faydalanmasını bilecek; bir Osmanlı Türk’ü gibi ayakları yerde, başı dik, gönlü geniş, kalbi metin olacak, hiçbir zaman basitliğe düşmeyecek. Ve nihayet, milletin büyükliğini anladığı

---

³⁵⁰ Mustafa Erkal, *Milletleşme Süreci ve Önündeki Engeller*, Sosyoloji Konferansları Dergisi, Sayı137, 2008, s.68.

³⁵¹ Samiha Ayverdi, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976, s.401.

³⁵² Erol Güngör, *İslam’ın Bugünkü Meseleleri*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1981, s.112.

zaman artık fuzuli kurtarıcılık ve akıl hocalığı yapmaktan vazgeçecek.”³⁵³

Milliyetçiler III. Büyük İlmî Kurultayında kapanış konuşması yapan Alpaslan Türkeş, Türkiye'nin dünya üzerindeki öneminden söz etmiştir. Böylesine önemli bir coğrafyada kilit ülke olmanın düşman sahibi olmak anlamına geldiğini bu düşmanların önceki gibi silahla gelmediğini ve ideolojilerle bir ülkeyi sömürgeleştirmek emelinde olan yabancı devletlerin oyunlarına gelinmemesini söylemiştir. Türkiye halkları veya Türkiyelilik kavramlarının Türk kimliğinin yerini dolduramayacağını söyleyerek kalkınmamızın milliyetçilik ülküsünden geçtiğini belirten Türkeş, Türk kimliğini ortaya çıkaran milliyetçiliğin tanımını şöyle yapmıştır.

“Başkalarının kötülüğünü düşünmeyen, kötülüğüne yer vermeyen bir ideolojidir. Sevgiye dayanan, hürmete dayanan ve hakkı, adaleti temel alan bir ideolojidir. Başka milletleri kötüleyen, başka milletlere düşmanlık ifade eden, onlara karşı haksızlık ifade eden yönü yoktur, olmamıştır da. Türk milliyetçiliği, Türk milletine duyulan derin sevgiden kaynağını almıştır, Türk vatanına olan sevgiden kaynağını almıştır ve bu dünya üzerinde her insanın, her milletin yaşama hakkı mukaddestir. Türk milletinin de yaşama hakkı vardır. Ve bu hak mukaddestir.”³⁵⁴

Aydınlar Ocağı'nın milli mutabakat için olmazsa olmazı; “milli ve manevi değerlerin korunup geliştirilmesi, ülkenin milleti ve toprağı ile bölünmez bütünlüğü” merkezinde “insan hak ve hürriyetlerine dayalı demokratik cumhuriyet” yönetiminde bütünlüğüdür. Ülkemiz yapay kimlikleştirme ve etnik zorlamalarla birlikte mezhepsel tuzaklarla karşı karşıyadır şeklinde dikkatleri çeken Ocak mensupları, kimlik ile ilgili tartışmaları anlamsız bularak “Türk-İslam kimliğinin 1071'den beri Anadolu'da hâkim kimlik” olduğunu savunmaktadırlar. Hiçbir toplumun ufalanarak büyüyemeyeceği, milli birliği, Türk Milletine mensubiyet şuurunun sağladığını savunmaktadırlar. Milli Eğitim ve Milli Kültür politikasının temeline farklılaşmanın değil Türk milletine mensup

---

³⁵³ Erol Güngör, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2002, s.116.

³⁵⁴ Alpaslan Türkeş, *Kapanış Konuşması, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, ss.89,90.

olmanın yerleştirilmesi gerektiğini, mahalli değer ve sıfatlar bu mensubiyetin güzellikleri olduğunu belirtmektedirler.³⁵⁵

Aydınlar Ocağı, milli birlik ve kültürümüzle ilgili yapılan yönlendirmeleri Türkiye için kurulmuş tuzaklar olarak görmektedir. Bu noktada Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrası Türkiye'nin daha aktif olabileceği endişesiyle Türkiye'nin toparlanmasına izin verilmediği Aydınlar Ocağı tarafından ifade edilir. "Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Türk Milleti, bütün bu meselelerin üstesinden gelebilecek tarihi tecrübeye ve güce fazlasıyla sahiptir." diyerek Türkiye'nin Türk İslam Dünyasını harekete geçirmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki belirsizliklere ve kimlik bunalımlarına dikkat çeken Ocak, yapay farklılaşmaların yerine mensubiyet fikrinin ve vatandaşlık bilincinin geliştirilmesiyle olacağını savunurken "Türkiyelilik"³⁵⁶ kavramına karşı çıkarlar, bunun çok tehlikeli bir ayrımcılık fikri doğuracağını söylemektedirler. Çünkü "Türkiyelilik" kavramı sadece coğrafi birlikteliği öne çıkarmaktadır. Aynı şekilde "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı" kavramına için ise "içi boş, kültürel boyutu olmayan" eleştirisini yapmaktadırlar.³⁵⁷

4.2.4. Din ve Vicdan Hürriyeti Hakkındaki Görüşleri

İnsanoğlunun alınıp satılamayacak devredilemeyecek temel hakları içerisinde yer alan din ve vicdan hürriyeti, canının, aklının, neslinin ve malının korunması ilkelerinden daha az kıymetli değildir. Bunlardan bir tanesinin korunmaması bile diğerlerini etkilemektedir. Din ve vicdan hürriyetinin temeli iman etme ise peşinden imanın gereğini öğrenmesi, öğretmesi, anlatması ve yaşaması, emir ve yasaklarına uyması gelmektedir. Bunun hürriyet olması için kişinin resmi veya gayri resmi hiçbir

---

³⁵⁵ 10.11. 13.15.18.19. 22.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁵⁶Türkiyelilik kavramı, Osmanlı Devlet deneyiminin ve medeniyet kuran Osmanlı Kimliğinin günümüzde kültürlerarası etkileşimi çerçevesinde yeniden okunması ve milli bir üst kimlik olarak sunulmasını amaçlar. Kültürlerin varlıklarını koruyarak yeniden medeniyet hamlesi yapmasını hedefler. Bilgi için bakınız; Mevlüt Uyanık, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003.

³⁵⁷ 23.24.25.26.27.28.29.31.32.33.34.35.36.38. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

baskıya, tehdide, saldırıya maruz kalmadan inandığı inancı kuralları ile yaşaması demektir.³⁵⁸

Ali Fuat Başgil, “Din hürriyeti sadece mabede girip çıkma serbestliği değildir. İsteyen müzeyye, bileti olan sinemaya da girip çıkıyor” diyerek bireylerin din konusundaki hürriyetlerinin her birini endişe etmeden ve korkmadan kullanabilmeleri gerektiğini söylemektedir.³⁵⁹ Aynı şekilde vicdan hürriyetinin din hürriyetinden daha geniş olduğunu ve din hürriyeti ile birlikte “herhangi bir siyasi, iktisadi veya felsefi akide ve kanaat serbestliğini de” kapsadığını söyler.³⁶⁰

Günümüz Türkiye’inde en çok sözü edilen problemlerden birisi laiklik konusudur. Bir türlü içinin doldurulamadığı, tanımlarının birbirini tutmadığı laiklik; devlet ile din ilişkilerinin, farklı yorumların, siyasi kanaatlerin, ön yargıların arasında sıkışıp kalmıştır. Dine ve dindarlara karşı olanlar, düşüncelerine kalkan yaptıkları laikliği “Dinsizlik” olarak anlamışlar ve din ve vicdan hürriyetini teminat altına alan laiklik uygulamalarını bir zulme dönüştürmüşlerdir. Dinin siyasete alet edilmemesi düşüncesi nasıl ki Laiklik ilkesi ile düzenleniyorsa; dinsizliği siyasete alet etmenin de düzenlenmesini Laiklik ilkesinin yapması beklenmelidir.³⁶¹

Ocak başkanlarından Nevzat Yalçıntaş, *Din ve Vicdan Hürriyeti* isimli eserde mevcut laiklik uygulamalarını anlatırken; milli bütünlüğümüz üzerinde olumsuz tesirlerinin her zaman hissedildiğini anlatmaktadır. Din ve vicdan hürriyetine yapılan bu müdahaleleri, yanlış bir laiklik anlayışının hâkim kılınmak istenmesi ve tatbikinde

---

³⁵⁸ <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>; Oğuz Çetinoğlu, *Altaylardan Hira’ya Türk İslam Dostluğu*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011, s.81.; Kemal Güran, *Türkiye’deki uygulamalar Açısından Din ve Vicdan Hürriyeti ile Dini Hizmetlerin Görülmesindeki Sınırlar ve Görevler Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991, s.54.; Ali Fuad Başgil, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul 1979, s.101. http://www.anayasa.gov.tr/files/bireysel_basvuru/AIHS_tr.pdf ;

³⁵⁹ Ali Fuad Başgil, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul 1979, s.16.

³⁶⁰ Age, s.102.

³⁶¹ Kemal Güran, *Türkiye’deki uygulamalar Açısından Din ve Vicdan Hürriyeti ile Dini Hizmetlerin Görülmesindeki Sınırlar ve Görevler Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991, s.72.; Sabri Akdeniz, *Toplumumuz ve Eğitimimiz*, İstanbul Matbaası, İstanbul 1982, s. 40.; Servet Armağan, *Din, Vicdan Hürriyeti ve Lâiklik Milli Eğitim ve Din Eğitimi İlmî Semineri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1981, ss.183-184.

Cumhuriyeti kuran partinin 6 okundan birisi olarak dokunulmaz kılınarak vicdanları baskı altında tutmayı hedeflemesi olarak görür. İdeoloji haline getirilmesi bunun karşısında bir direnci ortaya çıkarmıştır ki bu milli birliğimizi bozan en önemli etmendir. Laikliği perde yaparak irtica kampanyalarını hedef gösteren unsurlar, din, vicdan ve düşünce hürriyetinin olması gerektiği gibi ülkemizde uygulanmasını engellemek için her türlü entrikayı çevirebilirler. Din eğitiminin her türlüünü irtica olarak hedef alırlar. Din hizmeti veren din adamları hakkında kasıtlı yorumlar, yayınlar ve ihbarlar ile pasifleştirme harekâtları düzenlerler. Dini ve milli kuruluşların başarısızlığı için yayın ve iftira kampanyaları düzenlerler. Aralarında İslam'ı tertemiz yaşamak için bir araya gelen gruplar hakkında, dini vecibelerini yaşamak isteyen bireylere karşı her türlü baskı ve dayanaksız yasakların konulması ile hücum edilir. Camide görülen bir valiye, hacca giden bir başbakana, başını örten öğrenciye (bu tür örnekleri çoğaltmak mümkündür) baskı yapılmaktadır. Aynı şekilde gelecek vadeden siyasetçi, fikir adamı, lider, kabiliyetli gençler kamuoyunda yıpratılarak etkileri kırılmak istenir. Böyle bir laiklik uygulaması kimler tarafından yapılmaktadır sorusuna inançsız kişilerin dine karşı olmaları, ülkemizde yaşayan Müslüman olmayanların faaliyetleri, siyasi çıkar ve ticari kazanç şeklinde cevap vermektedir.³⁶²

İrtica korkutmalarının, milletin geleceği ile oynanmasının milli ve demokratik haklara tecavüz anlamına geldiğini savunan ocak mensupları, politik ve ideolojik maksatlarla irtica bahanesi ve taktik perdelemesi ile manevî kıymetlere düşmanlık ve dinin istismar edildiğini anlatırlar, “Hükümetin elinin ve gözünün girdiği mabette iman ve akide çürür ve çöker.” demektedirler.³⁶³ Şevket Süreyya Aydemir, Türkiye’de Laikliğin yerleştirilemediğini şöyle anlatmaktadır:

“Laiklik, yeni devletin, bugün de yerleştirilememiş ilkelerinden biri olarak kaldı. Çünkü devletin yapısına tam laik bir karakter, hiçbir zaman verilemedi. Dinî hizmetler ve dinî eğitim, daima devlet vazifesi

---

³⁶² Nevzat Yalçıntaş, *Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991, ss.8-13.

³⁶³ Ali Fuad Başgil, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul 1979, s.104.; Osman Turan, *Türkiye’de Siyasi Buhran’ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul 1979, s.98.

olarak, fakat her zaman sömürülmeye hazır bir durumda kaldı. Nitekim bu mücadele bizde, bugün de hâlâ devam etmektedir.”³⁶⁴

Laikliğin anayasalarımızdaki sürecinden söz etmek gerekirse; 1924 Anayasasının 2. Maddesinin değiştirilmeden önceki hali “Türkiye Devletinin dini, dinî İslâm’dır; Resmi dili Türkçedir; makkarı Ankara şehridir.” Yine 75. Maddesinde “Hiçbir kimse mensup olduğu, din, mezhep, tarikat ve felsefi içtihadından dolayı muaheze edilemez. Asayiş, adabı muaşeretini umumiye ve kavanine mugayir olmamak üzere her türlü ayinler serbesttir.” Şeklinde din ve vicdan hürriyetini tanımlamıştır. 1928 yılında “devletin dini İslam” ibaresi çıkarılmış, 1937 yılında anayasaya Laiklik eklenmiştir.³⁶⁵

1961 anayasasının 19. Maddesine göre ise din ve vicdan hürriyetinin tanımında dini inanç, vicdan ve kanaat hürriyetine herkesin sahip olduğu vurgulanırken dini ayin ve törenlerin serbest olduğu ancak bunların kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı ve kanunlara aykırı olmaması şartı getirilmiştir. Kimsenin inanç ve kanaatlerini açıklamaya, ayin ve törenlere katılmaya zorlanamayacağını ve kınanamayacağını ifade eden kanun maddesinde dini eğitim ve öğretiminin kişilerin kendi isteği ile olacağını, küçüklerin ise vasilerinin isteğine bağlı olacağı belirtilir.³⁶⁶ Değiştirilmesi için çalışmalar yapılan 1982 anayasasında 24. Maddesinde ise 1961 anayasasından farklı olarak “din ve ahlak eğitim ve öğretimi devletin gözetim ve denetimi altında yapılır.” ibaresi ile eğitim kurumlarında dini bilgilerin öğretildiği derslerin zorunluluğu ifade edilmiştir.³⁶⁷

Aydınlar Ocağı’nın laiklik ile ilgili görüşleri resmi devlet görüşünün neredeyse aynısı sayılabilir. Bir sonraki paragrafta sayılacak olan din ve vicdan hürriyetlerinin sınırlarını ancak devletin kanunları ve siyasi irade belirlemektedir. Buradaki sıkıntı laiklik kavramının ortak bir tanımının yapılamaması ve dini hayatı yaşamak için laikliği mesnet yapmakla; dinsizlik propagandası yapmak için yine laikliği dayanak yapmanın

---

³⁶⁴ Şevket Süreyya Aydemir, *Tek Adam c3*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2007, s.153.

³⁶⁵ <http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm>

³⁶⁶ <http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm>

³⁶⁷ <http://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>

imkânlar dâhilinde olması asıl çözüm bekleyen sıkıntıdır. Batı Medeniyetinin laiklik anlayışının temelinde “Tanrı’nın hakkını Tanrı’ya, Sezar’ın hakkını Sezar’a vermeyi” öngören esaslarda Hıristiyanlık inancının toplumsal yönünün zayıf olması durumu; İslamiyet için söz konusu değildir. Türkiye’de Batı tarzında bir Laiklik anlayışının başarı kazanma şansı hiç bir zaman olmayacaktır. Örneğin Hıristiyan din adamının sorumluluğu ile Müslüman din adamının sorumluluğu aynı olmayacaktır. Birisinin, “Hıristiyanlığı temsil etmek ve bireysel ahlakı aşmayan bir yapıda işlerlikli kılmaktan ibarettir; günah çıkarmak, ayinleri yönetmek, kutsamak” olan görevi diğerinde hem bireyi hem toplumu kuşatan her türlü dayanağını dini referanslarla sağlamaktır. Öyleyse Hıristiyan bir toplumun laiklik algısı ile Müslüman bir toplumun laiklik algısı arasındaki bu kabullenememe durumunun çözümü yine Aydınlar Ocağı düşüncesinde siyasilerin elinin ve gözünün mabede girmemesinin sağlanmasından geçeceği gerçeğidir. Yoksa ya İslam yeniden tanımlanacak mevcut laiklik ile uyumlu hale getirilecek ya da Türkiye’ye has olan ve adı laiklik olan din ve vicdan hürriyeti sağlanacaktır.³⁶⁸

9 – 10 Mayıs 1981 tarihinde yapılan Milli Eğitim ve Din Eğitimi İlimi Seminerine katılan ilim adamlarının Milli Eğitimin ve Din Eğitiminin yapılandırılması için projeler geliştirmeleri ve bunları tavsiye niteliğinde yayınlamaları önemlidir. Ocak ihtilalin ardından faaliyetleri için izin alır almaz hemen bu seminerin çalışmalarına başlamıştır. Salih Tuğ başkanlığında oluşturulan tertip komisyonu Metin Eriş, Altan Deliorman, Nihat Bozkurt, Mustafa Erkal, Gürbüz Azak, Tefik Ertüzün, Servet Tanrıverdi’den oluşuyordu. Bu seminerde Laiklikle ilgili, din eğitimi ve vicdan hürriyeti ile ilgili önemli tespitler yapılmış ve bunlar yayınlanmıştır. Seminerde *Din, Vicdan Hürriyeti ve Laiklik* konulu bildiri sunan Servet Armağan; insanların bir inanç taşımalarının fitri bir ihtiyaç olduğunu vurgularken bu ihtiyaçları “iman etme”, “bağlı bulunduğu dinin esaslarına göre amel”, “dini öğrenme, öğretme, neşir ve telkin hakkı”, “dinin emirlerini yerine getirme” olarak belirtmiştir. Bu ihtiyaçları yerine getirirken kimsenin sınırsız bir özgürlüğe sahip olmadığını da anlatan Armağan bu sınırları; dinin emirlerinin doğru anlaşılıp yaşanması, dinde olmayanların dinde varmış gibi gösterilmemesi, devletin dini yaşantının sağlanması için her türlü kolaylığın göstermesi

³⁶⁸ Ahmet Cemil Ertunç, *Cumhuriyetin Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011, s.145.

ancak ibadet ve ayinlerin, toplumsal bir hareket halinde diğer inanca tecavüz halini almadıkça devletin müdahale etmemesi olarak anlatır. Siyasîlerin elinin ve gözünün mabede girmemesinin bu hudutları korumak adına çok önemli olduğunu düşünür. Kişinin inancını öğrenmesinin, öğretmesinin, telkin etmesinin, her türlü görüntülü-basılı-sesli yayınlarla yaymasının ve hepsinden daha da önemlisinin inandığı dinin emirlerini yerine getirebilme hürriyetinin kısıtlanmaması görüşündedir. Bu konuda başörtülü öğrencilerin ve memurların inançları gereği okullarında ve çalıştıkları kurumlarda isterlerse başörtüleri ile çalışmalarının yolunu anayasada uygunluk sağlanarak açılmasının doğru olacağını bildirir.³⁶⁹

Aydınlar Ocağı yaptığı şuralarda laiklik ile ilgili aldığı kararlara göz attığımızda öne çıkan tavsiyeler şunlardır; “Laiklik adına din ve vicdan hürriyeti ile inandığını ifade ve yaşama hürriyetine karşı yapılan hareketler millet devlet kaynaşmasını engellemektedir. Din ve vicdan hürriyetlerinin keyfi sınırlanması, iç barışı ve huzuru bozmaktadır. Oysa din ve devlet ilişkilerinin barışık olması milli birliğimizin teminatıdır. Bu yüzden din ve vicdan hürriyetini zedeleyici yanlışların terk edilmesi, halk devlet kaynaşmasının sağlanması istemektedirler. Laik, anti-laik olarak kamplara ayrılmanın milli bütünlüğümüzü yıkacağı düşüncesindedirler. Kılık kıyafet üzerindeki baskıyı din ve vicdan hürriyetine getirilen bir yasak olarak görmektedirler.³⁷⁰

“Laikliği ve İslam’ı iyi değerlendirmek ve doğru anlamak durumundayız. Demokrasiyi daha güçlendirmenin ve işletebilmenin yolu radikal laikçi (dini bir sosyal müessese olarak görmeyen, dini sosyal hayattan dışlamaya çalışan, laikliği İslam’a alternatif bir din gibi anlayan) veya radikal İslamcı, siyasal İslamcı (milli devleti reddeden, bayraksız, vatansız Müslüman arayışına çıkan, Cumhuriyet ve demokrasiye karşı, çok hukukluluk arayışında, geleneksel İslam’la çatışan, Müslümanları militanlaştıran) anlayışlardan geçmemektedir.”³⁷¹

---

³⁶⁹ Servet Armağan, *Din, Vicdan Hürriyeti ve Lâiklik Milli Eğitim ve Din Eğitimi İlmi Semineri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1981, ss.177-183.; Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.326-327 .

³⁷⁰ 10.11.13.15.16.17.18.19. 21.22.27.28.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷¹ 15. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Ocağın din konusunda hassasiyeti sadece din ve vicdan hürriyetinin sağlanmasında değildir. Aydınlar Ocağı, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu iç ve dış destekli siyasi ve dini amaçlı bir misyonerlik saldırısı ile karşı karşıya olduğunu ve AB üyeliği sürecinde pek çok tavizler verildiğini ifade etmişlerdir. Milli ve manevi değerlerimizin her geçen gün aşındırılma çabalarının temelinde Türk Milletinin kodları olan değerlerin soluklaştırılarak Müslümanlık ve Milliyetçilikten uzaklaştırmanın hedeflendiği ifade edilmektedir. Bu noktada her dine karşı eşit mesafede olmakla görevli olan laik devlet anlayışında insanların fikir ve kanaatlerini değiştirmek için yapılacak sistematik faaliyetlere karşı devletin gerekli önlemleri alması gerekmektedir.³⁷²

Bu anlamda Patrikhanenin statüsünün Lozan şartlarına döndürülmesinin Türkiye için önemli olduğunu vurgulayan Ocak, 2004 yılında Sen Sinod Meclisine atanmış olan 6 yabancı metropolitin kesinlikle reddedilmesinin gerektiği uyarısını yapmışlardır. 12 üyenin yarısının yabancı olması gelecekte yabancı bir patrik olarak karşımıza çıkacak, Patrikhanenin, Vatikanlaşmasının önüne geçilmesinin “Türkiye’nin ekümeniklik konusunda tutumu değişmedi” açıklaması ile olmayacağını belirtmektedirler. “Türkiye laik ve demokratik bir hukuk devleti ise; imtiyazlı vatandaş ve imtiyazlı din kabul” edilmemelidir.³⁷³

Aydınlar Ocağı, Türkiye'nin üç kurumuna ayrı bir önem verdiğini bildirmektedir. Bunların Atatürk'ün emanetleri olan Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Diyanet İşleri Başkanlığı olduğunu bunların milletin dilinin, tarihinin ve dininin sorumluluğunu yüklediklerini düşünürler. Ocağa göre bu kurumların pasifleştirilmesi uygun değildir. Bu kurumlara özerklik sağlanmasının üzerlerindeki siyasi etki ve baskıları azaltacağı düşüncesindedirler. Diyanet İşleri Başkanlığının İslami esaslardan taviz vermemesi gerektiğini ve hoşgörü ve diyalog oyunlarına âlet olmaması gerektiğini anlatan Ocak “gerek misyonerlik, gerek İslâm’a açık saldırılar ve gerek dolaylı yıpratmalar ve İslâm’ın altını oyma gayretleri karşısında net ve gerekli”

---

³⁷² 24.25.27.28.29 Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷³ 26. 28.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

tavrın gösterilmesini beklemektedir. En son ve mükemmel olan İslam'ın diğer dinlerin icazetine ve tanıklığına hatta desteğine ihtiyacı olmadığını vurgulamışlardır. Hoş görü ve dinler arası diyalog faaliyetlerinin asıl amacının Hz. Muhammed'siz ve Kur'an-ı Kerim'siz İslam projesi olduğunu bu oyuna gelinmemesi uyarılarında bulunmaktadır. Ülkenin çeşitli yerlerinde onarılan ve inanç turizmi adı altında ayin yapılmasına izin verilen kiliselerin varlığını taviz olarak gördüklerini, devletin en kısa zamanda tedbir almasını istemektedirler. Yeniden yazılması çalışmalarının sürdüğü Anayasa'da din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması ve hatta kaldırılması halinde “korsan din eğitimi” tehlikesinin belireceğini savunan Ocak, milli birlik ve beraberliğimizin bozulmaması için din derslerinin zorunlu olmasını istemektedir. Aynı şekilde Diyanet İşleri Başkanlığı üzerindeki baskıların kaldırılması ve özerkliğinin gölgelenmemesi istenmektedir.³⁷⁴

4.2.5. Anayasa ve Hukuk Sahası ile İlgili Görüşleri

Aydınlar Ocağı, cumhuriyetin yıpratılmasına dikkat çekerek; “kuruluş felsefesini zedeleyen her türlü davranışın” karşısında olduklarını belirtmiştir. Üslup ve metot yanlışlıklarıyla savunmanın da cumhuriyete zarar verebileceğine vurgu yapmıştır. Milli birlik ve bütünlüğün, milletin menfaatlerini ön planda tutarak, mensubiyet şuuruna vararak sağlanabileceğini savunan Ocak; “fert cemaat, grup, zümre ve parti çıkarlarının Milli menfaatlerin” üzerinde olamayacağını söylemiştir. Türkiye Cumhuriyeti devletin temellerinin cumhuriyet, demokrasi ve milliyetçilik olduğunu bunların birinin diğerine tercih edilmeyeceğini ilke kabul ettiklerini belirtmişlerdir.³⁷⁵

Ocak mensupları halledilemeyecek meselemizin olmadığı ve “ihtilafların halli ve içtimai huzursuzlukların giderilmesi için” milli hukukumuzun yeterli olacağını söylemektedirler. Milli hukuk ise milleti meydana getiren din, kültür ve örf ve adetlerimize uygun ve onları aksettirecek ve yönetecek şekilde oluşturulmalıdır.³⁷⁶

---

³⁷⁴ 26.27.28.29.30.31.32.33.34.35.36. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷⁵ 16.17. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷⁶ *Hukuk, Milliyetçiler 3. Büyük İlmî Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978, s.48.

Ülke genelinde bulunan ocakların bir araya gelerek yaptıkları şuralarda alınan kararlarda yargının bağımsız olduğu, hukuk düzenine müdahalenin Türkiye'nin hükümlerlik haklarının çiğnenmesi anlamına geldiğine dikkat çekilerek özellikle yasama ve yürütme organlarına getirilecek insanların üstün vasıflarının olmasının gerektiğini, bu makamlar eliyle milli iradenin tecelli edeceğinden dolayı önemsediklerini belirtmektedirler. Yargının siyasi baskılardan uzak olmasının, bağımsızlığı için şart olduğu vurgulanırken yargı çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi tavsiye edilmektedir. Mevcut olan kanunların terör için yeterli olmadığı nitelenirken, terör için verilecek cezaların hücrelerde çekilmesi istenmektedir.³⁷⁷

Aydınlar Ocağı, Türkiye'de düşünce özgürlüğünün kasıtlı olarak anlam değişikliğine uğratıldığını ve bunun hakaret serbestliği şekline büründürülmek istendiği uyarısında bulunmaktadır. Bu konuda özgürlükleri geliştirmek yolsuzluk ve haksızlıkları meşrulaştırmak olarak anlaşılmalı ve özellikle “Devletinle kavganı meşru ve aleni yap” anlamına gelen 301. Maddenin kaldırılma talepleri vatanperverlikle bağdaşmamaktadır denilmektedir. Kişilerin ve grupların kendilerini ifade edebilmelerinin demokrasinin gereği olduğunu savunan Ocak, bu konuda hoş olmayan ve demokrasi ile bağdaşmayan siyasi dinleme ve dinlenme örneklerini kabul edilemez bulur.³⁷⁸

Demokratikleşme adı altında dış dayatmaların şekillendirmeye çalıştığı uyum yasalarının kabul edilemeyeceğini vurgulayan ocak mensupları, Lozan anlaşmasında belirtilen azınlıklardan başka azınlık yaratma çabalarının boşa çıkarılması gerektiğini düşünmektedirler. Ocağa göre, mahalli diller ile ilgili yayınların TRT'den başka yayın organında yapılması sakıncalıdır.³⁷⁹ Üniter yapıyı zedeleyecek otonom yönetimlerin önü

---

³⁷⁷ 15.16.17.19.23.24.25.27. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷⁸ 13. 18. 28. 36.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁷⁹ Bu konuda 19-20 Kasım 2000 tarihinde Ordu'da yapılan 19. Büyük Şurada alınan kararda “Lozan antlaşması delinerek yapay azınlıklar yaratılmak istenmektedir. Kürtçe burada malzeme ve vasıta olarak kullanılmak istenmektedir. Vatandaşın TRT'de Kürtçe yayın isteği, hiçbir araştırmayla tespit edilememiştir.” İbaresini kullanılırken; 17-18 Mayıs 2003 tarihinde Kayseri'de yapılan 23. Büyük Şurada “Dış dayatmalarla şekillenen altıncı uyum yasalarını içimize sindiremiyoruz. Türkiye'de Lozan'a rağmen azınlık yaratılamaz, mahalli dillerin TRT dışında özel radyo ve TV'de yayını kabul edilemez.” şeklinde değişikliğe uğramıştır.

açılmamalıdır. AB tarafından dayatılan Mahalli İdareler Yasası, Vakıflar Yasası ve Yeni Petrol yasası bu konularda büyük risk taşıyan yasalar olarak kabul edilir.³⁸⁰

Aydınlar Ocağı, vatandaşına müşteri gözüyle bakan bir devlet anlayışının sosyal devlet anlayışı ile bağdaşmadığını belirtir. Hukuk devleti ilkesinin korunması ve siyasi çekişmelerde hukukun taraf yapılmaması uyarısında bulunur. Türk milletinin temel dinamiği olan aile yapısının çökmesine yol açacak zınayı suç olmaktan çıkaran yasa derhal değiştirilmelidir. Türkiye'nin iç sorunlarının çözümünde dışarıdan destek aranması, dış yönlendirme ve baskılardan beklentilere girilmesi hükümlerlik hakları ve demokratik anlayış yönünden son derece mahsurludur. Milli ve anayasal kurumlar ile siyaset arasında olabilecek uyumsuzluk ve ülke çıkarlarına zarar verecektir. Türk Milleti kendi içinde bütün meselelerini çözebilecek olgunluktadır. Problemlerimizin demokratik ortamda çarelere kavuşturulması tek dileğimizdir.³⁸¹

1982 yılında hazırlıkları yapılan darbe sonrası anayasa için Süleyman Yalçın ve Salih Tuğ'un imzası ile yayınlanan, *TC Anayasası İçin Teklif Gerekçeler ve Maddeler* isimli eserde; Aydınlar Ocağı yapılacak 1982 anayasası için şu görüşleri sunmaktadır; "Türk Milletinin yazılı olmayan anayasasına uygun yazılı bir anayasa" yapılmalıdır. Yeni anayasa, Türk tarihine, kültürüne uygun düşecek, günün ihtiyaçlarından fazla kalıcı olacak, bir kesim aydını memnun eden değil, "milletin hayat tarzını ve felsefesini aksettirmelidir." Ocak, Türk devlet geleneğindeki devlet kutsallığından yola çıkarak devlete verilen bu kutsallığın yapılacak anayasada hareket noktası kılınması gerektiğini düşünür. "Cumhuriyet, Demokrasi ve Atatürk'te ifadesini bulan Milli Kültür'ün dokunulmaz olduğu anayasamız kısa olmalı, "sosyal devlet tabiri katiyen bulunmamalıdır." Devletin vasıfları arasında Atatürk'te ifadesini bulan Milliyetçilik kanun metninde yer almalıdır." şeklinde öneriler sunmaktadır. Yapılacak anayasa için "Ferdî hak ve hürriyetler ile ferdî menfaatler putlaştırılmamalı, millet ve devlet menfaatlerini aşmasına mahal verilmemelidir." Bunun yanı sıra kuvvetler ayrılığı ilkesine son verilerek "kuvvetler birliğine ve kuvvetlerin iş birliğine dayanan bir devlet

---

³⁸⁰ 11.19.22.23.24. 25. 27.28.29. 30.38.Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

³⁸¹ 29.30.32.33.34.35.36.37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

sistemi esas” alınarak “İcra kuvvetlendirilmelidir.” tavsiyesinde bulunulmuştur. Danıştay’ın hükümet, anayasa mahkemesinin de meclis yerine geçmeyeceği, senatosuz tek ve güçlü bir meclisin ve hükümetin kuvveti yargı ile sınırlandırılmaması tavsiyesinde bulunmaktadırlar. İdari tasarruflar hükümetin ve meclisin kesin iradesinde olmalıdır. Cumhurbaşkanı tarafsız olmalı ve 7 yıllığına tek bir defa %51 oy çokluğu aranarak millet tarafından seçilmelidir.³⁸²

Ocak, devletin dili Türkçedir, ibaresinin ve Türk Kültürünün korunmasının, geliştirilmesinin, yayılmasının esas görev olduğu hükmünün anayasada belirtilmesinin şart olduğunu vurgulamaktadır. “Milletin dinî ihtiyaçlarını karşılamak devletin vazifeleri arasında olmalıdır.” Daha önceleri yaşanan siyasi belirsizliklerin önlenmesi amacıyla seçim sisteminin iki partiye ağırlık taşıyacak bir şekilde düzenlenmesi, meclisin 300 vekilden oluşması, partisinden istifa eden vekilin, vekillikten de istifa etmiş sayılması, vekillerin başka iş yapamaması, 30 yaşın altında bulunmamak ve hapis cezası almamış olmak şartlarının getirilmesini tavsiye etmiştir. Bu önerilerin büyük bir kısmı günümüzde yapılmakta olan anayasa çalışmalarında komisyonlarda görüşülen konular içindedir.³⁸³

Aydınlar Ocağı, bugün tartışılan kimlik ve vatandaşlık tartışmalarına 1982 anayasa teklifinde vatandaşın ve Türk’ün tanımını şöyle yapar:

“Türkiye Cumhuriyetinin vatandaşlarına “Türk” denilir. Türk babanın çocuğu Türk’tür. Yabancı babadan, Türk anadan olan çocuğun vatandaşlığı kanunla düzenlenir. Türk ananın evlilik dışı doğan çocuğu Türk’tür. Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir. Hiç bir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir harekette bulunmadıkça veya siyasî sebeplerle, vatandaşlıktan çıkarılamaz.”³⁸⁴

Yeni anayasa çalışmaları veya tartışmalarına Aydınlar Ocağı’nın, yeni anayasa için Genel Başkan Prof. Dr. Mustafa E. Erkal’ın başkanlığında 76 sivil toplum

---

³⁸² Süleyman Yalçın – Salih Tuğ, *TC Anayasası İçin Teklif Gereğçeler ve Maddeler*, Ünal Matbaası, İstanbul 1982, ss.9,10.

³⁸³ age, ss.12-29.

³⁸⁴ age, s.36.

kuruluşunun katılımıyla oluşturulan Türk Dayanışma Konseyi yeni Anayasa taslağının hazırlanması için çalışmalar yapmışlardır. Bu yapılan çalışma kitapçık şeklinde dağıtılmıştır. Ayrıca 37. Şurada ayrıntıları ile ele alınmıştır. Aydınlar Ocağı Başkanı Mustafa Erkal önsözünü yayımlanan *Aydınlar Ocağı Genel Merkezinin “Yeni Anayasa” Teklifleriyle İlgili Görüşleri* isimli broşürde; 2013 yılında taslağının hazırlandığı yeni anayasamızın oluşturulmasında temel problemin “%5 ile %8 arasında değişen etnik taassup sahibi bir grubun veya çevrenin terör baskısıyla isteklerini topluma kabul ettirmesi” olduğu söylenmektedir. Milli devlet ve üniter yapımızdan uzaklaştığımızda Ortadoğu ve İslam âleminde kazanacağımız imkânlar telkin edilmekte ve bize biçilen “Yeni Osmanlı ağabeyliği çok değişik tuzaklarla doludur.” uyarısının ardından yeni anayasa yaparken dikkat edilmesi gereken ön kuralların çok önemli olduğunu belirtir. Yapılacak anayasaya için Ocak;

“Anayasa olabildiğince gereksiz ayrıntılardan uzak, açık ve net hükümler içermelidir. Terim ve kavram bütünlüğü sağlanmalıdır. Yasalarda bulunması gereken madde ve esaslar Anayasada yer almayabilir. Partiler arası uzlaşma komisyonu baskılardan uzak işletilebilmeli ve iş aceleye getirilmemelidir. Bazı Anayasa değişikliklerinin yanı sıra, yasalarda da değişiklikler yapılmalıdır. Bunlar olmadığı sürece Anayasa değişiklikleri temelsiz ve havada kalabilir.”³⁸⁵

Yapılacak yeni anayasada vatandaşlık tanımınının 1982 Anayasasınının 66. Maddesinde³⁸⁶ olduğu gibi muhafaza edilmesi gerektiğini vurgulanmaktadır. Yine “Türkiyelilik” kavramı için “aynı coğrafyayı, mekânı paylaşmanın ötesinde bir kültürel kimlik olamaz.” denilmektedir. Türk kelimesinden vazgeçilmeyeceğini “Türk sıfatı ve kimliği, ne 1923’te Cumhuriyetle, ne de 1982 Anayasasıyla ortaya çıkmış bir milli kimlik değildir. Genel bir ifadeyle Türk, sadece Türkçe konuşan değil, Türk kültürünü yaşayan ve paylaşandır.” Denilerek son zamanlarda

---

³⁸⁵ Mustafa Erkal, *Aydınlar Ocağı Genel Merkezinin “Yeni Anayasa” Teklifleriyle İlgili Görüşleri* <http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

³⁸⁶ MADDE 66.– Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür. Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür. Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir. Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz. Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz. <http://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>

“Anayasal Vatandaşlık”, “Çok kültürlülük”, “Türkiyelilik” kavramlarının milli devletin niteliklerinin kökten değiştirilmesi çabası olarak görmektedirler.³⁸⁷

Yine aynı taslak metinde din eğitiminin zorunlu olması gerektiği üzerinde durulurken, Türkçe’den başka bir dilde eğitimi ancak çelişki olarak görmektedirler. Bu konuda asla taviz verilmemesi gerektiği düşüncesindedirler. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin korunması, yargının tarafsızlığının güvence altına alınması, Diyanet İşleri Başkanlığının vesayetten kurtarılması tavsiyelerinin yapıldığı broşür Milli varlığımızın tartışmaya açılmaması uyarısı ile tamamlanmaktadır.³⁸⁸

Şura’larda anayasa konusu ile ilgili tavsiye kararlarından bazılarında; kuvvetler ayrılığının korunması, atanmışların seçilmişlerin belirlediği politika ve kararları uygulamaları gerektiği üzerinde durulmuştur. Mevcut anayasada yer alan temel değerlerimiz yanlış yorumlanarak milletimiz incitilmemelidir. Anayasanın giriş ve temel maddeleri ile oynanmamalıdır. Türklük sadece Türkiye içinde değil, tüm dünyada milletimize ait bir değerdir. “Devletin yeniden yapılandırılmasında “Hukuk Devletini” tam manasıyla tesis etmek ve Milli iradeyi hâkim kılmak esas olmalıdır.” Anayasa değişiklikleri milli çıkarlarımız gözetilerek ihtiyaçlara göre düzenlenmeli, demokratikleşme adı altında etnik ihanet hedeflenmemelidir. “Anayasada, eşitlik prensibinden vazgeçilemez, hiç kimseye imtiyaz tanınmaz, milli egemenliğe ortak aranamaz.” şeklinde tavsiyelerde bulunulmuştur.³⁸⁹

4.2.6. Basın – Yayın İle İlgili Görüşleri

Aydınlar Ocağı, Türk İslam Sentezi fikrinin yayın organı sayılan Türk Edebiyatı Dergisi ile görüşlerini kamuoyuna duyurmuştur. Türk İslam Sentezi fikri çerçevesinde yayın hayatına devam eden Türk Edebiyatı Dergisi, 15 Ocak 1972 tarihinde ilk sayısını çıkarmış halen yayın hayatında olan bir dergidir. Ara ara mali sıkıntılardan dolayı

---

³⁸⁷ Mustafa Erkal, *Aydınlar Ocağı Genel Merkezinin “Yeni Anayasa” Teklifleriyle İlgili Görüşleri* <http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

³⁸⁸ Mustafa Erkal, *Aydınlar Ocağı Genel Merkezinin “Yeni Anayasa” Teklifleriyle İlgili Görüşleri* <http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

³⁸⁹ 11.13.15.29.30.31.32.33.36.37. Şura <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

yayınına ara vermiş olsa da “milliyetçi görüşün edebi alanındaki en kuvvetli” temsilcisidir. 1970 ve 1980’lerde Ahmet Kabaklı ve Mehmet Kaplan’ın önderliğinde yayın yapmış olan dergide 1990’lardan sonra Beşir Ayvazoğlu ve Ahmet Turan Alkan öne çıkmıştır. Türk İslam Sentezi fikrinin siyasi ve toplumsal inşasına katkıda bulunan dergi, misyonunu Türk milletini geçmişi ve bugünü birleştirmek olarak tanımlar.³⁹⁰

Türk Edebiyatı Dergisi’nin yayın organı olmasının yanında üyelerinin akademisyen olmasından dolayı bir yayınevine ihtiyaç duyuldu. 40 civarında akademisyen ve üyenin ortaklığında 1971 yılında Boğaziçi Yayınevi kuruldu. Bu yayınevinde basılan kitapların dağıtımını en önemli sıkıntılardan birisi idi. Mevcut dağıtım şirketlerinin büyük bir kısmı ya sol görüşlü insanların elinde olduğundan ya da magazin mantığıyla hareket ettiğinden dağıtımını gerçekleştirmek istemiyorlardı. Bu yüzden önce bir minibüsle yapılan dağıtımlar daha sonraları ANDA dağıtım şirketi ile gerçekleştirilmeye çalışıldı, daha sonra kendi dağıtım şirketini EKAŞ adıyla kurarak dağıtım işine çare arandı. Boğaziçi Yayınevi, kitap basımının yanında kendi adıyla kurduğu Boğaziçi Dergisi ile de Türk İslam Sentezi fikrinin basım ve yayın organları olmuştur.³⁹¹

Aydınlar Ocağı, basın yayın organlarının milli birlik ve beraberliğimizi ve bütünlüğümüzü koruma yolunda en önemli araç olduğunu bu yüzden başta radyo ve televizyon olmak üzere tüm basın yayın, kitle haberleşme araçlarının, sosyal ağların yapım ve yönetim işlerinde kültürlü, şuurlu ve sorumlu vicdan sahibi elemanların görev alması ve yetiştirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Basın adı altında çalışan tüm görevlilerin sorumluluğunun; Türk milletini ve devletini zayıflatmaya ve yok etmeye yönelik her türlü bozguncu hareketlere karşı devletin yanında açık tavır alması ve

---

³⁹⁰ Yıldız Akpolat, *Milliyetçi – Muhafazakar Bir Dergi Olarak Türk Edebiyatı Dergisi, Modern Türkiyede Siyasi Düşünce, Dönemler ve Zihniyetler*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.710,711.

³⁹¹ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.387,390.

toplumda birlik ve dayanışma yönünde faaliyet ve yayın yapması olduğunu belirtmektedirler.³⁹²

Ocağın görüşünde, televizyon yayınları ve sinemanın kültür hayatımız üzerindeki etkisi düşündüğümüzden daha fazladır. Bunun farkına varmak günümüz kültür mücadeleleri için önemlidir. Türkiye’de sinema ve yayıncılık birkaç bilinçli kişi haricinde karın tokluğuna çalışan kişilerin para kazanmak için yaptıkları sinemacılıktan öteye geçmemiştir. Dünyada kültür ihracının yapıldığı en önemli aracın sinema ve televizyon olduğunu kabul ettiğimizde ülkemizin kültür meselesi için yerli ve milli bir sinema ve televizyona bunun yanı sıra yayınların değerlerimizde uygunluğunu inceleyecek yetişmiş kişilerden oluşan kuruma ihtiyaç olduğu gerçeğine dikkat çekmektedirler.³⁹³

Aydınlar Ocağı’na göre, Türkiye’de basın tek bir görevi olmalıdır o da tarafsız bir biçimde haberleri aktarmak ve enforme etmekten ibarettir. Basından beklenen bu olmalıdır. Sağlığa zararlı besin üreteni afişe etmesinden tutun da skandallara kadar olan tüm haberleri derler ve toplar ve yayına vermesine kadar kendinden beklenen ne ise o haberi en güzel şekliyle kamuoyuna yansıtmaktır. Ocağın, basın hürriyetini, doğruyu yazabilme hürriyeti olarak görür, hür ve bağımlı basın arasındaki ayırımı da bu özgürlüğün varlığı veya yokluğuna göre nitelendirir. Ocağa göre basın, milletin bekası davasında çok önemli bir yer tutar.³⁹⁴ Aydınlar Ocağı, demokrasilerin vazgeçilmez bir unsuru olarak gördüğü basının milli menfaatlere, kamu ahlakına zarar veren yayınlar yapmamasını istemektedir. Hali hazırda medyada istikrarı bozan bir terör havasının olduğunu belirten ocağın, yayın organlarının tiraj kaygısı ile milli kimliğimizden uzaklaşmalarını ve reklam politikalarını eleştirerek RTÜK yasının bu tür konuları da kapsamamasını istemektedir. Aile yapısını sarsan, tembelliği, kolay para kazanmayı teşvik

---

³⁹² Süleyman Arslan, *Milli Kültürümüz İçindeki Kamuoyu Açısından Yazılı ve Sözlü Basının Temel Hedefleri, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.44.

³⁹³ Ahmet Güner, *Milli Sinema Anlayışımız Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.85-88.

³⁹⁴ S. Halit Kakinç, *Yazılı Basın Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.95-97.

eden, toplumun eğlence anlayışını ters yüz eden, şiddet öğelerini ön plana çıkaran her türlü basın ve yayının engellenmesini istemektedir.³⁹⁵

4.3. AYDINLAR OCAĞI'NA YAPILAN ELEŞTİRİLER

Aydınlar Ocağı'nın 1970'te kurulmasından 1. Milliyetçi Cephe Hükümetleri kurulduğu 1975 yılı arasının kuruluş döneminin tamamlandığı düşünülürse etki döneminin 1990 yıllara değin süren yaklaşık 15 yıl olduğu ortaya çıkmaktadır ki bu zaman ülke tarihinde uzun bir dönem sayılır. Bu dönem içerisinde ocak üzerinde çeşitli baskılar oluşturulmaya çalışıldığını anlatan Metin Eriş, Marksistlerin, sol devrimcilerin, sağ partilerin ve aşırı sağın “boy hedefi” olduklarını vurgulamaktadır. Bütün bu baskılara rağmen fikir üreten bir düşünce topluluğu görevi gören Ocak “kendi doğrularını” belirleyip siyasetin uygulama alanı olan partilerden bu süre içinde uzak kalmayı başarmıştır. Böyle olunca da “yönlendirici baskı unsuru” olmayı başarmıştır. Metin Eriş kendisinin yönetimde bulunduğu süreler içinde Ocağı ele geçirmek için defalarca girişim yapıldığını ancak yönetimin Türk milliyetçiliğini siyasete ve etnik bir aidiyete kullandırmamaya çalıştıklarını anlatır. Özellikle MSP ve MHP ve MÇP'den sürekli partilerinin tesir alanına girmeleri ve bu siyasi partilerin fikir kuruluşu olmaları yönünde girişimlerle sürekli karşılaşmışlardır. Bunun yanı sıra sol kesimlerin aşağıda sıralanmış eleştirilerine de muhatap oluyorlardı.³⁹⁶

4.3.1. Türk İslam Batı Sentezi Eleştirisi

1980'lerden sonra Türk İslam Batı Sentezi oluşturulmaya çalışılmıştır, bu sentezle ılımlı İslam projesi oluşturulacak ve ülke batının güdümüne sokulacak eleştirisine³⁹⁷ Ocak Başkanlarında Süleyman Yalçın'ın Milliyetçiler IV. Büyük İlmi Kurultayında yaptığı konuşması cevap niteliğindedir. Yalçın bu konuşmasında medeniyetlerin ve kültürlerin birbirleri ile ilişki içerisinde olmak, birbirinden alışveriş yapmak, etkilenmek durumunda olduğunu vurgular. Bu etkileşimde ve alışverişte

---

³⁹⁵ 13.16. 17. 21.26.30. Şura

³⁹⁶ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.302-304.

³⁹⁷ Tanıl Bora- Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.168.

yapılan yanlışlıkların yüzünden Türk Milleti özünden kopma noktasına geldiğini söyleyerek kendilerini eleştirenlerin hangi kültür dairesi içinde olduklarını ve hangi medeniyetin savunucuları olduklarına dair özeleştiri yapmalarını ister. “Müslüman Türkün mirasına sahip olmayanlar, hatta bundan kaçan, reddeden ve nefret edenler bizim Türk-İslam Sentezimizden ne anlayabilirler?” sorusunu soran Yalçın, eleştiri sahiplerini, Müslüman Türk’e tahammül edemedikleri, her fırsatta laiklik ve Atatürk’ün arkasına sığınmaları ile eleştirmektedir. Milli kültürümüzün özünü öğrenmenin laikliğe ve inkılâplara aykırı gibi gösterilmesinin kötü niyetli bir düşünce olduğunu söyler. Bir Müslüman’ın dini vecibelerini öğrenmesinin ve yerine getirmesinin laikliğe aykırı olmadığını savunmaktadır. Bu eleştiri sahiplerinin kendileri karşısında “Batı Ocağı” kurma teşebbüslerini ise komik bulmaktadır.³⁹⁸

Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Ali Coşkun’un icraatlarını beğenmeyerek bayrak açan İzmir Ticaret Odası başkanı Dünder Soyer: “Türkiye’yi Doğu’nun karanlıklarına götürmek isteyen Türk İslam Sentezi yanlılarına karşı Batı ocağını kuracağım” der. Soyer, Odalar birliğinin Aydınlar Ocağı’nın bir şubesi haline geldiğini ve bunların laiklik ilkesine karşı olduklarını söylemiş buna delil olarak ise Birliğin 4 Mayıs 1987 tarihli yayın organındaki yazıların tamamının eski ve şimdiki Aydınlar Ocağı yöneticilerinin yazıları ile dolu olduğunu. Aydınlar Ocağı’na karşı “Batı’nın aydınlığına ve medeniyetine götüren bir Batılılar Derneği ya da Batılı Ocağı” kuracaklarını söylemiştir. Kuracakları bu cephede laikliği savunacak her kesimden insanların olmasını istemiştir.³⁹⁹

4.3.2. Kemalizm’in Alt İdeolojisi Olduğu Eleştirisi

Türk İslam Sentezi’ne yapılan değişik eleştirilerden birisi de Türkiye’de egemen Kemalizm ideolojisinin bunalımına girmesi, askeri rejimin müdahalesi ve oluşturan laiklik anlayışının dinle sulandırılmasıdır. Buna gerekçe olarak 1982 Anayasasına dayanarak ilk ve orta öğretime din kültürü ve ahlak bilgisi dersini konması ve zorunlu

---

³⁹⁸ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.198.

³⁹⁹ Milliyet Gazetesi, *Batı Ocağı Kuruluyor*, 02.06.1987

hale getirilmesi gösterilmektedir. Bu eleştiriye göre Türk İslam Sentezi, Kemalizm'in ideolojik alt sistemidir. Bu iddialara göre Türkçülük İslamleştirilecek ya da İslam Türkleştirilecek, 12 Eylül hareketi meşrulaştırılacaktır. Aynı zamanda sol hareket ise siyasal alandan dışlanacaktır. Bu sürecin başında da Diyanet İşleri Başkanlığı vardır. Diyanet İşleri Başkanlığı bu süreci ise İmam Hatip Okullarında yetişen sayıları ve potansiyelleri sürekli artan Sünni Hanefi din adamları ile yayacak ve devletin din ile topluma nüfuz etmesini sağlayacaktır.⁴⁰⁰ Zorunlu din dersleri konulması ile ilgili eleştiri konusunu eğitim başlığı altında incelediğimiz için buraya alınmamıştır.

12 Eylül hareketinin meşrulaştırılması çabalarına katkı sağlamakla eleştirilen Türk İslam Sentezi fikri, darbecilerin İslam ile Kemalizm'i yan yana getirebilecek bir yoruma ilham vermiş olabilir mi sorusu önemlidir. Darbeciler bu yeni Kemalizm yorumunda, ülkenin içine girdiği kaos ortamının sorumlusu olarak solu görmekte, sol düşüncenin direncinin kırılması için Atatürk'ün İslam ile ilgili sözleri ön plana çıkarmaya çalışmaktadır. Ocak çizgisinde bu yoruma katkı sağlama niyeti ile farklı bir ilmi çalışma olmasa bile kuruluşundan beri oluşturduğu çizgi ile darbecilerin oluşturmaya çalıştıkları yorum yer yer paralellik göstermektedir. Böyle olunca da Ocağın ülke yönetimindeki etkisi darbeden sonra artmaya başlayacaktır. Bu etkilemenin planlı bir ittifak ya da darbecilerin Türk İslam Sentezini darbenin ideolojisi haline getirmeleri şeklinde anlaşılması dönemin devlet politikalarının ve ocağın fikirlerinin birbirine benzemesinden kaynaklanmaktadır. Nitekim 28 Şubat 1997'de yapılan darbe sonrası Kemalizm fikrinin devam etmesine karşın Türk İslam Sentezi fikri tasfiye edilmiştir. Bir başka ifade ile "sağ Kemalizm" yerine seküler bir Kemalizm anlayışı hâkim kılınmaya başlamıştır.⁴⁰¹

Metin Eriş, bir mülakatında kendisine sorulan bir soru üzerine verdiği cevapta; Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda devletin ideoloji arayışlarına "CHP'nin 1931 tarihli Kurultayı ile ortaya atılan Türk Tarih Tezi Kemalist düşünce yapısına, ırkî bir temel" olmasının düşünüldüğünü söylemiştir. Yine bu tezin, 1. Türk Tarih Kongresinde

---

⁴⁰⁰ Pınar Kaya Özçelik, *12 Eylül'ü Anlamak*, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi Cilt 66, Sayı1, 2011, ss.85-88.; Tamlı Bora- Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s174.

⁴⁰¹ Fatma Yurttaş Özcan, *Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri*, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011 ss.120,121

bilimsel bir zemine oturtulmak istendiğini, ırk ve kan bağı temelinde oluşturulmak istenilen millet kavramının II. Dünya Savaşı öncesinde ve sırasında Nazi Almanya'sının başarılı ilk saldırıları döneminde iltifat gördüğünü anlatmıştır. “Türklük, Türk ırkının üstünlüğüne inanmış kimse” tanımından daha ileri giderek “Brakisefal yüz şekline sahip olan Türk ırkı dışında kalanların ve Türk kanı taşımayanların Türk milletinin tefekküründe, hayatında ve idaresinde yer almaması” şekline büründüğünü buna yanlıştır laiklik uygulamalarının dine baskı şekline dönüşmesinin amacının yeni bir ulus inşa etme süreci olduğunu anlatmıştır. Ancak “tek tanrılı dinlerin ilâhî niteliği, insanların Adem ve Havva'dan türedikleri görüşünü ilim dışı bir yobazlık” olarak nitelendirmenin ve “İslâm kardeşliği düşüncesinin de hainlik olduğu” iddia etmenin Türk Milliyetçiliği olmadığını düşündüğünü söylemiştir. Kemalizm'in ise “ırkî bir motif uyarlaması arayışında olduğunu” vurgulamaktadır. 28 Şubat sonrası Ocağın ülke yönetimindeki etkisinin kırılmasının ve bir düşünce kuruluşu olarak sivil toplum kuruluşu çalışmalarına devam etmesi buna bağlanabilir.⁴⁰²

4.3.3. Laiklik Eleştirisi

Türk İslam Sentezi için bir diğer eleştiri ise, İslam dininin asla laikliği kabul edemeyeceği ve bilime karşı olmasından dolayı elde edilen kazanımların kaybedileceğidir. Hatta Türk İslam Sentezinin ABD'nin Müslüman toplumlara “Yeşil Kuşak” oluşturarak sızmak ve onları daha fazla sömürmek için kullandığı bir maşa olduğudur.⁴⁰³

Süleyman Yalçın'a Türk İslam Sentezi, Atatürkçülük ve laiklik ile ilgili sorulan bir soruya verdiği cevap bu eleştiriye yanıt olacak nitelikte değerlendirmelerde bulunuyor:

“Sağa bakıyorsunuz tutunacak bir dal arıyorsunuz... Kemalizm, evet ama Kemalizm bir ideoloji değil. Bir özentî. Bana sorarsanız

---

⁴⁰² Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, s.728; <http://metineris.wordpress.com/duyurular/islamiyet-ve-turkculuk/>

⁴⁰³ Vecihi Timuroğlu, *Bilimin Bağımsızlığı ve Türk İslam Sentezi Üzerine*, Abece Eğitim ve Ekin Dergisi, Mayıs sayı 38 ss.8-14, Temmuz Sayı 40 ss.3-6, Ağustos 1989 sayı 41 ss.3-6.; Tanıl Bora- Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.148.

Kemalizm'in iki esası var. Kayıtsız şartsız idarenin halkın elinde olması, yani demokrasi ve ülkenin muasır medeniyet seviyesine ulaşmasıdır. Başörtüsüyümüş, şapkaymış bunlar gelip geçici şeylerdir. O bakımdan Türkiye'nin bu gelişmesine engel olacak her şey bertaraf edilmelidir. 1200 sene yaşamış bir tarihimiz var. İslam Türk sentezi de o çerçevededir. Ben ise buna kısaca Türkçe konuşan Müslüman diyorum. İslam'ın gerçeğini ortaya koyacak olursak, İran'dan gelen Humeyni zeminindeki Türkiye'yi tehdit eden Şia mezhebinin tehlikesinden kurtulursunuz. Laik bir memlekette laik bir devlet nizamında Müslüman insan istediği gibi ibadetini yapabilmelidir. İnanmayan insan da istediği gibi yaşayabilmelidir. Türkiye, Ali Coşkun'un Kuran okutmasıyla uğraşmamalıdır. Bugün dış ticaret açığını nasıl kapatacaktır? İflas haline gelmiş üniversitesini nasıl kalkındırır? Türkiye'nin bir numaralı meselesi bu eksiklik nedir? Nasıl el ele vererek bunlar tamamlanır? Üniversitelerin ilmi seviyesi çok aşağı düştü. Hangi üniversiteleri kurtarabiliriz? Dertleri bu olması icabeder.”⁴⁰⁴

Sözleri ile laikliğin dini yaşantıyı sınırlayan değil sınırlamaları kaldıran bir anlayış olması gerektiği düşüncesindedirler. Ülkenin problemlerinin çözümünün laikliğin uygulanmasından öncelikli olduğu ve inananın, inanmayanın birlikte yaşayacağı bir sosyal yapının oluşturulmasında ittifak sağlanmasını istemektedirler.

4.3.4. Opus Dei ve Sağın Mason Locası Eleştirisi

Üye sayılarının az olması ve kolay kolay üye kabul etmeyişleri ancak faşizm hattı üzerinde yer alan üst düzey seçkin, antikomünist misyonları belirleyici bir oluşum olması “Türkiye'nin Opus Dei”si olmasındandır”⁴⁰⁵ Eleştirisine Süleyman Yalçın'ın Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında yaptığı konuşmadan bir paragraf cevap olabilecektir.

“Aydınlar Ocağı ilmi kültürel bir dernektir. Türkün kendine has hayat tarzına, milli kültürüne yani öz varlığına, oradan devleti ile vatanına uzanan tecavüzleri ilmi ve fikri seviyede karşılamak ve böylece milli kültür mirasını korumak, yaymak gayesiyle kurulmuştur. Bunun için Türk olma ve Türk kalabilmenin şartlarını Türkün hayat damarlarını bulup gösterme, onun en önde gelen vazifesidir. Böylece

⁴⁰⁴ Milliyet Gazetesi, *Aydınlar Ocağı Başkanıyla...*, 03.06.1987

⁴⁰⁵ Tamlı Bora- Kemal Can, *Devlet Ocağı Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, s.159; http://www.orkun.com.tr/asp/Orkun.asp?Tip=G%FCncel%20Yaz%FD&Guncel_Nu=LHBQGALVEEO*F-C/B.OQ*YNYP.WVJDWIFTB8EA.JS/EOAA/WATDU!

bu milletin beka davasına hizmet etmek üzere seçkin ilim ve fikir adamları tarafından kurulan Aydınlar Ocağı faaliyetlerini senelerdir eksilmeyen bir seviye ve tempoda sürdürmektedir. Siyasetin, günlük politikanın dışında menfaatin ve ufak hesapların ötesinde, ihlâsla hizmetin örnek topluluğu olmanın iftiharını ile milli kültürünün güçlenmesi peşindedir. Halkına, onun asırlar ötesinden taşıdığı manevi değerler zümresine inandığı ve bağlandığı için de milli iradenin izinde, devletini emrindedir.”⁴⁰⁶

Yukarıdaki eleştiri hakkında Metin Eriş, bir toplantı halindeyken Ocak merkezine gelen ve aşağıdan yukarıya çıkmayan Mehmet Eröz Hoca ile ilgili anlattığı hatırasında bu eleştirinin bir şaka sonucu ortaya çıktığını söylemektedir. Mehmet Eröz Hocanın kuruculardan olmasını çok arzu ettikleri halde bir türlü nasip olmadığını söyledikten sonra Çatalçeşme Sokaktaki merkeze gelen ancak rahatsızlığından dolayı yukarıya çıkamayan Mehmet Eröz hoca ısrarlar sonucunda vereceği latifeli cevap: “Aydınlar Ocağı masonlar gibi sınırlı üye sayısı ile hareket eden bir teşkilat veya kulüptür!”, yukarıya çık(a)mayacaktır. Yukarıdakilere “Milliyetçi Masonlar!” olarak yaptığı şaka yıllar sonra uç fikirli sivil örgütlerce, Aydınlar Ocağı için kullanılacaktır. Ocağın kurulması aşmasında “kendilerini ilmi açıdan “Milliyetçilik” fikrine bağlı hisseden seçkin her isme Kurucu olarak aramızda yer vermekte hiçbir sakınca” görülmemiş aydınların daha sonraları üye kayıtlarında seçici davranmaları da bu eleştirinin ortaya çıkmasına sebep olmuş olabilir. Bunula alakalı olmak üzere, Metin Eriş, sağ ve milliyetçi görüşe sahip aydınların azlığından dolayı kurucular arasında “üzümün sapı ve çekirdeğini” ayırmadıklarını belirtmektedir. Daha sonra provokasyonlara karşı üye sayısının sınırlı tutulması ve Ocağa üye resimli kimlik kartları ile girilmesi kararının alınması da bu eleştiri ile alakalıdır.⁴⁰⁷

4.3.5. Faşist Entelijansı Seçkinler Birliği Eleştirisi

Aydınlar Ocağı, 12 Eylül sonrasında, faşistlik ve “devletin ideolojik aygıtlarını biçimlendiren merkezlerden birisi haline geldi.” eleştirisini yapan Tanıl Bora ve Kemal

---

⁴⁰⁶ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.187.

⁴⁰⁷ Metin Eriş, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011, ss.305-306.

Can, Aydınlar Ocağı'nın "Kemalist asker – sivil bürokrasi ile uyuşturduğunu", masonik bir yapısının olduğunu iddia ederek; siyaset üstü olmak için gösterdiği azami gayreti seçkincilik olarak algılamıştır. Bunu üye sayılarının az olması ile delillendirmeye çalışmışlardır. Onlara göre bu kadar az sayıda üyesi olan bir dernek böylesine güçlü olmamalıdır.⁴⁰⁸

Aydınlar Ocağı'nın Görüşü Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri'nde faşistlik ile ilgili milliyetçilerin kafatasçılıkla suçlandıkları anlatırken böyle bir soy araştırmasının olduğunu ancak bunun resmi kanallardan Atatürk'ün emriyle yapıldığını ancak bununda ırkçılık düşüncesi ile değil Türk milletine yapılan haksızlığa bir cevap vermek amacıyla yapıldığıdır. Daha sonra milliyetçilerin böyle bir iddiası ve çalışmasının olmadığını vurgulayan Ocak, ne Atatürk'ün kafatasçı ne de milliyetçilerin kafatasçı olduğunu kabul etmemektedir.⁴⁰⁹

Aydınlar Ocağına yapılan eleştirilere karşı Ocak Başkanı Süleyman Yalçın, Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayında cevap vermiştir. Yalçın, Aydınlar Ocağı'nın, Türkiye'nin sorunlarına çare aramada akademik ilgilerinin ve kaygılarını olmadığı konusundaki eleştiriye karşı verdiği cevapta; Ocağın soyut fikir egzersizleri yapmak için kurulmadığını söylemiş, Türk ilim ve fikir adamlarının öz değerlerine bağlı kalarak Türk insanı ve devletinin meselelerine çözüm aramak için yola çıktığını söylemiştir. Aydınlar Ocağı'nın sadece akademik çalışmalar yapan bir dernek olmadığını, tespitleri ve fikirleri ile doğrunun yanında olduğunu ve fikirlerinde Hakk için Türk insanı ve Türk devleti yararını gözettiklerini belirtmiştir. Bunun en büyük örneğinin ise 1987 yılında yapılan Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayı olduğu ve orada görüşülen 8 başlık altında 82 bildirinin Türkiye'nin karşılaşacağı sorunlara milliyetçi çözümleri ihtiva ettiğini ve 3 ciltlik eser halinde Türk Milletine armağan edildiğini söylemiştir.⁴¹⁰

---

⁴⁰⁸ Tamil Bora, Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.151,154.

⁴⁰⁹ Aydınlar Ocağı'nın Görüşü, *Türkiye'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1973, s.189.

⁴¹⁰ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.183,184.

Yalçın, Aydınlar Ocağı'nın kuruluşundan bugünlere kadar incelendiğinde yapılan toplantı, seminer, açık oturum, ilmi çalışma ve neşriyat isimlerini bile sayamayacağı kadar çok olduğunu hatırlatmış 1979 yılında Ankara Dedeman Otelde yaptıkları “Türkiye'nin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Meseleleri” isimli ilmi seminerin yankılarının 24 Ocak kararlarında vücut bulduğunu söylemiştir. Bu toplantının İktisat ile ilgili bildirisini sunan kişi 24 Ocak kararlarını sahibi Turgut Özal'dır ve bu fikir Ocak'ta olgunlaşmıştır. Belirli zamanlarda değişik siyasi parti mensupları ve liderlerinin ocağa gelmeleri ve memleket meseleleri hakkında Ocak içinde gelişen fikirlere müracaat etmeleri ocağın siyasi bir kuruluş haline gelmesi anlamı taşıyordu. Süleyman Yalçın, böyle durumların Ocağın siyasete müdahalesi veya siyasi ideoloji ürettiği yönündeki iddiaları muhatap bile kabul etmeyeceğini söylemiş, ocağın faaliyetlerini siyaset değil “sadece milliyetçi ilim ve fikir adamlarının memleket yararına, bilgi, görgü ve düşüncelerini açıklamasının, bu milletin onlara verdiği bir manevi borcunu, zekâtını ödemesi” şeklinde düşünülmesinin doğru olacağını belirtmiştir.⁴¹¹

4.3.6. Ordu İktidar İlişkisi ve Militarizm Eleştirisi

Aydınlar Ocağına; ordu iktidar bütünleşmesini savunduğu, askeri düzen taraftarı olduğu ile ilgili eleştiriler asker yanlısı olarak değerlendirilmesinden kaynaklanır.⁴¹² Böyle bir eleştiriye, sade bir vatandaş gözü ile bakmanın böyle bir eleştiriye boşa çıkaracağını söyleyen Süleyman Yalçın, Türk Milletinin ordu millet olduğunu, bu vasfımızın her devirde belirgin özelliğimiz olduğu söyler. İslam öncesinden günümüze kadar süren mücadelelerimizde ve Kızılelma, Nizam-ı Âlem davasında ve en son milli mücadelemizde kadın, erkek, çocuk, yaşlı, genç ayrımının olmadığını her Türkün gönlünde asker ocağının sevgisi olduğunu söyler. Şehitlik ve gaziliğin en yüce mertebeler olduğunu bu eleştirileri yapanların kasıt taşıdıkları ve bunların tümünün iftira olduğunu belirtmektedir. Bu iftiralara kabul etmediklerini, kendilerinin sömürge aydını değil Türk Milliyetçisi aydınlar olduklarını ve içinden geçtiğimiz buhranlı

---

⁴¹¹ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.184.

⁴¹² Tanıl Bora- Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.154-156.

dönemde tek ordumuz ve tek vatanımız olduğunu bu kavramların yıpratılmaması gerektiğini savunmaktadırlar.⁴¹³

4.3.7. Demokrasi Konusundaki Eleştiriler

Bu eleştirinin temel dayanağı Aydınlar Ocağı için demokrasinin bir amaç olarak görülmediği bir araç olarak değerlendirildiği iddiasıdır. Bu çerçevede Aydınlar Ocağının insan hakları karşıtı, ırkçı ve şoven bir milliyetçi görüşe ağırlık verdiği, yoğunluk olarak aşırı sağcılardan oluştuğu, dini; milli kültürün bir ögesi olarak ifade ettiği ifade edilir. Bu nedenle de nihai amaçları İslam Devleti olarak görülmüştür.⁴¹⁴

Bu eleştirilere, “Aydınlar Ocağı ve mensuplarına göre demokrasi hakikaten fert için de, devlet için de gaye değildir” cevabı verilmekte demokrasinin ancak bir vasıta olduğu, Türk Milletinin huzurlu ve müreffeh bir hayat sürmesi, insanca yaşaması, devletinin daha güçlü ve zengin olması için sadece bir vasıta olabileceğini savunulmaktadır. Türk milletinin tarihi boyunca oluşturduğu devlet tecrübesinin fert-toplum-devlet dengesini sağlamakta yeterli olacağı ve önemli olanın devletin bölünmezliği ve milletin refahı olduğudur. Günümüzde Türk Milletinin idaresinin ancak millet hâkimiyetine dayanan cumhuriyet yönetimi olduğunu söylemişlerdir. Bunun yanı sıra İslam devleti kurma iddiaları ve şoven milliyetçi bir kuruluş olarak takdim edilme çelişmekte değil midir? İddialara göre Ümmet birliğini hedeflemek ve ırkçı bir devlet yapısına sahip olmayı istemek nasıl bir araya getirilebilmektedir.⁴¹⁵

---

⁴¹³ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, ss.185,186.*

⁴¹⁴ Tanel Bora- Kemal Can, *Devlet Ocak Dergah, İletişim Yayınları, İstanbul 2009, ss.151-169.*

⁴¹⁵ Süleyman Yalçın, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988, s.185.*

SONUÇ

İnsan varlığı gereği yaşadığı yeri anlamlandırmak, aidiyetini sebep ve nesep ilişkisini kurmak istemektedir. Yaşadığımız coğrafya bu anlamda dünyanın en kıymetli bölgelerinden, jeopolitik dil ile söyleyecek olursak, dünyanın kalbine/hinterlandına en yakınlarından birisidir. Öyle ki bütün semavi dinlerin ve büyük medeniyetlerin, dünyaya yön veren imparatorlukların kurulduğu mekanlar bu bölgededir. Anadolu, üç kıtanın birleşme yeri, dünyadaki önemli enerji üretim ve arz merkezlerinin kilit noktası olması nedeniyle, dünyanın ilgisinin üzerinde olduğu bir bölge olmuştur.

Selçukluların yurtlandıkları bu topraklar üzerinde 1000 yıldan fazla zamandır yaşamakta olan Türk Milleti, bu toprakları yurt haline getirirken çok sıkıntılı süreçler geçirmiştir. Osmanlı Cihan Devletinin 1699 Viyana kuşatmasından sonraki yerinde sayış sürecinde, Batılı ülkeler Ümit Burnu üzerinden uzak doğuya ulaşması, buraları sömürge haline getirmesi, Arap ülkelerine yönelik yeni politikalar geliştirmesiyle önemli gelişmeler sağlamıştır. Osmanlı sosyo politik bağlamda yaşadığı sorunlara çözüm aramak için başlattığı yenileşme/ıslahat/tanzim çabasına girmiştir.

Döngüsel tarih anlayışı bağlamında düşündüğümüzde bu tanzimatlar Osmanlı için çare olamamış tarihin sayfalarının onurlu bölümünde en uzun ömürlü cihan devletlerinden biri olarak yerini almıştır. Bu yıkılış Türk devlet geleneği açısından bir son olmamış, Türkiye Cumhuriyeti, yeni bir paradigma ile kurulmuştur. Devlet geleneğindeki sürekliliği en iyi izah eden ise Cumhurbaşkanlığı forsundaki ay yıldız etrafında çerçevelenen on altı küçük yıldızdır, bunlar önceki devletleri ve kültürel sürekliliği izah eder.

Türkiye Cumhuriyeti kuruluşundan günümüze değin yaşadığı süreçte kültür ve kimlik konularında sosyo politik küresel yapı gereği cihan devleti bakiyesini reddeden bir tutum içinde olmuş ve Türkçülük fikrini incelemiştir, ama bunun tek başına yeterli olmadığını anlamıştır. Bu eksikliği gören ve ifade eden münevvelerin birleştiği kültürel mekanlardan biri olan Aydınlar Ocağı'nda İslam kavramın devredışı bırakılamayacağı açıkça vurgulanmıştır. Türk İslam Sentezi tasavvuru ile Türk'ün İslam içinde var olduğunu ve Müslüman olmayan Türk'ün, Türklük kavramıyla ifade edilemeyeceğini,

Müslümanlıktan çıkan bir çok Türk boyunun bir süre sonra kimliğini kaybettiğini söylemişlerdir.

Bu bağlamda Aydınlar Ocağı'nın 1960'lı yıllarda Türkiye'de gelişen sol hareketlerin baskısına karşı sağ görüşlü aydınların kendi aralarında birleşme ihtiyacı neticesinde oluşturulan ve isim babalığını Necip Fazıl Kısakürek'in yaptığı bir sivil toplum örgütü olduğunu hatırlarsak, İslam ve Türk birlikteliğinin vurgusunun önemi ortaya çıkar. Nitekim Demokrat Partinin "Beyaz Devrim" olarak nitelendirdiği genel seçimleri kazandığı 14 Mayıs 1950 tarihinin 20. Yılında kurulmuş bir sivil toplum kuruluşu olduğunu da belirttiğimiz zaman demokratikleşme sürecimize olan katkısı da ortaya çıkacaktır.

Aydınlar Ocağına tabi olan aydınlar akademisyenlerden oluştuğu için "seçkinler" grubu olarak nitelenmiştir, ama İslam tasavvurunu öncelemelerinden dolayı bu tutarsız bir tenkit olarak kalmıştır, çünkü bu eleştirilerin aksine, ana yapı olarak halk ile iç içe olmayı kendileri için önemli görmüşler ve bu tavrı korumaya çalışmışlardır. Hatta paradoksal gibi gözüксе de, demokratikleşme sürecimize, İnönü döneminin seçkinliğinin kırılmasına katkıda bulunmuştur da diyebiliriz. Bu nedenle, Aydınlar Ocağı, Türk siyaset ve fikir hayatında önemli roller üstlenmiş, tesirleri yok edilemeyecek izler bırakmıştır. Bu izleri bırakırken en fazla dikkat edilen ilke "siyaset üstü olma" prensibidir.

Aydınlar Ocağı, dernek olarak 1990'lara kadar hiçbir siyasi parti ile paralel olmamış, bütün sağı kucaklayacak fikirler üretmiş ve hiçbir partinin yedeği olmamıştır. Ocağın toplumsal olaylarla ilgili olarak sorumluluk alan bir sivil toplum örgütü olarak öne çıkmaktadır. Siyasal sorunlara nasıl çözümler bulunabileceği ile ilgili önerilerini yönetici kademesinde bulunanlara aktarırken, toplumsal huzurun ve barışın bozulmadan bunun nasıl gerçekleştirilebileceği ile ilgili somut çözüm önerileri sunmuştur.

Siyasetin şiddetin egemenliği altına girerek ülkenin şiddet ve anarşi ortamına sürüklendiği, Marksist ve bölücü grupların bu şiddetin bir unsuru olduğu Aydınlar Ocağı tarafından vurgulanmıştır. Bu süreçte tarihsel olarak öngörülerini paylaşan Aydınlar Ocağı mensupları 12 Eylül 1980 darbesinin geleceğini dönemin başbakanı

Süleyman Demirel'e de aktarmışlardır. Bu Aydınlar Ocağı mensuplarının gelecek konusundaki tahminlerinin tutarlılığını da gösteren önemli bir unsurdur.

12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası Kenan Evren'in Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra, Ocak için önemli bir isim olan Turgut Özal seçimlerden galip çıkarak başbakanlık koltuğuna oturdu. Bu olay ile Aydınlar Ocağı'nın fikirlerinin iktidara taşınması ve yeni Türkiye'nin oluşum süreci başlamıştı. Bu oluşum sürecinde Aydınlar Ocağı fikirleri devlet aklı tarafından kabul görmektedir. Türk İslam Sentezi, Ders kitaplarından, bakanlıkların yapısına kadar tesir edebildiği her konuyu her sahayı Sünni Hanefi İslam inancında olan Müslüman Türk'e göre şekillendirmiştir.

1990'lara kadar sağ kesimin saygısını ve takdiri toplayan Aydınlar Ocağı, sol kesim için ise baş edilmesi gereken bir sıkıntı, susturulması gereken Türkiye'yi gerilere götürecek bir sivil toplum örgütü olarak görülür. Nitekim 12 Eylül 1980 öncesinde Ocak binaları sürekli taciz edilmiş, bombalı saldırılar olmuştur. Özal dönemi ile tesirini artıran Ocak, Özal'ın Cumhurbaşkanı olması sonrasında Mesut Yılmaz anlaşamamışlar ve ANAP sonrasında ise tesirini kaybetmeye başlamışlardır. Özellikle 28 Şubat 1997 darbesinden en fazla etkilenen kurumların başında Aydınlar Ocağı gelmiştir. 1997-2002 döneminde ocağın etkilediği devlet aklı Türk İslam Sentezi düşüncesi yerine katı bir sekülerizme kaymış, tüm Türkiye'de katı uygulamalara imza atılmıştır.

Günümüzde Türkiye'de 40 kadar Aydınlar Ocağı vardır. Tüzüğü gereği her bir Ocak müstakil dernek statüsündedir. İstanbul Ocak ilk olması ve bu noktada öncü olması sebebiyle uzun süre Genel Merkez ve başkanı da Genel Başkan kabul edilmiştir. Ancak 2003 yılında yaşanan Kızıl Elma koalisyonunda yer almasından dolayı İstanbul Ocak yönetimi ile diğer Ocaklar ayrı düşmüşlerdir. Ocak günümüzde faaliyetlerine devam etmektedir. Konferanslar, seminerler, programlar sayıca eskisinden daha fazla olmasına rağmen fikirlerinin devlet yöneticilerince yeterince dikkate alınmamasından dolayı tesiri olmamaktadır.

Türk İslam Sentezi fikri merkezinde Türkiye'nin geleceğine göz atmak gerekirse şöyle bir manzara çizilebilir. Aydınlar Ocağına göre; bütün büyük dinlerin ve medeniyetlerin kurulduğu bu topraklar üzerinde yaşadığımız sürece başımızdan gaile

eksik olmayacak ve tüm dünyanın cazibe merkezi olmaya devam edeceğiz. İşte bu yüzden fert fert devlet kurtarma hevesinden hemen kurtulmalı ve fertler önce kendisini sonra ailesini kurtarmayı hayat gayesi kılmalıdır.

Dünya üzerinde hiçbir devlet diğer devletin kendisinden daha güçlü olmasını istemez. Ancak güçlü devletleri yanında görmek ister. Karşısında olan devletler için dost olamıyorsa bile düşmanlık oluşturacak durumlardan uzak kalmayı menfaatleri için gerekli görürler veya açık bir düşmanlık sergilemezler. Bunun yanı sıra her zaman kontrol ve gözetim altında tutmayı da ihmal etmezler. Bu açıdan güçlü bir Türkiye'nin oluşumunda yerli ve milli kültürün dirilmesinin gerekliliği ve Türk İslam Medeniyetinin yeniden dirilişi için müzakere etmek ve bunun için gerekli fikir, eser ve ortamların oluşmasını sağlamak gerekmektedir.

Bir *Modernliğin Eleştirisi*' olarak modernleşme ile batılılaşmayı özdeşleştirdiğimiz için olsa gerek yeterli ilerlemeyi kaydedememizin sebebi olarak Batının, modernlik fikrinin temelinde Tanrı algısının yerini pozitivist bilim tasavvuru ile doldurma çabası yattığını söyleyebiliriz. Vahye muhatap olan Müslüman toplumunun modernleşme şansının Laiklik ilkesinin ona verebileceği din ve vicdan hürriyeti ile orantılı olabileceği açıktır. Bu hususu önemsiyoruz, çünkü İslam'ın siyasi çıkarlara alet edilmesi, yolsuzluklara ve partiliklere payanda yapılması, servet yapma aracı olması, yani dinin politik amaçlara alet edilmesi ve yapılan uygulamalara meşruiyet sağlaması kabul edilemez. Bu açıdan laiklik ilkesi önemlidir. Özellikle son dönemlerde Arap dünyasında yaşanan son olaylar ve gelinen aşamalara bakıldığında "Medeniyet İçi Çatışma" artmaya başlamıştır. Yeniden bir İslam medeniyeti dirilişini müzakere ederken, Müslüman halkların birbirini kırmaması, bölgede tek laik, sosyal ve hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'nin konumunu daha da önemli kılmaktadır. Aydınlar Ocağı Selçuklu, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti sürecini daha önceki Türk devletleri kültürel sürekliliği bağlamında değerlendirdiği için bir Türk İslam Sentezi kurmaya çalışmış, bu ve benzeri dini/mezhebi çatışmalardan uzak durulması gerektiğini her daim vurgulamıştır. Bu bağlamda Türk İslam Sentezi fikri merkezinde yapılması gereken kudretli bir medeniyetin mirasçılarının önce kendine ait değerlerini yüceltmeleri ve bilgi üretimine geçmeleri, bunları insanlığın birikimi ışığında yeniden yorumlamalı ve uygulanabilir hale getirmelidir.

KAYNAKÇA

Ahmad, Feroz, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, Çev. Yavuz Alogan, Kaynak Yayınları, İstanbul 2007.

Akbulut, Mustafa, *Geleceğin Türkiye'sinde Gerekli Bir Bilgi Kurulması, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Akçalı, Cevdet, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988.

Akçura, Yusuf, *Üç Tarz-ı Siyaset*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007.

Akdeniz, Sabri, *Toplumumuz ve Eğitimimiz*, İstanbul Matbaası, İstanbul 1982.

Akpolat, Yıldız, *Milliyetçi – Muhafazakar Bir Dergi Olarak Türk Edebiyatı Dergisi, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Aksu, Ziya Nur, *Dünder Taşer'in Büyük Türkiye'si*, Kutluğ Yayınları, İstanbul, 1976.

Akyol, Aygün, "Ahlak-ı Nasırî'de Ahlâk ve Siyaset İlişkisi Sevgi Erdemi Merkezli Bir Okuma", *Değerler Eğitimi Dergisi*, sayı: 24, Aralık 2012.

Altınoluk Dergisi, *Prof. Dr. Süleyman Yalçın ile... "Ne Yaptınız Siz, Kur'an'ı Süpürdünüz"*, Nisan 1999, Sayı 158.

Alyılmaz, Cengiz, *Orhun Yazıtları*, Türkler 3. Cilt, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Arai, Masami, *Jön Türk Dönemi Türk Milliyetçiliği, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Tanzimat c1*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Arık, Remzi Oğuz, *İdeal ve İdeoloji*, Devlet Kitapları, İstanbul 1969.

Armağan, Servet, *Din, Vicdan Hürriyeti ve Lâiklik Milli Eğitim ve Din Eğitimi İlmi Semineri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1981.

Arslan, Süleyman, *Milli Kültürümüz İçindeki Kamuoyu Açısından Yazılı ve Sözlü Basının Temel Hedefleri, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Arvasi Seyyid Ahmet,, *Türk İslam Ülküsü c1*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011.

- Arvasi, Seyyid Ahmet, *Türk İslam Ülküsü c2*, Türk Kültür Yayını, İstanbul 1980.
- Atalay, Onur, *Kızıl Elma Koalisyonu Ulusalçılar Milliyetçiler Kemalistler*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2006.
- Aydemir, Şevket Süreyya, *Tek Adam c3*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2007.
- Aydınlar Ocağının Görüşü, *Türkiye 'nin Bugünkü Meseleleri*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1973.
- Aydınoğlu, Ergün, *Türkiye Solu (1960-1980) Versus Yayınları*, İstanbul 2007.
- Ayvazoğlu, Beşir, *Tanrıdağ'dan Hıra Dağı'na Uzun İnce Yollar.*, *Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.
- Ayverdi, İlhan, Misalli Büyük Türkçe Sözlük c1, "Aydın Maddesi", Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2006.
- Ayverdi, İlhan, Misalli Büyük Türkçe Sözlük c2, "İslam Maddesi", Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 2006.
- Ayverdi, Samiha, *Milli kültür Meseleleri ve Maarif Davamız*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1976.
- Bakiler, Yavuz Bülent, *Sözlü ve Görüntülü Basın, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.
- Banarlı, Nihat Sami, *Türkçenin Sırları*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1975.
- Banguoğlu, Tahsin, *Tebliğ'in Tahlili, Türkiye'yi Bugünlere Getiren Tarihi Gelişme, Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Garanti Neşriyat, İstanbul 1984.
- Başgil, Ali Fuad, *Din ve Laiklik*, Yağmur Yayınları, İstanbul 1979.
- Baykara, Tuncer, *Türkliğin En Eski Zamanları, Türkler c1*, Türkiye Yayınları, Ankara 2002.
- Bayraktutan, Yusuf, *Türk Fikir Tarihinde Modernleşme, Milliyetçilik ve Türk Ocakları*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1996.
- Belge, Murat, *Türkiye 'de siyasi Düşüncenin Ana Çizgileri, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.
- Berkes, Niyazi, *Türkiye 'de Çağdaşlaşma*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2004.
- Beydili, Kemal, *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi c 1*, İslam Tarih Sanat ve Kültür

Araştırma Merkezi, İstanbul 1994.

Bolay, Süleyman Hayri, *Türk Ailesi ve Onu Tehdit Eden Amiller, Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Bora Tanıl, Can, Kemal, *Devlet Ocak Dergah*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Bora, Tanıl, *Türk Milliyetçiliği ve Azınlıklar, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c 4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

Bora, Tanıl, *Türkiye'de Faşist İdeoloji, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Boyunağa, Yılmaz, *Dost ve Düşman Gözü İle Türk İslam Sentezi*, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1970.

Bozkurt, Fuat, *Türklerin Dili*, Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2002.

Büyükkaya, Alaattin, *Türkiye'nin Ortadoğu Politikası Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Büyükkaya, Alaattin, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988.

Çalık, Mustafa, *Milli Kimlik, Milliyet, Milliyetçilik*, Cedit Neşriyat, Ankara 2009.

Çetinoğlu, Oğuz, *Altaylardan Hira'ya Türk İslam Dostluğu*, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul 2011.

Copeaux, Etienne, *Türk Milliyetçiliği: Sözcükler, Tarih, İşaretler, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

Copeaux, Etienne, *Türk Tarih Tezinden Türk İslam Sentezine*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 2000.

Danişmend, İsmail Hami, *Türk Irkı Niçin Müslüman Oldu*, Burak Yayınevi, İstanbul 1994.

Danişmend, İsmail Hami, *Türklük Meseleleri*, İstanbul Kitabevi, İstanbul, 1976.

Darendelioğlu, İlhan, *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1968.

Deliorman, Altan, "AYDINLAR OCAĞI, OPUS DEI TARİKATI VESAİRE", Kaynak: http://www.orkun.com.tr/asp/Orkun.asp?Tip=G%FCncel%20Yaz%FD&Guncel_Nu=LHBQGALVEEO*F-C/B,OQ*YNYF,WVJDWIFTB8EA.JS/EOAA/WATDU! (Erişim 15 Ocak 2013)

Deliorman, Altan, *Türk Yurdunun Bilgeleri*, Timaş Yayınları, İstanbul 2009.

Devlet, Nadir, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988.

Dinçer, Nahit, *Türkiye 'de Kültür Buhranı*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1988.

Djuvara, T.G., *Türkiye 'yi Parçalamak İçin 100 Plan*, Çev.Yakup Üstün, Damla Yayınevi, İstanbul 1979.

Doğan, Mehmet, *İletişim veya Dehşet Çağı*, Timaş Yayınları, İstanbul 1993.

Doğan, Mehmet, *Kültürel Savaş ve Savaş Kültürü*, Nehir Yayınları, İstanbul 1992.

Donuk, Abdulkadir, *Türk Devlet Anlayışının Tarihi Devamlılığı - Türk Münevverlerin Müşterek Fikir ve İman Zemini*, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1988.

Duman, Doğan, Yorgancılar,Serkan, *Türkçülükten İslamcılığa Milli Türk Talebe Birliği*, Vadi Yayınları, Ankara 2007.

Duralı, Teoman Şaban, *Omurgasızlaştırılmış Türklük*, Dergah Yayınları, İstanbul 2010.

Duran, Burhanettin, *Cumhuriyet Dönemi İslamcılığı İdeolojik Konumlan, Dönüşümü ve Evreleri Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce c 6 İslamcılık*, İletişim Yayınları, İstanbul 2005.

Düzdağ, M Ertuğrul, *Yakın Tarihimize İslam ve Irkçılık Meselesi*,Kaynak Yayınları, İstanbul 2006.

Düzova, Mesut, *Türkiye 'de 1980 sonrası Muhafazakar Milliyetçilik ve Modernite Projesi, (Doktora Tezi)*, İstanbul Üniversitesi Sos. Bil. Ens. İstanbul,2010.

Ebuzziya, Ziyad, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Ercilasun, Ahmet Bican, *Milli Kültürümüzde Dilin Dünü Bugünü ve Geleceği Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Erdem, Galip, *Suçlamalar 1*,Töre Devlet Yayınevi, Ankara 1974.

Erdem, Mustafa, *İslam ve Milli Bütünlük Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996.

Erdoğan, Ahmet, *Okul Dışı Eğitim Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Ergin, Muharrem, *Orhun Abideleri*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2007.

Ergin, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım Yayın Tanıtım, İstanbul 1993.

Ergur, Ali, *Türkiye'deki Siyasi Düşüncenin Gelişmesinde Fransız Etkisi, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler, c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Eriş, Metin, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988.

Eriş, Metin, *Osmanlı Devleti'nde Batılılaşma Hareketleri*, Türkler c14, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Eriş, Metin, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c1*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011.

Eriş, Metin, *Yelkovanın Ucundan Düşen Takvim Yaprakları c2*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 2011.

Erkal, Mustafa, *Milletleşme Süreci ve Önündeki Engeller*, Sosyoloji Konferansları Dergisi, Sayı37, 2008.

Erkal, Mustafa, *Sosyoloji (Toplum Bilimi)*, Pegama Yayıncılık, İstanbul 2006.

Eröz, Mehmet, *Türk Ailesi*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 1998.

Ertekin, Orhangazi, *Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yolları, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

Ertuğrul, N. İlter, *1923-2008 Cumhuriyet Tarihi El Kitabı*, Odtü Yayıncılık, Ankara 2008.

Ertunç, Ahmet Cemil, *Cumhuriyet Tarihi*, Pınar Yayınları, İstanbul 2011.

Ertüzün, Tefik, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

- Fârâbî, “Kitâbü’l Mille” Çev. Fatih Toktaş, *Dîvân*, 2002/1, S.12,
- Fârâbî, *El-Medînetü’l Fâzıla*, Çev. Ahmet Arslan, Kültür Bakanlığı, Ankara 1990.
- Faruk Harman, Ömer, *Din ve Mahiyeti*, İlmihal c1, TDV Yayınları, Ankara 2006.
- Fazlur Rahman Malik, Ana Konularıyla Kur’an, çev. Alpaslan Açıkgenç, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 1996.
- Findley, Carter V., *Modern Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2011.
- Fuller Graham E., *İslamsız Dünya*, Profil Yayıncılık, İstanbul 2010.
- Georgeon, François, *Türk Milliyetçiliği Üzerine Düşünceler, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İstanbul, 2002.
- Gökalp Ziya., *Hars ve Medeniyet*, Elips Kitap, Ankara 2007.
- Gökalp Ziya., *Terbiyenin Sosyal ve Kültürel Temelleri 1*, MEB Yayınları, İstanbul 1992.
- Gökalp, Ziya, *Türkçülüğün Esasları*, Türk Kültür Yayıncılık, İstanbul, ty.
- Gökalp, Ziya, *Türkleşmek İslamlaşmak Muassırlaşmak*, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1963.
- Göze, Ergün, “Bir Koalisyonun Anatomisi”, *Tercüman Gazetesi*, 20 Ekim 1973,
- Göze, Ergün, *Türklük Kavgası*, Yağmur Yayınevi, İstanbul 1977.
- Göze, Hicran, *Türk Kadını*, Kalem Yayınevi, İstanbul 1978.
- Güner, Ahmet, *Milli Sinema Anlayışımız Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.
- Güngör, Erol, *İslam’ın Bugünkü Meseleleri*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1981.
- Güngör, Erol, *Sosyal Meseleler ve Aydınlar*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1996.
- Güngör, Erol, *Tarihte Türkler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1995.
- Güngör, Erol, *Türk Kültürü ve Milliyetçilik*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 2002.
- Güran, Kemal, *Türkiye’deki uygulamalar Açısından Din ve Vicdan Hürriyeti ile Dini Hizmetlerin Görülmesindeki Sınırlar ve Görevler Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991.
- Görgün, Hilal, *Medeniyet Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c28, TDV Yayın

Matbaacılık, İstanbul 2003.

HABER7, "Yalçıntaş'tan CHP'ye Köşk Düzeltmesi, 2007, Kaynak:
http://www.haber7.com/siyaset/haber/249548-yalcintastan-chpye-kosk-duzeltmesi;
(Erişim 15 Ocak 2013)

Hacıeminoğlu, Necmettin, *Türkçenin Karanlık Günleri*, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 2003.

Hacıeminoğlu, Necmettin, *Türkçenin Öğretilmesi Meselesi*, Milli Kültür Dergisi, Haziran 1992, Sayı 93.

Hacıeminoğlu, Necmettin, *Türkiye'nin Çıkmazları*, Türk kültür Yayını, İstanbul 1975.

Halim Paşa, Said, *İslamlaşmak, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi*, Kitabevi, İstanbul 1997.

Has Hacıp, Yusuf, *Kutadgu Bilig*, Çev. Reşit Rahmeti Arat, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2008.

Hilmi, Filibeli Ahmet, *Müslümanlara Siyaset Rehberi, Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi* c1, Kitabevi, İstanbul 1997.

<http://aydinlarocagi.org/2012/01/genel-baskanlar-2/>

<http://aydinlarocagi.org/2012/06/denetim-kurulu/>

<http://aydinlarocagi.org/2012/06/ilim-istisare-kurulu/>

<http://aydinlarocagi.org/2012/06/muhasipler-saymanlar/>

<http://aydinlarocagi.org/2012/06/veznedarlar/>

<http://aydinlarocagi.org/2012/06/yonetim-kurulu-uyeleri/>

<http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

<http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

<http://aydinlarocagi.org/kurucular/>

http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf

<http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa24.htm>

<http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa61.htm> erişim 24.05.2012

<http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/pdf01/203-208.pdf>

<http://yenisafak.com.tr/arsiv/2000/mayis/01/atasgetiren.html>;

Hür, Ayşe, *Türk Milli Kimliğinin Kurucu unsuru Olarak Ermeni Tabusu, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler*, c9, İstanbul,2009.

İnalçık, Halil, *Rönesans Avrupası Türkiye 'nin Batı Medeniyeti İle Özdeşleşme Süreci*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2002.

İridağ, Osman, *Aydınlar Ocağı Nereye Koşuyor*, Aksiyon Dergisi, 19 Ocak 2004;

Kabacalı, Alpay, *Türkiye 'de Gençlik Hareketleri*, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul 1992.

Kabaklı, Ahmet, "Birleşiniz Artık", *Tercüman Gazetesi*, 15 Kasım 1973,

Kabaklı, Ahmet, "Milli Koalisyon", *Tercüman Gazetesi*, 03 Aralık 1973

Kabaklı, Ahmet, *Kültür Emperyalizmi*, Toker Yayınları, İstanbul 1971.

Kabaklı, Ahmet, *Mabed ve Millet*, Toker Yayınları, İstanbul 1970.

Kafadar, Osman, *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Tartışmaları, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce c3 Modernleşme ve Batıcılık*, İletişim Yayınları, İstanbul 2007.

Kafesoğlu, İbrahim, *Milli Kültür ve Siyaset, 1. Milli Kültür Şurası, 23-27 Ekim 1982, Kurum ve Kurum Temsilcisi Bildirileri Kişisel Bildiri Özetleri*, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı APKK Başkanlığı Şura Sekreteryası, Ankara 1982.

Kafesoğlu, İbrahim, *Türk İslam Sentezi*, Aydınlar Ocağı Yayını, İstanbul 1985.

Kafesoğlu, İbrahim, *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, MEB Devlet kitapları, İstanbul 1970.

Kafesoğlu, İbrahim, *Türkiye 'yi Bugünkü Şartlara Getiren Tarihi Gelişme - Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984.

Kakıncı, S. Halit, *Yazılı Basın Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Kanyılmaz, İbrahim, *Milli birlik, İktisadi sistem ve İktisat Politikası, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz İktisat, Çalışma Hayatı ve Sağlık, Dış Politika c2*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Kaplan, Mehmet, *Nesillerin Ruhu*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970.

- Kara, İsmail, *Türkiye 'de İslamcılık Düşüncesi c1*, Kitabevi, İstanbul 1997.
- Karaca, Kurt, *Milliyetçi Türkiye*, Çınar Yayınevi, Ankara 1971.
- Karakoç, Sezai, *Sütun c1*, Fatih Yayınevi, İstanbul 1969.
- Karamısır, Sami, *Dış Politika Komisyonu Müzakere Özetleri Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz c2 İktisat Çalışma Hayatı ve Sağlık Dış Politika*, Aydınlar Ocağı yayınları, İstanbul 1988.
- Karataş, Şaban, *Gençlik ve Meseleleri Komisyonu Sonuç Raporu Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.
- Karataş, Şaban, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.
- Karpat, Kemal, *Kısa Türkiye Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2012.
- Keskioğlu, Osman, *İslam Dünyası Dün ve Bugün*, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Kili, Suna, Gözübüyük, A.Seref, *Türk Anayasa Metinleri (Sened-i İttifaktan Günümüze)*, Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul 2000.
- Kireççi, Mehmet Akif, *Toynbee ve Gökalp'te Medeniyet Değiştirme Sorunsalı ve Osmanlı Devleti'nin Çöküşüne Bakışlar, Türkler c14*, Yeni Türkiye Yayınları Ankara 2002.
- Kitapçı Zekeriya,, *Hız Peygamberin Hadislerinde Türkler*, Yedi Kubbe Yayınları, Konya 2009.
- Kitapçı, Zekeriya, *Yeni İslam Tarihi ve Türkler c.2*, Yedikubbe Yayınları, Konya 2005.
- Kocaeli Aydınlar Ocağı, "Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş'ın Bilinmeyen Yönleri" 20 Ocak 2013, Kaynak: <http://www.kocaeliaydinlarocagi.org.tr/Yazi.aspx?ID=4239>; (Erişim 25 Ocak 2013)
- Kösoğlu, Nevzat, *Milli Kültür ve Kimlik*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997.
- Kösoğlu, Nevzat, *Milli kültür-Mozaiik-Etnik Grup Tartışılan Değerler Açısından Türkiye*, TDV Yayınları, Ankara 1996.
- Kösoğlu, Nevzat, *Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti Üzerine Düşünceler*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1991.
- Koyuncu, Mevlüt, *Türkler ve İslâm Dünyası Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Kuhn, Thomas S., *Bilimsel Devrimlerin Yapısı*, Çev.Nilüfer Kuyaş, Kırmızı Yayınları, İstanbul 2006.

Kültür Komisyonu Sonuç Raporu, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Kur'an-ı Kerim

Kuran, Ercüment, *Türkiye'nin Batılılaşması ve Milli Meseleler*, TDV Yayınları, Ankara 2007.

Lewis, Bernard, *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2007.

Mardin, Şerif, *Türk Modernleşmesi*, İletişim Yayınları, İstanbul 1995.

Merçil, Erdoğan, *Gazneliler Devleti Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1989.

Meriç, Cemil, *Umrandan Uygarlığa*, İletişim Yayınları, İstanbul 2008.

Milli Kültür Dergisi, Haziran 1992, S.93,

Milliyet Gazetesi "Aydınlar Ocağı Genel Başkanlığına Prof. Dr. Salih Tuğ Getirildi" 16 Haziran 1979

Milliyet Gazetesi 29 Nisan 2000.

Milliyet Gazetesi Aydınlar Ocağı'na kayıtlı 30 Öğretim görevlisi: "Uluslararası komünizmin 5'inci kolu, Türkiye'yi bir iç savaş eşiğine getirdi", 11 Ekim 1978;

Milliyet Gazetesi, "Ebuzziya'ya Soruşturma", 06 Kasım 1987

Milliyet Gazetesi, "Milliyetçiler Kurultayı", 24 Nisan 1987;

Milliyet Gazetesi, "Uluslararası Komünizmin 5. Kolu, Türkiye'yi bir İç Savaşın Eşğine Getirdi", 11 Ekim 1978

Milliyet Gazetesi, 06 Eylül 2003

Milliyet Gazetesi, 12 Profesör Sağ Hükümet İstedi, 11 Kasım 1974

Milliyet Gazetesi, ANAP'la DYP'yi Birleştirme Çabaları, 17 Mayıs 1987

Milliyet Gazetesi, Aydınlar Ocağı Başkanıyla..., 03.06.1987

Milliyet Gazetesi, Batı Ocağı Kuruluyor, 02 Haziran 1987

Milliyet Gazetesi, Bir İstifa'da RP'den, 16 Temmuz 1997;

Milliyet Gazetesi, Dalan Aydınlar Ocağı'na Çarptı, 24 Kasım 1991;

Milliyet Gazetesi, Ebuuzziya'ya Soruşturma, 06 Haziran 1987

Milliyet Gazetesi, Harf Devrimi Hataydı, 02 Haziran 1987

Milliyet Gazetesi, Harf Devrimi Hataydı, 02 Kasım 1986

Milliyet Gazetesi, Karataş'tan Çiller'e Hayır, 17 Haziran 1997;

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Açılış Konuşmaları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Çalışma Hayatı*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Dış Siyaset*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Eğitim*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Hukuk*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *İktisat*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Önsöz*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Sağlık*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları, *Sanat*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Munyar, Vahap, *Aydınlar Ocağı Sağda Barıştan Umudu Kesti*, Milliyet Gazetesi, 26 Eylül 1989

Murat, Sedat, Uçma, İsmet, Beyaz, Yasin, *Sabahattin Zaim Bir Ömrün Hikayesi*, İşaret Yayınları, İstanbul 2008.

Mustafa Erkal, Aydınlar Ocağı Genel Merkezinin “Yeni Anayasa” Teklifleriyle İlgili Görüşleri <http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

Ocak, Ahmet Yaşar, *Türkler Türkiye ve İslam*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000.

Öke, Mim Kemal, *Yabancı Ülkelerde Türk Kültürünün Tanıtılması Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Orhangazi, Ertekin, *Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yolları, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

Orkun Dergisi, "Aydınlar Ocağı ateş hattında" Kaynak:

http://www.orkun.com.tr/asp/orkun.asp?Tip=Makale&Makale_Nu=!P*R/YYLPTYDIW DUHLOKYSJAOYHGUH*/E/DREA.JS/EOAA/WATDU!LHBQGALVEEO*F-C/B.OQ (Erişim 15 Ocak 2013)

Oruç, Zülküf, *Geçmişten Günümüze Milli Türk Talebe Birliği, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Dönemler ve Zihniyetler c9*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Özarpınar, Yılmaz, *Kültür ve Medeniyet Anlayışları ve Bir Medeniyet Teorisi*, Ötüken Neşriyat, İstanbul 1997.

Özal, Turgut, *Kapanış Konuşması, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Özcan, Azmi, *Milliyetçilik Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c30, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2005

Özcan, Hanifi, *İslam Bilgi Kuramı, İslam 'a Giriş*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2007.

Özcan, Fatma Yurttaş Bir Aydın Hareketi Olarak Aydınlar Ocağı ve Türk Siyasetine Etkileri, (Doktora Tezi), Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2011.

Özçelik, Pınar Kaya, “12 Eylül’ü Anlamak”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi Cilt 66*, 2011, S.1, 2011,

Öznur, Hakkı, *Ülkücü Hareket c1*, Asya Kitap Kulübü, Ankara 1996.

Öztürk, Ali, *Ötüken Türk Kitabeleri*, MEB Yayınları, İstanbul 1996.

Resmi Gazete, "Türk Vatandaşlığı Kanunu" Kaynak:

<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/>

[2009/06/20090612.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090612.htm](http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090612.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090612.htm) (Erişim 15 Ocak 2013)

Şentürk, Recep, Millet Maddesi TDV İslam Ans. c30, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2005.

Sinanoğlu, Mustafa, *İslam Maddesi*, TDV İslam Ansiklopedisi c23, TDV Yayın Matbaacılık, İstanbul 2001.

Soysal, Mümtaz, “Resmi İdeoloji”, Milliyet Gazetesi, 07 Ocak 1987

Sünen-i İbni Mace Tercümesi ve Şerhi, Mukaddime c1, çev. Haydar Hatipoğlu, Kahraman Yayınları, İstanbul 1982.

Taşer, Dündar, *Mesele*, Burçak Ltd Şti, İstanbul 1993.

Taşkın, Yüksel, *Kemalist Kültür Politikaları Açısından Türk Tarih ve Dil Kurumları Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce c2* Kemalizm, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

TDK Sözlüğü, “Millet Maddesi”, Kaynak:

http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fab83f89fe4a7.66037155

Timur, Taner, *Osmanlı Kimliği*, İmge Kitabevi, Ankara 2000.

Timuroğlu, Vecihi, Bilimin Bağımsızlığı ve Türk İslam Sentezi Üzerine, *Abece Eğitim ve Ekin Dergisi*, Mayıs 1989, S.38.

Timuroğlu, Vecihi, Bilimin Bağımsızlığı ve Türk İslam Sentezi Üzerine2, *Abece Eğitim ve Ekin Dergisi*, Temmuz 1989, S. 40.

Timuroğlu, Vecihi, Bilimin Bağımsızlığı ve Türk İslam Sentezi Üzerine3, *Abece Eğitim ve Ekin Dergisi*, Ağustos 1989, S. 41.

Topçu, Nurettin, *Türkiye’nin Maarif Davası*, Hareket Yayınları, İstanbul 1970.

Toynbee, Arnold J., *Türkiye 1 Bir Devletin Yeniden Doğuşu*, Cumhuriyet Gazetesi Yayını, 1999.

Tuğ, Salih, *Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991.

Tunaya, Tarık Zafer, *Türkiye’de Siyasi Partiler c1*, Hürriyet Vakfı Yayınları, İstanbul 1988.

Tunaya, Tarık Zafer, *Türkiye’nin Siyasi Hayatında Batılılaşma Hareketleri c1*, Cumhuriyet Gazetesi, 1999.

Turan, Osman, *Türkiye’de Siyasi Buhran’ın Kaynakları*, Nakışlar Yayınevi, İstanbul

1979.

Turan, Mümtaz, *Kültür Değişmeleri Sosyal Psikoloji Bakımından Bir Tetkik*, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2010.

Turan, Osman, *Türk Cihan Hakimiyeti Mefkuresi c.2*, İstanbul Matbaası, İstanbul 1969.

Turan, Osman, *Türkler ve İslamiyet, Türkler c4*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

TDK Sözlüğü c1, “Aydın Maddesi”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998.

TDK Sözlüğü c2, “Milliyetçilik Maddesi”, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1998.

Türk Dil Kurumu, Kaynak:

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fb7f6dd40dbb7.01514374_milliyetçilik_maddesi – erişim 19.05.2012

Türk Dil Kurumu, Kaynak:

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.4fca04656b2c06.82375325_sentez_maddesi erişim 02/06/2012

Türk Dünyası ve Ortak Dil, *Milli Kültür Dergisi*, Haziran 1992, Sayı 93.

Türk Edebiyatı Dergisi Milli Kültür Semineri ve Sanat Şenliği Özel Sayısı, Haziran 1980, S.80

Türkeş, Alpaslan, *Kapanış Komuşması, Milliyetçiler 3. Büyük İlmi Kurultayı Kararları*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1978.

Türkkın, Reha Oğuz, *Teknoloji ve İletişim Araçlarının Gelişmesi ile Dünya Ortak Yaşayışı Karşısında İnsanımız, Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Uçar, Fuat, *Üç Tarzı Siyaset Türkçülüğün Manifestosu Osmanlılık – İslamcılık – Türkçülük*, Fark Yayınları, Ankara, 2008.

Ülken, Hilmi Ziya, *Millet ve Tarih Şuuru*, Dergah Yayınları, İstanbul 1976.

Ülken, Hilmi Ziya, *Türkiye 'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları İstanbul 2005.

Ünüvar, Kerem, *İttihatçılıktan Kemalizme İhya'dan İnşa'ya, Modern Türkiye 'de Siyasi Düşünce Tanzimat c1*, İletişim Yayınları, İstanbul 2009.

Uyanık, Mevlüt, “Said Nursi'nin Medeniyet Tasavvuru”, *Köprü Dergisi*, 2012, S.118,

Uyanık, Mevlüt, *Bilginin İslamileştirilmesi ve Çağdaş İslam Düşüncesi*, Ankara Okulu

Yayınları, Ankara 2001.

Uyanık, Mevlüt, *Çağdaş İslam Düşüncesinde Tarihsellik ve Evrensellik Sorunu, Kur'an'ın Tarihselliği ve Evrenselliği*, ed.: Mevlüt Uyanık, Fecr Yay., Ankara 2011,

Uyanık, Mevlüt, *Din-Kültür ve Çağdaşlık 2004 Yılı Kutlu Doğum Sempozyumu Tebliğ ve Müzakereleri, Çağdaşlaşma, Değişme ve Dönüşme Tartışmalarında Sosyal Kimlikler Meselesi*, TDV Yayınları, Ankara 2007.

Uyanık, Mevlüt, *Felsefi Düşünceye Çağrı*, Elis Yay., Ankara 2012.

Uyanık, Mevlüt, Akyol Aygün, *İslam Ahlak Felsefesi*, Elis yay. Ankara.2013.

Uyanık, Mevlüt, *İslam Bilgi Felsefesinde Kalbin Anlaması Gazzali Örneği*, Araştırma Yayınları, Ankara2005.

Uyanık, Mevlüt, *Osmanlı İslahatlarının Nihai İfadesi Olarak Üç Tarz-ı Siyaset ve Türkiye Cumhuriyeti'ne Etkisi*, *Türkler c14*, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.

Uyanık, Mevlüt, *Üç Tarz-ı Siyaset-Bir Üst Kimlik Tasarımı Olarak Türkiyelilik*, Metropol Yayınları, İstanbul 2003.

www.tded.org.tr/images/logo/sem/mustafa_ozkan.pdf

Yalçın, Süleyman, *Aydınlar Ocağı ve Türk İslam Sentezi, Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yalçın, Süleyman, *Milliyetçiler IV. Büyük İlmî Kurultayı Sonuç Beyannamesi Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yalçın, Süleyman, *Seminer Açılış Konuşması, Ülkemizi 12 Eylül'e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Garanti Neşriyat, İstanbul 1984.

Yalçın, Süleyman, *Takdim Konuşması Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yalçın, Süleyman, Tuğ, Salih, *Türkiye Cumhuriyeti Anayasası İçin Teklif*, Ünal Matbaası, İstanbul 1982.

Yalçın, Süleyman, *Yeni Bir Yüzyıla Girerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yalçıntaş, Nevzat, *Din ve Vicdan Hürriyeti*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1991.

Yazıcı, Nesimi, *İlk Türk İslam Devletleri Tarihi*, AÜ İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara 1992.

Yeni Bir Yüzyıla Gिरerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Gençlik ve Meseleleri 21. Yüzyıla Doğru Türkiye c3 *Gençlik ve Meseleleri Komisyonu Sonuç Raporu*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yılanlıoğlu, İsmail Hakkı, *Manevi Değerlerimiz ve Yapılan Tahribat*, Adak Yayınları, İstanbul 1977.

Yıldız, Hakkı Dursun, *Kültür Yozlaşmasına Karşı Alınacak Tedbirler, Yeni Bir Yüzyıla Gिरerken Türk İslam Sentezi Görüşünde Meselelerimiz Kültür – Eğitim – Dini Hayat c1*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1988.

Yılmaz, Murat, *Mümtaz Turhan, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Milliyetçilik c4*, İletişim Yayınları, İstanbul 2002.

Zaim, Sabahattin, *Seminerin Birinci Gün Tebliğ ve Tahlillerinin Bir Genel Değerlendirmesi-Ülkemizi 12 Eylül’e Getiren Sebepler ve Türkiye Üzerindeki Oyunlar*, Aydınlar Ocağı Yayınları, İstanbul 1984.

Zürcher, Eric Jan, *Modernleşen Türkiye’nin Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 2000.

EKLER

EK-1 AYDINLAR OCAĞI ANA TÜZÜĞÜ (14 MAYIS 1970)

1. FASIL: OCAĞIN ADI VE AMACI

1. MADDE: Merkezi İstanbul'da olmak üzere «AYDINLAR OCAĞI DERNEĞİ» adı ile bir dernek kurulmuştur.

2. MADDE: DERNEĞİN AMACI, millî kültür ve şuuru geliştirmek suretiyle Türk Milliyetçiliği fikrini yaymak, millî bünyemizi sarsan fikir buhranı ve mefhumlar anarşisi ile mücadele ederek millî varlığımızı meydana getiren unsurları yaşatıp kuvvetlendirmektir.

Dernek, amacını gerçekleştirmek için:

a) Millî ve manevî değerlerimizi yıkıcı ve bozucu akımlara karşı, Türk ahlâk ve geleneklerini, Türk dilini ve san'atını müdafaa eder.

b) Memleket meselelerine ve millî davalara Türk Milliyetçiliği açısından bakarak millî menfaatlerimize en uygun çözüm yollarını araştırıp bulur ve yayar.

c) Fikirde ve davranışta millî ideale bağlı nesiller yetiştirmeye çalışır.

ç) Üyeleri ile amacına uygun şahıslar ve kuruluşlar arasında sosyal dayanışma kurar.

d) Konferanslar, seminerler, açık oturumlar ve benzeri faaliyetler yapar ve bunları temin için lokal açar.

e) Konserler ve temsiller veririr, sergiler açar ve bunlara benzer san'at ve kültür faaliyetlerinde bulunur.

f) İlmî çalışmalar ve araştırmalar yapar, yaptırır ve bu gibi çalışmalara yardım eder.

g) Neşriyat ve dağıtım yapar.

h) Kabiliyetli gençlerin yetişmesini temin için muhtelif fonlar, vakıflar ve tesisler kurar.

2. FASIL: ÜYELİK

3. MADDE: Aydınlar Ocağı Derneği siyasetle uğraşmaz

4. MADDE: Üye Olmak

18 yaşını bitirmiş, medenî haklara ehil ve meslek sahibi her Türk, derneğe üye olabilir.

2908 Sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasının 2 ve 3 numaralı bentlerinde gösterilenler ile diğer kanunların derneklere üye olamayacaklarını belirttiği kişiler dernek üyesi olamaz. Kendi iradesi dışında yabancı bir devletin uyruğunda bulunan Türkler de, Türk vatandaşlarında aranan şartlarla birlikte, Türkiye'de ikamet etme hakkına sahip buldukları takdirde, derneğe üye olabilirler.

Aydınlar Ocağı Derneği'ne giriş, iki üyenin tezkiyesini ihtiva eden yazılı' müracaatla olur. Yetkili Kurul, müracaatı en 'çok 30 gün içinde "karara bağlar ve sonucunu müracaat sahibine yazılı olarak" duyurur. Üyeliğin red sebebini açıklama mecburiyeti yoktur. Üye kabulü, idare heyeti tamsayısının üçte ikisi ile olur. (2908 sayılı Kanunun 16'ncı maddesi uyarınca)

5. MADDE: ÜYELİĞİN SONA ERMESİ

Üyeler yazılı olarak bildirmek suretiyle, diledikleri zaman dernekten ayrılabilirler. Yazılı istifadaki tarihe kadar birikmiş aidat borcunun ödenmesi şarttır.

Derneğin tüzük ve kararları ile maksat ve amacına aykırı hareket eden, şeref ve haysiyeti kırıcı bir fiil işleyen, tesanüdü bozan, 2. maddeye aykırı faaliyette bulunan, millet ve memleket severliğin şeref ve vakarı ile telifi mümkün bulunmayan her türlü fiil ve hareketlerin tahkiki ile karara bağlanması Yönetim Kurulu yetkisindedir. Yönetim Kurulu, gerekirse tahkikat komisyonu misyonu kurabilir ve aşağıda belirlenen şart ve şekillere uyulmak suretiyle Dernek'ten çıkarabilir:

Maddede yazılı fiilleri işlediği sabit olan üyelere aşağıdaki ceza kararları tatbik edilir:

- a) İhtar,
- b) Geçici ihraç,
- c) Daimi ihraç.

Ocağın Tüzük, talimatname ve kararları ile maksat ve amacına aykırı hareket etmek, şeref ve haysiyet kırıcı bir fiili işlemek, tesanüdü bozmak, 2. maddeye aykırı faaliyette bulunmanın cezası dernekten ihraçtır.

Herhangi bir cezai karar verilmeden önce alâkalıların dinlenilmesi ve yazılı müdafaalarının alınması lâzımdır. Tebligattan sonraki bir hafta içinde yazılı müdafaa

göndermeyen üye bir hak iddia edemez.

Hakkında tebligat yapılan üye hakkında karar, takibat başladıktan sonra en geç iki ay içinde verilir. Bir ay zarfında itirazda bulunulmazsa bu karar kesinleşir. Genel Kurulun, ihracın tasdiki veya bozulması hakkındaki kararı kesindir. (2908 Sayılı Yasanın 17'nci Mad. uyarınca)

6. MADDE: ÜYENİN HAK VE VAZİFESİ

Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz. Her üye istifa hakkına sahiptir.

Dernek üyeleri eşit haklara sahiptir.

Üyeler, Yönetim Kurulunun verdiği vazifeleri yapmak zorundadırlar. Üye herhangi bir sebeple yapamayacağı vazife için önceden mazeretini beyan ederek itirazda bulunabilir.

Birden fazla şubeye kayıt yapılamaz, ikametgâhın değişmesi ile şube de değiştirilebilir.

7. MADDE: AİDAT ÖDEME Üyeler

yılda 12.000.— TL aidat öderler.

3. FASIL: DERNEĞİN ORGANLARI

8. MADDE: Derneğin organları şunlardır:

- a) Genel Kurul
- b) Divan
- c) İlim ve İstişare

Kurulu

- d) ç) Yönetim Kurulu
- e) Denetleme Kurulu

Genel Kurulun ve Denetleme Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez. (2908 Sayılı Yasanın 19'uncu mad. uyarınca)

4.FASIL: GENEL KURUL ÇALIŞMALARI

9. MADDE: GENEL KURUL

1. Dernek tüzüğünde belli edilen zamanlarda olağan;
2. Yönetim veya denetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya dernek üyelerinden beşte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü toplanır.

Olağan genel kurul toplantıları en geç iki yılda bir Haziran ayı içinde yapılır.

Genel kurul toplantıya yönetim kurulunca çağrılır.

Denetleme kurulunun veya dernek üyelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine yönetim kurulu genel kurulu bir ay içinde toplantıya çağırılmazsa, denetleme kurulu veya toplantı isteğinde bulunan üyelerden birinin müracaatı üzerine mahallî sulh hukuk hâkimi duruşma yaparak dernek üyeleri arasından üç kişilik bir heyeti, genel kurulu toplantıya çağırarak görevlendirir. (2908 Sayılı Yasanın 20'nci mad. uyarınca)

10. MADDE: ÇAĞRI USULÜ

Yönetim Kurulu, dernek tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin listesini düzenler. Genel kurula katılacak üyeler en az onbeş *gün* önceden, günü, saati, yeri ve gündemi mahallî bir gazetede ilân edilmek suretiyle toplantıya çağrılır. Bu çağrıda, çoğunluk sağlanamaması sebebiyle toplantı yapılamazsa, ikinci toplantının hangi gün yapılacağı da belirtilir. İlk toplantı *günü* ile ikinci toplantı arasında bırakılacak zaman bir haftadan az olamaz.

Toplantının yapılacağı gün, saat ve yer ile toplantı gündemi, toplantı gününden en az onbeşgün önce mahallin en büyük mülkî amirliğine yazı ile bildirilir ve bu yazıya toplantıya katılacak üyeleri gösteren liste de eklenir.

Toplantı başka bir sebeple geri bırakılırsa, bu durum, geri bırakma sebepleri de belirtilmek suretiyle, toplantı ilânının yapıldığı gazeteye ikinci bir ilân verilerek üyelere duyurulur. İkinci toplantının geri bırakma tarihinden itibaren en geç iki ay içinde yapılması zorunludur.

Üyeler ikinci toplantıya, birinci fıkrada belirtilen esaslara göre yeniden çağrılır ve toplantı ikinci fıkra esaslarına göre mahallin en büyük mülkî amirliğine duyurulur.

Genel Kurul toplantısı bir defadan fazla geri bırakılamaz.

(2908 Sayılı Yasanın 21'inci Mad. uyarınca)

11. MADDE: TOPLANTI YERİ

Genel Kurul toplantıları dernek merkezinin bulunduğu yerden başka bir yerde yapılamaz.

12. MADDE: TOPLANTI YETER SAYISI

Genel kurul, dernek tüzüğüne göre genel kurula katılma hakkı bulunan üyelerin yarısından bir fazlasının katılmasıyla toplanır.

İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa, ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak bu ikinci toplantıya katılan üye sayısı dernek yönetim ve denetleme kurulları üye tam sayısı toplamının iki katından az olamaz. - (İlgili yasa madde 23)

13. MADDE: TOPLANTININ YAPILIŞ USULÜ

Demek genel kurul toplantıları, ilânda belirtilen ve mahallin en büyük mülkî amirliğine bildirilen gün, saat ve yerde yapılır.

Genel kurula katılacak üyeler, Yönetim kurulunca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler.

12'nci maddede belirtilen tamsayı sağlanmışsa, durum bir tutanakla tesbit edilir ve toplantı yönetim kurulu başkanı veya görevlendireceği yönetim kurulu üyelerinden biri tarafından açılır.

Hükümet komiserinin toplantıya gelmemiş olması, toplantının ertelenmesini gerektirmez.

Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan ve yeteri kadar başkanvekili ile kâtip seçilir.

Toplantının yönetimi genel kurul başkanına aittir. Kâtipler toplantı tutanağını düzenler ve başkanla birlikte imzalarlar.

Toplantı sonunda, bütün tutanak ve belgeler yönetim kuruluna verilir. (İlgili yasanın 24'üncü maddesi)

14. MADDE: TOPLANTIDA GÖRÜŞÜLECEK KONULAR

Genel kurul toplantısında yalnız gündemde yer alan maddeler görüşülür. Ancak, toplantıda hazır bulunan üyelerin en az onda biri tarafından görüşülmesi istenen

konuların gündeme alınması zorunludur. (İlgili yasanın 25'inci Mad.)

15. MADDE: GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ

Aşağıda yazılı hususlar genel kurulca görüşülüp karara bağlanır.

1. Dernek organlarının seçilmesi,
2. Dernek tüzüğünün değiştirilmesi,
3. Yönetim ve denetleme kurulları raporlarının görüşülmesi, yönetim kurulunun ibra edilmesi,
4. Yönetim kurulunca hazırlanan bütçenin görüşülüp aynen veya değiştirilerek kabul edilmesi,
5. Dernek için gerekli taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması hususunda yönetim kuruluna yetki verilmesi,
6. Derneğin federasyona katılması veya ayrılması,
7. Derneğin Uluslararası faaliyette bulunması, yurt dışındaki dernek veya kuruluşlara üye olarak katılması veya ayrılması,
8. Derneğin feshedilmesi,
9. İhraç kararlarını müzakere ve tasdik veya reddetmek,
10. Mevzuatta ve dernek tüzüğünde genel kurulca yapılması belirtilen diğer görevlerin yerine getirilmesi. (İlgili yasanın 26'ncı maddesi uyarınca)

16. MADDE: Seçimler için divan başkanının imzasını taşıyan ve Demeğin mührünü hâvi pusulaların kullanılması ve üyelere isimlerinin belirtilerek dağıtılması ve aynı şekilde toplanması şarttır. Rey verecek kimse kalmadığı anlaşılınca başkanlık seçime son verir ve sayıma geçilir. Bundan sonra artık rey verilmez. Dernek mührünü ve Genel Kurul başkanının imzasını ihtiva etmeyen, evvelden hazırlanmış basılı rey pusulaları geçerli değildir. Genel Kurul toplantılarına ait zabıtlar, kararlar, rey pusulaları, takrir ve teklifler başkanlık tarafından imza edilir, saklanmak üzere Yönetim Kuruluna tevdi edilir.

5.FASIL: DİVAN VE TEŞEKKÜLÜ

17. MADDE: Divan, Genel kuruldan sonra, Derneğin en yüksek organıdır. Divan; İlim ve İstişare Kurulu, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulundan teşekkül eder. İlim ve İstişare Kurulu Başkanı aynı zamanda Divana başkanlık eder. Toplantılarda dernek başkanı, ikinci başkan ve genel sekreter de, divan kâtibi olarak vazife görür

18. MADDE: DİVANIN VAZİFE VE YETKİLERİ

- a) Derneğin faaliyetlerinin maksat ve amacına uygun olarak yapılıp yapılmadığını kontrol etmek,
- b) İlim ve İstişare Kuruluna vazife vermek, bu kuruldan gelen tavsiyeleri karara bağlamak, gerekiyorsa meselelerin halli hususunda komisyonlar kurmak,
- c) İcabı halinde Genel Kurulun toplanması hususunda Yönetim Kurulundan talepte bulunmak,
- ç) Yönetim Kuruluna vâkî şube açma talepleri hakkında birlikte müzakere bulunmak ve mütalâa, vermek,
- d) Yönetim Kurulunun faaliyetlerine yön vermek, tavsiyelerde bulunmak,
- e) Yönetim Kurulunca hazırlanacak talimatnameleri gözden geçirip müzakere etmek.

6.FASIL: İLİM VE İSTİŞARE KURULU

19. MADDE: İlim ve İstişare Kurulu, Genel Kurulca onbeş kişiden teşekkül etmek üzere ve bir normal Genel Kurul dönemi için seçilir. Kurul, seçimi takiben arasında bir başkan, bir başkan vekili, bir de kâtip seçer. İlim ve İstişare Kurulu, Kurul Başkanının veya Yönetim Kurulunun lüzum gördüğü hallerde ve davet üzerine toplanır.

20. MADDE: VAZİFELERİ

- a) Derneğin amacına uygun olan ilmî faaliyetler, neşriyat ve konferanslar düzenlenmesi hususunda tavsiyelerde bulunur,
- b) Yönetim Kurulunun çalışmalarına ilmî ve istişarî mahiyette yardım eder,
- c) Derneğe üye olmak isteyenlerin müracaatlarını inceler ve derneğe alınıp alınmaması hususunda yönetim kuruluna mütalâa verir,
- ç) Millî kültürün gelişmesini sağlamak amacı ile çeşitli komisyonlar kurar ve dernek

üyelerinden de bu komisyona üye seçer. Her türlü kültürel faaliyetleri tanzim ve bu çalışmalar sonunda meydana gelecek eserleri bastırmak hususunda yönetim kuruluna tavsiyelerde bulunur,

d) Yurtlar ve vakıflar tesisi hususunda gerekli tetkikatı yapıp yönetim kuruluna mütalâa verir. Velhasıl, derneğin amacına uygun her türlü faaliyette Yönetim kuruluna yardımcı olur.

7.FASIL: YÖNETİM KURULU

21. MADDE: YÖNETİM KURULU TEŞKİLİ VE GÖREVLERİ

Yönetim Kurulu, dokuz asil ve dokuz yedek üyeden az olmamak üzere genel kurulca gizli oyla seçilir. Yönetim Kurulu üyeleri, seçimlerini takiben, kendi aralarında şu suretle iş bölümü yaparlar:

a) Genel Başkan

b) Genel Başkan Vekili (İkinci bşk.)

c) Genel

Sekreter

ç) Muhasip üye

d) Veznedar

e) Dört üye

Yönetim kurulu, belirli gün ve saatte olmak üzere, en az ayda bir defa toplanır, kararları ekseriyetle verir. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın kararı geçerli sayılır. Asıl üyeliklerde boşalma olduğu takdirde yedek üyelerin göreve çağırılması zorunludur.

Yönetim Kurulu aşağıdaki hususları yerine getirir.

1. Derneği temsil etmek veya bu hususta kendi üyelerinden bir veya birkaçına yetki vermek,

2. Derneğin gelir ve gider hesaplarına ilişkin işlemleri yapmak ve gelecek döneme ait bütçeyi hazırlayarak genel kurula sunmak,

3. Türk vatandaşı olmayanların dernek üyeliğine kabulü halinde bunları ongun içinde mahallin en büyük mülkî amirliğine bildirmek,
  4. Dernek tüzüğünün ve mevzuatın kendisine verdiği diğer işleri yapmak ve yetkileri kullanmak,
  5. Genel kurulun ve divanın kararlarını icra etmek,
  6. İlim ve İstişare kurulu tarafından verilen mütalâaları karara bağlamak ve gereğinde divana sunmak,
  7. Derneğin her türlü idarî, ilmî faaliyetlerini tanzim, etmek,
  8. Lokali idare etmek, bu hususta mes'ul kimseleri tayin ve divanın tasdikinden geçen talimatnameye uygun idare ettirmek,
  9. Genel kurula katılma hakkı olan üyelerin listesini tanzim etmek,
  10. İlim ve istişare kurulunun mütalâasını alıp, divanın tasdikinden geçirmek suretiyle talimatnameler hazırlamak. Derneğin gelirlerini temin ve gereken masraflarını yapmak,
  11. Lokal kiralamak, lüzumlu demirbaşları satın almak. Derneğin gayesine uygun şekilde lokali tanzim ve toplantılar tertip etmek,
- Dernek lokalinde ve sair yerlerde konferanslar, seminerler tertip ve bunları Dernek üyelerine veya amacına uygun çalışmaları ve neşriyatı olan kimselere verdirmek,
12. Üyelerden gerekenlere her türlü maddî ve manevî yardımlarda bulunmak.
  13. Şube açmak isteyen yerlerden alınacak teklifleri ilim ve istişare kurulunun mütalâasını alıp Divanda müzakere ile divanın tavsiyelerine uygun karar vermek ve şube kurucularına yetki vermek,
  14. Üye olmak isteyenlerin taleplerini ilim ve istişare kuruluna havale ile alınacak mütalâaya göre kararlar vermek,
  15. İlmî ve kültürel çalışmalarda divanın direktiflerine, ilim ve istişare kurulunun tavsiye ve iş'arına göre faaliyetlerde bulunmak. (İlgili Yasanın 27'nci maddesi uyarınca)
22. MADDE: Yönetim Kurulunun yedek üyelerle tamamlanamaması

Yönetim kurulu üye sayısı, boşalmalar sebebiyle yedeklerin de getirilmesinden sonra, üye tamsayısının yarısından aşağı düşerse, genel kurul mevcut yönetim kurulu üyeleri

veya denetleme kurulu tarafından bir ay içinde toplantıya çağrılır. Çağrının yapılmaması halinde, dernek üyelerinden birinin başvurması üzerine mahallin sulh hukuk hâkimi duruşma yaparak dernek üyeleri arasından seçeceği üç kişiyi, bir ay içinde genel kurulu toplamakla görevlendirir. (İlgili yasanın 28'nci mad. uyarınca)

23. MADDE: Yönetim kurulu toplantılarına mazeretsiz olarak birbiri ardına üç defa devam etmeyenler veya altı ay içinde mutad beş toplantıda hazır bulunmayanlar istifa etmiş sayılırlar. Bunların yerine sırada olan yedek üyeler taahhütlü mektupla davet edilir. Bu mektubun almışından itibaren bir hafta içinde mazeretsiz davete icabet etmeyen yedek üyeler dahi istifa etmiş sayılırlar. Yerlerine yedek kalmaksızın dört üyeliğin düşmesi halinde yönetim kurulu vazifeye devam edemez. Bu takdirde Dernekler Kanununun 28. maddesi gereğince işlem yapılır.

8.FASIL: DENETLEME KURULU

MADDE: Derneğin mali işlerini ve muamelâtını tetkik ve denetleme üzere genel kurul tarafından üç aslî ve üç yedek denetici seçilir. Deneticiler seçildikleri devre içinde yönetim kurulunun gelir ve gider hesaplarını tetkik eder. Sarfiyatın yönetim kurulunun kararlarına, bütçe fasıllarına, tüzük hükümlerine uygun olup olmadığını altışar ayı geçmeyen aralıklarla yapar ve denetleme sonuçlarını bîr raporla yönetim kuruluna ve toplandığında genel kurula sunar. Denetçilerin genel kurulca yeniden seçilmesi caizdir.

24. MADDE: Organlara seçilenlerin idareye bildirilmesi Genel kurulca yapılan seçimi izleyen yedi gün içinde, yönetim kurulu başkanı tarafından; yönetim ve denetleme kurulları ile derneğin diğer organlarına seçilen asil ve yedek üyelerin ad ve soyadları, baba adları, doğum yeri ve tarihleri, meslekleri ve ikâmetgâhları dernek merkezinin bulunduğu yerin en büyük mülkî amirliğine yazı ile bildirilir.

9.FASIL: TEŞKİLAT

25. MADDE: Vilâyet, kaza ve nahiyelerle köylerde şube açılabilir. Şube açılabilmesi için, derneğe üye olma şartlarını haiz en az beş kişinin yapacakları yazılı müracaatın *genel* merkez tarafından kabul edilmiş olması gereklidir.

26. MADDE: Şube genel kurulları, şubeye kayıtlı üyelerden teşekkül eder. Yılda bir defa toplanır. Genel kurul toplantısının yeri, günü, saati ve gündemi en az üçgün

önceden bir gazete ile ilân edilir. Toplantı geri bırakılırsa aynı şekilde ilân yenilenir.

27. MADDE: Genel kurul toplantısı, kayıtlı üyelerin yarısından bir fazlasının huzuru ile açılır. Nisab dolmazsa toplantı geri bırakılır. İkinci toplantıda gerekli çoğunluk elde edilemezse dahi görüşmelere başlanır.

28. MADDE: Şube genel kurulu, kendisine bir başkan, bir başkan vekili ve iki kâtip seçer. Genel kurulun müzakere zabıtları ve kararları başkanlık divanınca imzalandıktan sonra saklanır. Genel kurul kararları, dernek şubesinin ilân yerinde üyelere duyurulur. Ayrıca, alınan kararlar mektupla kendilerine bildirilir.

29. MADDE: Şube genel kurulunun gündeminde şu maddeler bulunur:

- a) Başkanlık divanı seçimi,
- b) Faaliyet ve hesap raporunun okunması,
- c) Denetleme kurulu raporunun okunması ve yönetim kurulunun ibrası, ç) Yeni bütçenin tasdiki, Şube organlarının seçimi,
- d) Dilekler.

30. MADDE: Şubeye kayıtlı üyelere beşte birinin isteği ile şube genel kurulu fevkalâde toplantıya çağrılabilir. Bu hususta, normal genel kurul toplantısındaki hükümler tatbik olunur. Ancak, fevkalâde toplantıda, gündemde bulunmayan hususlar görüşülemez.

31. MADDE: Şube yönetim kurulu, şube genel kurulunca gizli oyla seçilir. Beş kişiden müteşekkildir. Biri başkan, biri başkan vekili, biri sekreter, biri muhasip, biri de üye olmak üzere vazife taksimi yaparlar. Köylerde de şube yönetim kurulları üye sayıları beş kişidir. Yönetim kurulunda boşalma olduğu takdirde yedek üyelerle doldurulur.

32. MADDE: Şube başkanı, herhangi bir sebeple vazifesinden ayrılırsa, yönetim kurulu üyeleri kendi aralarından bir başkan seçer.

33. MADDE: Sekreter yazı işlerine bakar. Genel merkezle muhaberatı tanzim eder. Gelen giden evrak, karar ve üye kayıt defterlerini tutar.

34. MADDE: Muhasip, şube hesapları, gelir-gider, bilanço ve kâfi hesap defterleri ile alâkadar olur. Şube başkanı ile birlikte bankadan para çeker.

35. MADDE: Yönetim kurulu toplantıları en az ayda bir defa yapılır. Mazeretsiz olarak

üst üste üç toplantıya gelmeyen yönetim kurulu üyesi istifa etmiş sayılır.

36. MADDE: Yıllık genel kurul toplantısında gizli oyla iki denetici seçilir. Bunlar hesaplarla ilgili hususları ve yönetim kurulunun faaliyetlerini tetkik ve kontrol ederek, şube genel kuruluna bir rapor hazırlar. Deneticiler beraberce çalışırlar ve şube genel kurulunun fevkalâde toplantıya çağırılması için genel merkeze müracaat edebilirler.

37. MADDE: Şube yönetim kurulları, disiplin işlerini tedvirle mükelleftir. Genel merkez yönetim kurulunun görev ve yetkileri, kendi bünyesinde şube yönetim kurulu için de geçerlidir.

38. MADDE: Şube yönetim kurulunun vereceği disiplin kararları için itiraz mercii genel merkez yönetim kuruludur. Bu kurulun vereceği kararlar kesindir.

39. MADDE: Şubeler genel merkez genel kurul toplantısına iştirak etmek üzere genel kurul toplantılarında iki delege seçerler. Üye sayısı elliden fazla olan şubelerde delege nisbeti yüzde iki olarak tayin edilir.

40. MADDE: Şubeler, gelirlerinin yüzde 15'ini her hesap yılı sonunda genel merkeze gönderirler.

10.FASIL: MALİ HÜKÜMLER

41. MADDE: Ocak, genel kurulca tasdik edilen bütçe ile idare olunur. Yönetim kurulu bütçedeki fasıllar ve maddeler arasında nakil yapabilirler.

42. MADDE: Yönetim kurulunun, tüzük ve bütçe hükümlerine göre yaptığı malî tasarruflarda heyet başkanı ile muhasibin veya başkanın yokluğunda, başkan vekili ile muhasibin imzası şarttır. Veznedarın üzerinde 10.000.— TL'dan fazla para bulunamaz. Derneğin parası millî bankalardan birine yatırılır. Bankadan para çekme halinde de başkan (veya yokluğunda başkan vekili), muhasip ve veznedardan üçünden ikisinin imzaları şarttır.

43. MADDE: Derneğin gelir kaynakları:

- a) Üye aidatları,
- b) Bağış ve yardımlar,
- c) Balo, eğlence, seyahat, müsamere, piyango gelirleri,

d) Neşriyat gelirleri,

e) Gayrimenkul gelirleri.

11.FASIL: ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

44. MADDE: Derneğin bulundurması mecburî olan defterler:

a) Üye kayıt defteri,

b) Üye aidat defteri veya üye sicil kartı,

c) Yönetim kurulu karar defteri,

ç) Gelir, gider, bütçe, kesin hesap ve bilanço defteri

d) Gelen-giden evrak defteri.

e) İlim ve istişare kurulunun karar ve mütalâalarının yazılacağı defter

f) Demirbaş defteri

g) Tesis edilecek kitaplıktaki kitapları muhtevi defter.

Yazışmalarla makbuzların sıra numarası takip etmesi mecburîdir. Gelir ve giderlerin takibine ait usul, 2908 Sayılı Dernekler Kanununun 63^üncü maddesi uyarınca yapılır. Lüzumlu dosyaların tanzimi, arşivlerin tesisi mecburîdir.

12.FASIL: TÜZEL KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ

45. MADDE: Genel Kurul kararıyla fesih

Dernek genel kurulu her zaman derneğin feshine karar verebilir. Genel kurulun derneğin feshine karar verebilmesi için, tüzüğe göre genel kurula katılma hakkına sahip bulunan dernek üyelerinin en az üçte ikisinin toplantıda hazır bulunması şarttır. İlk toplantıda bu çoğunluğun sağlanamaması halinde, üyeler 21'inci maddeye göre ikinci toplantıya çağrılır. İkinci toplantıya katılan üye sayısı ne olursa olsun, fesih konusu görüşülebilir. Feshe ilişkin kararın, toplantıda hazır bulunan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilmesi zorunludur.

Derneğin feshi yönetim kurulu tarafından beşgün içinde mahallin en büyük mülkî amirliğine yazıyla bildirilir.

46.MADDE: Tasfiye

Feshedilen veya kendiliğinden dağılmış sayılan derneklerin mal, para ve haklarının tasfiyesi, tüzüğünde gösterilen esaslara göre yapılır. Genel kurul derneğin feshine karar vermesi halinde, sahip olduğu bilcümle menkûl ve gayrimenkûlleri amacına en uygun bir derneğe devre karar verebilir. Genel kurulca bir karar alınmamış veya genel kurul toplanmamışsa, derneklerin bütün para, mal ve hakları Hazineye intikâl eder.

Mahkemece kapatılan derneklerin bütün para, mal ve hakları Hazineye intikâl eder. Bu şekilde kapatılan dernekler ile birinci fıkra uyarınca mal, para ve hakları Hazineye intikâl edecek derneklerin tasfiye ve intikâlleri Hükümet Komiseri veya maliye temsilcisinin gözetiminde yapılır. Bu işlemlere, fesih, kendiliğinden dağılma veya kapatılmanın kesinleştiği tarihten itibaren başlanır.

Feshine, kendiliğinden dağılmış sayılmasına veya kapatılmasına karar verilen derneklerin, para, mal ve haklarının tasfiye ve intikâl işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, bunların «Dereker Kütüğü»ndeki kayıtları, faaliyetleri bir il sınırı içinde bulunanlar için mahallin en büyük mülkî amirinin, birden ziyade ilde faaliyette bulunanlar için İçişleri Bakanlığının onayı ile silinir.

Kapatılması için hakkında soruşturma veya dava açılmış olan bir dernek, fesih ve buna bağlı olarak dernek mallarının devrine dair bir karar aldığı takdirde, soruşturma ve dava sonuçlanıncaya kadar devir işlemi yapılmaz. (İlgili Yasanın 55'inci maddesi uyarınca)

47.MADDE: Tüzükte bulunmayan hususlar hakkında Dernekler Kanununun hükümleri uygulanır.

48.MADDE: Derneğin kurucuları

Adı ve Soyadı, Baba adı, Doğum yılı ve yeri, Mesleği, Uyuşu, İkametgâhı:

1. Ekrem H. Ayverdi, Hakkı, İstanbul, 1316, Yüksek Mühendis, T.C., Fevzipaşa Cad. No:175 FATİH-İSTANBUL

2. Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Erzurum, 1901, Prof. Doktor, T.C., İhlamur Yolu 21 Daire:5 NİŞANTAŞI-İSTANBUL

3. Nihat Sami Banarlı, Sami, İstanbul, 1907, Müellif, T.C., Ehram Yokuşu 19 BEBEK- İSTANBUL

4. İbrahim Kafesoğlu, Recep, Tefenni, 1329, Öğretim Üyesi, T.C., Fındıkzade, Ziya Gökalp Sokak, Nu.43/10 FINDIKZADE-İSTANBUL
5. Ekrem Kadri Unat, Mehmet, Ankara, 1914, Öğretim Üyesi, T.C., 4.Levent, Neşeli Sokak 13 İSTANBUL
- 6.Oktay Aslanapa, Celal, Kütahya, 1915, Öğretim Üyesi, T.C., Atatürk Bulvarı 142 Emlak Kredi Apartmanı B-Blok 14 İSTANBUL
8. 7.Said Bilgiç, Sadık, Ş.Karahisar, 1920, Avukat, T.C., Ataköy, 1.Kısım B-44 / Yusuf Keçecioglu, Hüseyin, Ödemiş, 1920, Öğretim Üyesi, T.C., Aksaray, Atatürk Bulvarı 162 İSTANBUL
9. M. Fazlı Akaya, Bekir, Kemaliye,1337, Avukat, T.C., Sultanahmet, Cankurtaran Caddesi 46/3 SULTANAHMET-İSTANBUL
- 10.Ahmet İman, Muharrem, Balıkesir, 1337 İş Adamı, T.C, Beylerbeyi Küplüce Yolu 7 İSTANBUL
- 11.H.Cengiz Alpay, M.Sezai, Gürün, 1338, Ticaret, T.C, İncirli caddesi Camlık Sokak Çamaltısaray Nu.1 Daire 49 BAKIRKÖY-İSTANBUL
- 12.Fethi Gemuhluoğlu, Neşet, İstanbul, 1338, İdareci T.C, Nişantaşı Madalyon Sokak Vali Konağı caddesi 23/7 İSTANBUL
- 13.Muharrem Viraboğlu, Şaban, Kayseri, 1922, Öğretim Üyesi, T.C, İskenderoğlu Sok. 31/9 ŞİŞLİ-İSTANBUL
- 14.Suat Vural, Rüştü, Rize, 1338, Öğretim Üyesi, T.C, Yeni Levent, 6.Cadde Daire:4 İSTANBUL
- 15.Muharrem Ergin, Haydar, Muş/Bulanık, 1339, Öğretim Üyesi, T.C, Yıldız, Mapuşlar Yokuşu 101 İSTANBUL
- 16.A.Selçuk Özçelik, M.Faik, Balıkesir, 1923, Öğretim Üyesi, T.C, Etiler Nispetiye Cad. Profösörler Sit. Al Kat 5 Daire: 16 İSTANBUL
- 17.Nahit Rıfkı Dinçer, Yaşar, Kemalpaşa, 1340, Öğretmen, T.C, Topağacı İhlamur Yolu 73/2 İSTANBUL
- 18.Ahmet Kabaklı, Ömer, Elazığ, 1924, Yazar T.C, Millet Caddesi 168 AKSARAY-

İSTANBUL

19.S.Necmettin İşli, A.Şefik, İstanbul, 1340, Doktor, T.C, Yeşilköy Ümraniye Mah.
Halkalı Cad. 4 Kardeş Sok. 1 İSTANBUL

20.Nuri Mugan, Ekber, Ardahan, 1924, Öğretim Üyesi, T.C, Laleli Ordu Caddesi 275
İSTANBUL

21. CevatBabuna, Halil, Köprülü, 1927, Öğretim Üyesi, T.C, Emlak Kredi
Aptmanı B-Blok Daire:24 AKSARAY-İSTANBUL

22. İsmail Ekim, M.Abdullah, Pendik,1341 Serbest, T.C, Çiftelahavuzlar,
Hazırcevap Sok. 5/1 Daire:8 İSTANBUL

23. Faruk Kadri Timurtaş, Kilis, 1925, Öğretim Üyesi, T.C, Kızıtaşı, Sofular Cad.
123/3 FATİH-İSTANBUL

24. İsmail Hakkı Uğur, A.Necati, Balıkesir, 1925, Ticaret, T.C, Kızıltoprak-
Opr. Cemil Topuz/Cad. 26 İSTANBUL

25. MustafaKöseoğlu, İbrahim, Alanya, 1926, Öğretim Üyesi, T.C., Fatih,
Kocatepe Mah. Silistre Sok. 8 İSTANBUL

26.Sabri Ülker, İslam, Kırım, 1926, İş Adamı, T.C., Aksaray, Lütfüefendi Sok.
20/4 İSTANBUL

27.Süleyman Yalçın, Ethem, Çanakkale, 1926, Öğretim Üyesi, T.C., Cihangir,
Güneşli Sok. 62/5 TAKSİM-İSTANBUL

28.Sebahaddin Zaim, Mehmet, İştıp, 1926 Öğretim Üyesi, T.C., Bağdat Cad. 329
EREN KÖY-İSTAN BUL

29. AyhanSongar, Nazmi, Gönen, 1927, Öğretim Üyesi, T.C., Fatih, Horhor Cad.
137 paksoy Apt. 3 İSTANBUL

30. NazımNihat Bozkurt, Hüseyin, Arpaçay, 1927, Ticaret, T.C., Koşuyolu,
Servet Kaftancı Bora Apt. 8/3 İSTANBUL

31. AlaeddinErtüzün, Cemal, Malatya, 1927, İdareci, T.C., Paktaş Fabrika
Müdürü, ADANA

32. Nihat Keklik, Nasuhi, Ayvalık, 1927, Öğretim Üyesi, T.C., Fatih, Zülali

Çeşme Sok. 5 İSTANBUL

33. RefikÖzdek, Şevki, Köstence, 1928, Gazeteci, T.C., Basın Sit. C-8

ETİLER- İSTANBUL

34. Fevzi Sevgili, Etem, İstanbul, 1928, Ticaret, T.C., Hacı Tahsin Sok. 111/1
İSTANBUL

35. A.MazharÖzman, İsmail Behzat, İstanbul, 1929, Doktor, Florya, Otlukbeli Sok.
20 Daire: 10 ŞENLİK-İSTANBUL

36.Sabahattin TOPBAŞ, M.Veysi, İstanbul, 1929, İşadamı, T.C., Göztepe,
İstasyon Cad. 32 İSTANBUL

37. Kemal Eraslan, Ahmet, Diyarbakır, 1930, Öğretim Üyesi, T.C., Mescit Sok.
29/8 BEŞİKTAŞ-İSTANBUL

38.Salih Tuğ, Mehmet, İstanbul, 1930, Öğretim Üyesi, T.C., Ahırkapı Meydanı,
2/6 İSTANBUL

39. Necati N. Bozkurt, Hüseyin, Arpaçay, 1931, İşadamı, T.C., Kantarcı Bilim
Sok. 7/16 İSTANBUL

40. Asaf Ataseven, Mahmut, Gaziantep, 1932, Doktor, T.C., Soğanağa Mah.
Sümbül Sinan Sok. 21 Daire:6 İSTANBUL

41. NecmettinHacıeminoğlu, Mustafa, Maraş, 1932, Öğretim Üyesi, Okumuş Adar
Sok. 10/12 Daire: 11 FATİH-İSTANBUL

42. Faik Tan, İhsan, Devrekani,1932, Muhasebeci, T.C., Cevdetpaşa Cad.
19 FINDIKZADE-İSTANBUL

43. Yusuf Dönmez, Ahmet, Henege, 1933, Öğretim Üyesi, T.C., Ataköy,
2.Kısım L25 BAKIRKÖY-İSTANBUL

44. Özcan Bolca, A.Zekeriya, İstanbul, 1934, Öğretim Üyesi, T.C., Karadeniz
Teknik Üniversitesi TRABZON

45. Mustafa Kafalı, M.Ertuğrul, Konya, 1934, Öğretim Üyesi, T.C., İstanbul
Üniversitesi Edebiyat Fakültesi BEYAZIT-İSTANBUL

46. Erk Yurtsever, Ahmet, Erenköy, 1934, İdareci, T.C., Tayyareci Resmi Sok.

Çin Apt. Daire:3 BOSTANCI-İSTANBUL

47. Erol Tunalı, Mustafa, Tekirdağ, 1935, avukat, T.C., Nuruosmaniye Cad.
Benice Han İSTANBUL

48. Altan Deliorman, M.Necmettin, İstanbul, 1936, Gazeteci, Basın Sit. A-13
ETİLER-İSTANBUL

49. MetinEriş, Celal, Gaziantep, 1936, İdareci, T.C., Ataköy, 2.Kısım, H-4 16/7
İSTANBUL

50. Aykut Fevzi Şireii, Mehmet, Konya, 1938, Öğretim Üyesi, Ataköy,
2.Kısım H-3 Nu:19 İSTANBUL

51. İ.Alev Arık, Remzi Oğuz, Kozan, 1940, Asistan, T.C., Yaşilbahar Sok.
38/3 GÖZTEPE-İSTANBUL

52. Abdurrahman Çelik, Emin, Tefenni, Mühendis, T.C., bayındırlık Müdürlüğü
ADANA

53. Arif Özkök, Bahri, Dörtıoi, 1941, İdareci, T.C., İSTANBUL

54. Türkay Tüdeş, Tevfik, Biga, 1942, Asistan, T.C., Karadeniz Teknik
Üniversitesi TRABZON

55.Osman F. Sertkaya, Servet, Adana, 1946, Asistan, T.C., Moda, Lütfübey Sok. 17/1
KADIKÖY-İSTANBUL

56. Ruknettin Tözün, M. Fehmi, Erzurum, 1922, Öğretim Üyesi, Tepebaşı Meşrutiyet
Cad. 48, İSTANBUL.

(İlgili yasanın 8'inci maddenin 3'üncü fıkrası uyarınca)

EK-2 OCAK YÖNETİM KURULU BAŞKANLARI⁴¹⁶

14 Mayıs 1970 – 30 Ocak 1974 Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu

30 Ocak 1974 – 31 Mayıs 1979 Prof. Dr. Süleyman Yalçın

31 Mayıs 1979 – 24 Aralık 1982 Prof. Dr. Salih Tuğ

⁴¹⁶ <http://aydinlarocagi.org/2012/01/genel-baskanlar-2/>

24 Aralık 1982 – 04 Nisan 1984 Prof. Dr. Ayhan Songar
04 Nisan 1984 – 29 Haziran 1988 Prof. Dr. Süleyman Yalçın
29 Haziran 1988 – 27 Haziran 1998 Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş
27 Haziran 1998 - ... Prof. Dr. Mustafa Erkal

EK-3 YAYINLARI⁴¹⁷

9 Soru ve 9 Cevapta Ermeni Sorunu

İstanbul'dan Trabzon'a (25. Şura)

Milli Şehit Kaymakam Kemal Bey

İstanbul'dan Adıyaman'a (24. Şura)

Suriye'nin Etnik Yapısı ve Türkiye-Suriye İlişkileri

Yunanistan'ın Etnik Yapısı ve Türk-Yunan İlişkileri

Türk Kültürünün Bir Unsuru Olarak Hoşgörü ve Bazı Örnekler

Milli Mutabakatlar

21. Asra Girerken Çağdaşlaşma, Demokrasi ve İnsan Hakları

GAP, Ortadoğu ve Su Meselesi

İslamiyet, Millet Gerçeği ve Laiklik

Sosyo-ekonomik Açıdan Ortadoğu Bölgesinde Gıda Güvenliği

Milli Kültür Politikasındaki Yanlışlar

Türk Dili ve Milli Bütünlüğümüz

Mehmet Akif'i Anlatıyorlar (İkinci Baskı)

---

⁴¹⁷ <http://aydinlarocagi.org/category/yayinlar/>

Din ve Vicdan Hürriyeti

Yabancı Diller Eğitim ve Öğretim Meselesi

AT'nun Cevabı ve Yeni Alternatifler

Türk-Yunan Münasebetleri ve Ayasofya Meselesi

150. Yılında Tanzimat ve Doğurduğu Sonuçlar

İslamiyet ve Millet Gerçeği

Dış Borç ve Türk Ekonomisinde Özelleştirme

Muhafazakarlık Nedir? Ne Değildir?

Nüfus Planlaması ve Türkiye'nin Gerçekleri

GAP ve GAP'ın Doğuracağı Sonuçlar

Ermeni Meselesi

Milliyetçiler III. Büyük İlmi Kurultayı Kararları

Üniversiteler Yasa Tasarısı Hakkında Görüşler

Türkiye'nin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Meseleleri

Türkiye'de Sanayileşme Meselesi

Türkiye'de Hukuk Çıkmazı

Siyasi İstikrar ve Topyekün Kalkınma

Türkiye'nin Bugünkü Meselesi

Türkiye'nin İç ve Dış Güvenliği

Güçlü Hükümet İhtiyacı

Üniversite Reformu

Toprak ve Tarım Reformu

Milli Basın Meselesi

Türk-İslam Sentezi

Yeni Bir Yüzyıla Gिरerken TÜRK-İSLAM SENTEZİ Görüşünde Meselelerimiz 1/2/3

EK-4 İLİM İSTİŞARE KURULUNDA GÖREV ALANLARI⁴¹⁸

Prof. Dr. Tahsi BANGUOĞLU

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

Prof. Dr. Erol GÜNGÖR

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

Ahmet KABAĞLI

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

---

⁴¹⁸ <http://aydinlarocagi.org/2012/06/ilim-istisare-kurulu/>

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Prof. Dr. Recep DOKSAT

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

Prof. Dr. İbrahim KAFESOĞLU

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

Prof. Dr. Muharrem ERGİN

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Ekrem Hakkı AYVERDİ

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

Prof. Dr. Süleyman YALCIN

30 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Prof. Dr. Mehmet KAPLAN

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

Prof. Dr. Ayhan SONGAR

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Prof. Dr. Sabahaddin ZAIM

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

Prof. Dr. Salih TUĞ

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Prof. Dr. Necmettin HACIEMİNOĞLU

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Altan DELİORMAN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Prof. Dr. Tevfik ERTÜZÜN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Prof. Dr. Cevat BABUNA

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

Prof. Dr. Turan YAZGAN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. Nejat DİYARBEKİRLİ

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Prof. Dr. Asaf ATASEVEN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Hulusi CETİNOĞLU

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Prof. Dr. Reşat İNAN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Prof. Dr. Ömer A. AKSU

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

29 Haziran 1996 – 24 Haziran 2000

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

Ahmet Aydın BOLAK

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

Prof. Dr. Oktay ASLANAPA

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Gültekin SAMANCI

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

Prof. Dr. Reha O. TÜRKKAN

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Prof. Dr. Hakkı D. YILDIZ

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Prof. Dr. Sacit ADALI

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Prof. Dr. Enis ÖKSÜZ

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Erk YURTSEVER

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Prof. Dr. Suavi TOPCUOĞLU

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Prof. Dr. Abdülkadir DONUK

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Av. Yusuf TÜREL

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Av. Celal ÖZDEMİR

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Yard. Doç. Dr. Dilaver CEBECİ

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Prof. Dr. Ali ÖZEK

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Prof. Dr. Yümni SEZEN

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. Haşmet BAŞAR

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

Üstün İNANC

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Prof. Dr. Ahmet YÖRÜK

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Dr. Nefi DEMİRCİ

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Yakan CUMALIOĞLU

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Prof. Dr. Nevzat YALCINTAS

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

Prof. Dr. Burhan KUZU

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Rasim CİNİSLİ

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

Av. M. Fazlı AKKAYA

26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Prof. Dr. Ali Osman ÖZCAN

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Mehmet ATEŞOĞLU

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Dr. Sakin ÖNER

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Sami YAVRUCUK

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Kemal CAPRAZ

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

OĞuz CETİNOĞLU

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

M. Őadi POLAT

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Dr. Ahmet İNAN

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU

29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

Prof. Dr. Ahmet M. GÖKCEN

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. Sabri SÜMER

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

M. Esat GÜCHAN

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Prof. Dr. Ahmet COLAK

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

M. Kemal CABİOĞLU

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Prof. Dr. Emin ÖZBAS

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

Hızırbek GAYRETULLAH

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

Erdoğan ASLIYÜCE

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Dr. Muhsin KADIOĞLU

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Ramazan KIRKIK

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. İbrahim ÖZTEK

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Osman Nuri GÜRSOY

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Hayrettin NUHOĞLU

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Özcan PEHLİVANOĞLU

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Prof. Dr. Selami KURAN

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Ekrem ÖZER

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

EK-5 YÖNETİM KURULU ÜYELERİ⁴¹⁹

Doç. Dr. Salih TUĞ

9 Mayıs 1970 – 13 Şubat 1971

Dr. Mustafa KAFALI

9 Mayıs 1970 – 13 Şubat 1971

Doç. Dr. Mazhar ÖZMAN

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

28 Nisan 1973 – 21 Haziran 1975

21 Haziran 1975 – 9 Haziran 1977

Yurdakul DAĞOĞLU

---

⁴¹⁹ <http://aydinlarocagi.org/2012/06/yonetim-kurulu-uyeleri/>

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

Ergun GÖZE

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

Nahit Rifkı DİNÇER

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

28 Nisan 1973 – 21 Haziran 1975

İsmail Hakkı UĞUR

21 Haziran 1975 – 9 Haziran 1977

Prof. Dr. Sabahaddin ZAIM

9 Haziran 1977 – 9 Haziran 1979

Prof. Dr. Cevat BABUNA

9 Haziran 1977 – 9 Haziran 1979

Gürbüz AZAK

9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981

29 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

Doç. Dr. Tefik ERTÜZÜN

9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

Hulusi CETİNOĞLU

29 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984

Doç. Dr. Fevzi SAMUK

4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986

Prof. Dr. Nevzat YALÇINTAŞ

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Doç. Dr. Abdülkadir DONUK

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Prof. Dr. Süleyman YALCIN

29 Haziran 1988 – 30 Ocak 1990

Dr. Metin ERİŞ

29 Haziran 1988 – 27 Aralık 1988

Prof. Dr. Ahmet M. GÖKCEN

3 Haziran 1989 - 23 Haziran 1990

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 2002 – 13 Kasım 2002

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Doç. Dr. Necat BİRİNCİ

16 Mart 1990 – 23 Haziran 1990

Altan DELİORMAN

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Celal ÖZDEMİR

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

Sami YAVRUCUK

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Yakan CUMALIOĞLU

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Prof. Dr. Sabri SÜMER

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Yard. Doç. Dr. Burhan BALOĞLU

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Av. Mustafa KURAN

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

M. Yüksel ŞENOL

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Ergun GENCEREN

27 Haziran 1998 – 9 Aralık 1998

Ramazan KIRKIK

27 Kasım 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

24 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Prof. Dr. Haşmet BAŞAR

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

Dr. Yaşar AKDOĞAN

9 Aralık 1998 – 24 Aralık 2000

Prof. Dr. Ahmet YÖRÜK

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

Prof. Dr. Ömer A. AKSU

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Demir İNAL

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

Dr. Yusuf AKCA

24 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 6 Şubat 2006

Erdoğan ASLIYÜCE

24 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

Süleyman ULUOCAK

13 Aralık 2002- 26 Haziran 2004

6 Şubat 2006 – 24 Haziran 2006

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Dr. Muhsin KADIOĞLU

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

M. Esat GÜCHAN

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Dr. Sakin ÖNER

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Ernail KOC

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Av. Mustafa ÖZKURT

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

Ahmet TEKİN

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

EK-6 VEZNEDARLAR⁴²⁰

İsmail H. UĞUR

9 Mayıs 1970 – 13 Şubat 1971

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

28 Nisan 1973 – 21 Haziran 1975

Dr. Özcan BOLCAN

21 Haziran 1975 – 9 Haziran 1977

Doç. Dr. Necmettin HACİEMİNOĞLU

9 Haziran 1977 – 9 Haziran 1979

Doç. Dr. Mustafa E. ERKAL

9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981

29 Haziran 1981 – 24 Mart 1984

---

⁴²⁰ <http://aydinlarocagi.org/2012/06/veznedarlar/>

Dr. Alaattin BÜYÜKKAYA

24 Mart 1984 – 26 Nisan 1986

Doç. Dr. Ahmet M. GÖKCEN

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Altan DELİORMAN

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

Prof. Dr. Abdülkadir DONUK

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Av. Zeki HACİBRAHİMOĞLU

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Hikmet İSMAN

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 26 Aralık 2004

Ramazan KIRKIK

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

Prof. Dr. Ahmet COLAK

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

Dr. Hasan GÜNAYDIN

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

EK-7 MUHASİPLER (SAYMAN)⁴²¹

N. Nihat BOZKURT

9 Mayıs 1970 – 13 Şubat 1971

13 Şubat 1971 – 28 Nisan 1973

28 Nisan 1973 – 21 Haziran 1975

21 Haziran 1975 – 9 Haziran 1977

Altan DELİORMAN

9 Haziran 1977 – 9 Haziran 1979

N. Nihat BOZKURT

9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981

29 Haziran 1981 – 24 Mart 1984

24 Mart 1984 – 26 Nisan 1986

Dr. Alaattin BÜYÜKKAYA

26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988

Doç. Dr. Abdülkadir DONUK

29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990

---

⁴²¹ <http://aydinlarocagi.org/2012/06/muhasipler-saymanlar/>

Süleyman BOZKURT

23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992

Prof. Dr. Ahmet M. GÖKÇEN

25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994

Doc. Dr. Ahmet YÖRÜK

25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996

Prof. Dr. Ahmet M. GÖKÇEN

29 Haziran 1996 – 27 Haziran 1998

Prof. Dr. Sabri SÜMER

27 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000

24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002

29 Haziran 2002 – 13 Aralık 2002

Durali AYAROĞLU

13 Aralık 2002 - 26 Haziran 2004

Hikmet İSMAN

26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006

24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008

28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010

26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

EK-8 DENETİM KURULU ÜYELERİ⁴²²

- **Av. Sait BİLGİC**
- 9 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984
- **Dr. Metin ERİS**
- 29 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984
- **Hakkı Cengiz ALPAY**
- 9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981
- 29 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984
- 4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986
- 26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988
- 23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992
- **Gültekin SAMANCI**
- 9 Haziran 1979 – 29 Haziran 1981
- 29 Haziran 1981 – 4 Nisan 1984
- 4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986
- **Dr. Özcan BOLCAN**
- 4 Nisan 1984 – 26 Nisan 1986
- 26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988
- **Erk YURTSEVER**
- 26 Nisan 1986 – 29 Haziran 1988
- 29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990
- **Süleyman ULUOCAK**

---

⁴²² <http://aydinlarocagi.org/2012/06/denetim-kurulu/>

- 29 Haziran 1988 – 23 Haziran 1990
- 23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992
- **Av. Mehmet ÇAKIRCA**
- 23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992
- 25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994
- 25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996
- **Abdullah CELEP**
- 23 Haziran 1990 – 25 Haziran 1992
- **Necabettin ERGENEKON**
- 25 Haziran 1992 – 25 Haziran 1994
- **M. Yüksel ŞENOL**
- 25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996
- **Mürtaza KILICARSLAN**
- 25 Haziran 1994 – 29 Haziran 1996
- **Ünal SENGİR**
- 29 Haziran 1996 – 26 Haziran 1998
- 26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000
- 24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002
- 29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004
- 26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006
- 24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008
- 28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010
- 26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

- **Ertuğrul ERDEN**
- 29 Haziran 1996 – 26 Haziran 1998
- 26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000
- 24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002
- 29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004
- 26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006
- 24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008
- 28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010
- 26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012
- **Dr. Ali SIRTLI**
- 26 Haziran 1998 – 24 Haziran 2000
- 24 Haziran 2000 – 29 Haziran 2002
- 29 Haziran 2002 – 26 Haziran 2004
- 26 Haziran 2004 – 24 Haziran 2006
- 24 Haziran 2006 – 28 Haziran 2008
- 28 Haziran 2008 – 26 Haziran 2010
- 26 Haziran 2010 – 23 Haziran 2012

EK-9 OCAK ŞURA KARARLARI⁴²³

Aydınlar Ocağı Dernekleri 10. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

4-5 KASIM 1995 KOCAELİ

4 – 5 Kasım 1995 tarihleri arasında Kocaeli’nde yapılan Aydınlar Ocakları 10. Şurasında aşağıdaki hususlar Ocakların müşterek görüşleri olarak arz edilmektedir.

---

⁴²³ <http://aydinlarocagi.org/category/sura/>

Ortak milli ve manevi değerlerin korunup geliştirilmesi milli, istiklal, ülkenin milleti ve toprağı ile bölünmez bütünlüğü insan hak ve hürriyetlerine dayalı demokratik cumhuriyet idaresi konularında ülkemizde bütünleşme ve milli mutabakatın sağlanması gereklidir.

Terörle mücadele askeri, ekonomik ve kültürel tedbirler birlikte yürütülmesi gerektirir. Türkiye'deki terörün bir Kürt meselesinden değil dış kaynaklı sebeplere bağlı tahriklerden beslenmektedir. Terörün durdurulması ortak milli kültür ve tarihe sahip bütün insanlarımızın meselesidir.

Demokratikleşmenin yanlış ve maksatlı yorumlanması terörü besleyen yeni bir unsur olabilir. Türkiye demokratikleşme konusunda milletlerarası normları dışlayamaz. Ancak bu konuda Batının baskıları Türkiye gerçekleri ve menfaatlerine aykırı yönde olmaktadır.

Dış politikada Türkiye'nin menfaatlerini gözeten mütekabiliyet esasına dayalı, şahsiyetli bir politika izlenmelidir.

Avrupa Birliği üyeliğine kabul edilmeden Gümrük birliğine girmek için imzalanan anlaşma ikinci sınıfı ülke şartlarını kabul etmemiz demektir. Karar mekanizmalarında söz hakkı olmayan bir şekilde Gümrük birliğine girilmesi ile Türkiye'nin hükümlerlik haklarının bir kısmı Avrupa Birliği organlarına devredilmektedir. Gümrük Birliği bu haliyle Kıbrıs ve Türk Cumhuriyetleri politikamıza ters düşmektedir.

Kitle haberleşme araçlarından bazılarının ahlaki ve sosyal yapıyı bozucu yayınlarına karşı kamuoyu baskısı ve ilgili devlet kuruluşlarının görevlerini yapması sağlanması.

Gençliğin beden ve ruh sağlığının korunması için devletimiz anayasada ifade edilen görevlerini yerine getirmelidir. Alkol, uyuşturucu ve diğer kötü alışkanlıklara karşı devlet ve millet olarak topluca bir mücadele yapılması zaruridir.

Milli kültürümüzün ana unsurlarından biri olan Türk Dili'nin uydurma ve yabancı kelimelerin istilâsına karşı korunması elzemdir. İşyeri, marka, özel ve ticari isimlerde ve günlük konuşmalarda batı dillerinin kelimelerinin kullanılmasındaki artış endişe verici boyuttadır. Bu sebeple Türk Dünyası ile ortak bağlarımız kopmakta, Türkçe'nin ilim dili haline gelmesi mümkün olmamaktadır. Bu konuda milli hassasiyetin sağlanması ve devletin gerekli tedbirleri almasıyla olumlu gelişmeler sağlanabilir. Türk Dünyası ile ilgili ekonomik sosyal ve kültürel ilişkiler geliştirilmelidir. İslam kisvesi altında Müslümanlar arasında nifak ve ayrılığa sebep olabilecek her türlü hareketten kaçınılmalıdır. Türkiye'nin birlik ve bütünlüğe en çok muhtaç olduğu bir dönemde halkımızın laik-anti laik, Kürt, Türk, Alevi-Sünni, Sağ-Sol ayrımlarına sürüklenmesi tehlikeli gelişmelere yol açabilir. Laiklik adına din ve vicdan hürriyeti ile inandığını ifade ve yaşama hürriyetine karşı yapılan hareketler millet devlet kaynaşmasını engellemektedir. Başörtüsü konusundaki baskılar bu alandaki tavırların bir tezahürü olmaktadır.

İzmir'de 4 Kasım 1995 günü yaşanan sel felaketinin doğurduğu acıyı paylaşır, İzmir halkına ve Türk milletine başsağlığı ve geçmiş olsun dilekelerimizi sunarız.

10.Şura Sonuç Bildirisi Komitesi

Nasuh BOZTEPE (Antalya Aydınlar Ocağı),

Av. Mehmet Ali UZ (Konya Aydınlar Ocağı),

Ruhittin SÖNMEZ (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 11. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

11-12 MAYIS 1996 KONYA

Konya Aydınlar Ocağı Başkanı Av. Mehmet Ali UZ'un ev sahipliğinde düzenlenen ve 11-12 Mayıs 1996 tarihlerinde Konya'da yapılan "Aydınlar Ocağı Dernekleri 11. Şurası" nda alınan ortak kararlar aşağıdadır.

Saygıyla sunulur.

Türk Cumhuriyetlerinin yeniden emperyalizmin pençesine düşmemesi ve yeni yayılmacılığa karşı hükümeti, parlamentoyu, siyasi partileri ve ilgili kuruluşları gerekli tavrı koymaya davet ediyoruz.

Dr. Sadık Ahmet'i ve C. Dudayev'i rahmet ve saygı ile anıyor, şahadetlerinin toplumlarına daha da güç vereceğini, kendi kendini yönetme ve insan hakları alanında ilerlemeler sağlayacağına inanıyoruz.

Kitle haberleşme araçlarının, başta Türkçe olmak üzere ahlaki ve kültürel değerleri zedeleyici, davranış bozuklukları doğurucu yayınları karşısında Radyo Televizyon Üst Kurulu'na daha fazla destek olunmalıdır. RTÜK' da daha fazla hassasiyet göstermelidir.

Sigara konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonunda alınan kararlar uygundur. Ancak sigara kadar alkol kullanımını konusunda da batılı demokratik ülkelerde uygulanan sınırlamalar getirilmelidir.

Bilardo ve atarı salonları sıkı bir denetim altına alınmalıdır.

Alkol bağımlılığı, uyuşturucu kullanımına yol açmaktadır. Uyuşturucu konusunda ailelere ve eğitimcilere daha fazla görev düşmektedir. Toplumdan intikam almak üzere ortaya konan bu saldırı, kaynağında kurutulmalıdır.

Türkçe'ye saygı milli bağımsızlığımıza ve hükümranlık haklarımıza saygıdır. Türkçe bayrak gibidir. İşyeri, firma ve marka isimlerinde Türkçe'ye saygı esas alınmalı ve herkes tarafından takip edilmelidir.

Yabancı dille eğitim ve öğretim Türkçe'ye saygısızlıktır ve onu ilim dilleri dışına itmektir. Türkiye'de yabancı dil öğrenme ile yabancı dille eğitim-öğretim farkı anlaşılmalı ve Anayasanın amir hükmüne uyulmalıdır.

Türkiye’yi temsil etmekten uzak ve sosyal boyutu ihmal edilmiş olan “HABİTAT II Türkiye Ulusal Raporu ve Eylem Planı” ndaki yanlışlar düzeltilmeli. Rapor çok küçük bir azınlığı temsil eder durumdan çıkarılmalıdır.

Enver Paşa’ nın kemikleri ülkemize getirmek yerine, bulunduğu yerde korunmalı, uygun bir kabir inşa edilmelidir. Böylece kabrin bulunduğu ülke ile Türkiye arasında bağ güçlendirilmelidir.

Demokratikleşme ve insan hakları örtüsü altında ülkemizin iç işlerine karışılmasına müsaade edilmemelidir. Terör eylemlerine karşı demokrasilerinde kendilerini hukuk içinde savunma hakları vardır.

Devletin yeniden yapılandırılmasında “Hukuk Devletini” tam manasıyla tesis etmek ve “ Milli iradeyi hakim kılmak” esas olmalıdır.

Orta Doğuda su meselesi ve bölücü terör konularında dış basın yayın kuruluşlarını, temsilciliklerini ve ilgilileri uyarıcı, gerçekleri ortaya koyan yayınlar yapılmalıdır.

Türk ailesi alternatifi olmayan, korunması gereken ve vazgeçilemeyen bir sosyal müessesedir. Anayasanın 41. maddesinde yer aldığı gibi korunmalıdır.

Din ve vicdan hürriyetinin uygulanmasında ortaya çıkan sınırlama ve iç barışı bozucu aşırılıklardan kaçınılmalıdır.

Din ve vicdan hürriyetinin uygulanmasında ortaya çıkan sınırlama ve iç barışı bozucu aşırılıklardan kaçınılmalıdır.

Türkiye oldukça yeknesak (homojen) bir ülkedir. Gerek Osmanlı’da ve gerek Türkiye Cumhuriyetinde bir etnik sorun söz konusu değildir. Ancak yapay kimlikleştirme ve etniklik zorlamalar görülmektedir. Ülkemizin önüne sürülmek istenen etnik ve mezhep tuzakları fark edilmeli ve ona göre tavır alınmalıdır. Batıda olduğu gibi “Çok kültürlü” olmayan yapılarda çok etniklilik ve çok kültürlülük zorlamaları güç değil çatışma kaynağı olabilir. Türkiye yeni milli kimlik arayışına çıkmış bir ülke değildir. Türk-İslam kimliği 1071’den beri Anadolu’da hakim kimlik olmuştur.

Terör konusunda yanlış teşhisler terörü besleyici dolaylı teşvik olmaktadır. Teröre ve kamu mallarına tahrip etmeye taviz verilerek Hukuk düzeni korunamaz. Terörler Mücadele Kanunu’nun 8. maddesinin kaldırılmasını isteyenler teröre destek olmuşlardır. Güvenlik kuvvetlerini bir tahrik unsuru olarak gösterip psikolojik baskı altına sokmak yanlıştır.

“Yeni Yüksek Öğretim Kurulu Kanunu Taslağı”nın aşırı merkeziyetçi yapısı değiştirilmelidir.”

11.Şura Sonuç Bildirisi Komitesi

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (Aydınlar Ocağı Genel Merkezi)

Veysel Erdem BOZDOĞANGİL (Adana Aydınlar Ocağı)

Dr. Zülfikar ÖZKAN (Anadolu Aydınlar Ocağı)

Nasuh BOZTEPE (Antalya Aydınlar Ocağı)

Ruhittin SÖNMEZ (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 12. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

13-14 Ekim 1996 ALANYA

12. Şurada ülkemizin meseleleri hakkında ocak mensupları görüşlerini açıklamışlardır. Bu Şurada sonuç bildirisi hazırlanmamıştır.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi,

Afyon Aydınlar Ocağı ,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Ankara Aydınlar Ocağı,

Antalya Aydınlar Ocağı,

Aydın Aydınlar Ocağı,

Balıkesir Aydınlar Ocağı,

Kocaeli Aydınlar Ocağı,

Konya Aydınlar Ocağı,

Samsun Aydınlar Ocağı,

Sivas Aydınlar Ocağı,

Trabzon Aydınlar Ocağı.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 13. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

24-25 MAYIS 1997 MUSTAFA KEMAL PAŞA

Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde düzenlenen ve 24-25 Mayıs 1997 tarihlerinde Mustafa Kemalpaşa'da yapılan "Aydınlar Ocakları 13. Şurası'nda alınan ortak kararlar aşağıdadır.

Saygıyla sunulur.

Ocaklarımız merkezi yurt dışında olmayan milli, partiler üstü, Türk milletinin milli ve manevi değerlerinden güç alan milletiyle kaynaşmış birer gönüllü kültür kuruluşlarıdır. Devletine bağlıdır ve milletimizin ortak mutabakatlarını geliştirmeye çalışır.

Camiye, okula ve kışlaya siyaset sokulmamalı ve istikrar korunmalıdır.

Ordumuz günlük politikaya çekilerek yıpratılmamalıdır.

Türk dünyası ile gevşeyen ilişkiler olması gereken seviyeye çıkarılmalı, bunun için herkes üzerine düşen görevi yerine getirmelidir. TİKA (Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı) benzeri kuruluşlar gerekli desteği kavuşturulmalıdır. Anayasada yer alan temel ilkelerimiz yanlış yorumlanmamalıdır. Türk milletinin manevi değerleri incitilmemelidir. Bütünü temsil etmekten uzak, küçük bir takım gruplar bütüne teşmil edilmemelidir. İkili kamplaştırmalar Türkiye'ye ihanettir. Her alanda şahsi menfaatler milli menfaatlerin önüne geçirilmemelidir.

Türkiye diplomaside caydırıcı olabildiği oranda bazı iç sorunlarını ülke çıkarlarına uygun olarak çözebilir. Ülkemizin etrafındaki dost, akraba ve soydaş topluluklardan meydana gelen güvenlik kuşağını güçlendirici ilişkiler kurulmalı ve geliştirilmelidir.

Irak'ta yaşayan Türkmenlere ilgi, Türkiye'nin vefa borcudur. Ülkemize sığınanlara müşfik davranılmalı Ege kardeşlerimize mezar olmamalıdır.

Türkiye başkent Ankara'dan yönetilen ülke olmayı korumalı, içişlerimize müdahalelere karşı şahsiyetli tavır konmalıdır.

Türk Milleti bölünmez bir bütündür. Demokratikleşme ve insan hakları adına içişlerimize karışılmasına müsaade edilmemelidir. Bölücü terör eylemlerine karşı demokrasilerin de kendilerini hukuk içinde savunma hakları vardır. Bu hak, insan hakları sözleşmeleriyle de teminat altına alınmıştır.

Laiklik din ve vicdan hürriyetinin teminatıdır ve ülkemizde çatışma malzemesi haline getirilmemelidir.

Fertlerin ve grupların kendi kendilerini ifade edebilmelerinin temel çerçevesi, demokrasi, milli devlet, milli hukuk sistemi ve milli birlik şuurudur.

Bir medeniyet göstergesi ve fazilet rejimi olan demokrasi vazgeçilmez ve taviz verilemez bir yönetim tarzıdır. Türkiye 1946 öncesine döndürülmemelidir.

Türkiye'deki bölücü terör herkese karşıdır ve etnik bir sorundan kaynaklanmamaktadır. Ülkemiz vatandaşın gözünde ve gerçekte etnik bir ihtilafli bir coğrafyada da değildir.

Yer, firma ve tabela isimlerinde Türkçe'ye saygı gösterilmeli, dilin kutsal bir milli birlik unsuru olduğu unutulmamalıdır. Milli bayramlarımızda bayrak asma hassasiyeti korunmalıdır.

Yabancı dille eğitim ve öğretim, milli kimliğimize saygısızlıktır. Yabancı dil öğrenme ile yabancı dille eğitim ve öğretim birbirine karıştırılmamalıdır.

Yurt dışındaki vatandaşlarımız ve çocuklarımız üzerindeki ırkçı, ayrımcı insan hakları ihlallerine son verilmeli, buldukları ülkelerde artık misafir olmaktan çıkan insanlarımız ev sahibi ülkelerin insafına terk edilmemelidir. Avrupa'da ortak bir yabancılar hukuku tesis edilmeli, üçüncü nesil korunmalı çifte vatandaşlık seçme ve seçilme hakları verilmeli, vatandaşlarımız Türkiye'deki genel seçimlerde oy kullanabilmelidirler.

Eğitimin her kademesinde kaliteye yükseltmek esas olmalı konu siyasi polemik dışı tutulmalı ve iş uzmanlarına bırakılmalıdır.

Türkiye – AB ilişkileri menfaatlerimize zarar verir halden çıkarılmalıdır. Ekonomi dış ve iç borç batağından kurtarılmalı, vergi dışı gelirler vergi kapsamına alınmalı, kayıt dışı ekonomi kayıt içine sokulmalıdır. Bankalar gerektiği gibi vergilendirilmeli ve yatırıma teşvik edilmelidir. Yanlış tarım ve hayvancılık politikaları, teşvikler terk edilmelidir. Merkez Bankası gibi önemli kurumlar siyasi tesir dışına çıkarılmalıdır. Serbest piyasa ekonomisinin doğurduğu tekelleşmeler ve 1980 sonrası ahlaki değerleri zedeleyen enflasyona endeksli politikalar köklü bir şekilde düzeltilmelidir.

Demokrasinin vazgeçilmez bir unsuru olan hür basın demokrasiye sahip çıkmalıdır. Milli menfaatlere ve kamu ahlakına aykırı yayınlar yapılmamalıdır. Türkiye'de dokunulmazlık zırha bürünmüş olan medya terörü istikrarı bozmakta milletimizi birbirine düşürmekte ve kutuplaştırmaktadır.

Türk Tarihinin önemli bir dönemi olan Osmanlı Devletinin 700.kuruluş Yıldönümü ilgili her kuruluş tarafından önemine uygun olarak kutlanmalı ve bu yönde hazırlıklar yapılmalıdır.

13.Şura Sonuç Bildirisi Komitesi

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (Aydınlar Ocağı Genel Merkezi)

Dr. Zülfikar ÖZKAN (Anadolu Aydınlar Ocağı)

Nasuh BOZTEPE (Antalya Aydınlar Ocağı)

Mustafa YAZGAN (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Mehmet Ali UZ (Konya Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 14. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

22-23 KASIM 1997 BALIKESİR

Aydınlar Ocakları 14. Şurası 22-23 Kasım 1997 tarihlerinde Balıkesir’de toplanarak aşağıdaki kararları almıştır:

Aydınlar Ocakları her zaman olduğu gibi partiler üstü, siyaset üstü fakat vatanperver tutumunu sürdürerek, milli meseleler karşısında birleştirici olmaya devam edecek, milli ve ilmi çözümler üretecektir.

Toplum ve bilhassa gençliği tehdit eden alkol, uyuşturucu ve yabancı ideolojilere bağımlılık gibi tehlikelerle aktif mücadeleye devam olunacaktır.

Milletimizin meselelerine milletçe sahip çıkmasını kolaylaştıracak tedbirlere tevessül olunmalıdır.

Bilhassa turistik beldelerde kendini gösteren yabancı kültür yayılcılığı (özellikle dil konusunda) ile daha müessir mücadele yolları geliştirilmelidir.

Çevre kirliliği toplum gündeminin önemli maddelerinden biridir. Ocaklarımız kendi bölgelerinde bununla alakalı çalışmalar yapmalıdır.

Ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olan devletimizi tehdit eden her türlü bölücülüğe karşı birinci öncelik verilmeli ve mücadele yolları buna göre aranmalıdır. Özellikle demokratik Cumhuriyetimizin kalbi mesabesindeki TBMM’ye yönelik iddia ve ithamların yanlışlığı daima göz önünde tutulmalıdır.

Kıbrıs meselesinde taviz vermemek yönünde bugüne kadar süregelen kararlılığın devam ettirilmesindeki mutlak zarurete dikkat çekilmelidir.

Bütün bunları yaparken kullanılan dil ve terminoloji çok iyi belirlenmeli ve seçilmeli, uydurmacadan ve alerji uyandıracak terminolojiden kaçınılmalıdır.

Milletimizi son derece rahatsız eden ve devlet-millet çatışmasına yol açma istidadı gösteren konulara daha hassas ve dikkatli bir şekilde yaklaşılmalıdır. Ezcümle hukukun üstünlüğü anlayışına dayalı olarak hiçbir kişi ve kuruluş yargı denetiminden ve devletin adaletinden faydalanmada ayrıcalıklı olmamalıdır.

Şuranın bu toplantısında Aydınlar Ocakları arasındaki münasebetlerin daha müessir bir şekilde koordine edilmesi de temenni olunmuştur.

14.Şura Sonuç Bildirisi Komitesi

Prof. Dr. Şaban KARATAŞ (Ankara Aydınlar Ocağı)

Ahmet EKİCİ (Afyon Aydınlar Ocağı)

Nasuh BOZTEPE (Antalya Aydınlar Ocağı)

Recai GÜRCAN (Balıkesir Aydınlar Ocağı)

Mehmet Ali UZ (Konya Aydınlar Ocağı)

Prof. Dr. Fahrettin GÖZE (Sivas Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 15. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

4-10 TEMMUZ 1998 GİRESUN

Aydınlar Ocakları tarafından senede iki defa düzenlenen şuraların 15.'si Giresun Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde 4 – 10 Temmuz 1998 tarihleri arasında Giresun'da yapılmış, aşağıdaki metin SONUÇ bildirisi olarak tespit edilmiştir.

Kamuoyuna saygı ile sunulur.

Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu iç ve dış meselelerin kaynağında, insan hakları, demokrasi ve ekonomik meselelerden ziyade, LOZAN' dan SEVR şartlarına TÜRKİYE'yi döndürme gayretleri vardır. Gerileyen bölücü terör, sözde Ermeni iddiaları, Pontus ile ilgili Yunanistan'ın emel ve gayretleri, Türkiye'nin ve dolayısıyla TÜRK DÜNYASININ önünü kesme çabaları, kimlik konusunda maksatlı tartışmalar, insanlarımıza ikili kamplaştırma zorlamaları bundan dolayıdır.

Türkiye önünü kesen, engelleyen farklı taassup odaklarının etki alanı olmaktan çıkarılmalıdır. Türkiye'de kuvvetler ayrılığı prensibi korunmalı ve yetki tecavüzleri olmamalıdır. Adalet mekanizmasını bozucu uygulamalar önlenmelidir.

Müslüman Türk'ü Balkanlardan ve Anadolu'dan çıkarma, Asya İçlerine sürme hareketi olan "ŞARK MESELESİ" sürmektedir. Bu bakımdan, aydınlarımız Milli mutabakatlar çerçevesinde birleşmelidirler. Demokrasi de mutabakatların kurulmasını ve geliştirilmesini gerektirir.

Her türlü cemaat, parti grup gibi dar anlamda ki mensubiyetin üstünde TÜRK Milletine mensup olma ve milli menfaatler esas alınmalıdır.

Milli tarihimizde birlik ve ittifak şarttır.

Din – Devlet ilişkilerinde barışıklık, milli birliğimizi güçlendirir.

Laikliği ve İslam'ı iyi değerlendirmek ve doğru anlamak durumundayız. Demokrasiyi daha güçlendirmenin ve işletebilmenin yolu radikal laikçi (dini bir sosyal müessese olarak görmeyen, dini sosyal hayattan dışlamaya çalışan, laikliğe İslam'a alternatif bir din gibi anlayan) veya radikal İslamcı, siyasal İslamcı (milli devleti reddeden, bayraksız, vatansız Müslüman arayışına çıkan, Cumhuriyet ve demokrasiye karşı, çok hukukluluk arayışında, geleneksel İslam'la çatışan, Müslümanları militanlaştıran) anlayışlardan geçmemektedir.

Milli hakimiyet prensibine saygı duyulmalı, atanmışlar; seçilmişlerin belirlediği politika ve kararları uygulamalıdır. Bürokrasi ve medyanın yasama, yürütme ve yargı organlarının yetki alanına tecavüzü hukuk devletinde kabul edilemez.

İdarenin hiçbir eylem ve işlemi yargı denetimi dışında tutulmamalıdır.

Yasama ve yürütme organlarına vasıflı insanların seçilmesi, onların verimli çalışmalarını sağlayıcı ortamı hazırlamak için, bu makamların milli iradenin tecelli ettiği millet çoğunluğunun duygu inanç ve fikirlerine uygun olması için adil bir seçim sistemi, partiler kanunu ve uygun Anayasa değişiklikleri yapılmalıdır.

Temel hak ve hürriyetler Türk Milletinden esirgenmemeli, yanlış ve yersiz bir şekilde Cumhuriyetimize ve demokratik rejime karşı kültür alanlarına açılmamalı, yanlış ayrımlar yapılmamalıdır.

Demokrasiyi ve Cumhuriyeti artık içimize sindirmek durumundayız.

Türkçe'ye saygı milli kimliğimize saygıdır. Bu bakımdan, yer, tabela isimlerinde Türkçe'ye saygı gösterilmeli, belediyeler görevlerini yapmalı, yükseköğretimde hiçbir ciddi devlette olmayan yabancı dille eğitim ve öğretim yanlışından vazgeçilmelidir.

Enflasyon makul bir seviyeye düşürülmeli, politik malzeme yapılmamalı, gelir dağılımını düzeltici tedbirlere ağırlık verilmelidir.

Bağımsız bir devlet olan KKTC'nin hükümlerine haklarına, toprak bütünlüğüne saygı gösterilmelidir. Kardeş ülkelerin bu siyasi gerçeği tanınması yolunda mesafe alınmalıdır.

Buldukları ülkelerle Türkiye arasında barış köprüsü rolü oynayan devleti, hükümeti olmayan Türk toplulukları ile daha yakın temas kurulmalı ve maddi, manevi destek sürdürülmeli, buralarda "TÜRK KÜLTÜR MERKEZLERİ" açılmalıdır.

Türk Dünyasında ortak alfabe uygulaması yaygınlaştırılmalıdır. Okul kitapları muhteva ve şekil bakımından ortak ihtiyaca uygun hale getirilmelidir. Ortak edebiyatımız genç nesillere aktarılmalıdır.

Bazı Türk Topluluklarının anayurtlarına dönmelerine yardımcı olunmalıdır. Türk Dünyasında "Türk Kimliği" nin ortak kimliğimiz olduğu fark edilerek Sovyet Milliyetler Politikasının eski tuzaklarına düşülerek bizi ufalayıcı yanlışlardan dönülmelidir.

Türk Dünyasını kaynaştırıcı her türlü işbirliği imkanlarını arttırıcı toplantı, gezi gibi faaliyetler arttırılarak sürdürülmelidir.

Türk Dünyasını kaynaştıracak ilişkileri geliştirecek, çeşitli toplantılara TRT ve AA' nın yeterli ilgiyi göstermeleri varlıklarının bir sebebidir. Bu konudaki aksamaları ve ilgisizliği anlamakta zorluk çekiyoruz.

Büyük Türk düşünürü İsmail Gaspıralı' nın "DİLDE, FİKİRDE, İŞDE BİRLİK" parolası daima bize ışık tutmalıdır.

Türk demokrasisini güçlendirecek ve onu daha iyi işletecek yasalar çıkarılması ve yeniden düzenlenmesinde geniş mutabakat ve uzlaşma aranmalıdır.

Türk Akraba Topluluk Temsilcileri

Ahıska, Batı Trakya, Bulgaristan, Doğu Türkistan, Gagavuz, Kazakistan, Kırım, Kosova, Kumuk, Nogay, Özbekistan, Romanya, Tebriz

Aydınlar Ocağı Dernekleri

Adıyaman Aydınlar Ocağı,

Afyon Aydınlar Ocağı,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Ankara Aydınlar Ocağı,

Antalya Aydınlar Ocağı,

Aydın Aydınlar Ocağı,

Balıkesir Aydınlar Ocağı,

Bakırköy Aydınlar Ocağı,

Kırıkkale Aydınlar Ocağı,

Kocaeli Aydınlar Ocağı,

Konya Aydınlar Ocağı,

Ordu Aydınlar Ocağı,

Rize Aydınlar Ocağı,

Samsun Aydınlar Ocağı,

Sivas Aydınlar Ocağı,

Trabzon Aydınlar Ocağı,

Giresun Aydınlar Ocağı.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 16. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

17-18 EKİM 1998 MANİSA

MANİSA Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde düzenlenen ve 17-18 Ekim 1998 tarihinde Manisa'da yapılan "AYDINLAR OCAKLARI 16. ŞURASI" nda alınan ortak kararlar kamuoyuna saygıyla arz olunur...

Cumhuriyete zarar veren; O'nun kuruluş felsefesini zedeleyen her türlü davranışın bize bir şey kazandırmayacağını şuurla olmalıyız. Yanlış metot ve üsluplarla O'nu savunmanın Cumhuriyeti de yıpratılabileceğini anlamalıyız.

Cumhuriyete saygı; Türkiye'nin milli birlik ve bütünlüğüne saygıdır. Demokrasiye inançla bağlılıktır. Kavram anarşisini aşabilmek; Milli menfaatleri daima ön planda tutabilmek ve Türk Milletine mensup olma şuurunu hissedebilmektir.

Cumhuriyete saygı; yüksek enflasyonu indirmek, gelir dağılımını düzeltmek, vergi adaletini sağlamak ve her yerde Türkçe'ye saygı göstermektir.

Cumhuriyete saygı; fert, cemaat, grup, zümre ve parti çıkarlarını Milli menfaatlerin üzerinde görmemektir.

Cumhuriyete saygı; Devletle milleti kaynaştırıcı olabilmek, her türlü taassuptan uzak kalabilmek, barış ve mutabakat ortamını sağlamaktır.

Türkiye'de tartışma ve gündem maddeleri bizi içerde hapsedecek ve enerjimizi birbirimize karşı kullanılacak şekilden çıkarılmalıdır.

İslam ve Demokrasi birbirine ters değildir ve çatıştırılmamalıdır. "Hâkimiyet" kavramı üzerinde gereksiz ve yanlış tartışma açılmamalıdır.

Türkiye de aydınların, iş verenlerin ve herkesin görevi Türkiye'yi küçültmek, tesirliliğini azaltmak olmamalıdır. Dışardan kumandalı tuzaklara düşülmemelidir.

Ocağımıza göre Cumhuriyet, demokrasi ve milliyetçilik umdeleri birbirini tamamlar ve devletimizin temellerini teşkil eder.

Yer, firma ve tabela isimlerinde Türkçe'ye saygı gösterilmeli, dilin önemli bir milli birlik unsuru olduğu unutulmamalıdır. Milli bayramlarımızda bayrak asma hassasiyeti korunmalıdır.

Ülkemizde din ve vicdan özgürlüğünü zedeleyici, milli birliğimizi bozucu, yanlış tutum ve görüntülerden, üsluptan uzaklaşılmalı, her türlü ikili kamplaştırıcı davranışlardan uzak durulmalıdır. Kılık kıyafet bir sorun olmaktan çıkarılmalıdır.

Yabancı dil ile eğitim ve öğretim milli kimliğimize saygısızlıktır. Hiç bir ciddi devlette olmayan bilhassa yüksek öğretimde yabancı dil ile eğitim ve öğretimden vazgeçilmelidir. Yabancı dil öğrenme ile yabancı dilde eğitim ve öğretim bir birine karıştırılmamalıdır.

Türk ailesi vazgeçilmeyen, alternatif olmayan, korunması gereken bir müessesedir. Bu sebepte Türk ailesini bozucu yayın ve resmi beyanlardan kaçınılmalıdır.

Yeni terör çeşidi olarak önümüze çıkarılan ve teşvik edilen alkol ve uyuşturucu saldırısı karşısında herkes sorumluluğunu bilmeli, bilhassa yayın organları bunu tiraj arttırma aleti olarak kullanmamalıdır.

Türkiye diplomaside caydırıcı olabildiği oranda bazı iç ve dış sorunlarını ülke menfaatlerine uygun olarak çözebilir. Bu bakımdan, Türkiye ile ilan edilmemiş bir savaş haline bulunan Suriye ve Yunanistan'a karşı yeni tedbirler alınmalı ve en ufak bir taviz verilmemelidir.

Türkiye-AB ilişkileri menfaatlerimize zarar verici halden çıkarılmalı, bazı AB ülkelerinin Sevr şartlarını hortlatıcı, maksatlı tavırlarına karşı gerekli tepkiler zamanında gösterilmelidir.

Yurtdışındaki vatandaşlarımızın çifte vatandaşlık haklarının kazanılması isabetli olacaktır. Ancak çocuklarımıza milli kimliklerini unutturucu " Almanca İslam Dersleri" yetkililerce gözden geçirilmelidir.

KKTC siyasi ve kültürel bir gerçektir. Bu konuda en ufak bir taviz verilemez. Konfederasyonun gerçekleşmemesi halinde Türkiye ile bütünleşme derhal uygulamaya sokulmalı. Rum kesimi ile Yunanistan arasındaki mevcut antlaşmaların benzerleri Türkiye ile KKTC arasında yapılmalıdır.

Kuzey Irak'taki otorite boşluğunu doldurmak amacı ile kurdurulmak istenen suni Kürt devletine müsaade edilemez.

Türkmenler de Irak anayasasında mevcut maddelere göre yeni haklara kavuşturulmalıdır. Türkmenlere ilgi Türkiye'nin vefa borcudur. Bu sebeple Türkmenler peşmerge ve Saddam kışkacından kurtarılmalıdır.

Yargı üzerindeki siyasi ve basın baskısı kaldırılmalı ve yargı bağımsızlığı tam anlamıyla sağlanmalıdır. Ceza evleri suçlu yetiştiren kurum olmaktan çıkarılmalı, Batı ülkelerinde olduğu gibi bilhassa terör suçluları için hücre sistemine geçilmelidir.

Dokunulmazlık zırhına bürünmüş medya terörü istikrarı bozmakta, milletimizi birbirine düşürmekte ve kutuplaştırmaktadır.

İstanbul Aydınlar Ocağı,

Adıyaman Aydınlar Ocağı,

Afyon Aydınlar Ocağı,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Antalya Aydınlar Ocağı,

Aydın Aydınlar Ocağı,
Bursa Aydınlar Ocağı,
Giresun Aydınlar Ocağı,
İzmir Aydınlar Ocağı,
Kırıkkale Aydınlar Ocağı,
Kocaeli Aydınlar Ocağı,
Konya Aydınlar Ocağı,
Kütahya Aydınlar Ocağı,
Manisa Aydınlar Ocağı,
Rize Aydınlar Ocağı,
Mustafakemalpaşa Aydınlar Ocağı,
Sakarya Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 17. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

29-30 MAYIS 1998 SAKARYA

Sakarya Aydınlar Ocağı Başkanı Prof. Dr. Musa TAŞDELEN'in ev sahipliğinde düzenlenen ve 29-30 Mayıs tarihlerinde Akyazı – Kuzulukta yapılan “ Aydınlar Ocakları 17. Şurası” nda alınan ortak kararlar kamuoyuna saygıyla arz olunur.

Toplantımız, Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'un fethedildiği, kurtarıldığı kutlu ve mutlu bir tarihte yapılmıştır. Çağ açıp çağ kapayan, dini azınlıklara hoşgörü ile yaklaşan, o gün ve bugün Dünyaya insan hakları dersi veren, güzel sanatları koruyan ve geliştiren, ilim-din bütünlüğünden hareket eden bu büyük padişahı, maiyetindekileri ve şehitlerimizi saygı ve rahmetle yad ediyoruz. Türk tarihine bir bütün olarak bakıyor, 75. Yıldönümünde Cumhuriyetimizle ve 700. Yıldönümümde bir Türk Devleti olan Osmanlı ile gurur duyuyoruz.

Türkiye bir hukuk devletidir. Yargı bağımsızlığı vardır. Türkiye hukuk düzenine müdahale kabul edilemez, her ciddi devlet gibi hükümlerlik haklarını çiğnetemez. Yargıya ve yargı kararlarına dış müdahale veya dış ortak aranamaz. Aslında ülkemiz iç milli hukuk yoluyla alınan sonuçların Strazburg Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine götürülme sürecini de kabul etmiştir. Türkiye'de kanunlar ve hukuk mevzuatı teröre ve teröriste endekslenerek eylem sonrası yeniden hazırlanmamıştır, zaten mevcut olan kanun ve mevzuat uygulanmaktadır. Terörist başına gerekli ceza verilmelidir.

Devletle milleti kaynaştırıcı olabilmek, her türlü taassuptan uzak kalabilmekten barış, mutabakat ortamını sağlamaktan geçer.

Türkiye’de tartışma ve gündem maddeleri bize zaman kaybettirecek, enerjimizi birbirimize karşı kullanılacak şekilden çıkarılmalıdır.

İslam ve demokrasi birbirine ters değildir ve çatıştırılmamalıdır. “Hakimiyet” kavramı üzerinde gereksiz ve yanlış tartışılma açılmamalıdır.

Türkiye’de aydınların işçi ve işveren kuruluşlarının görevi Türkiye’nin tesirliliğini büyütme olmalıdır. Dışarıdan kumandalı tuzaklara düşülmemelidir.

Ocağımıza göre cumhuriyet, demokrasi ve milliyetçilik umdeleri birbirini tamamlar ve devletimizin temellerini teşkil eder. Biri diğerine tercih edilemez.

Yer, firma ve tabela isimlerinde Türkçe’ye saygı gösterilmeli, dilin önemli bir milli birlik unsuru olduğu unutulmamalıdır. Milli bayramlarımızda bayrak asma hassasiyeti korunmalıdır.

Ülkemizde din ve vicdan hürriyetini zedeleyici milli birliğimizi bozucu, yanlış tutum ve görüntülerden, üsluptan uzaklaşılmalı, her türlü ikili kamplaştırıcı davranışlardan uzak durulmalıdır. Kılık kıyafet bir sorun olmaktan çıkartılmalıdır.

Yabancı dil ile eğitim ve öğretim milli kimliğimize saygısızlıktır. Hiçbir ciddi devlette olmayan bilhassa yüksek öğretimde yabancı dilde eğitim ve öğretimden vazgeçilmelidir. Yabancı dil öğrenimi ile yabancı dil eğitim ve öğretim birbirine karıştırılmamalıdır.

Türk ailesi vazgeçilemeyen, alternatif olmayan, korunması gereken bir müessesedir. Bu sebeple Türk ailesini bozucu yayın ve görüntülerden kaçınılmalıdır.

Yeni terör çeşidi olarak karşımıza çıkartılan ve teşvik edilen alkol ve uyuşturucu saldırısı karşısında herkes sorumluluğunu bilmeli, bilhassa yayın organları bunu tiraj artırma aleti olarak kullanmamalıdır.

Türkiye diplomasi de caydırıcı olabildiği oranda bazı iç ve dış sorunlarını ülke menfaatine uygun olarak çözebilir. Bu bakımdan, Türkiye ile ilan edilmemiş bir savaş içinde olan Suriye ve Yunanistan’a karşı yeniden tedbirler alınmalı ve en ufak bir taviz verilmemelidir. Suriye ile olan su sorunu içeride ve dışarıda iyi anlatılmalıdır.

Türkiye-AB ilişkileri menfaatimize zarar verici halden çıkarılmalı, bazı AB ülkelerinin Sevr şartlarını hortlatıcı maksatlı yaklaşımlarına gerekli tepkiler zamanında gösterilmelidir. Gümrük Birliği Antlaşması gözden geçirilmelidir.

Yurtdışındaki vatandaşlarımızın çifte vatandaşlık haklarının kazanılması yolundaki gayretler sürdürülmelidir. Ancak, çocuklarımıza milli kimliklerini unutturucu “Almanca İslam Dersleri” yetkililerce gözden geçirilmelidir.

KKTC siyasi ve kültürel bir gerçektir. Bu konuda en ufak bir taviz verilemez, Konfederasyonun gerçekleşmesi halinde Türkiye ile bütünleşme derhal uygulanmaya

sokulmalı, Rum Kesimi ile Yunanistan arasındaki mevcut anlaşmaların benzerleri Türkiye ile KKTC arasında yapılmalıdır.

Kuzey Irak'taki otorite boşluğunu doldurmak amacı ile kurdurulmak istenen suni Kürt Devletine müsaade edilemez.

Türkmenlerde Irak Anayasasında mevcut maddelere göre yeni haklara kavuşturulmalıdır. Türkmenlere ilgi Türkiye'nin vefa borcudur. Bu sebeple Türkmenler peşmerge ve Saddam zulmünden kurtarılmalıdır.

Yargı üzerinden siyasi ve basın baskısı kaldırılmalıdır ve yargı bağımsızlığı tam anlamıyla sağlanmalıdır. Cezaevleri suçlu yetiştiren kurum olmaktan çıkartılmalı, Batı ülkelerinde olduğu gibi bilhassa terör suçluları için hücre sistemine geçilmelidir.

Dokunulmazlık zırhına bürünmüş medya terörü istikrarı bozmakta, milletimizi birbirine düşürmekte ve kutuplaştırmaktadır.

Bankalar kanunu bir an evvel çıkarılmalı , yeniden yapılanma sağlanmalı, tasarrufları yatırımlara yönelten bir düzenleme getirilmeli.

Sosyal güvenlik kurumlarımızın durumu ülkemizin ekonomik ve sosyal şartları göz önüne alınarak yeniden incelenmeli, gerekli reformlar yapılmalıdır.

Tarım destekleme alımları uluslararası rekabet şartları altında ele alınmalı, fiyat politikaları buna göre düzenlenmelidir.

Bosna'da, Kosova'da, Batı Trakya'da, Irak'ta, Doğu Türkistan'da ve diğer bölgelerde Dünyanın gözü önünde uygulanan insan hakları ihlalleri, toplu katliamları, eritmeci uygulamaları kınıyor ve protesto ediyoruz.

Kalkınma ve sanayileşme yolunda olan ekonomimizin performansının yükseltilmesi ve tam kalkınmanın sağlanabilmesi için ekonomik dengelerin kurulmasına ve yeni yatırım imkanlarının sağlanmasına önem verilmelidir. Bu yolda hem kamu hem de özel kesim imkanlarından yeterince yararlanılmalıdır. Kamu kesiminin özel kesimin rakibi olmadığı, aksine özel sektöre destek sağlayıcı, onu hızlı kalkınma ve dışa açılmada yönlendirici rolü olduğu gözden uzak tutulmamalıdır.

Gelişen ve Dünya ile bütünleşen ekonomimizde özelleştirme önem taşımaktadır. Özelleştirme: devletin elinde bulunan varlık ve işletmelerin satışı olarak alınmamalıdır. Özelleştirmede temel hedef, ekonominin toplam verimini, kaynaklarının etkin kullanımını ve dış rekabet şartlarının oluşmasını, üretim ve ihracatı artırıcı olmalıdır. Satış sadece bu hedeflerin tabii bir sonucudur. Özelleştirmenin hedefi hiçbir zaman bütçe açıklarını gidermek üzere kamu mallarının satışı olmamalıdır. Devletin ekonomide ağırlığı makul bir seviyeye indirilmelidir.

Uzun yıllardan beri devam eden yüksek enflasyon, ekonominin genel dengelerini ve kaynakların etkin kullanımını bozmakta, gelir dağılımının adaletsizliğine ve sosyal ve ekonomik çöküntüye yol açmaktadır. Bunun için yeni hükümetin enflasyonla mücadelede ciddi tedbirler alması bir zarurettir.

Türk bankacılık sistemi yeniden düzenlenmelidir. Ticari bankacılık yanında yatırım bankacılığının da geliştirilmesi zarurettir. İç ve dış borç sistemli bir şekilde azaltılma yoluna gidilmeli; kamu harcamalarında tasarrufa riayet edilmelidir.

Sanayileşme ve kalkınma programlarında çevre, tabiat ve ekoloji üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Tabii, milli değerlerimizin gelecek nesillere sağlıklı şekilde intikal ettirilmesini sağlayıcı gerekli önlemler alınmalıdır. Mesela, “Sapanca Gölü Koruma Kanunu” gibi yasalar derhal çıkarılmalıdır.

İstanbul Aydınlar Ocağı,

Adıyaman Aydınlar Ocağı,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Aydın Aydınlar Ocağı,

Bakırköy Aydınlar Ocağı,

Bursa Aydınlar Ocağı,

Giresun Aydınlar Ocağı,

Kocaeli Aydınlar Ocağı,

Konya Aydınlar Ocağı,

Kütahya Aydınlar Ocağı,

Manisa Aydınlar Ocağı,

Mustafakemalpaşa Aydınlar Ocağı,

Sakarya Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 18. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

20-21 KASIM 1999 BURSA

BURSA AYDINLAR OCAĞI'NIN ev sahipliğinde düzenlenen, 20-21 Kasım 1999 tarihlerinde Bursa'da yapılan “AYDINLAR OCAĞI DERNEKLERİ 18.ŞURASI” nda alınan ortak kararlar kamuoyuna saygıyla arz olunur.

Toplantımız, Cumhuriyetimizin 76.ve Osmanlı'nın kuruluşunun 700.Yıldönümüne rastlamaktadır. Cumhuriyetimizle Osmanlı'nın kucaklaştığı bir dönemde yapılmaktadır.

Yine hepimizi üzen büyük bir deprem felaketi geçirmiş bulunmaktayız. Bu vesile ile hayatını kaybetmiş deprem şehitlerimizi saygı ve rahmetle anıyor, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Aydınlar Ocağı gibi partiler üstü Türk Milleti ile bütünleşen , milli hassasiyete sahip, “ ÖNCE TÜRKİYE “diyen sivil toplum kuruluşları ülkemiz için bir şanstır.

Şuramızda 21.Yüzyıla girerken Türkiye'nin görünümü, yeri ve vitrininin nasıl olması gerektiği üzerinde de durulmuştur

Millet olma şuuruna ulaşmış halkımızda şüpheler uyandıracak kimlik tartışmalarından uzaklaşılmalıdır. Türk Milletine mensup olma şuuru ve vatandaşlık kültürü yaygınlaştırılmalı, yapay çok kültürlülük oyunları aşılmalıdır. Türkiye üniter bir devlet olduğu kadar üniter bir millettir. Küreselleşme rüzgarıyla esen mozaikleştirme ve ufalama tuzakları fark edilebilmelidir.

Devletle milleti kaynaştırıcı olabilmek, her türlü taassuptan uzak kalabilmekten, barış, mutabakat ortamını sağlamaktan geçer. Türkiye'nin eski ve yeni tipte kamplaşmalara değil, karşılıklı hoşgörü ve dayanışmaya ihtiyacı vardır. Herkes Türkiye'nin geleceğine olumlu katkılar yapabilmelidir.

İslam ve demokrasi birbirine ters değildir ve çatıştırılmamalıdır. “Hakimiyet” kavramı üzerine gereksiz ve yanlış tartışma açılmamalıdır.

Cumhuriyet, demokrasi ve milliyetçilik umdeleri birbirini tamamlar. Biri diğerine tercih edilemez.

Ülkemizde din ve vicdan hürriyetini zedeleyici, milli birliğimizi bozucu, kamplaştırıcı davranışlardan uzak durulmalı, rejim karşıtı gruplar kitleleştirilmemelidir. Kılık – kıyafet zamanla sorun olmaktan çıkarılmalıdır. Vatandaşlarımızın manevi duyguları rencide edilmemelidir.

Yabancı dille eğitim ve öğretim milli kimliğimize saygısızlıktır. Hiçbir ciddi devlette olmayan uygulamalardan vazgeçilmelidir. YÖK yeniden düzenlenmelidir. Yabancı dil öğrenmenin gerekliliği ile yabancı dille eğitim öğretim farklı şeylerdir. Türkçe ye saygı, Türk Milletine, Türk Dünyasına ve Türkiye'nin geleceğine saygıdır.

Bu saygı önce Türk Devlet adamlarından ve aydınlardan beklenir. Önümüzdeki dönem artacak olan milletlerarası toplantılarda bir Dünya dili olan Türkçe müzakere dili yapılmalıdır. Türkiye'nin Cumhur- başkanı milletlerarası toplantılarda Türkçe konuşmalıdır. HABİTAT II (İstanbul 1996) ve AGİT (İstanbul 1999) toplantılarında bu konuda yapılan yanlış ve ihmaller gurur ve ümit kırıcı olmuştur. BM'de Türkiye'ye de veto hakkı kullandırabilecek ortam hazırlanmalıdır.

Yer, firma ve tabela isimlerinde Türkçe'ye saygı gösterilmeli, milli bayramlarımızda bayrak asma teşvik edilmelidir.

Türk ailesi vazgeçilemeyen, alternatif olmayan, korunması gereken bir müessesedir. Bu sebeple Türk ailesini bozucu yaygın ve görüntülerden kaçınılmalıdır. Yeni yasaların

çıkarılmasında aile yapımızı bozucu ve dayatmacı tavırlar terk edilmelidir. Ahlaki çöküntü hesaba katılmalıdır.

Türkiye, dışa açılmaya paralel olarak milli yasalarında, Anayasasında yeni düzenlemelere giderken gizli tavizlere açık olmamalıdır.

AB ile süren görüşmelerde tam üyelik yolunda anlaşılmaz tavizler verilmemelidir. AB milli devletlerin kendilerini reddettiği ve AB kimliğinde birleştiği bir alan değil, milletlerarası yakın işbirliği ve iş bölümünün adıdır. AB vatandaşlığı aslında milli devlet (ulus-devlet) vatandaşlığı kaynağından gelmektedir. Türkiye bugüne kadar yaptığı fedakarlıkların karşılığını görmelidir.

Yeni terör çeşidi olarak önümüze çıkarılan ve teşvik edilen alkol ve uyuşturucu saldırısı karşısında herkes sorumluluğunu bilmeli, bilhassa yayın organları bunu tiraj arttırma aleti olarak kullanmamalı ve özendirici olmamalıdır.

K.K.T.C. siyasi ve kültürel ayrı bir gerçektir. Bu konuda en ufak taviz verilemez. Bunun böyle olması Adanın bölünmesi değil, hükümlerlik ve insan hakkıdır. Bu örnek Dünyada tek de değildir. K.K.T.C.' tanıtılma faaliyetleri hızlandırılmalıdır. Cumhurbaşkanı sayın Rauf DENKTAŞ dışlanarak hiçbir olumlu mesafe alınamaz.

Çeçenistan'daki toplu sivil katliamı Rusya'nın iç meselesi değildir. Hiçbir milletlerarası sözleşme böyle bir hükümlerlik hakkı tanımamaktadır. Başbakanımızın Moskova ziyareti ve terör anlaşması zamansız olmuştur .PKK şantajıyla bu olay arasında hiçbir bağ yoktur. Çeçenistan'a insani yardım yapılmalıdır.

Kuzey Irak'taki otorite boşluğunu doldurmak amacıyla kurdurulmak istenen kukla Kürt Devletine müsaade edilemez. Kuzey Irak'ta Türkmenlerin eşit haklarla içinde bulunmadığı hiçbir değişiklik kabul edilmemelidir. Irak politikası milli menfaatlerimiz doğrultusunda acil olarak gözden geçirilmelidir.

Af yasaları hazırlanırken aziz şehitlerimizi, ailelerini ve bütünü ile Türk Milletini incitecek her türlü karar, tereddüt ve ayak oyunlarından uzak durulmalıdır. İdamın kalkıp kalkmaması bugününün meselesi değildir.

Eğitim politikasında farklı kademelerde sayısal değeri olan ders ve konular ön plana çıkarılmaktadır. Böyle bir yaklaşım sosyal ve kültürel konularının, kimliğin ve milli tarih şuurunun ihmalini doğurarak önemli boşluklar yaratabilir. Türk Aydınında kimlik bunalımını artırabilir.

21.Yüzyılda Türkiye'nin yerine ve tesir alanını, vitrinini ele alırken Türk Askerinin ve Devlet Adamlarının Kosova'da karşılanış şekli bir ölçü olmalıdır.

Devlet gücüne elinde bulunduranlar sivil toplum kuruluşlarının gayret ve çabalarını kendileri için bir tehdit ve rakip görmekten vazgeçmelidirler. bürokrasi engel değil, destek olmalıdır.

Deprem faciasında sadece müteahhitleri suçlu ilan etmek yerine, elverişsiz zeminlerde yıllardır yapılanmaya izin veren çevrelerin ve yöneticilerin de cezai sorumluluğu vardır.

Artık çeşitli menfaat ve rant hesapları aşılmalıdır. Bazı fazlaca reklamı yapılan kurtarma gruplarının siyasi ve ideolojik tercihlerle hareket etmeleri üzüntü verici olmuştur.

Deprem, sel, yangın, heyelan ve erozyon gibi doğal afetlerle mücadele alışkanlıklarının kazandırılabilmesi için önceden teşkilatlanma yoluna gidilmesi, müdahale merkezlerinin kurulması gerekmektedir.

Türkiye henüz bir sanayi toplumu değildir. Bu bakımdan ekonomik mantık içinde “Sosyal Devlet” anlayışı sürdürülmelidir.

Türkiye’de orta ölçekli teşebbüslerin teşviki yolu ile müteşebbis tipin desteklenmesi ön planda tutulmalıdır. Devletin kredi ve kaynakları geri dönüşü olmayacak şekilde eşe ve dosta peşkeş çekilmemelidir.

Enflasyonun toplum üzerinde yarattığı olumsuz davranışları giderici tedbirler alınabilmeli, siyasi tavizler verilmemeli, enflasyon düşürülmelidir.

Ülke çıkarına uygun tekelleşmeyi teşvik etmeyecek, refahı tabana yayacak şekilde özelleştirme yapılmalıdır.

Kamu kesimdeki israf önlenmeli, kamunun gelirler politikası kadar iyi tespit edilmiş giderler politikasına ihtiyacı olduğu anlaşılmalıdır.

Dış ve iç borcun ekonomiyi ve bütçeyi kilitleyici etkisi giderilmelidir.

Türk dünyası ile ilişkilerin geliştirilmesinde bugüne kadar yapılmış yanlışlar tekrar edilmemeli, bu konuda etkili çalışan dernek ve vakıflar desteklenmeli TİKA’nın bütçesi yeterli hale getirilmelidir. Üniversiteler arası ilişki geliştirilmeli, öğretim üyesi mübadelesi sürdürülmelidir.

Dışa açılan Türkiye kendini ve tezlerini tanıtılabilmek için iyi ve doğru bir şekilde yabancı dilde yayın seferberliği açmalı, yanlış bilgilerle yayın yapılmamalı (AGİT örneğinde olduğu gibi). Yayınlar yerine ulaştırılmalıdır.

Komşularımızın sosyal yapılarını etnik özelliklerini tanıtıcı program ve hazırlıklar yapılabilmesi, iç ve dış kamuoyu aydınlatılabilmeli, o ülkelerdeki Türk unsuru ve hakları devamlı göz önünde tutulmalıdır.

İstanbul Aydınlar Ocağı,

Adıyaman Aydınlar Ocağı,

Afyon Aydınlar Ocağı,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Antalya Aydınlar Ocağı,

Aydın Aydınlar Ocağı,
Bursa Aydınlar Ocağı,
Giresun Aydınlar Ocağı,
İzmir Aydınlar Ocağı,
Kırıkkale Aydınlar Ocağı,
Kocaeli Aydınlar Ocağı,
Konya Aydınlar Ocağı,
Kütahya Aydınlar Ocağı,
Manisa Aydınlar Ocağı,
Mustafakemalpaşa Aydınlar Ocağı,
Rize Aydınlar Ocağı,
Sakarya Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 19. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

19-20 KASIM 2000 ORDU

Ordu Aydınlar Ocağı'nın, ev sahipliğinde, 18-19 Kasım 2000 tarihlerinde "AYDINLAR OCAĞI DERNEKLERİ 19. ŞURASI" yapılmıştır. Şuramız; Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, ilelebet yaşayarak varlığını devam ettireceğine inanır. Bu sebeple Aydınlar Ocakları gibi partiler üstü faaliyetleriyle ülkemiz ve milletimizin bütünlüğünü, milli hassasiyete sahip "Önce Türkiye ve Türk Milleti'nin Mutluluğu" fikrini benimseyen sivil toplum kuruluşlarının mevcudiyetini ülkemiz adına bir şans olarak görür. İçinde yaşamakta olduğumuz 20. yüzyıl ile onu takip edecek asırlarda Türkiye'nin yerinin, görünümünün ve vitrininin nasıl olması gerektiği üzerinde durularak alınan ortak kararlar, kamuoyuna arz olunur.

Bağımsız ve milli egemenliğine sahip olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin üniter yapısı mutlak korunmalıdır. Küreselleşme veya AB üyeliğine katılabilmek maksadıyla dahi olsa, bu konularda herhangi bir taviz verilemez. AB Katılım Ortaklığı Belgesi, bu ölçülerle değerlendirilmelidir.

Milli kimlik ve kültürün Türk milletine mensup olma şuurunun yitirildiği bir yerde farklılıkların, zenginlik yaratacağı iddiası bir büyük çelişkidir. Bütün reddedilerek, küçük parçalar tek tek yaşatılamaz, hatta korunamaz. Bir toplum ufalanarak daha iyi büyütülemez.

Devlet ile milleti bir bütün olarak görüyor, toplumsal barış ve mutabakat ortamı içersinde kamplaşmalardan uzak kalınmalıdır diyoruz. Hoşgörü ve karşılıklı dayanışma

çerçevesinde, ülkenin geleceğine olumlu bir şekilde bakabilecek anlayışta işbirliği yollarının aranmasına çalışılmalıdır.

Kamu kesimindeki israf ve kamu kurumları arasındaki gösteriş, tüketim yarışı terk edilmelidir. "Görev Zararları" şeklinde ifade edilen kamu açıkları ortadan kaldırılmalıdır.

Gelir yaratmak kadar, gelir dağılımındaki bozuklukları giderici politikalara acil ihtiyacımız vardır. Bunu sağlayıcı her araç bir an önce devreye sokulmalı, hükümet ve muhalefet bu temel sorunun çözümünde birlikte hareket edebilmelidir.

Fakiri daha fakir, zengini daha zengin yapan, yatırımı eğilimini azaltan ve bilhassa sabit gelirlilerin satın alma gücünü zayıflatan enflasyon hız kaybetmiştir. Bu olumlu bir gelişmedir. Ancak enflasyondaki düşüş, enflasyonsuz iktisadi gelişme politikaları ile desteklenmeli, sosyal yapımızı, değer hükümlerimizi sarsan ve tahrip eden müzmin enflasyon dönemlerini geriye getirmemek için herkes hemfikir olmalıdır.

Yolsuzlukla mücadele kanserle mücadele gibidir. Meşrutiyetin sağlanması kavgasıdır. Yolsuzlukların üzerine kararlı gidilmeye devam edilmelidir. Soygun ve talana prim verilmemelidir.

Ülkemizde din ve vicdan hürriyetini zedeleyici, milli bütünlüğümüzü bozucu, radikal unsurlara hizmet edici ve rejime karşı kültür alanları açıcı yanlışlar terk edilmeli, halk-devlet kaynaşması güçlendirilmelidir. Bu alanda iyi niyetli herkese görev düşmektedir.

Cumhuriyete saygı, her şeyden önce Türk kimliğine ve Türkçe'ye saygıdır. Çok kültürlülük tezgahlarına karşı uyanık olabilmektir.

Cumhuriyet, Demokrasi ve Milliyetçilik temel değerlerimizdir. Bunlardan birisi, diğerlerinin yerine ikame edilemez.

KKTC gerçeği kabul edilmeden, eşit temsil ve iki ayrı devletin konfederasyonu dışlanarak adada sürekli barış ve istikrar sağlanamaz. AB'nin açıkladığı, katılım ortaklığı belgesindeki ifade, taraflar arasındaki görüşmeleri de anlamsız kılar.

Lozan antlaşması delinerek yapay azınlıklar yaratılmak istenmektedir. Kürtçe burada malzeme ve vasıta olarak kullanılmak istenmektedir. Vatandaşın TRT'de Kürtçe yayın isteği, hiçbir araştırmayla tespit edilememiştir.

Türkçe yerine yabancı dille eğitim-öğretimden, yer, kuruluş ve tabelalardaki İngilizce işgalinden, Kosova'da ve diğer örneklerde olduğu gibi, Türkçe'ye düşmanlık ve sistemli saldırıdan şikayetçi olmamış bazı çirkin politikacı örnekleri, dışarıya da hoş görünmek uğruna siyaseti kirletmektedirler. Türkiye ne çektiyse, bu içimizdeki yabancılardan çekmiştir. Milli kimliği ve milli kültürün "tek tip elbise, tek tip kalıba zorlanma" olarak düşünen, farklılıkları, birlikteliklerin önüne geçiren "farklılıkçılık ve ırkçılık" oynayan siyaset kumarbazları, demokrasiye de kan kaybettirmektedirler.

Af yasaları hazırlanırken, kader kurbanları esas alınmalı, çeteler, mafya, teröristler ve ırz düşmanları dışarıda tutulmalıdır. Aziz şehitlerimiz, ailelerini ve bütünüyle Türk Milleti'ni incitecek her türlü karar, tereddüt ve ayak oyunlarından uzak olunmalıdır.

İdamın kalkıp kalkmaması, bugünün meselesi değildir. Terör başını dış baskılar ve tuzaklara boyun eğerek dolaylı olarak af etmeye kalkan hangi siyasi parti olursa olsun sandıkta Türk milletinden gereken cevabı da alır. Tam üyelik dönemine kadar Türkiye idam cezasını kaldırabilir. Ancak binlerce insanımızın katilinin dosyası, TBMM'ne indirilmelidir. Dışarı tarihte tavize doymamıştır.

Türkiye' de aydınlar ülke çıkarları yönünde düşünemez hale sokularak hızla sömürgeleştirilmektedir. Bu süreçte Avrupa üyeliği ve küreselleşme etkili olarak kullanılmaktadır.

Türk dilinin önemi bilinen bir gerçektir. Bu sebeple yabancı dilde eğitim- öğretim anlayışı bir an evvel terk edilmelidir. Yabancı dil öğrenme ile eğitim-öğretim birbirine karıştırılmamalıdır. Türkçe'ye saygı Türk Milleti'ne ve Türk Dünyası'na saygıdır. Türkçe, Türk Dünyası ile kurulabilecek münasebetin en etkili aracıdır.

Türk ailesi alternatifi olmayan, vazgeçilemeyen ve korunması gereken müessesedir. Bu sebeple Türk Aile Yapısını bozacak her türlü yayın ve görüntülerden uzak durulmalıdır. Toplumumuzdaki ahlaki çöküntüler hesaba katılmalı, yeni yasaların çıkarılmasında aile yapımızı bozucu ve dayatmacı tavırlar terk edilmelidir.

Türkiye dışa açılmaya paralel olarak Anayasasında, milli kanunlarında yeni düzenlemelere giderken gizli tavizlere açık olmamalıdır.

Dışa açılan Türkiye'nin kendisini ve tezlerini tanıtabilmek için iyi, doğru ve araştırmaya dönük bir şekilde yabancı dilde yayın seferberliği başlatılmalı ve sözde Ermeni iddiaları başta olmak üzere yabancı dilde yayınlar yanlış bilgilerle Dünya kamuoyu yanıltılmamalıdır. (AGİT örneğinde olduğu gibi) Her türlü teknik imkanlardan yararlanılarak yayınların yerlerine ulaştırılması sağlanmalıdır.

Ülke çıkarlarına uygun tekelleşmeyi teşvik etmeyecek, üretimi arttırarak refahı tabana yayacak tarzda özelleştirme çalışmalarının bir an evvel yapılması gerekmektedir.

Demokratikleşme ve insan hakları konusunda dayatmacı yaklaşımlar yerine halkımız yararına olabilecek, ülkemizin birlik ve beraberliği ile insanlarımızın daha rahat yaşamalarına imkan verecek her türlü adımlar atılmalıdır. Zamanla devlet ve millet bütünlüğüne zararlı olacak uygulamalardan kaçınılmalıdır. Demokrasinin kanun hakimiyetinin egemen olduğu rejim olduğu da unutulmamalıdır.

Gençlerimiz, esrar, eroin ve benzeri kötü alışkanlıklara sürüklenmekten alıkonulmalı, kimsesiz çocuklar, yaşlılar kendi kaderlerine veya sokaktaki çıkarıcı çevrelerin insafına bırakılmamalıdır. Bunun için yuva, kreş, yurt ve huzurevleri gibi sosyal amaçlı kuruluşlar ülke genelinde yaygınlaştırılmalıdır.

Bilgisayar, İnternet gibi çağımızın en önemli iletişim araçlarından insanlarımızın en güzel biçimde yararlanabilmelerine çalışılmalıdır. Böylece ülkemiz hakkında yalan ve yanlış bilgiler veren kurum, makam ve yayınlarla mücadele edilmelidir. Ayrıca bilgisayar ve İnternet gibi iletişim araçlarının ticari ve kültürel münasebetleri geliştirmede büyük bir kaynak olduğu unutulmamalıdır.

Güçlü devlet olabilmenin yolu güçlü ekonomiye sahip olmaktan geçer. Bu sebeple dış ve iç borçlar ekonomiyi ve bütçeyi kilitleyici etkiye sahiplerdir. Bunlardan bir an önce kurtulabilmenin yolları aranmalıdır.

Türk Dünyası ile dil, kültür ve ekonomi alanlarından tam bir işbirliğine gidilmelidir. Dış güçlerin etkisinde kalmayarak bugüne kadar yapılmış yanlışlar tekrar edilmemelidir. Bu konuda çalışan dernek, vakıf ve kuruluşlar mutlaka desteklenmelidir. Üniversiteler arası ilişkiler geliştirilerek öğrenci ve öğretim üyesi mübadelesi sürdürülmelidir. TİKA'nın bütçesi yeterli duruma getirilmelidir.

Sanayinin gelişmesine imkan veren, çağdaş yaşamayı sağlayan enerji açığımızın giderilmesi için güneş, su, rüzgar, her türlü akıntı ve boğazlardan yararlanılarak üretim çalışmalarına hız verilmelidir. Gerekirse de Nükleer enerjiden kaçınılmamalı ve uzak görünmüş olsa bile Bakü-Ceyhan boru hattı devreye sokulmalıdır. Irak'la olan ilişkilerimiz ülkemiz yararına düzeltilmeli Yumurtalık Petrol Boru Hattı işler duruma getirilmelidir.

Ülkemizdeki işsizlik oranı her geçen gün artarak büyümektedir. Ekonomide bir an evvel iyileştirici tedbirler alarak yatırımların yapılmasına çalışılmalı, önemini kaybetmeye başlamış olan tarım, hayvancılık, alanlarına destek sağlanmalıdır. Son deprem felaketi ile duraklayan inşaat sektörünün yeniden canlandırılmasına gayret edilmelidir. Yatırımlar yapılırken tabiat ve çevrenin korunması ihmal edilmemelidir.

Adaletin hızlı bir şekilde yerine getirilebilmesi için gerekli hukuki düzenlemelerin yapılarak yargı kurumlarının normal çalışması sağlanmalıdır. Anında gerçekleşmeyen adaletin zulüm olduğu unutulmamalıdır.

Vergi alımının yaygınlaştırılması ve basite indirgenmesi sağlanmalıdır. Dar gelirliileri sıkıntıya düşüren ve toplumda güvensizlik yaratabilecek olan her türlü yaklaşımlardan uzak kalınmalıdır. Zengin ile fakir arasındaki uçurumlar daraltılarak herkesin milli gelirden eşit pay alınmasına imkan sağlanmalıdır.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 19. Şurasının Ordu ilinde yapılması, düzenlenen panel ve istişare toplantılarına gösterilen ilgi, adı geçen beldemizin eğitim ve kültür merkezi olmakta olduğunu göstermiştir. Ordu ilimizin üniversiteye kavuşturulması gerekmektedir.

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (Aydınlar Ocağı Genel Merkezi)

Doç. Dr. Mehmet ERKAN (Afyon Aydınlar Ocağı)

Av. Yusuf ÖZTÜRK (Alanya Aydınlar Ocağı)

Dr. Zülfikar ÖZKAN (Anadolu Aydınlar Ocağı)

M. Yüksel ŞENOL (Bakırköy Aydınlar Ocağı)

Özgen KESKİN (Bursa Aydınlar Ocağı)

Mehmet MEMİŞ (Giresun Aydınlar Ocağı)

Dr. Kemal TEKDEN (Kayseri Aydınlar Ocağı)

Ahsen OKYAR (Kocaeli Aydınlar Ocağı)

Av. Mehmet Ali UZ (Konya Aydınlar Ocağı)

Av. Tevfik KARABULUT (Ordu Aydınlar Ocağı)

Prof. Dr. Musa TAŞDELEN (Sakarya Aydınlar Ocağı)

Prof. Dr. Hüseyin PEKER (Samsun Aydınlar Ocağı)

Prof. Dr. Ö. Fahrettin GÖZE (Sivas Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 20. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

27-28 EKİM 2001 SİVAS

Sivas Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde 27-28 Ekim 2001 tarihinde "Aydınlar Ocağı 20. Şura toplantısı" yapılmıştır.

Şuramızın Cumhuriyetimizin 78. Kuruluş yılı dönümüne isabet etmesi büyük bir mutluluk kaynağı olmuştur. Özellikle "Cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı" tarihi Sivas ilimizde Aydınlar Ocakları gibi milli, dışarıdan telkinlerle çalıŐmayan, partiler üstü bir sivil toplum kuruluşunun Şura toplantısı yapması ayrı bir anlam taşımaktadır.

Günümüzde milli mücadele, hala devam etmektedir. Çöken ideolojilerin çatıŐmasının yerini; küresel güç – milli devlet(ulus devlet) çatışması almıştır. Ülkemizde gelecekteki mücadele, dünün mandacı anlayışının devamı olanlarla Türkiye'nin milli menfaatlerinden yana olanlar arasında olacaktır. Küresel istila ülkeleri farkına bile varmadan sömürgeleŐtirmektedir.

Alınan kararlar aşağıdadır;

Cumhuriyete sayđı her Şeyden önce Türk kimliğine ve Türkiye'ye sayđıdır. Yer ve kuruluş adlarında, eğitim ve öğretimde Türkçe esas olmalıdır.

Cumhuriyet, demokrasi ve milliyetçilik temel değerlerimizdir. Biri diğerinin yerine ikame edilemez. Fert, millet ve devlet aynı Şekilde birbirini tamamlayan unsurlardır.

Medeni kanunumuzda gerekli değişikliklere evet, gereksiz zorlama ve iŐgüzarlıklara hayır diyoruz. DeđiŐiklikte cinsiyet merkezli ve tepkici hareket edilmemelidir. Madde numaraları değiştirilmeden yaşayan Türkçe ile değişiklik yapılabilir. "İddia" yerine "olgu", "istifa" yerine "çıkma", "tahsis" yerine "özgüleme", "hüsnüniyet" yerine "dürüst davranış", "mahfuz hisse" yerine "saklı hisse" gibi örnekler iŐgüzarlık ve dilimize sayđısızlıktır. Koca ve karının ikametgahlarının farklılaŐtırılması aile ve yuva

mefhumunu dinamitlemektedir. Bir çok maddede derhal hakime gidilebilmesi, eşler arası gönül bağına zedeler ve mahkemelere ilave yük ve yoğunluk getirir. Aileye bir şirket veya kooperatif ortaklığı şeklinde bakmaktan taslak kurtarılmalıdır. Taslak girişinde anlaşılmayan, gereksiz, yoruma açık ifadelerden kaçınılmalıdır.

Yolsuzluk terörü (banka, ihale ve hayali ihracat) ekonomik krizin en önemli sebeplerden birisidir. Üstüne gidilmeli, devletin zararı telafi ettirilmelidir.

Türk lirasına saygı önce yönetenlerden beklenmeli, reel sektör desteklenmeli, dış dayatmalara izin verilmemeli, ekonomi IMF yörüngesinden çıkartılmalıdır. Tarım alanlarını boşaltacak “doğrudan gelir desteği” politikası düzeltilmeli, işsizliği ve fakirliği arttıracak “üretme, ithal et” anlayışı terk edilmelidir. Çarpık ve ülke çıkarlarına aykırı özelleştirmelerden kaçınılmalıdır.

11 Eylül terör olaylarından sonra sınırlamalar getiren ve Kopenhag kriterlerinden uzaklaşan Avrupa'nın, Türkiye'den gereksiz taleplerde bulunması hoş görülemez.

Geleceği belirsiz bir AB üyeliği için bugünden taviz verilmemelidir. Hele bu KKTC için hiç düşünülmemelidir. 1960 Londra ve Zürih Antlaşmalarına rağmen Türkiye üye olmadan Rum kesimi üye yapılamaz. Her türlü terör, kara para aklama ve uyuşturucu trafiğinde merkez olan Rum kesimi terörist yönetim statüsüne alınmalıdır.

ABD'nin terörü önlemek bahanesiyle milletlerarası hukuka aykırı saldırıları sivil halka yönelmiştir. Kabul edilemez.

Komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğüne saygı esastır. Kuzey Irak'ta yapay bir gecekondü Kürt devleti kabul edilemez.

İnanç dünyamızı ve İslami geleneğimizi reddeden tercüme ve şekilciliğin etkisindeki radikal hareketler İslam'ı bağlamaz. Bu tür sapmalara karşı aydınlatıcı bir kampanya açılmalıdır.

Türk Dünyası ile olan ilişkiler çelişkilerden kurtarılmalı, bu alanla ilgili devlet bakanlığının yetki ve imkanları arttırılmalıdır.

Günümüz dünya ve insanlarını derinden etkileyen değişmeler olmaktadır. Bu değişmelerle birlikte ekonomik kriz, artan işsizlik, insani değerlerin yıpranması, tükenen güven bunalımı gibi bir çok problem ortaya çıkmaktadır. Bu problemler ancak yüksek şuurlu ve yüksek manevi gerçekleri idrak etmiş kadrolarla çözülebilir. İhtiyaç duyulan bu kadrolara Aydınlar Ocakları sahiptir. Bu Ocaklar, gerekli şuur değişiminde üstüne düşen görevleri hakkıyla yerine getirecektir.

İstanbul Aydınlar Ocağı,

Alanya Aydınlar Ocağı,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Bursa Aydınlar Ocağı,

Giresun Aydınlar Ocağı,
Kayseri Aydınlar Ocağı,
Kocaeli Aydınlar Ocağı,
Konya Aydınlar Ocağı,
Sakarya Aydınlar Ocağı,
Samsun Aydınlar Ocağı,
Sivas Aydınlar Ocağı.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 21. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

18-19 MAYIS 2002 SAMSUN

Samsun Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde 18-19 Mayıs 2002 tarihlerinde "Aydınlar Ocağı Dernekleri 21. Şura Toplantısı" yapılmıştır.

Şuramızın tarihi ve yeri tesadüfen seçilmiş değildir. Büyük Atatürk'ün Türk Milleti ile bir bütün olarak Millî Mücadele'yi başlatmak üzere Samsun'a çıkışı çok önemli bir tarihi olaydır. Samsun'a çıkış Millî bağımsızlık ateşinin, Millî Mücadeleye olan inanç ve imanın her türlü teslimiyetçi ve mandacı görüşü paramparça ettiği bir tarihtir. İmkânsızlıklar içinde, Millî Mücadeleyi kazanan ve Türkiye Cumhuriyetini kuran başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, bu topraklar altında yatan nice isimsiz kahramanı, aziz şehitlerimizi, binlerce Topal Osman'ı saygı ve rahmetle anarız. Onların torunlar olan bizlerin de tercihi milli mücadele ve Kuvay-i Milliye çizgisidir. Bu mücadele bugün de günümüz şartları içinde sürmektedir. Türkiye'den yana olanlar, önümüze çıkarılan etnik tuzakları fark ederek milli mücadele yıllarında olduğu gibi omuz omuza vermelidirler. Bugünkü tarihi görevimiz budur.

Dünyada iki kutuplu siyasi denge dağıldığından bu yana tarih, önü açılan Millî devletlerle küresel güç ve blokların mücadelesine sahne olmaktadır. Dün Osmanlıya kefen biçenler, bugün Cumhuriyet Türkiye'sini hedef almışlardır. "Şark Meselesi" sürmekte, farklılıklar abartılmakta ve kutsallaştırılmaktadır. Anadolu coğrafyası etnik ayrımcılık görüntüsü , örtülü bir çağdaş haçlı seferine sahne olmaktadır. Türkiye, küreselleşmenin ideolojisi olan çok kültürlülük zorlamaları ile milletleşmeden kalabalıkların birlikteliğine geçmeye zorlanmaktadır. Bunda mahalli diller kullanılmaktadır. Müslüman ve Hıristiyan yeni azınlıklar sosyal gerçeklerimize rağmen, A.B. Katılım Ortaklığı Belgesinde dayatılmaktadır.

Kısaca Türkiye Millî devlet yapısı , ekonomik bünyesi bozularak ve iddialı bir devlet olmaktan uzaklaştırılarak AB'ne alınmak istenmekte, K.K.T.C. ve Kıbrıs Türkü yok farz edilmekte ve azınlık haline sokulmaya çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, Kürtçe yayın tuzağı ile iç ve dış çevrelerce bütünleşmenin önu kesilmekte, dil etnikliğı belirleyen tek faktör gibi gösterilmektedir.

Dünyanın yeniden şekillendirildiğı, paylaştırıldığı zaman diliminde 21.Şurayı yapıyoruz.

Alınan bazı kararlar aşağıdaki gibidir:

Ekonomik bağımsızlık, siyasi bağımsızlıkla bir ele alınmalıdır. Ekonomik krizleri Türkiye aşacak kararlılıkta ve güçtedir. Önemli olan ülkeyi aynı noktaya getirmemek ve iyi yönetebilmektir. Maalesef Türkiye IMF ye mecbur bırakıldı. Yolsuzluk ve hortumlamalar da bunu destekledi. Ekonomik sorunun siyasi boyutunun olduğı görüldü. İktisadi politika IMF yörüngesinden uzaklaştırılmalıdır. İç ve dış borç yükü azaltılmalı, bunun dış politika üzerindeki ipotekler kaldırılmalı, krizlerin sosyal maliyeti de düşünölmelidir. Kapanan işyerleri, artan intiharlar, ruhi bozukluklar, artan boşanmalar, işsizlik, fakirleşme ve küçölen ekonomi bizim sorunlarımızdır.

Kriz ahlaki çöküntüye sebep olmuştur. Çözüm reel sektörün desteklenmesi, üretim ve ihracat artışıdır. Tarım ve sanayi politikamız dış dayatmalardan kurtarılmalı, “üretme, ithal et” anlayışı terk edilmelidir. Büyüme yolunda mesafe alınmalı, sadece enflasyonu düşürme politikalarının yeterli olamayacağı fark edilmelidir.

Tütünümüz, şeker pancarımız, fındığımız ve diğer tarım ürünlerimiz üzerindeki dış dayatmalarla alınan kararlar gözden geçirilmelidir.

Bürokrasimizi ve siyasi karar vericileri dışlayan yüksek maliyette çalışan “üst kurullar” daha ne zamana kadar egemen olacaklardır?

Türkçe'nin yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarılması esastır. Aydınlar ve siyasetçiler kötü örnek olmamalıdır. Yerleşmiş ve kabul görmüş Türkçe dışlanarak Türk Dünyası ile anlaşma sağlanamaz.

Yükseköğretimde yabancı dille eğitim ve öğretim sadece Türkçe'ye, Türk dünyasına ve Türk kimliğine saygısızlık değil, küresel itaatın ve “küresel entelektöel bağımlılığın” bir gereğidir ve terk edilmelidir. İlim dili olarak Türkçe daha da zenginleştirilmelidir ve yabancılaşıma önlenmelidir.

Türkiye'nin bir Kürt ve Ermeni sorunu yoktur. Bu sorun Kürt ve Ermeni'leri kullanmak isteyen iç ve dış çevrelerin sorunlarıdır. Vatandaşların görüşleri ile işbirlikçilerin tezleri taban tabana zıttır.

Manevî değerlerin yıpranması ve maksatlı yıpratılması misyonerlere rahat çalışma sahası yaratmıştır. Misyonerlerin hedefi 1071 ve 1453'ün rövanşını almaktır. Hedef Anadolu'da Türk kimliğidir.

RTÜK yasası basın tröstlerini, tekellerini daha da güçlendirici olmuştur. Basının, basın dışı amaçlar için kullanılması ve bu yolla demokrasinin yıpratılması kabul edilemez.

Kuzey Irak'ta Türkmenleri dışlayan bir çözüm insan haklarını hiçe saymaktır ve ikinci Habur sınır kapısı açılmalıdır. Türkiye, Türkmen politikasını yeniden gözden geçirmeli ve güney sınırında ağırlığını hissettirmelidir.

BM denetiminde Kıbrıs görüşmelerinde “yumuşama” göstermesi gerekenler Rum kesimidir. Rum liderlerden talep edilmeyen istekler KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'tan istenmemelidir. Kamuoyu desteğine sahip sayın Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş gerekli olanı yapmıştır ve yapmaktadır. AB temsilcisi hanımın Türkiyesiz ve Denktaşsız çözüm isteği diplomatik bir saygısızlık ve haddini fazlaca aşmaktır. Bu hanım görev süresi dolmadan sınır dışı edilmelidir. Bir işveren kuruluşunun da bu hanımla fikir birliği içinde aynı görüşü paylaşmış olması üzücü ve düşündürücüdür.

Türkiye yaşadığı bölgede, etrafında barış çemberi oluşturmak için komşu ülkeler ile ilişkilerini geliştirmelidir. Türkiye, Türk Cumhuriyetleri, özerk Türk bölgeleri ve akraba topluluklar ile kültürel ve ekonomik ilişkilerini geliştirmeli ve güvenlik çemberini güçlendirmelidir.

Bölücülük hareketlerinin siyasallaşma sürecine girmesine fırsat verilmemeli, zamanında karşılıklar düşünülmeli ve tedbirler alınmalıdır.

Doğu Karadeniz ve Kafkasya üzerindeki oyun ve tezgahlar iyi takip edilmeli ve caydırıcı olunmalıdır.

Eğitimde düşen kalite, vatandaşlık bilincini zayıflatmakta, ülke çıkarlarını koruyamayacak nesiller doğurmaktadır. Cumhuriyet, ona yönelmiş tehlikeler fark ettirilerek korunabilir. Milli Eğitimde Türk kültürüne ve tarihine bir bütün olarak bakılmalıdır. Ders kitapları milli kimlik verebilmelidir

Vakıflar yasası tekrar gözden geçirilmeli, sivil toplum kesimi daraltılmamalı ve azınlık vakıflara yeni imtiyazlar tanınmamalıdır. Yeni haklar tanınarak Lozan delinmemelidir.

Filistin'de soykırım uygulayanlar insan hakları ihlallerine sebep olmuşlardır ve Dünyanın gözü önünde yüzlerce insan katledilmiştir. Ortadoğu barışında Türkiye aktif rol almalı ve sürdürmelidir.

Gelişmiş ülkeler arasında teknoloji yarışı devam etmektedir. Her ülke bilim ve teknolojiye daha ileriye gidebilmek için beyin güçlerini en rasyonel biçimde değerlendirecek bilim politikaları izlemektedir. Bu çerçevede ülkemizde de geleceğin bilim adamlarını yetiştirmek için, kaynak oluşturan İlk Öğretim çağındaki çocuklarımızı bilime teşvik edecek ciddi plan ve projelerimizin olması gerekir.

TÜBİTAK bünyesinde bir “İlk Öğretim Çocuklarını Bilime Teşvik Grubu” oluşturulmalıdır. Bu grup üniversiteler ve Milli Eğitim Bakanlığı ile irtibatlandırılmalı ve yurt çapında bu grubun temsilcilikleri olmalı, yetenekli çocuklarımızın gelecekte bilim adamı olması için onlara zemin hazırlanmalıdır. Türkiye bilim ve teknoloji motorunu oluşturacak bilim adamı yetiştirmeye mutlaka İlk Öğretim çağındaki çocuklardan başlamak zorundadır.

Din ve vicdan hürriyetini zedeleyici, birlik ve beraberliğimizi zayıflatıcı davranışlardan kaçınılmalıdır.

Uyuşturucu ve zararlı madde terörüne karşı aileler, din görevlileri ve eğitimcilere görev düşmektedir. Bu konuda özendirici olunmamalı ve yanlış yönlendirilmelere fırsat verilmemelidir. Görüntülü basında normal dışı sapma davranışlar, tabii ve ideal olarak gösterilmemelidir.

Kültür tarihimizi ve belgelerimizi değerlendirebilmek bakımından Osmanlıca seçimler ders olarak okutulabilir.

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (İstanbul)

Doç. Dr. Mehmet ERKAN (Afyon)

Av. Yusuf ÖZTÜRK (Alanya)

Dr. Zülfikar ÖZKAN (Anadolu)

M. Yüksel ŞENOL (Bakırköy)

Özgen KESKİN (Bursa)

Mehmet MEMİŞ (Giresun)

Dr. Kemal TEKDEN (Kayseri)

Ahsen OKYAR (Kocaeli)

Av. Mehmet Ali UZ (Konya)

Av. Tevfik KARABULUT (Ordu)

Prof. Dr. Musa TAŞDELEN (Sakarya)

Prof. Dr. Hüseyin PEKER (Samsun)

Prof. Dr. Ö. Fahrettin GÖZE (Sivas)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 22. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

21-22 ARALIK 2002 İSTANBUL

İstanbul Anadolu Ocağı'nın ev sahipliğinde 21-22 Aralık 2002 tarihinde "Aydınlar Ocakları 22.Şûra Toplantısı" yapılmıştır.

Şûramız özellikle iç ve dış politikada hızlı ve tarihi gelişmelerin yaşandığı bir döneme isabet etmiştir. Yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz dönem, Cumhuriyetimizin geleceğini tayin edecektir. Bugün görünen manzara, Cumhuriyete ve milli varlığımıza

karşı farklı kanaatlere sahip çevrelerin bir ittifak içinde olduklarıdır. İçeride ve dışarıda milli sorunlarımıza karşı bu ittifak, dışarıyla da işbirliği şeklinde kendini göstermektedir. Türkiye iç ihanetle karşı karşıya kalmıştır.

AB-Türkiye ilişkileri önemli bir dönemece girmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nden Kopenhag Kriterleri dışında talepler olmaktadır. Avrupa Parlamentosunda Türkiye aleyhine alınan kararlar ve yıllık ilerleme raporları, Türkiye'ye karşı samimi olmayan, maksatlı, yanlış ve diplomatik nezaketle bağdaşmayan örneklerle doludur. AB ülkeleri AB' nin bir Hıristiyan kulübü olmadığını ortaya koyamamışlardır. 1995 yılında tek taraflı ve üye alınmadan uygulanan Gümrük Birliği, ülkemizi yaklaşık 70 milyar Amerikan Doları zarara uğratmıştır. Üçüncü ülkelerle ekonomik ilişkilerimiz sınırlandırılmış ve dondurulmuştur.

AB, yalnızca bir dış politika tercihi değildir. Köklü değişikliklere, milli devlet anlayışımızdan önemli sapmalara sebep olacaktır. AB eşliğinde bekletilen ve oyalanan Türkiye'nin Gümrük Birliği'ni tekrar ele alarak bazı maddelerinin askıya alınması düşünülebilir. Türkiye AB' ye milli devlet anlayışını koruyarak şahsiyetli ve onurlu bir üye olarak girebilmelidir.

Türkiye'ye 12 Aralık 2002 Kopenhag zirvesinde müzakere tarihi verilmesi maksatlı olup çifte standardı ortaya koymaktadır. Müzakere tarihini değerlendirme tarihinin 2004 yılı sonuna ertelenmesi üyeliğimizin önüne Yunanistan ve Rum kesimi ile diğer üyelerin yeni vetolarını çıkaracaktır. Sorun, Türkiye'nin üzerine düşeni yapıp yapmaması değil, AB' nin genişleme politikalarına bakıştaki esnekliği, Türkiye'ye karşı değiştirmesidir. AB fonlarında yeni üyeleri destekleyecek kaynak son derece zayıflamıştır. AB, mevcut çok kültürlü ve çok etnikli resmini içine sindirememektedir. Bunun için aday ülkelerin sosyal yapıları, etnik ufacanmaya tabi tutulmak istenmektedir. Nitekim Türkiye'ye verilen 8 Kasım 2000 tarihli Katılım Ortaklığı Belgesi'nde, yeni Müslüman ve Hıristiyan azınlıklar yaratılması ve "kültürel çeşitliliğin" sağlanması dayatılmakta, fert seviyesinde kültürel haklar düşünülmektedir. Türkiye'nin maksatlı bir şekilde mozaik gibi gösterilmesi, hakim kültürün ve kimliğin reddedilmesi bundandır.

İnsan hakları ve demokrasi konusu, AB üyesi ülkeler için de tartışılmıştır. Vatandaşlarımıza, soydaşlarımıza ve yabancı kaynaklı nüfusa uygulanan ırkçı, eritmeci politikalar tartışılmalı, AB ülkeleri bu ayıptan kurtulmalıdır.

AB' nin 1999 Helsinki zirvesinde Türkiye Cumhuriyeti aday ülke ilan edilmiştir. Ancak, Kıbrıs ve Ege sorunlarının BM Sekreteri nezaretinde ikili görüşmeler kapsamında AB zeminine taşınması büyük bir yanlış olmuştur. B açık kapı, önümüze çok değişik taleplerin çıkarılmasına zemin hazırlamıştır.

2002 Aralık ayında Kopenhag zirvesinin sonuç belgesinde yer alan Kıbrıs ile ilgili karar hukuki ve siyasi bakımdan kabul edilemez.

1960 Ortaklık devletinin 1963 yılında Rumlar tarafından silah yoluyla yıkılmasından bu yana adanın tümünü temsil edebilecek tek bir devlet, hükümet ve parlamento mevcut değildir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, güneyden ayrı kültürü, demokrasisi ve milletiyle egemen bir devlettir. Statüsünü sürdürmelidir.

AB, Annan Raporu'nu dayatarak 1960 Londra-Zürich anlaşmalarını iptal etmek ve Türkiye'nin garantörlüğünü sulandırmaktadır. Raporda, bu vardır. Annan Raporu'ndaki Parça Devlet, KKTC'nin karşılığı değildir. Böylece KKTC'nin altı oyulmakta, binlerce Rum sadece kuzeye göç ettirilerek Türk nüfus da tekrar göçmen haline sokulup, ellerinden toprakları alınarak iki kesimlik, iki bölgesel, iki devletlik Rumlar lehine ortadan kaldırılmak istenmektedir. Teklif edilen haritalar, Türklere yaşama imkanı vermemektedir. Kabul edilemezler. Aslında iki devletlilik, Rum kesiminde yapılan araştırmalarda %52 oranında kabul görmüştür. Kıbrıs' da çözüm, iki ayrı devlete, iki ayrı milletin insan haklarına saygıdan geçer. Kıbrıs gerçeği, Doğu-Batı Almanya örneğinde olduğu gibi ele alınamaz ve dayatma nikah kıyılmaz.

KKTC'deki ekonomik kriz ve işsizlik, spordan portakala kadar kapsamlı uygulanan ambargonun sonucudur. Önce bunlar kaldırılmalıdır. Ekonomik kriz ve fert başına düşen milli gelir düşük diye devletten vazgeçilmesi düşünülemez.

Milletlerarası anlaşmalar göz ardı edilerek taraflar arasında anlaşmalar olup olmamasına bakılmadan Rum kesimine üyelik bahşedilmesi barış ve istikrarı dinamitlemektedir. Annan Raporu' nun giriş kısmının Kopenhag'da imzalanmış olması, tartışılmadan anlaşmanın büyük oranda kabulü anlamına gelirdi. Kıbrıs' da dışarıdan pompalanan sadece coğrafyayı esas alan Kıbrıslılık tezi eksik ve belirsiz bir kimlik denemesidir.

Kıbrıs, AB ve Kuzey Irak gibi hayati konularda muhtemel aykırı gelişmelerin alternatif tedbirleri müzakereye açılmalıdır.

KKTC'nin doğuşuna emek ve can veren asker ve mücahitlerimizi, Dr. Fazıl KÜÇÜK' ü rahmet ve saygı ile anıyoruz. Kıbrıs davasını bayraklaştıran, AB militanlarına ve beslemelerine karşı yiğitçe mücadele veren, engelleri ve tuzakları hiçe sayan KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf DENKTAŞ' ı şûramız minnet ve şükran duygularıyla selamlamaktadır.

Bu arada, milli birlik ve bütünlüğümüz için hayatını seve seve veren aziz şehitlerimizi rahmetle anar, şehit ailelerinin önünde saygı ile eğiliriz. Teröre verdiğimiz son şehit olan değerli ilim adamımız Doç. Dr. Necip HABLEMİTOĞLU' nu da rahmetle anıyoruz. Bu terör olayının Türkiye'nin gündemini değiştirmek amacı taşıdığına inanıyoruz.

Şûramızda Alınan Diğer Bazı Kararlar Aşağıdaki Gibidir :

Kuzey Irak'ta Ortadoğu'yu kontrol edici bir Kürt devletini kabul edemeyiz. Irak'daki sorun Saddam Yönetimi değil, bu ülkenin petrol kaynakları ve dünya pazarındaki payıdır. 11 Eylül 2001 saldırıları devlet terörüne gerekçe yapılamaz. Türkiye bu hareketi desteklerken milli çıkarlarını da göz ardı etmemelidir. Irak' da Türkmen Gerçeği göz ardı edilmeden yeni yapılanmada yerini almalıdır.

Türkiye'nin Türk dünyası ile olan ilişkileri, her alanda olması gereken seviyeye çıkarılmalıdır. Türk dış politikasında müteakabiliyet esası, temel hareket noktası olmalı; milli menfaatlerimiz, sınırlarımız dışındaki soydaş ve akraba toplulukları ile ilişkiler sürdürülmeli ve geliştirilmelidir.

Dış dayatmalarla şekillenen ve çıkarılan bazı uyum yasalarını içimize sindiremiyoruz ve egemenlik haklarımıza saldırı olarak görüyoruz.

Türkiye Ekonomik büyüme yönünde tedbirler alarak İMF ve Dünya Bankası kışkıracısından kurtarılmalıdır. Ekonomik gelişmede sosyal boyut ve dengesizlik ihmal edilmemelidir.

Bürokrasimizi ve siyasi karar vericileri dışlayarak, yüksek maliyetle çalışan üst kurulların dışa bağımlı egemenliği ortadan kaldırılmalıdır.

Tarımda uygulamaya başlanan “doğrudan gelir” politikası, üretimi ve verimliliği azaltacaktır. Bugün sanayi toplumları dahi tarım sektörünü ihmal etmemektedir.

Özelleştirme, ekonomik gelişmeyi sağlayıcı yönde kullanılmalı, dışarıya sanayi kuruluşlarımızı peşkeş çekici şekle sokulmamalıdır.

Doğal kaynaklarımız üretken bir şekilde kullanılmalı, ithal-pahalı doğalgazla elektrik üretme lüksü gözden geçirilmelidir. Atıl kapasiteyle çalışan santrallerimiz verimli hale getirilmelidir.

Din ve Vicdan Hürriyetini zedeleyici, birlik ve beraberliğimizi yıpratıcı, bilgisizlikten kaynaklanan davranışlardan kaçınılmalıdır. Türkiye’yi Türkiye yapan değerleri dışlamadan; toplumsal uzlaşma ve hoşgörü ortamı oluşturulmalıdır.

Mutabakatların gelişmesi bakımından Türk tarihine bir bütün olarak bakılmalı; sun’i sorunlar yaratılmamalıdır. Nitekim, Ulubatlı Hasan’ı inkâr eden anlayış buna örnektir. Milli tarih konusunda hassasiyet gösterilmelidir.

Yeni Mahalli İdareler Yasası hazırlanırken devletin bütünlüğü içerisinde yetkilerin dağıtması ile yetkilerin genişletilmesi birbirine karıştırılmamalıdır. Böylece yeni yolsuzluklara ortam hazırlanmamalıdır.

Türkçe’ye saygı, Cumhuriyete saygıdır. Yer adlarından Yabancı Dil Eğitime kadar, hiçbir ciddi devlette görülmeyen örnekler ortadan kaldırılmalıdır.

Uyuşturucuya, ahlâkdışçılığa ve zararlı madde terörüne karşı aileler, din görevlileri ve eğitimcilere görev düşmektedir. Normal dışı sapma davranışlar ideal gösterilmemelidir.

Türk Milli Eğitimi’nin ve Kültür Politikasının temeli, yapay farklılaştırma değil, Türk Milletine mensup olma fikrini pekiştirmektedir. Milli kimlikle mahalli değer ve sıfatlar birbirine rakip değildir.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Aydınlar Ocağı

Afyon Aydınlar Ocağı

Alanya Aydınlar Ocağı
Anadolu Aydınlar Ocağı
Ankara Aydınlar Ocağı
Antalya Aydınlar Ocağı
Aydın Aydınlar Ocağı
Bakırköy Aydınlar Ocağı
Balıkesir Aydınlar Ocağı
Bandırma Aydınlar Ocağı
Bursa Aydınlar Ocağı
Çanakkale Aydınlar Ocağı
Çorum Aydınlar Ocağı
Elazığ Aydınlar Ocağı
Gaziantep Aydınlar Ocağı
Giresun Aydınlar Ocağı
İnegöl Aydınlar Ocağı
İzmir Aydınlar Ocağı
Kayseri Aydınlar Ocağı
Kırıkkale Aydınlar Ocağı
Kocaeli Aydınlar Ocağı
Konya Aydınlar Ocağı
Kütahya Aydınlar Ocağı
Manisa Aydınlar Ocağı
Muğla Aydınlar Ocağı
Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı
Ordu Aydınlar Ocağı
Rize Aydınlar Ocağı

Sakarya Aydınlar Ocağı

Samsun Aydınlar Ocağı

Sivas Aydınlar Ocağı

Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 23. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

17-18 MAYIS 2003 KAYSERİ

“Aydınlar Ocakları 23. Büyük Şurası” Kayseri Aydınlar Ocağı’nın ev sahipliğinde 17-18 Mayıs 2003 tarihinde Kayseri’de yapılmıştır. Şura çerçevesinde milli ve manevi meselelerde fikir alışverişinde bulunulmuş ve “80. YILINDA TÜRKİYE CUMHURİYETİ” konulu, Aydınlar Ocağı teşkilatları tarafından hazırlanan bildirilerden oluşan bir oturum gerçekleştirilmiştir.

Alınan kararları kamuoyuna saygıyla arz ederiz:

Türk Tarihi, bir milletin bütün olumsuz şartlara rağmen dünya tarihine ne kadar güçlü bir damga vurabileceğinin göstergesidir. Göçebe hayat yaşayan, yanı başında Çin gibi bir dev bulunan, daha sonra Orta Asya’dan Anadolu’ya kadar geniş bir coğrafyaya yayılan, Haçlı Seferleri’ne, Moğol istilalarına maruz kalan Türk Milleti, Dünyanın en büyük iki devletinden birini, Osmanlı Devleti’ni kurmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, tabii ömrünü tamamlayan Osmanlı’nın küllerinden doğan milli devletimizdir. Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti, bir milletin farklı zaman dilimlerinde tarihi ve sosyolojik realitelere göre kurduğu iki büyük devlettir.

Cumhuriyetimiz, 80. yılında dış politikada önemli meselelerle boğuşmaktadır: Sovyetler Birliği’nin dağılmasından ve Balkanlar’ın yeniden şekillenmesinden sonra oluşan iyimserlik havası ve büyük güç olabilme ihtimali kaybolmuştur... ABD, Türkiye’yi kendi menfaatlerinin gerektirdiği ve işine yaradığı ölçüde önemsemekte, bunu da zaman zaman çirkinleşen aşağılayıcı bir üslupla yapabilmektedir... Avrupa Birliği, Türkiye’yi oyalamaya devam etmektedir... Kıbrıs meselesinde ve Ege’de, Türkiye ve Türk kamuoyu “Ver Kurtul” mantığı ile hareket etmeye zorlanmaktadır... Irak, yanı başımızda istenildiği zaman altı üflenecek ve Türkiye’yi köşeye sıkıştırmak için kullanılacak bir ateş topu olarak beklemektedir... Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Türk Milleti, bütün bu meselelerin üstesinden gelebilecek tarihi tecrübeye ve güce fazlasıyla sahiptir.

Kıbrıs’ın Türkiye açısından stratejik önemi, Türkiye’nin milli menfaatlerine aykırı tezler üreten ve dış güçlerle işbirliği yapan çevreler tarafından bir türlü anlaşılmamaktadır. Tarihi ve manevi bağlarımız olmasa, üzerinde tek Türk dahi yaşamasa bile “Ver Kurtul” mantığı ile hareket ederek Türkiye’nin Kıbrıs’ı feda etmesi düşünülemez. Yunanistan’ın Türkiye’ye yönelik ani saldırısına cevap olarak, Türkiye’nin de Kıbrıs’ı ilhak etme ihtimali, caydırıcı rol oynamakta ve güçler dengesini

sağlamaktadır. Bu sebeple Yunanistan, “12 Mil” hayalinden ve Ege adalarının silahlandırılmasından vazgeçip Kıbrıs’ta iki eşit devleti kabul etmedikçe, Kıbrıs’ta bulunan Türk askerinin çekilmesi, sadece Kıbrıs Türk toplumunun değil, Türkiye’nin de güvenliğini tehlikeye düşürecektir. Siyasi iradenin, askeri çevrelerin, medyanın ve Kıbrıs konusunda söz söyleyen herkesin meseleye bu bilgilerle yaklaşması, söz birliği yapması gerekmektedir. KKTC Cumhurbaşkanı sayın Rauf Denktaş’ın engin devlet adamlığı tecrübesi, bu davada bizim yolumuzu aydınlatacaktır.

Irak’ın kuzeyinde 1991’de Körfez Krizi ile başlayan ve on üç yıldan beri devam eden kabul edilemez bir fiili durum yaşanmaktadır. Türkiye son dönemde bazı riskleri alarak aktif rol oynama ve bu fiili durumun kendi menfaatleri doğrultusunda düzeltme şansını iyi kullanamamıştır. Mevcut durumda Türkiye öncelikle Türkmenlerin peşmergeler tarafından ezilmesini engelleyecek tedbirleri almalıdır. Kerkük’te peşmergeler tarafından yaratılan oldu-bittiye göz yumulmamalı, Kerkük silahsız bir şehir haline getirilmelidir. Orta vadede Türkmenlerin Irak içinde bir güç olarak kabul edilmesi sağlanmalı, Türkiye Birleşmiş Milletler kararlarına uygun olarak Türkmenlerin garantörü olmalıdır. Zaho’nun 30 km. batısında açılacak bir gümrük kapısı da Türkmenler ile doğrudan ve daha rahat bağlantı kurmamıza yardımcı olacaktır.

Küreselleşme veya daha doğru bir isimlendirme ile Amerikanlaştırma, milli kültürleri, milli devletleri tehdit eden ve insanı tek tipleştirip sığlaştırarak basit bir tüketici konumuna düşüren, bu yolla insanlığı daha kolay yönetebilmeyi hedefleyen siyasi ve ekonomik bir harekettir. Amerikanlaşmaya gösterilecek en güzel tepki, Türk töresini yaşatmak, Türkçe’ye sahip çıkmak, Türk müziğini yaygınlaştırmak, Türk kültür değerlerini diri tutmak, hiçbir kültürün uydusu olmamaktır.

Avrupa Birliği, Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra tek güç olarak kalan ABD’yi dengeleyebilecek bir unsur olabilme ihtimalinden gittikçe uzaklaşmaktadır. ABD, dünya siyasetinde yeni stratejiler geliştirirken Avrupa Birliği, Avrupa’ya sıkışmakta ve içine kapanmaktadır. Bu noktada Türkiye’nin rolü son derece önemlidir. Eğer Avrupa Birliği ABD’ye alternatif olacaksa, Türk ve İslam Dünyası’na öncülük eden bir Türkiye’ye ihtiyacı vardır. ABD’nin de, Türkiye gibi önemli bir ülkeye ihtiyacı vardır. Bu sebeple genel anlayışın tersine, bizim ABD ve Avrupa Birliği’ne değil, onların Türkiye’ye ihtiyacı olduğunu düşünüyoruz.

Türkiye’nin Türk ve İslam Dünyası’nın lideri konumuna gelebilmesi ve dünyada daha aktif bir rol oynayabilmesi için kendi idari, siyasi ve ekonomik problemlerini kısa sürede çözmesi şarttır. Kararsızlık ve mutabakatsızlıkla kaybedecek zamanımız, boşa harcayacak enerjimiz yoktur. Bu sebeple asker-sivil-aydın, siyasetçi-halk, Türkiye’yi önemseyen ve ömründe bir defa olsun “N” olacak bu memleketin hali” endişesini ruhunda hisseden bütün insanlarımızın el ele verip tek yumruk olma zamanıdır. Bu tavır, Çanakkale’de öleceğini bile bile düşman üzerine yürüyen, Allahuekber Dağları’nda, Yemen çöllerinde şehit olup da mezarı dahi bulunmayan, Milli Mücadele’de, Kıbrıs’ta hayatını feda eden aziz şehitlerimize vefa borcumuzdur.

Aydınlar Ocağı 23. Büyük Şurası’nda serbest bildirimlerle dile getirilen ve ileride geniş bir şekilde de ele alacağımız bazı tespit ve teklifleri de dile getirmeyi arzu ediyoruz:

Herkesi Türkçe'ye saygıya davet ediyoruz. Yer ve kuruluş adlarında yetkililer hassas olmalı, küresel aydın bağımlılığının aracı olan yabancı dille eğitim yanlışı sürdürülmemelidir.

Milliyetçilik ve etniklik birbirinden farklıdır ve rakip değildir. Türk kimliğini reddeden ayrılıkçı ve ırkçı eğilimlere karşı, Türk milletine mensup olma ve vatandaşlık şuuru geliştirilmelidir. Milli eğitim ve kültür politikalarının birinci önceliği budur. Medeniyetler çatışması örtüsü altında sürdürülen “Hilal-Haç” mücadelesinde kimse kendini kullandırmamalıdır.

Yargı bağımsız ve siyasi baskılardan uzak olmalıdır. Hukuk düzeninin korunması herkese fayda sağlar.

Yeni Mahalli İdareler Yasası'nda yetkilerin dağıtılması ve genişletilmesinde ileride yanlış sonuçlar doğurabilecek konular fark edilmeli, mahalli idarelerin dış ilişkileri düzene sokulmalı, kargaşa yaratılmamalıdır.

Dış dayatmalarla şekillenen 6. uyum yasalarını içimize sindiremiyoruz. Türkiye'de Lozan'a rağmen azınlık yaratılamaz, mahalli dillerin TRT dışında-, özel radyo ve TV'de yayını kabul edilemez.

Reel faizleri düşürücü, dışarıdan taze para girişini ve vergi gelirleri dışında kamu gelirlerini artırıcı tedbirler alınmalı, resmi araba ve özel uçak saltanatı son bulmalıdır. Çin mallarının piyasayı işgali önlenmeli, ithal rejimi gözden geçirilmelidir.

Sözde ve belgelenemez Ermeni iddialarını reddeder, Ceyhan'da adına anıt dikilen milli şehidimiz Boğazlıyan Kaymakamı Kemal Bey'i saygı ve rahmetle anarız.

AYDINLAR OCAĞI DERNEKLERİ

Aydınlar Ocağı Dernekleri 24. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

25-26 EKİM 2003 ADIYAMAN

Aydınlar Ocakları 24. Büyük Şurası 25-26 Ekim 2003 tarihlerinde Adıyaman'da yapılmıştır. Cumhuriyetimizin 80. yıl dönümüne rastlayan toplantımız; bir “Durum muhakemesi” yapma imkanını vermiştir. Cumhuriyetimizin 80. yıl dönümüne hem sevindirici; hem üzücü gelişmelerle girmiş bulunuyoruz. Cumhuriyetimiz kurulduğundan bu yana, bu kadar önemli iç ve dış sorunlarla ve tehlikeli tuzaklarla karşı karşıya kalmamıştır. Bunlar bir gerçek iken yapay gündem maddeleriyle uğraşılmasını uygun bulmuyoruz. Gücümüzü birbirimize karşı kullanarak israf etmeyelim.

24. Büyük Şuramızda alınan kararlar aşağıda sıralanmıştır:

Türk Devletinin ve Türk Milletinin bağımsızlığı ile bağdaşmayan uyum yasaları ve uluslar arası ikili anlaşmalar gözden geçirilerek, Türk devletinin çıkarlarına uygun hale getirilmeli, uluslar arası tahkim ve benzerleri kaldırılmalıdır.

Türkiye'nin hemen hemen her yerinde dış destekli olarak yürütülen siyasi ve dini amaçlı misyonerlik faaliyetlerine karşı gereken tedbirler acilen alınmalıdır. Sanal AB üyeliği uğruna, bu konuda taviz verilmemelidir.

Milli sanayimizin gelişmesini engelleyen ve Türkiye'yi 80 milyar dolar zarara sokan Gümrük Birliği Antlaşması derhal iptal edilmelidir. AB yalnızca bir dış politika tercihi değildir. Köklü değişiklikler, "Milli Devlet" anlayışımızdan önemli sapmalara neden olacaktır.

Atatürk dönemi sonrası görülen belirsizlikler ve kimlik bunalımları doğuran sapmalar terk edilmelidir. Türk milli eğitim ve kültür politikası çağdaş bilgi ve becerileri kazandırmanın yanında, Türk Çocuğuna kendi milli kimliğini verebilmelidir. Yapay farklılaşmalar değil, Türk Milleti'ne mensup olma fikri ve vatandaşlık bilinci geliştirilmelidir.

Etniklik ve milliyet birbirine rakip kavramlar değildir. Milli kimlikle mahalli değer ve sıfatlar çatıştırılmamalı, Türkiye üzerindeki emellere alet olunmamalıdır.

Araştırma ve geliştirme harcamaları, gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmalıdır.

Anadolu coğrafyasını kimiksizleştirerek olumsuz tanıtımına vesile olacak düzenlemelerden kaçınılmalı, devlet parası israf edilmemelidir.

DİZ ÇÖKERTME

AB, Türkiye'den Kopenhag Kriterleri dışında taleplerde bulunmaktadır. Ayrıca Avrupa Parlamentosu'nda Türkiye aleyhine alınan kararlar, yıllık ilerleme raporları, Helsinki 1999'da sözde aday ülke ilan ettirilen Türkiye'ye karşı samimi olmayan, maksatlı, yanlış ve diplomatik nezaketle bağdaşmayan çirkin örneklerle karşılaştık. Bunlar, Türkiye'yi AB karşısında diz çökertme gayretleridir. Sorun, Türkiye'nin üzerine düşeni yapıp yapmaması değil, AB'nin genişleme politikalarına bakıştaki esnekliği Türkiye'ye karşı değiştirmesidir. AB mevcut çok kültürlü ve çok etnikli resmini içine sindiremediğinden, aday ülkelerin sosyal yapıları etnik ufalanmaya tabi tutulmak istenmektedir. Türkiye'ye verilen Kasım 2000 ve Nisan 2003 tarihlerindeki katılım ortaklığı belgelerinde yeni Müslüman ve Hıristiyan azınlıklar yaratılması ve kültürel çeşitliliğin sağlanması dayatılmaktadır. AB bu haliyle bir medeniyet projesi değil, teslimiyet projesidir.

Yeni mahalli idareler yasası çıkarılırken gereksiz bürokrasi önlenmeli, ancak merkezi devletin yetkilerinin dağıtılması ile yetkinin genişletilmesi birbirine karıştırılmamalıdır. Milli devlet anlayışını zedeleyici otonom yönetimler ve buna bağlı yeni yolsuzluk kapılarının açılmasına imkan verilmemelidir.

KKTC'nin Rumlara teslimi anlamına gelen Annan Raporu kabul edilemez. Bizans hayali içinde siyasi militan yetiştiren, Heybeliada Ruhban Okulu açtırılmaz.

KKTC bağımsız egemen bir siyasi ve kültürel varlıktır.

Kıbrıs Türkleri, AB' ye girmesi istenen tek Rum devleti içinde azınlık yapılamaz.

Kıbrıs konusunda Türkiye'nin garantörlüğünü kabul eden (1959-1960) tarihli Londra ve Zürih Antlaşmaları geçerliliğini korumalıdır.

KKTC'nin varolma mücadelesinde AB ve Rumlar tarafından desteklenen teslimiyetçiler değil, KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş ve milli çizgide olanların arkasında olunmalıdır. KKTC de Rum kesimi ile beraber çalışan işbirlikçi, ihanet odaklarının tahrikleri; KKTC'de Yugoslav modeline benzer bir oyunu ve Miloseviç örneklerini çıkarabilmek içindir.

KKTC'yi AB yolunda engel görenler; Türkiye'nin önündeki engellerdir.

KARABAĞ VE KERKÜK

Ermenistan'ın dağlık Karabağ'daki ve Türkiye'ye yönelik iddiaları ve tarihi saptırma gayretleri ortadan kalkmadan, dış baskılarla Ermenistan'la ilişki kurulamaz.

Irak'ta Türkmen gerçeği göz ardı edilmemelidir. Eğer demokratik bir yapı ve insan haklarına saygı esas alınıyor ise; Türkmenler her alanda temsil edilmelidir.

Türkmenlerin, can ve mal güvenlikleri, özellikle teröre karşı olduklarını iddia edenler tarafından korunmalıdır.

Türkiye güneyindeki devlet ve otorite boşluğuna ilgisiz kalmaz. Türkiye'nin güvenliğini korumak için Türkiye'nin şartları kabul edilmesi halinde, askerimiz Kuzey Irak'a gidebilir.

Irak'a gönderilecek Türk askerleri, Amerikan komutası altına girmemelidir.

Kukla bir aşiret devleti oluşumuna müsaade edilemez. Bunun dolarla pazarlığı olamaz.

Irak'a gidişin bedeli gerektiği gibi karşılanmalı, teröre karşı mücadele ettiğini söyleyen ABD, PKK/KADEK adlı terör örgütünü dağıtmalı ve suçluları Türkiye'ye iade etmelidir.

Dış destekli bölücü terör hareketleri başarılı olamayınca; silahsız terör olan siyasallaştırma gündeme getirilmiştir.

Bölücü parti mensuplarının ve bölücülükten mahkum olanların AB baskısı ile serbest bırakılması için başlatılan kampanyaya karşı kamuoyu yaratılmalıdır.

Dünden ders alınmalı ve teröre yanlış teşhis konulmamalı, kararlılığımız sürdürülmelidir.

Bazı gazetelerde çıkan haberlerde, terör örgütü elebaşısı sanki bir parti lideriymiş gibi takdim edilmektedir. Terör örgütü liderinin açıklamalarının basın organlarımızca verilmesinde, en az BBC'de olduğu kadar milli duyarlılık gösterilmelidir.

YARGI VE TÜRKÇE

Hukuk düzenin korunması herkese fayda sağlayacağından, yargı bağımsız ve siyasi baskılardan uzak olmalıdır.

Herkesi Türkçe'ye saygıya davet ediyoruz. Yer ve kuruluş adlarındaki yabancılaşma engellenmelidir.

Küresel aydın bağımlılığın aracı olan, yabancı dille eğitim yanlısından bir an önce vazgeçilmelidir.

Türkiye'nin Türk Dünyası ile olan ilişkileri ve karşılıklı dayanışma içinde ve duygusallığı aşacak şekilde sürdürülmelidir.

Gençler küresel rekabete hazır yetiştirilmelidir.

Türkiye'nin yeri ve vizyonu yeniden tarif edilmeli, buna uygun yapılar oluşturulmalıdır.

Bozulan gelir dağılımı ve işsizliğin, yoksullaşmanın önlenmesi için acil tedbirler alınmalıdır.

Yerli sanayici ve üretici desteklenmeli, siyasi sonuçlar da doğuran ekonomik işgal önlenmelidir.

Türk tarımı yabancıların insafına terk edilemez. Tütün dahil tarım ürünlerimizin ekimini sınırlandırılması ve yasaklanması işsizliği arttıracak; şehir bölgelerine sorunlu tarımsal aileler çekecektir. TEKEL ve benzerlerinin özelleştirilmesinde takip edilen yol yanlıştır. TEKEL içeriden ve dışarıdan bazılarına peşkeş çekilmemelidir.

Türkiye e-devlet projesini bir an önce hayata geçirmeli, böylelikle vatandaşa sürekli bürokratik engeller çıkartan yapıdan, vatandaşını mutlu eden yapıya süratle geçilmelidir.

Türk milletinin taşınır ve taşınmaz kültür varlıkları, çağımızın en uygun iletişim organlarından olan Internet'te dünyaya en çok kullanılan dillerle tanıtılmalıdır.

YÖK konusunda ikili kamplaşma ve siyasi malzeme olmaktan çıkarılarak kalite ve verimliliği artırıcı uzlaşma sağlayıcı bir sonuca gidilmelidir.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Aydınlar Ocağı

Afyon Aydınlar Ocağı

Alanya Aydınlar Ocağı

Anadolu Aydınlar Ocağı

Ankara Aydınlar Ocağı
Antalya Aydınlar Ocağı
Aydın Aydınlar Ocağı
Bakırköy Aydınlar Ocağı
Balıkesir Aydınlar Ocağı
Bandırma Aydınlar Ocağı
Bursa Aydınlar Ocağı
Çanakkale Aydınlar Ocağı
Çorum Aydınlar Ocağı
Elazığ Aydınlar Ocağı
Gaziantep Aydınlar Ocağı
Giresun Aydınlar Ocağı
Manisa Aydınlar Ocağı
Muğla Aydınlar Ocağı
Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı
Ordu Aydınlar Ocağı
Rize Aydınlar Ocağı
Sakarya Aydınlar Ocağı
Samsun Aydınlar Ocağı
Sivas Aydınlar Ocağı
Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 25. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

21-23 MAYIS 2004 TRABZON

Aydınlar Ocakları 25. Büyük Şurası, geleneğimize uygun olarak, 21-22-23 Mayıs 2004 tarihlerinde Trabzon'da Trabzon Aydınlar Ocağı Başkanı Ekrem AKGÜN'ün ev sahipliğinde yapılmıştır. Şuramıza 25 Ocak katılmıştır.

Karadeniz üzerinde, iç ve dış mihraklarca yoğun propaganda çalışmaları yapıldığı, Çernobil faciasının çok yönlü neticelerinin önlenemediği, Trabzon Limanı'nın Ermenistan'ın Dünyaya açılması için tartışıldığı, Ermenistan'daki nükleer santrallerin yeni Çernobillere gebe olduğu, Karadeniz'in artan kirliliğinin yeterince tartışılmadığı bir dönemde, Ocağımızın 25. Şura'sının Trabzon'da toplanması son derece anlamlıdır.

Cumhuriyetimizin kurulduğundan bu yana, bu kadar önemli iç ve dış sorunlarla ve tehlikeli tuzaklarla karşı karşıya kalmamıştır. Türkiye içte ve dışta son derece önemli sorunlarla karşı karşıya iken, Aydınlar Ocakları, önlerine konulan yapay gündem maddeleriyle uğraştırılarak, güçlerini birbirine karşı kullanan gönüllü kuruluşlar durumuna getirilmek istenmektedir. Gücümüzün, bu şekilde israf edilmesine karşıyız.

Ocakta sorumluluk üstlenmiş kişilerin, daha da dikkatli olması, oyunlara alet olmaması gerekir. Aksi takdirde, büyük vebal altına gireceklerdir. Aydınlar Ocakları, bu tertip ve oyunları da aştığını, önümüzdeki günlerde gösterecektir.

Ocağımızın geleneksel çizgisine ve tüzüğüne uyulmalıdır. Hayali senaryolara dayalı kışkırtmalar ve hizipçilik yapılmamalıdır.

25. Büyük Şuramızda alınan kararlar aşağıda sıralanmıştır:

Siyaset

Türk Devleti'nin ve Türk milletinin bağımsızlığı ile bağdaşmayan uyum yasaları ve uluslar arası ikili anlaşmalar gözden geçirilerek, Türk devletinin çıkarlarına uygun hale getirilmeli, uluslar arası tahkim ve benzerleri kaldırılmalıdır.

Anayasamızda yapılan son değişikliklerde, "uluslar arası yasaların, ülke yasalarının üzerinde kabul edilmesi"ne dönük hükümlerin kabul edilmesi, devletimizi ciddi sıkıntılarla karşı karşıya bırakacak bir gelişmedir. Bunlar, "Egemenlik devri" anlamına gelmektedir.

Türkiye'nin hemen her yerinde dış destekli olarak yürütülen siyasi ve dini amaçlı misyonerlik faaliyetlerine karşı gereken tedbirler acilen alınmalıdır.

Karadeniz ve çevresinde "Pontus" özlemi içinde olan Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan destekli faaliyetler dikkatle izlenmeli, bu konuda akademik çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.

Sanal AB üyeliği için müzakere tarihi alabilmek uğruna, misyonerlik faaliyetlerine ve diğer bölücü ve yıkıcı faaliyetlere taviz verilmemelidir.

Kürsü dokunulmazlığı dışındaki tüm dokunulmazlıklar kaldırılmalı, TBMM'ye itibar kazandırılmalıdır.

Dış politikada "teslimiyetçi", "ver-kurtul"cu anlayışı tek çözüm gören siyaseti reddediyoruz.

İçeriye ve dışarıya "hibe" gibi yapılan özelleştirmeler, yüz kızartıcı olup milli menfaatlerimize aykırıdır.

Meclis'te görüşülen ve çıkması muhtemel Maden Kanunu'nda yer altı ve yer üstü zenginliklerimizin küresel güçlere peşkeş çekilmesini engelleyecek hükümler yer almalıdır.

Dış destekli bölücü terör hareketleri başarılı olamayınca; silahsız terör yolu olan siyasallaştırma gündeme getirilmiştir.

Bölücü parti mensuplarının ve bölücülükten mahkum olanların AB baskısı ile serbest bırakılması için başlatılan kampanyaya karşı kamuoyu yaratılmalıdır. İç işlerimize dış müdahale alışkanlığı hoş görülemez.

Dünden ders alınmalı ve teröre yanlış teşhis konulmamalı, kararlılığımız zedelenmemelidir.

Hukuk düzeninin korunması herkese fayda sağlayacağından, yargı bağımsız ve siyasi baskılardan uzak olmalıdır. Hakim ve savcılarının ekonomik bağımsızlıkları sağlanmalıdır.

İktisat ve Çalışma Hayatı

Milli sanayimizin gelişmesini engelleyen ve Türkiye'yi 100 milyar doların üzerinde zarara sokan Gümrük Birliği Antlaşmasının bazı maddeleri derhal iptal edilmelidir. AB yalnızca bir dış politika tercihi değildir. Köklü değişikliklere, milli devlet anlayışımızdan önemli sapsmalara sebep olacaktır.

Bozulan gelir dağılımı ve işsizliğin, yoksullaşmanın önlenmesi için acil tedbirler alınmalıdır.

Yerli sanayici ve üretici desteklenmeli, siyasi sonuçlar da doğuran ekonomik, yabancı işgal önlenmelidir.

Türk tarımı yabancıların insafına terk edilemez. Fındık, çay, tütün dahil tarım ürünlerimizin ekiminin sınırlandırılması ve yasaklanması, doğrudan gelir desteği politikası işsizliği arttıracak; şehir bölgelerine sorunlu tarımsal nüfusu çekecektir.

Türkiye e-devlet projesini bir an önce hayata geçirmeli, böylelikle vatandaşına sürekli bürokratik engeller çıkaran yapıdan, vatandaşını mutlu eden yapıya süratle geçilmelidir.

Dış borç yükünün hafifletilmesi esas alınmalıdır.

Çok uluslu şirketlerin uzantısı durumunda olan bazı medya ve sivil toplum örgütlerinin Karadeniz'deki nüfus yapısını değiştirmeye yönelik, halkı göçe zorlayacak şekilde, ekonomik yapıyı dönüştürücü faaliyetlerine karşı tedbirler alınmalıdır.

Dördüncüsü düzenlenen İzmir Türkiye İktisat Kongresi için, gerekli ve kapsamlı çalışmaların hazırlıklarının yeterince yapılmaması, daha önce tehir edilen Kongre hazırlıklarının yok farz edilmesi, onlardan istifade edilmemesi, başarılı sonuç alınmasını önlemiştir.

Gençler küresel rekabete hazır yetiştirilmelidir.

Eğitim, Öğretim, Kültür

Atatürk dönemi sonrası görülen belirsizlikler ve kimlik bunalımları doğuran sapmalar tek edilmelidir.

Türk milli eğitim ve kültür politikası çağdaş bilgi ve becerileri kazandırmanın yanında, Türk çocuğuna kendi milli kimliğini verebilmelidir.

Yapay farklılaştırmalar değil, Türk milletine mensup olma fikri ve vatandaşlık bilinci geliştirilmelidir. Yanlış “Türkiyelilik” tanımıyla, yeni bir ayrımcılık yapılmamalıdır.

Etniklik ve milliyet birbirine rakip kavramlar değildir. Milli kimlikle mahalli değer ve sıfatlar çatıştırılmamalı; Türkiye üzerindeki emellere alet edilmemelidir.

Anadolu Coğrafyası’nı kimliksizleştirerek olumsuz tanıtımına vesile olacak düzenlemelerden kaçınılmalı, devlet parası israf edilmemelidir.

Normal lise-meslek lisesi rekabeti kısır tartışmaları yerine, eğitimin her kademesinin daha verimli hale getirilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması düşünölmelidir.

Uygulamadaki dini eğitim yetersiz kalmaktadır. Dini eğitimin siyasallaşmasını önleyici tedbirler alınmalı, ülke sathındaki giderek artan misyonerlik faaliyetleri de dikkate alınarak, daha geniş kapsamlı ve yeterli bir din eğitimi uygulamaya konulmalıdır. Devlete bağlı din eğitimi veren okulların öğrenci ve mezunları, hedef gösterilmemelidir.

Son yıllardaki istatistiklere göre, evlenmelerdeki düşüşü ve boşanmalardaki artış göz önüne alınarak, aileyi güçlendirici tedbirler alınmalı, gerekli araştırma ve eğitim faaliyetleri yapılmalıdır.

Türkçe’ye Saygı

Herkesi ve bilhassa özel radyo ve televizyonları, resmi kurumları Türkçe’ye saygıya davet ediyoruz. Yer ve kuruluş adlarındaki yabancılaşma önlenmelidir.

Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı konularının üniversite giriş sınavlarında katsayısı artırılmalıdır.

Küresel aydın bağımlılığının aracı olan yabancı dille eğitim ve öğretim yanlışından bir an önce vazgeçilmelidir. Eğitim kurumlarımız çok uluslu şirketlerin pazarı olmaktan çıkartılmalıdır.

Türkiye’nin Türk Dünyası ile olan ilişkileri geliştirilmeli, engeller küçömsenmemeli ve karşılıklı dayanışma içinde sürdürölmelidir.

Eğitim süreci içerisinde güzel Türkçe konuşma ve yazma becerisi kazandırılmalıdır.

Radyo ve televizyon kanallarında dış dayatmalarla milli birliği ve bütönlüğü zedeleyecek şekilde mahalli diller öne çıkarılmamalıdır.

Türk milletinin taşınır ve taşınmaz kültür varlıkları, çağımızın en uygun iletişim araçlarından olan İnternet’te Dünyaya en çok kullanılan dillerde tanıtılmalıdır.

Avrupa Birliği ve Türkiye İlişkileri

AB, Türkiye’den Kopenhag Kriterleri dışında taleplerde bulunmaktadır. Ayrıca Avrupa Parlamentosunda Türkiye aleyhine alınan kararlarda, yıllık ilerleme raporlarında, AB yetkililerinin açık beyanlarında olduğu gibi, Helsinki 1999’da sözde aday ülke ilan ettirilen Türkiye’ye karşı samimi olmayan, maksatlı, yanlış ve diplomatik nezaketle bağdaşmayan çirkin örneklerle karşılaştık. Bunlar, Türkiye’yi AB karşısında diz çöktürme gayretleridir. Bunlar kabul edilemez.

AB mevcut çok kültürlü ve çok etnikli resmini içine sindiremediğinden aday ülkelerin sosyal yapılarını etnik ufulanmaya tabi tutmak istemektedir.

“Türkiye”ye verilen Kasım 2000 ve Nisan 2003 tarihlerindeki katılım ortaklığı belgelerinde yeni Müslüman ve Hıristiyan azınlıklar yaratılması ve “Kültürel çeşitlilik” in sağlanması dayatılmaktadır.

AB bu haliyle bir medeniyet projesi değil; teslimiyet projesidir. Bizi, Türkiye’nin birliği daha çok ilgilendirmelidir. Yüz kızartıcı şekilde iç işlerimize müdahale örnekleri önlenmelidir.

Kamu yönetimi temek yasa tasarısı mevcut haliyle kabul edilemez. Bu yasa ile kamu tasfiye edilemez ve özelleştirilemez. Ankara dışlanarak, Brüksel’le doğrudan temas kuracak otonom yönetimler kurulmasının önü açılmaz. Üniter yapı zedelenemez. Vatandaş, devlet için “müşteri” değildir.

Kıbrıs Türkleri ve KKTC

K.K.T.C.’nin Rumlara teslimi anlamına gelen Annan Raporu’nun yeniden canlandırılması kabul edilemez.

Bizans hayali içinde siyasi militan yetiştiren, Heybeliada Ruhban Okulu açtıramaz.

Kıbrıs’ta KKTC’de ve Rum Kesimi’nde yapılan referandum; Adanın iki devletli olduğunu ve Rum kesiminin Türkleri temsil edemeyeceğini her iki tarafın da niyetini ortaya koymuş; tek taraflı çözümcülüğün yürüyemeyeceğini göstermiştir. Türkiye Kıbrıs’ta “arabulucu” gibi değil, ”taraf” olmalıydı. K.K.T.C., bağımsız egemen bir siyasi ve kültürel varlıktır. Diğer ülkelerce de tanınmasının yolunu açacak her türlü girişim derhal başlatılmalıdır.

KKTC’ye karşı yıllardır sürdürülen ambargolar kaldırılmalıdır.

Kıbrıs Türklerini, AB’ye giren Rum yönetimi içinde azınlık yapacak anlaşmalar imzalanamaz. Referandum sonrası; referandum öncesine göre ele alınamaz.

Kıbrıs konusunda Türkiye’nin garantörlüğünü kabul eden 1959-1960 tarihli Londra ve Zürih Anlaşmaları geçerliliğini korumalıdır.

K.K.T.C.'nin varolma mücadelesinde AB ve Rumlar tarafından desteklenen teslimiyetçiler değil; K.K.T.C. Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş ve milli çizgide olanların arkasında olunmalıdır. K.K.T.C.'de Güney Rum kesimiyle beraber çalışan işbirlikçi, ihanet odaklarının tahrikleri; K.K.T.C.'de Yugoslav modeline benzer bir oyunu ve Miloseviç örneklerini ortaya çıkarabilmek içindir.

K.K.T.C.'yi AB yolunda engel görenler; Türkiye'nin önündeki engellerdir. Bunlar, milli ve üniter devlet düşmanlarıdır.

Dış Politika

ABD ve koalisyon üyelerinin demokrasi kılıfıyla ve haksız gerekçelerle gerçekleştirdiği "Irak İşgali"ni kınıyoruz.

Irak'ta ABD ve İngiliz askerlerince yapılan işkenceleri, aleni insan hakları ihlallerini, tecavüzleri lanetliyoruz. İşkence konusunda ülkemizdeki sivil toplum kuruluşları ve Türkiye'ye ders vermeye çalışan uluslar arası kuruluşları, Irak'taki insan hakları ihlallerini tespiti ve kınamaya davet ediyoruz.

Ermenistan'ın Dağlık Karabağ'daki işgali ve Türkiye'ye yönelik iddiaları ve tarihi saptırma gayretleri ortadan kalkmadan, AB yolunda dış baskılarla Ermenistan'la ilişki kurulmamalıdır. Trabzon Limanı'nın Ermenistan'ın dünyaya açılması için kullanılması kabul edilemez.

Irak'taki Türkmen gerçeği göz ardı edilmemelidir. Eğer demokratik bir yapı ve insan haklarına saygı esas alınmıyorsa; Türkmenler her alanda temsil edilmelidir. Irak'da geçici anayasanın alternatifini hazırlanmalı, Irak siyasetimiz gözden geçirilmelidir.

Türkmenler, Kerkük ve Musul'da, Kürtlerin arasında eritilmek istenmektedir. Türkmenlerin, can ve mal güvenlikleri, özellikle teröre karşı olduklarını iddia edenler tarafından korunmalıdır.

Türkiye güneyindeki devlet ve otorite boşluğuna ilgisiz kalamaz; "olmazsa olmaz"larından vazgeçemez. "Olmazsa olmaz"larımız konusunda, geri adımlar atılarak, Irak'ın kuzeyinde ve Kıbrıs'ta kötü birer imtihan verilmiştir.

Kukla bir aşiret devleti oluşumuna müsaade edilemez. Bunun dolarla pazarlığı olamaz.

Teröre karşı mücadele ettiğini söyleyen A.B.D, PKK/KADEK adlı terör örgütünü dağıtmalı ve suçluları Türkiye'ye iade etmelidir.

YÖK Tartışmaları

YÖK konusu ikili kamplaşma ve siyasi malzeme olmaktan çıkarılmalıdır. Kalite ve verimliliği artırıcı, küresel istilanın milli kimliğimiz ve yapımız üzerindeki olumsuz etkilerini giderici tedbirler düşünülmelidir. Konu, Cumhuriyet rejiminden rövanş almak isteyen veya radikal laikçi yanlılardan arındırılmalıdır.

Yüksek Öğrenime ayrılan pay; araştırma ve geliştirme harcamaları, uluslar arası gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmalıdır. Araştırma geliştirme harcamalarındaki,

fonlardaki sınırlamalar kaldırılmalı, kadro tahsisi sorunları çözülmeli, eğitim teknoloji yenilenmeli, üniversite-sanayi ilişkileri geliştirilmelidir.

Karadeniz Bölgesine İlişkin Tekliflerimiz

Karadeniz otoyolu bir an önce tamamlanmalı, ekonomik ve sosyal faydalar sağlanmalıdır. Yollarda can güvenliği tesis edilmelidir.

Doğu Karadeniz’i terk eden sanayi kuruluşlarının geri dönmeleri, gerekli teşvikler verilerek özendirilmelidir.

Karadeniz yaylalarının turizme açılmasında, doğal yapının bozulmamasına özen gösterilmelidir.

Karadeniz’in ve Karadeniz derelerinin kirlenmesi, balık çeşitlerinin yok olma tehlikesine karşı, sivil bilinç oluşturulmalıdır.

KTÜ bünyesinde Stratejik Araştırmalar Merkezi kurulmalıdır. Bu merkez, yanıltıcı ve maksatlı iddialara ilmi cevaplar vermelidir. Ekonomik ve sosyal konularda da araştırmalar yapmalıdır.

Çernobil Nükleer Santrali’nde meydana gelen kazanın sebep olduğu kanser hastalıklarının önlenmesinde, tedavi edici hekimliğin yanında önleyici tedbirler alınmalı; geniş bir sağlık taraması yapılmalıdır. Konu milletler arası hukuk açısından ele alınarak milletler arası kuruluşlara götürülmeli, tazminat davaları açılmalıdır.

Ülkemizdeki dünya standartlarının çok üzerinde olan gıda kirliliğine karşı vakit geçirmeksizin tedbir alınmalıdır. Özellikle kanserojen etkileri bulunan katkı maddelerinin gıda maddelerindeki kullanımına sıkı denetim getirilmelidir.

Ülkemizde tedavi amaçlı rast gele ve bilinçsizce ilaç kullanımı, insan sağlığını tehdit eden boyutlardadır. Buna karşı uyarı ve önlemler alınmalıdır.

Tarımda kullanılan yapay gübre ve kimyevi maddelerin insan sağlığına verdiği zararlar korkutucu boyutlara ulaşmıştır. Bu nedenle bir an önce, organik tarım desteklenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Aydınlar Ocağı

Afyon Aydınlar Ocağı

Anadolu Aydınlar Ocağı

Antalya Aydınlar Ocağı

Aydın Aydınlar Ocağı

Bakırköy Aydınlar Ocağı
Balıkesir Aydınlar Ocağı
Bandırma Aydınlar Ocağı
Bursa Aydınlar Ocağı
Elazığ Aydınlar Ocağı
Gaziantep Aydınlar Ocağı
Muğla Aydınlar Ocağı
Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı
Ordu Aydınlar Ocağı
Rize Aydınlar Ocağı
Sakarya Aydınlar Ocağı
Samsun Aydınlar Ocağı
Sivas Aydınlar Ocağı
Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 26. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

28-29 MAYIS 2005 KOCAELİ

Aydınlar Ocakları 26. Büyük Şurası geleneğimize uygun olarak 28-29 Mayıs 2005 tarihlerinde Kocaeli’nde, Kocaeli Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde yapılmıştır. Şuramıza 32 Aydınlar Ocağı katılmıştır.

Şuramız Türkiye için hayati önem taşıyan gün ve kararların arifesinde yapılmaktadır. Yaşadığımız dönem Türkiye’nin geleceğini tayin edecektir. Cumhuriyet kurulduğundan beri ülkemiz bu kadar önemli iç ve dış sorunlarla ve tuzaklarla karşı karşıya gelmemiştir. Küresel güç ve bloklarla önu açılmış milli devletler arasındaki hayati mücadele sürmektedir. Mücadele ortamı dünün klasik tasnif ve tartışmalarını çoktan aştığı ve daha değişik vasıtaları gündeme getirdiği ve duruş farkları ortaya çıkardığı için neyin ne olduğunu fark edebilmek zorlaşmaktadır. Dünyanın taşları yerinden oynamış; belirsizlikler ve istikrarsızlıklarla dolu bir ortama girilmiştir. Türkiye de bundan payını almaktadır. Bugün yeterli fikir jimnastiği yapmadan sadece düne bağlı kalarak yapılan değerlendirmeler bizi yanlış sonuçlara ulaştırmaktadır. Dünya’da ve Türkiye’de soğuk harp sonrası olup bitenleri fark edemeyenlerin zihinleri karışıktır.

Ülkeler bir taraftan millet olmaktan sürü olmaya zorlanmakta; coğrafyalar vatansızlaştırılmakta ve milli kimliksizleştirilmekte; diğer taraftan iktisadi kaynaklar

üzerinde ipotekler konmaktadır. Ülkeler isteseler de milli menfaatlerini koruyamaz hale gelmektedirler. Küreselleşmenin ideolojisi olan çok kültürlülük dayatmaları milli devleti ve üniter yapıyı çözmeye, onu ufalama ve direnci kırma amacını taşımaktadır. Bu süreçte birliktelikler değil; en ufak farklılıklar bile kutsallaştırılarak milli devletlerin önüne konmaktadır. Sadece milliyetimiz ve milletimiz değil; inanç dünyamız ve İslâm da küresel saldırılardan nasiplenmektedir. Ya doğrudan saldırı ve tahripler görülmekte; ya da İslâm'ı ve Müslümanları tanınmaz hale getirici, yozlaştırıcı ve eşgüdüm altına alıcı gayretlere rastlanmaktadır. Dün Osmanlıyla uğraşanlar bugün Cumhuriyet Türkiye'sini tasfiye etmek, tanınmaz hale getirmek peşindedirler. Hayali bir AB üyeliği uğruna olmadık tavizler verilmiş ve verilmektedir. Yeni Şark Meselesi olan Büyük Ortadoğu Projesine uygun yapılanma uğruna önümüze değişik sorunlar dikilmektedir. Türkiye; etnik, çok kültürlülük, AB, Ermeni sorunu, iktisadi, sözde sivil toplum kuruluşları, dini yozlaşma ve eğitim gibi çeşitli tuzaklarla karşı karşıyadır. Misyonerlik dahil yukarıdaki bütün tuzaklar küreselleşmenin başarılı olabilmesi ve Büyük Ortadoğu Projesine göre yapılanma için gerekli görülmektedir.

Patrikhane Lozan şartlarına döndürülmelidir. Sen Sinod Meclisine girmiş olan 6 yabancı reddedilmelidir. "Türkiye'nin ekümeniklik konusunda tutumu değişmedi" açıklaması yeterli değildir. Uygulama (papaz mahkemesi kurulması da dahil) çok farklıdır. Patrikhanenin Vatikanlaşma süreci ve Heybeliada Ruhban Okulunun açılması hayali bir AB üyeliği sürecinde kabul edilmemelidir. Türkiye laik ve demokratik bir hukuk devleti ise; imtiyazlı vatandaş ve imtiyazlı din kabul edilemez.

Hayali bir AB üyeliği uğruna Türkiye tanınmaz hale getirilmemeli ve olmadık tavizler verilmemelidir. Bizi AB'de istemeyenlere karşı onların inadını kırmak için her isteği kabul ederiz şeklinde bir görüntü vermek yanıltıcıdır. AB Türkiye için bir iç ve dış güvenlik meselesi haline gelmiş; bir tasfiye projesi haline dönüşmüştür. Türkiye milli mücadele öncesi konuma getirilmeye çalışılmakta; Lozan yok farz edilmektedir. AB'nin Yıllık İlerleme Raporları, Katılım Ortaklığı Belgeleri ve bilhassa 6 Ekim 2004 İlerleme Raporu, 17 Aralık 2004 Brüksel Görüşmeleri hayal kırıklığı yaratması ve endişeleri arttırması gereken örneklerdir. Söz konusu Türkiye olduğunda AB; milli devlet ve ülke bütünlüğünü ilgilendiren konularda Avrupa Hukukunu dışlamaktadır. Türkiye'yi Türkiye yapan değerlerden AB dahil hiçbir konuda fedakârlık yapılamaz ve tavizler verilemez.

Günümüzde aksi yönlendirmelere ve küreselleşmeye rağmen; yükselen değerler milliyetçilik, muhafazakârlık ve modernleşme'dir. Bunları bir bütün olarak ele almamak siyasetçileri yanıltılara ve çelişiklere sürüklemektedir. Türkiye soğuk harp sonrası yeni bir denge politikası şekillendirememiştir. Batının bize bakışı değişmiştir. Ancak, bizim Batıya bakışımız bazı gerçeklere rağmen hâlâ değişmemiştir. Özellikle dış politikada bu yönden yeni bir düzenlemeye ve yeni alternatifler arayarak güçlenmeye ihtiyaç vardır. Kıbrıs'ta milli menfaatlerimizden ve KKTC'den fedakârlık yapılamaz. 3 Ekim 2005 AB görüşmeleri için Ankara Protokolü genişletilerek Rumlar Kıbrıs'ta tek egemen Devlet olarak kabul edilmemelidir. Eğer gerçekleşecekse; Türkiye'nin tam üyeliğinden sonra bu gibi konular düşünülebilir. Bu durumda da Türkler eritmeye ve yok edilmeye hazır bir azınlık haline sokulamazlar. Daha önce yapılmış bir takım yanıltılar, bugün telafisi olmayan bazı yanıltıcı adımların ne gerekçesi, ne de mazereti olabilir.

Eğitim sektöründe yetiŖecek gençlerin sadece ben merkezli kendini düŖünen, kendini kurtarmakla uğraŖan birer “birey” yapılmaları Türk Milli Eğitiminin amacı değildir. İyi bir “birey”; iradesini kullanabilen, katılan ve paylaŖan bir varlık olduğu kadar; sosyal bir insan olmalıdır. Gerektiği hallerde vatani için fedakârlık yapamayacak bir insan yetiŖtirmek, milli kimliği belirsiz bir vatandaŖ üretmek; eğitimde artan maliyet, azalan hasıladır. Türk Milli Eğitimi küreselleŖmenin istek ve dayatmalarına teslim edilemez. Böyle bir eğitim de milli olamaz. Evrensel değerlerle milli değerler arasında anlamlı bir denge kurulamaz. KomŖularımızı gücendirmemek uğruna tek taraflı ve garip müfredat deđiŖiklikleri ve budamalar yapılamaz.

Türkiye'nin milli eğitim politikası küreselleŖmenin sadece faydalarını değil; sakıncalarını da göz önüne alarak yeniden düzenlenmelidir. Türkiyeli değil; Türk aydını yetiŖtirmek zorundayız.

Yüksek öğrenimde mantar gibi çoğalan vakıf ve özel üniversitelerin açılması devlet sektörü dıŖında alternatif egemenlik alanları açıcı mezunlar yetiŖtirmeye dönüktür. Maddi güce dayalı olarak halka rağmen; eğitimde enderunî bir gelenek sürdürülemez; fırsat eŖitsizlikleri arttırılmaz. Bilhassa yüksek öğrenimde yabancı dille eğitim öğretim; küresel aydın bağımlılığı doğurmakta; çokuluslu Ŗirketlere ucuz insan gücü üretimini doğurmaktadır. Öğretim üyelerinin yükseltirme ve atamalarından her alana kadar Türkçe üvey evlât muamelesi görmektedir. Türkiye bu ayıptan kurtarılmalıdır.

Yer adlarından kuruluş isimlerine kadar Türkçe'ye ne zaman saygı gösterileceğini devamlı beklemekteyiz.

İktisadi hayatımız ve iktisat politikaları IMF güdümünden çıkarılmalıdır. En azından tek başına iktidar olmuş bir hükümetten bu beklenir. İŖin kolayı tercih edilmiŖtir. Türkiye'ye uygulatılan iktisat politikası yatırıma, üretime ve ihracata dönük değil; borç ödemeye, ithalâta, iç ve dıŖ borca bağımlı bir politikadır. “Üretme ithal et; sanayici olma temsilci ol; sanayii terk et, marketçiliği sürdür” anlayıŖı sınaî birikimin tasfiyesidir. Zaten sanayileŖme tartıŖılmamaktadır. İŖsizlik ve gelir dağılımındaki bozulma; hem ekonomik, hem sosyal bir sorun olarak artmaktadır. Eksik istihdam ve iŖ bulma ümidini kaybedenleri de katarsak iŖsizlik oranı % 11,5'i aŖarak % 20'lerin üstüne çıkar. İŖsizlik vatandaŖlık Ŗuurunu, mensubiyet duygusunu zayıflatmakta, ümitsizlik kendine ve topluma saygıyı zedelemektedir. Kaldı ki çalıŖanların, dar ve sabit gelirlilerin yoksullaŖması tartıŖılmaktadır. Türkiye sosyal politikaları belirli bir mantık içinde terk edemez. Orta sınıflarını çökertemez. Sosyal devlet anlayıŖını sıfırlayamaz. İç ve dıŖ borç tahammül edilebilir sınırın üstüne çıkmıŖtır. DıŖ ticaret açığı artarak büyümektedir. Cari açık 16 milyar dolardır. 2005 sonu bunun 20 milyar doların üstünde olacağı beklenmektedir. Bunu sıcak parayla karŖılamak ekonomik riski arttırmaktır. Yeni krizlere davetiye çıkarmaktır. Finans sektörü yabancıların eline geçmektedir. % 25 civarında olan yabancı payı; Ziraat ve Halk Bankaları gibi kamu bankaları dıŖarıda tutulduğu taktirde, % 50'yi geçmektedir. Asıl desteklenmesi gereken reel sektörün zayıflaması; borç politikası ile birlikte yürümektedir. Devlet borç verilebilir fonları reel sektör yerine kendisi kullanmaktadır.

Türkiye'de yapılan çarpık özelleŖtirmeler günü kurtarmak adına yapılmakta; üretimin o iŖ yerinde devamına dönük değildir. Hem prestij; hem de stratejik kurumlar yabancıların eline geçmektedir. Bu yol önemli kamu kuruluşlarının tasfiyesini doğurmaktadır.

TÜPRAŞ'ın devri petrol politikasının devridir. ERDEMİR'in devri ise; demir-çelik politikasının devridir.

Milliyetçi olunmadan ekonomideki menfaatler de korunamamaktadır. Milliyetçilik sadece duygusallık değildir. Milliyetçi olmaktan korkulmamalıdır.

Basını düzenleyen yeni yasa basın patronlarının etkisiyle yanlışlarla çıkmıştır. Diğer bir çok ülkede olduğu gibi; basının basın dışı amaçlar için kullanılması sınırlandırılmalıdır.

Ermeni sorunu Ermenilerin sorunu olmaktan çok; Ermenileri kullananların sorunu olmuştur. Ermeni sorunu siyasidir. Ermeni sorununu tarihçiler değil ancak siyasiler çözebilir. Buna paralel olarak Kürt sorunu da Kürtlerin değil; Kürtçülerin ve onları kullananların sorunudur. Sözde soykırım iddiaları ve tehcir gibi konularda gerekli yayınlar yapılmalı; ancak sadece bunlara da bel bağlanmamalıdır.

Ermenistan ekonomik yardım bakımından her sene tekrarlanacak böyle bir iddiaya ihtiyaç duymaktadır. Bazı Batılı ülkeler de soykırım suçlarını örttebilmek için sözde Ermeni soykırımına tutunmaktadırlar. Gerekli merciler Türk Soykırımları konusunda derli toplu yayınlar yapmalı; Türkiye Büyük Millet Meclisi diğer bazı ülkelerin meclislerinden çıkarıldığı gibi kanunlar çıkarmalıdır.

Ermeni sınırı Yukarı Karabağ'da işgal sürdükçe; Ermeniler sözde soykırım iddialarından vazgeçmedikçe; Türkiye'nin Doğu sınırını tartışmalı kabul edip Gümrü Antlaşmasını reddettikçe; şahsi menfaatler uğruna açılmaz.

Türk; Türk milletine mensup olanların ve Türk kültürünü yaşayanların, soy olduğu kadar; kültürel olarak da milli bir kimliğin adıdır. Türk bir etnik grup değildir. Anadolu coğrafyasında hâkim kültürdür ve milliyetin adıdır. Milliyet ve etniklikler birbirine rakip değildir. Çok kültürlülük tuzağı ile Türk kimliği dar bir etniklik koridoruna sokulmaya çalışılmakta; mahalli sıfatlarla milli kimlik rakip gibi gösterilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti her şeyden önce vatandaşına milli kimliğini öğretebilmelidir.

Küreselleşmeye uygun olarak ve onun emrinde örümcek ağı gibi hedef toplumları saran dıştan kumandalı sivil toplum kuruluşlarına karşı tedbirler alınmalıdır. Sokağı rejime alternatif yapan; milli devletlerin dışında alternatif egemenlik alanları ve sivil itaatsizlik peşinde koşan; belirli yerlere bağlı bazı STK'na karşı kanuni önlemler alınmalı ve mevzuatta boşluklar giderilmelidir.

Türk Dünyası ile nedense aşgari ölçüğe indirilen ilişkiler geliştirilmeli ve bu yönde belirli kutuplara bağlı dış politika tercihleri gözden geçirilmelidir.

Dünyanın çeşitli bölgelerindeki Türk ve Müslüman toplulukların sorunlarıyla yakından ilgilenilmeli; kararlı, sürekli ve ilkeli politikalarla onların insan hakları ve demokrasi mücadeleleri desteklenmelidir.

Irak'ta demokrasi getirme projesi adı altında sürdürülen işgal ve katliamlar ABD için olumsuz bir işarettir. Türkmen gerçeğinin reddedilmesi bir insan hakları ve demokrasi ayıbıdır. Irak'taki Türkmenler iktidarsız ABD güdümündeki iktidara terk edilemez.

Türkiye milli çıkarlarını korumaktan korkmamalı ve iyi pazarlık yapabilmelidir. Psikolojik savaşa kolay teslim olunmamalıdır.

Son yıllarda sık sık karşılaştığımız gaflet ve ihanet örnekleri karşısında vatandaşın kendiliğinden gösterdiği hassasiyet (bayrak asma ve bayrak yürüyüşleri) önemsenmeli; milli hassasiyeti kırıcı davranışlar gösterilmemelidir. Türk milleti yurt dışında yasalara saygılı olarak Cumhuriyetine ve milli devletine sahip çıkmış; Anayasada ifade edilen Türkiye Cumhuriyeti Devletinin temel niteliklerinden taviz verilemeyeceğini göstermiştir. Herkesin bundan alacağı dersler olmalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığı İslami esaslardan taviz vermemeli; yanlış anlamalara sebep olabilecek hoşgörü ve diyalog oyunlarına âlet olmamalıdır. Küreselleşmenin olumsuz etkileri karşısında hassas olunmalıdır. Diyanet; gerek misyonerlik, gerek İslâm'a açık saldırılar ve gerek dolaylı yıpratmalar ve İslâm'ın altını oyma gayretleri karşısında net ve gerekli tavrı gösterebilmelidir.

Terörist başı ile ilgili AİHM'nin kararı hukuk adına siyasi bir karardır. Millet vicdanında mahkûm olan bu katilin tekrar yargılanması düşünülmemelidir; Türkiye'nin itibarı zedelenmemelidir. Ülke çıkarlarımız için en uygun yol tercih edilmelidir.

Azınlık vakıflarının yasal düzenlemelerle elde ettiği hakların Türk devleti aleyhine kullanılması önlenmelidir.

Yabancılara toprak satışı konusunda, en azından AB adayı ülkeler kadar hassasiyet gösterilmelidir.

Geçerliliğini kaybetmiş batıl dinlerin ihyasına hizmet eden teşebbüslerde bulunulmamalıdır. (Şanlıurfa- Halepli Projesi)

Üniversitelerimizde uygulanmaya başlanan, doktorasını yapmış Araştırma Görevlileri'nin işine son verme uygulamasından vazgeçilmelidir.

Ülkemizde uyuşturucu kullanma yaşı çok düşmüş ve yaygınlaşmıştır. Bu konuda aileler, din görevlileri ve eğitimcilere büyük görevler düşmektedir. Uyuşturucu ve zararlı madde terörünü özendirici olunmamalı ve yanlış yönlendirmelere fırsat verilmemelidir. Yazılı ve görüntülü basında normal dışı sapma ve davranışlar, tabii ve ideal olarak gösterilmemelidir. Gençliğin sosyal, kültürel, sanat ve spora olan ilgisini arttıracak düzenlemeler yapılmalı ve Türk Gençliği'nin küresel rekabete hazır olarak yetiştirilmesine özen gösterilmelidir.

Bizi millet yapan temel taşlarımızdan biri olan "Aile Kurumu" güçlendirilmelidir.

SEKA ve TÜPRAŞ

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne devredilen SEKA arazisi, doğal yapısına zarar verilmeden, kağıdın serüvenini hatırlatacak sembolik fabrikalar ve Kocaeli Halkı'nın sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını giderecek tesisler yapılarak değerlendirme yolları bulunmalıdır.

Türkiye'nin "doğrudan sermaye" yatırımlarına şiddetle ihtiyacı vardır ve teşvik edilmelidir. Ancak halen verimli çalışan, Pazar payı edinmiş kamu veya özel sektör kuruluşlarımızın yabancılaştırılması son derece zararlıdır. Mevcut olan Türk Sanayisinin de gerilemesine ve Türk insanının yabancı şirketlerin sadece çalışanı olmasına yol açabilecek tehlikeli bir seçimdir.

Türkiye bankacılık, telekomünikasyon, demir-çelik, petrol ve enerji alanlarında Türk Devleti'nin ve Türk Sermayesinin devre dışına çıkarılmasına izin vermemelidir.

TÜPRAŞ özelinde, TÜPRAŞ'ın yabancılaştırılması yeni yatırımların yapılmasına engel olacak, ithalatı ön plana çıkaracak ve Türk İnsanının iş bulma ve yan sanayi hizmetleri alanında mal ve hizmet üretme imkanlarını azaltacaktır.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Aydınlar Ocağı

Afyon Aydınlar Ocağı

Anadolu Aydınlar Ocağı

Antalya Aydınlar Ocağı

Aydın Aydınlar Ocağı

Bakırköy Aydınlar Ocağı

Balıkesir Aydınlar Ocağı

Bandırma Aydınlar Ocağı

Bursa Aydınlar Ocağı

Elazığ Aydınlar Ocağı

Gaziantep Aydınlar Ocağı

Muğla Aydınlar Ocağı

Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı

Ordu Aydınlar Ocağı

Rize Aydınlar Ocağı

Sakarya Aydınlar Ocağı

Samsun Aydınlar Ocağı

Sivas Aydınlar Ocağı

Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 27. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

20-21 MAYIS 2006 MANİSA

Aydınlar Ocağı Dernekleri 27. Büyük Şurası, geleneğimize uygun olarak 20 – 21 Mayıs 2006 tarihlerinde Manisa’da, Manisa Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde yapılmıştır. Şuramıza 28 Aydınlar Ocağı katılmıştır.

Şuramız, Ülkemiz için hayati önem taşıyan iç ve dış olayların her geçen gün yoğunlaştığı bir zamanda yapılmaktadır. Günümüzde cereyan eden olaylar, ülke bütünlüğümüz ve milli kimliğimiz açısından ve netice olarak Yüce Türk Milleti’nin geleceği açısından önem arz etmektedir.

Dünyamızın, iki kutuplu dengeden, tek patronlu hale gelmesi ve milletlerarası hukukun ciddiye alınmaması sorunlar yaratmaktadır.

Dışarıdan bu plan ve tasallutun hedefi olan Milletimiz, içeriden de dini ve siyasi misyonerler tarafından her türlü imkan kullanılarak her geçen gün milli ve manevi değerlerine yabancılaşmakta, ne yapacağını bilemez halde, günlük yaşamayı kâr sayar hale getirilmektedir. Daha önce, Türk Milleti’nin anladığı kelime ve kavramlar anlaşılabilir hale getirilmekte, daha da kötüsü Milliyetçilik ve Müslümanlık utanılır kavramlar olarak kabul edilmek istenmektedir. Türk Milleti’nin aklı ve hafızası aşırı milliyetçilik ve aşırı Müslümanlık gibi, gerçekte telifi mümkün olmayan suni aldatıcı kavramlarla soğutularak, Müslümanlık ve milliyetçilikten korkar ve utanır hale getirilmek istenmektedir.

Dünyanın hiçbir ülkesinde birbirine rakip olmayan etniklik ve milliyet maalesef ülkemizde tartışılır hale getirilmiştir.

İslami görünüm altında, İslâm’ın altını oymaya çalışan Vatikan patentli diyalog oyunları örtülü misyonerliktir. En son ve en mükâmil din olan İslâm’ın diğer dinlerle takviye edilmesine ihtiyacı yoktur.

Milletimizin lâik – anti laik, olarak kamplara ayrılmak istenmesi de milli bütünlüğümüz açısından önemli tehlikedir. Bunlar Türkiye’nin yapay gündemidir. Evveleminde kavramların genel kabul çerçevesinde tanımlarının yapılıp milli mutabakatın oluşturulması ve Türkün tarihte hep örnek olmuş hoşgörüsü içinde birlikte yaşamının yeniden tesis edilmesi gerekmektedir. Milli ve manevi değerlerden her geçen gün uzaklaşmanın meyvesi olarak eğitimde şiddet ve terörün boyutlarına üzülerken şahit olmaktayız. Bugün, eğer eğitim yuvalarındaki terör ve şiddetten şikayetçi isek; uygulanan ferdi esas alan, ferdi özgürlüğü, kuralsızlığı teşvik eden eğitim politikalarını gözden geçirmemiz gerekir.

Eğitimde, özgür düşünce adına gençleri yalnızlaştıran ferdiyetçi politikalar, ailesi ile okulu ile milleti ile gönül bağı kalmamış, milli hedef ve heyecana yalnızca tarih dersi

olarak bakan, eğitilmeyen, sadece öğretim gören, sınav ve ezbere şartlanmış nesiller yetiştirilmektedir. Televole kültürü ile insanlar tatmin edilmek istenmekte, haz için yaşayan ve hatta haz için ölümü tercih ederek uyuşturucu madde bağımlılığına koşan rehbersiz insanlar üretilmektedir. Ülkemizde yaşanan olumsuzluklar, gençliği eğitimsizleştirmektedir. Diploma sahibi olanların da ne kadar eğitilmiş olduğu tartışılır haldedir.

Ülkemizin maddi varlıklarının sıcak para akışları ile yurtdışına hortumlanmasının yanında, bankalarının da milli hassasiyetlerimiz ve çıkarlarımızı nazarı itibara alınmadan pazar metayı şeklinde yabancılara satışı da tehlikeli bir gelişmedir. Yunanlılara yapılan son banka satışları da bunu gayet açık göstermektedir.

Bazı teklifler;

Ciddi ve geleneğe sahip devletlerin vazgeçemeyeceği ve tartışılmayacağı değer ve ilkelerden Türkiye de vazgeçemez.

Türk olmak şeref kaynağımızdır. Sadece coğrafi birlikteliğe dayanan “Türkiyelilik” ve içi boş, kültürel boyutu olmayan “Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı” ne milli kimlik, ne de üst kimlik olabilir.

Milli kimliğimizi meydana getiren unsurların başında Türklüğümüz ve Müslümanlığımız gelir.

Türk, etnik bir grup değildir; Anadolu’da hâkim kültürün ve milletin adıdır. Bunu içine sindiremeyenlerin vatandaşlıktan çıkma hakları vardır.

Birbirlerinin alternatifi olmayan millet-ümme rekabetine karşıyız.

Milli devletimizin temel ilkelerine inançla bağlı olmakla beraber, halkımızı devletinden uzaklaştıracak yanlışlara da karşıyız. Laik-anti laik çatışmalarının ülke bütünlüğüne zararlı olduğu ve misyonerlik faaliyetlerine de zemin hazırladığı açıktır.

Milli menfaatler ve milli birlik her şeyin üzerindedir.

Türk tarihine artı ve eksileriyle bir bütün olarak bakılmalı, Osmanlı – Cumhuriyet karşıtlığı yapılmamalıdır.

Fert ve toplum menfaatleri birbirine ters değil; paraleldir.

Türkiye’nin milli bağımsızlığını ve hükümler haklarını her şeyin üzerinde ve buna yönelen tehditleri de en önemli mesele kabul ediyoruz. Yargı mensuplarına yönelen saldırıları şiddetle kınıyor ve bunları gündem değiştirme olarak görüyoruz.

Kuvvetler ayrılığı prensibi zedelenmemeli, yargı ve icra birbirini rakip olarak görmemelidir. Yargı bağımsızlığı sağlanmalı, yargıya iç ve dış müdahalelere fırsat verilmemelidir.

Demokrasiye ve insan haklarına saygılıyız. Demokrasi, Cumhuriyetçilik ve Milliyetçilik birbirini tamamlayan değer ve kavramlardır. İnsan haklarının demokrasi ve milli devletin ortadan kaldırılması için malzeme olarak kullanılmasına karşıyız.

AB-Türkiye ilişkilerinin getirildiği noktayı Türkiye için güvenlik sorunu olarak kabul ediyoruz. AB, Türkiye için bir medeniyet projesi değil; bir teslimiyet projesi halini almıştır. Uyum yasaları tek tek ele alınmalıdır.

Türkiye'nin komşuları ile ilişkilerine ülkemiz çıkarları açısından bakıyor, Büyük Ortadoğu Projesi (BOP)'nin bir malzemesi ve parçası olmayı kabul etmiyoruz.

Artan dış ve iç borç ile cari açığı tehlikeli buluyor, dış politika üzerindeki ipotek olarak değerlendiriyoruz. Yabancı sermayeye karşı değiliz. Ancak, spekülasyona açık, kontrolsüz para akışı ile yabancı doğrudan yatırım olmaksızın milli kuruluşların yabancılaştırılmasına karşıyız.

Türkiye'nin ithal liberal politikalar ile kalkınması mümkün değildir. Bu uğurda, yolsuzluk ve yoksulluğun artmasına yol açan uygulamalara karşıyız.

Milli Eğitimin temel amacı yalnızca öğretim ve meslek kazandırmak halini almıştır. Çocuklarımıza Türk Milletine mensubiyet şuurunu kazandırmak ve milli değerlerimize yabancılaşmadan evrensel değerleri fark ettirebilecek bir eğitim vermek mecburiyetindeyiz.

Nükleer santraller ülke menfaatleri açısından çok yönlü ele alınmalı, yeni teknoloji ve gerekli emniyet tedbirleri uygulanmalıdır. Bununla beraber, hidrolik – termik kaynaklar da değerlendirilmelidir.

Türkiye'ye AB tarafından dayatılan ve çıkarılmak istenen “Vakıflar Kanunu” değiştirmemelidir. Kanun çıkarsa Anayasa Mahkemesi'ne gidilmelidir.

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (İstanbul Aydınlar Ocağı Genel Merkezi)

Yaşar ÇETİN (Manisa Aydınlar Ocağı)

Faruk MADEN (Adana Aydınlar Ocağı)

Ecz. Fahri YAĞLI (Anadolu Aydınlar Ocağı)

Doç Dr. Selami KURAN (Bakırköy Aydınlar Ocağı)

Recep SABİT (Balıkesir Aydınlar Ocağı)

Recep ERAYDIN (Bandırma Aydınlar Ocağı)

Av. Hayati SELAMET (Bursa Aydınlar Ocağı)

Prof. Dr. Yaşar Nuri ŞAHİN (Erzurum Aydınlar Ocağı)

Yard. Doç. Dr. Tarık ÖZCAN (Elazığ Harput Aydınlar Ocağı)

Hidayet ŞİŞKİN (Hatay Aydınlar Ocağı)
Temel TUNCAY (İnegöl Aydınlar Ocağı)
Yard. Doç. Dr. Muhittin YILMAZ (Kars Aydınlar Ocağı)
Doç. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN (Kırıkkale Aydınlar Ocağı)
Ahsen OKYAR (Kocaeli Aydınlar Ocağı)
Dr. Mustafa GÜÇLÜ (Konya Aydınlar Ocağı)
M. Tekin UĞUREL (Kütahya Aydınlar Ocağı)
Doç. Dr. Abdullah KORKMAZ (Malatya Aydınlar Ocağı)
Yard. Doç. Dr. Necdet TOZLU (Adıyaman Mimar Sinan Aydınlar Ocağı)
Yard. Doç. Dr. Hamdi DOĞAN (Niğde Aydınlar Ocağı)
Dnt. Zeydan ÇIKIN (Gaziantep Nizip Aydınlar Ocağı)
Nurettin BÖLÜK (Giresun Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı)
Av. Tevfik KARABULUT (Ordu Aydınlar Ocağı)
Muzaffer ÖRÜN (Rize Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. H. Musa TAŞDELEN (Sakarya Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Recep BİRCAN (Sinop Aydınlar Ocağı)
Ersin BİLMEÇ (Tekirdağ Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Orhan DEĞER (Trabzon Aydınlar Ocağı)

Aydınlar Ocağı Dernekleri 28. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

03-05 KASIM 2006 ADANA

Aydınlar Ocağı Dernekleri 28. Büyük Şurası geleneğimize uygun olarak 03-05 Kasım 2006 tarihlerinde Adana'da, Adana Aydınlar Ocağı Başkanı Faruk Mağden'in ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Şuramıza 28 Aydınlar Ocağı katılmıştır.

Şuramız; milli varlığımız üzerinde kara bulutların dolaştırıldığı, dış dayatmaların ve içerideki işbirlikçilerinin gayretlerini arttırdıkları bir ortamda yapılmaktadır. Türkiye önemli bir dönemeçten geçmektedir. İki kutuplu dengenin ve Soğuk Harp şartlarının hâkim olduğu dönemlerde Türkiye'nin işi kolaydı. Türkiye, Batı Bloku'nun, NATO'nun en Doğuda yer alan ve büyük önem taşıyan bir ülkesiydi. NATO'nun gündeminin ve tehlike algılamasının değişmesi, küresel güce uygun Yeni Dünya Düzeninin gerçekleştirilme gayretleri, Türkiye gibi önü açılmış milli devletlerle

uğraşmayı öne çıkarmış; küresel gücün iktisadi, siyasi ve kültürel egemenliğini perçinleme gayretlerini arttırmıştır. Yaşadığımız bölge başta olmak üzere, Dünya büyük istikrarsızlıklara ve belirsizliklere sahne olmuştur. Böyle bir ortamda ülke çıkarlarını korumak zorlaşmış, ihtisaslaşma ve yükselen milliyetçilik ön plâna çıkmıştır.

Değişik açılardan Türkiye'ye karşı bir soğuk savaş sürmektedir. Dıştan kumandalı iç ihanet; büyük boyutlara ulaşmış, Türkiye'yi Türkiye yapan değerlere ve TSK başta olmak üzere milli kurumlarımıza savaş açılmış, Cumhuriyet, milli ve üniter devlet anlayışımız ciddi tehlikelerle karşılaşmıştır. Cumhuriyet kurulduğundan beri Türkiye bu ölçüde tehditlerle karşılaşmamıştı.

Buna karşılık; ülkeyi yönetenlerin hazırlıksız yakalandığı, duyarsız kaldığı içeride mutabakatların geliştirilemediği, artık yabancıların yargı dahil iç işlerimize müdahalelerinin normal karşılandığı bir döneme girdik. Türkiye, hayali bir AB üyeliği uğruna geri dönemeyeceği imzaları attı ve bir takım tavizler verdi. AB tarafından desteklenen etnik farklılaştırma ve çatıştırma, milli mücadelede kader birliği yapmış olanların çocuklarını birbirine karşı nispeten ötekileştirmiştir. Etnik kavgalar körüklenmektedir.

Aslında birbirine rakip olmaması gereken etniklikle milliyet birbirine karıştırılarak Türkiye'de yapay milletleşmeler tahrik edilmekte ve farklılıkların ırkçılığı yapılmaktadır. Hiçbir ciddi devlette çözümü demokrasi içinde bulunamayacak olan ayrılıkçı, bölücü ve ırkçı talepler demokratikleşme diye savunulmaktadır.

İslami görünüm altında İslâm'ın tanınmaz hale getirilmesine çalışan çağımızda küresel irticayı temsil eden Vatikan patentli diyalog oyunları, değişik bir misyonerlik çeşidi olarak ortaya çıkmaktadır. En son ve en mütekâmil din olan İslâm'ın diğer dinlerle ve diğer peygamberlerle takviye edilmesine ihtiyaç yoktur.

Türk milletinin lâik, anti-lâik kamplara ayrılmasından fayda uman iç ve dış çevreler de vardır. Böyle bir kamplaşma milli bütünlüğümüz bakımından yanlıştır ve ülkenin asıl gündemini değiştirmek amacını taşımakta, misyonerliğe alan açmaktadır.

Ekonomimiz; bankalardan finans kaynaklarına ve çeşitli stratejik kamu kuruluşlarına kadar yabancı boyunduruğuna girmekte; bu durum dış politika dahil birçok alanda telafisi mümkün olmayan ödümler vermemize sebep olmaktadır. Yabancılaşma şekline bürünmüş olan özelleştirmeler ile kuruluşlarımız bir veya iki yıllık kârları karşılığı yabancıların ve onların içerideki temsilcilerinin eline geçmektedir. Dış borç ve cari açık tehlikeli noktalara varmıştır. Türkiye'nin bütçesinin büyük çoğunluğu borç ve faiz ödemelerine gitmektedir. Sıcak para siyasi bir tehdit unsuru olmuş; hiçbir yerden elde edemeyeceği kârı Türkiye'den elde eder hale gelmiştir. İşsizlik resmi rakamların çok üstündedir. Düşük kur politikası ve YTL'nin gereğinden fazla kıymetli oluşu ihracatı değil; gereksiz ithalatı körüklemektedir. Türkiye, sanayileşmeyi tartışmamakta; bilhassa Uzak Doğu'nun açık pazarı yapılmaktadır.

Devlet, sosyal fonksiyonlarını yerine getiremediği için yoksullaşma gündem maddesi olmuştur. Klâsik devlet anlayışımız değişmiş, vatandaşa müşteri gözüyle bakan bir anlayışa bürünmüştür. Cari açığı kapamak için sıcak para akışı hoşgörüsüyle karşılanmaktadır. Yolsuzluklar artan hızda sürmektedir. Türkiye'de en düşük %20'lik

grup milli gelirin ancak 6'sını alırken; en yüksek %20'lik grup ise, milli gelirin %48.3'ünü almaktadır.

Milli ve manevi değerlerden her geçen gün uzaklaşmanın, yabancılaşmanın sonucu olarak orta öğretimde şiddet ve terörün, uyuşturucu kullanımının olduğu boyutlara üzülmeye şahit olmaktayız. Bunlar gençliğe, Türkiye'nin geleceğine yönelmiş terör hareketleridir.

Türkiye'de yapılan eğitim değil; sınav ve ezbere şartlanmış eksik bir öğretimdir. Eğitim programları sürekli budanmakta, komşularla barış adı altında mütakabiliyete dayanmayan çıkarmalara sahne olmaktadır. Özgür düşünce adına gençleri yalnızlaştıran, tekleştiren, onları sosyal bağlardan soyutlayan, idealsiz kılan, öğretici değil yargılayıcı bir anlayış Türkiye için son derece tehlikelidir.

Yazılı ve görüntülü basının önemli bir bölümü sanki Türkiye'yle kavgalı gibi bir görünümündedir. Normal dışı olan her sapma davranış, normal ve ideal gibi takdim edilmektedir. Bu yayınlar aile yapımızı tahrip ettiğinden RTÜK tarafından önlenmelidir.

Bütün bu ve bu gibi olumsuzluklara rağmen, Türk aydınları olarak gelecekte ümidi kesmek mümkün değildir. Çıkış yolları; milli devlete, üniter yapıya, Cumhuriyete ve Türkiye'yi Türkiye yapan değerlere içten bağlılıkla, demokrasiyi yozlaştırmamakla ve anlamlı güç birliğiyle aşılabılır.

Bazı Tespit ve Teklifler:

Ciddi ve geleneğe sahip devletlerin vazgeçemeyeceği ve tartışılmayacağı değer ve ilkelerden Türkiye de vazgeçemez ve tartışamaz. Kendisini açık arttırmaya çıkaramaz.

Sadece coğrafi birlikteliğe dayanan "Türkiyelilik" ve kültürel boyutu olmayan sadece hukuki bir tanım olan "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı" ne milli kimlik; ne de üst kimlik olabilir.

Anayasamızın temel ve giriş maddeleri değiştirilemez. Türkiye'de milli kimliğin ismi Türk'tür. Diğer milli kimliklerde olduğu gibi birleştirici ve kapsayıcı bir milli kimliktir.

Türk, etnik bir grup da değildir. Anadolu'da hâkim kültürün ve milletin adıdır. Bunu içine sindiremeyenlerin vatandaşlıkta kalma mecburiyetleri yoktur.

Ülke düşmanlarının dört gözle bekledikleri gündem değiştirici lâik, anti-lâik çatışmalarından herkes kaçınmalıdır.

Osmanlı-Cumhuriyet karşıtlığı ve millet-ümmet rekabeti bizi asıl düşünmemiz gerekenlerden uzaklaştırmaktadır.

Cumhuriyet, milliyetçilik ve demokrasi birbirini tamamlayan bir bütünün parçalarıdır. Bunları birbirine rakip konuma sokmak yanlış ve maksatlardır.

Milli bayramlarda bayrak asma hassasiyeti geliştirilmelidir.

Milli devlete karşı alternatif egemenlik alanları açmaya dönük bölgesel kalkınma ajansları ve mahalli yönetimlerle ilgili yasa tasarıları tekrar gözden geçirilmeli; yasaları çiğneyen, milli devlete meydan okuyan bazı mahalli yöneticilere gerekli işlem yapılmalıdır.

Türkiye'yi yönetilemez hale getirecek ve bünyemize uymayan, dayatılan yasa değişikliklerine karşı direnebilmeli, yasaların içinin boşaltılmasına fırsat verilmemelidir.

Düşünce özgürlüğü hakaret serbestliği değildir. Bir taraftan özgürlükleri genişletmek adına talep edilenler, diğer taraftan özelleştirme talepleri, kamu harcamalarının kısılması istekleri, yolsuzluklar ve "Devletinle kavganı meşru ve aleni yap" anlamına gelen 301. maddenin kaldırılması talepleri bir bütünün parçalarıdır.

İtalya, İspanya, Fransa ve Almanya gibi AB üyesi ülkelerde TCK'nun 301. maddesinin benzerleri yürürlüktedir. Bu maddenin değiştirilmesi veya kaldırılması kabul edilemez.

AB-Türkiye ilişkilerinin getirildiği nokta gerçekten çok vahimdir. **AB, Türkiye için güvenlik sorunu olmuştur.** AB, İspanya örneğinde olduğu ve Türkiye'ye dayatıldığı gibi birleştirici değil; bölücüdür. AB'nin isteklerine karşı dik durulmalı ve gerekli siyasi kozlar kullanılmalıdır. Dünün sömürgecileri tahrik edilmemelidir. Bugünkü görünümüyle AB üyeliği, Türkiye için teslimiyetten başka hiçbir anlam taşımamaktadır.

Türkiye, milletlerarası hukuku hiçe sayan ve Rum kesimini tek taraflı AB'ne kabul eden AB Kararını Lahey Adalet Divanı'na götürebilir.

Yer ve kuruluş adlarında Türkçe'ye saygı gösterilmelidir. Esenboğa Havaalanı'nın ismine yapılan "Anatolia" ilâvesi çıkarılmalıdır.

AB'nin öngördüğü dil politikası çok dilliliği ön plana çıkararak Türkçeyi kültür dili olmaktan uzaklaştırmaktadır.

AB'nin Ankara'ya gönderdiği büyükelçiler diplomatik nezaket ve misafir oldukları ülkeye saygıyı öğrenmelidirler. Dün Karen Fogg, bugün Kretschmer'in küstahça tutumları terör örgütünün sözcüsü gibi davranmaları, iç işlerimize müdahaleleri yeni temsilciyle tekrar edilmemelidir. Türkiye'nin ABD ve AB ile olan ilişkilerinin düzelebilmesi, ülke çıkarlarının esas alınabilmesi için ekonomideki kamburların giderilmesi ve ipoteklerin kalkması gerekmektedir.

Baş müzakereci Devlet Bakanının söylediği gibi Kıbrıs konusunda Türkiye her teklife açık olamaz. Kurduğumuz devleti koruma şeref ve haysiyetini göstermeliyiz. Ambargoların kalkması, ek protokolün imzalanarak Kıbrıs'ta Rumların tek devlet olarak kabul edilmesinin gerekçesi olamaz. Fin teklifinde olduğu gibi Magosa'yı AB'nin, Maraş'ı BM'in bugün denetimine terk etmek demek; yarın buralardan elini ayağını çekmek demektir. Magosa'dan serbest ticaretin Rum kontrolünde yapılması kabul edilemez. Türkiye, milli davalarını savunmak ve onlara sahip çıkmak durumundadır. Milli davalarda ikili oynanmaz.

Irak'ta ve bilhassa Irak'ın kuzeyindeki gelişmeler Türkiye için önemlidir. Türkiye, Terörle Mücadele Koordinatörlüğü ile uyuşturulmamalıdır. "Irak sorununa Türkmen

gözlüğüyle bakmıyoruz” demek; güneyimizde inisiyatifi ABD’ye terk etmek demektir. İkinci Habur kapısının açılması ısrarla takip edilmelidir. Türkmenlerin can ve mal güvenliği korunmalı, soykırımlar önlenmelidir.

Taban fiyat politikasının yerini alamayan doğrudan destek politikasıyla Türk çiftçisinin uğradığı zarar ortadayken; tohum ve hayvancılıkla ilgili dış telkinlere itibar edilmemelidir.

AB ülkeleri ve ABD bile milli güvenlik gerekçesiyle yabancı sermayeyi sınırlandırırken Türkiye’deki serbesti kabul edilemez. Yatırım yapan ve istihdam yaratan doğrudan yabancı sermayeye karşı olamayız.

Türkiye’nin, Uzak Doğu’nun açık pazarı olmaktan çıkarılması için gerekli tedbirler ve kısıtlamalar alınmalıdır.

Papa’nın Türkiye ziyareti Ortodoks ve Katolik Dünyasını kaynaştırmak amacını taşımakta ve Patrikhane’nin Vatikanlaşmasına destek olmak içindir. Patrikhane’nin ekümeniklik iddiasını güçlendirici ve Heybeliada ruhban okuluna destek sağlayacak bu ziyaret küresel irticanın yeni bir Anadolu Haçlı Seferidir. Sınırlı turizm geliri için önemli tavizler verilmemelidir. Bu ziyareti içimize sindiremiyoruz.

Ermenilerin sorunu olmaktan çok; Ermenileri kullananların sorunu haline gelen, Türk düşmanlığını diasporadan maddi desteğin sağlanmasının gerekçesi gibi gören Ermeni iddialarına karşı önce ülkeyi yönetenler kararlı bir tutum izlemelidir.

Ermenice bilen uzman sayısı artırılmalı, bu konuda Yüksek Lisans ve Doktoralar yaptırılmalı, stratejik araştırma merkezleri arasında eşgüdüm sağlanabilmelidir.

Kahramanmaraş ve Adana’da Türk’e yapılan soykırımları ifade eden anıtlar dikilmelidir. Iğdır’daki anıttan da başta bazı mahalli yöneticiler olmak üzere kimse rahatsız olmamalıdır.

Fransa’nın Ermeni konusunda çıkarmış olduğu yasaya karşı uluslar arası ilişkilerde geçerli olan mütekabiliyete uygun hareket edilmelidir.

İmar yasalarında değişiklik yapılarak misyonerliği teşvik eden hususlar değiştirilmelidir.

Yeterli incelenmeden çıkarılan Vakıflar Yasası TBMM’nin itibarını zedelemiştir. Milli Mücadeleyi yürüten bir tarihi meclisin ileride karmaşa yaratacak bu yasaı kabul etmesi üzüntü vericidir.

Sayın Cumhurbaşkanınca ve siyasi partilerce bu çarpık yasa iptali talebiyle Anayasa Mahkemesine götürülmelidir.

Balkanlardaki Türk-Osmanlı vakıflarının elden çıkmasına seyirci kalınmamalıdır.

Yerli malı kullanma şuuru kazanılmalıdır. Son yıllarda kapanan işyerleri ve artan işsizliğin en önemli sebeplerinden birisi budur. Türkiye’nin Uzak-Doğu tarafından soyulan bir ülke olmaktan çıkarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

İthal doktor düşüncesi son derece yanlıştır. Bu yanlış ülkemize yeni misyonerlerin ve yabancı istihbarat elemanlarının daveti olacaktır.

Lübnan'a asker gönderiyorsak, yardımlar yapıyorsak Lübnan Meclisinin aldığı 2001 tarihli sözde Ermeni soykırımı yasası kaldırılmalıdır.

Türk Dünyasıyla ilişkiler geliştirilmeli ve soydaşlarımızın insan hakları ihlallerine karşı tedbirler alınmalı, bizi birbirimize düşürecek kışkırtıcı eylemlere dikkat edilmelidir.

Terörle mücadelede kararlılık ve etkinlik, yanlış siyasi beyanlarla ve politikalarla zedelenmemelidir. Terör örgütü bir suç örgütüdür, hukuk devletinde sadece yargılanır, dış telkinlerle siyasallaştırılmaz ve siyasete de davet edilemez. Terör örgütünün yandaşı gibi tavır alan AB yetkililerine gerekli tepki gösterilmelidir.

Bölgemizdeki bazı devletlerin nükleer silah geliştirmeye yönelik çalışmaları devletimiz tarafından dikkatle takip edilerek, güvenliğimizi tehdit edebilecek gelişmelere karşı ivedilikle tedbir alınmalıdır.

Yabancılarla toprak satışında her ciddi ülkenin uyguladığı mütekabiliyet esaslarına uyulmalıdır.

Adana'da uygulanan iskân politikası ile yeniden yapılaşma örnek alınmalıdır. Çukurova'daki tarım alanlarının amacı dışında kullanılması önlenmelidir. Sulamadaki kapasite kullanımı oranı arttırılmalıdır.

Adana Aydınlar Ocağı,

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi,

Anadolu Aydınlar Ocağı,

Bakırköy Aydınlar Ocağı,

Balıkesir Aydınlar Ocağı,

Bandırma Aydınlar Ocağı,

Bursa Aydınlar Ocağı,

Erzurum Aydınlar Ocağı,

Harput Aydınlar Ocağı,

Hatay Aydınlar Ocağı,

İnegöl Aydınlar Ocağı,

Kars Aydınlar Ocağı,

Kırıkkale Aydınlar Ocağı,

Kocaeli Aydınlar Ocağı,
Konya Aydınlar Ocağı,
Kütahya Aydınlar Ocağı,
Malatya Aydınlar Ocağı,
Manisa Aydınlar Ocağı,
Mimar Sinan Aydınlar Ocağı,
Nizip Aydınlar Ocağı,
Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı,
Rize Aydınlar Ocağı,
Sakarya Aydınlar Ocağı,
Tekirdağ Aydınlar Ocağı,
Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 29. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

27-29 NİSAN 2007 KONYA

Aydınlar Ocağı Dernekleri 29. Büyük Şurası tarihi geleneğimize uygun olarak 27-29 Nisan 2007 tarihleri arasında Konya Aydınlar Ocağı Başkanı Dr. Mustafa Güçlü'nün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

29. Büyük Şuramız Dünyanın adeta çivisinin çıktığı, küresel çapta belirsizliklerin ve istikrarsızlıkların arttığı, önü açılmış milli devletlerin bir takım yeni tip kuşatma ve tuzaklarla karşı karşıya bırakıldığı bir döneme rastlamaktadır. Bu belirsizlik ve istikrarsızlıklar, bizzat küresel güç tarafından sınırların değiştirilme çabaları, milli devletlerin sosyal yapılarının bozulma gayretleri ve ülkelerin fark edilmeden ele geçirilme gayretleriyle birlikte yürütülmektedir.

Bu karmaşa ortamı Türkiye'yi de etkilemektedir. Dünyaya küresel güç ve blokların çıkarlarına uygun bir şekil verilmeye çalışıldığı bu ortamda; ülkemiz, iki kutuplu dengenin sürdüğü Soğuk Harp dönemlerindeki kadar rahat ve şanslı değildir. Demokratikleşme ve insan hakları örtüsü altında milli kimliğimiz ve inanç dünyamız çeşitli saldırılarla karşı karşıyadır. Bir taraftan Batı Bloku'nun tehlike anlayışındaki değişimle İslâm'ın hedef alınması, İslâm'la terörün özdeşleştirilmesi; diğer taraftan Orta Doğu, Balkanlar ve Avrasya ile ilişkileri itibarıyla Türkiye'nin hedef yapılması yeni tartışma alanları açmaktadır. Hiçbir ciddi devletin tartışmadığı ve tartıştırmadığı konular ülkemizde tartışılmaya çalışılmaktadır. Bizi biz yapan mutabakat noktalarımız saldırı hedefi haline getirilmektedir.

Din değiştirmenin çok ötesinde siyasi amaçlar taşıyan egemenlik ve bağımsızlık haklarına değişik bir saldırı çeşidi haline gelen misyonerlik, Anadolu topraklarında güç kazanmaya çalışmaktadır. Kiliselerin ve mezheplerin birleştirilerek, dayanışma sağlanarak Avrasya'nın ve Orta Doğu'nun Hıristiyanlaştırılması hedeflenmektedir. Misyonerlikle Hıristiyan vatandaşlarımızın hakları birbirine karıştırılmamalıdır. Garip bir hoşgörü anlayışıyla ve hayali bir AB üyeliği peşinde olmadık tavizler verilmektedir. Ahlaki değerlerimiz, aile hayatımız ve geleneklerimiz ile adeta savaşan TV programları ve çeşitli yayınlar ortadadır. Bu konuda tedbirlerde yetersizlikler vardır. Normal dışı olan her şey ideal gibi takdim edilmektedir.

Bu tespitlerin ışığında aşağıdaki diğer bazı tespit ve teklifler sıralanabilir:

İ işlerimize müdahale önemli boyutlara ulaşmış; buna Yargı da hedef olmuştur.

Türkiye'de bizi biz yapan birliktelikler değil; ayrılıklar ve farklılıklar yaratılmış, kutsallaştırılmış ve çatışmaya yönlendirilmiştir. İnsanlarımızın birbirine ötekileştirilerek daha iyi bütünleştirilmesi mümkün değildir.

Milliyetimiz ve milli kimliğimiz ile etnik özelliklerimiz rakip gibi gösterilmektedir. Sadece coğrafi birlikteliği ifade eden "Türkiyelilik" kimlik olamaz. Türklüğümüz ve Müslümanlığımızdan ödün verilmemelidir. Milli kimliğe karşı etnik ırkçılık yükseltilmiştir.

Dünyada küreselleşmenin doğurduğu olumsuzluklara karşı yükselen milliyetçilik, milli tavır alış öne çıkmışken; Türkiye'de milliyetçilik ırkçılıkla bir gösterilmeye ve toplum uyuşturulmaya, hassasiyetleri dondurulmaya çalışılmaktadır.

Her konuda Türkiye'ye muhalif ve ülkesiyle kavgalı, dıştan kumandalı bazı aydınlar ve sivil toplum kuruluşları görölmektedir.

Anayasamızın temel ve giriş maddeleriyle ve TCK'nun 301. Maddesi ile oynanmamalıdır. Türklük; sadece Türkiye sınırları içinde değil, tüm dünyada milletimize ait değerler bütünüdür. Bu mefhumun daraltılması ya da madde ile ilgili başka değişikler kabul edilemez. Vatandaşlık şuru zedelenmiştir. Ayrıca, sözde Ermeni soykırımını tanımaya yol açabilecek olan TCK'nun 76. ve 77. Maddeleri değiştirilmelidir.

Kültürel yabancılaşmaya paralel olarak yer ve kuruluş adları Türkçe dışı değiştirilmekte; yenilerine ise, yabancı adlar takılmaktadır. Türkçeye saygı esas olmalıdır.

Klâsik devlet anlayışımız değişmiş; vatandaşa müşteri gözüyle bakan bir anlayış; devleti, sosyal fonksiyonlarını yerine getiremez hale sokmuştur.

Irak'ta ve Irak'ın kuzeyindeki gelişmeler, KKTC'nin durumu son yıllarda olumlu bir gelişme gösterememiştir. Türkiye caydırıcılığını kaybetmiştir. Irak için askeri müdahale dışında birçok tedbir vardır. Telafer'deki katliamlar aslında Kerkük için birer denemedir. Bu yıl sonu Kerkük'te yapılacak referandum açıkça reddedilmelidir.

KKTC'nin varlığı korunmalı, kurduğumuz devleti koruma şeref ve haysiyeti gösterilmelidir.

Terörle mücadelede kararlılık ve etkinlik yanlış siyasi beyanlarla zedelenmemelidir. Terör örgütü bir suç örgütüdür. Hukuk devletinde sadece yargılanır; dış telkinlerle siyasete davet edilmez. Daha fazla demokrasi ile terör örgütü ile mücadele etme yanlışı, İspanya'da hüsrarla sonuçlanmıştır. Bu yanlışı, Türkiye'de tekrarlanmamalıdır. Demokrasi ve insan hakları, üniter ve milli devletten vazgeçmek; egemenliği birileriyle paylaşmak ve teröre özgürlük hakkı değildir.

Bünyemize uymayan ve dış dayatmalarla yeni yasalar çıkarılmış veya yasaların içeriği boşaltılarak boşluk yaratılmıştır. Bu yasalar tekrar ele alınmalıdır.

Yeni Türk Petrol Yasası, ancak işgal altındaki Irak'ın imzalayabileceği bir metindir. Bu yasa düzeltilmelidir.

Özelleştirme görüntüsü altında kamu kuruluşları çok düşük bedellerle yabancılaştırılmış; üretim dışına çıkarılmış ve işsizler yaratılmıştır. "Üretme; ithal et" anlayışı yerleşmekte; sanayicilik marketçiliğe dönüşmektedir. İthalat ve bilhassa Uzak Doğu'dan yapılan ticaret; esnafı, zanaatkârı ve orta sınıfı çökertmektedir. Alınan tedbirler de yeterli değildir.

Cari açığı kapamak için sıcak para akışının hoşgörüsüyle karşılanması, siyasi ve iktisadi istikrar önündeki en önemli engeldir. Düşük kur ve yüksek faiz politikası ihracatı değil; ithalatı körüklemekte; üretimi olumsuz etkilemektedir. Düşük kur sanal anlamda fert başına düşen milli geliri arttırmaktadır. TÜİK'nun istatistiklerine olan güven zayıflamaktadır.

Dış ve iç borç konusunda hazine garantili belediye borçlarının üzerine gidilmeli; değişik siyasi ipotekler yaratacak bu uygulama gözden geçirilmelidir.

Dalgalı kur kontrollü dalgalı kur haline getirilmeli; AB ile yapılan GB Antlaşması'nın bazı maddeleri dondurulmalı veya iptal edilmelidir.

Bankaların ve finans kurumlarının yabancıların eline geçmesi önemli riskleri de beraberinde getirmektedir. Birçok ülkede %5-%15 arasında değişen bu oran Türkiye'de Halk Bankası'nın da satışıyla %60'ları aşacaktır. Özellikle sosyal amaçlı hizmet veren Halk Bankası'nın elden çıkarılmaması ülke yararına olacaktır.

Tarımda taban fiyat politikası dış telkinlerin insafına bırakılmamalıdır. Tohum ve hayvancılıkla ilgili konularda ülke çıkarları gözetilmelidir. Tarım alanlarının boşalması ileride büyük şehir bölgelerinde önemli sorunlar yaratacaktır. Son iki senedir 1.300.000 kişinin tarım dışına çıktığı önemli bir işarettir.

Yabancılar toprak satışlarında mütekabiliyet esasına uyulmalı; oranlar aşılmamalıdır.

Allah indinde hak din olan İslâm, en son ve en mütekâmil dindir. Hazreti Muhammed de en son Peygamberdir. Vatikan güdümlü dinler arası diyalog çalışmaları ancak sahibine hizmet eder.

Milli ve anayasal kurumlarımız ile siyaset arasındaki uyumsuzluğu ve rekabete varan çekişmeleri ülke çıkarları ile bağdaştıramıyoruz. Böyle bir yanlış, Türkiye'nin pazarlık gücünü kırdığı gibi; kuşatılmasına da çanak tutabilir.

Ülkenin iç sorunlarının çözümünde dış desteklerin kullanılmasını, dış yönlendirme ve baskılardan istifade edilmesini hükümlerimiz ve demokratik anlayış yönünden son derece mahsurlu buluyoruz.

Türkiye, sorunlarını demokrasi içinde çözemez bir noktaya sürüklenmek istenmektedir. Bu yanlış ve tehlikeli gidişatı önlemek bakımından gerginlik ve kamplaşma doğuracak her türlü beyan ve davranışlardan kaçınılmalıdır.

Büyük bedeller ödeyerek kazandığımız Milli Kurtuluş Savaşı ve onun tacı olan Cumhuriyetimiz ne bir sınıf, ne de etnik ayrımcılığa imkân vermiş olan bir harekettir. Milli mücadele Türk Milletinin bir bütün olarak kazandığı zaferdir. Kimsenin lutfu ve izniyle yapılmamıştır. Bize uymayan eyalet ve federal yapı tartışmalarını üzüntü ve hayretle izliyoruz.

Uygulanan milli eğitim politikalarında, milli eğitimin temel amaçları dışına çıkılmamalı; küreselci, özgürlükçü Dünya vatandaşı değil; milli aydın yetiştirilebilmelidir. Milli Eğitimde mütakabiliyet esası dışlanarak bazı düzenlemelere gidilmemelidir.

Yerli malı kullanma şuuru kazanılmalıdır.

Milli bayramlarda bayrak asma alışkanlığı teşvik edilmelidir.

İthal doktor düşüncesi çok yanlış sonuçlar doğurabilir. Böyle fantezilerden kaçınılmalıdır. Genel Sağlık Sigortası tekrar ele alınmalıdır.

Sanki askıya alınmış gibi gözüken Türk Dünyası ile ilişkiler geliştirilmeli; bizi birbirimize düşürecek kışkırtıcı eylemlere dikkat edilmelidir.

Balkanlar'da ve Orta Avrupa'da Türk kimliğine ve Türkçe'ye karşı ortaya konan maksatlı ve dışlayıcı tavırlara karşı gerekli tepki verilebilmelidir.

Ermeni sorunu üzerine çalışan birimler arasında eşgüdüm sağlanmalı; Ermenice bilen uzmanlar yetiştirilmeli; Yüksek Lisans ve Doktora tezleri verilmeli; yabancı dillerde kitapçık ve broşürler tekrar yayınlanmalıdır. Bu konuda aydınlarımız ve siyasetçilerimiz çelişkili beyanlardan uzak durmalıdırlar.

Büyükşehirlerimizde asayiş ve güvenlik sorunları çözüm beklemektedir.

Öğretmen ve öğrencilerle Ocaklarımız daha yakından ilgilenmelidir.

Konya'da sulu tarımın gelişmesi için KOP Projesi bir an evvel hayata geçirilmelidir.

Süreliliğini kaybeden Tuz Gölünün kurtarılması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

UNESCO tarafından 2007 yılının Mevlâna yılı olarak ilanından ülke tanıtımında istifade edilmelidir.

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL (Aydınlar Ocağı Genel Merkezi), Faruk Mağden (Adana Aydınlar Ocağı), Afyon Aydınlar Ocağı, Ecz. Fahri Yağlı (Anadolu Aydınlar Ocağı), Doç. Dr. Selami Kuran (Avrupa Aydınlar Ocağı), Recep Sabit (Balıkesir Aydınlar Ocağı), Bandırma Aydınlar Ocağı, Cafer Genç / İhsan Bilgili (Bursa Aydınlar Ocağı), Erzurum Aydınlar Ocağı, Doç. Dr. Tarık Özcan (Elazığ Harput Aydınlar Ocağı), Hidayet Pişkin (Hatay Aydınlar Ocağı), Hasan Ateşoğlu (İnegöl Aydınlar Ocağı), Dr. Abdulkadir Kahveci (Kahramanmaraş Aydınlar Ocağı), Kars Aydınlar Ocağı, Prof. Dr. Mimar Türkkahraman (Kırıkkale Aydınlar Ocağı), Ahsen Okyar (Kocaeli Aydınlar Ocağı), Dr. Mustafa Güçlü (Konya Aydınlar Ocağı), Kütahya Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Dnt. Mehmet Dilşen (Manisa Aydınlar Ocağı), Doç. Dr. Necdet Tozlu / Prof. Dr. Hacı Duran (Adıyaman Mimar Sinan Aydınlar Ocağı), Niğde Aydınlar Ocağı, Dnt. Zeydan Çıkın (Gaziantep Nizip Aydınlar Ocağı), Nurettin Bölük (Giresun Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı), Rize Aydınlar Ocağı, Prof. Dr. Musa Taşdelen / Doç. Dr. Mustafa Kemal Cerrahoğlu (Sakarya Aydınlar Ocağı), Sinop Aydınlar Ocağı, Tekirdağ Aydınlar Ocağı, Prof. Dr. Orhan Değer (Trabzon Aydınlar Ocağı) ve Isparta Aydınlar Ocağı, Muş, Mardin ve Urfa müteşebbis heyetleri.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 30. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

23-25 MAYIS 2008 İNEGÖL

Aydınlar Ocağı Dernekleri 30. Büyük Şurası tarihi geleneğimize uygun olarak 23-25 Mayıs 2008 tarihleri arasında İnegöl Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Otuzuncu Büyük Şuramız, dünyada küresel çapta belirsizliklerin ve istikrarsızlıkların arttığı, Türkiye'nin Türkiye olmaktan çıkarılmaya çalışıldığı, milli devlet, milli kimlik, üniter yapı ve Sevr şartlarının tartışılmaya açıldığı bir döneme rastlamıştır. Bu dönemde, küresel güçlerin güdümündeki bazı sivil toplum kuruluşları aracılığı ile milli devletler müdahaleye uğramakta, turuncu devrimler birbirini izlemekte, turuncu devrim yaptırılmayan ülkelerde ise demokrasiler turunculaştırılmakta ve emperyal demokrasi ideal demokrasinin yerini almaktadır. Bunun sonucu olarak, milletler arası hukukun hiçe sayıldığı, milli bağımsızlık ve egemenlik haklarına açık saldırılarda bulunduğu, dost ve düşmanın belirsizleştiği görülmektedir.

Milli varlığımıza kasteden egemen güçler ve onların yerli işbirlikçileri, insanımızın inançları ve kutsal dinimiz üzerinde de tehlikeli oyunlar oynamaktadırlar. Bu çerçevede İslâmî görünüm altında İslâm tanınmaz hale getirilmektedir. Çağımızda küresel irticayı temsil eden Vatikan patentli diyalog oyunları, değişik bir misyonerlik çeşidi olarak ortaya çıkmaktadır. En son, en mütekâmil ve hak din olan İslâm'ın diğer dinlerle ve diğer peygamberlerle takviye edilmesine ihtiyacı yoktur. Ayrıca, son günlerde ortaya konulan tehlikeli oyunlardan biri de Türk Milletinin lâik, anti-lâik kamplara ayrılmasıdır. Böyle bir kamplaşma milli bütünlüğümüz için büyük bir tehdit oluşturmakta ve ülkenin asıl gündemini değiştirmek amacını taşımaktadır.

Aydınlar Ocakları olarak bizler bu tehlikeli tuzaklara düşülmemesi ve bunun yerine ülkemizin asıl gündemini oluşturan ana meseleler üzerinde durulması gerektiğine inanmaktayız. Bu inançla gerçekleştirdiğimiz 30. Büyük Şuramızın, karşı karşıya bulunduğumuz ana meseleler üzerinde tespit ettiği görüş ve teklifler aşağıda belirtilmiştir.

Son günlerde içişlerimize, özellikle yargıya dış güçler ve AB yetkililerince yapılan müdahaleler onur kırıcı boyutlara ulaşmıştır. Bu konuda üçlü bir yanlış söz konusudur. AB'nin Anayasa Mahkemesi'nde görülmekte olan bir davaya ilişkin giderek artan bir baskı oluşturması ve siyasi yetkililerin bu müdahaleye duyarsız ve suskun kalmaları ne kadar yanlışsa, Yargıtay'ın da yürütme organına muhtıra niteliği taşıyan bir bildiri yayınlaması o kadar yanlıştır. Siyasi meşruiyet halkın iradesinin tecellisinde aranmalı, dış desteklerden medet umarak iç meselelerin çözümünü beklemenin itibar ve egemenlik kaybına yol açacağı unutulmamalıdır.

Siyasi iktidar teslimiyetçi çevrelere hazırlattığı Anayasa taslağı ile hem reyini aldığı kitlelerle ters düşmüş, hem de ülkeyi sivil bir darbe sürecine sokmuştur. Milli kimlik, üniter yapı ve milletle kavgalı, dış destekli bu tepki Anayasası'nın yüce Türk Milletine layık görülmesi çirkin bir teşebbüstür. Kısa sürede bu yanlıştan dönülmelidir.

TCK'nın 301. maddesinin değiştirilmesi ve dış dayatmalara teslim olunması affedilemez bir hatadır. Bu madde tekrar değiştirilerek, aslına ve ruhuna uygun hale getirilmeli, hayali AB üyeliği uğruna taviz verilme alışkanlığı terk edilmelidir.

Mütekabiliyet esasını dışlayan yeni vakıflar yasası tekrar ele alınmalı ve ısmarlama olmaktan kurtarılmalıdır.

Yabancılara toprak satışında kabul edilen oranlar çoktan aşılmıştır. Bu konuda her ciddi devlet ne yapıyorsa Türkiye de onu yapmalıdır. Misyonerliği teşvik eden İmar Yasasında gerekli değişiklikler yapılmalıdır.

ABD ile olan ilişkilerimiz özellikle Ortadoğu'da ABD çıkarlarına servis yapar halden kurtarılmalıdır. Bu güçlü bir siyasi iradeyi gerektirir. Soğuk harp döneminin dostluk ve müttefiklikleri yeniden gözden geçirilmelidir. Ortadoğu ve çevresindeki ülkelerin su ve petrol kaynaklarını kontrol altında tutmayı hedef haline getiren süper güç ve işbirlikçilerin Kerkük'te Türkmenler aleyhinde oluşturmak istedikleri statü değişikliğine kesin bir şekilde karşı çıkılmalı, Irak Türkmenlerinin mal, can ve namuslarının güvence altına alınması yönünde acilen kararlı adımlar atılmalıdır.

Türkiye'nin milli birlik ve bütünlüğüne yönelik bölücü teröre karşı Silahlı Kuvvetlerimizin yürüttüğü kararlı mücadele kesin sonuç alınıncaya kadar sürdürülmeli; aynı zamanda, bölge insanının sosyal ve ekonomik sorunlarını çözücü tedbirler bir an önce hayata geçirilmelidir.

Ülkemizin ekonomik durumu ciddi bir tehlike arz etmektedir. Düşük kur yüksek faiz uygulaması Türkiye'yi sıcak para ve ithal cenneti haline getirmiştir. İşsizlik artmış firmalar kapanmıştır. Üretime ithal et anlayışı hakim olmuştur. Ülkemizdeki kârlı kuruluşları almaya gelen ve yatırımdan kaçan yabancı sermayenin kâr transferine başlaması cari açığı oldukça artırmıştır. Bu sebeple dış ticaret açığının döviz gelirleriyle

karşılanamayan kısmı olan cari açığın sıcak para ile ve özelleştirme gelirleriyle karşılanması ateşle oynamaktan farksızdır. Bu konuda gerekli tedbirlerin bir an önce alınmasında zaruret bulunmaktadır.

Çoğunluğunu terör örgütüne silah satanlarla bağlantılı yabancı şirketlerin bankalarımızı ele geçirerek finans hayatımıza hâkim olmaları, özelleştirme adı altındaki yabancılaştırmalardan daha tehlikelidir. Bankalarımızın bu şekilde yabancılara satılmasına son verilmelidir.

Tarım ve hayvancılık sektörüne gereken önem verilmeyerek dışa bağımlı hale getirilmiştir. Bunun sonucu olarak, birçok tarım ürünü ithal edilir duruma gelmiş; ayrıca, ithal edilen genetiği bozulmuş tohumlar ile Türk tarımının geleceği yok edilmiştir. Bu yüzden yetkililerce tarımımızın geliştirilmesi ve çiftçilerimizin desteklenmesi konusunda gereken tedbirlerin alınması hayati önem taşımaktadır.

Sağlık ve sosyal güvenlik alanındaki gelişmeler de ekonomi ve tarımdaki durumlardan farklı değildir. Nitekim çıkarılmak istenen “Kamu Hastane Birlikleri’nin Kurulmasına Dair Kanun” Türk Telekom’un yabancılara eline geçmesiyle sonuçlanan süreç ile büyük benzerlikler göstermektedir. Bu yasayla sağlık sektörü yabancı çok uluslu sağlık şirketlerine bırakılmaktadır. Yeni sosyal güvenlik yasası vatandaşlarımızın sağlık hakkını bir SİGORTA olmaktan çıkarmakta, hastalanmaları halinde hastalıklarının çeşidine göre vatandaşlara belirli miktarda para vermeye dayanan bir SOSYAL YARDIM haline dönüştürülmektedir. Bu sebeple her iki yasanın gözden geçirilerek Sosyal Devlet anlayışına göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Aile yapımızı sarsan, tembelliği ve kolay para kazanmayı teşvik eden, şiddet öğelerini barındıran ve teslimiyetçi insan tipleri oluşturan her türlü görüntülü basın ve yayın saldırıları önlenmelidir.

Toplumların iç dinamiklerini çökerten ve yok olmasına neden olan zinayı suç olmaktan çıkaran yasa değişikliği Türk aile yapısı için bir mayındır ve değiştirilmelidir.

Türkçemiz, milli varlığımızın temel unsuru ve bizim ses bayrağımızdır. Bazı çevrelerin yıllarca sadeleştirme adı altında dilimizi yozlaştırma ve bozma çalışmalarına, son yıllarda özellikle ticari ve sınai hayatta, tabela ve ürün adlarında yabancı dil kullanma modası da eklenmiştir. Ayrıca yabancı dil ile eğitim adı altında Türkçemiz bilim ve sanat dili olmaktan uzaklaştırılmaktadır. Böylece milletimizin bilinçaltı paydası bulanıklaştırılarak eğitimimiz sömürge eğitime dönüştürülmektedir. Bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için en kısa zamanda “Türkçenin Kullanımı ve Korunması Yasası” adı altında bir yasal düzenlemeye gidilmelidir.

Üniversitelerimizin çoğunda büyük oranda öğretim elemanı açığı bulunmaktadır. Buna rağmen üniversitelerde lisansüstü eğitim ve akademik yükseltmelerde yabancı dil sınavları ve yabancı dilde eser hazırlama zorunluluğu ÖNŞART olarak dayatılmaktadır. Genç bilim adamlarımıza dayatılan bu zorunluluk, dil öğrenme gerekliliğinden çok, Türk bilim hayatı üzerine oynanan emperyalist bir oyundur. Bu sebeple Türkçenin bilim ve sanat dili olmasının önündeki bu tür engellerin en kısa zamanda kaldırılması gerekmektedir. Türk Dil Kurumu, lisansüstü eğitim yapılabilen akademik kimliğe sahip bir kurum haline getirilmelidir.

Eğitim, sadece bir maliyet unsuru olmayıp geleceğimize yapılan bir yatırımdır. Bu yüzden paralı öğretim ölkemiz şartlarıyla çelişmektedir. Fırsat eşitliğini bozucu ve tercüme kokan paralı öğretim modellerini uygulamak yerine genel bütçeden eğitime ayrılan payı artırmak daha akılcı bir çözümdür.

Son zamanlarda toplumumuz küresel sermayenin sinsi oyunları ile çok dilli ve çok yüzlü bir hale getirilerek milli birlik ve bütünlüğünden koparılmak istenmektedir. Küresel güçlerin bu tehdidinden kurtulmanın tek yolu, büyük Atatürk'ün öngördüğü milli devlet olgusunu ön plana çıkararak milli dilimize ve milli kültürümüze dayalı bir eğitim sisteminden geçmektedir.

Türkiye, Türk dünyasındaki topluluklar tarafından yeterince tanınmamaktadır. Bu topluluklarla ilişkilerde ortak bilimsel toplantılarda "Türkiye'nin sosyal yapısı, Türk kültüründeki hoşgörü anlayışı, dini azınlıklara tanınan haklar" örneklerle anlatılmalıdır. Bu topluluklarla ilişkilerimizde aracı dil olarak Rusça ve İngilizce yerine Türkiye Türkçesi kullanılmalıdır. Türk Cumhuriyetleri ve topluluklarında ölkemizce yapılacak eğitim yatırımlarında Türkiye Türkçesi ile eğitim ve öğretime ağırlık verilmelidir. Ayrıca kültür merkezleri ve dil kursları açılarak dil ve kültür birliği sağlanmalıdır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, bütün bu meseleler ancak demokratik bir ortamda çözüme kavuşturulabilir. Demokrasi, alternatifi olmayan, Türk Milleti'nin karakterine uygun bir rejimdir. Demokrasinin bütün kuralları ile işlenmesi tek dileğimizdir. Ancak demokrasinin taklitlerinden sakınılmalı, turunculaştırılmış, küresel güçlere hizmet eden sözde demokrasilerden kaçınılmalıdır.

Türk Milleti'nin milli birlik ve beraberlik ölküsü etrafında bütünleşerek bu zorlu sınavdan en kısa zamanda başarıyla çıkacağına yürekten inanıyoruz.

Prof. Dr. Mustafa E. ERKAL – Aydınlar Ocağı Genel Merkezi,
Faruk MAĞDEN – Adana Aydınlar Ocağı,
Ecz. Fahri YAĞLI – İstanbul Anadolu Aydınlar Ocağı,
Prof. Dr. Selami KURAN – İstanbul Avrupa Aydınlar Ocağı,
Cafer GENÇ – Bursa Aydınlar Ocağı,
Yrd. Doç. Dr. Tarık ÖZCAN – Harput Aydınlar Ocağı,
Doç. Dr. Kamil KAYA – Isparta Aydınlar Ocağı,
Hasan ATEŞOĞLU – İnegöl Aydınlar Ocağı,
Ahsen OKYAR – Kocaeli Aydınlar Ocağı,
Dr. Mustafa GÜÇLÜ – Konya Aydınlar Ocağı,
Dt. Mehmet DİLŞEN – Manisa Aydınlar Ocağı,
Dt. Zeydan ÇIKIN – Nizip Aydınlar Ocağı,
Yrd. Dr. Mustafa Kemal CERRAHOĞLU – Sakarya Aydınlar Ocağı,
Prof. Dr. Mustafa ÖZBALCI – Samsun Aydınlar Ocağı,
Prof. Dr. Recep BİRCAN – Sinop Aydınlar Ocağı,
Balıkesir Aydınlar Ocağı, Hatay Aydınlar Ocağı, Kırıkkale Aydınlar Ocağı, Kütahya Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Mimar Sinan Aydınlar Ocağı, Mustafakemalpaşa Aydınlar Ocağı, On dokuz Eylül Aydınlar Ocağı, Osmaniye Aydınlar Ocağı, Tekirdağ Aydınlar Ocağı.

Aydınlar Ocağı Dernekleri 31. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

14-16 KASIM 2008 SAKARYA

Aydınlar Ocakları 31. Büyük Şurası tarihi geleneğimize uygun olarak 14-16 Kasım 2008 tarihleri arasında Sakarya Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Otuz birinci Büyük Şuramız, dünyada küresel çapta ekonomik krizin ve istikrarsızlığın yaşandığı; ülkemizin bölünmez bütünlüğünün, milli ve üniter devlet yapısının tartışmaya açıldığı; küresel güçlerin ve yerli işbirlikçilerinin kutsal dinimiz üzerinde tehlikeli oyunlar oynadığı bir döneme rastlamıştır. Bu dönemde milletimiz, Türk-kürt, alevi-sünni, laik ve anti laik şeklinde kamplara bölünmüş, milli ve manevi değerlerimiz tartışmaya açılmış; bunun bir sonucu olarak milli bütünlüğümüz, Cumhuriyet döneminin en büyük tehdit ve tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır.

Ülkemizde son zamanlarda yaşanan gelişmeler, terör örgütü PKK'nın stratejik anlamda yeni bir safhaya geçiş aşamasında olduğunu göstermektedir. Bu yeni safhanın, ortak kurucu halk, ana dilde eğitim, tarihin hatalarıyla yüzleşme ve federal yapılanma adı altındaki bölücü taleplerin “demokratikleşme” ve “yeni anayasa” kılıfı altında bir ayrışma sürecini kapsayacağı anlaşılmaktadır. Bunların gerçekleşmesi halinde üniter ve milli devletten söz edilemez. Böyle bir gelişme hiçbir şekilde kabul edilmez. Anadolu, tesadüfen vatan olmuş bir coğrafyanın adı olmadığı gibi, Türkiye Cumhuriyeti de, lütuf ile kurulmuş sömürge artığı bir devlet değildir. Türk milleti de, alt kimliklerin ortaklığı değil, milli kültürün, milli kimliğin ve milli şuurun tecelli ettiği ve yükseldiği bir terakki ifade eden bir milletin adıdır.

Aydınlar Ocakları olarak bizler, ülkemizi içine düştüğü bu durumdan kurtarmak için ülkemizin asıl gündemini oluşturan temel meseleler üzerinde durulması gerektiğine inanıyoruz. Bu inançla gerçekleştirdiğimiz 31. Büyük Şuramızın, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu temel meseleler ile ilgili tespit ettiği görüş ve teklifler aşağıda belirtilmiştir.

Ülkemizin ekonomik durumu, küresel krizin de etkisiyle ciddi bir tehlike altındadır. Dış ticaret ve cari açık, ekonomide yapısal bozukluklar meydana getirmekte büyümeyi ve refahı önlemektedir. Özelleştirme ile Türkiye'nin Cumhuriyet döneminde biriktirdiği kaynakları yok pahasına satılmaktadır. Özelleştirme yabancılaştırmaya dönüşmüştür. İthalat artışı tehlike sınırlarına ulaşmıştır. Özellikle ara mal girdi ithalatı ekonomide katma değer yaratılmasını azaltmıştır. Üretime dayanmayan ticarete dayalı ekonomik büyüme, işsizliği olumsuz yönde etkilemiş, işsizlik daha da artarak tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Dünyadaki finansal krizin Türkiye'de reel sektöre sıçramasını önleyen tedbirler alınmalıdır. Kamu ve özel sektör borçları yapısal kırılma meydana getirmekte, bunlardan özel sektörün dış borçları ekonomide dengeleri yabancılar lehine değiştirecek durumdadır. Bu konuda vakit geçirmeden gerekli tedbirler alınmalı, krize karşı KOBİ'ler özel olarak desteklenmelidir.

Türkiye, yıllardır izlenen yanlış politikalarla dışarıdan müdahaleye açık bir ülke konumuna düşürülmüştür. Yargı alanındaki dış müdahalelere karşı hukuk devleti korunmalı, yargının siyasallaşması önlenmeli, hâkim ve savcı teminatı sağlanmalıdır. Yapılacak olan anayasa değişiklikleri, ülke gerçekleri ve menfaatleri doğrultusunda ele alınmalı, anayasamızın başlangıç hükümleri tartışma konusu dahi yapılmamalıdır.

Uluslararası oyun kurucuların taşeronu olarak faaliyet gösteren PKK ve onun uzantıları ile mücadele edilirken, Irak'ın kuzeyindeki yapılanma doğrudan hedef alınmalıdır. Bu konulardaki Türk Silahlı Kuvvetlerinin kararlı mücadelesi desteklenmeli, yasaları açıkça çiğneyen ve terör örgütü ile birlikte çalışan başta Büyükşehir veya diğer belediye başkanları görevden alınmalı ve bir an önce yargı karşısına çıkarılmalıdır.

Ermenistan'la olan ilişkilerde uluslar arası hukukun öngördüğü şartlar sağlanmadan tek taraflı tavize dayanan her türlü girişim kabul edilemez. Tarihi yalanlar üzerine inşa edilen Ermeni soykırım yalanı ortadan kalkmadıkça, Karabağ işgali sonlandırılmadıkça sınır kapısının açılması dâhil Ermeniler lehine olabilecek hiçbir iyileştirme yapılmamalıdır.

KKTC'nin varlığını yok edecek Rum egemenliğine dayalı çözüm önerileri kabul edilemez AB hayali uğruna bu konuda taviz verilemez.

Iraktaki Türkmenlerin asli unsur olarak ülkedeki gelişmelere katılmadan bölgede yapılacak olan kalıcı düzenlemelerin kabul edilmeyeceği bilinmelidir.

Milli Eğitimde millilik esasında taviz verilmeden milli değerlerimizle evrensel değerler arasında köprü kurulmalıdır. Yabancı dil öğretimi ile yabancı dille eğitim ve öğretim birbirine karıştırılmamalıdır.

TRT milli vasfını ve ciddiyetini korumalı, çok dillilik ve kültürlülük tezgâhına alet olmamalıdır.

Dünyada benzer örneği bulunmayan “Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı” isimsiz ve sıfatsız bir tanımdır. Türklüğü bir alt kimlik olarak gören bu anlayış, bölücü ırkçı terörden daha tehlikelidir.

Osmanlı milli tarihimizin önemli bir parçasıdır. Son günlerde milli devleti ve üniter yapıyı ortadan kaldırmak isteyenlerce sıkça dillendirilen “Yeni Osmanlıcılık” kulağa hoş gelse bile, küresel güçler adına varılmak istenen asıl hedef açısından bu sıfatın kullanılır olması kuşku ile karşılanmalıdır. Cumhuriyetimizi numaralandırmaya çalışanlar da bu doğrultuda değerlendirilmelidir.

Kendi kendine yeter ülke konumunda olan ülkemiz tarımı, son yıllarda İMF ve Dünya Bankasının dayatmaları neticesinde her çeşit tarım ürününü ithal eder duruma gelmiştir. Tarıma sadece üretilen ürün maliyeti olarak bakılmamalı, diğer ülkelerde olduğu gibi her kademedede teşvik ve sübvansiyon yapılmalıdır. Tarımla geçinemeyen insanların büyük kentlere göçü ve bu göçün oluşturacağı güvenlik başta olmak üzere diğer sorunlar hesap edilmelidir.

Küresel krizin ortaya çıkışı iktisadi milliyetçiğin son derece önemli olduğu gerçeğini bir kez daha teyit etmiş, yangından mal kaçırmaya yapılan özelleştirme ve yabancılaştırmanın yanlışlığını göstermiştir.

Milli kültürümüzün önemli bir unsuru olan Türk Sanat, Türk Halk Müziğimize ve folklorumuza gereken önem verilmeli, her kademe eğitim ve öğretim süresince müfredata konularak desteklenmeli. Ankara'da Türk Müziği Devlet Konservatuvarı açılmalıdır.

İslamiyet, en son ve en mükemmel dindir. İslamiyet'in diğer dinlerin icazet ve tanıklığına ihtiyacı yoktur. Bu yoldaki teşebbüsleri kınıyoruz.

Türkiye, Türk dünyasındaki topluluklarla olan ilişkilerimizde aracı dil olarak Rusça ve İngilizce yerine Türkiye Türkçesi kullanılmalıdır. Türk Cumhuriyetleri ve topluluklarında ülkemizce yapılacak eğitim yatırımlarında Türkiye Türkçesi ile eğitim ve öğretime ağırlık verilmelidir. Ayrıca kültür merkezleri ve dil kursları açılarak dil ve kültür birliği sağlanmalıdır.

Sonuç olarak demokrasi, Türkiye için önemli bir vazgeçilmezdir. Türkiye'nin meseleleri milli devlet ve demokrasi içinde çözümlenmeli, bunları demokrasi içinde çözülemeyen hale sokmaktan kaçınılmalıdır.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi, Adana Aydınlar Ocağı, Balıkesir Aydınlar Ocağı, Bursa Aydınlar Ocağı, Harput Aydınlar Ocağı, Hatay Aydınlar Ocağı, Isparta Aydınlar Ocağı, İnegöl Aydınlar Ocağı, İstanbul Anadolu Aydınlar Ocağı, İstanbul Avrupa Aydınlar Ocağı, Kırıkkale Aydınlar Ocağı, Kocaeli Aydınlar Ocağı, Konya Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Manisa Aydınlar Ocağı, Mimar Sinan Aydınlar Ocağı (Adıyaman), Mustafakemalpaşa Aydınlar Ocağı, Nizip Aydınlar Ocağı, Sakarya Aydınlar Ocağı, Sinop Aydınlar Ocağı, Tekirdağ Aydınlar Ocağı, Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 32. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

22-24 MAYIS 2009 ISPARTA

Aydınlar Ocakları 32. Büyük Şurası 22-24 Mayıs 2009 tarihleri arasında Isparta Aydınlar Ocağı Başkanımız Doç. Dr. Kamil Kaya'nın ev sahipliğinde 32 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

32. Büyük Şuramız; küresel ekonomik krizin etkilerinin dünyada ve yurdumuzda devam ettiği, çok sayıda iş yerinin kapatıldığı, işsizliğin hızla arttığı, büyüme hedeflerinin küçüldüğü, ülkemizin toprak bütünlüğü, üniter yapısı ve devlet şeklinin tartışıldığı, milli hassasiyetleri yüksek kişi ve kurumların susturulmaya ve yıpratılmaya çalışıldığı, dış politikada milli çıkarları tehlikeye sokacak hatalı açılımlara ve girişimlere hazırlanıldığı karmaşık bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Kurulduğu tarihten bu güne kadar yurt ve dünya meselelerini, aklın ve bilimin ışığında objektif bir yaklaşımla değerlendiren ve Türk milletinin menfaatlerini, her türlü endişenin üstünde tutan, milli ve manevi değerlerine sahip çıkan, Türk milleti ve devletinin haklarının ve hukukunun savunucusu olma özelliğini koruyan Aydınlar Ocağı, ülkemizin ve devletimizin karşı karşıya bulunduğu gelişmelerden büyük rahatsızlık, endişe ve üzüntü duymaktadır.

Büyük Atatürk'ün ve silah arkadaşlarının, Türk milleti ile birlikte Kurtuluş Mücadelesi'ni başlattıkları 19 Mayıs 1919 tarihinin 90. yıldönümünü ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 85. yıldönümünü geride bırakmış bulunuyoruz. Bu mücadele, o dönemin en büyük emperyalist güçlerinin milli varlığımıza yönelik "Sevr" dayatmasının şartlarını ortadan kaldırmak, tam bağımsız ve milli egemenlik haklarına sahip, üniter yapıda bir milli devlet kurmak için yapılmıştır.

Gerçekten de, zor ve çetin geçen, fakat sonunda başarıya ulaşan bu mücadele, demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti olan "Türkiye Cumhuriyeti" adıyla milli devletin kuruluşu ile sonuçlanmıştır. Seksen beş yıl sonra bugün, küreselleşme adı altında emperyalist güçlerin dünyaya yutturmaya çalıştıkları yeni dünya düzeni, Türkiye'ye yeniden "Sevr" şartlarını dayatmaktadır. Maalesef, bugün Türkiye'nin toprak bütünlüğü, üniter yapısı ve devlet şekli tartışmaya açılmakta, "Çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli" bir yapı kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Milli birlik ve bütünlüğümüze yönelik bu çabaların nihai hedefi, dün Yugoslavya ve Çekoslovakya'da gerçekleştirilen bugün de Irak'ta tamamlanmak üzere olan parçalanma sürecine Türkiye'yi de sokmaktır.

Çok kültürlülük, dünyayı küresel çıkarılara göre şekillendirmeye çalışanların, "hedef devletler" üzerinde uyguladıkları projedir. Bu proje, küreselleşmenin ve egemen güçlerin elinde çok uluslu şirketlerin ideolojisidir. Küreselleşme ile birlikte kullanılan çok kültürlülük, vatandaşlık ve milli topluma mensup olma anlayışından uzaklaşmıştır. Bu konuda üretilen "farklılıklara hoşgörüyle bakmak" yutturmacasının altında yatan, farklılıkları kutsallaştırarak milli birliğin önüne geçirmek, dolayısıyla fert ve sosyal grupları siyasi olarak tanımaktır. Bu da bizim üniter ve milli devlet yapımızın bozularak milli kimliğimizin ortadan kaldırılmasına hatta bölünmemize ve parçalanmamıza yol açar.

Uluslararası egemen güçlerin kullandıkları ve terörle destekledikleri bölücü unsurlar, son günlerde vatanımızın bir bölümünü ayrı bir coğrafya olarak isimlendirip, 29 Mart 2009 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları ile sınırların çizildiğini söyleyecek kadar şımarmış ve küstahlaşmıştır. Yerel yönetimlerde ve parlamentomuzda da söz sahibi olan bu unsurlar, kafalarındaki "iki dilli ve iki milletli federatif devlet" yapısını, yapılmak istenen "Sivil Anayasa" ile gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Maalesef, çoğu dış egemen güçlerce beslenen bazı sivil toplum kuruluşları, basın ve medya organlarında çöreklenen bazı yazarlar ile sözde aydınlar ve bilim adamları da, haince kurgulanan bu etnik tuzağın en büyük teşvikçisi ve destekçisi olmaktadır.

Türk milletinin milli birliğine, vatanımızın bölünmez bütünlüğüne ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin üniter yapısına yönelik yıllardır sürdürülen haince planların ve oyunların aktörleri, son aşamaya geldiklerini düşünmektedirler. Bu sebeple, Cumhuriyetçilik, Demokrasi ve Türk Milliyetçiliği temelleri üzerine kurulan Türkiye

Cumhuriyeti'nin Anayasasında yer alan “Türk” ve “Atatürk” kavramları ile değiştirilmesi teklif dahi edilemeyecek maddelerini ortadan kaldırmak istemektedirler. Cumhuriyeti içine sindiremeyen, devletin temel değerleri ve kurumlarıyla çatışan bazı unsurlar da bu haince oyuna ortak ve destek olmaktadır.

Bu yüzden, Anayasamızda yapılacak düzenlemelerde, devletin ve milletin bekasını sonsuza kadar yaşatma iradesini taşıyan tüm siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının, basın ve yayın organlarının, yazarların, bilim adamlarının ve vatandaşlarımızın inisiyatif olarak, önerileriyle milli bir tavır ve duruş sergilemeleri gerekmektedir.

32. Büyük Şuramızın ülkemizin şu anda karşı karşıya bulunduğu ana meseleler üzerindeki tespitleri ve teklifleri aşağıda belirtilmiştir:

Anayasa değişiklikleri ülkemizin gerçek ihtiyaçlarına ve milli çıkarlarımıza göre yapılmalı, “demokratikleşme” maskesi altında yürütülen etnik ihaneti hedeflememelidir.

Hukuk devleti korunmalı, evrensel hukuk kurallarına uyulmalı ve hukuk siyasi çekişmelere alet edilmemelidir. Gözaltına alma biçimleri ve tutukluluk süreleri asıl amacından saptırılmamalı, adeta cezalandırma şekline dönüşmemelidir.

Ermenistan'la olan ilişkilerde, tarihi temelleri olan olumsuzluklar çözülmeden tek taraflı bir adım atılmamalı, diplomatik ilişkilerde romantik değil gerçekçi olunmalıdır. Tarihi sorumluluğumuzun bir gereği olarak kardeş Azerbaycan devleti incitilmemelidir.

Kıbrıs'ta tek taraflı Rum'a şirin görünme politikası terk edilmeli, yapılan seçimlerde Kıbrıs Türk Halkının belirlediği yeni iradeye saygı gösterilmelidir.

Siyasal Kürtçülerin gerçek niyetleri doğru okunmalı, Türkiye sınırları içerisinde yeni sınırlar çizmeye çalışan dış destekli bu kişilerin ihanetine seyirci kalınmamalıdır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin bu alanda yaptığı kararlı mücadelesi aynı kararlılıkla desteklenmeli, terörle bağlantılı olan ve terör örgütüne mali destek veren tüm şirketlerin üzerine gidilmeli, terörün mali kaynakları kurutulmalıdır.

Ülke topraklarının yabancılara satışı ve devri konusunda son günlerde yapılan yasama ve yürütme faaliyetleri tarafımızca özel bir dikkatle takip edildiği bilinmeli, her ne amaçla olursa olsun sınırlarımızda yapılacak olan mayın temizleme işi yabancı şirketlere verilmemeli, bu iş yıllarca önce onları yerleştiren Türk Silahlı Kuvvetlerine bırakılmalıdır.

Küreselciler tarafından sivil toplum örgütü sayılan dini grup ve cemaatlerin faaliyetleri, yine küreselciler tarafından uygulamaya sokulmak istenen Hz. Muhammed'siz ve Kuran-ı Kerim'siz İslam projesi ile ilişkisi çerçevesinde sorgulanmalıdır.

Çanakkale ve Kurtuluş Savaşlarının tarafları çok iyi ayırt edilmeli, bunlara dayanarak egemenlik paylaşımına yön verilmemelidir. 1071 Malazgirt Savaşı da benzer şekilde ele alınmalıdır.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı ve Türkiyelilik isimsiz ve sıfatsız bir tanımdır. Ne milli kimlik ne de üst kimlik olabilir. Bu şekildeki bir ayırım bölücü-ırkçı terörden çok daha tehlikelidir.

Ülkemizin enerji tüketimi gün geçtikçe artmakta bu artış ithal yolu ile karşılanmaktadır. Bu durum ülkemize karşı zaman içinde bir silah olarak kullanılma potansiyeli oluşturmaktadır. Milli kaynaklarımıza dayalı üretici enerji politikaları takip edilmelidir.

Eğitimin her kademesinde millilik esas alınmalı, milli değerler ile evrensel değerler arasında bir köprü kurulmalıdır. Tüketici insan yerine dinamik ve üretici insan yetiştirme hedeflenmelidir.

ABD ve AB ile olan ilişkilerinde mütekabiliyet esas alınmalıdır.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi, Adana Aydınlar Ocağı, Afyon Aydınlar Ocağı, Amasya Aydınlar Ocağı, Anadolu Aydınlar Ocağı, Avrupa Yakası Aydınlar Ocağı, Bursa Aydınlar Ocağı, Çanakkale Aydınlar Ocağı, Erzurum Aydınlar Ocağı, Elazığ Aydınlar Ocağı, Hatay Aydınlar Ocağı, Isparta Aydınlar Ocağı, İnegöl Aydınlar Ocağı, Kayseri Aydınlar Ocağı,, Kırıkkale Aydınlar Ocağı, Kocaeli Aydınlar Ocağı, Konya Aydınlar Ocağı, Kütahya Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Manisa Aydınlar Ocağı, Mimar Sinan Aydınlar Ocağı, Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı, Niğde Aydınlar Ocağı, Nizip Aydınlar Ocağı, Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı, Ordu Aydınlar Ocağı, Sakarya Aydınlar Ocağı, Samsun Aydınlar Ocağı, Sinop Aydınlar Ocağı, Sivas Aydınlar Ocağı, Tekirdağ Aydınlar Ocağı, Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 33. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

30 Ekim – 01 Kasım 2009 ELAZIĞ

Aydınlar Ocağı Dernekleri 33. Büyük Şurası 30 Ekim – 01 Kasım 2009 tarihleri arasında Harput Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde 28 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

33. Büyük Şuramız; küresel ekonomik krizin etkilerinin dünyada ve yurdumuzda devam ettiği, çok sayıda iş yerinin kapatıldığı, reel sektörün adeta cezalandırıldığı, işsizliğin hızla arttığı, büyüme hedeflerinineksiye dönüştüğü, ülkemizin toprak bütünlüğü, üniter yapısı ve devlet şeklinin tartışıldığı, milli hassasiyetlerin bastırılmaya ve yıpratılmaya çalışıldığı, Anayasamızın sürekli çiğnendiği, ülkemizin birlik ve bütünlüğünü tehlikeye sokan ve milli çıkarlarımıza ters düşen hatalı açılımların ve girişimlerin gündeme getirildiği karmaşık bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Aydınlar Ocağı, kurulduğu tarihten bu güne kadar yurt ve dünya meselelerini, aklın ve bilimin ışığında değerlendiren, Türk Milletinin menfaatlerini her türlü endişenin üstünde tutan, milli ve manevi değerlerine sahip çıkan, Türkiye'yi Türkiye yapan değerlere bağlı aydınların toplandığı, yerli ve milli, dıştan kumandalı ve destekli olmayan, partilerüstü bir sivil toplum kuruluşudur. Büyük Atatürk'ün "Ne Mutlu Türküm Diyene !" sözünde ifadesini bulan Milliyetçilik anlayışına yürekten bağlı olan

Ocağımız, Cumhuriyetimizin 86. kuruluş yıldönümünde Ülkemizin, Devletimizin ve Milli Varlığımızın karşı karşıya bulunduğu tehlikelerden büyük rahatsızlık ve endişe duymaktadır.

Cumhuriyetimiz, çeşitli imkânsızlıklara rağmen büyük zorluklarla başarılan Milli Mücadelenin tacıdır. Bu mücadeleyi kazanan başta Mustafa Kemal Atatürk ve silâh arkadaşları olmak üzere, Batılı işgalcileri ülkemizden atan ve mili bağımsızlığımızı sağlayan isimli, isimsiz nice vatan evlâdını, saygı ve rahmetle anıyoruz.

Seksen altı yıl sonra bugün, küreselleşme adı altında emperyalist güçlerin dünyaya yutturmaya çalıştıkları yeni dünya düzeni, Türkiye'ye yeniden "Sevr" şartlarını dayatmaktadır. Milli Mücadele, bize yabancı olan etnik ayrımcılığın, milli kimliğimizin yerine geçirilmesi; yeni ve üstelik Müslüman azınlıklar yaratılarak egemenlik haklarımızın birilerine dağıtılması ve paylaşılması için yapılmadı. Etnik bilinci milletleşmenin önüne geçirmek ve etnik merkezli yaklaşımlarla ülkenin meselelerine çözüm aramak doğrudan doğruya bölücülüğe davetiye çıkarmaktır. Maalesef, bugün Türkiye'nin toprak bütünlüğü, devletin şekli ve üniter yapısı tartışmaya açılmakta; demokratikleşme adı altında "Çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli" bir yapay devlet modeli kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Bu amaçla farklılıklar kutsallaştırılarak insanlarımızın birbirine ötekileştirilmesi, uzaklaştırılması ve kamplaştırılması için her şey yapılmaktadır.

Çok kültürlülük, dünyayı küresel egemen güçlerin ve çok uluslu şirketlerin çıkarlarına göre şekillendirmeye çalışanların "hedef devletler" üzerinde uyguladıkları bir projedir. Bu proje, insanları vatandaşlık ve milli topluma mensup olma bilincinden uzaklaştırmak, dolayısıyla fert ve sosyal grupları siyasi olarak tanımak hedefini gütmektedir. Halbuki, milli kimliğin ve hâkim kültürün reddedildiği bir ülkede, farklılıklar zenginlik yaratamaz.

Diğer taraftan son yirmi beş yıldır hukuk devleti içinde mücadele ettiğimiz bölücü, ırkçı terörü sonlandırmak amacıyla açılımlar adı altında yanlış adımlar atılmaktadır. "Terörü bitirme" adına uygulamaya konulan "kürt açılımı" veya "demokratik açılım" politikası bölücü terör hareketini bitirmek bir tarafa, örgüt mensuplarını ve bölücülük üzerinden siyaset yapanları daha da cesaretlendirmiştir. Bu uygulamadan yararlanan ve Türkiye'ye teslim olmak için değil, talimatla "siyasi çözüm konusunda temaslarda bulunmak için" giriş yapan terör örgütü mensupları, bölücü örgüt ve yandaşları tarafından kahraman edasıyla törenlerle karşılanarak, devlete karşı bir "kalkışma" provası yapılmıştır.

Bu süreçte, terör örgütü ve yandaşlarının kin, nefret ve husumet içinde devlete adeta meydan okumalarına karşın; devlet görevlileri olanlara nezaret eden bir konuma düşürülmüş, terör örgütü mensuplarına uygulanan "imtiyazlı yargılama" ile "hukuk devleti" ve "hukukun üstünlüğü" ilkeleri çiğnenmiş, devletin onuru ve haysiyeti ayaklar altına alınmıştır. Böylece merkezinde terör örgütünün ve etnik bölücülüğün siyasallaşması ve hukuki zemin kazanması için sahnelenen senaryonun son aşamasına geldiği mesajı verilmiş; bunun bir sonucu olarak bugün ülkemiz maalesef her zamankinden daha çok gerilim, çatışma ve kavga ortamı içine sürüklenmiştir. Bilinmelidir ki, daha fazla demokrasi tanıyarak terör örgütleri ile mücadele edilemez. Çünkü terör örgütlerinin amacı demokrasi değildir. Terörle mücadele edilir; müzakere

edilmez. Dışarının yol haritaları esas alınarak halk, terör örgütü ile bütünleşmeye zorlanamaz.

33. Büyük Şuramızın ülkemizin şu anda karşı karşıya bulunduğu ana meseleler üzerindeki tespitleri ve teklifleri aşağıda belirtilmiştir:

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin milli ve üniter yapısına yönelik haince oyunlar planlayan aktörler, her fırsatta “demokratikleşme” ve “sivilleşme” adı altında yeni bir Anayasa yapılmasını talep etmektedirler. Anayasa değişikliği, ülkenin gerçek ihtiyaçlarına ve milli çıkarlarına göre yapılır. Anayasada, eşitlik prensibinden vazgeçilemez, hiç kimseye imtiyaz tanınmaz.

Kimlik ile ilgili tartışmalarda öne sürülen “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı” ve “Türkiyelilik” kavramları isimsiz ve sıfatsız bir tanımdır. Bizde ve hiçbir ciddi devlette ne milli kimlik; ne de üst kimlik olabilir. Bu şekildeki bir milli kimlik inkârı, bölücü-ırkçı terörden çok daha tehlikelidir.

Hukuk devleti ilkesi korunmalı ve hukukun üstünlüğü esas alınmalı; hukuki işlemlerde evrensel hukuk kurallarına uyulmalı ve hukuk siyasallaştırılmamalıdır.

Komşularımız ve Türk Dünyası ile kültürel, siyasi ve ekonomik ilişkiler arttırılmalıdır. Özerk Türk bölgeleri ve Türk nüfusun bulunduğu ülkelerde soydaşlarımızın hakları, evrensel hukuka uygun olarak savunulmalıdır. TİKA gibi kuruluşlar, hizmet yoğunluğunun önceliğini Türk Dünyasına çevirmeli, Türk Dünyası Bilimler Akademisi kurulmalıdır.

Ermenistan-Türkiye ilişkilerinde tarihi temelleri olan olumsuzluklar çözülmeden tek taraflı bir adım atılmamalı, Karabağ'daki Rus-Ermeni işgali kalkmadan sınır kapısı açılmamalıdır. Kardeş Azerbaycan Devleti incitilmemeli, “tek millet, iki devlet” prensibi tahrip edilmemelidir.

Kıbrıs'ta KKTC gerçeği siyasi ve kültürel bir varlık olarak korunmalı, egemenlik haklarına saygı gösterilmeli, barışı zorlama adına Güney Rum Kesimi ile birleştirilme oyunlarına gelinmemelidir. Türkiye'nin antlaşmalardan doğan haklarından vazgeçilmemelidir.

Siyasal Kürtçülerin gerçek niyetleri doğru okunmalı, egemenliğimizi ve toprak bütünlüğümüzü paylaşmaya dönük niyetler görülmelidir. Kürtle Kürtçü ayırımı iyi yapılmalıdır. Yanlış uygulamalarla, biten terör örgütüne itibar kazandırılmamalıdır. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bu alanda yaptığı kararlı mücadele aynı kararlılıkla desteklenmeli ve terörün mali kaynakları kurutulmalıdır. Sorunun çözüm alanının Irak'ın kuzeyinde olduğu gerçeği unutulmamalıdır.

Irak'ın toprak bütünlüğü savunulurken, sözde Kuzey Irak yönetimini tanımak ve Erbil'de konsolosluk açmak büyük bir yanılğı ve çelişkidir. Irak'taki Türkmen gerçeği korunmalıdır. En kısa zamanda “Türkmen Açılımı”na ihtiyaç bulunmaktadır.

“Sınırları aşan sular” konusunda ülke çıkarları esas alınmalı, komşu ülkelerle ilişkiler buna göre düzenlenmelidir.

Günümüzde Türkiye’de küresel güçlerin oynadığı oyunların daha önce Balkanlar dediğimiz Avrupa Türkiye’inde yaşandığı unutulmamalıdır.

Ülkemizin ABD ve AB ile olan ilişkilerinde mütekabiliyet ve ülke çıkarları esas alınmalı, pazarlık gücümüzü arttırıcı kozlar kullanılabilir.

Vatikan patentli diyalog faaliyetleri, Müslümanı devşirme ve uysallaştırma amacını taşımaktadır. İslam en mütekâmil ve son dindir; diğer dinlerle takviyeye ihtiyacı yoktur. Muhafazakârlıktan liberal çizgiye gelen bazı İslamcılar, bilerek veya bilmeyerek küresel güçlerin oyuncağı olmaktadır.

Türk tarımını kendi başına bırakmak yerine üretimi ve kaliteyi arttırıcı destekler sağlanmalı, yanlış tohum politikası terk edilmeli, üretimdeki sınırlamalar kaldırılmalı, önümüzdeki yıllarda tarım alanlarında görülebilecek nüfus boşalmasını önleyici tedbirler alınmalıdır. Bunun da yolu, kişiyi bulunduğu yerde istihdam edebilmek, kendi kendini istihdamı destekleyebilmek ve gelir yaratıcı faaliyetleri teşvik etmektir.

İzlenen yanlış tarım politikaları sonucunda, çiftçiler ihtiyaçlarını büyük ölçüde kredi kullanarak karşılamak zorunda bırakılmışlardır. Üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle kredi borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin bir kısmı, topraklarını bankalara devretmek zorunda kalmaktadırlar. Özellikle Trakya’da bir çok çiftçinin toprağı Yunan Bankalarının eline geçmektedir. Bu konuda gereken önlemler bir an önce alınmalıdır.

Kredi kartı kullanımının kontrol altına alınması, mağdurları için iyileştirici düzenlemelere gidilmesi uygun olacaktır. Kredi kartı kullanımı aile içi sorunların kaynağı olmaktadır.

Devletin, devlet baba anlayışını terk ederek, sosyal sorumluluklarından uzaklaşıp vatandaşına müşteri gözüyle bakma yanlışını terk edilmelidir.

Büyük alışveriş merkezleri ve marketler zincirinin yaygınlaştırması, tüketimi körüklemekte, küçük esnaf ve sanatkârı yok etmektedir. Haksız rekabet yaratan bu durum gözden geçirilerek uygun bir düzenlemeye gidilmelidir.

Türkiye, IMF ve Dünya Bankası desteğı olmadan kendi ayakları üzerinde durabilecek güçtedir. Ekonomi politikalarında dış ipotekler ortaya çıkaran ilişkilerden kaçınılmalıdır. Tekrar IMF’ye dönüş, ülkenin dış itibarını ve iddialarını zedeleyecektir.

Eğitimin her kademesinde millilik esas alınmalı, milli değerler ile evrensel değerler arasında köprü kurulmalıdır. Eğitim ve öğretim dilinin Türkçe olması, egemenlik haklarımızın bir gereğıdir. Hiçbir şekilde bundan taviz verilmemelidir. Tüketici insan yerine dinamik ve üretici insan yetiştirme hedeflenmelidir. Amaç, sadece bilgili ve meslek sahibi insan yetiştirmek değil; bu bilgiyi ülkesi için kullanabilecek bilince sahip kılabilmeştir. Yüksek Öğretimde eğitim sistem ve müfredatımızın bize uymayacak şekilde tek tipleştirilme gayretlerine karşı hassas olunmalıdır. Yabancı dille eğitim ve öğretim yerine; yabancı dil öğrenimine ağırlık verilmelidir.

Prof. Dr. Mustafa E. Erkal (Aydınlar Ocağı Genel Merkezi)

Halil Altıparmak (Adana Aydınlar Ocağı)

Cahit Aktaş (Amasya Aydınlar Ocağı)
Namık Nas (Anadolu Aydınlar Ocağı)
Av. Hidayet Gümüşsoy (Avrupa Yakası Aydınlar Ocağı)
Av. Mustafa Kalınoğlu (Balıkesir Aydınlar Ocağı)
Cafer Genç (Bursa Aydınlar Ocağı)
Doç. Dr. Tarık Özcan (Harput Aydınlar Ocağı)
Hidayet şişkin (Hatay Aydınlar Ocağı)
Doç. Dr. Kamil Kaya (Isparta Aydınlar Ocağı)
Hasan Ateşoğlu (İnegöl Aydınlar Ocağı)
Ahsen Okyar (Kocaeli Aydınlar Ocağı)
Dr. Mustafa Güçlü (Konya Aydınlar Ocağı)
Abdurrahman Ersin Özçoban (Kütahya Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Abdullah Korkmaz (Malatya Aydınlar Ocağı)
Nadir Başar (Manisa Aydınlar Ocağı)
Av. Ekrem Çadır (Mimar Sinan Aydınlar Ocağı)
Sadi Kurtulan (Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı)
Yrd. Doç. Dr. İbrahim Öztürk (Niğde Aydınlar Ocağı)
Dt. Zeydan Çıkın (Nizip Aydınlar Ocağı)
Ahmet Gürsoy (Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı)
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Kemal Cerrahoğlu (Sakarya Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Cevdet Yılmaz (Samsun Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Recep Bircan (Sinop Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Ö. Fahrettin Göze (Sivas Aydınlar Ocağı)
Ersin Bilmeç (Tekirdağ Aydınlar Ocağı)
Prof. Dr. Orhan Değer (Trabzon Aydınlar Ocağı)
İğdır Aydınlar Ocağı Müteşebbis Heyeti

Aydınlar Ocağı Dernekleri 34. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

28 – 30 MAYIS 2010 MALATYA

Aydınlar Ocağı Dernekleri 34. Büyük Şûrâsı 28 Mayıs – 30 Mayıs 2010 tarihleri arasında Malatya Aydınlar Ocağı Başkanımız Prof. Dr. Abdullah Korkmaz'ın ev sahipliğinde 29 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

34. Büyük Şûrâmız; sosyal yapımız üzerinde çözücü ve ayrıştırıcı, insanlarımızı birbirine ötekileştirici ve soğutucu, bizi milletleşme sürecinden geriye döndürücü, etnik taassubu öne çıkarıcı açılım maceralarının ve yoğun anayasa değişikliği tartışmalarının gündemde olduğu, çok sayıda iş yerinin kapandığı, işsizliğin ve yoksullaşmanın hızla arttığı, cari açığın anormal büyüdüğü, toprak bütünlüğümüzün, üniter yapımızın ve devlet şeklimizin tartışıldığı, terörle mücadelede kararlılığın zedelendiği, terörle bir yerlere varılabildiğinin ortaya çıktığı, kompluşturmanın arttığı, millî hassasiyetlerimizin bastırılmaya ve yıpratılmaya çalışıldığı, kuvvetler ayrılığı ilkesinin ortadan kaldırıldığı, Anayasamızın ve hukuk düzenimizin çiğnendiği karmaşık bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Ocağımız, Cumhuriyetimizin 87. yılında ülkemizin, Devletimizin ve millî varlığımızın karşı karşıya bulunduğu tehlikelerden, dış dayatmalara açık olmaktan büyük rahatsızlık ve endişe duymaktadır.

Türkiye'nin toprak bütünlüğü, devletin şekli ve üniter yapısı tartışmaya açılmakta; demokratikleşme adı altında “çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli” yapay bir devlet modeli ve egemenliğin paylaşılması kabul ettirilmeye çalışılmaktadır.

Cumhuriyetimiz, çeşitli imkânsızlıklara rağmen büyük zorluklarla kazanılan Millî Mücadelenin tacıdır. Bu mücadeleyi kazanan başta Mustafa Kemal Atatürk ve silâh arkadaşları olmak üzere, Batılı işgalcileri ülkemizden atan ve Millî Mücadele ile bağımsızlığımızı sağlayan kahraman şehitlerimizi ve gazilerimizi, saygı, şükran ve rahmetle anıyoruz.

Uzun bir süredir aralarında mutabakat sağlayamayan, bir kısır döngü şeklinde devleti ele geçirme ve hesaplaşma yarışına giren farklı siyasî odakların mücadelesi ile ülke, zaman, kaynak ve insan gücü kaybetmektedir. Anayasanın temel ilkelerine bir bütün olarak bakılmalı, biri diğerine tercih edilmemelidir. Anayasa değişiklikleri devletin ve milletin geniş mutabakatı ile gerçekleştirilmelidir. Çünkü şu anda Türkiye'ye dışarıdan bakıldığında “kararsız toplum” manzarası ortaya çıkmaktadır.

Dar anlamda millî irade ile **geniş anlamda** devletin kuruluş amaç ve gayesini kapsayan **millî irade**, birbirine karıştırılmakta ve rakip gibi görülmektedir. İdeal olan **çoğulcu demokrasi** yerine **çoğunlukçu demokrasi** anlayışı ile kuvvetler ayrılığı prensibi zedelenmekte, her kurum ve önemli kuruluşun siyasî iktidarın arka bahçesini oluşturması gerektiği zannedilmektedir. Alan ihlâli ve kuvvetler ayrılığı prensibini zedeleme yarışı, ülkenin asıl gündem maddelerini bir tarafa atmayı zorunlu hale getirmektedir. Siyasette dünün kısır, iki kutuplu çatışmalarından medet umulmaktadır.

Fikir, düşünce ve basın hürriyeti alanlarında önemli baskı ve sindirme olayları görülmekte, dinleme ve dinlenme gibi hoş olmayan ve demokrasi ile bağdaşmayan örnekler normal kabul edilmektedir.

Dün Anadolu'dan kovduğumuz işgalci güçlere sanki davetiye çıkarır görünümündeyiz. Mutabakatları geliştirmek ve güçlendirmek yerine; yeni kamplaştırma örnekleri sergilenmektedir. Bizim kültürümüze yabancı olan etnik ayrıştırma ve taassup doğuracak eğilimler demokratikleşme diye yutturulmaktadır. Etnik taassup, ırkçılık ve milletleşmeyi reddetmekle demokrasinin bağdaşmayacağı fark edilmemektedir.

34. Büyük Şuramızın ülkemizin şu anda karşı karşıya bulunduğu ana meseleler üzerindeki tespitleri ve teklifleri aşağıda belirtilmiştir:

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin millî ve üniter yapısına yönelik haince oyunlar plânlayanlar, “demokratikleşme” ve “sivilleşme” adı altında yeni bir Anayasa talep etmektedirler. Anayasa değişikliğinde, geniş mutabakat aranmalı, ülkenin gerçek ihtiyaçlarına ve millî çıkarlarına göre hareket edilmelidir. Anayasada, eşitlik prensibinden vazgeçilemez, hiç kimseye imtiyaz tanınmaz. Türkiye, tanınmaz hale getirilemez. Partilerin ayrı ayrı değil; ancak devletin anayasası olur.

Kimlik ile ilgili tartışmalarda öne sürülen “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı” ve “Türkiyelilik” kavramları isimsiz ve sıfatsız bir tanımdır. Hiçbir ciddi devlette ne millî kimlik; ne de üst kimlik olabilir. Bu şekildeki bir millî kimlik inkârı, bölücü-ırkçı terörden çok daha tehlikelidir.

Hukuk devleti ilkesi korunmalı, hukuki işlemlerde hukukun üstünlüğü esas alınmalı ve evrensel hukuk kurallarına uyulmalı, hukuk siyasallaştırılmamalıdır.

Komşularımız ve Türk Dünyası ile kültürel, siyasî ve ekonomik ilişkiler arttırılmalıdır. Özerk Türk bölgeleri ve Türk nüfusun bulunduğu ülkelerde soydaşlarımızın insan hakları, evrensel hukuka uygun olarak savunulmalıdır. TİKA ve benzeri kuruluşlar, hizmet yoğunluğunun önceliğini Türk Dünyasına çevirmeli, Türk Dünyası Bilimler Akademisi kurulmalıdır.

Ermenistan-Türkiye ilişkilerinde tarihi temelleri olan olumsuzluklar çözülmeden tek taraflı bir adım atılmamalı, Karabağ'daki Rus-Ermeni işgali kalkmadan sınır kapısı açılmamalıdır. Türkiye, Avrasya ve Balkanlar için ümit olmaktan çıkarılmamalıdır. Kardeş Azerbaycan Devleti incitilmemeli, “tek millet, iki devlet” prensibi tahrir edilmemelidir. Zürih'de baskı altında imzalanmış olan “protokoller” anlamını yitirdiğinden TBMM'den geri çekilmelidir.

Bugüne kadar Ermeniler tarafından katledilen, evlerinden ve yurtlarından sürgün edilen, malları yağmalanan, zorla göçe mecbur bırakılan ve türlü şekillerde mağdur edilen insanlarımızın haklarını aramak üzere; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, BM ve diğer uluslar arası örgütler ile, uluslar arası ve ulusal mahkemelerde davalar açmak ve savunmak üzere, Aydınlar Ocağı bünyesinde hukukçulardan oluşan bir komisyon kurulması teklifi oy birliği ile kabul edilmiştir.

Kıbrıs'ta KKTC gerçeği, siyasî ve kültürel bir varlık olarak korunmalı, egemenlik haklarına saygı gösterilmeli, Güney Rum Kesimi ile birleştirilme oyunlarına gelinmemelidir. Türkiye'nin antlaşmalardan doğan haklarından vazgeçilmemelidir.

Çoğu Kürtlükle ilgili olmayan siyasal Kürtçülerin, gerçek niyetleri doğru okunmalı, egemenliğimizi ve toprak bütünlüğümüzü paylaşmaya dönük niyetleri görülmelidir. "Kürt" ile "Kürtçü" ayırımı iyi yapılmalıdır. Yanlış uygulamalarla, biten terör örgütüne itibar kazandırılmamalıdır. Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bu alanda yaptığı kararlı mücadele aynı kararlılıkla desteklenmeli ve terörün mali kaynakları kurutulmalıdır. Sorunun çözüm alanının Irak'ın kuzeyinde olduğu gerçeği unutulmaması için dış baskılarla yanlış adımlar atılmamalıdır.

Dış politikada, "sıfır sorun", "bütün kesimlere aynı mesafe" söylemleri özellikle sınırlarımızın dışında kalan soydaşlarımızın çıkarlarıyla birlikte değerlendirilmelidir. Özellikle Irak ve Kuzeyine dair politikamız, Türkmenlerin millî menfaatleri göz önüne alınarak yeniden oluşturulmalı, Kerkük ve Türkmeneli topraklarının Türkiye'nin güvenlik şeridi içinde olduğu açıkça belirtilmelidir. Irak'ın olmayan toprak bütünlüğü savunulurken, sözde Kuzey Irak yönetimini tanımak ve Erbil'de konsolosluk açmak, malum peşmergeyi Ankara'ya resmen davet etmek büyük bir yanılğı ve çelişkidir. Irak'taki Türkmen gerçeği korunmalıdır.

Bulgaristan'da iktidarın, ırkçı ve Türk düşmanı Ataka Partisinin etkisine girdiği görülmektedir. Devlet televizyonunda 10 dakika Türkçe yayın bile çok görülmekte, konunun referanduma götürülmesi planlanmaktadır. Türk azınlığın Türkçe eğitim öğretim hakkı son derece sınırlıdır. Kamu görevlileri arasında Türkler devamlı azalmaktadır. İnsan hakları ihlalleri AB organlarına taşınmalıdır.

"Sınırları aşan sular" konusunda ülke çıkarları esas alınmalı, komşu ülkelerle ilişkiler buna göre düzenlenmelidir.

Güvenlik konusunda büyük deneyim ve birikime sahip Türk Ordusu göz ardı edilerek oluşturulan Sınır Güvenliğinin Entegrasyonu Projesi ülkemiz gerçekleriyle bağdaşmadığından derhal vaz geçilmelidir.

Bazı komşu ülkelerde bulunan arızalı nükleer santraller insanımızın sağlığını büyük ölçüde tehdit etmektedir. Bu santrallerin arızalarının giderilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır. Ayrıca enerji maliyetinin düşürülerek sanayimizin güçlendirilebilmesi için ülkemizde de nükleer santrallerin kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Günümüzde Türkiye'de küresel güçlerin oynadığı oyunların daha önce Balkanlar dediğimiz Avrupa Türkiye'sinde yaşandığı unutulmamalıdır. Balkanlarda 19. Yüzyılın başlarından 1912 yılına kadar devam eden soykırımlar sonucunda milyonlarca insanımız hayatını kaybetmiştir. 2012 yılı, Balkanların elimizden çıkmasına da yol açan Balkan Savaşlarının 100. Yılı olacaktır. Bu vesileyle Balkanlarda Türklere karşı gerçekleştirilen ve yüz yıldır devam eden soykırım vahşetinin bütün dünyaya anlatılması için gerekli çalışmalar başlatılmalıdır.

Ülkemizin ABD ve AB ile olan ilişkilerinde mütekabiliyet ve ülke çıkarları esas alınmalı, pazarlık gücümüzü arttırıcı kozlar kullanılmalıdır.

Vatikan patentli diyalog faaliyetleri, Müslüman'ı devşirme ve uysallaştırma amacını taşımaktadır. Bu yeni bir evangelizmdir. İslâm en mütekâmil ve en son dindir; diğer dinlerden takviyeye ihtiyacı yoktur. Muhafazakârlıktan liberal çizgiye gelen bazı İslâmcılar, bilerek veya bilmeyerek küresel güçlerin oyuncağı olmaktadırlar.

Son yıllarda “Dinler Arası Diyalog” adı altında kutsal dinimiz İslâmiyeti özünden saptırmaya yönelik dış odaklı faaliyetler yerli işbirlikçiler eliyle yürütülmektedir. Buna paralel olarak misyonerlik faaliyetleri de büyük hız kazanmıştır. Bu çerçevede bizzat Kültür Bakanlığınca Trabzon'daki Sümela Manastırında ve Ermeniler için büyük önem arzeden Van'daki Akdamar Kilisesinde ayin yapılmasına izin verilmesi de büyük bir gafletin eseridir. Devletin en kısa zamanda misyonerlik faaliyetlerini önleyici tedbirler alması ve bu konuda verilen tavizlerden vazgeçmesi gerekmektedir.

Hayali AB üyeliği yolunda aile yapımız ve ahlâki değerlerimizle ters düşen bazı uyum yasaları değiştirilmelidir. Türkiye'nin, henüz AB'ne alınmadan neler kaybettiğini düşünmek durumundayız. Özellikle, 1996'dan beri Gümrük Birliği dolayısıyla dış ticaret kayıplarımız her yıl katlanmaktadır.

Küresel ekonomik krizin ülkemizdeki etkileri, geçtiğimiz yıl da devam etmiş; içinde bulunduğumuz yılın başından itibaren görülen görece iyileşme emarelerine rağmen, halkımız, “işsizlik”, “yolsuzluk” ve “yoksulluk”tan kaynaklanan “yozlaşma”dan bir türlü kurtulamamıştır. Konu ele alınırken, küresel iktisadi politikalar ihmal edilmeden ülke gerçekleri göz önünde bulundurulmalı; istihdam odaklı, üretimi esas alan, yatırım ve verimliliği teşvik eden, büyük şirketlerin yanında küçük ve orta ölçekli işletmelerin de ayakta kalmasını sağlayacak yeni bir iktisadi politika benimsenmelidir.

Türk tarımını kendi başına bırakmak yerine, üretimi ve kaliteyi arttırıcı destekler sağlanmalı, yanlış tohum politikası terk edilmeli, üretimdeki sınırlamalar kaldırılmalı, önümüzdeki yıllarda tarım alanlarında görülebilecek nüfus boşalmasını önleyici tedbirler alınmalıdır. Bunun da yolu, kişiyi bulunduğu yerde istihdam edebilmek, kendi kendinin istihdamını destekleyebilmek ve gelir yaratıcı faaliyetleri teşvik etmektir. Bu konu “kalkınma ajanslarının” insafına bırakılamayacak kadar önemlidir.

İzlenen yanlış tarım politikaları sonucunda, çiftçiler ihtiyaçlarını büyük ölçüde kredi kullanarak karşılamak zorunda bırakılmışlardır. Üretim maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle kredi borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin bir kısmı, topraklarını bankalara devretmek zorunda kalmaktadırlar. Özellikle Trakya'da birçok çiftçinin toprağı Yunan Bankalarının eline geçmektedir. Bu konuda gereken önlemler bir an önce alınmalıdır.

Bankaların kontrolsüz ve sınırsız kredi kartı dağıtımı, işsizlik ve ekonomik sıkıntı içinde bunalan halkımızın sanal gelire dayalı aşırı kredi borçlanmasına yol açmıştır. İntiharlara ve aile içi sorunlara sebep olan kredi kartı kullanımı kontrol altına alınmalı, mağdurları için iyileştirici yeni düzenlemelere gidilmelidir.

Şu anda tartışılmakta olan Kamu Hastaneleri Birlikleri Yasa Tasarısı ile Kamu Hastaneleri Birliği adı altında bir zincir oluşturularak, tıpkı PTT'nin “T”sinde olduğu

gibi, sağlık sektörümüz yabancılara devredilmek istenmektedir. Bu sistemde hastaneler ve eczaneler zincirinden oluşan “Çok Uluslu Dev Sağlık Şirketleri”nin hâkimiyeti söz konusudur. Orta ve alt gelir gruplarının sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük katkıları bulunan Kızılay Sağlık Birimlerinin kapatılması da bu projenin bir parçası olarak görülmelidir. Halkımızın sağlığı ile yakından ilgili olan bu projeye son verilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Devletin, devlet baba anlayışını terk ederek, sosyal sorumluluklarından uzaklaşıp, vatandaşına müşteri gözüyle bakma yanlışı düzeltilmelidir.

Büyük alışveriş merkezleri ve marketler zincirinin yaygınlaşması, tüketimi körüklemekte, küçük esnaf ve sanatkârı, orta sınıfı yok etmektedir. Haksız rekabet yaratan bu durum gözden geçirilerek uygun bir düzenlemeye gidilmelidir. Vasıtalı vergilerin yükü azaltılmalıdır.

Türkiye, IMF ve Dünya Bankası desteği olmadan kendi ayakları üzerinde durabilecek güçtedir. İktisat politikalarında bizi dış ipoteklere mahkûm eden ilişkilerden kaçınılmalıdır.

Eğitimin her kademesinde millîlik esas alınmalı, millî değerler ile evrensel değerler arasında köprü kurulmalıdır. Eğitim ve öğretim dilinin Türkçe olması, egemenlik haklarımızın bir gereğidir. Hiçbir şekilde bundan taviz verilmemelidir. Yabancı dille eğitim ve öğretim yerine; yabancı dil öğrenimine ağırlık verilmelidir. Akademik ve meslekî lise öğretimini yanı sıra meslekî eğitime de önem vermeli, böylece sanayimizin ara eleman ihtiyaçı karşılanmalıdır. Tüketici insan yerine, dinamik, üretici ve bilgiyi ülkesi yararına kullanabilecek bilinçte insan yetiştirmek hedeflenmelidir. Önemli olan bilgi kazandırmak kadar, o bilginin nerede, nasıl ve kimin için kullanılabileceğini fark ettirebilmektir. Yeni üniversitelerimiz yabancı istihbarat kuruluşlarının serbestçe faaliyet gösterdikleri bir alan olmamalıdır.

Yüksek Öğretimde “Avrupa Yükseköğretim Alanı” tesisi için düşünölen Bologna süreci artı ve eksileriyle gözden geçirilmeli, ortak müfredatın yanı sıra, tanınan esneklik hesaba katılmadan tek tipleştirmeye gidilmemelidir. Yükseköğretimin dış dayatmalara açılması ve ticarileştirilmesi kabul edilemez. İnsan gücü plânlanması yapılırken Türk Dünyası’nın da talepleri hesaba katılabilir.

Yükseköğretimde sorunların tek çözümü, fırsat eşitsizlikleri yaratacak şekilde öğrenci kontenjanlarının azaltılmasından değil; GSMH’den yüksek öğrenime ayrılan çok düşük payın arttırılmasından ve akademik kadroların değişik yollardan cazip hale getirilmesinden geçer. Akademik personelin üniversiteden kaçıışı ve bu mesleği gençlerin artık tercih etmeme sebepleri anlaşılmalı ve özlük hakları iyileştirilmelidir. Akademik ve idari kadrolar için gerçek performans ölçümleri ve buna göre ödüllendirme yetersizdir. Personelin kurum bilinci geliştirilmelidir. Üniversitelerin “misyon” ve “vizyon” tartışmaları arasında; Türk Millî Eğitiminin temel amaçları, Türk Milletine mensubiyet şuurı, millî kimlik, her alanda ülke çıkarlarını koruyucu bir tavır ve halkla bütünleşebilmek gözardı edilmemelidir.

“İkinci Öğretim” ve “Uzaktan Eğitim” olumlu bir gelişmedir. Ancak, bu alanda akademik kadrolarda açıklar bulunmaktadır. Gerekli yayın ve eğitim dokümanı eksikliği vardır. Bunların giderilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak Aydınlar Ocakları Türkiye'nin sorunlarını aşarak 21. Yüzyılın lider ülkelerinden biri olabilmesinin tek şartını, özünü kendi tarihinden ve kültüründen alan bir zihniyet değişimi ve dönüşümünde görmektedir. Milletçe bu değişim ve dönüşümü gerçekleştirebilecek birikime ve güce sahip olduğumuz inancındayız.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Anadolu Aydınlar Ocağı

Adana Aydınlar Ocağı

Amasya Aydınlar Ocağı

Avrupa Yakası Aydınlar Ocağı

Balıkesir Aydınlar Ocağı

Bursa Aydınlar Ocağı

Harput Aydınlar Ocağı

Hatay Aydınlar Ocağı

Isparta Aydınlar Ocağı

Iğdır Aydınlar Ocağı

İnegöl Aydınlar Ocağı

Kocaeli Aydınlar Ocağı

Konya Aydınlar Ocağı

Kütahya Aydınlar Ocağı

Malatya Aydınlar Ocağı

Manisa Aydınlar Ocağı

Mimar Sinan Aydınlar Ocağı

Mustafa Kemal Paşa Aydınlar Ocağı

Niğde Aydınlar Ocağı

Nizip Aydınlar Ocağı

Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı

Ordu Aydınlar Ocağı

Sakarya Aydınlar Ocağı

Samsun Aydınlar Ocağı

Sinop Aydınlar Ocağı

Sivas Aydınlar Ocağı

Tekirdağ Aydınlar Ocağı

Trabzon Aydınlar Ocağı

Kahramanmaraş Aydınlar Ocağı Müteşebbis Heyeti

Aydınlar Ocağı Dernekleri 35. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

22 – 24 EKİM 2010 – SİNOP

Aydınlar Ocakları 35. Büyük Şûrâsı 22-24 Ekim 2010 tarihleri arasında Sinop Aydınlar Ocağımızın ev sahipliğinde, 30 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

35. Büyük Şûrâmız; Türkiye'nin toprak bütünlüğünün, devlet şekli ve üniter yapısının, Anayasa'nın değiştirilemez maddelerinin tartışmaya açıldığı, demokratikleşme adı altında "çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli" yapay bir devlet modeli ve egemenliğin paylaşılmasının kabul ettirilmeye çalışıldığı, terör ile mücadeleyi sonlandırmak için teröristbaşı ile müzakerelerin yapıldığı, milli hassasiyetlerimizin bastırıldığı ve yıpratıldığı, kuvvetler ayrılığı ilkesinin ortadan kaldırıldığı, Anayasamızın ve hukuk düzenin çığnendiği, yargının yandaştırılarak yargı bağımsızlığının tartışmaya başlandığı, toplumun suni gündemler ile uğraştırılarak gerçek gündeminden uzaklaştırıldığı, dinin her fırsatta siyasete alet edilerek toplumun birbirine yabancılaştırıldığı karmaşık bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 87. yılını idrak ediyoruz. Devletimiz ve milletimiz, bu süre içinde hiçbir zaman bugünkü kadar iç ve dış tehdit ve tehlike ile karşı karşıya kalmamıştır. Devletin toprak bütünlüğü, yönetim şekli ve üniter yapısı açık tartışılmaya başlanmıştır. Anayasa'nın devletin resmi dili, bayrağı, marşı, üniter yapısı ve laik, demokratik, sosyal, hukuk devleti ilkelerine dayanan siyasi yapısının yeniden gözden geçirilmesi, sadece bölücüler ve Cumhuriyet karşıtları tarafından değil, bu yapıya sahip çıkması gereken en yetkili ağızlar tarafından da seslendirilmeye başlanmıştır.

Uzun bir süredir, aralarında mutabakat sağlayamayan, bir kısır döngü şeklinde devleti ele geçirme ve hesaplaşma yarışına giren farklı siyasî odakların mücadelesi ile ülke, zaman, kaynak ve insan gücü kaybetmektedir. Böyle bir ortamda gerçekleştirilen 35.

Büyük Şuramızın, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu ana meseleler üzerindeki tespitleri ve teklifleri aşağıda belirtilmiştir:

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin millî ve üniter yapısına yönelik haince oyunlar plânlayanlar, “demokratikleşme” ve “sivilleşme” adı altında yeni bir Anayasa talep etmektedirler. Anayasa değişikliğinde, geniş mutabakat aranmalı, ülkenin gerçek ihtiyaçlarına ve millî çıkarlarına göre hareket edilmelidir. Anayasada, eşitlik prensibinden vazgeçilemez, hiç kimseye imtiyaz tanınmaz. Anayasa değişiklikleri devletin ve milletin geniş mutabakatı ile gerçekleştirilmelidir. Aynı ayrı partilerin anayasası olmaz, devletin anayasası olur.

Kimlik ile ilgili tartışmalarda öne sürülen “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı” ve “Türkiyelilik” kavramları isimsiz ve sıfatsız bir tanımdır. “Hiçbir ciddi devlette ne millî kimlik; ne de üst kimlik olabilir” şeklindeki bir millî kimlik inkârı, bölücü-ırkçı terörden çok daha tehlikelidir.

Hukuk devleti ilkesi korunmalı, hukuki işlemlerde hukukun üstünlüğü esas alınmalı ve uluslararası hukuk kurallarına uyulmalı, hukukun siyasallaştırılmasına izin verilmemeli, hukuk devleti, parti devletine dönüştürülmemelidir.

İleri bir demokrasinin kurulabilmesi ve temsilde adaletin sağlanması için Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Kanunu'nda köklü değişikliklerin yapılması gereklidir. Bu çerçevede, milletvekili dokunulmazlığı, kürsü dokunulmazlığı ile sınırlandırılmalıdır.

Adrese dayalı olarak yapılan son nüfus sayımında, seçmen sayısındaki izah edilemeyen artışı yeni baştan sorgulanmalı, mükerrer oy kullanmayı önleyecek ve her türlü şaibeyi ortadan kaldıracak tedbirler alındıktan sonra seçime gidilmelidir.

Fikir, düşünce ve basın hürriyeti alanlarında önemli baskı ve sindirme olayları görülmekte, dinleme ve dinlenme gibi hoş olmayan ve demokrasi ile bağdaşmayan örnekler normal kabul edilmektedir. Bir an önce bu hukuk dışı eylemlere son verilmeli, sorumlular bulunarak yargıya teslim edilmelidir.

Bölücü terör örgütü ve onların yandaşı olan kuruluşların, açılım girişimlerinden de cesaretlenerek gündeme getirdikleri anadille eğitim konusu, milli varlığımıza yönelen büyük bir tehdittir. Ana dilin öğretiminin özel kurslarda yapılabileceği zaten yasallaşmış bir konudur. Fakat bugüne kadar değişik bölgelerde bu amaçla açılan kurslara ciddi bir katılım olmadığından çoğu kapanmıştır. Eğitim dili, dünyanın her yerinde “resmi dil”dir. Resmi dil, bağımsızlığın göstergesi ve devlet olmanın bir gereğidir. Bu nedenle anadille eğitim saçmalığına bir son verilmelidir.

Dış politikada, “sıfır sorun”, “bütün kesimlere aynı mesafe” söylemleri özellikle sınırlarımızın dışında kalan soydaşlarımızın çıkarlarıyla birlikte değerlendirilmelidir.

Özellikle Irak ve Kuzeyine dair politikamız, Türkmenlerin millî menfaatleri göz önüne alınarak yeniden oluşturulmalıdır. Önümüzdeki günlerde Irak genelinde etnik temele dayanan Kerkük merkezli nüfus sayımı yapılacaktır. Türkmenler, Irak'ın bugünkü şartları içinde bu nüfus sayımına Kerkük'ün tamamen kaybına yol açacağı düşüncesi ile karşı çıkmaktadırlar. Bu sayım, ancak Irak'ta asayiş ve emniyet sağlandıktan, hükümet

kurulduktan, tarafsız bir Cumhurbaşkanı seçildikten sonra yapılmalıdır. Türk hükümeti, bu ortamın hazırlanması için gerekli girişimlerde bulunmalıdır.

Yunanistan ve Bulgaristan gibi Avrupa Birliği'ne üye ve aday üye statüsündeki Balkan ülkelerinde Türkler, AB mevzuatına aykırı olarak eğitim yapma ve müftü seçme gibi haklarını kullanamamaktadırlar. Bu konularda Türk hükümeti, uluslararası anlaşmalara ve AB mevzuatına uygun davranılması yönünde girişimlerde bulunarak Balkan Türkleri üzerindeki baskıların kaldırılmasını sağlamalıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) gerçeği, siyasi ve kültürel bir varlık olarak korunmalı, egemenlik haklarına saygı gösterilmeli, Türkiye'nin anlaşmalardan doğan haklarından vazgeçilmemelidir. KKTC üzerindeki politik ve ekonomik izolasyonun kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Türk Dünyasında Türkiye, Kazakistan, Azerbaycan ve Kırgızistan arasında gerçekleştirilen ve hayata geçirilen işbirliğine, Özbekistan ve Türkmenistan'ın da katılması sağlanmalıdır.

Dünya Türk Forumunun, Türk Konseyi ve Türk Parlamenter Asamblesi gibi organizasyonlar içinde yer alması sağlanmalıdır. Türkiye dışındaki Türklerin kurdukları sivil toplum kuruluşları ile işbirliğine gidilmelidir.

“Sınırları aşan sular” konusunda ülke çıkarları esas alınmalı, komşu ülkelerle ilişkiler buna göre düzenlenmelidir. Güvenlik konusunda büyük deneyim ve birikime sahip Türk Ordusu göz ardı edilerek oluşturulan Sınır Güvenliğinin Entegrasyonu Projesi'nden, ülkemiz gerçekleriyle bağdaşmadığı için derhal vazgeçilmelidir.

Son günlerde gündeme getirilen konulardan biri de, Anayasa'daki din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması ve hatta kaldırılmasıdır. Bunun gerçekleşmesi halinde dinimiz çok farklı şekillerde ve yanlış olarak öğretilecek, milli birlik ve beraberliğimiz bozulacaktır. Bu nedenle Anayasa'nın bu hükmü aynen korunmalı ve bu konudaki tartışmalara son verilmelidir.

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün hayata geçirdiği üç önemli kurum vardır. Bunlar; Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Diyanet İşleri Başkanlığı'dır. Son günlerde, devlet adına dini kurumların işleyişini ve din adamlarının görev ve sorumluluklarını düzenleyen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması ve bu işin cemaatlara bırakılması istenmektedir. Böyle bir durumun gerçekleşmesi halinde, toplum büyük bir çatışma ve karmaşa ortamına sürüklenecektir. Bu sebeple Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması yerine, bu kurum üzerindeki siyasi etki ve baskılara son verilmeli ve özerk bir kurum haline getirilmelidir.

Son yıllarda “Dinler Arası Diyalog” adı altında kutsal dinimizi özünden saptırmaya yönelik dış odaklı faaliyetler yerli işbirlikçiler eliyle yürütülmektedir. Vatikan patentli diyalog faaliyetleri, Müslüman'ı devşirme ve uysallaştırma amacı taşımaktadır. Bu yeni bir Evangelizmdir. İslâm, en mütakâmil ve en son dindir; diğer dinlerden takviyeye ihtiyacı yoktur. Buna paralel olarak misyonerlik faaliyetleri de büyük hız kazanmıştır. Bu çerçevede bizzat Kültür Bakanlığı'na Trabzon'daki Sümela Manastırı'nda ve Ermeniler için büyük önem arzeden Van'daki Akdamar Kilisesinde ayin yapılmasına

izin verilmesi de büyük bir gafletin eseridir. Devlet, en kısa zamanda misyonerlik faaliyetlerini önleyici tedbirler almalı ve bu konuda kesinlikle taviz vermemelidir. Bazı cemaatler, Hıristiyanların taşeronluğundan ve İslamiyet yerine başka dinler ikame etme teşebbüslerinden vazgeçmelidirler. Ayrıca kutsal günlerde Müslüman din adamlarının, Hıristiyan ve Yahudi din adamları ile arz-ı endam ettirilmesi hususu, İslami esaslar yönünden yeniden değerlendirilmelidir.

Ülkemizin önemli bir gerçeği de, iller ve bölgeler arası göçlerin yoğun olarak yaşanmasıdır. Bunun sebebi, yatırımlardaki bölgeler arası dengesizlik ve eşitsizlik ile coğrafi şartlardaki farklılıklardır. Göç yoğunluğunu önlemek için, yatırımlarda bölgeler arası dengesizlik ortadan kaldırılmalı, tarım ve hayvancılık çeşitli teşvikler ile desteklenmelidir. Yatırımlarda bölgenin özelliklerine göre sektörel planlar yapılmalı, teşviklerin amacına uygun kullanılması takip ve kontrol edilmelidir. Bunun için milli iktisat politikaları belirlenmeli, Bölge Kalkınma Ajansları, liberal AB politikalarının etkisinde kalmadan, bu politikaları uygulamalıdır.

Türk tarımını kendi başına bırakmak yerine, üretimi ve kaliteyi artırıcı destekler sağlanmalı, yanlış tohum politikası terk edilmeli, GDO'lu ürünlerin üretim ve ülkemizdeki kullanımı yasaklanmalıdır. Gıda güvenliği ve tüketici hakları konusunda yeni gelişmelere paralel olarak en kısa zamanda gerekli yasal altyapı oluşturulmalı, halkın sağlığı ile oynanmasına engel olunmalıdır.

Başta Türk Dünyası olmak üzere komşu ülkeler ile sağlık turizmi, kaplıca tedavileri, sağlık bilgi teknolojileri, sağlık yatırımları ve sağlık sigortacılığı alanlarında ortak çalışmalar yapılmalı, bu alanlarda çalışanlar desteklenmelidir.

Sağlık sistemimizde tekelleşmeye giden uygulamalar ile hastane ve eczane zincirlerinin kurulmaya çalışılması, ülkemiz sağlığını olumsuz yönde etkileyecek, dar gelirlinin sağlık hizmetlerinden yararlanmasını imkânsız hale getirecektir. Sağlık harcamaları içinde ilaca ayrılan payın %50'lere varması, gelişmiş ülkelerin sağlık harcamaları ile tezat teşkil etmektedir. Her geçen gün artan ithal ilaç giderlerinin azaltılabilmesi, ancak milli ilaç politikalarının uygulanabilmesi ile mümkündür. Yerli ilaç sanayii, Ar-Ge faaliyetleri de dahil olmak üzere, her alanda desteklenmelidir.

HES'lerin kurulmasıyla elde edilecek enerji, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. Bunun yerine nükleer enerjinin kullanılması, ülkemiz için daha yararlıdır. Bu konuda, doğru nükleer teknolojinin, uygun yer seçilerek kurulması önem arz etmektedir.

Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından biri, isminin başındaki "Türk" ibaresinin kaldırılarak, yerine "Türkiye" ibaresinin konulması için dava açma girişiminde bulunmuştur. Bu gibi teşebbüsleri şiddetle kınıyoruz.

Eğitimin her kademesinde millîlik esas alınmalı, millî değerler ile evrensel değerler arasında köprü kurulmalıdır. Eğitim ve öğretim dilinin Türkçe olması, egemenlik haklarımızın bir gereğidir. Gerek Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında, gerekse Yüksek Öğretimde yaşanan yoğun kadrolaşma, bu kurumlara olan güvenin kaybolmasına ve kurumların güvenilirliklerinin tartışılmasına yol açmaktadır. Son günlerde, hem orta öğretimde, hem de yüksek öğretimde yapılan merkezi sınavlarda

ortaya çıkan skandallar, bu kadrolaşmanın bir sonucudur. Bu skandalların sorumluları bir an önce bulunmalı ve bunlar hakkında gerekli yasal işlemler yapılmalıdır.

Üniversitelerimizdeki başta akademik personel olmak üzere, yayın ve eğitim dokümanı eksikliği devam etmektedir. Bunların en kısa zamanda giderilmesi gerekmektedir. Bu eksiklikler giderilmeden üniversitelerde yeni fakülte ve bölümler açılmamalı, bunun yerine mevcudun şartlarının iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

Sonuç olarak: Aydınlar Ocakları, Türkiye'nin, bugün karşı karşıya bulunduğu sorunları en kısa zamanda aşarak 21. Yüzyılın etkili ülkelerinden biri olabilmesi için, insanımızın, milli kültürümüzden ve değerlerimizden kopmadan, çağdaş dünyanın gelişmiş ülkeleri ile iş ve rekabet yapabilecek bir düzeyde yetiştirilmesini gerekli görmektedir. Aydınlar Ocakları, Türk milletinin, milli birlik ve bütünlüğü korunduğu sürece, bu kadroları yetiştirebilecek birikime ve deneyime sahip olduğuna inanmaktadır. Unutmayalım ki, sorunlarımızın çözümü de, dertlerimizin çaresi de, yine biziz. Bu duygu ve düşüncelerle yüce milletimizin Cumhuriyet Bayramı'nı ve Kurban Bayramı'nı kutlarız.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Aydınlar Ocağı

Amasya Aydınlar Ocağı

Anadolu Aydınlar Ocağı

Avrupa Yakası Aydınlar Ocağı

Balıkesir Aydınlar Ocağı

Bursa Aydınlar Ocağı

Çorum Aydınlar Ocağı

Darıca Aydınlar Ocağı

Harput Aydınlar Ocağı

Iğdır Aydınlar Ocağı

Isparta Aydınlar Ocağı

İnegöl Aydınlar Ocağı

Kahramanmaraş Aydınlar Ocağı

Kocaeli Aydınlar Ocağı

Konya Aydınlar Ocağı

Kütahya Aydınlar Ocağı
Malatya Aydınlar Ocağı
Manisa Aydınlar Ocağı
Niğde Aydınlar Ocağı
Nizip Aydınlar Ocağı
Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı
Ordu Aydınlar Ocağı
Sakarya Aydınlar Ocağı
Samsun Aydınlar Ocağı
Sinop Aydınlar Ocağı
Sivas Aydınlar Ocağı
Tekirdağ Aydınlar Ocağı
Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 36. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

29 NİSAN-01 MAYIS 2011- ORDU

Aydınlar Ocağı Dernekleri 36. Büyük Şûrâsı 29 Nisan-01 Mayıs 2011 tarihleri arasında Ordu Aydınlar Ocağı Başkanımız Av. Tevfik Karabulut'un ev sahipliğinde, 28 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Aydınlar Ocağı, kurulduğu tarihten bu güne kadar yurt ve dünya meselelerini, aklın ve bilimin ışığında değerlendiren, Türk Milletinin menfaatlerini her türlü endişenin üstünde tutan, milli ve manevi değerlerine sahip çıkan, devletin kuruluş felsefesini ve amacını benimseyen ve savunan, dıştan kumandalı ve destekli olmayan yerli ve milli bir sivil toplum kuruluşudur. “Ne mutlu Türküm diyene” sözünde ifadesini bulan Türk milliyetçiliği anlayışına yürekten bağlı olan Ocağımız, bütün imkânsızlıklara rağmen; Milli Mücadeleyi kazanan ve onu Cumhuriyetle taçlandıran Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere, bu toprakları kanları ve canları pahasına vatan yapan şehitlerimizi ve gazilerimizi minnet, şükran ve rahmetle anıyoruz.

36. Büyük Şûrâmız; Türkiye'nin toprak bütünlüğünün, devlet şekli ve üniter yapısının, Anayasa'nın değiştirilemez maddelerinin tartışmaya açıldığı, **ileri demokrasi** adı altında “çok uluslu, çok kültürlü, çok dilli” yapay bir devlet modeli ve egemenliğin paylaşılmasının kabul ettirilmeye çalışıldığı, etnik taassubun milli birlik ve bütünlüğün önüne geçirildiği, terör hareketlerinin siyasileştiği, sivil itaatsizlik adı altındaki kalkışma eylemleri ile devlet otoritesinin yıpratıldığı ve Türk Milletine

gözdağı verilmeye çalışıldığı, kuvvetler ayrılığı ilkesinin yıpratıldığı, Anayasamızın özü ve ruhu ile tamamen değiştirilmeye çalışıldığı, yargının yandaşlaştırılarak yargı bağımsızlığının büyük ölçüde ortadan kaldırıldığı, Osmanlı coğrafyasını oluşturan birçok ülkede eski adıyla “Büyük Ortadoğu Projesi” yeni adıyla “Kuzey Afrika ve Büyük Ortadoğu İnisiyatifi” projesinin uygulamaya konularak, ülkenin yol ayrımına getirildiği bir dönemde, demokrasimiz için son derece önemli olan 12 Haziran 2011 genel seçimleri öncesinde gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, 36. Büyük Şuramızın, ülkemizin karşı karşıya bulunduğu ana meseleler üzerindeki tesbit ve teklifleri aşağıda belirtilmiştir:

Anayasamız dış telkinlerle değiştirilmeye, Türkiye’yi Türkiye yapan değerler sarsılmakta, milli devletimizi kuran iradeye karşı savaş açılmaktadır. Bu savaş “demokratikleşme” ve “sivilleşme” adı altında gizlenmektedir. Hâlbuki **Yeni Anayasa** toplumsal ihtiyaçtan doğmamaktadır. Eğer anayasa değişikliği bir zaruretse, bu süreçte geniş mutabakat aranmalı, ülkenin gerçek ihtiyaçları ve millî çıkarları esas alınmalıdır. Anayasada, eşitlik prensibinden vazgeçilemez, hiç kimseye imtiyaz tanınmaz, milli egemenliğe ortak aranamaz.

Başkanlık sistemiyle demokrasiyi bütün kurum ve kurallarıyla işletebilmek zorlaşacak, TBMM fonksiyonunu ve tarihi amaç ve görevini kaybedecek ve Tek Adam egemenliği ortaya çıkacaktır. Aydınlarla düşen görev; parlamenter sistemi daha iyi işletecek mekanizmaları gündeme getirmektir. Bunun yerine, bizim yapımıza uymayan sistemleri tartışmak ülkeye hiçbir fayda sağlamayacak, aksine siyasi istikrarı bozacaktır.

İleri demokrasinin kurulabilmesi ve temsilde adaletin sağlanması için, Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Kanunu’nda köklü değişiklikler yapılmalı, milletvekili dokunulmazlığı, kürsü dokunulmazlığı ile sınırlandırılmalıdır. Seçim sonuçları, ABD’li yazılım şirketinin insafına ve tercihine terk edilmemelidir.

Hukuk devleti ilkesi korunmalı, hukuki işlemlerde hukukun üstünlüğü esas alınmalı ve uluslararası hukuk kurallarına uyulmalı, hukukun siyasallaştırılmasına izin verilmemeli, hukuk devleti, parti devletine dönüştürülmemelidir.

Fikir, düşünce ve basın hürriyeti alanlarında önemli baskı ve sindirme olayları görülmekte, dinleme ve dinlenme gibi hoş olmayan ve demokrasi ile bağdaşmayan örnekler normal kabul edilmektedir. Bir an önce bu hukuk dışı eylemlere son verilmeli, sorumlular bulunarak yargıya teslim edilmelidir.

“Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı” ve “Türkiyelilik” kavramları isimsiz ve sıfatsız tanımlardır. Benzerleri hiçbir ciddi devlette ne millî kimlik; ne de üst kimlik olabilir. Böyle bir yaklaşım, bölücü-ırkçı terörden çok daha tehlikelidir.

Özerklik, ayrı bayrak, ayrı güvenlik gücü isteyen ve her fırsatta kamusal ve sivil alanda Kürtçe konuşma şımarıklığını gösteren, sivil itaatsizlik adı altında Türk Devleti ve Milletine gözdağı verme cüretini gösteren bölücü terör çetelerinin siyasi ve sivil uzantılarının, son günlerde artarak gündeme getirdikleri “Anadilde eğitim” ve “Kürtçenin ikinci resmi dil olarak kabulü” dayatmaları doğrudan doğruya bağımsızlık ve egemenlik haklarımıza karşı yapılan bir saldırıya dönüşmüştür. Dil, bayrak gibi egemenliğin en önemli göstergelerindendir. Aynı zamanda milletin anlaşmasını

sağlayarak, birlik ve bütünlüğü sağlayan en önemli tabii araçtır. Dünyanın her yerinde devletlerin, kaç etnik unsurdan oluşursa oluşsun, tek resmi dili ve tek eğitim dili vardır. Bunun en güzel örneği çok uluslu bir yapıya sahip olan ABD'dir. Zira ABD'nin resmi ve eğitim dili İngilizcedir. Ayrıca unutmamak gerekir ki, tarih boyunca kurulan bütün Türk Devletlerinin resmi dili Türkçedir. Bu sebeple Anayasanın değiştirilemez maddeleri arasında bulunan "Türk Milletinin resmi dili Türkçedir" ifadesi tartışmaya dahi açılmamalıdır. Her ne kadar "dili kurum yapmaz, millet yapar" ise de bu tür çabaların ayrı bir dil yaratma projesi olduğu da aşikârdır.

İktidarın, sırf ticari çıkar hesaplarıyla, çoğu 1959 Türkmen katliamına katılan ve yıllarca PKK'ya yataklık yapan Irak Devleti ve Irak'ın Kuzeyindeki oluşumun yöneticileriyle girdikleri samimi ilişki ve işbirliği, şu anda fiilen işgal altında bulunan Irak Türkmenlerinin aleyhinde gelişmektedir. İktidarın en kısa zamanda bu tutumdan vazgeçerek, Irak Türkmenlerinin menfaatlerini korumayı esas alan bir politikayı en kısa zamanda hayata geçirmelidir. Irak'ın toprak bütünlüğü tezi unutulmamalıdır.

Türk dış politikasının yönü, maceralar ve belirsizliklerle dolu Ortadoğu yerine, Türk Dünyası odaklı olmalıdır. Ayrıca Türk Dünyasında ortak bir Türkçenin kullanılması ve iktisadi işbirliği çalışmaları yapılmalıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) gerçeği, siyasi ve kültürel bir varlık olarak korunmalı, egemenlik haklarına saygı gösterilmeli, Türkiye'nin anlaşmalardan doğan haklarından vazgeçilmemelidir. KKTC üzerindeki politik ve ekonomik yalnızlaştırmanın kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

Anayasa değişikliği kapsamında gündeme getirilen konulardan biri de, Anayasa'daki din derslerinin zorunlu olmaktan çıkarılması ve hatta kaldırılmasıdır. Bunun gerçekleşmesi halinde "korsan din eğitimi" yoluyla dinimiz menfaat odaklı ve yanlış olarak öğretilecek, milli birlik ve beraberliğimiz bozulacaktır. Bu nedenle Anayasa'nın bu hükmü aynen korunmalıdır. Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ün hayata geçirdiği kurumlardan biri de Diyanet İşleri Başkanlığı'dır. Devlet adına dini kurumların işleyişini ve din adamlarının görev ve sorumluluklarını düzenleyen Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması istenmektedir. Böyle bir durumun gerçekleşmesi halinde, toplum büyük bir çatışma ve karmaşa ortamına sürüklenecektir. Bu sebeple Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılması yerine, bu kurum üzerindeki siyasi etki ve baskılara son verilmeli ve özerk bir kurum haline getirilmelidir.

Milli kültürümüzün ayrılmaz bir parçası ve Türk Milletinin Peygamberimiz Hz. Muhammed'e sevgisinin veciz bir ifadesi olan Süleyman Çelebi'nin "Mevlid" isimli muhteşem eserinin "Kantant" adıyla kilise müziği şeklinde üç yüz kişilik koroyla icra edilmesi büyük bir garabettir. Bu çalışmanın hali hazırda dinler arası diyalog yoluyla sürdürülen "üç dinli, Hz. Muhammedsiz ve Kur'an'sız İslam" projesinin bir parçası olup olmadığı zihinleri kurcalamaktadır. Muhafazakârlık iddiasında bulunan çevrelerin, yeni eserler üretmek yerine, zengin babanın mirasyedi çocukları gibi mevcut değerleri yozlaştırmaya çalışması büyük bir samimiyetsizlik örneğidir.

Ülkenin en güvenilir kurumlarından biri olan ÖSYM, birçok kurum gibi güvenilirliğini kaybetmiştir. KPSS ile başlayan kopya ve hatalar zinciri, YGS ve ALES ile devam etmiştir. 1.7 milyon öğrencinin istikbalini ilgilendiren YGS'deki şifre ve kişiye özel

kitapçık hazırlanması sonucunda oluşan şaibe ortamında, başta ÖSYM başkanı olmak üzere, yöneticilerin sorumsuz ve pişkin tutum ve davranışları tahammül sınırlarını aşmış, hatalı puan hesabı ile de katmerlenmiştir. Konunun mağduru olan gençlerin feryatları ve haklı tepkilerinin komplo teorileriyle izah edilip tehdit edilmeleri ise; büyük bir akıl tutulmasının yansımalarıdır. Yapılması gerekenler muhataplarınca derhal yerine getirilmelidir.

Devletin resmi radyo ve televizyon kurumu olan TRT, son dönemde tamamen siyasi iktidarın yandaşı bir yayın politikası gütmektedir. TRT'nin başta haber programları olmak üzere, birçok programda subjektif ve yanlı yayın yapması geçmişin demir perde ülkelerindeki uygulamaları hatırlatmaktadır. TRT, mutlaka devletin kurumu olmalıdır.

Türkiye ekonomisi, cari açığı kapamak için İMF kısılacından sıcak para girdabına sokulmuştur. Bu ülkeyi ipotek altına sokan ucuz ve tehlikeli bir politikadır. Ekonomideki %8.9 gibi oldukça yüksek ve tartışmalı büyüme rakamına rağmen, işsizliğin azalmadığı görülmektedir. Büyüme, gelir dağılımını daha da kötüleştirmektedir! Orta sınıfın çöküşünün liberal ütopyalarla normal karşılandığı bir ortamda, dar ve sabit gelirliler perişan olmakta, esnaf AVM'ler karşısında can çekişmektedir. Sanal gelirlere güvenerek tüketim hırsı, kredi kartı rezaletleri huzuru ve ahlakı bozmakta, yuvaları yıkmaktadır. TÜİK'e göre, harcamalar yöntemiyle GSYİH paylarında maaş ve ücretlilerin payı 2001'de %7.1 iken, 2010'da %4.9'a gerilemiştir. Bu örnek gerçekleri örtmenin mümkün olmadığını göstermektedir.

Reel sektörün atardamarı olan bankalarımızın önemli bölümü yabancıların eline geçmiştir. Bu durumda Türkiye, lider ve politika tayin eden bir ülke olamaz. Ekonomileri üzerine ipotek konan ve yabancılara çalışan ülkelerde, yabancı payı %50'lerin üzerinde olup, bu pay Türkiye'de %60'lara dayanmıştır. Milli ihtiyaçlara göre yeni Bankalar Kanunu çıkarılmalıdır.

KOBİ'lerin desteklenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu yolla yerli sanayi korunmalı, üretim desteklenmeli, dış ticaret açığını arttıran ithalata dayalı anlayıştan uzaklaşılmalıdır. Ayrıca AR-GE çalışmalarına önem verilmeli ve desteklenmelidir.

Orta tabakayı güçlendiren iktisadi politikalara ağırlık verilmelidir. Bu kapsamda asgari ücret arttırılmalı, devletin sosyal fonksiyonları bilhassa eğitim, sağlık ve ulaştırma alanlarında korunmalıdır. Vasıtalı vergiler azaltılarak, vatandaşın yükü hafifletilmelidir. Türkiye, petrol ürünlerinin Dünyada en pahalı satıldığı ülke olmaktan çıkarılmalıdır.

Doğu Karadeniz, kanser hastalığının tavan yaptığı, tarım ve hayvancılığın gerekli desteği görmediği, yatırımsızlık dolayısıyla sürekli göç veren, siyasi misyonerliğin ve Anadolu'dan kovduğumuz emperyalist Batılı güçlerin göz koyduğu bir bölgemizdir. TÜİK'in 2008 yılı "bölgesel gayri safi katma değer" hesaplarında Ortadoğu Anadolu %2.3, Kuzeydoğu Anadolu %1.5, Orta Anadolu %3.9 bir paya sahipken, Doğu Karadeniz, Güneydoğu Anadolu'dan (%4.4) da düşük bir paya sahiptir (%2.6).

Ülkemizin önemli bir gerçeği de, iller ve bölgelerarası göçlerin yoğun olarak yaşanmasıdır. Bunun sebebi, yatırımlardaki bölgelerarası dengesizlik ile coğrafi şartlardaki farklılıklardır. Göç yoğunluğunu önlemek için, yatırımlarda bölgelerarası

dengelesizlik ortadan kaldırılmalı, tarım ve hayvancılık çeşitli teşvikler ile desteklenmelidir.

Türk tarımını kendi başına bırakmak yerine, üretimi ve kaliteyi arttırıcı destekler sağlanmalı, yanlış tohum politikası terk edilmelidir. GDO'lu (genetiği değiştirilmiş organizma) ürünlerin sağlık açısından taşıdığı riskler sebebiyle üretimi ve ülkemizdeki kullanımı yasaklanmalıdır. Özellikle fruktozlu ya da şekerli gıdaların kullanımı, dünyanın birçok yerinde olduğu gibi, azaltılmalıdır. Gıda güvenliği ve tüketici hakları konusunda yeni gelişmelere paralel olarak en kısa zamanda gerekli yasal altyapı oluşturulmalı, halkın sağlığı ile oynanmasına engel olunmalıdır. Okul çağındaki çocuklarımızın, endüstriyel ürünleri fazla kullanmamaları konusunda eğitilmeleri gerekmektedir.

HES (hidro elektrik santral)'lerin kurulmasıyla elde edilecek enerji, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamaktan çok uzaktır. HES'ler, hem ülkenin su kaynaklarının tükenmesine, hem de ekolojik dengenin bozulmasına yol açacaktır. Bunun yerine, nükleer enerjinin kullanılması, ülkemiz için daha yararlıdır. Bu konuda, doğru nükleer teknolojinin, uygun yer seçilerek kurulması önem arz etmektedir.

Yüzbinlerce öğretmen adayı atanmayı beklerken, 40 bin yabancı öğretmen ithalinden vazgeçilmelidir. Çünkü bu durum, atama bekleyen öğretmen adaylarını mağdur etmekte, görevde bulunan öğretmenlerin de onurunu zedelemektedir.

Gençlerimizin daha sağlıklı bir eğitim yapabilmeleri ve bazı art niyetli çevrelerin peyki olmamaları için, orta ve yüksek öğretimde yurt ve burs ihtiyaçları tamamen devletçe karşılanmalıdır.

36. Büyük Şuramız; bütün olumsuzluklara, Milletimize ve Devletimize karşı kurulan haince tuzaklara, milli varlığımıza ve bütünlüğümüze yönelik fütursuzca saldırılara rağmen, devletin kuruluş felsefesi ve ilkeleriyle, milli ve manevi değerlerimizin korunduğu ve geliştirildiği, insan hak ve özgürlükleri ile ahlaki değerlerin ön plana çıkarıldığı, hukukun üstünlüğü ilkesinin geçerli olduğu, ülkemizin maddi kaynaklarının öncelikle insanımızın ve ülkemizin ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanıldığı, demokratik ve parlamenter düzenin bütün unsurlarıyla hayata geçirildiği takdirde Türkiye Cumhuriyeti'nin yeniden istikrarlı ve güçlü bir konuma kavuşacağına ve 12 Haziran seçimlerinin bunun için önemli bir fırsat olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bizler çocuklarımıza birbirinden rövanş ve oç almak peşindeki siyasi güçlerin kısır mücadelelerini miras olarak bırakmak istemiyoruz. Tek isteğimiz, ülkemizin ekonomik, kültürel ve siyasi yönden güçlü olması ve milli birlik ve bütünlüğümüzün korunmasıdır.

Aydınlar Ocaklarının Türk Milliyetçisi ve Türkiye sevdalısı değerli üyeleri, böyle bir ortamın oluşmasında üzerlerine düşen görevleri eksiksiz yerine getirme irade ve kararlılığında olduklarını Yüce Türk Milletine bir defa daha açıklamayı, milli bir görev bilmektedirler. Bu duygularla Milletimizin ve Türk milliyetçilerininin 3 Mayıs Türkçüler Bayramını kutlarız.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi

Adana Aydınlar Ocağı

Adıyaman Mimar Sinan Aydınlar Ocağı
Amasya Aydınlar Ocağı
Anadolu Aydınlar Ocağı
Avrupa Yakası Aydınlar Ocağı
Balıkesir Aydınlar Ocağı
Bursa Aydınlar Ocağı
Darıca Aydınlar Ocağı
Harput Aydınlar Ocağı
İğdır Aydınlar Ocağı
Isparta Aydınlar Ocağı
İnegöl Aydınlar Ocağı
Kocaeli Aydınlar Ocağı
Konya Aydınlar Ocağı
Kütahya Aydınlar Ocağı
Malatya Aydınlar Ocağı
Manisa Aydınlar Ocağı
Niğde Aydınlar Ocağı
Nizip Aydınlar Ocağı
Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı
Ordu Aydınlar Ocağı
Sakarya Aydınlar Ocağı
Samsun Aydınlar Ocağı
Sinop Aydınlar Ocağı
Sivas Aydınlar Ocağı
Tekirdağ Aydınlar Ocağı
Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 37. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

25 -27 KASIM 2011-İSTANBUL

Aydınlar Ocakları 37. Büyük Şurası 25-27 Kasım 2011 tarihleri arasında İstanbul'da Aydınlar Ocağı Genel Merkezi'nin ev sahipliğinde 27 Ocağımızın katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

37. Büyük Şûramız; küresel gücün ve Batılı işbirlikçilerinin çeşitli çıkar ilişkileriyle, çoğunluğu Osmanlı coğrafyası içinde yer alan Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki müslüman ülkelerde "Arap Baharı" ve "demokratikleşme" adı altında onbinlerce insanın hayatına mal olan kanlı halk hareketlerini sahneye koydukları; Avrupa, ABD ve Güney Amerika ülkelerinde yaşanan ve dalgaları ülkemizi de etkileyen küresel ekonomik krizin Dünyayı tehdit ettiği, bölücü terör örgütünün ve sivil uzantılarının, kurdukları hain tuzaklarla çok sayıda asker, polis, korucu ve sivil vatandaşımızı acımasızca şehit ettiği, özerk yönetim ve anadilde eğitim gibi bağımsızlığımızı ve egemen yapımızı tehdit eden isteklerin her platformda açıkça ifade ettikleri, buna karşılık devletin terör örgütü ile mücadele yerine müzakereye giriştiği; dış politikadaki eksen kayması ile yıllardır sorunsuz olduğumuz komşularımızla bile ilişkilerimizin kopma noktasına geldiği ve hepsinden önemlisi Devletimizin kuruluş felsefesini, varoluş gerekçelerini ve temel niteliklerini değiştirmeyi, "milli ve üniter" devlet yapımızı bozmayı hedef alan ve Türkiye Cumhuriyeti'ni "Yeni Türkiye" adında yeni bir devlete dönüştürmeyi amaçlayan yeni Anayasa hazırlama çalışmalarının yoğunlaştığı karmaşık bir dönemde gerçekleştirilmiştir.

Bu arada, son iki ay içinde bölücü terörün kanlı saldırıları sonucu şehit düşen askerlerimize, polislerimize ve sivil vatandaşlarımıza, Van depreminde hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza ve 75 öğretmenimize Allahtan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı dileriz. Yakın bir zamanda aramızdan ayrılan Kocaeli Aydınlar Ocağı'nın değerli üyesi Dr.M.Şefik Postalıcıoğlu ve şahsında tüm vefat eden üyelerimizi de rahmetle anıyoruz.

37. Büyük Şûramızın ülkemizin şu anda karşı karşıya bulunduğu bu ana meseleler üzerindeki tesbitleri ve teklifleri aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

Ülkemizin şu andaki öncelikli meselesi, yeni Anayasa'nın hazırlanmasıdır. Aydınlar Ocağı Genel Merkezimiz, Genel Başkan Sayın Prof. Dr. Mustafa E. Erkal'ın temsilciliğinde Ankara'da 76 sivil toplum kuruluşunun katılımıyla oluşturulan Türk Dayanışma Konseyi'nin iki ayı aşkın süredir devam eden yeni Anayasa taslağının hazırlanması toplantılarına katılmıştır. Bu Konsey'de oluşan görüşlerin de ışığında Aydınlar Ocağı Genel Merkezimizin hazırladığı yeni Anayasa ile ilgili teklifler ve görüşler Şûrada, Aydınlar Ocaklarının değerli temsilcilerine sunulmuş ve burada ortaya konulan konuşmaların ışığında ortak bir metin oluşturulmuştur.

Yeni anayasa metni ile ilgili Aydınlar Ocaklarının hassasiyetleri aşağıda belirtilmiştir:

Türk Milleti etniklik seviyesine indirilemez. Terörü kullanan dış dayatmalara, etnik ayrımcılığa ve taassuba göre anayasa yapılamaz. Demokrasi ile etnik ırkçılık bağdaşmaz. Anayasa yoluyla vatandaşları birbirine ötekileştirerek daha ileri bir demokrasi kurulamaz .

Anayasanın ilk üç maddesi değiştirilemez. Milli devlete, milli kimliğe ve milliyete karşı alternatif kimlik ve mahalli egemenlik alanları açmak, demokratikleşme değil; hiçbir ciddi devletin kabul edemeyeceği egemenliğe ortak aramak ve egemenlik devridir. Bu sebeple, Anayasanın egemenliğin Türk milletine ait olduğunu belirten 6. maddesi ile 5., 10., 14., 41., 42. ve 66. maddeleri mutlaka korunmalıdır. 127. veya yeni bir maddede bölgesel özerkliğe_yol açacak düzenlemeler kabul edilemez.

Son yıllarda dış politikada sık sık dile getirilen, “sıfır sorun”, “bütün ülkelere eşit mesafede bulunma” söylemleri son gelişmelerle iflas etmiştir. BOP’nin son aşaması olan, Balkanlardan sonra Osmanlı coğrafyasındaki Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde “demokratikleştirme” ve “özgürlükleştirme” adı altında ve “Arap baharı” söylemi ile gerçekleştirilen kanlı halk hareketlerinde, Türkiye’nin küresel güç ve onun Batılı işbirlikçileri ile ortak hareket etmesi, tamamen Müslüman olan bu ülkelerle ilişkilerimizi belirsiz bir ortama sürüklemiştir. Bugün dış politikamızda ciddi bir eksen değişikliği yaşanmaktadır. . Türkiye’nin, milli menfaatlerimizi göz önünde bulunduran alternatif dış politika arayışları içinde olması gerekmektedir.

Takip edilen dış politikada büyük tutarsızlıklar göze çarpmaktadır. Bir taraftan Filistin halkının yanında görünüp İsrail ile diplomatik mücadeleye girmek, diğer taraftan İsrail ile askeri ve ticari anlaşmalar yapmak büyük bir tutarsızlıktır. Irak’ın PKK’ya kucak açan lider kadrosu ile siyasi ve ticari ilişkiler içerisinde olanların sürekli soykırıma tabi tutulan Irak Türkmenleri ile yeterince ilgilenmemesi büyük bir çelişkidir. KKTC’nin bağımsızlığına ve egemenliğine son verecek ve Güney Kıbrıs Rum devletine peşkeş çekecek diplomatik temaslara hız verilmiştir. Türk kamuoyundan gizlenen bu girişimlere son verilerek Türkiye’nin güvenliği ve oradaki Türk varlığının korunması açısından KKTC’nin varlığının mutlaka korunması gerekmektedir.

Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına karşı artan ırkçı saldırılar, Batı Avrupa ülkeleri için bir yüz karasıdır. İnsan hakları ve birlikte yaşama şuurunu tahrir eden bu gelişmeler karşısında başta Almanya olmak üzere, bazı Avrupa ülkelerini ciddi bir durum muhakemesi yapmaya ve başkalarına insan hakları konusunda telkinde bulunma yerine, kendilerine çekidüzen vermeye davet ediyoruz.

Son günlerde gündeme sokulan ve hızla yasalaştırılan bedelli askerlik uygulaması, kamu vicdanında büyük ölçüde kabul görmemiştir. Bu uygulama, vatan hizmetini satılığa çıkarmakla eş değerdir. Bu uygulamadan sadece yurtdışında çalışanlarımız ile bazı özel durumu olan kişiler yararlandırılmalıdır. Askerlik vatandaşlarımızı olgunlaştırıp sosyalleştiren en kutsal bir görevdir.

Vicdani red uygulaması kesinlikle hayata geçirilmemelidir. Bu uygulamaya geçilmesi Türklük ve vatandaşlık şuurunu kaybedenlere verilecek en büyük primdir. Bu talep Türk Silahlı Kuvvetlerine karşı yürütülmekte olan psikolojik harekâtın bir parçasıdır.

Küresel ekonomi, hala 2008 krizini etkisinden kurtulamamış, birçok Avrupa ülkesi bugün iflas noktasına gelmiştir. Şu anda Türkiye ekonomisinde ithalata dayalı yapay bir büyüme göze çarpmaktadır. Bu büyüme cari açıktan, tasarruf açığından ve kendisinin yaratmadığı değerlerden kaynaklanmaktadır. İstihdam yaratmayan reel sektöre yatırım yapılmaz ve işsizlik ciddi boyutlarda devam ederken, dış ticaret açığı giderek büyümektedir. Son sekiz yılda yapılan borç, Cumhuriyetin ilk seksen yılında yapılan borcun üç katıdır. Artık portföy yatırımları gelmemektedir. Borcun sıcak para ile karşılanması dönemi bitmiştir. Satacak sanayi kuruluşumuz da kalmamıştır. Batı da meydana gelen kriz, batıdan borçlanmaya imkân vermeyecek veya yüksek faizle borçlanmaya yol açacaktır. Ortadoğu ülkeleri de küresel krizden etkilendiklerinden, ülkemize sıcak para akışı sağlayamayacaklardır. Bunların sonucu ekonomimiz, tıkanma noktasına gelecektir. Bunun için küresel ekonomik politikaları göz ardı etmeden, ülke gerçeklerini göz önünde bulundurarak; istihdam odaklı, üretimi esas alan, yatırım ve verimliliği teşvik eden, büyük şirketlerin yanında küçük ve orta ölçekli işletmelerin de ayakta kalmasını sağlayacak yeni bir ekonomik politika belirlenmelidir.

AB üyeleri arasında “esnek entegrasyon”, millî çıkarlar ve politikalar öne çıkarken, zoraki birliktelik tartışılırken, yanlış politikalarda ısrar edilmemeli, gümrük birliği masaya yatırılmalıdır.

KHK ile MEB Teşkilat Temel Kanunu biatçı ve küreselci bir anlayışla değiştirilmiştir. Bundan vazgeçilmelidir.

Kadına şiddeti önleyici her türlü tedbir alınmalı ve mevzuat geliştirilmelidir.

Alevi vatandaşlarımızı tahrik etmekten ve politik bir malzeme olarak kullanmaktan vazgeçilmelidir. Mezhep farkı din farkı değildir.

Aydınlar Ocakları, partiler üstü, kökü dışarıda olmayan, milli ve manevi değerlerimizi, dilimizi ve kültürümüzü, Türk Milliyetçiliğini her şeyin üstünde gören bir sivil toplum kuruluşudur. Aydınlar Ocakları, yeni Anayasa çalışmalarını, Türkiye’yi ve Türk milletini dıştan kumandalı bir dönüştürme projesinin aracı olarak görmektedir. Bu Anayasa, Türkiye’nin vatan, millet, devlet, bayrak ve dil birliği korunarak milli menfaatlerimiz doğrultusunda hazırlanmalı ve milletin tamamının benimseyeceği bir milli mutabakat metni olmalıdır. Küresel güç ve onun Batılı işbirlikçilerinin Türk milletine kurdukları hain tuzağa düşülmemeli, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesi ve temel nitelikleri ile Türk milletinin bağımsızlık ve egemenlik haklarını koruyan milli bir Anayasa oluşturulmalıdır. Türk milleti, dış odaklı politikalarla değil, ancak özünü milli tarihinden, kültüründen ve inancından alan bir zihniyet değişimi ve dönüşümü ile layık olduğu yere ulaşabilir. Bu duygu ve düşüncelerle, asil Türk milletinin ve yüce Türkiye Cumhuriyeti devletinin en kısa zamanda bugün içine düşürüldüğü bu karmaşık ve sıkıntılı ortamdan kurtularak, bağımsız, özgür, gelişmiş, varlıklı ve önder bir millet ve güçlü bir devlet olarak varlığını şanlı al bayrağımızın gölgesinde sonsuza kadar sürdürmesini diliyoruz.

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi, Harput Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Adana Aydınlar Ocağı, Iğdır Aydınlar Ocağı, Manisa Aydınlar Ocağı, Adıyaman Aydınlar Ocağı, İnegöl Aydınlar Ocağı, Ondokuz Eylül Aydınlar Ocağı, Amasya Aydınlar Ocağı, Isparta Aydınlar Ocağı, Ordu Aydınlar Ocağı, Anadolu Aydınlar

Ocağı, Kahramanmaraş Aydınlar Ocağı, Sakarya Aydınlar Ocağı, Avrupa Aydınlar Ocağı, Kayseri Aydınlar Ocağı, Sinop Aydınlar Ocağı, Balıkesir Aydınlar Ocağı, Kocaeli Aydınlar Ocağı, Sivas Aydınlar Ocağı, Bursa Aydınlar Ocağı, Konya Aydınlar Ocağı, Tekirdağ Aydınlar Ocağı, Darıca Aydınlar Ocağı, Kütahya Aydınlar Ocağı, Trabzon Aydınlar Ocağı

Aydınlar Ocağı Dernekleri 38. Büyük Şurası Sonuç Bildirisi

16 -18 KASIM 2012-BURSA

Aydınlar Ocakları 38. Büyük Şurası 16 – 18 Kasım 2012 tarihleri arasında Bursa Aydınlar Ocağı'nın ev sahipliğinde yoğun bir katılımıla gerçekleştirilmiş ve Şuraya 25 Ocağımız katılmıştır.

Şuramız; vatani ve Türk Milleti için hayatlarını kaybeden şehit asker, polis ve korucularımızı rahmet ve saygıyla anar; şehitlere çok şey borçlu olduğumuzun şuurundadır.

Şuramız Osmanlı'ya yıllarca payitahtlık yapmış Bursa gibi tarihi bir şehirde yapılmaktadır. Bundan büyük bir gurur ve mutluluk duyuyoruz. Bursa'mız evleriyle, çarşısı ve manevi havasıyla Balkanlarda örnek olmuş; Türk'ün mührünü Evlad-ı Fatiha'n diyarına götürmüştür.

Hiçbir ciddi devletin tartışmadığı, tartıştırmadığı konular Türkiye'de tartışılır hale sokulmuştur. Devletimizin kuruluş felsefesi, milli devlet olma ve üniter yapısı tartışmaya açılmıştır. Hiçbir ciddi ülkede bunların tartışılmaması, demokrasi için kayıp değildir. Etnik ırkçılık ve ayrılıkçılık, açılım ve demokratikleşme adı altında destek bulduğu için, vatandaşlarımız arasında, soğukluk ve ötekileştirme rüzgarları esmeye başlamıştır. Türkiye 2000'li yılların başından bugünlere nasıl geldi ve getirildi ve nereye götürülüyor soruları haklı olarak cevap aramaktadır.

Türkiye'yi tanınmaz hale dönüştürecek, bazı belediyeleri derebeylik ve devletçik haline sokarak federal yapıya geçmeyi zorlayacak **Yerel Yönetimler Yasası** çıkarılmıştır.

Silah bırakmamış terör örgütüyle izinle de olsa mücadele yerine müzakerenin artık hakem devletin nezaretinde Oslo'da yapıldığının saklanmadığını üzüntüyle izliyoruz. Türkiye'yi Türkiye olmaktan çıkarıcı ve tanınmaz hale getirici anayasa çalışmalarının sürdürüldüğü, Suriye, İran ve Türkiye'den toprak çalarak küresel gücün kontrolünde kurdurulmak istenen gecekondü devlet için çalışmaların hızlandırıldığı, Ortadoğu'da sınırların değiştirilmeye zorlandığı bir dönemde 38. Şuramızı gerçekleştiriyoruz.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı buruk da olsa kutladık. 10 Kasım'da Milli Mücadele'nin muzaffer komutanı ve onu Cumhuriyet ile taçlandıran, Türk Milleti ile birlikte Milli Mücadeleyi sürdüren, milli bağımsızlığı bayrak yapmış, teslimiyetçi ve mandacı görüşleri yırtıp atmış olan Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını, Milli Mücadelenin isimli isimsiz nice kahramanını saygı, rahmet ve minnetle andık.

Milli bayramlara yeni ve garip düzenlemeler getirilmesi yanlısını, milli egemenliğin bölünerek ona buna paylaştırılması çabalarını üzüntüyle izliyoruz. Dünyada devletler

birleşirken, milli devlet ve üniter yapılar güçlendirilirken açılım ve demokratikleşme adı altında ufalanmak istenen, milli kimliğin, Türk milleti ifadelerinin anayasadan ve milletvekilliği yemininden çıkarılmaya çalışıldığı, dış dayatmaların öne çıktığı, Türkiye'nin Balkanlar'da, Ortadoğu'da ve Avrasya'da siyasi ve kültürel tesirliliğini zayıflatıcı, yok edici gaflet ve ihanetlerin sergilendiği bir Türkiye resmi karşımızdadır. Osmanlı'nın son dönemlerini yaşar gibiyiz.

Yargının oldukça siyasallaştırıldığı, bağımsızlığını yitirmeye yöneldiği, anadilde savunma yolunun açıldığı, yargı dilinin Türkçe dışına çıkarılarak egemenlik haklarımıza saldırıldığı, yeni Vakıflar Yasasının çıkarıldığı, yabancılara müteakabiliyeti dışlayan toprak satışlarının arttığı, mahalli dilin seçmeli ders yapıldığı, il genel meclislerinin kaldırılarak yetkilerin belediye meclislerine verildiği, mahalli parlamentolu şehir devletleri yoluyla eyaletleşmenin yolunun açıldığı, cami hutbeleri dahil kamusal alanlarda Türkçe'ye ortak arandığı bir dönemden geçiyoruz.

Bu düşündürücü tablo bizi gelecek konusunda karamsarlığa da itmemelidir. Demokrasi işletildiği, hür basın ve fikir hürriyeti ile halk aydınlatıldığı sürece, milli irade ülkenin önündeki tuzakları ortadan kaldırabilir. Çözüm emperyal demokraside değil; çarpıtılmamış demokrasidedir.

İrkçılığın hiçbir çeşidi demokrasi ile uzlaşamaz. Buna etnik ırkçılık da dahildir. Milliyeti esas alan milliyetçilik, her türlü dar kalıbı, etnik, mezhep ve aşırı hemşehrilik gibi mahalli kalma bağlantılarını aşar ve toplumu bütünüyle kucaklar. Bu bakımdan, tüzüğümüzde de bulunan Türk milliyetçiliği ifadesi bölmez, ama birleştirir.

38. Büyük Şuramız yukarıda bir kısmına işaret ettiğimiz ana sorunlara ilave olarak bazı tespitleri ve teklifleri aşağıdaki şekilde maddeler haline getirmiş bulunmaktadır:

Ülke ihtiyaçlarından çok, dış dayatmalarla Türkiye'ye yeni bir Anayasa hazırlanmaya ve ülkeye şekil verilmeye çalışılıyor. 37. Büyük Şura'da alınan kararlar ve hazırlanıp TBMM'ne sunulan teklifi aynen savunuyoruz. Milli devlete, milli kimliğe, Türk Milleti'ne karşı alternatif kimlik ve mahalli egemenlik alanları açılmamalıdır. Çözüm ve ufalanma demokratikleşme değildir. Egemenliğe ortak aranmamalıdır. Millet ve milli kimliğin adının etniklik kalıbına sokulması bilimsel değildir.

Günümüzde tartışılan başkanlık sistemi demokrasimizin tam anlamıyla oturmadığı, bazı siyasetçilerin bunu tam içlerine sindiremediği, istikrar sağlanamadığı ve siyasi güç odakları arasında birbirinden öç alma mücadelelerinin sürdüğü, gerekli mutabakatların sağlanamadığı bir ortamda, başkanlık sistemi şahsa dayalı diktacı anlayışa ülkeyi götürebilir. Bugün parlamenter sistemden şikayet edenler, ileride daha büyük sorunlarla karşılaşabilirler. Baba ve oğul Esatlardan şikayet ederken onların dünkü konumuna özenmek anlaşılır gibi değildir. Bir taraftan Türk kimliği ile uğraşmak, diğer taraftan Türk modeli bir başkanlık sistemi arayışı en büyük çelişkidir.

Takip edilen dış politika yerine göre AB, yerine göre ABD güdümlüdür ve çelişkilerle doludur. Türkiye için asıl ihanet odağı olan Irak'ın kuzeyindeki yönetim her yönden desteklenirken, Türkiye'nin Suriye, İran ve Rusya ile ilişkileri zarar görmüştür. Marmara gemisine saldırı dolayısıyla İsrail hala özür dilememiştir. Türkiye Ortadoğu'da yönlendirici ve düzenleyici bir ülke olmaktan uzaklaştırılmaktadır. Suriye

muhalefeti ile ilgili Mısır'daki son toplantı bunun tipik örneğidir. Irak'ın kuzeyindeki yanlışlarımız Suriye'de tekrar edilmemelidir.

Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız ve Türk toplulukları eritici zorlamalara karşı korunabilmelidir. Gerekli yerlerde Türk evleri açılmalı, konunun uzmanı ve gönüllü olabilecek alperenler, halk önderleri görevlendirilmeli, rehberlik yapılabilir.

Tarih boyu Türk'e karşı yapılan soykırımlar belgelerle kitaplaştırılmalı; değişik dillere tercüme ettirilerek içeride ve dışarıda değerlendirilmelidir.

Kamu denetimi dışında faaliyet gösteren, merkezi devleti dışlayan, istihdam yaratmayan Bölge Kalkınma Ajansları ele alınmalı ve bazı Batılı devletler kamu giderlerini azaltmak bakımından ne yapıyorlarsa, Türkiye'de bundan örnek alınmalıdır.

Ülkemizde demokrasinin ve demokratik anlayışın yerleşmesi bakımından, çoğunlukçu değil; çoğulcu demokrasi özenilecek bir husus olmalıdır.

Sağlık sektörü sağladığı yüksek karlar dolayısıyla bankacılık sektörüne rakip hale gelmiş, Devlet Hastanelerinin içi kaliteli personel ve doktor kaybına uğratılarak özel hastaneler cazip kılınmış, iki üç firma sağlıkta Devlet eliyle tekelleştirilmiştir.

Milli Eğitim'in yeni uygulamaya koyduğu 4+4+4 sisteminin alt yapısı henüz olgunlaşmamıştır, pilot uygulamalarla denenerek olumlu ve olumsuz tarafları tespit edildikten sonra, hayata geçirilmelidir, Mevcut sistem aceleyle uygulanmıştır.

Elektrik üretiminde doğalgaz kullanılması lüksünden uzaklaşılmalıdır, pahalı doğalgaz alımından vazgeçilmelidir.

Ekonomide sıcak para girişi ile cari açığı kapamak çok tehlikeli ve ekonomik kırılgan hale getiren bir yoldur. Sıcak para ülkemize yüksek faiz dolayısıyla girmekte, dışarıya büyük ölçüde kar transferleri yapmaktadır. Sıcak para ve düşük kur üretim ve istihdam dengesini bozmuştur. Finans sektörü ile reel sektörü arasındaki denge bozulmuştur. Banka karları artmış ve göz kamaştırmaktadır. Son dönemde cari açığın nispi olarak azalması tehlikeyi ortadan kaldırmamıştır. Bu durum ihracatın artışından değil; ithalatın azalması ve dünyadaki genel durgunluktan kaynaklanır.

Aşırı bir özelleştirme ülke kaynaklarının elden çıkmasına sebep olmaktadır. Özellikle bankaların ve sanayi kuruluşlarının özelleştirme kapsamında yabancılaştırılması tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. 2012'de büyüme hedeflerinin düşürülmesi sağlıklı bir işaret değildir. Sanal gelirlerle tüketimin kamçılanması satın alma gücünün düşüklüğü karşısında kredi kartlarına yüklenmeye sebep olmaktadır. Kredi kartı kullanımındaki önlenemeyen yanlışlar, aile içi huzursuzluklara, boşanmalara hatta cinayetlere sebep olmaktadır.

Dalgalı kur sistemi ve Merkez Bankası'nın TL'sini değerli tutmak ısrarı cari açığı ve işsizliği arttırmaktadır. Bu yol zannedildiği gibi enflasyonu da tam frenleyememiştir. Yerli üretim, ucuz ithal malı karşısında tutunamamıştır. Bütçe açığımız sürmektedir.

Büyük boyutlara varan ve değişik kılıflara sokularak gizlenmeye çalışılan yolsuzluklar, eş-dost kayırmacılığı tavan yapmıştır. Yolsuzluklarla halkın yoksullaşması arasında yakın ilişki vardır.

AB-Türkiye ilişkilerinde ortaya çıkan büyük sorunlar gizlenmemeli, gerekli şahsiyetli politikalar uygulanmalıdır.

Son dönemde Irak ve Suriye Türkmenlerinden bahsedilmez olmuştur. Kerkük ve Suriye Türkmenlerinin karşılaştığı sorunlar takip edilmeli ve bunlara sahip çıkılmalıdır

Yunanlıların satın aldığı bankalar kanalıyla Trakya'da çiftçilere maksatlı verilen kredilerin karşılığında birçok araziye el konmuştur. Bu sorun çözülmelidir.

Kadın onur ve haysiyetini korumak ve savunmak adına, Genç yaşta eşi vefat eden erkeğin eşi ve çocukları prim gün sayısı yetmediğinden emekli maaşı bağlanamamaktadır. Kadını ve çocukları mağdur eden prim uygulanmasından vazgeçilmelidir. Aile hukuku ve SGK uzmanlarınca bir komisyon kurularak ikinci bir emekli maaşı almasının önüne geçilerek tek bir maaş ile emekli maaşı bağlanmalıdır.

Balkanlılara Türk Üniversitelerinde okumak amacıyla tanınan kontenjandan Türk soylulara pozitif ayrımcılık yapmanın faydası çok büyük olacaktır. Öğrencilerin seçimi de sınava bağlanmalıdır.

Türkiye'de birlik ve beraberliği parçalayacak, Türkçe'nin yanında ikinci bir resmi dil olacak çalışmalara yol açacak olan Türkçe – Kürtçe sözlüğün, Atatürk'ün kurduğu Türk Dil Kurumu'na resmi bir emirle yazdırılması çalışmaları bizleri fevkalade rahatsız etmektedir. Bu tasarruflar T.C. İdaresi, kendi resmi dilinin yanında ikinci bir resmi dil koyma çalışmalarıyla birlik ve beraberliğimizi devlet eliyle baltalamaktadır.

Ekranlardaki malum diziler çatışmayı, sapma davranışları, ateşli silahları kullanmayı teşvik etmektedir. Aileyi ve ahlak anlayışını açıkça yıpratmaktadır. Toplum çöküntüye götürecek bu sapkın yayınlar kamu yararına kontrol altına alınmalıdır.

Bursa'mız deprem kuşağı üzerinde bulunmaktadır. Bursa'da kentsel dönüşüm yapılırken bu husus göz önünde tutulmalı, dönüşümlerden tekrar yeni dönüşümlere yol açılmamalıdır

Aydınlar Ocağı Genel Merkezi, Harput Aydınlar Ocağı, Malatya Aydınlar Ocağı, Adana Aydınlar Ocağı, Iğdır Aydınlar Ocağı, Manisa Aydınlar Ocağı, İnegöl Aydınlar Ocağı, Isparta Aydınlar Ocağı, Ordu Aydınlar Ocağı, Anadolu Aydınlar Ocağı, Sakarya Aydınlar Ocağı, Avrupa Aydınlar Ocağı, Kayseri Aydınlar Ocağı, Sinop Aydınlar Ocağı, Balıkesir Aydınlar Ocağı, Kocaeli Aydınlar Ocağı, Sivas Aydınlar Ocağı, Bursa Aydınlar Ocağı, Konya Aydınlar Ocağı, Darıca Aydınlar Ocağı, Kütahya Aydınlar Ocağı, Trabzon Aydınlar Ocağı, Çanakkale Aydınlar Ocağı, Çorum Aydınlar Ocağı, Afyon Aydınlar Ocağı,

